

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

NVIII

Sedes Anthon J. G. A.

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE
DIN
BANATUL ROMÂNESC

- REPERTORIU -

- Verzeichnis der S.*
der Stadt
B. Das Schloß
C. Kleine Palast
D. Große Palast
E. Ein großes Werk, das in
Verbindung mit dem Schloß
steht und ein sehr großes
Gebäude ist, das in der
Stadt liegt.
F. Das große Haus, das in
der Stadt liegt.
G. Das große Haus, das in
der Stadt liegt.

Sabin Adrian LUCA

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN BANATUL ROMÂNESC

- REPERTORIU -

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU
INSTITUTUL PENTRU CERCETAREA ȘI VALORIFICAREA
PATRIMONIULUI CULTURAL TRANSILVĂNEAN ÎN CONTEXT EUROPEAN

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

XVIII

Sabin Adrian LUCA

**DESCOPERIRI ARHEOLOGICE
DIN
BANATUL ROMÂNESC
- REPERTORIU -**

Cu contribuții de: Cosmin SUCIU și Silviu Istrate PURECE

Editor: Sabin Adrian LUCA

Dedic acest volum memoriei profesorului Florin MEDELEȚ !

Sibiu, 2006

Tehnoredactare: Sabin Adrian LUCA
Ilustrație: Cosmin SUCIU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LUCA, SABIN ADRIAN

Descoperiri arheologice din Banatul românesc : repertoriu / Sabin Adrian Luca. -
Alba-Iulia : Altip, 2006

Bibliogr.

Index

ISBN (10) 973-7724-84-4 ; ISBN (13) 978-973-7724-84-7

902(498.5)

Coroșpondența se va adresa autorului pe adresa sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro

Cărțile și revista *Centrului de cercetare* pot fi consultate la adresa: <http://arheologie.ulbsibiu.ro>

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

XVIII

Sabin Adrian LUCA

**ARCHAEOLOGICAL DISCOVERIES
FROM ROMANIAN BANAT
- REPERTOIRE -**

Contributions with: Cosmin SUCIU and Silviu Istrate PURECE

Series editor: Sabin Adrian LUCA

Sibiu, 2006

CUPRINS – CONTENTS

Introducere – Foreword (Sabin Adrian LUCA)	p. 9
Mediul geografic – The geographical context (Cosmin SUCIU)	p. 11
Municipiile, orașele și comunele din Banat cu localitățile subordonate aferente – The localities from Banat (Sabin Adrian LUCA)	p. 17
Repertoriul descoperirilor – The discoveries repertoire (Sabin Adrian LUCA)	p. 23
A.	p. 23
B.	p. 27
C.	p. 55
D.	p. 87
E.	p. 105
F.	p. 107
G.	p. 117
H.	p. 133
I.	p. 137
J.	p. 149
L.	p. 155
M.	p. 165
N.	p. 179
O.	p. 183
P.	p. 191
R.	p. 207
S.	p. 215
Ș.	p. 241
T.	p. 247
Ț.	p. 259
U.	p. 261
V.	p. 265
Z.	p. 279
Tabel. Descoperiri arheologice din Banat – Table. Archaeological discoveries from Banat (Sabin Adrian LUCA)	p. 285
Lista ilustrațiilor – List of illustrations (Sabin Adrian LUCA)	p. 293
Bibliografie – Bibliography (Sabin Adrian LUCA)	p. 297
Hărți – Maps	p. 345

INTRODUCERE

Activitatea de repertoriere a bunurilor culturale ce aparțin de arheologie, ca o sinteză necesară pentru istoriografia românească contemporană, este un deziderat mereu amânat. Această acțiune nu este – din păcate – instituționalizată.

Repertoriile arheologice sunt instrumente de lucru indispensabile. Principalii deținători ai informațiilor ce se doresc a fi repertoriate sunt muzeele, institutele de cercetare și universitățile. În spatele acestora sunt oameni care administrează informația... și de cele mai multe ori nu vor să colaboreze pentru a o publica. În urma acestei situații am rămas, ca țară, fără repertorii arheologice județene (pentru toate județele), regionale sau naționale. Eu și colaboratorii mei am încercat, atâta cât s-a putut cu forțele unor simpli muritori, să elaborăm câteva repertorii strict necesare tuturor.

Activitatea de repertoriere a descoperirilor arheologice din Transilvania și Banat a început acum mai mulți ani. Prima lucrare, **Repertoriul arheologic al județului Sibiu**, a apărut, cu ajutorul decisiv al colegilor dr. Zeno Karl PINTER și Adrian GEORGESCU.¹

Mai apoi am scris și publicat **Repertoriul arheologic al județului Caraș-Severin**.²

În anul 2005 a apărut și o variantă scurtă a **Repertoriului Banatului**, fără ilustrație, instrument de lucru pentru arheologii bănățeni.³

În sfârșit, tot în anul 2005 au apărut și variantele **Repertoriului arheologic al județului Hunedoara**.⁴

Acum lansăm varianta – definitivă pentru noi – a **Repertoriului arheologic al Banatului**. Lucrarea este în așa fel concepută încât să poată fi îmbunătățită continuu. Pentru aceasta, variantele scurte ale repertoriilor – scrise deja sau în curs de redactare – vor fi lansate, cât mai curând posibil, și pe adresa de Internet <http://arheologie.ulbsibiu.ro>, ca o primă parte a unui repertoriu regional care poate ajunge, mai târziu, național.

Nu am realizat și un studiu cronologic și cultural detaliat al descoperirilor din cauza problemelor legate – în primul rând – de spațiul editorial și de costuri. Vom realiza, însă, acest tip de studiu cât mai curând posibil.

Trebuie să mulțumesc în încheiere pentru ajutorul acordat mie – explicit sau implicit – tuturor colegilor de la muzeele bănățene.

Sibiu la 10 ianuarie 2006

Prof.dr. Sabin Adrian LUCA

¹ Luca et alii 2003.

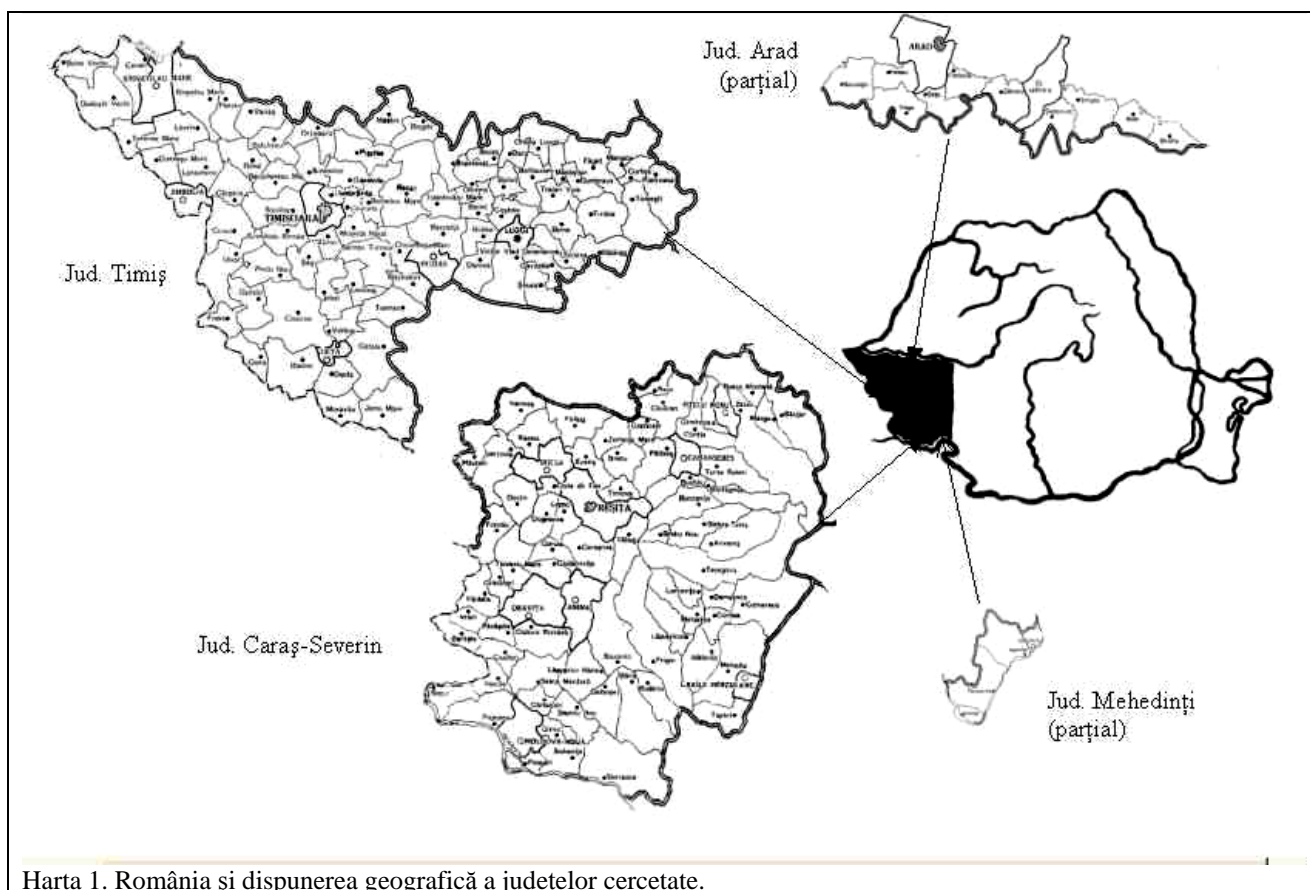
² Luca 2004; 2004a.

³ Luca 2005.

⁴ Luca 2005a; 2005b.

CADRUL GEOGRAFIC

Banatul corespunde spațiului delimitat de Mureș, Tisa, Dunăre și extremitatea vestică a Carpaților Meridionali. Din punct de vedere administrativ sunt luate în considerare județele Timiș, Caraș-Severin, parțial județul Arad (doar zona dispusă la sud de râul Mureș) și Mehedinți (câteva localități aflate la vest de Orșova și – bineînțeles – această localitate).

Harta 1. România și dispunerea geografică a județelor cercetate.

Zona Banatului se caracterizează printr-o diversitate a reliefului care are aspectul unui amfiteatru care coboară de la este spre vest. În cadrul său se pot distinge trei zone mari, respectiv zona montană, zona piemontană și zona de câmpie, structurate la rândul lor pe mai multe trepte și subzone având caractere specifice.⁵

Zona montană. Cea mai mare parte a sectorului montan este localizată în județul Caraș-Severin, unde unitățile montane predomină în proporție de 65,4 %, în interiorul cărora se găsesc întinse arii depresionare. Unitățile montane aparțin atât Carpaților Meridionali (Godeanu, Țarcu, Cerna, Mehedinți) unde se înregistrează și cele mai mari înălțimi (peste 2000 m), cât și Carpaților Banatului (Almăj, Locva, Semenic, Anina, Dognecea, Poiana Ruscă), ale căror altitudini scad treptat sub 1400 m către vest.⁶ Culoarele depresionare Bistra și Timiș – Cerna, cu relief colinar și de terase despart cele două ramuri carpatice.⁷ Acestea reprezintă, pe circa 160 km, cel mai extins areal depresionar carpatic insinuat pe văi și prin pasuri, o mai veche cale de legătură între bazinul transilvan, panonic și getic.⁸ Sunt alcătuiți predominant din formațiunile pânzei getice (Poiana Ruscă, Semenic, Dognecea, Locva, Godeanu și peteele de la Plavișevița

⁵ Gumă 1993, p. 101.

⁶ Velcea și Savu 1982, p. 184.

⁷ *** 1982a, p. 337.

⁸ Velcea și Savu 1982, p. 188.

și Ogradena) și ale autohtonului danubian, restrâns numai în perimetrul Munților Almăj, la care se adaugă depozitele sedimentare aparținând celor două domenii.⁹

Munții Godeanu, situați în partea de est, la limita cu județele Gorj și Hunedoara, cu înălțimi de peste 2000 m (Gugu 2291m, Godeanu 2229 m) sunt alcătuiți din culmi netezite fragmentate de văi adânci, la obârșia cărora se găsesc circuri glaciare (Moraru, Gugu). Spre sud-vest, între Râul Rece și Cerna, se continuă cu munții mai joși ai Cernei (Vârful Dobrii 1928 m, Arjana 1513 m) ale căror culmi calcaroase străjuiesc valea Cernei până aproape de Băile Herculane. Pe stânga se află o parte din Munții Mehedinți (Colțu Pietrii 1229 m, Domogled 1105 m), o culme predominant calcaroasă cu abrupturi și țarcuri către valea Cernei. Munții Țarcu, cu înălțimile cele mai mari, peste 2000 m (Vârful Pietrii 2192 m, Țarcu 2190 m, Baicu 2123 m), situate în Culmea Țarcu – Petreanu, coboară în trepte către Depresiunea Timișului (Poiana Înaltă 1432 m, Pleșa Mare 1414 m, Muntele Mic 1802 m etc.). Munții Poiana Ruscă, la nord de culoarul Bistrei, sunt prezenți prin culmile secundare ce se desprind din culmea centrală (Vârful Padeș 1374 m, Rusca 1355 m)¹⁰, cu limita mergând aproximativ la est de cumpăna bazinelor Bega și Nădragu (Vârful Cireșu 916 m, Padeșu 1374 m, Chicera 1160 m)¹¹. Spre sud Munții Semenice, dominați de vârfurile Piatra Goznei 1447 m, Semenice 1446 m și Piatra Nedeii 1437 m, sunt alcătuiți din culmi netede și domoale separate de văi adânci dispuse aproape radial. În sud, Depresiunea Almăjului îi separă de Munții Almăj, ale căror culmi centrale se mențin la 1000-1100 m (Vârful Svinecea Mare 1224 m, Cârșa Mare 1167 m). Munții Aninei, predominant calcaroși, prelungesc spre vest culmile Munților Semenice, cu înălțimi de 900-1000 m (Vârful Leordiș 1160 m, Radosca 1013 m, Cununa 1046 m). Cele mai scăzute altitudini montane se înregistrează în culmile domoale ale munților Locvei (Vârful Corhanu Mare 735 m, Tâlva Pietroasă 724 m) și Dognecei (Vârful Culme Mare 617 m, Areniș 549 m).¹²

Sectorului montan îi sunt caracteristice culoarele tectonice erozive largi, cu o evoluție complexă, drenate de Dunăre, Cerna – Timiș – Bistra și Mureș¹³. Acestea au constituit de-a lungul timpului intense zone de locuire umană dar și căi de legătură importante între regiunile învecinate (depresiunile Mehadica, Caransebeș, Ezeriș și Lupacului). Alături de aceste depresiuni, culoare și coridoare interne, un loc deosebit îl ocupă văile celor două mari cursuri de apă care delimitează Banatul la nord și la sud, respectiv Mureșul și Dunărea.¹⁴ Valea Dunării formează, între Baziaș și Orșova, un sector de defileu, în care se succed sectoare înguste și bazinete. Configurația actuală a văii trădează o intensă eroziune care a fost direcționată de natura petrografică eterogenă (bazinetele Moldova, Liubcova, Iuți – Plavișevița, Dubova și Orșova și sectoarele înguste, de la Baziaș, Pescari – Alibeg, Berzasca – Iuți, Cazanele Mari, Cazanele Mici și Porțile de Fier).¹⁵ Acest sector deosebit din sudul Banatului este cunoscut sub denumirea generică de *Clisura Dunării*.¹⁶

La nord, Banatul este mărginit de bazinul inferior al văii Mureșului, cu un culoar (cunoscut și sub denumirea de Defileul Mureșului) care prezintă alternări de bazinete și vale îngustă, pe o distanță de aproximativ 70 km. La vest de acest culoar, după Lipova, Mureșul pătrunde limitat spre Câmpia Tisei printr-un curs foarte meandrat.¹⁷

Dealurile Banatului se desfășoară de la Culoarul Mureșului, în nord, până aproape de Valea Nerei în sud. Apar ca o treaptă piemontană bine individualizată la marginea vestică a Munților Banatului. Formează un ansamblu de culmi ce înclină ușor spre câmpia de alături, de care sunt separate pe alocuri prin denivelări mici. Limita dinspre munte este marcată prin denivelări pronunțate ca urmare a diferențelor tectonice și a alcătuirii litologice dintre cele două entități. La contactul dealurilor cu munții apar depresiuni mici de contact, iar văile se lărgesc dintr-odată. În cea mai mare parte se mențin între 200 și 300 altitudine absolută. Valori mai mici de 300 de metri se găsesc în cele 3 depresiuni (ale Făgetului, Carașului și Brebului).¹⁸ Se diferențiază în cinci mari entități:

Dealurile Lipovei – delimitate de culoarul Mureșului, la nord, de Bega și depresiunea Făget, la sud. Spre vest limita este dată de o denivelare de 40-50 m, ce se poate urmări pe linia localităților Alioș, Mașloc,

⁹ *Ibidem.*, p. 181.

¹⁰ *** 1982a, p. 337-338.

¹¹ *Ibidem.*, p. 738.

¹² *Ibidem.*, p. 337-338.

¹³ *Velcea și Savu 1982*, p. 188.

¹⁴ *Gumă 1993*, p. 104.

¹⁵ *Velcea și Savu 1982*, p. 187-188.

¹⁶ *Gumă 1993*, p. 104.

¹⁷ *Ibidem.*

¹⁸ *** 1982a, p. 337; *** 1992, p. 71-72.

Remetea Mică și la est de Ianova. Spre est se îngustează simțitor. Înălțimea oscilează între 200 și peste 300 m.¹⁹

Dealurile Lăpușului și Lugoșului – se află în partea de nord-vest a Munților Poiana Ruscă. Cele două entități sunt despărțite de râul Bega Luncanilor. În ansamblu sunt formate din culmi scurte, netezite, care se desprind din marginea munților după o ruptură de pantă evidentă la contactul dintre rocile friabile și șisturile cristaline. În general, culmile depășesc cu puțin 300 m dar sunt și înalțimi mai mari, ca urmare a înscrierilor pe roci mai rezistente, de aici și gradul mai mare de fragmentare. Depresiunea Făget se desfășoară de-a lungul râului Bega și are o formă alungită. Contactul cu unitățile vecine este marcată prin denivelări bine înscrise în teren;²⁰

Dealurile Pogănișului – sunt situate în partea de nord a munților Dognecei și Semenice, pe o fâșie îngustă de 50 km între Câmpia Buziașului și depresiunea Caransebeșului. Altitudinea se păstrează la nivelul de 300 m iar văile sunt relativ largi. Cuprinde subunitățile: Dealurile Buziașului, Dealurile Poienii, Dealurile Zorlențului și depresiunea Brebu;²¹

Dealurile Dognecei – mărginesc ca o prispă munții de la care își iau numele, între văile Pogănișului, la nord și Carașului, la sud. Nu depășesc înălțimea de 300 m și scad ca altitudine către Câmpia Banatului și depresiunea Carașului și se ramifică în culmi secundare;²²

Dealurile Oraviței – se desfășoară la vest de Munții Aninei, între Caraș, la nord și Nera, la sud. În apropierea munților înălțimile ajung până la 500 m, dar coboară spre Depresiunea Carașului la 200 m. Depresiunea Carașului se dezvoltă pe stânga Carașului, între Dealurile Dognecei și Dealurile Oraviței. În ansamblu este o câmpie de terase, situată la 160-170 m.²³

Câmpia Banatului – reprezintă cea mai coborâtă treaptă de relief a Banatului și se află în extremitatea sa vestică, fiind încadrată de frontierele de stat cu Yugoslavia și Ungaria.²⁴ Limita s-a estică ridică o serie de probleme, datorită pătrunderii ei sub formă de „golfuri” în cuprinsul dealurilor, de-a lungul râurilor, ca și a ușoarei inflexiuni ce apare la contactul treptelor superioare de glacis cu cele mai vestice prelungiri ale dealurilor.²⁵ Relieful Câmpiei apare dispus în trei trepte – Câmpia Înaltă, Câmpia Intermediară și Câmpia Joasă. Astfel câmpia piemontană înaltă, de origine pleistocenă, slab fragmentată, este formată din alternanțe de nisipuri cu pietrișuri de proveniență carpatică și argile loessoide. La periferia câmpiei piemontane înalte, se desfășoară sub forma unei fâșii înguste, câmpia piemontană joasă, care face trecerea către ariile de subzistență. Cea mai joasă treaptă din Câmpia Banatului (de obicei sub 100 m) o constituie câmpia aluvionară holocenă de divagare care se caracterizează prin lipsa teraselor, pantă foarte redusă, albiile meandrate și puțin adânci, numeroase albiile părăsite, croturi, suprafețe lacustre și mlăștinoase. În ultimele două secole s-au desfășurat acțiuni ample de desecare a mlăștinilor și regularizare a râurilor.²⁶ În această zonă se înalță frecvent terase, grinduri și platforme neinundabile care au constituit zone propice locuirii.²⁷

Câmpia Bârzavei – situată la vest de dealurile Buziașului și Dognecei are în componență patru subunități: Câmpia Buziașului, între Câmpia Lugoșului și râul Pogăniș; Câmpia Tormacului, între râurile Pogăniș și Bârzava; Câmpia Gătaiei, situată între valea Bârzavei și frontiera cu Yugoslavia este fragmentată de afluenții Bârzavei; Câmpia Moraviței, este constituită din lunca largă a Moraviței, însoțită de o fâșie cu caracter de câmpie piemontană.²⁸

Câmpia Lugoșului – delimitată de Câmpia Timișului la vest, Dealurile Lipovei, la nord, Dealurile Lugoșului la est și Dealurile Pogănișului la sud. Se întinde de-a lungul Timișului și Begăi.²⁹

Câmpia Timișului, este mai joasă decât câmpiile alăturate (80-90 m) și nu este delimitată de acestea prin denivelări. Panta de scurgere foarte mică și adâncimea redusă a apelor freactice favorizează existența unor întinse suprafețe mlăștinoase, a brațelor și gârlelor părăsite.³⁰

Câmpia Vingăi, este o câmpie piemontană tipică care apare ca o dezvoltare a Podișului Lipovei cu altitudini 180-100 m. Unele văi largi au fost considerate ca vechi cursuri ale Mureșului.³¹

¹⁹ *** 1992, p. 78.

²⁰ *Ibidem.*, p. 81-83.

²¹ *Ibidem.*, p. 84-86.

²² *Ibidem.*, p. 86.

²³ *Ibidem.*, p. 84-90.

²⁴ Gumă 1993, p. 105.

²⁵ *** 1992, p. 90-91.

²⁶ *Ibidem.*, p. 134.

²⁷ Gumă 1993, p. 106.

²⁸ *** 1992, 157.

²⁹ *Ibidem.*, 154.

³⁰ *Ibidem.*, 147-150.

Câmpia Jimboliei, situată la 90 m altitudine absolută. Este o câmpie tabulară de loess, nefragmentată, cu suprafața afectată de crovuri rare.³²

Câmpia Arancăi, se întinde la sud de Mureș, de o parte și de alta a vechiului curs Aranca, până la o linie care unește localitățile Comlăușu Mare, Lovrin și Secusgiu. Altitudinea oscilează între 80 m (vest) și 90 m (est). Este alcătuită de loess și depozite loessoide pe care se dezvoltă numeroase crovuri. În preajma localității Teremia Mare se găsesc dune fixate. Drenajul apelor este foarte redus și apar băltiri.³³

Clima – zona Banatului se află sub influența dominantă a maselor de aer vestice, dar se resimt și influențe de natură mediteraneană. Verile sunt calde, cu precipitații relativ bogate, iar iernile sunt blânde. Temperatura medie anuală este, în general, sub 11°C (10,9°C la Timișoara și Lugoj, 10,8°C la Sânnicolau Mare, 10,7°C la Jimbolia).³⁴ În zona de deal, valorile termice medii anuale se mențin în jur de 11°C, cu scăderi până la 9-10°C în regiunile mai înalte ale dealurilor Lipovei și creșteri peste 11°C în depresiuni.³⁵ Fațada montană vestică, mai deschisă, face posibilă pătrunderea maselor de aer din sud-vest și duce la temperaturi medii anuale mai ridicate de 11,1°C la Oravița și 10,5°C la Caransebeș.³⁶ Creșterea altitudinii duce la scăderea temperaturii medii anuale până la 9-6°C în Munții Almăjului și Munții Aninei, până la 9-4°C în Munții Poiana Ruscă și în Munții Semenic, și până la 0°C în Munții Țarcu și Godeanu, care păstrează caracterul unui climat mai rece și mai umed.³⁷ Influența activității ciclonice dinspre Marea Mediterană, cu frecvente procese frontale generează timp umed, precipitații și încălziri locale persistente. Defileul Dunării prezintă, în acest context, condiții climatice particulare care au dus la crearea unui fond propriu de păstrare a unor caracteristici de tip submeditaranean.³⁸

Precipitațiile medii anuale sunt de 1200 mm în munții Semenic, Poiana Ruscă și Aninei iar pe culmile cele mai înalte ale munților Cernei, Țarcu și Godeanu ating 1400 mm.³⁹ În partea deluroasă precipitațiile medii anuale scad la 700-800 mm și chiar sub 700 mm în depresiuni.⁴⁰ În câmpie precipitațiile medii anuale se situează între 550 și 650 mm.⁴¹

Rețeaua hidrografică. Fluviul Dunărea formează pe circa 64 km granița cu Yugoslavia și are un debit mediu multianual de 5390 m³/s.⁴² Râul Mureș (cu o lungime de 220 km pe teritoriul județelor Arad și Timiș), care reprezintă limita de nord a arealului discutat, are un debit mediu multianual de 165m³/s la intrarea în județul Arad și 177 m³/s la frontieră. Are o pantă redusă de numai 0,3 ‰.⁴³ Între Dunăre și Mureș Banatul are o rețea de densă și echilibrată de ape curgătoare și cuprinde cea mai mare parte din bazinele râurilor Cerna (cu principalul afluent Belareca), Nera (cu principalii afluenți: Minișul, Lăpușnicul, Mocerișul, Prigorul, Rudăria, Bănia și Șopotul), Caraș, Moravița, Timișul (cu afluenții: Bârzava, Hidegul, Bistra și Pogănișul) și Bega (având ca afluent principal Beregsăul).⁴⁴

Lacurile completează imaginea hidrografică a Banatului. Dintre lacurile naturale sunt de menționat: Lacul Dracului (Cheile Nerei), Lacul Ochiul Beilului (Cheile Beilului) ambele de origine carstică, Lacul Iezerul Țarcului (la nord de Muntele Țarcu, în căldarea glaciară Oboroacele) și Lacul Pietrele Albe, ambele de origine glaciară; Lacul Satchinez și lacurile de la Becicherecu Mic.⁴⁵ În întreaga câmpie de subzistență sunt prezente lacuri instalate în coturi de meandre sau în brațe părăsite în bazinele Timișului, Pogănișului, Bega, Aranca, etc. Foarte multe crovuri adăpostesc lacuri, cum sunt cele de la Biled și Vâlcani. Pentru reținerea apelor la viituri s-au amenajat numeroase lacuri pe diverse cursuri de apă. O categorie aparte o constituie lacurile rezultate în urma exploatării de material pentru fabricile de cărămidă. Apele freatice sunt aproape de suprafață, pe o bună parte din câmpie fiind la numai 0,5-2 m adâncime și contribuind la excesul de umiditate în perioadele ploioase.⁴⁶

³¹ *Ibidem.*, p. 146.

³² *** 1982a, p. 738.

³³ *** 1992, p. 144.

³⁴ *** 1982, p. 743.

³⁵ *** 1992, p. 73.

³⁶ *Velcea și Savu 1982*, p. 190-191.

³⁷ *** 1982a, p. 343.

³⁸ ***1969, p. 175.

³⁹ *** 1982a, p. 343.

⁴⁰ *** 1992, p. 73.

⁴¹ *Ibidem.*, 134.

⁴² *** 1982a, p. 339.

⁴³ *Ibidem.*, p. 195.

⁴⁴ *Gumă 1993*, p. 106.

⁴⁵ *** 1982a, p. 343.

⁴⁶ *Ibidem.*, p. 743.

Solurile. În zona de câmpie solurile formează un adevărat mozaic. În câmpia piemontană predomină cernoziomurile vermice, cambice și argiloiluviale, solurile brune argiloiluviale, luvisolurile albice, vertisolurile și lăcoviștile. În câmpia de subzistență sunt mai răspândite cernoziomurile tipice carbonatice, cernoziomurile vermice, cernoziomurile gleizate și cambice, vertisolurile și lăcoviștile, lăcoviștile și cernoziomurile gleizate și solurile gleizate emerse.⁴⁷ În Dealurile Banatului predomină solurile brune luvice (podzolite) și luvisolurile albice (soluri podzolice argiloiluviale). Pe șisturile cristaline se află soluri brune luvice și psamosolurile, iar pe magmatite solurile brune acide și andosolurile. În spațiile depresionare și în văile largi predomină solurile aluviale și protosolurile aluviale.⁴⁸ În zona montană domină solurile brune acide, iar în părțile mai înalte solurile brune podzolice și podzolurile humico-feriiluviale.⁴⁹

Vegetația. Banatul este caracterizat printr-o mare varietate a vegetației, a cărei repartitie altitudinală este condiționată de relief și condiții topoclimatice specifice. Etajele alpin și subalpin ocupă un areal restrâns în Munții Țarcu și Godeanu fiind constituite din pajiști de coarnă (*Carex curvula*), rugină (*Juncus trifidus*), părușcă (*Festuca supina*) și tufișuri de smârdar, sălci pitice și ienupăr. Etajul molidului are un areal redus numai la bazinul Bistrei. Etajul pădurilor de foioase este alcătuit din păduri de fag (*Fagus sylvatica*), păduri de amestec (fag, molid, brad) și păduri de gorun (*Quercus dale-champii*, *Q. polycarpa*) în alternanță cu terenuri agricole și pajiști mezoxerofile. S-au conservat și elemente submediteraneene, ca ghimpele (*Ruscus hypoglossum*) și cărpiniță (*Carpinus Orientalis*). Se mai întâlnesc pinul negru (*Pinus nigra var. banatica*), arțarul trilobat (*Accer monspessulanum*), sâmbovina (*Celtis australis*) și pajiștile de stâncărie (*Stipa eriocaulis*, *Sesleria filifolia*, *Centaurea atropurpurea* etc.).⁵⁰ Zona pădurilor de foioase este alcătuită din păduri de stejari (*Quercus robur*), păduri de cer (*Q. cerris*) și gârniță (*Q. frainetto*) ce alternează cu pajiști de *Festuca valesiaca*, *F. Sulcata*. Zona silvostepii (pajiști puternic modificate, risipite printre terenurile agricole) se caracterizează prin sărăcia vegetației lemnoase, de apariția frecventă a vegetației hidrofile și higrofile (în lunci și câmpii joase cu exces de umiditate) precum și a vegetației halofile.⁵¹

Fauna reprezintă un element important și este foarte diversificată. Caracteristic zonei forestiere: cerbul, ursul, mistrețul, căpriorul, capra neagră, veverița, râsul, fazanul, ierunca, cocoșul de munte⁵², broasca de munte, tritonul, salamandra, pițigoii de munte, sturzul de munte, gaița, corbul, mierla etc. În sectoarele uscate apar: șoarecele de câmp și coronela (dintre reptile), ciocârlanul, potârnichea, prepelița, ciocârlia (dintre păsări), popândăul, iepurele, șoarecele de câmp (dintre mamifere). În sectoarele umede există o mare bogăție de amfibieni și reptile, stârci, rațe, găște, pescăruși etc.⁵³ În defileul Dunării și pe valea Cernei elementele mediteraneene au cea mai mare densitate din țară: dihorul pestriț, potârnichea de stâncă, vipera cu corn, broasca țestoasă de uscat, broasca dalmatică, scorpionul, termitelile, cicadele etc. În fauna acvatică abundă păstrăvul, lipanul, mreana vânătă, scobarul și mai rar cega și viza.⁵⁴

Resurse ale subsolului – în zona de sud vest a României, cele mai importante resurse minerale metalifere se găsesc în Masivul Poiana Ruscă și în Munții Banatului.⁵⁵ Natura petrografică, structura geologică și tectonica imprimă o suită de aspecte specifice și diferențieri teritoriale. Pentru structura Munților Semenic se remarcă prezența anticlinalului Slatina-Timiș – Poneasca, cu un corp granitoid în ax și o serie de cute anticlinale și sinclinale care se desfac din acesta. Intensitatea eroziunii se observă din apariția complexului profund al seriei mezometamorfice de care se leagă zăcămintele de mangan de la Delinești. În Munții Locvei și șisturile cristaline alcătuiesc o masă compactă dură în care se întâlnesc șisturi sericito-cloritoase cu porfiroblaste de albit, gnaise, șisturi tufogene etc. Munții Dognecei sunt alcătuiți din șisturi cristaline epimetamorfice. În strânsă dependență de procesele magmatice sunt minereurile de fier de la Dognecea și Ocna de Fier. Șisturile cristaline epimetamorfice din Munții Poiana Ruscă prezintă un metamorfism progresiv. Seria vulcanogenă bazică sau de Ghelar este alcătuită din șisturi grafitoase, șisturi sericito-cloritoase, dolomite, calcare și calcare-marmoreene. Mai sunt caracteristice și minereurile reprezentate prin siderit. Sedimentarul pânzei getice este prezent în zona Reșița – Moldova Nouă, zona Dognecea și Rusca Montană. Reprezentative sunt formațiunile din Munții Aninei, ceea ce explică varietatea morfologiei carstice, șisturile cărbunoase și straturile de cărbuni de vârstă carboniferă. O zonă de sedimentare este

⁴⁷ *** 1992, p. 134-135.

⁴⁸ *Ibidem.*, p. 73.

⁴⁹ *** 1982a, p. 346; *Velcea și Savu* 1982, p. 190.

⁵⁰ *** 1982a, p. 346.

⁵¹ *Ibidem.*, p. 746.

⁵² *Ibidem.*, p. 346.

⁵³ *Ibidem.*, p. 746.

⁵⁴ *Ibidem.*, p. 346.

⁵⁵ *Gumă* 1993, 108.

reprezentă de sinclinalul Dognecea unde magmatismul laramic a generat concentrații de limonit și magmatit. Activitatea magmatică din senonian-paleocen a dus la crearea unor asociații de roci magmatice, banatite, însoțite de variate transformări în masa formațiunilor înconjurătoare, ca și de mineralizații de fier, cupru, plumb, zinc, molybdenum, wolfram, aur, argint, cobalt, arsenic, antimoniu (Sb), barium. Magmatitele aflorază pe trei aliniamente: Moldova Nouă – Sasca – Dognecea; cel de-al doilea aliniament apare la Berzasca, până în Munții Poiana Ruscă și al treilea se urmărește până în estul Munților Semenic.⁵⁶

În zona de deal există un fundament de șisturi cristaline mezo- și epimetamorifice (care apar la zi în dealurile Lugojului, Buziașului, Dognecei și Oraviței) la care se adaugă mase de roci eruptive (cu iviri în dealurile Lipovei, Lugojului, Dognecei și Oraviței). Peste acest fundament se află calcare masive, gresii cuarțoase și argile cretacice care se află la zi, pe suprafețe reduse, în Dealurile Bulzei. Formațiunile acvitanene (conglomerate, gresii grosiere și argile) se găsesc la Soceni. Depozitele tortoniene aflorază în dealurile Bulzei și Lăpușului și sunt formate dintr-o gamă litologică variată de conglomerate, nisipuri, marne, marne argiloase, calcare și piroclastite. Sarmațianul apare la zi pe suprafețe mai întinse în dealurile Dognecei și Oraviței reprezentat de nisipuri, pietrișuri, argile, calcare și gresii. Cele mai răspândite depozite din dealurile Banatului aparțin panonianului, alcătuite din marne, argile marnoase, nisipuri și pietrișuri. Depozitele cuaternare (nisipuri, luturi, loessuri) acoperă periferia Dealurilor Banatului și pătrund în lungul râurilor, până în munte, ca depozite de terasă și luncă. Fundamentul cristalin a fost afectat de numeroase falii care au înlesnit apariția magmatitelor din dealurile Lipovei, Lugojului, Dognecei și Oraviței și a izvoarelor termominerale de la Buziaș. Așa apar erupțiile banatitice în partea de est a Dealurilor Oraviței dar și aflorarea cristalinului la Buziaș.⁵⁷

Câmpia are un fundament cutat, carpat, reprezentat de extinderea către vest a transilvanidelor sau a rocilor magmatice mezozoice din sudul Munților Apuseni. Limita sudică a transilvanidelor este marcată de falia Lucareț, de origine subcrustală. Sub depozitele neogene au fost puse în evidență arii cu intruziuni banatitice Ivanda, Utvin, Bazoș și Găvojdia diferite de cele care aflorază la Bocșa, Surduc și Gătaia.⁵⁸ La suprafață este compusă dintr-o succesiune de nisipuri, argile și pietrișuri, toate de vârstă cuaternară.⁵⁹ Subsolul conține acumulări de țiței și gaze naturale, exploatarea actuală (în arealul aflat în discuție) se bazează pe două arii distincte: centrală (Călacea, Satchinez, Șandra, Variaș) și vestică (Teremia Mare, Cherestur, Cheglevici). Câmpia Banatului posedă și un ridicat potențial geotermic dar și peste 15 zone, cu importante rezerve de dioxid de carbon.⁶⁰

Banatul a constituit, din paleolitic și până astăzi (prin caracteristicile sale fizico geografice), un spațiu propice dezvoltării comunităților omenești dar și o arie importantă de legătură între zonele înconjurătoare.

⁵⁶ *Velcea și Savu 1982*, p. 183.

⁵⁷ *** *1992*, p. 71-72.

⁵⁸ *Ibidem.*, p. 133-134.

⁵⁹ *** *1982a*, p. 737.

⁶⁰ *** *1992*, p. 136.

Localități de rang administrativ superior	Județul	Localități de rang administrativ inferior
Anina, oraș (6)	CS	Steierdorf (560)
Aradu Nou, municipiul Arad (7)	AR	
Armeniș, comună (8)	CS	Feneș (235); Plopu (449); Sat Bătrân (513); Sub Margine (565)
Balinț, comună (13)	TM	Bodo (53); Fădimac (228); Târgoviște (589)
Banloc, comună (15)	TM	Dolaț (205); Livezile (341); Ofsenița (405); Partoș (423); Soca (551)
Bara, comună (16)	TM	Lăpușnic (329); Rădmănești (483); Spata (555)
Bata, comună (17)	AR	Bacău de Mijloc (10); Bulci (91); Țela (614)
Băile Herculane, oraș (21)	CS	Pecinișca (433)
Bănia, comună (22)	CS	Bărbosu (24); Gârbovăț (252)
Băuțar, comună (26)	CS	Bucova (88); Cornușoru (160); Preveciori (464)
Bârna, comună (27)	TM	Botești (71); Botinești (72); Dobrești (202); Drinova (215); Jurești (328); Pogănești (453); Sărăzani (522)
Beba Veche, comună (30)	TM	Cherestur (128); Pordeanu (461)
Becicherecu Mic, comună (31)	TM	Dudeștii Noi (220)
Belinț, comună (33)	TM	Babșa (11); Chizătău (132); Gruni (282)
Berliște, comună (41)	CS	Iam (298); Milcoveni (379); Rusova Nouă (502); Rusova Veche (503)
Berzasca, comună (42)	CS	Bigăr (46); Cozla (171); Drencova (214); Liubcova (340)
Berzovia, comună (43)	CS	Fizeș (241); Ghertenish (257)
Bethausen, comună (44)	TM	Cladova (144); Cliciova (145); Cutina (189); Leucușești (335); Nevricea (398)
Biled, comună (47)	TM	Șandra (576); Uihei (617)
Birchiș, comună (49)	AR	Căpâlnaș (110); Virișmort (651)
Bocșa, oraș (54)	CS	Bocșa Montană (55); Bocșa Română (56); Bocșa Vasiovei (57)
Bogda, comună (60)	TM	Altringen (5); Buzad (97); Charlottenburg (124); Comeat (151); Sintar (547)
Boldur, comună (65)	TM	Jabăr (319); Ohaba-Forgaci (408); Sinersig (546)
Bolvașnița, comună (66)	CS	Vârciorova (646)
Bozovici, comună (73)	CS	Poneasca (460); Prilipeț (466); Valea Minișului (630)
Brebu, comună (78)	CS	
Brebu Nou, comună (79)	CS	Gărâna (249)
Brestovăț, comună (81)	TM	Coșarii (164); Lucareț (344); Teș (595)
Buchin, comună (86)	CS	Lindenfeld (338); Poiana (454); Prisian (469); Valea Timișului (fostă Cârpa) (636); Valeadeni (637)
Bucoșnița, comună (87)	CS	Goleț (272); Petroșnița (443); Vălișoara (643)
Buziaș, oraș (98)	TM	Bacova (12)
Caransebeș, municipiu (104)	CS	Jupa (325)
Carașova, comună (105)	CS	Iabalcea (296); Nermed (396)
Cărbunari, comună (112)	CS	Știnăpari (585)
Cărpiniș, comună (113)	TM	Ieccea Mare (303); Ieccea Mică (304)
Cenad, comună (120)	TM	
Cenei, comună (121)	TM	Bobda (52); Checea (125)
Chevereșu Mare, comună (130)	TM	Dragșina (211); Vucova (660)
Ciacova, comună (133)	TM	Cebza (119); Gad (247); Ghilad (258); Macedonia (354); Obad (401); Petroman (442)

Ciclova Română , comună (136)	CS	Ilidia (309); Socolari (554)
Ciuchici , comună (141)	CS	Macoviște (356); Nicolinț (399); Petrilova (440)
Ciudanovița , comună (142)	CS	Jitin (324)
Comloșu Mare , comună (152)	TM	Comloșu Mic (153); Lunga (352)
Conop , comună	AR	Chelmac (127a)
Constantin Daicoviciu (Căvăran), comună (155)	CS	Macicova (355); Mâtnicu Mare (373); Peștere (438); Prisaca (467); Zăgujeni (664)
Copăcele , comună (156)	CS	Ohaba-Mâtnic (410); Ruginosu (498); Zorile (678)
Cornea , comună (157)	CS	Crușovăț (183); Cuptoare (185); Macoviște (357)
Cornereva , comună (158)	CS	Arsuri (9); Bogâltin (59); Bojia (64); Borlugi (70); Costiș (163); Cozia (170); Cracu Mare (173); Cracu Teiului (174); Dobraia (201); Dolina (206); Gruni (281); Hora Mare (293); Hora Mică (294); Inelet (311); Izvor (318); Lunca Florii (347); Lunca Zaicii (348); Mesteacăn (378); Negiudin (393); Obița (402); Pogara (451); Pogara de Sus (452); Poiana Lungă (456); Prisacina (468); Prislop (470); Ruștin (504); Scărișoara (536); Strugasca (562); Studena (563); Sub Crâng (564); Sub Plai (566); Topla (605); Țațu (613); Zânogi (665); Zbegu (669); Zmogotin (674); Zoina (675)
Coronini (Pescari), comună (162)	CS	Sfânta Elena (543)
Coșteiu , comună (167)	TM	Hezeriș (286); Păru (428); Țipari (616); Valea Lungă Română (628)
Criciova , comună (177)	TM	Cireșu (139); Cireșu Mic (140); Jdioara (321)
Cruceni , comună (181)	TM	
Curtea , comună (188)	TM	Coșava (165); Homojdia (291)
Dalboșeț , comună (191)	CS	Bârz (28); Boina (62); Boinița (63); Prislop (471); Reșița Mică (491); Șopotu Vechi (583)
Darova , comună (193)	TM	Hodoș (290); Sacoșu Mare (505)
Denta , comună (196)	TM	Breștea (82); Rovinița Mare (493); Rovinița Mică (494)
Deta , oraș (197)	TM	Opațița (414)
Doclin , comună (203)	CS	Biniș (48); Tirol (600)
Dognecea , comună (204)	CS	Calina (100)
Domașnea , comună (208)	CS	Cănicea (108)
Dorgoș , comună (209)	AR	Ususău (623); Zăbalț (661)
Dubova , comună (218)	MH	Svinița (573)
Dudeștii Vechi , comună (221)	TM	Cheglevici (127); Colonia Bulgară (148); Valcani (625)
Dumbrava , comună (223)	TM	Bucovăț (89); Răchita (480)
Dumbrăvița , comună (224)	TM	
Eftimie Murgu (Rudăria), comună (225)	CS	
Ezeriș , comună (227)	CS	Soceni (552)
Făget , oraș (229)	TM	Bătești (25); Begheiu Mic (32); Bichigi (45); Brănești (76); Bunea Mare (94); Bunea Mică (95); Colonia Mică (150); Jupănești (326); Povârgina (463); Temerești (591)
Fântânele , comună (231)	AR	Aluniș (4); Frumușeni (246); Tisa Nouă (601)
Fârdea , comună (232)	TM	Drăgșinești (213); Gladna Montană (267); Gladna Română (268); Hăuzești (283); Mâtnicu Mic (374); Zolt (676)
Fârliug , comună (233)	CS	Duleu (222); Remetea-Pogănici (489); Scăiuș (535); Valea Mare (629)
Felnac , comună (234)	AR	Bodrogu Nou (58); Călugăreni (107); Zădăreni (663)
Foeni , comună (242)	TM	

Forotic , comună (244)	CS	Brezon (83); Comorâște (154); Surducu Mare (569)
Gătaia , oraș (250)	TM	Berecuța (37); Birda (50); Butin (96); Mănăstire (372); Perscosova (436); Sângeorge (525); Sculia (537); Șemlacu Mare (578); Șemlacu Mic (579)
Găvojdia , comună (251)	TM	Lugojel (346); Sălbăgel (519)
Gârnic , comună (254)	CS	Padina Matei (421)
Ghiroda , comună (259)	TM	Giarmata-Vii (262)
Ghizela , comună (260)	TM	Hisiaș (287); Paniova (422); Șanovița (577)
Giarmata , comună (261)	TM	Cerneteaz (123)
Giera , comună (263)	TM	Grăniceri (278); Toager (602); Tomnatic (604)
Giroc , comună (264)	TM	Chișoda (131)
Giulvăz , comună (265)	TM	Crai Nou (175); Ivanda (315); Rudna (496)
Glimboca , comună (269)	CS	
Goruia , comună (274)	CS	Gârliște (253); Giurgiova (266)
Grădinari , comună (277)	CS	Greoni (279)
Iablanița , comună (297)	CS	Globu Craiovei (270); Petnic (439)
Ieșelnița , comună (307)	MH	Ogradena (407)
Jamu Mare , comună (320)	TM	Clopodia (147); Ferendia (236); Gherman (256); Lățunaș (332)
Jebel , comună (322)	TM	Pădureni (425)
Jimbolia , oraș (323)	TM	
Lăpușnicel , comună (330)	CS	Pârvova (432)
Lăpușnicu Mare , comună (321)	CS	Moceriș (380)
Lenauheim , comună (334)	TM	Bulgăruș (92); Grabaț (276)
Liebling , comună (337)	TM	Cerna (122); Iosif (313)
Lipova , oraș (339)	AR	
Lovrin , comună (342)	TM	Gottlob (275); Satu Nou (516); Vizejdia (653)
Lugoj , municipiu (345)	TM	Măguri (367); Tapia (588)
Luncavița , comună (351)	CS	Verendin (647)
Lupac , comună (353)	CS	Clocotici (146); Rafnic (476); Vodnic (655)
Marga , comună (360)	CS	Vama Marga (639)
Margina , comună (361)	TM	Brezova (77); Bulza (93); Coșevița (166); Coșteiu de Sus (168); Groși (280); Nemeșești (394); Sintești (548); Zorani (677)
Mașloc , comună (364)	TM	Alioș (3); Fibiș (237); Remetea Mică (488)
Mănăștiur , comună (368)	TM	Remetea-Luncă (486)
Măureni , comună (371)	CS	Șoșdea (584)
Mehadia , comună (375)	CS	Globurău (271); Plugova (450); Valea Bolvașnița (627)
Mehadica , comună (376)	CS	
Moldova Nouă , oraș (381)	CS	Măcești (365); Moldova Veche (382); Moldovița (383)
Moravița , comună (386)	TM	Dejani (194); Gaiu Mic (248); Stamura Germană (556)
Moșnița Nouă , comună (387)	TM	Albina (2); Moșnița Veche (388); Rudicica (495); Urseni (622)
Naidăș , comună (390)	CS	Lescovița (333)
Nădrag , comună (392)	TM	Crivina (178)
Nițchidorf , comună (400)	TM	Blajova (51); Duboz (219)
Obreja , comună (403)	CS	Ciuta (143); Iaz (300); Var (640)
Ocna de Fier , comună (404)	CS	
Ohaba Lungă , comună (409)	TM	Dubești (217); Ierșnic (306); Ohaba Română (411)
Oravița , oraș (415)	CS	Agadici (1); Brădișorul de Jos (fost Măidan) (75); Broșteni (84); Ciclova Montană (135); Marila (362); Răchitova (482)
Orțișoara , comună (416)	TM	Călacea (106); Cornești (159); Seceani (539)
Orșova , oraș (417)	MH	

Oțelu Roșu , oraș (420)	CS	Cireșa (138); Mal (359)
Păltiniș , comună (427)	CS	Cornuțel (161); Delinești (195); Dezești (198); Ohăbița (412); Rugi (497)
Păuliș , comună (430)	AR	Sâmbăteni (523)
Peciu Nou , comună (434)	TM	Diniaș (199); Sânmartinu Sârbesc (527)
Periam , comună (435)	TM	Pesac (437)
Pietroasa , comună (445)	TM	Crivina de Sus (179); Fărășești (230); Poieni (458)
Pișchia , comună (447)	TM	Bencecu de Jos (35); Bencecu de Sus (36); Murani (389); Sălciua Nouă (521)
Plavișevița , localitate dispărută (448)	MH	
Pojejena , comună (459)	CS	Belobreșca (34); Divici (200); Radimna (475); Șușca (587)
Prigor , comună (465)	CS	Borlovenii Noi (68); Borlovenii Vechi (69); Pătaș (429); Putna (473)
Racovița , comună (474)	TM	Căpăt (109); Drăgoiești (212); Ficățar (238); Hitiaș (288); Sârbova (534)
Ramna , comună (477)	CS	Valeapai (638)
Răcășdia , comună (479)	CS	Vrăniuț (659)
Recaș , oraș (485)	TM	Bazoș (19); Herneacova (285); Izvin (317); Nădaș (391); Petrovaselo (444); Stanciova (558)
Remetea Mare , comună (487)	TM	Bazoșu Nou (20); Bucovăț (90); Ianova (299)
Reșița , municipiu reședință de județ (490)	CS	Câlnic (114); Cuptoare (Secu) (186); Doman (207); Moniom (384); Secu (541); Țerova (615)
Rusca Montană , comună (500)	CS	Ruschița (501)
Sacoșu Turcesc , comună (506)	TM	Berini (40); Icloda (301); Otvești (419); Stamura Română (557); Uliuc (619); Unip (620)
Sacu , comună (507)	CS	Sălbăgelu Nou (520); Tincova (599)
Sasca Montană , comună (511)	CS	Bogodiuț (61); Potoc (462); Sasca Română (512); Slatina-Nera (549)
Satchinez , comună (514)	TM	Bărăteaz (23); Hodoni (289)
Săcălaz , comună (517)	TM	Beregsău Mare (38); Beregsău Mic (39)
Săvârșin , oraș	AR	Căprioara (111)
Sânandrei , comună (524)	TM	Carani (103); Covaci (169)
Sânmihaiu Român , comună (529)	TM	Utvin (624)
Sânnicolau Mare , oraș (530)	TM	
Sânpetru Mare , comună (531)	TM	Igriș (308); Saravale (510)
Secaș , comună (538)	TM	Checheș (126); Crivobara (180); Vizma (654)
Secusigiu , comună (542)	AR	Munar (385); Satu Mare (515); Sânpetru German (532)
Sichevița , comună (544)	CS	Brestelnic (80); Camena (101); Camenița (102); Cârșie (118); Cracu Almăj (172); Crușovița (184); Curmătura (187); Frăsiniș (245); Gornea (273); Liborajdea (336); Lucacevăț (343); Martinovăț (363); Ogașu Podului (406); Străneac (561); Valea Orevița (631); Valea Ravensca (632); Valea Sicheviței (635); Zănou (666); Zăsloane (667)
Silagiu , comună (545)	TM	
Slatina-Timiș , comună (550)	CS	Ilova (310); Sadova Nouă (508); Sadova Veche (509)
Socol , comună (553)	CS	Baziaș (18); Câmpia (115); Pârneaura (431); Zlatița (673)
Surducu Mare , comună (568)	TM	

Șag , comună (574)	TM	Parța (424)
Șagu , comună (575)	AR	Cruceni (182); Fırtez (239); Fiscuț (240); Hunedoara Timișană (295)
Șiștarovăț , comună (581)	AR	Cuvejdia (190); Varnița (642)
Șopotu Nou , comună (582)	CS	Cârșa Roșie (117); Driștie (216); Poiana Boinei (455); Ravensca (478); Răchita (481); Stăncilova (559); Urcu (621); Valea Răchitei (633); Valea Roșie (634)
Știuca , comună (586)	TM	Dragomirești (210); Oloșag (413); Zgribești (671)
Târnova , comună (590)	CS	Bratova (74)
Teregova , comună (592)	CS	Rusca (499)
Teremia Mare , comună (593)	TM	Nerău (395); Teremia Mică (594)
Ticvanu Mare , comună (596)	CS	Cârnecea (116); Secășeni (540); Ticvanu Mic (597)
Timișoara , municipiu reședință de județ (598)	TM	
Tomești , comună (603)	TM	Baloșești (14); Colonia Fabricii (149); Luncaii de Jos (349); Luncaii de Sus (350); Românești (492)
Topleț , comună (607)	CS	Bârza (29)
Topolovățu Mare , comună (608)	TM	Craiovăț (176); Ictar-Budiști (302); Iosifalău (314); Suștra (572); Topolovățu Mic (609)
Tormac , comună (610)	TM	Cadar (99); Șipet (580)
Traian Vuia , comună (611)	TM	Jupani (327); Săceni (518); Sudriaș (567); Surducu Mic (570); Susani (571)
Turnu-Ruieni , comună (612)	CS	Borlova (67); Cicleni (134); Dalci (192); Zervești (670); Zlagna (672)
Uivar , comună (618)	TM	Iohanisfeld (312); Otelec (418); Pustiniș (472); Răuți (484); Sânmartinu Maghiar (526)
Variaș , comună (641)	TM	Gelu (255); Sânpetru Mic (533)
Văliug , comună (644)	CS	
Vărădia , comună (645)	CS	Mercina (377)
Vermeș , comună (648)	CS	Ersig (226); Izgar (316)
Victor Vlad Delamarina , comună (649)	TM	Herendești (284); Honorici (292); Pădureni (426); Petroasa Mare (441); Pini (446); Vișag (652)
Vinga , comună (650)	AR	Mailat (358); Mănăștur (369)
Voiteg , comună (657)	TM	Folea (243)
Vrani , comună (658)	CS	Ciortea (137); Iertof (305)
Zăbrani , comună (662)	AR	Chesinț (129); Neudorf (397)
Zăvoi , comună (668)	CS	Măgura (366); Măru (370); Poiana Mărului (457); Valea Bistrei (626); Voislova (656); 23 August (681)
Zorlențu Mare , comună (680)	CS	Zorlencior (679)

REPERTORIUL DESCOPERIRILOR

A.

1. Agadici (orașul Oravița, județul Caraș-Severin)⁶¹

1. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Locul Popii*.

În hotarul localității, în zona *Săliște*, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 222; *Țeicu 1999-2000*, p. 453; *Mare 2004*, p. 151.

2. Albina (comuna Moșnița Nouă, județul Timiș)

☒

3. Alioș (comuna Mașloc, județul Timiș)⁶²

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității se află o așezare neolitică.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 185; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 191.

b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192.

c) De aici provine un lanț format din patru inele de aur.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 281, nr. 29; *Rusu 1972*, p. 44; *Gumă 1993*, p. 244, 283.

d) Pe teritoriul localității este o cetate de pământ necercetată arheologic.

Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 67.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Pe teritoriul localității, la aproximativ 6 km nord de aceasta, trece o porțiune din valurile de

pământ romane care traversează de la nord la sud Banatul de câmpie.

Bibliografie: *Dörner și Boroneanț 1968*, p. 13; *Drașovean et alii 2004*, p. 17.

b) Punctul *Valea Olurocului*.

La 200 m nord de localitate se află acest punct traversat de valurile romane pe aproximativ 1 km.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 17.

☒

4. Aluniș (comuna Fântânele, județul Arad)⁶³

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Dealul Molizilor*.

În imediata vecinătate a Mureșului, pe un platou ușor înclinat, s-a identificat o așezare aparținând epocii mijlocii a bronzului.

Bibliografie: *Pădureanu 1973*, p. 395, 397; *** 1999, p. 32.

b) În partea de SV a satului, înspre Frumușeni, a fost descoperit în arătură un cuțit celtic îndoit ritual.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 30; *** 1999, p. 32.

2. Movile de pământ.

a) În hotar sunt semnalate mai multe ridicături de pământ. La 800 m SE de localitate este semnalat un tell sau tumul.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 104; *** 1999, p. 32.

☒

5. Altringen (comuna Bogda, județul Timiș)

☒

⁶¹ *Luca 2004*, p. 24; *2004a*, p. 19; *2005*, p. 9.

⁶² *Luca 2005*, p. 9-10.

⁶³ *Ibidem.*, p. 10.

6. Anina (oraș, județul Caraș-Severin)⁶⁴

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Anina (?).

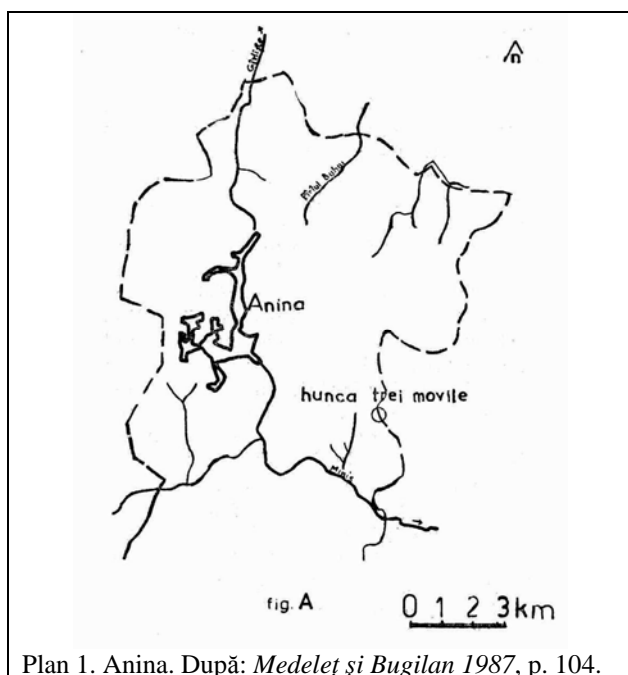
În peșteră se găsesc urmele unei locuiri Coțofeni.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 385; *Petrescu 2000a*, p. 19-20; *Ciugudean 2000*, p. 63.

b) Peștera Lungă.

Aceasta este situată pe versantul din dreapta râului Caraș, sub *Peștera Ibex*. Aici s-a descoperit material ceramic medieval și de epocă modernă.

Bibliografie: *Petrovsky et alii 1981*, p. 431; *Rogozea 1987*, p. 358.

Plan 1. Anina. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 104.

c) Peștera Racoviță.

Materialele ceramice de aici aparțin Hallstattului și secolelor XVII-XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky et alii 1981*, p. 430; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 297.

d) Peștera Buhui.

În peșteră se află resturi de faună cuaternară.

Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 21; *Păunescu 2001*, p. 135.

e) Peștera Crivina.

De aici provine ceramică preistorică atipică.

Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 23.

f) Peștera din Tăietura Croașilor.

De aici provine ceramică preistorică.

Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 33.

2. Vestigii preistorice.

a) În împrejurimile Aninei s-a găsit un topor de bronz (Bz D-Ha A).

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 385; *Săcărîn 1979a*, p. 111; *Gumă 1993*, p. 250, 283; *Szentmiklosi 1997*, p. 21.

3. Mobile de pământ.

a) Punctul Hunca Trei Mobile.

Urma din hotar a mobilelor nu mai este vizibilă.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 104.

4. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-a descoperit o monedă Traian.

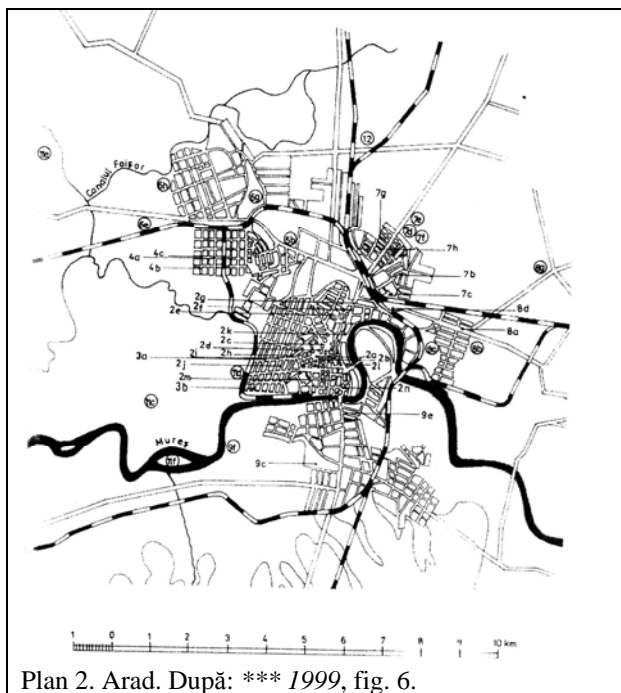
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 82; *Bălănescu 1984*, p. 130; *Bălănescu și Rogozea 1986*, p. 223.

b) De aici provine o monedă din secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Șeptilici 2002-2003*, p. 300.

☩

7. Aradu Nou (municipiu reședință de județ, județul Arad)⁶⁵

Plan 2. Arad. După: *** 1999, fig. 6.

1. Vestigii preistorice.

a) Dintr-un punct necunoscut provin materiale arheologice din vremea paleoliticului.

Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 206.

b) La circa 100 m în amonte de *Podul Traian*, în Mureș, s-a descoperit o monoxilă.

Bibliografie: *** 1999, p. 38.

c) O altă monoxilă s-a descoperit în hotarul *Bufniț*.

⁶⁴ *Luca 2004*, p. 24-25; *2004a*, p. 19-20; *2005*, p. 10-11.

⁶⁵ *Luca 2005*, p. 11-13.

Bibliografie: *** 1999, p. 38.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Grădina CAP*.

Cu ocazia săpării unui șanț de irigații în grădina de zarzavaturi a fostului CAP s-au descoperit mai multe morminte celtice. Necropola birituală descoperită cu acest prilej a fost încadrată în secolul IV-III î.Chr.

Tot aici s-a descoperit și material arheologic Cernavoda III.

Bibliografie: Popescu D. 1968, p. 682; Crișan 1974, p. 40-44; 1978, p. 47; Roman 1976a, p. 31; Pădureanu 1979, p. 150; Zirra 1991, p. 181; Rustoiu 1993a, p. 140; Hügel 2000, p. 32, 34; Gheorghiu 2000, p. 214; *** 1994, p. 85; *** 1999, p. 37.

b) La intersecția străzilor *Calea Timișorii* cu *Ana Ipătescu* s-au descoperit întâmplător fragmente ceramice hallstattiene, altele din secolul IV d.Chr. și, în sfârșit, de secolele XI-XII d.Chr.

Bibliografie: Pădureanu 1985, p. 28; Dulea 2001, p. 227; Oța 2004, p. 504; Mare 2004, p. 152; *** 1999, p. 37.

c) Punctul *Bufniț, Bufniță sau Bufniți*.

De la stația de pompare situată la limita vestică a cartierului și până în dreptul malului înalt de la *Trei Insule* au fost culese fragmente ceramice neolitice (Starčevo-Criș), eneolitice (Tiszapolgár, Baden), ale epocii mijlocii și târzii a bronzului (și o necropolă de incinerare), Hallstattului, secolelor II-IV d.Chr. și X-XI d.Chr. (o necropolă de inhumație).

Bibliografie: Pădureanu 1979, p. 147; 1985, p. 28-29; Kalmar 1987-1988, p. 465; Kalmar-Maxim 1999, p. 140; Muntean și Muntean 2001, p. 269; Oța 2004, p. 504; Mare 2004, p. 152; *** 1999, p. 37.

d) La capătul de vest al străzii Ștefan cel Mare, pe o terasă înaltă, apar cu ocazia lucrărilor agricole fragmente ceramice din secolele II-IV și XI-XIII d.Chr.

Bibliografie: Pădureanu 1985, p. 28; Oța 2004, p. 504; Mare 2004, p. 152.

e) Punctul *Cimitirul Romano-catolic*.

La ieșirea spre Timișoara, pe partea din dreapta șoselei a fost descoperită o cărămidă cu ștampila *legiunii III Flavia Felix*.

Materialele arheologice descoperite mai târziu au scos la iveală o așezare hallstattiană și o alta daco-romană.

Egon Dörner consideră că de aici ar proveni și o ștampilă a *legiunii V Macedonica*. După toate probabilitățile aceasta a fost descoperită la Cărani.

Bibliografie: Daicoviciu 1939-1942, p. 104; Mărghitan 1974, p. 90; 1980a, p. 45, 47, 156; Pădureanu 1979, p. 150; Benea 1994, p. 318;

Németh 1999-2000, p. 388; Mare 2004, p. 152; *** 1999, p. 37.

3. Vestigii prefeudale.

a) Punctul *Strada Castanilor*.

În grădina unei case s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VIII-IX / X d.Chr.

Bibliografie: Mărghitan 1985, p. 20; Stanciu 2000, p. 151; Cosma 2002, p. 163-164; Oța 2004, p. 504.

b) În albia Mureșului s-a descoperit o cruce bizantină cu email din epoca migrațiilor.

Bibliografie: *** 1999, p. 38.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul *Cetate*.

În cetatea de plan stelar care se mai păstrează și astăzi a funcționat o Mănăstire a capistranilor înființată în secolul al XVII-lea d.Chr. Ea a funcționat sub hramul *Sfânta Elisabeta*.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 55.

b) Minorii au fost așezați în anul 1702 în Aradu Nou. În mănăstire a funcționat o capelă sub hramul *Sfântului Anton de Padova*. Mai apoi s-a ridicat o biserică cu hramul *Sfântului Francisc*. Mai apoi se construiește o a treia biserică.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 55-57.

c) În secolul XIV d.Chr. este amintită o biserică catolică.

Bibliografie: Rusu A.A. și Hurezan 2000, p. 67-68.

5. Descoperiri monetare.

a) La săparea terasamentului căii ferate Arad – Timișoara s-a descoperit monede imperiale romane din perioada Augustus – Domitian.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 246.

b) În albia Mureșului s-a descoperit o monedă de bronz de la Iustinian.

Bibliografie: *** 1999, p. 38.

□

8. Armeniș (comună, județul Caraș-Severin)⁶⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Descoperiri neolitice sunt amintite aici.

Bibliografie: Lazarovici 1979b, p. 185.

b) Un tezaur format din obiecte de aur s-a descoperit în localitate. Acesta se datează în bronzul târziu și Hallstattul timpuriu.

Bibliografie: Roska 1942, p. 218, nr. 82; Popescu D. 1956, p. 199; Rusu 1972, p. 44; Gumă 1993, p. 244, 283.

⁶⁶ Luca 2004, p. 25; 2004a, p. 20; 2005, p. 13-14.

c) Pe dealul aflat în fața gării CFR Armeniș se află o fortificație patrulateră de pământ.

Fortificația a fost sondată, în anul 1987, de Marian Gumă și Sabin Adrian Luca. Rezultatele cercetării arată că fortificația este realizată în epoca modernă, chiar dacă anterior se afirmase că este mai veche.

S-au descoperit și fragmente ceramice care pot fi preistorice.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975.*

2. Movile de pământ.

a) În hotarul localității sunt semnalati unul sau doi tumuli.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987, p. 104.*

3. Punctul *Piatra Scrisă*.

a) Schitul ortodox construit în acest punct are hramul *Duminica Tuturor Sfinților*.

Icoana pictată pe stâncă a schitului se află într-o peșteră (fostă galerie de mină ?)

Bibliografie: *Rusu et alii 2000, p. 58; Petrescu 2004, p. 31-32.*

4. Descoperiri monetare.

a) În zona localității ar fi descoperiri de monede romane, dar și materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975, p. 132; Benea 1996b, p. 225-226; Mare 2004, p. 153.*

☒

9. Arsuri (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

B.

10. Bacău de Mijloc (comuna Bata, județul Arad)

☐

11. Babșa (comuna Belinț, județul Timiș)

☐

12. Bacova (oraș Buziaș, județul Timiș)⁶⁷

1. Descoperiri daco-romane.

a) În hotarul localității se află o mare așezare de secolele IV-V d.Chr.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 154.

☐

13. Balinț (comună, județul Timiș)

☐

14. Baloșești (comuna Tomești, județul Timiș)

☐

15. Banloc (comună, județul Timiș)⁶⁸

1. Vestigii preistorice.

a) Aici se află o așezare și o necropolă din epoca bronzului (Cruceni – Belegiș).

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 285.

☐

16. Bara (comună, județul Timiș)⁶⁹

1. Vestigii medievale.

a) Pe harta cadastrală din anul 1791 sunt însemnate 62 de movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 105.

☐

17. Bata (comună, județul Arad)⁷⁰

1. Vestigii medievale.

a) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-a descoperit un obiect de podoabă care datează, probabil, din secolele X-XI d.Chr.

Bibliografie: *** 1999, p. 43.

☐

18. Baziaș (comuna Socol, județul Caraș-Severin)⁷¹

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității este amintit un punct neolitic timpuriu.

Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 12; 1983, p. 16.

b) În 1878 a fost descoperită, pe malul Dunării, în dreptul portului Baziaș, o spadă de bronz (Bz D – Ha A).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 277, nr. 245; *Petrovsky 1973*, p. 385; 1997, p. 455; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 251, 285.

2. Vestigii daco-romane.

a) Dintr-un loc necunoscut provin fragmente ceramice de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 229.

3. Vestigii medievale.

a) **Punctul Mănăstirea Baziaș.**

Mănăstirea cu hramul *Sfântul Ilie* se află pe culmea stâncoasă a *Dealului Locva*. Mai târziu primește hramul *Înălțarea Domnului*.

Cercetările efectuate la Mănăstire arată că aceasta are două faze de construcție (secolele XIV-XV d.Chr.). Biserica este de plan triconc.

În jurul bisericii mănăstirii s-a descoperit o necropolă de secolele XIII-XIV d.Chr.

Aici se află și o așezare a culturii Basarabi.

⁶⁷ Luca 2005, p. 15.

⁶⁸ Ibidem.

⁶⁹ Ibidem.

⁷⁰ Ibidem., p. 15-16.

⁷¹ Luca 2004, p. 26; 2004a, p. 20-21; 2005, p. 16-17.

Bibliografie: *Rusu et alii* 2000, p. 62-63; *Țicu* 2002, p. 38, 40-41; 2003, p. 340; 2003a, p. 48-49; 2003b, p. 88-89, 126-128; 2005.

4. Descoperiri monetare.

a) În anul 1912 s-a descoperit, pe Dealul Locva, un tezaur format din monede preromane (52 piese).

Bibliografie: *Glodariu* 1974, p. 269; *Medeleț* 1994a, p. 284; *** 1994, p. 166.

b. În hotarul localității este semnalată descoperirea unei monede preromane.

Bibliografie: *Winkler* 1969, p. 84; *Bozu și El Susi* 1987, fig. I/B; *Medeleț* 1994a, p. 284-285.

c. Alte monede preromane (10 plus 3 bucăți).

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 285.

d. 38 denari romani republicani.

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 285.

e. Un aureus emis de Tiberius.

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 285.

f) Dintr-un loc neprecizat provin două monede mici de bronz de la Constantin cel Mare și alte două de la Constantin II.

Bibliografie: *Mare* 2004, p. 156.

□

19. Bazoș (oraș Recaș, județul Timiș)

□

20. Bazoș Nou (comuna Remetea Mare, județul Timiș)⁷²

1. Vestigii daco-romane.

a) Aici este menționată o așezare daco-romană într-un punct neprecizat din hotarul localității.

Bibliografie: *Mare* 2004, p. 156.

2. Vestigii medievale.

a) *Mănăstirea Sfântu Gheorghe*.

Mănăstirea este amintită la mijlocul secolului XVI d.Chr.

Bibliografie: *Țicu* 2002, p. 42.

□

21. Băile Herculane (oraș, județul Caraș-Severin)⁷³

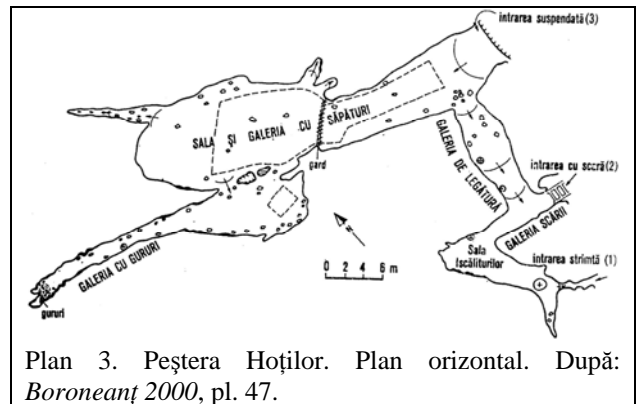
1. Peșteri cu urme de locuire.

b) *Peștera Hoților* sau *Gaura Tâlharilor*.

Peștera este situată la circa 500 m nord de stațiunea balneoclimaterică Băile Herculane, pe dreapta râului Cerna, la o altitudine absolută de

257 m și 50 m față de firul apei. Peștera este orientată către sud și sud-est, nu este umedă și are o temperatură aproape constantă.

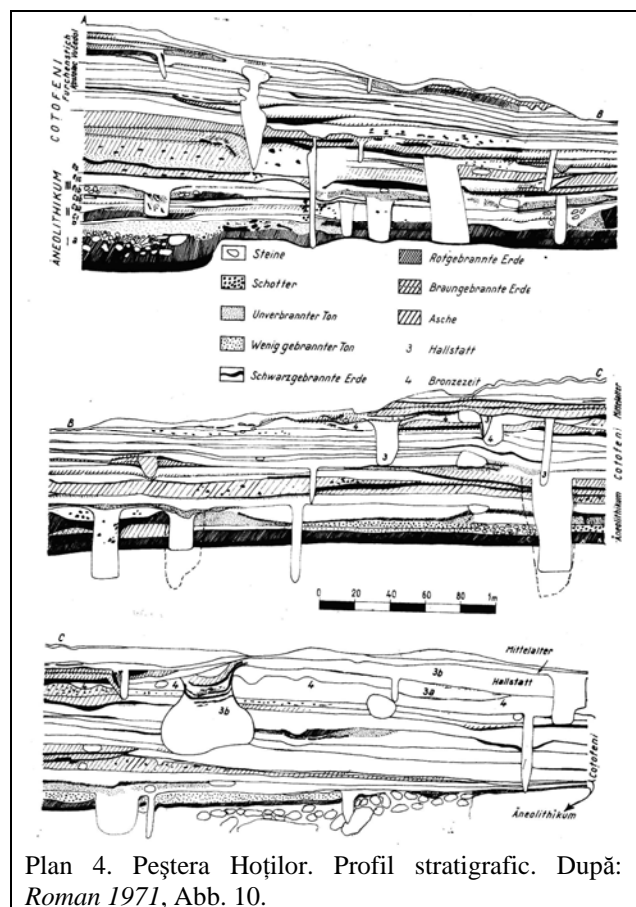
Primele săpături arheologice au fost efectuate în anul 1872.

Plan 3. Peștera Hoților. Plan orizontal. După: *Boroneanț* 2000, pl. 47.

Noile săpături în această peșteră au început în anul 1954. Săpăturile anilor 1954-1955 au fost conduse de C.S. Nicolăescu-Plopșor.

Alte săpături sunt realizate în anii 1967, 1968-1971 și anii '90.

Plan 4. Peștera Hoților. Profil stratigrafic. După: *Roman* 1971, Abb. 10.

Urmele descoperite aparțin musterianului, paleoliticului superior, epipaleoliticului și neoliticului (?), eneoliticului (10 depuneri în trei etape: eneolitic, Herculane I-III și Coțofeni),

⁷² *Luca* 2005, p. 17.

⁷³ *Luca* 2004, p. 27-30; 2004a, p. 21-26; 2005, p. 17-21.

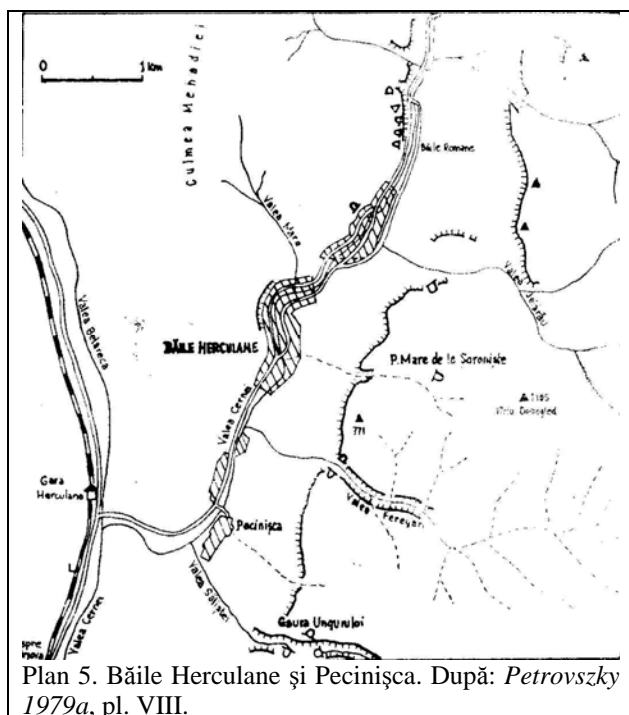
Hallstattului, epocii daco-romane și celei medievale.

Bibliografie: Nicolăescu-Plopșor 1956, p. 17 și urm.; 1959; Nicolăescu-Plopșor et alii 1957; 1965; Nicolăescu-Plopșor și Comșa 1957; Nicolăescu-Plopșor și Păunescu 1961; Bitiri 1959; Comșa 1965, p. 551; Popescu D. 1961, p. 568; 1961a, p. 135; 1966, p. 384; 1966a, p. 711; 1966b, p. 141; 1967, p. 538; 1968, p. 698; 1969, p. 537; 1969a, p. 501; 1970, p. 522; 1970a, p. 462; Păunescu 1970, p. 25, 31, 141-142, 184; Cârciumaru 1971; Babeș 1971, p. 381; Lazarovici 1971, p. 31; 1975a, p. 25; 1977b, p. 7; 1979b, p. 186; 1983a, p. 14; Mogoșanu 1971; 1972, p. 9-10; 1973, p. 13-17; Roman 1971, p. 47-76; 1973; 1976, p. 79; 1995, p. 19-20; Morintz 1972, p. 348; Petrovsky 1973, p. 386; Moga și Radu 1977, p. 238; Jungbert 1978, p. 3-5; Mărghitan 1979, p. 20-22; Oprinescu 1981, p. 46; 1995b, p. 61-62; Kalmar și Oprinescu 1986, p. 203; Rogoza 1987, p. 358; Maxim 1993, p. 67; Gumă 1993, p. 283; Drăgoescu 1995, p. 331; Petrescu 2000a, p. 27-28; 2004, p. 25; Boroneanț 1979, p. 114; 2000, p. 19-20; Boroneanț și Boroneanț 2002, p. 33; Luca 1998-2000, p. 305; Ridiche 2000, p. 42; Ciugudean 2000, p. 64; 2002; Păunescu 2001, p. 135-148; Radu 2002, p. 25-26; 2003, p. 155, 163, 164, 165-166; Mare 2004, p. 156; Bochiș 2004, p. 55; *** 1994, p. 168.

c) Peștera Piatra Băniții.

Peștera se află pe versantul din dreapta Văii Cernei, între Valea Bidini și Valea Slătinic.

În cavernă s-au descoperit fragmente ceramice din epoca neolitică.

Plan 5. Băile Herculane și Pecinișca. După: Petrovsky 1979a, pl. VIII.

Bibliografie: Roska 1942, p. 105, nr. 26; Petrovsky 1973, p. 387; Lazarovici 1979b, p. 186; Rogoza 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 31; Boroneanț 2000, p. 24; Radu 2002, p. 26.

d) Peștera Hercules I sau Hygeea.

Peștera se află în carstul din Valea Cernei, pe malul din dreapta râului, în aval de Băile Romane. Locuirea de aici se datează în epoca romană și cea modernă.

Bibliografie: Boroneanț 2000, p. 106; Petrescu 2004, p. 25.

e) Peștera lui Iorgovan.

Peștera se află pe versantul din stânga Văii Cernei, între Văile Jauna și Bidini.

În peșteră s-a efectuat un sondaj în anul 1917.

Fragmentele ceramice descoperite cu acest prilej au fost încadrate în neolitic și erau incizate și încrustate cu alb.

Bibliografie: Petrovsky 1973, p. 387; Petrescu 2000a, p. 29; Boroneanț 2000, p. 22; Rogoza 1987, p. 358.

f) Peștera cu Aburi.

Peștera este situată pe versantul din dreapta Cernei, în zona de influență a faliei Hercules, având altitudinea absolută de 400 m și altitudinea relativă de 240 m.

Materialul arheologic aparține culturii Coțofeni și perioadei romane.

Bibliografie: Petrovsky et alii 1981, p. 435-436; Rogoza 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 18; 2004, p. 15.

g) Peștera Nr. 1 din stânga hidrocentralei (km 9).

Peștera este situată pe versantul din stânga Văii Cernei, la baza unui perete stâncos de circa 150-170 m.

Fragmentele ceramice recoltate aparțin culturii Coțofeni (și – probabil – Baden) și epocii moderne.

Bibliografie: Petrovsky et alii 1981, p. 436-437; Kalmar și Oprinescu 1986, p. 203; Rogoza 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 33; 2004, p. 33; Boroneanț 2000, p. 23.

h) Peștera Nr. 3 din stânga hidrocentralei (km 9).

Peștera se află la 35-45 m spre dreapta și mai jos de Peștera Nr. 1.

S-a descoperit un fragment ceramic Coțofeni.

Bibliografie: Petrovsky et alii 1981, p. 436-437; Rogoza 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 33; 2004, p. 33; Boroneanț 2000, p. 23.

i) Peștera Cumont sau Traian.

Peștera se află pe versantul din stânga râului Cerna, lângă Ogașul lui Rușetu. Peștera nu a fost identificată în teren.

Aici s-a descoperit un *relief mithraic* de epocă romană, în secolul XIX d.Chr.. Relieful nu a mai fost identificat în secolul XX d.Chr.

Bibliografie: Rogozea 1987, p. 358; Drăgoescu 1995, p. 331; Pintilie 1999-2000, p. 236; Boroneanț 2000, p. 21; Petrescu 2004, p. 18.

j) Peștera de sub Șoim (Șoimului Barlang).

Peștera se află la altitudinea absolută de 550 m, pe versantul din stânga râului Cerna, lângă *Ogașul lui Rușețu*. Cercetarea arheologică a peșterii nu a fost încheiată.

Locuirea datează din epoci preistorice și moderne.

Bibliografie: Rogozea 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 33; 2004, p. 34; Boroneanț 2000, p. 21.

k) Peștera Gaura lui Lasconi sau Lăsconi.

Peștera se află pe versantul din stânga râului Cerna, lângă *Ogașul lui Rușețu*.

Fragmentele ceramice descoperite sunt atipice.

Bibliografie: Rogozea 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 25; Boroneanț 2000, p. 21-22.

l) Peștera Hoților (Gaura cu Apă sau Gaura Hoților de sub Gogâltan).

Peștera se află în dreptul km 15, în *Cheile Cernei*. Ea are trei intrări, la altitudinea relativă de 300 m. Materialele arheologice descoperite aparțin culturii Coțofeni, dar și epocii moderne.

Bibliografie: Petrovsky et alii 1981, p. 433-434; Rogozea 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 28; 2004, p. 26; Boroneanț 2000, p. 22.

m) Peștera Mică din Valea Drăstănicului (Peștera Nr. 2 din Valea Drăstănicului).

Peștera se află pe versantul din stânga *Văii Cernei*, între *Văile Jauna* și *Bidini*, în *Valea Drăstănicului*, către Cabana de la km 14.

Locuirea peșterii se datează în cultura Coțofeni.

Bibliografie: Rogozea 1987, p. 358; Boroneanț 2000, p. 22-23; Petrescu 2004, p. 27.

n) Peștera Nr. 5 de pe Drăstănic.

Peștera este marcată topografic din secolul XIX d.Chr.

Bibliografie: Petrescu 2004, p. 20.

o) Peșterile Nr. 1-4 de la Șălitrari.

Din aceste peșteri se extrăgea materia primă pentru praful de pușcă.

Bibliografie: Petrescu 2004, p. 33.

p) Peștera Oilor.

Peștera se află pe versantul din stânga *Văii Cernei*, între *Văile Jauna* și *Bidini*, *Valea Drăstănicului*, Cabana de la km 14.

Materialele arheologice se încadrează în neolitic, eneolitic (cultura vaselor cu toarte pastilate, Coțofeni) și epoca bronzului.

Bibliografie: Rogozea 1987, p. 358; Petrescu 1993; Petrescu și Popescu 1990; Petrescu 1999-2000, p. 129-130; 2000a, p. 30-31; 2004, p. 28; Boroneanț 2000, p. 23-24; Ciugudean 2000, p. 64; 2002.

r) Peștera Gaura lui Cărăfil.

Descoperirile de aici aparțin neoliticului, eneoliticului, epocii bronzului, epocii romane și medievale.

Bibliografie: Petrescu 2000a, p. 25; 2004, p. 21.

s) Peștera Nr. 24 de la Prisaca de la Șchiopu.

În mijlocul sălii centrale sunt resturi de vetre și fragmente ceramice de epocă modernă.

Bibliografie: Petrescu 2003b, p. 112, 113; 2004, p. 30.

ș) Peștera Nr. 24 de la Prisaca de la Șchiopu.

Într-un sondaj arheologic s-au descoperit materiale arheologice databile o dată cu secolul XVIII d.Chr.

Bibliografie: Petrescu 2003b, p. 112, 113; 2004, p. 30.

t) Peștera Nr. 24 de la Prisaca de la Șchiopu.

Într-un sondaj arheologic s-au descoperit materiale arheologice databile o dată cu secolul XVII d.Chr.

Bibliografie: Petrescu 2003b, p. 112, 113; 2004, p. 30.

2. Vestigii preistorice.

a) Cu ocazia lucrărilor de canalizare efectuate între anii 1961-1962 s-a descoperit un topor de aramă cu brațele în cruce.

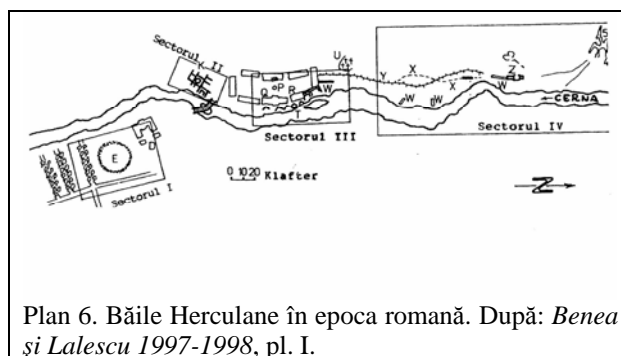
Bibliografie: Blăjan et alii 1983.

b) Punctul Vârful Benghi.

Aici se află așezare eneolitică târzie Coțofeni.

Bibliografie: Kalmar și Oprinescu 1986, p. 201; Ardeț 1988, p. 122.

3. Vestigii de epocă romană.

Plan 6. Băile Herculane în epoca romană. După: Benea și Lalescu 1997-1998, pl. I.

a) Pe o parte și cealaltă a râului Cerna s-a dezvoltat o stațiune balneară romană (pe o lungime de 5 km). Numele posibil al acesteia este *Aquae* sau *Ad Mediam*.

În parcul central al stațiunii s-au descoperit importante urme romane.

Descoperiri romane s-au efectuat încă din secolul XVII. Între cele mai interesante descoperiri amintim inscripțiile.

De pe întinsul orașului s-au recoltat monede dacice și romane, dar și cărămizi cu ștampilă, olane de conducte și alte resturi caracteristice construcțiilor civile.

Pentru o mai ușoară cercetare a vestigiilor de epocă romană, Doina Benea propune împărțirea porțiunii folosite în epocă în mai multe sectoare (I-IV).

Bibliografie: *Glodariu 1966*, p. 431; *Wollmann 1971*, p. 541; *1977*, p. 365-366, 367; *Bărbulescu 1977*, p. 176, 179-180, 187; *Benea 1983a*, p. 153; *1996b*, p. 229; *1999a*, p. 40, 58, 72, 204; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 128; *Benea și Lalescu 1997-1998*; *Mărghitan 1980a*, p. 39, 46; *Gudea și Ghiurco 1988*, p. 172; *Rusu 1991*, p. 92; *Ardevan 1994*; *Medeleț 1994a*, p. 250; *Drăgoescu 1995*, p. 331, 363; *Țeicu 1998*, p. 78-79; *Nemeti 1998*, p. 99, 100, 110-111, 119; *Ghinescu 1998*, p. 129; *Timoc 1998-1999*; *Marinescu și Pop 2000*, p. 134; *Roman C.A. 2000*, p. 111; *2001-2002*, p. 138; *Rusu și Alicu 2000*, p. 148; *Alicu 2002*, p. 222-223, 223, 227-228; *Alicu și Crișan 2003*, p. 103-105, 106-109; *Țentea și Popescu 2002-2003*, p. 295; *Mare 2002-2003*, p. 201, nr. 15; *2004*, p. 156; *Timoc 2002-2003*; *Crânguș 2002-2003*, p. 149; *Hügel 2003*, p. 62; *Ardevan 2004*; **** 1994*, p. 168; *IDR*, III, 1, p. 76-99.

4. Mine și cariere.

a) Cariera de șist argilos Râpa.

Aceasta a fost exploatată în epoca medievală și modernă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 134.

✠

22. Bănia (comună, județul Caraș-Severin)⁷⁴

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Cioaca cu Bani.

La 4 km SV de sat se află dealul *Cracu Otara* (*Ota*, *Otor*). În 1878 s-a semnalat o așezare preistorică pe piscul acestuia. Materialul ceramic a ajuns la Muzeul din Budapesta.

În 1972 s-a efectuat o perieghetă și s-a constatat că așezarea aparține culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 35, nr. 53; *Lazarovici 1969*, p. 5; *Petrovszky 1973*, p. 387; *Moga și Gudea 1975*, p. 140; *Petrovszky și Cădariu 1979*, p. 47; *Maxim 1993*, p. 67.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctele Arie și Comorâșnița.

Cele două puncte sunt situate pe *Valea Mare*, la aproximativ 2 km de sat.

⁷⁴ *Luca 2004*, p. 30; *2004a*, p. 26; *2005*, p. 22.

Aici s-au semnalat urme de ziduri și ceramică romană.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 140; *Bozu și Săcărin 1979*, p. 555, 557; *Benea 1996b*, p. 229; *Mare 2004*, p. 157.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul Sebeșanu.

Aici, pe *Dealul Țânțora*, ar fi fost un castel medieval.

Bibliografie: *Bozu și Săcărin 1979*, p. 555.

5. Descoperiri monetare.

a) În zona stațiunii s-a descoperit o monedă dacică de tip Ciclovina B.

Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 129.

b) De aici ar proveni un tezaur de 250 monede romane de secolul IV d.Chr.

c) Pe teritoriul satului au apărut monede de la Constantin cel Mare.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 140; *Bozu și Săcărin 1979*, p. 555, 557; *Benea 1996b*, p. 229; *Hügel 2003*, p. 112; *Mare 2004*, p. 156.

c) Într-un punct neprecizat s-a descoperit o monedă de bronz de la Constantin I.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 156.

✠

23. Bărăteaz (comuna Satchinez, județul Timiș)⁷⁵

1. Vestigii medievale.

a) Punctul Dâmponi sau Gomilă.

Pe movila de aici s-ar fi aflat, în tradiția locală, biserica satului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 105.

✠

24. Bărbosu (comuna Bănia, județul Caraș-Severin)⁷⁶

1. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele II-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 229; *Mare 2004*, p. 157.

✠

25. Bătești (oraș Făget, județul Timiș)

✠

⁷⁵ *Luca 2005*, p. 23.

⁷⁶ *Luca 2004*, p. 30; *2004a*, p. 27; *2005*, p. 23.

26. Băuțar (comună, județul Caraș-Severin)⁷⁷

1. Descoperiri monetare.

a) De pe teritoriul comunei, fără alte precizări, provine un tezaur monetar format din denari republicani romani.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 251.

☐

27. Bârna (comună, județul Timiș)

☐

28. Bârz (comuna Dalboșeț, județul Caraș-Severin)⁷⁸

1. Vestigii daco-romane.

a) Din hotarul localității provine un tezaur monetar de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 160.

☐

29. Bârza (comuna Topleț, județul Caraș-Severin)

☐

30. Beba Veche (comună, județul Timiș)⁷⁹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Așezarea neolitică târzie cuprinde culturile Tiszapolgár, Baden și Bodrogkeresztúr.

Bibliografie: *Kutzián 1972*, p. 114, nr. 221; *Popescu D. 1966b*, p. 138; *Lazarovici 1971*, p. 30; *1974*, p. 63; *1975*, p. 20; *1979b*, p. 187; *1983*, p. 85; *1983a*, p. 14; *Oprinescu 1981*, p. 43; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 191; *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 201; *Drăgoescu 1995*, p. 316; *Bochiș 2004*, p. 55.

b) La 3 km de sat pe drumul spre Kiszombor, cu ocazia construirii șoselei vicinale, s-a descoperit o necropolă (15 morminte – cultura Mureș; în morminte s-au descoperit și obiecte de aur) de epoca bronzului situată pe o movilă.

Tot aici se află și resturile stratigrafiate ale unei așezări.

Bibliografie: *Popescu D. 1966*, p. 160; *1966c*, p. 558-560; *Luminosu 1972*, p. 30; *Soroceanu 1975*, p. 41-42; *Mărghitan 1979*, p. 84; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192; *Chicideanu și Chicideanu 1989*, p. 6, 7; *Gogâltan 1995a*, p. 57 și urm.; *1998*, p. 18 și

urm.; *1999*, p. 91-92; *Drăgoescu 1995*, p. 316; *Rogozea 1997*, p. 11.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Seliște*.

Aici, într-o cărămidărie, se află o așezare Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Kutzián 1944*, p. 26; *Lazarovici 1969*, p. 3; *1979b*, p. 186-187.

b) La începutul secolului XX s-a descoperit în hotarul localității un mormânt aparținând culturii Bodrogkeresztúr.

Bibliografie: *Rusu 1971*, p. 81; *Lazarovici 1971*, p. 30; *1975*, p. 25; *Drăgoescu 1995*, p. 315; *Luca 1998-2000*, p. 306.

c) Punctul *Pítváros*.

Materialele arheologice de aici aparțin epocii timpurii a bronzului.

Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Gumă 1997*, p. 26.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 194.

4. Vestigii prefeudale.

a) În hotar se semnalează o necropolă de secolele VII-IX d.Chr., dar și urme de locuire din aceeași perioadă.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Dulea 2001*, p. 227; *Muntean și Muntean 2001*, p. 269.

5. Vestigii medievale.

a) Din arealul localității provine inventarul unui mormânt (sau mai multe morminte ?) care poate fi încadrat între secolele X-XI d.Chr.

Bibliografie: *Tănase și Gáll 1999-2000*.

6. Descoperiri monetare.

a) De aici provine un *quadrans* emis de Domitian și doi denari emiși de Traian.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 251; *Drăgoescu 1995*, p. 315.

b) Unul dintre denarii de la Traian amintiți anterior a fost descoperit într-unul dintre mormintele de inhumație „sarmate” descoperite în hotarul localității.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 256.

c) În anul 1899 s-a descoperit o monedă de bronz de la Maximianus Herculus.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174; *Mare 2004*, p. 157.

⁷⁷ *Ibidem*.

⁷⁸ *Luca 2005*, p. 23.

⁷⁹ *Ibidem.*, p. 23-25.

d) În anul 1932 s-a descoperit o monedă de bronz de la Constans.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174; *Mare 2004*, p. 157.

e) Se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204.

▣

31. Becicherecu Mic (comună, județul Timiș)⁸⁰

1. Movile de pământ.

a) Punctul *Movila Împăratului*.

Movila se află la aproximativ 5 km SV de vatra satului. Înălțimea actuală a movilei este de aproximativ 3 m, iar diametrul de 40-50 m. De la suprafață s-a recoltat o unealtă mică de silex.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 105.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La nord de sat, după ce se trece canalul de apă cu barajul adiacent, pe traseul unei conducte a schelei de extracție Șandra, se află o stațiune neolitică suprapusă de alta daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 230; *Mare 2004*, p. 157.

3. Vestigii daco-romane.

a) La 200 de m spre sud de așezarea de mai sus se află o alta, daco-romană.

Bibliografie: *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 52; *Benea 1996b*, p. 230; *Mare 2004*, p. 157.

4. Descoperiri monetare.

a) Fără alte precizări, pe teritoriul localității s-au descoperit monede de aur și argint emise de Filip II și Alexandru cel Mare.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 251.

b) În hotarul satului, către Dudeștii Noi, s-a descoperit un denar republican roman emis de Pinarius Nata.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 251.

c) În localitate s-au descoperit trei denari imperiali romani de la Traian. Piesele nu au aparținut unui tezaur.

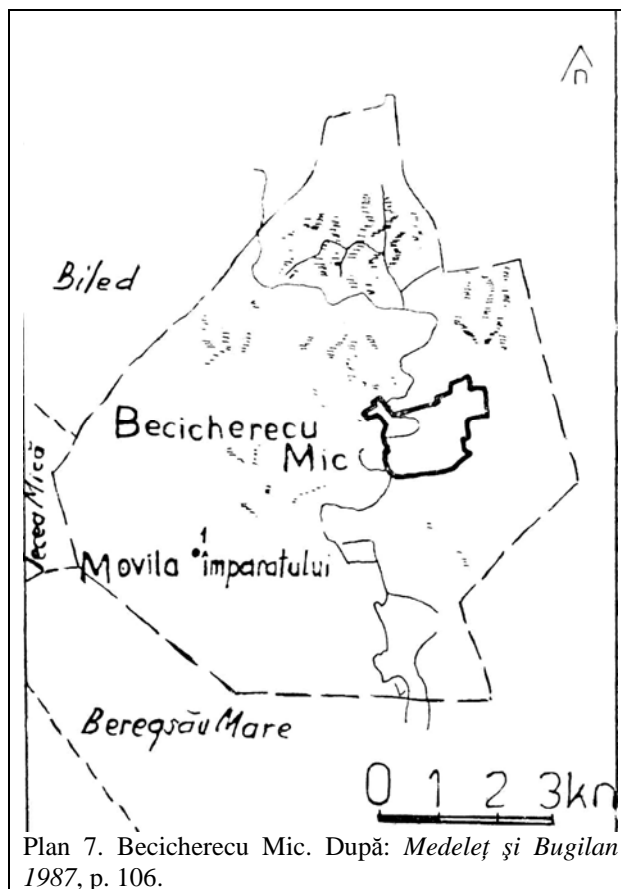
Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 251.

d) În anul 1877 s-a descoperit o monedă din bronz de la Diocletian.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174; *Mare 2004*, p. 157.

e) De aici provin două monede din Imperiul Romano-german.

Bibliografie: *Șeptilici 2002-2003*, p. 300.

Plan 7. Becicherecu Mic. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 106.

▣

32. Begheiu Mic (oraș Făget, județul Timiș)⁸¹

1. Movile de pământ.

a) La aproximativ 1 km sud de șoseaua Lugoj – Făget, spre SV de cotitura bruscă a drumului de țară dinspre Făget, la aproximativ 300 m est de Valea Pietrei, se află o movilă de pământ cu înălțimea de 2 m și diametrul de 10-15 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 105.

b) La aproximativ 200 m de movila precedentă se află o alta cu înălțimea de circa 1,5 m și diametrul de 10 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 105.

c) În colțul de SE al satului, la circa 125 m de Valea Pietrei, la 250 m sud de o lizieră, la 300 m nord de linia de înaltă tensiune, se află resturile unei movile distruse. Înălțimea acesteia este de 1,7 m, iar diametrul de 10 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 105.

d) La intersecția drumului agricol care trece pe lângă movila 1 cu Valea Pietrei, la circa 50 m est

⁸⁰ *Ibidem.*, p. 25-26.

⁸¹ *Ibidem.*, p. 26-27.

de pârâu și la 50 m nord de drum, se află o movilă cu înălțimea de 1,80 m și diametrul de 10-12 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 105.

e) Pe creasta care desparte *Valea Begăi* de *Valea Livezi*, la mijlocul distanței dintre obârșiile pâraielor *Bălășina* și *Valea Pietrei*, la nord de drumul de țară Bucovăț – Drăgșinești și de liziera pădurii, se află patru movile așezate pe axa E – V. Ele au înălțimile de 1, 2 și 0,5 m și diametrele de 12, 20, 10 și 6 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 105-106.

☒

33. Belinț (comună, județul Timiș)⁸²

1. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-a descoperit în anul 1970 un tezaur format din 33 monede bizantine.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471.

☒

34. Belobreșca (comuna Pojejena, județul Caraș-Severin)⁸³

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Pe malul râului Potoc s-a descoperit ceramică smălțuită romană și un fragment ceramic de epoca bronzului.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 341.

2. Vestigii medievale.

a) Punctul *Țiganska Reca*.

Lângă un pod de piatră s-au semnalat urmele unei biserici de piatră.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Țeicu 2003*, p. 341.

b) Punctul *Doboki Potoc*.

Aici s-au descoperit materiale ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 21; *Mare 2004*, p. 158.

☒

35. Bencecu de Jos (comuna Pișchia, județul Timiș)⁸⁴

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit un topor de cupru de tip Orșova.

⁸² *Ibidem.*, p. 27.

⁸³ *Luca 2004*, p. 31; *2004a*, p. 27; *2005*, p. 27.

⁸⁴ *Luca 2005*, p. 27.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 39; *Lazarovici 1983a*, p. 14.

☒

36. Bencecu de Sus (comuna Pișchia, județul Timiș)⁸⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Aici s-a descoperit un topor cu brațele în cruce de tip Jaszládány.

Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 28; *Drăgoescu 1995*, p. 317.

2. Descoperiri monetare.

a) În anul 1905 s-a descoperit un stater de aur emis de Filip II.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 251.

b) De aici provin și doi denari imperiali romani (Domitian și Traian) descoperiți în perimetrul localităților Bencecu de Sus, Pișchia și Murani care sunt învecinate.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 276; *Medeleț 1994a*, p. 252.

c) În colecția numismatică a Muzeului din Timișoara se află o monedă din bronz de la Constantinus I.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174.

☒

37. Berecuța (comuna Gătaia, județul Timiș)

☒

38. Beregsău Mare (comuna Săcălaz, județul Timiș)⁸⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Din hotar provine un tipar pentru turnat obiecte din bronz.

Bibliografie: *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 40.

2. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomilă*.

Punctul s-ar afla în hotarul satului. Aici s-ar fi descoperit urme de ziduri și o sabie.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 106; *Drăgoescu 1995*, p. 317.

☒

39. Beregsău Mic (comuna Săcălaz, județul Timiș)⁸⁷

⁸⁵ *Ibidem.*, p. 27-28.

⁸⁶ *Ibidem.*, p. 28.

⁸⁷ *Ibidem.*, p. 28-29.

1. Vestigii de epocă romană.

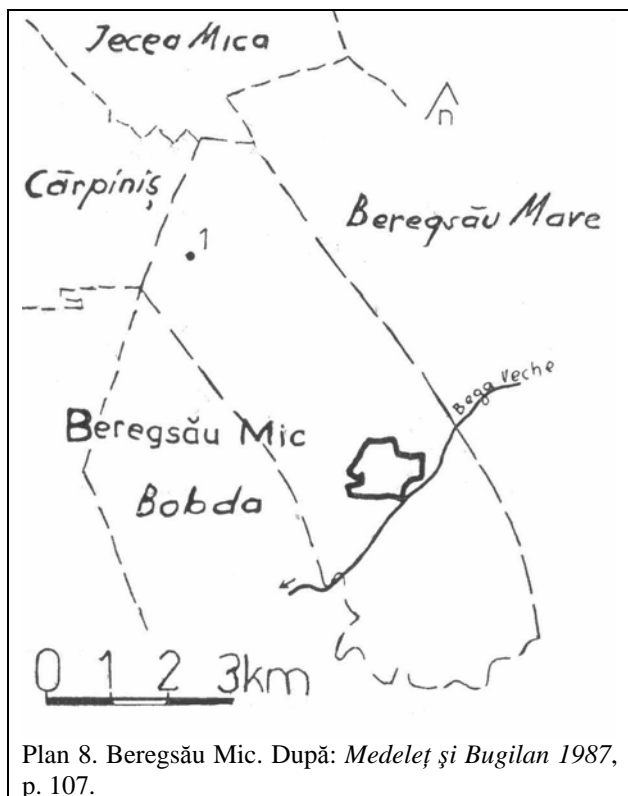
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194.

2. Movile de pământ.

a) La aproximativ 4,3 km NV de vatra satului, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 40 m, înaltă de circa 2 m, ușor reperabilă pe traseul căii ferate Timișoara – Jimbolia.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 107.

Plan 8. Beregsău Mic. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 107.

b) Punctul *Gomila Mare*.

Toponimicul se află în hotarul localității. Nu este exclus ca să fie unul și același tumul cu cel de mai sus.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 107.

☒

40. Berini (comuna Sacoșu Turcesc, județul Timiș)⁸⁸

1. Vestigii nedatate.

a) Într-o „cetate de pământ” s-a descoperit ceramică.

Bibliografie: *Matei și Iambor 1980*, p. 514-515; *Drăgoescu 1995*, p. 318; *Rădulescu 1999-2001*, p. 48, 67.

2. Movile de pământ.

⁸⁸ *Ibidem.*, p. 29.

a) Punctul *Gomila Cerii*.

Toponimicul este semnalat în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 107.

☒

41. Berliște (comună, județul Caraș-Severin)⁸⁹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Picățele, Picături* sau *Valea Morii*.

Săpăturile arheologice de aici au scos la iveală fragmente ceramice hallstattiene și medievale.

În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 320, 338; *1999-2000*, p. 453; *Gumă 1993*, p. 285; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 231; *Radu și Țeicu 2003*, p. 53; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 158.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Spărdovița*.

Aici s-au descoperit urme romane.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 338.

b) Punctul *La Poieni*.

În acest punct s-au descoperit materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 158.

c) Punctele *Izlaz, Legumicol și Drumul Viilor*.

În aceste puncte se semnalează descoperiri daco-romane.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 158.

3. Vestigii medievale.

a) În lunca râului s-au descoperit fragmente ceramice de secolul XIV d.Chr. și urme ale unor cuptoare de redus minereul.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 338.

b) Punctul *Săliște*.

Aici s-au semnalat urme de locuire din perioada medievală timpurie.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 338.

☒

42. Berzasca (comună, județul Caraș-Severin)⁹⁰

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Cracul cu Toacă*.

a.1.) Aici s-au descoperit materiale arheologice din epoca bronzului sau Hallstatt (un topor de bronz, trei brățări și un vârf de lance). Acestea au ajuns la Muzeul din Timișoara (1930).

⁸⁹ *Luca 2004*, p. 31; *2004a*, p. 27; *2005*, p. 29-30.

⁹⁰ *Luca 2004*, p. 31-32; *2004a*, p. 28; *2005*, p. 30-31.

a.2.) Pe la 1900 s-au descoperit aici fragmentele unei urne funerare cu oase calcinate provenind dintr-o necropolă.

Bibliografie: Roska 1942, p. 38, nr. 89; Petrovsky 1973, p. 387-388; Săcărin 1979a, p. 111; Gumă 1993, p. 251, 285.

b. Depozite de bronzuri.

În 1883 s-a descoperit, sub o placă de piatră aflată pe un deal, în direcția Liubcovei (poate pe Stenca Liubcovei), un **depozit de bronzuri** (50 de piese, 9 kg). Unele piese se află într-o colecție particulară la Moldova Nouă, iar altele la Muzeul din Viena (?).

Bibliografie: Roska 1942, p. 38, nr. 89; Rusu 1963, p. 207; Petrovsky 1973, p. 388; Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 83; Săcărin 1979a, p. 112-113; Mărghitan 1980, p. 76; Gumă 1993, p. 251, 285; 1995, 107-108; Drăgoescu 1995, p. 316-317; *** 1994, p. 176.

c) Punctul Șpiț I sau Ogașul Odului.

În acest punct s-a descoperit o mare cantitate de ceramică Basarabi.

Bibliografie: Gumă 1983, p. 68; 1993, p. 212, 285.

Aici se amintesc urme Starčevo-Criș.

Bibliografie: Lazarovici 1983, p. 17.

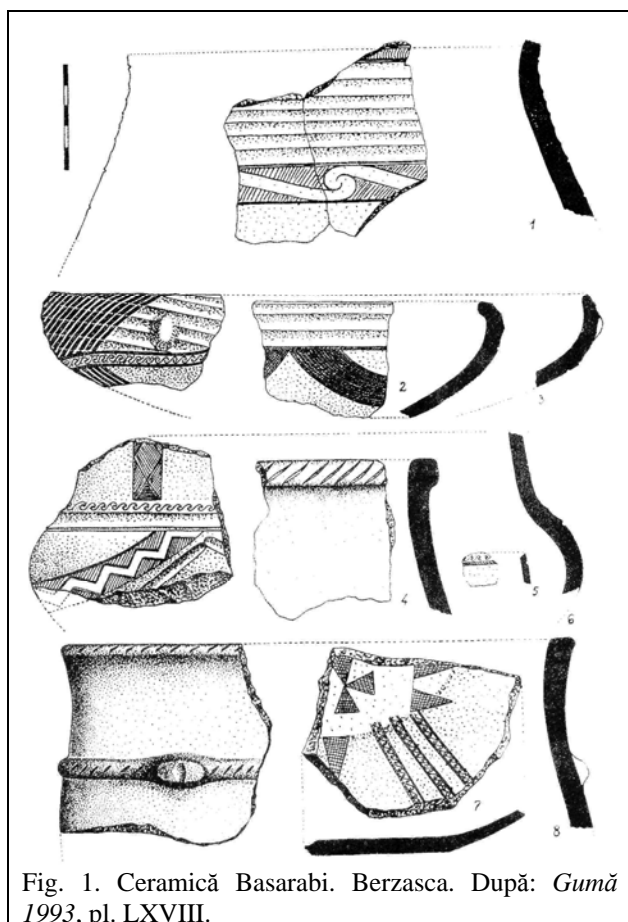

Fig. 1. Ceramică Basarabi. Berzasca. După: Gumă 1993, pl. LXVIII.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Stația de pompare – I.F.E.T.

În imediata apropiere estică a comunei s-au descoperit urme culturii Basarabi și dacice (Muzeul sătesc din Gornea).

Aici, la vest de așezare, se află o necropolă tumulară aparținând culturii Basarabi.

Bibliografie: Gumă și Dragomir 1981, p. 108-112; Gumă 1983, p. 67-68; 1993, p. 212, 285; Medeleț și Bugilan 1987, p. 107; Bozu 2000, p. 154.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul Ogașul Neamțului, Zăscos sau Șpiț III.

În apropierea km fluvial 1020, lângă un pod, în punctul numit Ogașul Neamțului sau Zăscoc s-au descoperit mai multe bordeie. Acestea se încadrează cronologic în secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: Boroneanț 1975; 1985, p. 117; Uzum 1980, p. 136; Mărghitan 1985, p. 22; Oța 2004, p. 511.

4. Descoperiri monetare.

a) Din localitate provin monede izolate, emise în secolul IV d.Chr., fără alte precizări.

Bibliografie: Mitrea 1960, p. 192; 1960a, p. 591; Mare 2004, p. 158.

☒

43. Berzovia (comună, județul Caraș-Severin)⁹¹

1. Vestigii preistorice.

a) Aici s-a descoperit un coif din bronz de tip greco-illir.

Bibliografie: Gumă 1991, p. 85-93; 1993, p. 251, 285.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Castrul Bersobis.

Acesta se află în vatra satului. Construcția militară a fost o vreme garnizoana *legiunii III Flavia Felix*.

Castrul, realizat din pământ, are două faze de construcție și dimensiunile de 490 / 410 m. El se află pe malul din stânga Bârzavei, în intravilanul localității, fapt ce nu avantajează cercetările de aici.

Săpăturile anului 1962 au dus și la descoperirea de materiale ceramice aparținând culturii Starčevo-Criș.

Pe latura de nord a castrului s-au descoperit materiale ceramice Tiszapolgár.

⁹¹ Luca 2004, p. 32-33; 2004a, p. 29-30; 2005, p. 31-33.

Din anul 1998 s-au început săpăturile pentru cercetarea clădirii comandantului (*principia*).

Lângă castru s-a dezvoltat o așezare civilă care se dezvoltă până în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: Glodariu 1966, p. 431; 1974, p. 277; Protase 1967, p. 49-51, 67; Popescu D. 1966, p. 392; 1966a, p. 717; 1967, p. 529; 1967a, p. 365-366; 1968, p. 685; 1969, p. 521; 1969a, p. 486; 1970, p. 507; 1970a, p. 447; Moga 1970a cu bibliografia veche; Babeș 1971, p. 363; Mitrea 1972, p. 138; 1972a, p. 364; Morintz 1973, p. 363; Petrovszky 1973, p. 388; Mărghitan 1980a, p. 7, 15, 18, 45-47, 156; Medeleț și Fluture 2002; Medeleț et alii 2001, p. 38; 2002, p. 60; 2003, p. 53; Medeleț și Petrovszky 1974; Lazarovici 1969, p. 3; 1975a, p. 20; 1979b, p. 187; 1983a, p. 14; Ferenczi 1979, p. 138; Protase și Petculescu 1975; Wollmann 1971, p. 439; 1977, p. 369-370; Pop et alii 1982; Benea 1983a, p. 152-153; 1994, p. 312, 313; 1999a, p. 56; Benea și Bejan 1989-1993, p. 128; Rusu 1991, p. 87; Drăgoescu 1995, p. 316, 356; Pop 1997, p. 592; Țeicu 1998, p. 79; Németh 1997, p. 75; 1998; 1999-2000, p. 387; Izlaz 1999-2000; 2001; 2002-2003; Marinescu și Pop 2000, p. 114-115; Hurduzeu 2001, p. 123; Mare 2004, p. 158; Bochiș 2004, p. 55; IDR, III, 1, p. 134-136; *** 1999-2000, p. 819, 820; *** 2001, p. 807; *** 2001a, p. 809; *** 2001b, p. 811; *** 2002-2003, p. 620; *** 2002-2003a, p. 621; *** 2003, p. 122.

b) Punctul Gruniul Cetății.

În hotarul localității este semnalată o așezare și monede dacice și romane (punctul poate fi același cu cel din hotarul orașului Bocșa).

Bibliografie: Bozu și El Susi 1987, fig. I/B; Medeleț 1994a, p. 252-253; *** 1994, p. 177; (unele monede provin de pe teritoriul castrului roman din localitate).

c) Punctul Pătruieni sau Pătruene.

Ruina bisericii medievale cercetate se află la liziera Pădurii Ciclău, aflată la aproximativ 2 km nord de Berzovia, în apropierea drumului care leagă Berzovia de satele Iersig și Vermeș.

Biserica este de tip sală, cu altarul patrulater. În jurul ei se află o mică necropolă. Datarea monumentului este în secolele XIV-XV d.Chr. (curtea și satul medieval Remetea).

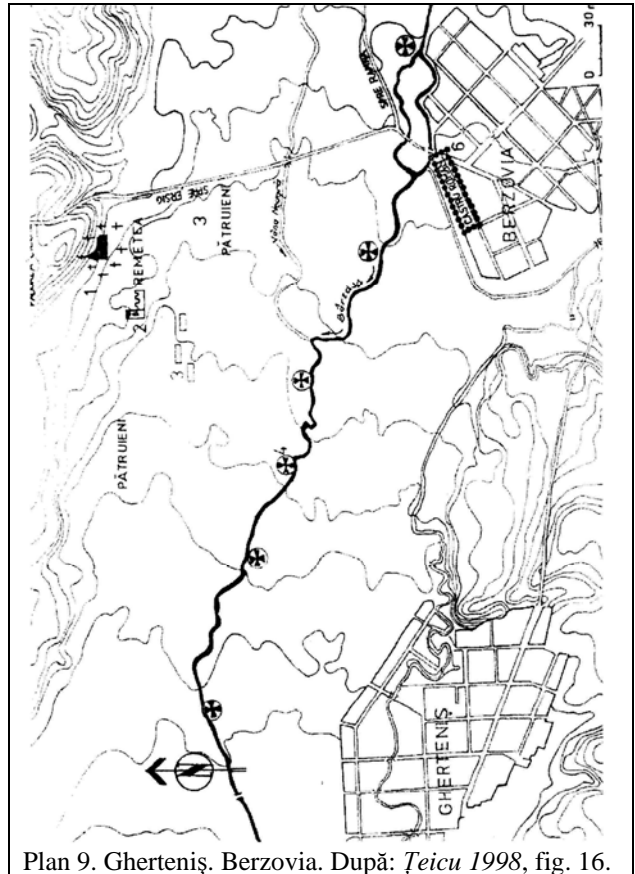
Aici s-a descoperit o monedă medievală.

În acest punct s-a descoperit și o fortificație de pământ cu șanț și val având 150 / 100 m.

Urmele arheologice descoperite cu prilejul cercetării sistematice sunt din prima epocă a fierului, secolele III-IV d.Chr., XII-XIII d.Chr. și XIV-XV d.Chr.

Bibliografie: Albu 1979, p. 547; Benea și Bejan 1989-1993, p. 133-134; Benea 1996b, p. 259-260; Țeicu 1990; 1993, p. 230; 1998, p. 93, 97, 122-

123, 130-131, 177-178; 1999-2000, p. 453; 2002, p. 43; 2003, p. 349-351; El Susi 1990; Bălănescu 1990, p. 190; Bordea și Mitrea 1991, p. 236; Drăgoescu 1995, p. 370; Oța 1998, p. 116, 117; 2004, p. 510; Bejan 2004, p. 380; Mare 2004, p. 158.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Valea Stoicoane.

Aici se află o zonă cu cuptoare de redus minereul databile între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Țeicu 1999-2000, p. 453-454; Mare 2004, p. 158.

b) Punctul Ibor.

Aici se află o altă zonă cu cuptoare de redus minereul databile între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Țeicu 1999-2000, p. 454; Mare 2004, p. 158-159.

c) Punctul Grădinile Popii.

La 2 km SE de comună, în valea Pârâului Fizeș, se află o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 158.

4. Vestigii prefeudale.

a) În hotarul satului este semnalată descoperirea unui opaiț din metal cu lanț, datat în secolele IV-VI d.Chr., socotit paleocreștin.

Bibliografie: Mare 2004, p. 159.

☒

44. Bethausen (comună, județul Timiș)

☒

45. Bichigi (oraș Făget, județul Timiș)⁹²

1. Vestigii prefeudale.

a) La circa 250 m de ultimele case ale satului, pe partea din dreapta *Văii Dicornului*, în ambele părți ale drumului spre Begheiu Mic, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele V-VI d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 159.

☒

46. Bigăr (comuna Berzasca, județul Caraș-Severin)

☒

47. Biled (comună, județul Timiș)⁹³

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La aproximativ 2,5 km NE de vatra satului și la circa 2,7 km nord de o movilă, la hotarul cu localitatea Satchinez, în dreapta drumului de legătură Biled – Satchinez, se află o movilă de pământ, înaltă de circa 2,5 m, cu diametrul de circa 50 m. Aici s-a descoperit un ciocan din piatră neolitic și urmele unei construcții medievale.

Așezarea neolitică de aici se datează în vremea culturii Vinča, faza A.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109; *Drașovean 1989*, p. 37-38.

b) Punctul *Kalvarienberg*.

La aproximativ 0,9 km sud de marginea satului și la 1,7 km nord de movila anterioară, în dreptul drumului județean Timișoara – Sânnicolau Mare, se află, la numărul topografic 384/385, o movilă de pământ înaltă de circa 4 m, cu diametrul de circa 50 m. Ea a fost amenajată ca loc de cult romano-catolic. La arătură se recoltează materiale arheologice aparținând evului mediu timpuriu și dezvoltat.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 108.

c) La 2 km NE de localitate, pe terasa aflată la nord de lunca joasă a râului Ier, la 500 m de pârâu, s-a descoperit o așezare daco-romană suprapusă de o alta aparținând epocii medievale timpurii.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 232.

d) Între terasamentul căii ferate și șoseaua Biled – Șandra (în dreptul bornei cu km 587), s-a descoperit o așezare prefeudală care suprapune o alta daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 232-233; *Mare 2004*, p. 159, 160.

e) În zona terasei aflată la 3 km ENE de Biled, la circa 300 m sud de linia de înaltă tensiune, au apărut urme arheologice din mai multe epoci istorice, între care și daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 232; *Mare 2004*, p. 159.

f) Pe terasa înaltă aflată la 3 km de localitate, la SE de balta cu stuf, pe traseul unui drum de țară, se află vestigii arheologice din mai multe epoci istorice între care și cea daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Mare 2004*, p. 159.

g) La 250 m SSE de un tumul, pe malul nordic al râului Ier, apar urme arheologice din neolitic, Hallstatt și perioada daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Mare 2004*, p. 159.

h) La circa 2000 m est de rețeaua de stâlpi de înaltă tensiune (în dreptul stâlpilor 192-193), în apropierea unei cazemate de beton, s-a descoperit o așezare neolitică suprapusă de una daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 234; *Mare 2004*, p. 159.

i) La 500 m sud de drumul de acces al Schelei de extracție Șandra, aflat între Biled și Satchinez, apar urmele unei întinse așezări cu mai multe niveluri de locuire.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 234-235; *Mare 2004*, p. 159.

j) Pe traseul stâlpilor de înaltă tensiune (stâlpul 205), la est și vest de acesta, se află o așezare daco-romană suprapusă de una de secolele X-XII d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235; *Mare 2004*, p. 159.

k) La circa 900 m SE de așezarea 1j se află o stațiune cu stratigrafie complexă: neolitic, daco-roman și secolele X-XII d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235-236; *Mare 2004*, p. 159.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității, la 4 km NNE de localitate, la est de podul de piatră peste râul Ier, la sud de un vechi curs de apă, se semnalează descoperiri de epocă daco-romană.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Benea 1996b*, p. 232; *Mare 2004*, p. 119.

b) Pe un promontoriu din hotarul localității s-a descoperit o așezare daco-romană.

⁹² *Luca 2005*, p. 33.

⁹³ *Ibidem.*, p. 33-36.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Micle 2001*, p. 131; *Mare 2004*, p. 159.

c) La est cu circa 200 m de stâlpii 201-202 s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Mare 2004*, p. 160.

d) La 3 km ENE de Biled, la est de balta cu stuf, pe o terasă orientată E-V, a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Mare 2004*, p. 160.

e) Pe terasa inferioară a pârâului Ier, la 1 km est de așezarea de la punctul 1g, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233-234; *Mare 2004*, p. 160.

f) La 250 m est de rețeaua de înaltă tensiune, în dreptul stâlpilor 182-186, apar fragmente ceramice daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 234; *Mare 2004*, p. 160.

g) La circa 1000 m est de rețeaua de înaltă tensiune (stâlpii 194-197) s-a descoperit o întinsă așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 234; *Mare 2004*, p. 159.

h) La 150 m vest de podul peste pârâul Ier, pe un promontoriu, se află o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235; *Mare 2004*, p. 159.

i) În apropierea drumului agricol se întinde o mică așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235; *Mare 2004*, p. 160.

j) La circa 1,2 km est de șoseaua Biled – Becicherecu Mic, pe traseul unei conducte, la circa 1,5 km sud de localitatea Biled, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235; *Mare 2004*, p. 160.

3. Movile de pământ.

a) La aproximativ 2,5 km SV de vatra satului, în apropierea hotarului cu Jecea Mare, în partea din dreapta drumului de legătură dintre cele două localități, se află o movilă de pământ înaltă de circa 3 m și cu diametrul de 40-50 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 108.

b) La aproximativ 4 km sud de vatra satului, în apropierea hotarului cu Becicherecu Mic, în partea din stânga drumului de legătură dintre cele două localități, se află o movilă înaltă de aproximativ 6 m și cu diametrul de circa 50-60 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 108.

c) La aproximativ 2,4 km SE de vatra satului și la circa 1,9 km nord de movila de la punctul anterior, se află o movilă de pământ înaltă de circa

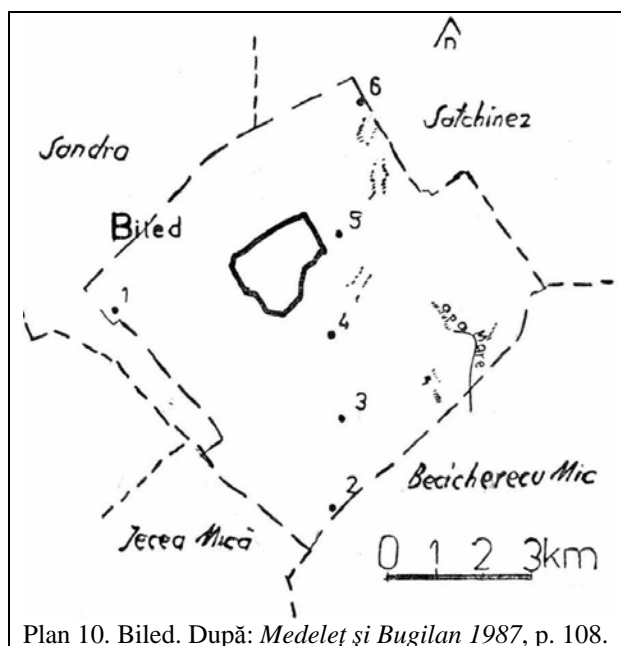
4,5 m, cu diametrul de 50 m, plasată pe partea din stânga aceluiași drum.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 108.

d) Punctul Apa Mare.

În apropierea brațului de apă cu numele *Apa Mare*, braț mort al râului Beregsău, la aproximativ 0,4 km est de localitate și la circa 2 km nord de movila anterioară, se află o movilă de pământ, înaltă de circa 3,5 m, cu diametrul de circa 40 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109.

Plan 10. Biled. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 108.

4. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare aparținând perioadei secolul I î.Chr.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 277; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193.

b) În anul 1847 s-a descoperit un tezaur format din circa 2000 monede romane din aur, argint și bronz de la împărații Traianus, Hadrianus, Caracalla, Gordianus III, Claudius II Gothicus, Constantinus I „și alții”.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 236; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174-175; *Mare 2004*, p. 159.

c) Pe teritoriul localității se semnalează un tezaur format din monede bătute de M. Antonius pentru legiuni.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Medeleț 1994a*, p. 253.

d) De pe raza localității s-a descoperit un tezaur monetar de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 236.

□

48. Biniș (comuna Doclin, județul Caraș-Severin)⁹⁴

1. Movile de pământ.

a) Movilele de hotar ale satului sunt atestate documentar în anul 1597.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109.

□

49. Birchiș (comună, județul Arad)⁹⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Fără precizări topografice s-au descoperit pe teritoriul comunei cinci inele de aur cu patru muchii, mai înguste la capete databile, probabil, la sfârșitul epocii bronzului.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 157, nr. 83; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Gumă 1993*, p. 244, 285; *Drăgoescu 1995*, p. 318; *** 1999, p. 44-45.

2. Vestigii de epocă romană.

a) În hotarul localității s-a descoperit un fragment de conductă romană.

Bibliografie: *** 1999, p. 44-45.

□

50. Birda (comuna Gătaia, județul Timiș)⁹⁶

1. Movile de pământ.

a) La est de sat, pe șoseaua Gătaia – Birda, în partea din stânga acesteia, în fața cantonului, este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109.

□

51. Blajova (comuna Nichițdorf, județul Timiș)⁹⁷

1. Movile de pământ.

a) La vest de sat, peste râul Pogăniș, sunt semnalate ridicături de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109.

□

52. Bobda (comuna Cenei, județul Timiș)⁹⁸

1. Vestigii preistorice.

⁹⁴ Luca 2004, p. 33; 2004a, p. 30; 2005, p. 37.

⁹⁵ Luca 2005, p. 37.

⁹⁶ Ibidem.

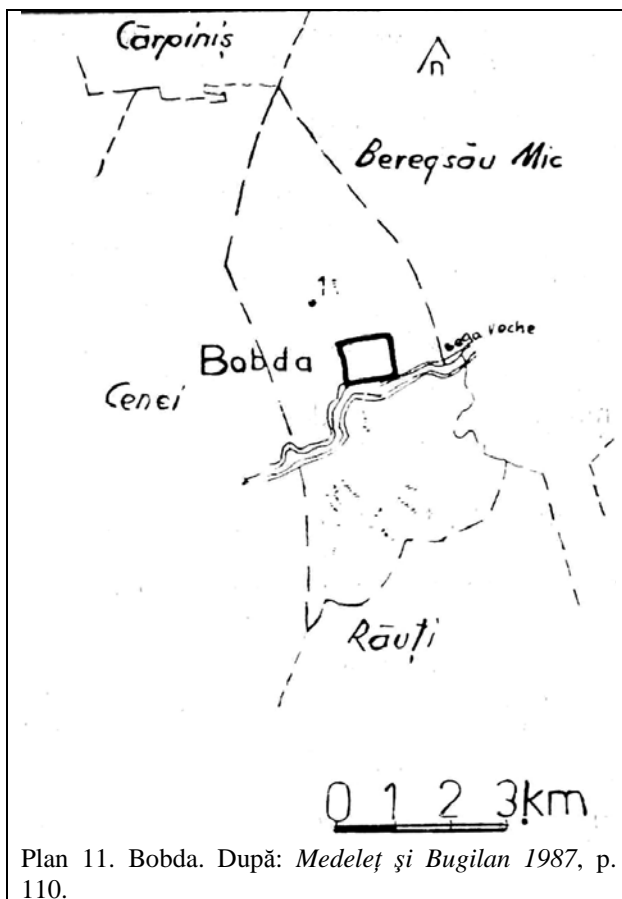
⁹⁷ Ibidem.

⁹⁸ Ibidem., p. 37-38.

a) Materialele arheologice de epocă bronzului de aici (necropolă cu două faze de înmormântare) se încadrează în partea târzie a perioadei și în perioada hallstattiană.

De aici provine și un fragment de brățară din fier.

Bibliografie: *Glodariu și Iaroslavschi 1979*, p. 12; *Mărghitan 1980*, p. 74, 78; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192, 193; *Boroffka 1987*, p. 62; *Gumă 1993*, p. 151 și urm., 285; 1995, p. 104 și urm.; 1997, p. 15; *Medeleț 1995a*, p. 289 și urm.; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 71; *** 1994, p. 188.

Plan 11. Bobda. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 110.

2. Movile de pământ.

a) **Punctul Gomila din Via Spăii.**

La 1250 m NV de sat și la 420 m vest de drumul Bobda – Cărpiniș, se află o movilă de pământ înaltă de 6 m, cu diametrul de 40 m și o suprafață de 2512 m².

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109.

b) **Punctul Gomila de lângă Sat sau Gomila lui Bagi.**

La 1,2 km nord de sat, la drumul mare, la 300 m est de drumul Bobda – Cărpiniș, se află o movilă de pământ înaltă de 5 m, cu diametrul de 50 m și suprafața de 3925 m².

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109.

3. Descoperiri monetare.

a) La circa 2-3 km de Bobda, pe un grind aflat în partea din dreapta șoselei Bobda – Cenei, s-a descoperit o monedă de bronz slab păstrată (Constantius II) asociată cu fragmente ceramice de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 175.

▣

53. Bodo (comuna Balinț, județul Timiș)⁹⁹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Movila lui Cordoș sau Cordoș*.

Tumulul cercetat sistematic se află în *Lunca Begheiului*, pe marginea drumului județean Balinț – Bethausen – Făget, la 1,5 km NV de sat.

Mormântul descoperit în tumul aparține seriei „cu ocră”. Pe manta s-au descoperit materiale ceramice contemporane cu cultura Coțofeni.

Bibliografie: *Stratan 1974; Moroz-Pop 1983a*, p. 469; *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 201; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109-111; *Gogâltan 1995a*, p. 57 și urm.; *Ciugudean 2000*, p. 65.

2. Mobile de pământ.

a) *Movila* descrisă mai sus face parte dintr-un grup de trei mobile, aflate toate la E-NE de sat, cu dimensiunile asemănătoare. Cea mai îndepărtată este la est de sat, a doua la circa 500 m de sat, în stânga șoselei Coșteiu – Făget, iar cea de a treia este plasată în apropierea cimitirului satului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 111.

3. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Sub Deal*.

La 300 m nord de tumul se află o așezare aparținând culturii Coțofeni cu influențe Baden.

Bibliografie: *Roman 1976*, p. 80; *Moroz-Pop 1983a*, p. 469; *Crișan S. 1998*, p. 3.

b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

c) De aici provin materiale ceramice Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 212, 285.

4. Vestigii nedatate.

a) Punctul *Seliște*.

Din acest punct provin fragmente osteologice animale.

Bibliografie: *Stratan 1974*, p. 72.

5. Descoperiri monetare.

a) Din hotarul satului provine un sestert emis de Domitian.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 253.

⁹⁹ *Ibidem.*, p. 38-39.

▣

54. Bocșa (oraș, județul Caraș-Severin)¹⁰⁰

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Valea Vornicului*.

Aici s-au descoperit materiale ceramice aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Roman 1976*, p. 80; *Ciugudean 2000*, p. 65.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B.

b) *Punctele Grădini, Valea Bocșiței, Dealul Pietrii, Ogașul Sârbului, Canton Groza și Valea Dognecei*.

În toate aceste puncte s-au descoperit artefacte și urme ale activității unor comunități de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 160.

3. Descoperiri monetare.

a) Dintr-un loc necunoscut din arealul localității provine o tetradrahmă thasiană.

Bibliografie: *Gudea 1971*, p. 140; *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 261; *Mitrea 1973*, p. 404; *1973a*, p. 139; *Medeleț 1994a*, p. 253.

4. Mine și cariere.

a) Punctul *Cracul de Aur*.

Mina Bocșa, aflată în munții Dognecea, ar fi furnizat aur.

După opinia unor cercetători aceasta ar fi funcționat pentru exploatarea fierului în epoca romană, cea medievală și modernă.

Bibliografie: *Protase 1967*, p. 51, 53; *Mărghitan 1980a*, p. 102; *Benea 1983a*, p. 154; *1996b*, p. 161; *Drăgoescu 1995*, p. 319; *Wollmann 1996*, p. 152-153; *Boroneanț 2000*, p. 120.

▣

55. Bocșa Montană (oraș Bocșa, județul Caraș-Severin)¹⁰¹

1. Vestigii preistorice.

a) Într-un punct neprecizat de pe teritoriul localității s-au descoperit materiale ceramice aparținând culturii Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 388; *Lazarovici 1979b*, p. 188.

¹⁰⁰ *Luca 2004*, p. 33; *2004a*, p. 30-31; *2005*, p. 39-40.

¹⁰¹ *Luca 2004*, p. 34-35; *2004a*, p. 31-33; *2005*, p. 40-42.

b) La nord de Bocșa Vasiovei (*Muntele Areniș*, lângă izvoarele Smidei) se află o ridicătură de pământ cu șanț dublu.

Materialele ceramice recoltate aparțin epocii bronzului.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 204, nr. 107; *Petrovsky 1973*, p. 390.

c) La 1 km sud de Dealul Colțan s-a descoperit un celt.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 390.

d) În spatele caselor muncitorești (cele 5 case) pe Dealul Pietrii s-a descoperit, în anul 1961, o așezare hallstattiană.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 390.

e) **Punctul Vărzărie.**

Pe locul numit astfel s-a descoperit, în anul 1962, zgură.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 390.

f) **Punctul Ogașul Sârbului.**

g) În acest loc, situat în hotarul localității, s-a descoperit în anul 1960-1961, zgură și chirpici.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 390.

h) **Punctul Grădina Popii.**

În locul numit Grădina Popii s-au descoperit fragmente ceramice lucrate cu mâna, asociate cu zgură (1962).

Datarea materialului arheologic se face în Hallstatt.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 391.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a.1.) Punctul Dealul Colțan.

Dealul Colțan este situat la SE de Bocșa Montană, lângă gara cu același nume. Calea ferată Reșița – Timișoara îl înconjoară. Pe deal au funcționat așezări în mai multe epoci preistorice: fragmente ceramice Baden; pe platoul dealului se află o așezare Coțofeni (Muzeul din Reșița; Muzeul din Budapesta). Pe versantul de est a dealului a fost localizată în anul 1948 (Dumitru Berciu) o întinsă așezare prezentând un singur strat de cultură aparținând culturii Coțofeni; În partea de nord a dealului s-au descoperit trei peșteri cu materiale arheologice Coțofeni. În zonă s-a descoperit și un sceptor de piatră.

În peșteri se semnalează și materiale arheologice eneolitice.

Bibliografie: *Müller 1965a*; *Petrovsky 1973*, p. 389; *Roman 1976*, p. 9, 80; *Mărghitan 1979*, p. 62; *Lazarovici 1979b*, p. 192; *Petrovsky et alii 1981*, p. 438; *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 203; *Rogozea 1987*, p. 360; *Maxim 1993*, p. 67; *Gumă 1993*, p. 251, 285; *Drăgoescu 1995*, p. 319; *Petrescu 2000a*, p. 23, 27; *Boroneanț 2000*, p. 24-25, 34; *Medeleț 2000*, p. 13; *Ciugudean 2000*, p. 65; *2002*; **** 1994*, p. 188, 190. În anul 1961, în colecțiile Muzeului din Reșița a intrat prin donație

un lot important de materiale ceramice și alte obiecte provenind de pe acest deal.

a.2.) În timpul unor periegeze din anul 1961-1963, în partea nordică a dealului, s-a descoperit o așezare de la începutul epocii bronzului.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 389.

a.3.) **Depozite de bronzuri.**

La poalele dealului, în zona unor cuptoare de var, s-a descoperit, în anul 1886, un **depozit de bronzuri.**

Acesta se datează la sfârșitul epocii bronzului, în seria Cincu-Suseni (Ha A₁ – Bocșa I).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 204, nr. 107; *Rusu 1963*, p. 207; *Petrovsky 1973*, p. 389; *Vulpe 1975*, p. 61; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 85; *Săcărin 1979a*, p. 113; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 251, 285; *Gogâltan 1999-2000*, p. 230; **** 1994*, p. 190.

a.4.) Dintr-un punct neprecizat al dealului provine un vas de lut și o spirală din sârmă de aur în patru muchii, datând din epoca bronzului.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 204, nr. 107; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 44; *Petrovsky 1973*, p. 390; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 244, 285.

b. Punctul Smida (Șmida) Veche sau Gruniul Cetății.

La Smida Veche, în punctul Gruniul Cetății, au fost efectuate sondaje în anii 1960-1962.

S-au descoperit materiale ceramice Coțofeni și mai târziu.

Tot aici s-au descoperit și 17 monede romane din bronz, emise în secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Müller 1965*; *Petrovsky 1973*, p. 390; *Cădăriu 1974*, p. 76-79; *Petrovsky și Cădăriu 1979*, p. 47; *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 203; *Maxim 1993*, p. 67; *Țeicu 1998*, p. 60, 61; *Ciugudean 2000*, p. 65; *Mare 2004*, p. 160; **** 1994*, p. 177, 190.

3. Mine și cariere.

a) În hotarul localității este amintită o spălătorie de aur.

Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Gogâltan 1998*, p. 14.

b. Punctul Smida (Șmida) Veche sau Gruniul Cetății.

Aici se observă urme de exploatare aurifere și de fier.

Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Petrovsky 1973*, p. 390; *Cădăriu 1974*, p. 76-79; *Wollmann 1996*, p. 235; *Țeicu 1998*, p. 60, 61; *Gogâltan 1998*, p. 14.

4) Movable de pământ.

a) Punctul Pohoanca.

Se amintește o movilă aplatizată, la marginea localității, pe malul din stânga *Pârâului Moșcandini*.

În preajma movilei s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Țeicu 1999-2000*, p. 454; *Mare 2004*, p. 160.

5. Descoperiri monetare.

a) Lângă gara Colțan s-a descoperit o monedă romană imperială.

Bibliografie: *Mitrea 1963*, p. 469; *1963a*, p. 595.

✠

56. Bocșa Română (oraș Bocșa, județul Caraș-Severin)¹⁰²

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Ibrilonț*.

În acest loc s-au descoperit materiale ceramice neolitice și silexuri (1960-1961).

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 391; *Lazarovici 1979b*, p. 188.

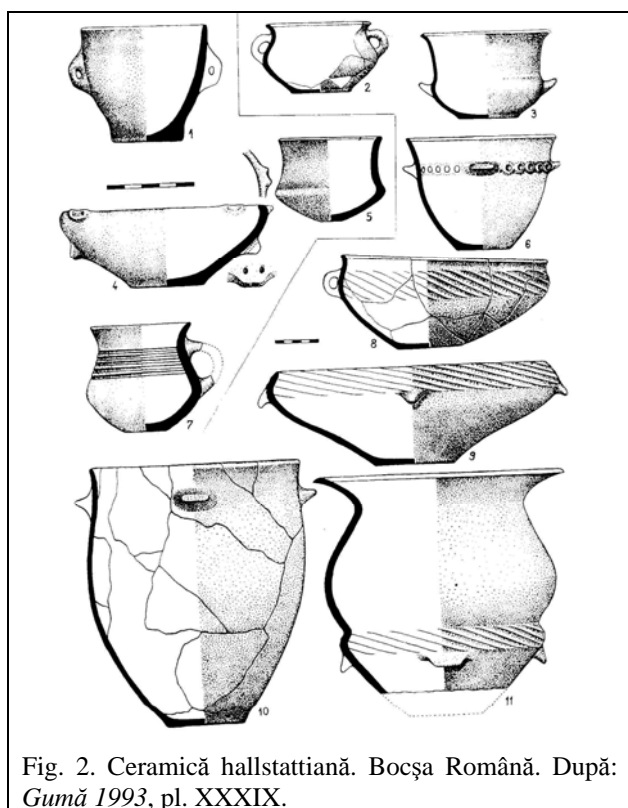

Fig. 2. Ceramică hallstattiană. Bocșa Română. După: *Gumă 1993*, pl. XXXIX.

b) Între Bocșa Română și Ramna s-a descoperit, în anul 1851, un cuțit de silex.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 238, nr. 45; *Petrovsky 1973*, p. 391.

c) Depozite de bronzuri.

În 1901 s-a descoperit, în hotarul Bocșei, un depozit de bronzuri într-un vas de lut. Din depozit mai face parte și o altă piesă (*Bocșa II*).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 238, nr. 45; *Petrovsky 1973*, p. 391; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 85; *Săcărin 1979a*, p. 113; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 251, 285.

d) Punctul *Via lui Vântu*.

În hotarul cu *Dealul Mare* s-au descoperit materiale ceramice hallstattiene.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 391; *Gumă 1993*, p. 285; *1995*, p. 112 și urm.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Dealul Mare*.

Pe deal, în dreapta drumului ce duce spre Ramna, s-a descoperit o necropolă hallstattiană de incinerare, formată din 8 morminte.

Aici sunt și resturile unei fortificații cu val și șanț (*Cleanțu lui Variu*).

S-au executat săpături în anii 1961-1962.

În hotar, pe *Dealul Mare*, este semnalat un depozit de bronzuri din Ha A₂-B₁ (*Bocșa III*).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 238, nr. 45; *Popescu D. 1963*, p. 455; *1963a*, p. 574; *Petrovsky 1973*, p. 391; *Gumă 1993*, p. 285; *Gumă și Dragomir 1985*, p. 120; *Medeleț 2000*, p. 13-14; **** 1994*, p. 190.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Așezarea romană se află în partea de nord a localității actuale.

Bibliografie: *IDR*, III, 1, p. 133-134.

b) Punctul *Valea Moraviței*.

Fără alte precizări, se amintesc movile de pământ. Acestea par a fi aceleași cu cele amintite de *Iaroslavschi* și *Lazarovici*, puse în legătură cu reducerea minereului de fier în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 109; *Benea 1996b*, p. 236-237; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 128; *Țeicu 1999-2000*, p. 454; *Mare 2004*, p. 160.

c) La 2 km spre Berzovia, pe partea din stânga șoselei, pe valea îngustă a unui pârâu aflat în spatele Complexului avicol, a fost identificată o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 160.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul *Cetățuia*, *Gruniul Cetățuica*; *Cetatea Cuiești*.

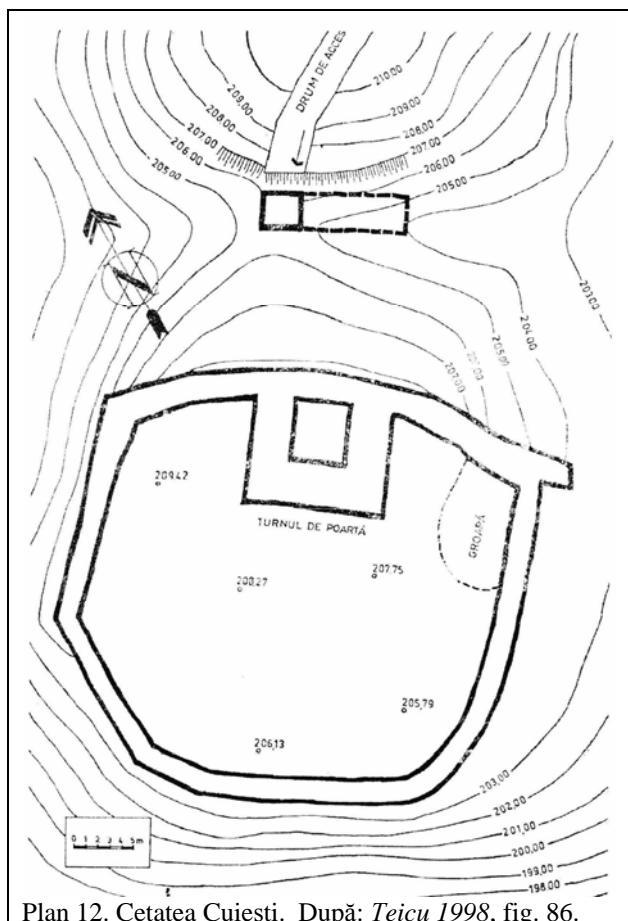
În *Valea Vernicului* au fost descoperite, în anii 1960-1961, materiale ceramice Coțofeni.

Aici a existat o fortificație medievală timpurie datată încă din secolele IX-X d.Chr.

¹⁰² *Luca 2004*, p. 35-36; *2004a*, p. 33-34; *2005*, p. 43-44.

La 1349 este atestat *districti castris Kuesd*, mai apoi *castrum Kvest* (1395), cetatea Bârzavei (1379, 1400) și *castrum Bokcha* (1597). Cetatea Bocșei este amintită sub numele *castris et oppidi Bockza*.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 391; *Cădariu 1974*, p. 75-76; *Petrovsky și Cădariu 1979*, p. 48; *Matei și Iambor 1980*, p. 515; *Oprinescu 1996*; *Țeicu 1989a*; 1998, p. 92, 209-211; *Rusu A.A. 1998*, p. 11; *Ciugudean 2000*, p. 65; *** 1994, p. 190.

Plan 12. Cetatea Cuiești. După: Țeicu 1998, fig. 86.

b) Mănăstirea franciscană este amintită în a doua jumătate a secolului XIV d.Chr.

Bibliografie: Țeicu 1998, p. 178-179; Rusu et alii 2000, p. 74.

5. Descoperiri monetare.

a) Din hotarul localității provine un tezaur (descoperit în anul 1851) format din 119 monede imperiale romane (Vespasian la Traianus Decius).

Bibliografie: *Petac 1998-2003*; *Hügel 2003*, p. 109, 111; *** 1994, p. 190.

□

57. Bocșa Vasiovei (oraș Bocșa, județul Caraș-Severin)¹⁰³

¹⁰³ Luca 2004, p. 36; 2004a, p. 34; 2005, p. 44-45.

1. Vestigii preistorice.

a) Aici este menționată o așezare aparținând culturii Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Kutzián 1944*, p. 46, 94; *Lazarovici 1979b*, p. 188.

2. Punctul Valea Godinovei.

Mănăstirea de la Izvor este ortodoxă și poartă hramul Sfântul Ilie.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 74.

□

58. Bodrogu Nou (comuna Felnac, județul Arad)¹⁰⁴

1. Vestigii preistorice.

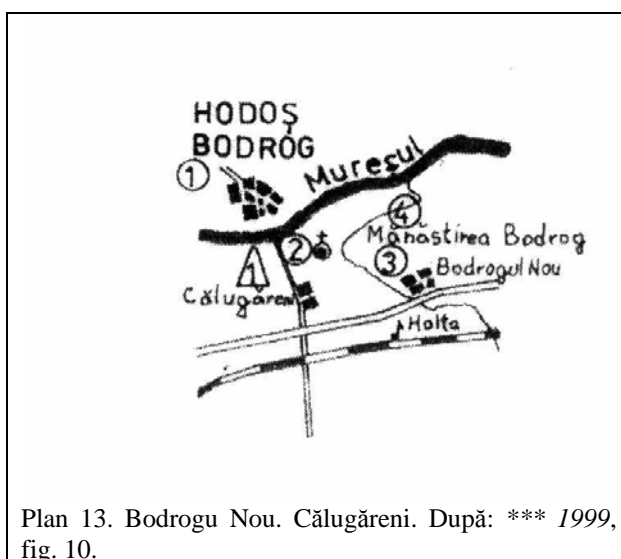
a) Dintr-un loc neprecizat din hotarul localității provine un ciocan din piatră.

Bibliografie: *** 1999, p. 45.

b) Punctul Pădure.

Fragmente ceramice aparținând culturii Baden au fost recoltate din hotarul localității.

Bibliografie: *Roman 1976*, p. 80; 1976a, p. 32; *Roman și Némethi 1978*, p. 12; *Mărghitan 1979*, p. 59; *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 201; *** 1999, p. 132.

Plan 13. Bodrogu Nou. Călugăreni. După: *** 1999, fig. 10.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La NV de sat, în incinta mănăstirii, cu ocazia unor lucrări de restaurare, s-au descoperit, în fundația turnului-locuință, fragmente de cărămizi romane. Cu aceeași ocazie s-au descoperit fragmente ceramice de secolele XI-XII d.Chr.

Bibliografie: *Hügel 2000*, p. 34.; *Oța 2004*, p. 504; *** 1999, p. 45.

b) Punctul *La Hodaie*.

¹⁰⁴ Luca 2005, p. 45-46.

La nord de sat, se pot observa la suprafața solului urmele unei fortificații de pământ (100 / 60 m). Valul se păstrează pe o înălțime de 0,8 m și o lățime de 3 m.

Aici s-au descoperit materiale ceramice de epoca bronzului și de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Luca 1985a; Pădureanu 1985, p. 30-31; 1987-1988, p. 509; 1988, p. 39; 1988a, p. 383; Lazarovici 1990, p. 23; Boroffka 1994, p. 24; Fazekas 1996-1997, p. 53; Mare 2004, p. 160; *** 1999, p. 45.

c) Punctul Către Vale.

La extremitatea nordică a terasei *La Hodaie*, în imediata apropiere a vechiului curs al Mureșului, a fost descoperit material arheologic aparținând culturii Banatului (faza I), eneoliticului (cultura Tiszapolgár), epocii bronzului (cultura Otomani), secolelor III-IV, X-XIII și XIII-XIV d.Chr.

Bibliografie: Blăjan și Dörner 1978, p. 124; Luca 1985a; Pădureanu 1979, p. 152; 1985, p. 30-31; 1987-1988, p. 509; 1988, p. 39; 1988a, p. 383; Boroffka 1994, p. 24; Fazekas 1996-1997, p. 53; Kalmar-Maxim 1999, p. 145; Oța 2004, p. 504; Bochiș 2004, p. 56; *** 1999, p. 45.

3. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea Bodrog.

Mănăstirea ortodoxă a fost refăcută pe un alt amplasament decât cel al mănăstirii atestate în secolele XII-XIII d.Chr. Mănăstirea actuală a fost construită între secolele XIV-XV d.Chr.

Așezarea medievală timpurie din jurul mănăstirii se datează o dată cu secolul XII d.Chr.

Bibliografie: Munteanu 1981; Rusu et alii 2000, p. 74-77; Oța 2004, p. 504.

b) Punctul Bisericuță.

Aici apar materiale medievale (cahle).

Bibliografie: Rusu A.A. 2000, p. 70-71.

☒

59. Bogâltin (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)¹⁰⁵

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Gogâltan.

În peșteră s-ar afla schelete umane.

Bibliografie: Petrescu 2004, p. 24.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul Vârful Gogâltan.

Pe culmea muntelui se află o așezare Coțofeni, faza a treia.

Bibliografie: Petrescu 1999-2000, p. 130-131; 2001, p. 41.

3) Schitul ortodox de aici poartă hramul Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 78.

☒

60. Bogda (comună, județul Timiș)¹⁰⁶

1. Vestigii preistorice.

a) De aici provine un topor din piatră.

Bibliografie: Drăgoescu 1995, p. 319.

☒

61. Bogodint (comuna Sasca Montană, județul Caraș-Severin)¹⁰⁷

1. Descoperiri monetare.

a) Punctul Săliște.

La sfârșitul secolului XIX s-a descoperit aici un mare tezaur monetar medieval.

Bibliografie: Țeicu 1987, p. 325; Bălănescu 1990, p. 193.

☒

62. Boina (comuna Dalboșeț, județul Caraș-Severin)

☒

63. Boinița (comunei Dalboșeț, județul Caraș-Severin)

☒

64. Bojia (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

65. Boldur (comună, județul Timiș)¹⁰⁸

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul La Gomilă.

În apropiere de Boldur, la est de stația de cale ferată, la SE de sat, la nord de calea ferată și de șoseaua Lugoj – Buziaș, se află o formă de pământ artificială (un grind prelung, tell format din mai multe movile aplatizate care la capătul de NE se termină cu o movilă proeminentă cu diametrul de 15 m și înălțimea de 1 m). De la suprafață s-au adunat fragmente ceramice

¹⁰⁶ Luca 2005, p. 46

¹⁰⁷ Luca 2004, p. 36-37; 2004a, p. 34; 2005, p. 46.

¹⁰⁸ Luca 2005, p. 47.

¹⁰⁵ Luca 2004, p. 36; 2004a, p. 34; 2005, p. 46.

aparținând culturii Vinča (Maria Moroz-Pop o plasează în hotarul orașului Lugoj).

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 188; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Moroz-Pop 1983a*, p. 475; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 111.

▣

66. Bolvașnița (comună, județul Caraș-Severin)¹⁰⁹

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității autorii au cercetat o așezare aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Gumă și Oprinescu 1996*.

2. Movile de pământ.

a) **Pe terenul lui Petru Ghiula (nr. de casă 48).**

Pe acest loc se află un tumul (?), cu diametrul de 200 m și înălțimea de 7-8 m (vezi punctul 1).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 111.

3. Vestigii de epocă romană.

a) În hotarul localității, la ieșirea din satul Vârciorova, este semnalată o așezare rurală de secolele II-III d.Chr.

Bibliografie: *Braga 1980*, p. 105; *Mărghitan 1980a*, p. 103; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 237; *IDR*, III, 1, p. 141.

4. Mine și cariere.

a) **Mina de aur Bolvașnița.**

Mina se află la 5 km amonte de castrul Mehadia, pe afluentul Bolvașnița. Ea ar fi fost exploatată în epoca romană, dar și înainte de aceasta. Tot aici se află și o așezare rurală romană.

Bibliografie: *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 129; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Gogâltan 1998*, p. 14; *Boroneanț 2000*, p. 120.

Spălătoriile de aur de aici ar fi funcționat încă din preistorie.

Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51.

▣

67. Borlova (comuna Turnu-Ruieni, județul Caraș-Severin)¹¹⁰

1. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității, în anul 1885, este semnalat un tezaur format din câteva sute de monede din bronz și argint din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Mare 2004*, p. 161; **** 1994*, p. 196.

2. Mine și cariere.

a) **Mina de aur Borlova.**

Aceasta se află pe afluentul Sebeș al Timișului.

Această mină ar fi funcționat în epoca romană, dar și înainte de aceasta. În același punct din hotar s-ar afla și o așezare rurală de secolele II-IV d.Chr.

Bibliografie: **** 1994*, p. 196; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 129; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Boroneanț 2000*, p. 120.

Spălătoriile de aur de aici ar fi funcționat încă din preistorie.

Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Gogâltan 1998*, p. 14.

3. *Schitul ortodox de pe Muntele Mic* poartă hramul *Sfântul Ilie*.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 79.

▣

68. Borlovenii Noi (comuna Prigor, județul Caraș-Severin)¹¹¹

1. Vestigii de epocă romană.

a) În nordul localității se pot vedea urmele drumului roman.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 139.

b) **Punctul Iblăciua.**

Aici s-a descoperit, în anul 1926, s-a descoperit o inscripție romană.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 139.

▣

69. Borlovenii Vechi (comuna Prigor, județul Caraș-Severin)¹¹²

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul Leu sau Vârful Leului.**

La 2 km de sat, spre nord, pe platoul unui deal, au fost descoperite fragmente ceramice din epoca mijlocie a bronzului.

Așezarea este fortificată în epoca dacică.

La poalele dealului, în punctul *Săliște*, s-a descoperit așezarea contemporană cu fortificația de pe deal.

Bibliografie: *Bozu și Săcărin 1979*, p. 557; *Țeicu 2003*, p. 352.

2. Movile de pământ.

¹⁰⁹ Luca 2004, p. 37; 2004a, p. 35; 2005, p. 47-48.

¹¹⁰ Luca 2004, p. 37; 2004a, p. 35; 2005, p. 48-49.

¹¹¹ Luca 2004, p. 37-38; 2004a, p. 35-36; 2005, p. 49.

¹¹² Luca 2004, p. 38; 2004a, p. 36; 2005, p. 49-50.

a) Punctul Morii Vechi.

Pe terasa râului Nera, la ieșirea din sat, în amonte, este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 111.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Bălții Negre.

Aici se află urmele unei așezări antice de secolele III-IV d.Chr. la locul numit *La Mănăstire*.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 140; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 237; *Mare 2004*, p. 161.

4. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o monedă de la Tiberiu.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 253.

☒

70. Borlugi (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

71. Botești (comuna Bârna, județul Timiș)

☒

72. Botinești (comuna Bârna, județul Timiș)

☒

73. Bozovici (comună, județul Caraș-Severin)¹¹³

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Vărsături.

Pe malul din dreapta Nerei s-a descoperit o așezare preistorică, la circa 300 m de *Valea Agrișului*.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 357.

2. Vestigii dacice.

a) Ovidiu Bozu amintește, în hotarul localității, o fortificație dacică.

Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 155.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Cimitirul Catolic.

Punctul este situat la marginea sud-estică a Bozoviciului, pe panta *Dealului Beclean*.

Aici s-au descoperit artefacte de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 357.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul Țăria.

Așezare medievală dispărută.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 354.

b) Punctul Târgoviște.

În hotar se află vatra unei așezări medievale de secol XIV d.Chr. (aici a funcționat așezarea medievală cu același nume)

Bibliografie: *Țeicu 2001*, p. 287; *2003*, p. 354, 357.

5. Descoperiri monetare.

a) În anul 1875 s-a descoperit, în hotarul localității, un tezaur de denari romani republicani.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 253.

☒

74. Bratova (comuna Târnova, județul Caraș-Severin)

☒

75. Brădișorul de Jos (oraș Oravița, județul Caraș-Severin)¹¹⁴

1. Vestigii preistorice.

a) Într-un loc neprecizat a fost găsit un fragment de la un topor perforat din piatră șlefuită și un vas cenușiu, bitronconic.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 392; *Lazarovici 1979b*, p. 188; *Țeicu 1987*, p. 318; *Gogâltan 1999*, p. 93.

b) Depozite de bronzuri.

Pe teritoriul localității s-a descoperit un **depozit de bronzuri**, deșus într-un vas de lut.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 156, nr. 68; *Petrovsky 1973*, p. 392; *Vulpe 1975*, p. 69; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 156; *Gumă 1993*, p. 251, 286.

c) Aici, în hotarul localității, s-a descoperit un mic vas bitronconic.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 392.

2. Vestigii dacice.

a) Ovidiu Bozu amintește pe teritoriul localității o așezare dacică.

Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctele Cetate și Ogașul Liubii.

În hotarul localității, în apropierea stației CFR, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. și resturi ale practicării metalurgiei fierului.

¹¹³ *Luca 2004*, p. 38-39; *2004a*, p. 36-37; *2005*, p. 50-51.

¹¹⁴ *Luca 2004*, p. 39; *2004a*, p. 37-38; *2005*, p. 51-52.

Bibliografie: *Bozu și El Susi* 1987, fig. I/B; *Benea* 1996b, p. 237-238; *Țeicu* 1999-2000, p. 454; *Mare* 2004, p. 161.

4. Vestigii medievale.

a) Se amintește, în hotarul localității, o vatră de locuire, dar și morminte, de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Bejan* 1985-1986, p. 233; *Dulea* 2001-2002, p. 224.

5. Descoperiri monetare.

a) Punctul *Ogașu Bogdanului*.

Înainte de anul 1895 s-a descoperit în acest punct, între dealurile *Bogdanu Mare* și *Bogdanu Mic*, în izlaz, un tezaur monetar.

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 253-254.

b) În anul 1890 s-a descoperit un alt tezaur la săparea fundațiilor unei case.

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 254.

6. Mine și cariere.

a) Mina de aur *Maidan*.

În epoca romană și medievală se exploata aici aur și, probabil, alte metale.

Bibliografie: *Wollmann* 1996, p. 152; *Boroneanț* 2000, p. 121.

7. Mobile de pământ.

a) Sunt semnalate, fără alte precizări, mobile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 111.

☒

76. Brănești (oraș Făget, județul Timiș)

☒

77. Breazova (comuna Margina, județul Timiș)

☒

78. Brebu (comună, județul Caraș-Severin)¹¹⁵

1. Vestigii preistorice.

a) În anul 1963, pe un deal situat în partea dreaptă a șoselei ce duce la Caransebeș, la circa 2 km SE de comună, s-a descoperit un mormânt de incinerare din secolul V î.Chr. Tot aici s-au descoperit materiale ceramice din Hallstattul târziu.

Bibliografie: *Leahu* 1965; *Petrovsky* 1973, p. 392; *Gumă* 1993, p. 286.

b) Punctul *Câmpia Laiului*.

Arme și unelte de fier s-au descoperit în acest punct.

Bibliografie: *Petrovsky* 1973, p. 392.

c) Punctul *Cărpiniș*.

În acest punct s-a descoperit zgură de fier.

Bibliografie: *Petrovsky* 1973, p. 392.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Gura Văii*.

La 3 km NE de comuna Brebu, într-un punct situat la baza *Dealului Cozlarul*, la 40 m de drumul județean Reșița – Caransebeș, s-a descoperit o construcție romană.

Aceasta avea laturile de 19 / 20 m și reprezintă resturile unor *thermae* ținând de un *mansio*.

Drumul roman trece la o distanță de aproximativ 100 m.

Datarea construcției este în secolele II-III d.Chr.

De aici provin mai multe monede.

Bibliografie: *Bozu* 1981; *Bălănescu* 1983, p. 235; 1990, p. 187-188; *Bozu și El Susi* 1987, fig. I/B; *Benea et Bejan* 1989-1993, p. 129; *Benea* 1996b, p. 238; *Medeleț* 1994a, p. 254; *Bordea și Mitrea* 1991, p. 219; *Cociș* 2004, catalog nr. 485.

b) Pe coama *Dealului Cerăgău*, în apropierea drumului roman, se află o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea* 1996b, p. 238; *Mare* 2004, p. 161.

3. Vestigii prefeudale.

a) Punctul *Pustiniș*.

La intrarea dinspre Caransebeș, pe partea din dreapta drumului, se întinde o terasă unde s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VIII-X d.Chr.

Bibliografie: *** 1986, p. 351.

4. Vestigii medievale.

a) Punctele *Cozlar* și *La Brazi*.

În cele două puncte din hotar sunt amintite mobile (medievale ?).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 111.

5. *Mănăstirea ortodoxă* poartă hramul *Acoperământul Maicii Domnului*.

Bibliografie: *Rusu et alii* 2000, p. 83.

☒

79. Brebu Nou (comună, județul Caraș-Severin)

¹¹⁵ *Luca* 2004, p. 40; 2004a, p. 38-39; 2005, p. 52-53.

❏

80. Brestelnic (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)¹¹⁶

1. Vestigii preistorice.

a) În hotar apare toponimicul *Mohila*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 111.

❏

81. Brestovăț (comună, județul Timiș)¹¹⁷

1. Vestigii dacice.

a) **Punctul Dâmb.**

Punctul se află situat la NV de localitate. Aici s-au descoperit urmele unei așezări dacice.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471.

❏

82. Breștea (comuna Denta, județul Timiș)¹¹⁸

1. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare aparținând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr. Poate că este vorba despre un tezaur risipit.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 253; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 254.

b) De aici provine o monedă de bronz de la Constantinus I.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 175.

❏

83. Brezon (comuna Forotic, județul Caraș-Severin)

❏

84. Broșteni (oraș Oravița, județul Caraș-Severin)¹¹⁹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul Micleni.**

În punctul *Micleni* sunt atestate două locuri (*Ogașul Mic* și *La Fântână*) din epoca bronzului, cea a fierului (cultura Basarabi) și de secolele III-IV d.Chr. Tot aici se află și materiale ceramice din secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky 1973*, p. 392-393; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Gumă*

1983, p. 68; *1993*, p. 212, 286; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 238; *Dulea 2001*, p. 229; *Mare 2004*, p. 162.

b) **Punctul Coastă.**

Urme din epoca bronzului, hallstattiene, medievale timpurii (secolele VIII-IX d.Chr.), în lunca Oraviței, la NV de sat, spre hotarul cu Greoniul.

Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Țeicu 1987*, p. 320, 344; *Dulea 2001*, p. 229.

2. Vestigii daco-romane.

a) **Punctul Rovină.**

În hotarul localității, lângă *Pepiniera silvică*, în lunca *Pârâului Oravița*, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. și urme ale practicării metalurgiei fierului.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 343; *1999-2000*, p. 454; *Benea 1996b*, p. 238; *Mare 2004*, p. 162.

❏

85. Bruznic (comuna Dorgoș, județul Arad)¹²⁰

1. Vestigii preistorice.

a) La sud de sat, pe *Valea Vizmei* (sau a *Dominușului*), se văd trei movile de pământ cu diametrul de circa 40-50 m și înălțimea de 2-4 m. Cea mai sudică dintre ele este plasată la hotarul dintre Bruznic și Vizma.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 111.

2. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul satului s-a descoperit o monedă de argint *Dyrrhachium*.

b) În altă parte a hotarului s-au descoperit monede de la Hadrian, Septimius Severus și Filip Arabul.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 158, nr. 86; *Glodariu 1974*, p. 269; *Medeleț 1994a*, p. 254; *** *1999*, p. 46.

❏

86. Buchin (comună, județul Caraș-Severin)¹²¹

1. Vestigii preistorice.

a) **Depozite de bronzuri.**

1890 este anul în care s-au văzut piese de bronz, între care și un celt, într-o colecție particulară.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 48, nr. 45, nr. 193, p. 51, nr. 225; *Petrovsky 1973*, p. 393; *Petrescu-*

¹¹⁶ *Luca 2004*, p. 40; *2005*, p. 54.

¹¹⁷ *Luca 2005*, p. 54.

¹¹⁸ *Ibidem.*, p. 54.

¹¹⁹ *Luca 2004*, p. 41; *2004a*, p. 39; *2005*, p. 54-55.

¹²⁰ *Luca 2005*, p. 55.

¹²¹ *Luca 2004*, p. 41; *2004a*, p. 39-40; *2005*, p. 55-56.

Dîmbovița 1977, p. 154; *Gumă* 1993, p. 251, 286; *Drăgoescu* 1995, p. 321.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Sat Bătrân*.

Materialele arheologice aparținând eneoliticului, grupului cultural Balta Sărată, culturii Basarabi și perioadei medievale. Ele au fost descoperite pe o terasă a Timișului, în dreptul izvorului *Carpen*, la 1,5-2 km NE de sat, pe malul din stînga acestuia. S-a descoperit și o unealtă paleolitică.

Bibliografie: *Gumă* 1983, p. 68; 1993, p. 212, 286; *Rogozea* 1994, p. 181; 1998, p. 185; *** 1979, p. 434; *** 1982, p. 323.

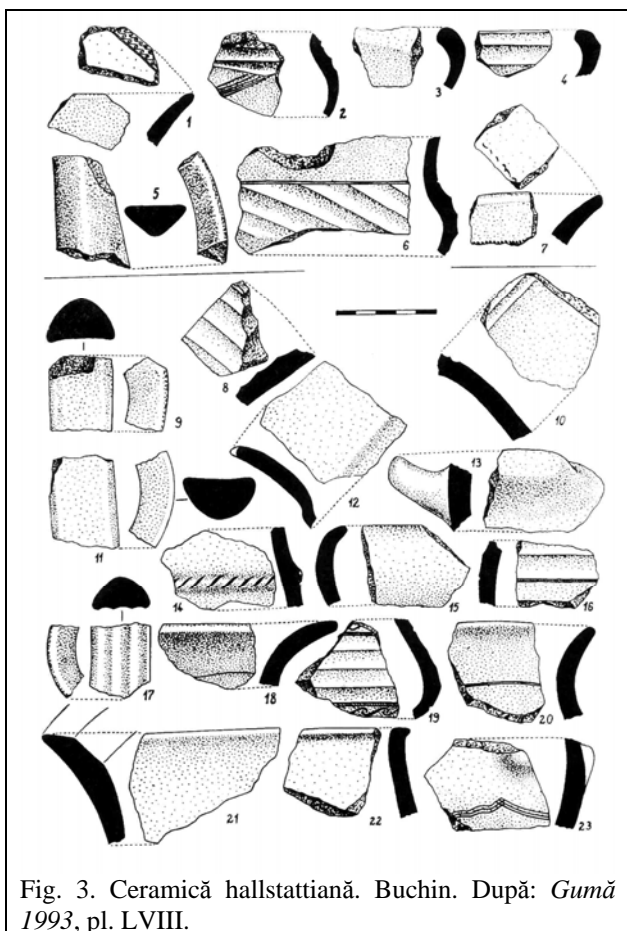

Fig. 3. Ceramică hallstattiană. Buchin. După: *Gumă* 1993, pl. LVIII.

87. Bucosnița (comună, județul Caraș-Severin)¹²²

1. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Șes*.

Terenul cu descoperiri este situat la aproximativ 1 km SE de gara *Vălișoara* și la 1,5-2 km sud de așezarea romană de la *Pârâul Copaciului*.

Aici se află construcții romane de mari dimensiuni.

¹²² *Luca* 2004, p. 41; 2004a, p. 40; 2005, p. 56.

Bibliografie: *** 1979, p. 431-432.

☒

88. Bucova (comuna Băuțar, județul Caraș-Severin)¹²³

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Dealurile care mărginesc *Valea Bistrei* sunt fortificate într-un sistem unitar în perioada dacică și, mai apoi, medievală (secolele XV-XVI d.Chr.).

Bibliografie: *Pinter* 1998, p. 377; *Pinter și Țeicu* 1995, p. 251; *Bozu* 2000, p. 154; *** 1994, p. 217.

2. Movile de pământ.

a) Punctul *Moghilele*.

S-a păstrat doar microtoponimul.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 105.

3. Vestigii daco-romane.

a) La varnița satului s-a descoperit o fibulă. Din vatra satului provin și resturi de construcții și artă sculpturală romană.

Bibliografie: *Branga* 1980, p. 105; *Ardeț* 1993a, p. 339; *Pop* 2003, p. 268, 271; *Cociș* 2004, catalog nr. 1354; *** 1994, p. 217.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul *Șanțuri*.

Din acest punct provine, dintr-o descoperire întâmplătoare, o spadă medievală.

Bibliografie: *Pinter și Țeicu* 1995; *Pinter* 1999, p. 135-136.

b) Schitul ortodox de aici este atestat din secolul XIV d.Chr. El era situat la 4,5 km nord de sat, între izvoarele *Văii Fierului* și ale *Văii Florușului*. În jurul schitului s-a născut localitatea *Rimetea*.

Bibliografie: *Rusu A.A.* 1997, p. 91-92; *Rusu et alii* 2000, p. 84.

5. Mine și cariere.

a) *Cariera Bucova, punctul La Perete*.

Marmura de aici (aflată lângă *Dealul Prigor*) a fost exploatată în epoca romană.

Bibliografie: *Wollmann* 1973, p. 106-107, 113; 1996, p. 260; *Mărghitan* 1980a, p. 104, 140; *Boroneanț* 2000, p. 134; *** 1994, p. 217.

☒

89. Bucovăț (comuna Dumbrava, județul Timiș)¹²⁴

1. Movile de pământ.

¹²³ *Luca* 2004, p. 42; 2004a, p. 40-41; 2005, p. 56-57.

¹²⁴ *Luca* 2005, p. 57-58.

a) La sud de *Pârâul Livezi* și de drumul spre Bucovăț care vine de la Dumbrava, au fost depistate trei sau patru movile de pământ cu diametrele cuprinse între 20 și 30 m și înălțimea între 0,75 și 2 m. Cea de a patra movilă, aflată în colțul dintre pădure și un gard de pruni, acoperită de tufe și copaci, poate fi naturală.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 113.

b) La circa 200 m est de confluența *Pârâului Priba* cu *Pârâul Livezile*, imediat la sud de drum, între drum și pădure, se află o movilă de pământ înaltă de 2 m, cu diametrul de circa 30 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 114.

c) În vatra satului, pe ulița ce urcă de la biserică spre vest, la circa 20 m de biserică, spre sud, într-o grădină, se conturează o movilă de pământ înaltă de 1,5 m și cu diametrul de circa 30 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 114.

2. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare aparținând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr.

Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 76; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193.

□

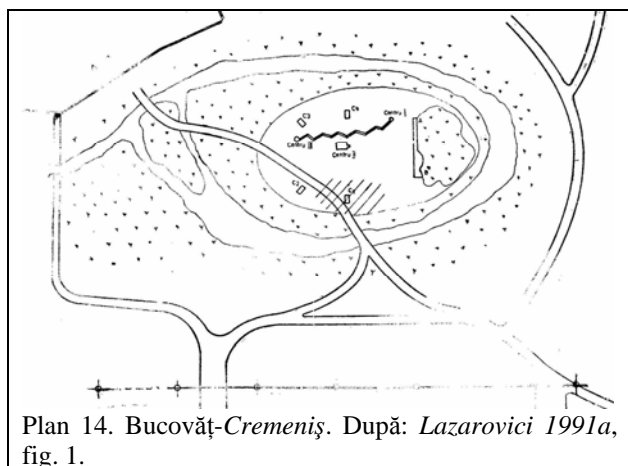
90. Bucovăț (comuna Remetea Mare, județul Timiș)¹²⁵

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Cremenîș* sau *Gruniul cu Cremene*.

Aici se află un tell cu dimensiunile de 100 / 70 m și cu stratul de cultură gros de 1,70 m.

Materialele neolitice de aici se pot împărți în trei mari niveluri. Primele conțin fragmente ceramice aparținând grupului cultural eponim (*Bucovăț*). În al treilea nivel s-au descoperit și materiale ceramice aparținând culturii *Tiszapolgár*.

Plan 14. Bucovăț-Cremenîș. După: *Lazarovici 1991a*, fig. 1.

Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 20-21; *1975a*, p. 20-21; *1976*, p. 203; *1977*, p. 26; *1979b*, p. 188; *1981*, p. 179-181; *1983a*, p. 16; *1990*, p. 21; *1991a*; *Stoia 1976*, p. 275; *Kalmar 1984*, p. 392; *Kalmar și Corbu 1989*, p. 93 și urm.; *Lazarovici și Kalmar 1993*, p. 41, 42; *1995*, p. 57; *Radu 1979*, p. 72; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 191; *Rus și Lazarovici 1991*, p. 88; *Comșa 1993*, p. 16; *Moga și Bochiș 2001*, p. 86; *Bochiș 2004*, p. 56.

2. Vestigii preistorice.

a) Pe teritoriul localității sunt amintite urme arheologice din perioada epocii fierului.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 321.

3. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194.

4. Movile de pământ.

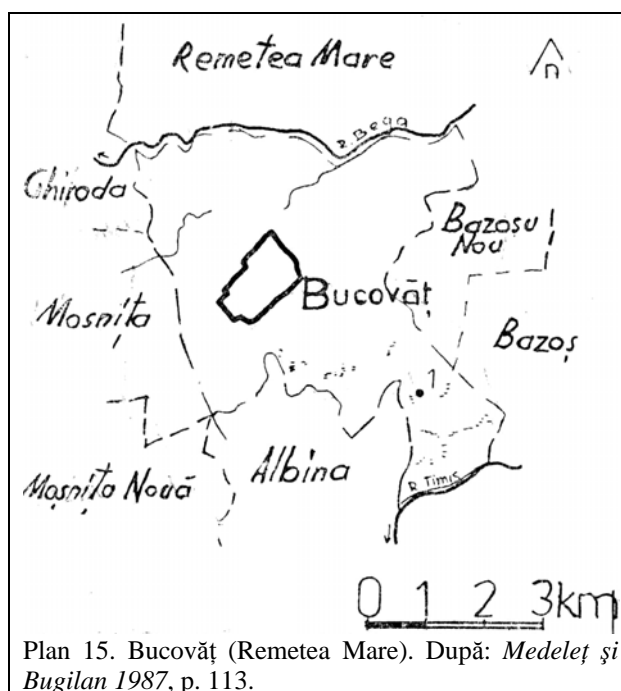
a) La aproximativ 2,8 km SV de localitate și la circa 1,7 km nord de malul din dreapta Timișului, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 114.

5. Descoperiri monetare.

a) Din hotarul localității provine o tetradrahmă de tipul *Huși – Vovriești* și o alta de tip *Ramna*.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 254.

Plan 15. Bucovăț (Remetea Mare). După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 113.

□

¹²⁵ *Ibidem.*, p. 58-59.

91. Bulci (comuna Bata, județul Arad)¹²⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Dâmbul lui Roman*.

Aici se află o movilă cu diametrul de 32 m, înconjurată de un șanț lat de 6 m. La adâncimea de 2,40 m s-a descoperit un mormânt dublu de inhumație. În manta se află o mare cantitate de ceramică aparținând culturii Mureș și cărbuni.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 114; *** 1999, p. 47.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

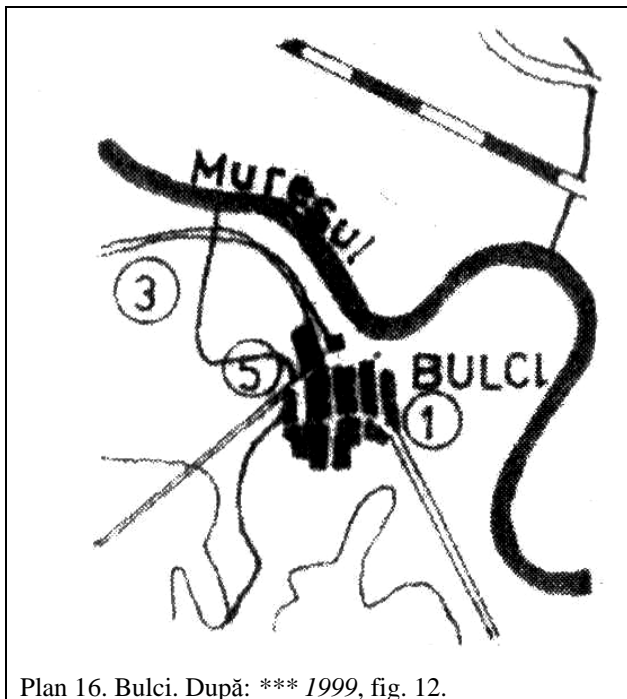
a) Punctul *Cetate sau La Mănăstire*.

La vest de sat s-a identificat o locuire Baden, o alta hallstattiană, resturi dacice, romane și de secolele X-XII d.Chr. (așezare fortificată).

Peste resturile descrise anterior se află un complex monastic benedictin (*Abația de Bulci*, menționată documentar în anul 1225) cu hramul *Sfintei Fecioare*.

Fortificația anterioară mănăstirii are un val cu miez de piatră de mai bine de 4 m înălțime.

Bibliografie: *Matei 1973*, p. 313-314; *Mărghitan 1974*, p. 90; 1985, p. 24-25; *Ferenczi și Barbu 1978; 1979; Blăjan și Dörner 1978*, p. 124; *Benea 1994*, p. 318; *Rusu A.A. 2000*, p. 71; *Rusu A.A. și Hurezan 1999*, p. 37-39; *Rusu et alii 2000*, p. 84-86; *Oța 2004*, p. 504; *** 1994, p. 222; *** 1999, p. 47.

Plan 16. Bulci. După: *** 1999, fig. 12.

3. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul satului, fără precizări topografice, s-au descoperit materiale arheologice de epocă romană.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 321; *** 1999, p. 47; *CIL III*, 8064.

b) De pe teritoriul localității provine un cap statuar din bronz reprezentând-o pe Minerva.

Bibliografie: *Hügel și Pop 1997*, p. 581-583; *Marinescu și Pop 2000*, p. 140; *** 1999, p. 47.

c) Pe teritoriul sanatoriului din localitate, *Castelului Mocioni*, la circa 1 m adâncime, au fost observate urmele unui zid din cărămidă care poate fi roman.

De aici provin și capiteluri, material tegular (uneori cu ștampila legiunii XIII Gemina), o inscripție și o porțiune a drumului roman.

Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 104; *Mărghitan 1974*, p. 90; 1980a, p. 45, 47; *Németh 1999-2000*, p. 388; *Hügel 2000*, p. 34; *** 1994, p. 222; *** 1999, p. 47.

□

92. Bulgăruș (comuna Lenauheim, județul Timiș)¹²⁷

1. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194.

2. Movile de pământ.

a) La circa 4 km NV de localitate, în imediata vecinătate a hotarului cu satul Gottlob, lângă drumul de legătură între cele două localități, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 114.

□

93. Bulza (comuna Margina, județul Timiș)¹²⁸

1. Movile de pământ.

a) Punctul *Dâmbul Gomila*.

La cota 478, plasat la est de sat, se află o movilă de pământ. Probabil că este o movilă de hotar.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 115.

□

94. Bunea Mare (oraș Făget, județul Timiș)¹²⁹

1. Movile de pământ.

¹²⁷ *Ibidem.*, p. 60.

¹²⁸ *Ibidem.*

¹²⁹ *Ibidem.*

¹²⁶ *Ibidem.*, p. 59-60.

a) În hotarul localității este semnalată o movilă artificială de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 115.

☒

95. Bunea Mică (oraș Făget, județul Timiș)

☒

96. Butin (comuna Gătaia, județul Timiș)¹³⁰

1. Movile de pământ.

a) Movila de pământ aflată în islazul comunal, la 1 km de centrul satului, lângă drumul spre Șemlacu Mare, vizavi de cimitir, este un tell din epoca bronzului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 115.

☒

97. Buzad (comuna Bogda, județul Timiș)¹³¹

1. Movile de pământ.

a) Punctul *Trei Gomili*.

Acest toponimic se află în hotarul localității. Probabil că este vorba despre movile de hotar medievale.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 115.

☒

98. Buziaș (oraș, județul Timiș)¹³²

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Valea Secerii* (apare uneori la *Silagiu*).

Așezarea se află pe versantul din dreapta unui mic afluent al *Pârâului Secerii*, în apropiere de confluență, la zona de contact dintre Câmpia Gătaiei și poalele dealului *Silagiului*, la o altitudine de circa 170 m. Aceste terase sunt orientate spre sud și au fost plantate cu viță-de-vie.

Situl este locuit în timpul culturii *Starčevo-Criș*, faza a II-a.

Tot aici s-au descoperit și artefacte daco-romane.

Bibliografie: *Lazarovici și Sfetcu 1990*, p. 45-47, 50; *Lazarovici 1998a*, p. 32; *Boboș 1991*; *Benea 1996b*, p. 287; *Sfetcu 2001*, p. 11, 12; *Mare 2004*, p. 205.

b. Punctul *Valea Salciei*.

De aici provin materiale ceramice neolitice (poate că este același punct cu 4c).

Bibliografie: *** 1994, p. 232.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Pârpora* sau *Pârvova* (*Dealul Silagiului*).

Așezarea se află pe cursul superior al *Pârâului Pârpora*, pe versantul din dreapta, în locurile mai joase din partea de est a dealului *Silagiului*, la o altitudine de 170-175 m.

Materialele arheologice descoperite aici aparțin paleoliticului, culturii *Tiszapolgár*, *Coțofeni* și epocii timpurii și mijlocii a bronzului.

Tot aici se află și resturi ale activității metalurgice desfășurate între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Oprinescu 1981*, p. 45; *Lazarovici 1983a*, p. 14; *Kalmar 1987-1988*, p. 469-470; *Lazarovici și Sfetcu 1990*, p. 50, 53-55; *Rogozea 1994*, p. 181; *1995a*, p. 82 și urm.; *1998*, p. 185; *Rogozea și Sfetcu 1999-2000*; *Gună 1993*, p. 215, 295; *1997*, p. 15, 26; *Luca 1998-2000*, p. 312; *Țeicu 1999-2000*, p. 459; *Gogâltan 1995a*, p. 57 și urm.; *1999*, p. 207; *Ciugudean 2000*, p. 80; *Sfetcu 2001*, p. 11, 13; *Bochiș 2004*, p. 56.

b) Punctul *Vatra localității*.

Aici s-au descoperit fragmente ceramice din perioada hallstattiană aparținând culturii *Basarabi* și Latène-ului geto-dacic.

Bibliografie: *Sfetcu 2001*, p. 13.

3. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană și de exploatare a izvoarelor minerale. Unii cercetători plasează aici așezarea *Azizis* (*Aizis*).

Bibliografie: *Brangea 1980*, p. 105; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Moroz-Pop 1983a*, p. 471; *Sfetcu 2001*, p. 11-12, 13-14; *** 1994, p. 232.

b) Punctul *Valea Silagiului*.

În puncte diferite din hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471; *Sfetcu 2001*, p. 11, 14.

c) Punctul *Făgimac*.

În puncte diferite din hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471; *Sfetcu 2001*, p. 11, 14.

d) Punctul *Valea Salciei*.

Pe versantele acestei văi și pe cursul său inferior există multe resturi ale civilizației daco-romane de secolele III-V d.Chr.

Aici, pe locul numit *Bisericuță*, s-ar afla urmele unui castru roman.

¹³⁰ *Ibidem.*, p. 61-61.

¹³¹ *Ibidem.*, p. 61.

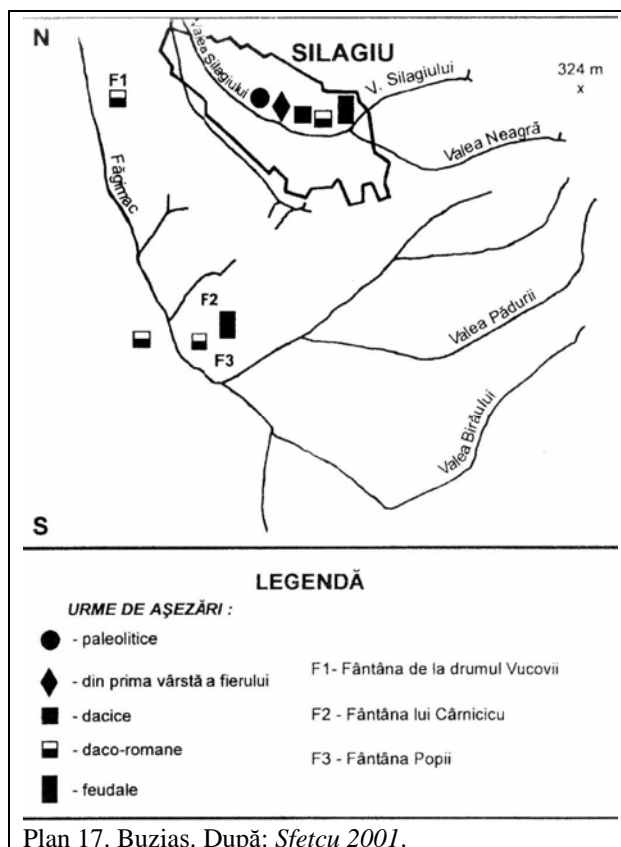
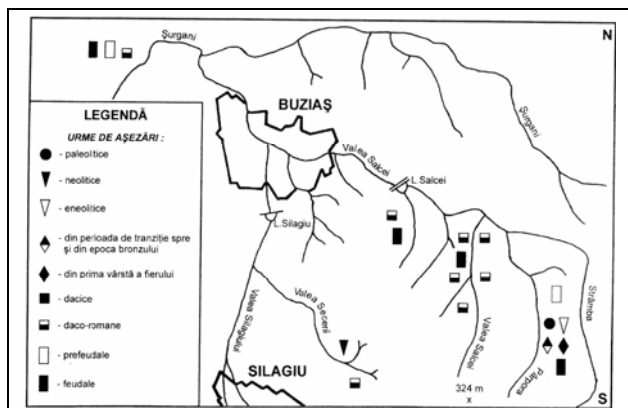
¹³² *Ibidem.*, p. 61-63.

Bibliografie: *Sfetcu 2001*, p. 13; *** 1994, p. 232.

e) Punctul Pârâul Șurgani.

Către Bacova se află urme ale civilizației daco-romane de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Sfetcu 2001*, p. 11, 14.

Plan 17. Buziaș. După: *Sfetcu 2001*.

4. Vestigii medievale.

Pe teritoriul localității se află multe urme medievale.

Bibliografie: *Sfetcu 2001*, p. 15.

5. Descoperiri monetare.

a) Aici, într-o pădure, s-au descoperit monede de aur și argint.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 357; *** 1994, p. 232.

b) Punctul Lunca Deal.

De aici provin denari romani republicani.

Bibliografie: *Lupu 1975*, n. 27.

✠

C.

99. Cadar (comuna Tormac, județul Timiș)¹³³

1. Vestigii medievale.

a) Un document din 11 ianuarie 1608 menționează movilele de hotărnicie dintre satele Doboz, Șanovița și Cadar.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 115.

2. Descoperiri monetare.

a) De aici provine un tezaur monetar format din piese maghiare din timpul lui Sigismund și Ludovic cel Mare.

Bibliografie: *Drăgoescu* 1995, p. 358.

☒

100. Calina (comuna Dognecea, județul Caraș-Severin)¹³⁴

1. Vestigii de arheologie industrială.

a) **Punctul Moghila.**

În hotar, în punctul amintit, s-ar afla o fortificație (preistorică ?) sau o glăjărie.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 115.

☒

101. Camena (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)

☒

102. Camenița (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)¹³⁵

1. Vestigii preistorice.

a) **Punctul Dealul Moșului.**

Înălțimea dintre *Valea Ravenska* și *Valea Cameniței* poartă acest nume.

Se presupune că aici se află o fortificație de pământ.

Bibliografie: *Uzum et alii* 1973, p. 413; *Petrovsky* 1977, p. 454.

2. Vestigii medievale.

a) În hotarul comunei Sichevița, pe *Valea Cameniței*, s-a descoperit o inscripție aflată astăzi în naosul bisericii din localitate.

Bibliografie: *Uzum et alii* 1973, p. 413, 416.

☒

103. Carani (comuna Sânnandrei, județul Timiș)¹³⁶

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit un **depozit de bronzuri.**

Bibliografie: *Rusu* 1963, p. 207; *Gudea și Moțiu* 1983, p. 192.

b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare hallstattiană.

M. Rusu amintește trei brățări de aur cilindrice realizate din sârmă parțial torsadată și o placă ovală ornamentată cu motive punctiforme.

Bibliografie: *Popescu D.* 1956, p. 199; *Rusu* 1972, p. 44; *Gudea și Moțiu* 1983, p. 193; *Gumă* 1993, p. 244, 286.

c) Aici s-a descoperit un celt din bronz.

Bibliografie: *Gumă* 1993, p. 251, 286.

2. Vestigii daco-romane.

a) Din localitate provin substrucții cu zidărie romană, cărămizi cu ștampila *legionii V Macedonica*, ceramică și monede de bronz și de argint.

Bibliografie: *Roska* 1942, p. 26, nr. 98; *Dörner* 1971; *Mărghitan* 1980a, p. 46, 64; *Gudea și Moțiu* 1983, p. 194; *Medeleț* 1994a, p. 255; *Geangu* 2001, p. 170.

b) **Punctul Valea Gura Tomașului I.**

Situl se află la 400 m vest de vatra satului, pe versantul din dreapta văii, pe o terasă înaltă. Materialele arheologice recoltate aparțin unor epoci preistorice necunoscute, secolelor II-IV d.Chr. și epocii medievale.

Bibliografie: *Geangu* 2001, p. 170-171.

c) **Punctul Valea Gura Tomașului II.**

¹³³ *Luca* 2005, p. 64.

¹³⁴ *Luca* 2004, p. 43; 2004a, p. 41; 2005, p. 64.

¹³⁵ *Luca* 2004, p. 43; 2004a, p. 41; 2005, p. 64-65.

¹³⁶ *Luca* 2005, p. 65-66.

Câmpul cu resturi arheologice se află la circa 1,5 km vest de vatra satului, pe versantul din dreapta văii, pe o terasă înaltă. Materialele arheologice recoltate aparțin secolelor II-IV d.Chr.

Bibliografie: *Geangu 2001*, p. 171.

3. Movile de pământ.

Punctele *Hundsberg*, *Sankt-Vendelin-Berg* și *Orbani Berg*.

Aceste microtoponime par să indice existența unor movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 115.

4. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează o monedă preromană.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 255.

b) În anul 1899, la Carani s-a descoperit o monedă de bronz de la Claudius.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 255; *Geangu 2001*, p. 170.

c) În anul 1969 s-a descoperit în hotarul localității un denar roman republican emis de L. Livineus Regulus.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 255.

d) În anul 1869 s-au descoperit monede antice (monede de aur de la Constans II și Constantinus Pogonatus).

Bibliografie: *Geangu 2001*, p. 169; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 175-176; *Mare 2004*, p. 162.

e) În 1883 s-a descoperit o monedă de argint de la Sabina Augusta.

Bibliografie: *Geangu 2001*, p. 169-170.

f) **De aici provin două monede mici de bronz de la Constantinus (I ?)**

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 175; *Mare 2004*, p. 162.

▣

104. Caransebeș (municipiu, județul Caraș-Severin)¹³⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Carbonifera Veche*.

Punctul este situat în Caransebeșul Nou, pe stânga șoselei Caransebeș – Orșova. Silexurile au fost descoperite la 250 m de cimitirul din Caransebeșul Nou și 100 m de *Pârâul Zlagnița*.

Datarea materialului arheologic este în paleoliticul superior.

Tot aici s-a descoperit și ceramică medievală de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 365; *Jungbert 1978*, p. 9; *Bejan și Rogozea 1982*, p. 220; *Mărghitan 1985*, p. 27; *Dulea 2001*, p. 229; *Oța 2004*, p. 510; *Mare 2004*, p. 162; **** 1994*, p. 252.

b) Punctul *Măhala* sau *Măhală*.

Pe malul din stânga râului Sebeș, la aproximativ 200 m sud de albia acestuia și la 400 m NE de grajdurile unui complex de creștere a animalelor, s-a descoperit o *villa rustica* romană.

Peste ruinele construcției romane s-au îngropat morți în secolele XII-XIII d.Chr.

De la suprafața solului s-au recoltat și câteva fragmente ceramice hallstattiene (cultura Basarabi).

Tot aici s-a descoperit și un silex.

Bibliografie: *Iaroslavschi 1975*; *Petrovszky 1975*, p. 365, 367; *Jungbert 1978*, p. 9-10; *Țeicu 1981*, p. 491; *Gumă 1983*, p. 68; 1993, p. 212, 286; *Bozu et El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 238-239; *Țeicu 1993*, p. 230; 1998, p. 125; *Oța 1998*, p. 116; *Mare 2002-2003*, nr. 8; *Pop 2003*, p. 267, 271; 2004, p. 311; *Oța 2004*, p. 510; *IDR*, III, 1, p. 141-145.

c) Punctul *Șesul Roșu*.

În zona de nord a orașului, în spatele stației PECO, s-a descoperit ceramică neolitică (cultura Vinča) și un fragment dintr-o strachină hallstattiană.

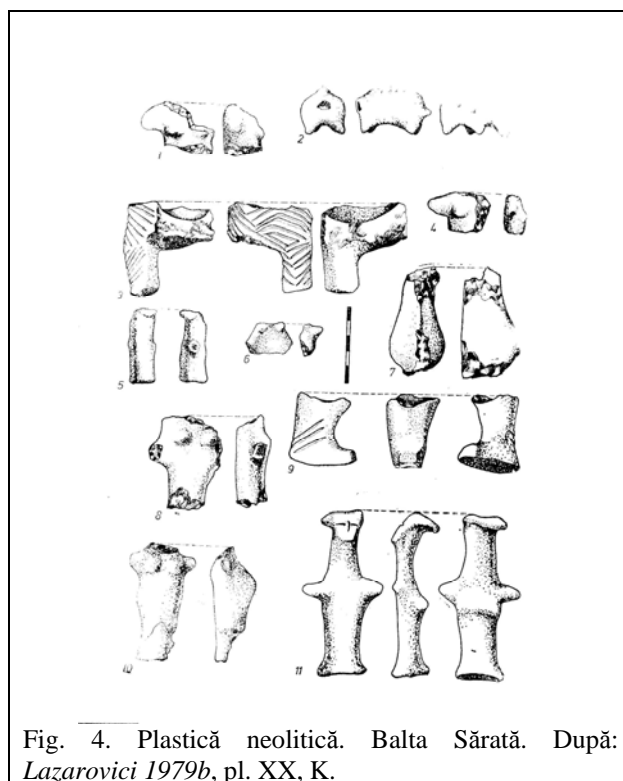

Fig. 4. Plastică neolitică. Balta Sărată. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XX, K.

¹³⁷ *Luca 2004*, p. 43-46; 2004a, p. 41-45; 2005, p. 66-70.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 286; **** 1982*, p. 323.

d) Punctul Balta Sărată.

Punctele Câmpul lui Poșta, Poligonul militar, Poșta lui Maier sau Grădina lui Poșta.

Așezarea se află pe terasa mijlocie a râului Timiș, pe versantul din dreapta acestuia, la o distanță de 4 km SV de orașul Caransebeș.

Pe întinsul câmpului s-au descoperit materiale arheologice aparținând neoliticului (cultura Vinča A₃-B₁/B₂), eneoliticului (cultura Tiszapolgár, cultura vaselor cu toarte pastilate), epocii bronzului (grupul cultural Balta Sărată), perioadei daco-romane și evului mediu timpuriu.

Săpăturile sistematice au dus la descoperirea a două niveluri de locuire neolitice, dar și complexe răzlețe eneolitice și din celelalte epoci enumerate.

Aici se află, după unele opinii, surse de silex.

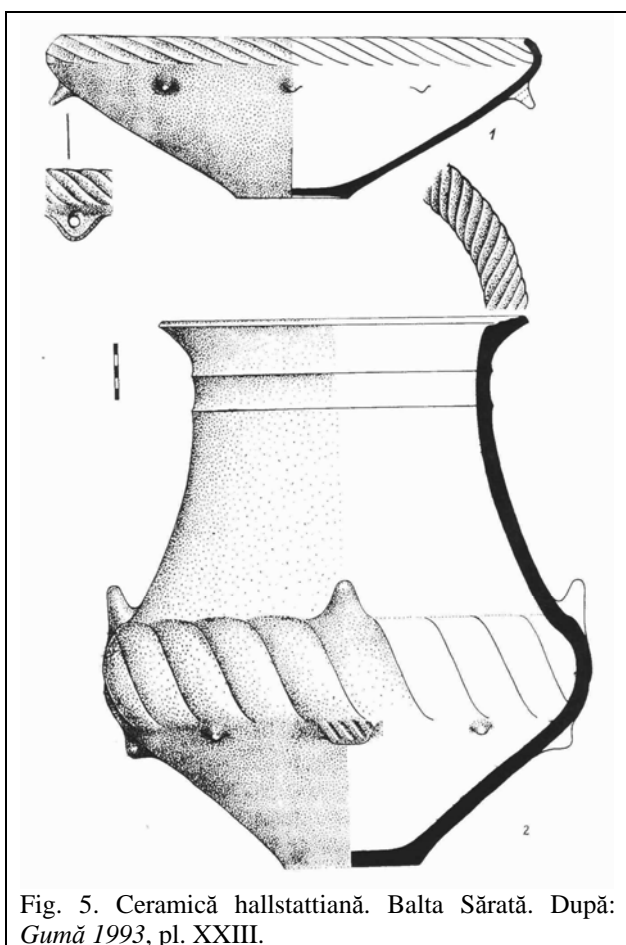

Fig. 5. Ceramică hallstattiană. Balta Sărată. După: Gumă 1993, pl. XXIII.

Bibliografie: Dumitrașcu 1969, p. 517-518; Comșa 1971, p. 17; Lazarovici 1971, p. 24; 1973, p. 30, 38-39; 1974, p. 55; 1975, p. 7; 1975a, p. 16, 17-18, 25, 29; 1976, p. 203; 1975b; 1977, p. 25; 1979b, p. 185; 1981, p. 172; 1983a, p. 14; 2003, p. 80; Lazarovici et alii 2003; 2004; 2005; Lazarovici și Petrescu 2000, p. 16; 2002, p. 48-49; 2003, p. 74-76; Groza 1971, p. 61-75; Petrovsky 1975, p. 365-366; Petrovsky și Gumă 1979, p. 56-58; Mărghitan 1979, p. 50-51; 1980, p. 73; 1985, p. 25-26, 27; Bălănescu 1982; Bejan

1985-1986, p. 230, 233; Bejan și Rogozea 1982, p. 216-217, 220; Kalmar 1986-1987, p. 41; 1987-1988, p. 466; Kalmar și Corbu 1989, p. 93 și urm.; Benea și Bona 1994, p. 13; Rogozea 1995a; 1997, p. 11; 1998, p. 183; El Susi 2000; Drăgoescu 1995, p. 322; Oprinescu 1995b, p. 58; Petrescu 2000b; Gumă 1993, p. 286; 1997, p. 15; Gumă și Petrovsky 1979, p. 97; Gogâltan 1998, p. 17; 1999, p. 89; Gumă et alii 2000; Bădescu și Bălțean 2001; Moga și Bochiș 2001, p. 86; Dulea 2001, p. 229; Ion 2003; Oța 2004, p. 510; Mare 2004, p. 162; Cocîș 2004, catalog nr. 1277; *** 1994, p. 154, 252.

e) Punctul Sat Bătrân.

Tot la Balta Sărată, la circa 500-600 m SE de Câmpul lui Poșta, pe coama Dealului Zlagnița, s-a descoperit o așezare aparținând culturii Vatina (epoca bronzului) și celei hallstattiene.

Materialele arheologice descoperite în urma cercetării arheologice prin săpătură sunt preistorice, romane, prefeudale (secolele VIII-IX d.Ch.) și târzii (secolele XVII-XVIII d.Ch.).

Bibliografie: Petrovsky 1975, p. 366; Bejan 1985-1986, p. 230, 233; Petrescu 2003.

f) Punctul Câmpul lui Andrei.

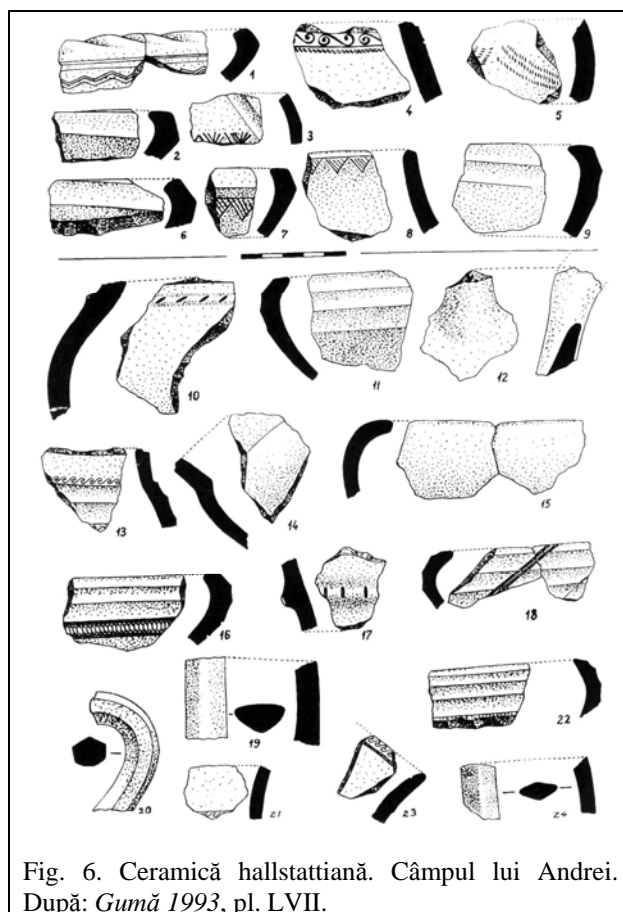

Fig. 6. Ceramică hallstattiană. Câmpul lui Andrei. După: Gumă 1993, pl. LVII.

În Balta Sărată, în spatele Blocului Tineretului se ridică terasa numită astfel, situată la 100-150 m de șoseaua Caransebeș – Orșova.

Aici s-au descoperit materiale ceramice din epoca eneolitică (Tiszapolgár, Coțofeni), bronzului (Vatina), Hallstatt și perioada medievală timpurie (secolele XIII-IX d.Chr. și X-XI d.Chr.).

Tot în acest punct se pot observa un număr de 15-16 tumuli aplatizați. Unul dintre aceștia a fost cercetat sistematic și este încadrat cronologic și cultural în Hallstattul mijlociu.

Bibliografie: *Petrovsky 1975*, p. 366-367, 367-368; *Petrovsky și Cădariu 1979*, p. 35-37; *Gumă și Petrovsky 1979*, p. 97-99; *Gumă 1993*, p. 286; *Lazarovici 1979b*, p. 185; *1983a*, p. 14; *Bejan 1985-1986*, p. 230, 233; *Bejan și Rogozea 1982*, p. 220, 222; *Rogoea 1983*, p. 142; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 115; *Oprinescu 1995b*, p. 58; *Ciugudean 2000*, p. 66; *Bochiș 2004*, p. 55; *Oța 2004*, p. 510.

g) Punctul Câmpul lui Corneanu.

Villa rustica (templu ?) este situată pe prima terasă a Timișului, la 100-150 m depărtare, pe stânga șoselei Caransebeș – Orșova.

Construcția se datează în secolul II d.Chr.

În construcție există și gropi cu materiale medievale timpurii de secolele VI-VIII d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky și Petrovsky 1977*; *Bejan și Rogozea 1982*, p. 220; *Mărghitan 1985*, p. 26; *Bălănescu și Rogozea 1986*, p. 222; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 129-130; *Benea 1996b*, p. 238-239; *Rusu et Alicu 2000*, p. 98-100, 172; *Stanciu 2000*, p. 153; *Dulea 2001*, p. 229; *Mare 2004*, p. 162; *Cociș 2004*, catalog nr. 130, 648; *IDR*, III, 1, p. 141-145.

h) Punctul Poalele Dealului Zlagnița.

De pe deal provin piese din piatră cioplită, neolitice sau eneolitice. Ceramica preistorică de aici aparține Hallstattului.

Aici s-a descoperit și ceramică databilă între secolele VII-X d.Chr.

Pe coama dealului s-a descoperit ceramică aparținând culturii Vatină.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 185; *Bejan și Rogozea 1982*, p. 217-218, 220; *Mărghitan 1985*, p. 26; *Gumă 1993*, p. 286; *Benea și Bona 1994*, p. 14; *Stanciu 2000*, p. 152-153; *Dulea 2001*, p. 229; *Mare 2004*, p. 162.

2. Vestigii preistorice.

a) În albia râului Sebeș, la circa 250 m NE de sediul IRTA, s-a descoperit o dăltiță din piatră șlefuită.

Bibliografie: *** 1988, p. 269.

b) Punctul Țiglărie.

În acest cartier, în perimetrul Școlii Ajutătoare, s-a descoperit o așezare neolitică (cultura Starčevo-Criș și Vinča B).

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 190; *Lazarovici et alii 1991*, p. 31.

c) Punctul Valea Cenchii.

Punctul este situat în vatra localității, între râul Timiș și cartierul Teiuș. Descoperirile se încadrează în cultura Vinča.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 190; *Lazarovici et alii 1991*, p. 31.

d) Depozite de bronzuri.

În anul 1883 s-a descoperit, în împrejurimile Caransebeșului, un depozit de bronzuri. Acesta este datat Ha A₁ (secol XII î.Chr.).

Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Petrovsky 1975*, p. 367; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 87; *Săcărîn 1979a*, p. 113; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 251, 286; *Benea și Bona 1994*, p. 14; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 41; *** 1994, p. 252.

e) La marginea de nord a orașului, către Timișoara, se află 3-4 tumuli.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 116.

f) În apropierea orașului s-a descoperit o fibulă de tip ochelari din Hallstatt.

Bibliografie: *Petrovsky 1975*, p. 367; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 251, 286.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Cariera Potoc.

În acest punct se află urme de construcții romane.

Bibliografie: *** 1994, p. 252.

4. Vestigii prefeudale.

a) Punctul Valea Potocului.

Așezarea de secolele VIII-X d.Chr. se află sub Dealul Mare.

Bibliografie: *Ardeț 1993a*, p. 339.

b) În perimetrul localității s-a descoperit un capac de vas din lut ornamentat cu o cruce, databil în secolele IV-V d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 162.

5. Vestigii medievale.

a) Punctul Strada Romanilor.

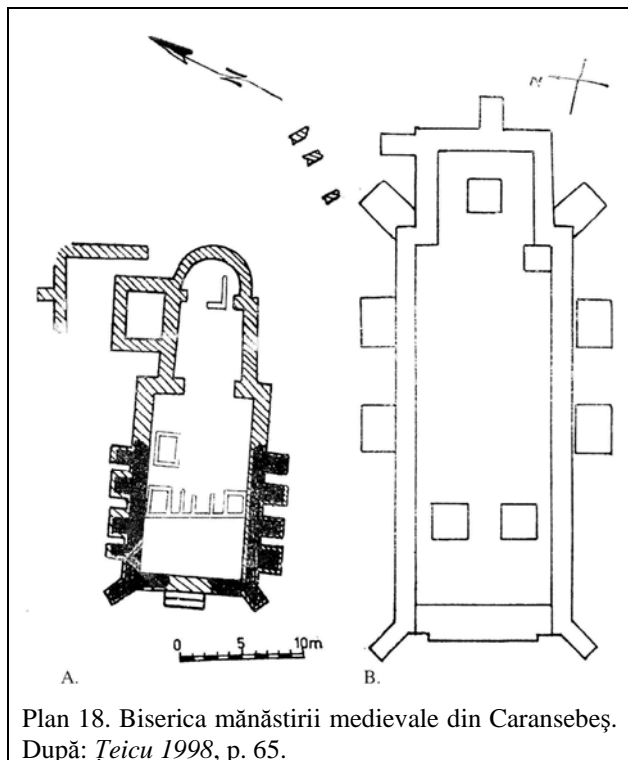
Aici au fost identificate urmele zidurilor cetății. Săpăturile realizate cu acest prilej au dus la descoperirea unui bordei de secolele VIII-X d.Chr.

Cetatea Caransebeșului datează din secolele XIII-XIV d.Chr. când avea un plan poligonal.

Bibliografie: *Ardeț 1996*; *Ardeț și Popescu 1996*; *Țeicu 1998*, p. 212.

b) În centrul orașului s-a cercetat, în ultimii 20 de ani, o biserică-sală de mari dimensiuni, cu cor alungit și o sacristie pe latura de nord, aparținând unui complex ecleziastic. Zidurile sunt flancate cu contraforturi. Monumentul poate fi datat în secolele XIII-XIV d.Chr. și ține – după toate aparențele – de o mănăstire franciscană.

În corelație cu biserica cercetată aici se află și șapte cripte cu morminte. Par a fi fost și înmormântări anterioare construcției fazei de piatră a bisericii.

Plan 18. Biserica mănăstirii medievale din Caransebeș. După: Țeicu 1998, p. 65.

Bibliografie: Iambor 1980, p. 174; Țeicu 1990, p. 276; 1993, p. 230-231; 1998, p. 181-183; 2003b, p. 72-82; Mihai 1993; Urziceanu 1993; Rusu 1993, p. 141-143; Bona 1996; Timoc 1998; Rădulescu 1999-2001, p. 57; Crânguș 2001.

c) Mănăstirea franciscană este atestată în anul 1385.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 87-88.

d) Mănăstirea ortodoxă este atestată în anul 1581.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 89.

f) Mănăstirea iezuită a fost fondată după anul 1623.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 89.

Mănăstirea ortodoxă cu hramul Sfântul Ioan cel Nou de la Partoș funcționează în incinta Seminarului Teologic.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 89.

6. Descoperiri monetare.

a) În împrejurimile localității provin mai multe monede preromane.

Bibliografie: Winkler 1968, p. 39; Medeleț 1994a, p. 255.

b) În punctul *Carbonifera Veche* s-a descoperit o monedă de bronz Maximinus Daia.

Bibliografie: Bălănescu 1984, p. 130.

c) Din arealul localității provine un *aureus* de la Severus Alexander.

Bibliografie: Ardevan 1996, p. 17.

d) Pe teritoriul localității s-a descoperit o monedă a lui Iustinian I.

Bibliografie: Mare 2004, p. 162.

e) Un tezaur monetar medieval târziu a fost descoperit în anul 1964 între străzile Potocului și Muntele Mic.

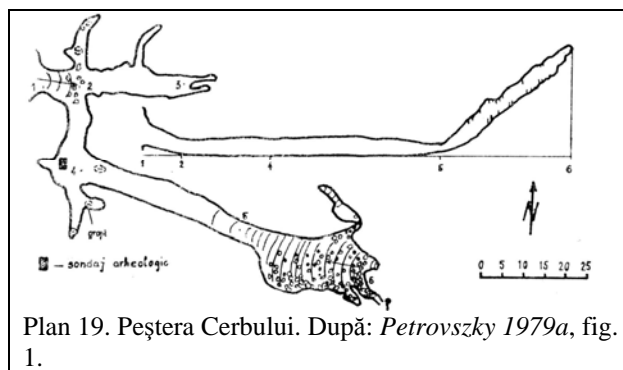
Bibliografie: Chirilă și Groza 1971.

✕

105. Carașova (comună, județul Caraș-Severin)¹³⁸

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Cerbului.

Plan 19. Peștera Cerbului. După: Petrovszky 1979a, fig. 1.

Peștera se află pe versantul din dreapta al *Văii Carașului*.

Urme paleolitice au fost descoperite între anii 1936-1939. Au apărut și oase de urs de peșteră sparte în mod natural, dar și câteva piese de cuarțit.

Richard Petrovszky descoperă materiale musteriene, aurignaciene, fragmente ceramice aparținând culturii Coțofeni și medievale târzii.

Bibliografie: Mogoșanu 1973, p. 13; Petrovszky 1975, p. 368; Petrovszky 1979a, p. 231-230; Petrovszky și Cădariu 1979, p. 37-39; Mărghitan 1979, p. 13; Jungbert 1979, p. 400; Rogozea 1987, p. 358-359; Petrescu 2000a, p. 21-22; 2004, p. 17; Boroneanț 2000, p. 25-26; Ciugudean 2000, p. 66; Păunescu 2001, p. 154-155.

b) Peștera Popovăț.

Peștera se află pe versantul din dreapta al *Văii Carașului*, la vest de *Muntele Popovăț*.

Urme paleolitice descoperite între anii 1936-1939. Aici au apărut oase de urs de peșteră sparte în mod natural.

În anii 1958-1960 au ajuns la Muzeul din Reșița mai multe fragmente de oase cu urme de prelucrare (?).

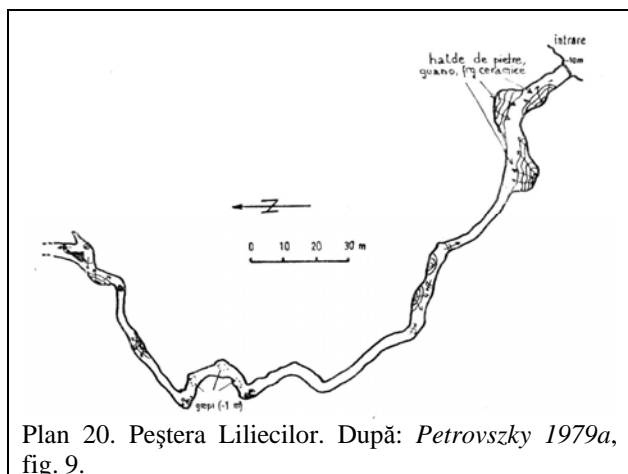
¹³⁸ Luca 2004, p. 46-48; 2004a, p. 45-48; 2005, p. 71-73.

Bibliografie: Mogoșanu 1973, p. 13; Petrovszky 1975, p. 368; 1979a, p. 232; Mărghitan 1979, p. 13; Jungbert 1979, p. 400-401; Rogozea 1987, p. 358-359; Boroneanț 2000, p. 27; Păunescu 2001, p. 55.

c) Peștera Liliecilor.

Aceasta este situată pe dreapta râului Caraș, la mai puțin de 1 km de sat.

Aici s-au descoperit fragmente ceramice din neolitic (cultura Starčevo-Criș, faza IIB), eneolitic (culturile Tiszapolgár și Coțofeni II), epoca bronzului, Hallstatt și secolele IV-V și VIII d.Chr.

Plan 20. Peștera Liliecilor. După: Petrovszky 1979a, fig. 9.

Bibliografie: Cădariu și Petrovszky 1975, p. 148, 151-154; Lazarovici 1975a, p. 25; 1979b, p. 190; 1983a, p. 14; Petrovszky 1975, p. 368; Mărghitan 1979, p. 27; Petrovszky et alii 1981, p. 431; Rogozea 1987, p. 358-359; Gumă 1993, p. 297; Petrescu 1997, p. 31; 2000a, p. 29; 2004, p. 26; Boroneanț 2000, p. 26-27; Dulea 2001, p. 229; Mare 2004, p. 162-163, 180; Bochiș 2004, p. 56.

d) Peste vale se găsește o grotă în care s-au descoperit fragmente ceramice medievale târzii sau moderne.

Bibliografie: Cădariu și Petrovszky 1975, p. 153.

f) Peștera Fugarilor.

Peștera este situată pe malul din stânga Văii Carașului, pe partea din dreapta unei cărșii, la 60-70 m înălțime față de albia râului.

De aici s-au recoltat fragmente ceramice preistorice, medievale și moderne.

Bibliografie: Petrovszky et alii 1981, p. 432; Rogozea 1987, p. 358-359; Petrescu 2000a, p. 24; 2004, p. 21; Boroneanț 2000, p. 26.

g) Peștera de după Cârșe.

Peștera se află la intrarea dinspre sat în Valea Carașului. Aceasta are două intrări suprapuse.

Materialele arheologice recoltate se încadrează în perioada hallstattiană.

Bibliografie: Petrovszky 1975, p. 369; Rogozea 1987, p. 358-359; Gumă 1993, p. 297; Petrescu

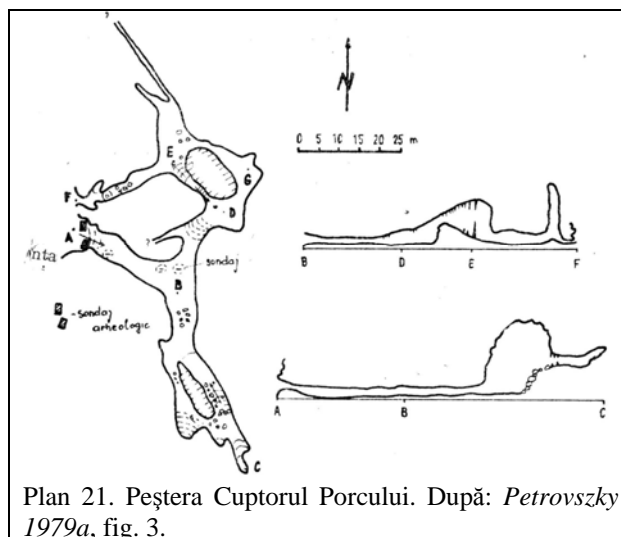
1997, p. 31; 2000a, p. 21, 27; Boroneanț 2000, p. 26.

h) Peștera Cuptorul Porcului.

Peștera se află pe versantul din dreapta Văii Carașului, în apropierea Peșterii cu Oase.

Cu prilejul verificării peșterii s-au descoperit fragmente ceramice Coțofeni și medievale.

Bibliografie: Petrovszky 1979a, p. 234-236; Petrovszky et alii 1981, p. 430-431; Rogozea 1987, p. 358-359; Petrescu 2000a, p. 23; 2004, p. 19; Boroneanț 2000, p. 26; Păunescu 2001, p. 155.

Plan 21. Peștera Cuptorul Porcului. După: Petrovszky 1979a, fig. 3.

i) Peștera Mărghitaș.

Peștera este situată la circa 2,5-3 km de Lacul Mărghitaș, pe malul din dreapta Buhuiului.

De aici s-a recoltat un fragment ceramic aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: Petrovszky et alii 1981, p. 433; Rogozea 1987, p. 358-359; Petrescu 2000a, p. 30; Boroneanț 2000, p. 27.

j) Peștera Vraska.

Cavitatea se află la aproximativ 50 m față de talvegul Carașului.

În sondajul de verificare s-a descoperit material arheologic paleolitic (paleolitic superior), de cultură Coțofeni și fragmente medievale târzii.

Bibliografie: Petrovszky et alii 1981, p. 432; Rogozea 1987, p. 358-359; Petrescu 2000a, p. 35; 2004, p. 36; Boroneanț 2000, p. 27-28.

k) Peștera Deavoia.

În peșteră s-a descoperit un inel de argint de secolele XIV-XVII d.Chr.

Bibliografie: Petrescu 2004, p. 19.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul La Mori.

În acest punct, numit și *Dâmbul Morii*, s-au descoperit materiale arheologice aparținând culturii Coțofeni.

Locul este situat la capătul estic al localității Carașova.

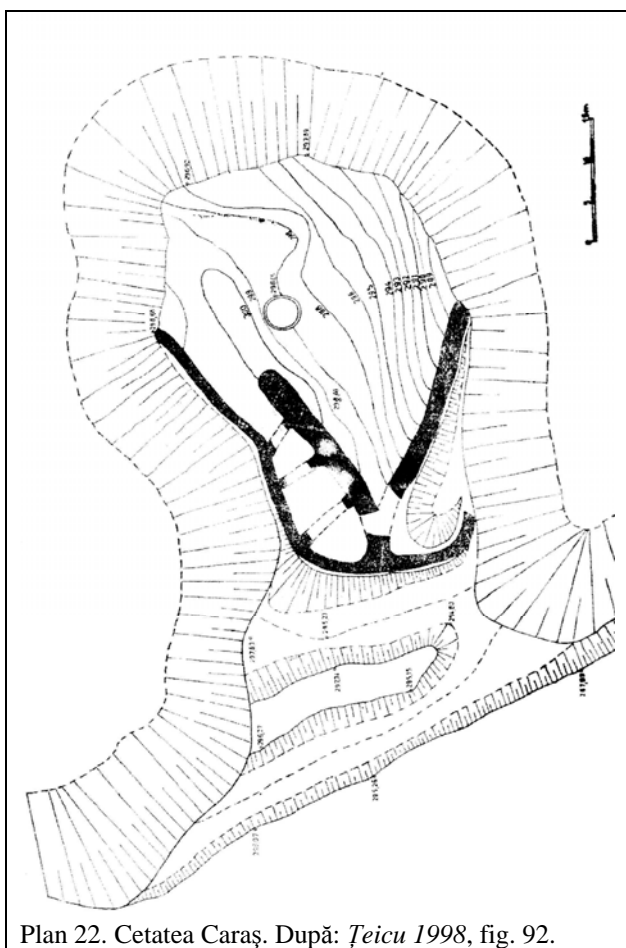
Bibliografie: Cădariu și Petrovszky 1975, p. 148; Petrovszky 1975, p. 369; Ciugudean 2000, p. 66.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul Grad.

Cetatea Comitatului Caraș este identificată cu ruinele aflate pe un deal situat la est de localitate. Fortificația de piatră a fost atestată documentar în anul 1247 drept *castrum de Crassou*, sau *Karasofw castellum* (după alte opinii în anul 1323, după altele în anul 1335).

Orientarea cetății este NV-SE. Materialul ceramic recoltat este de secolele XIV-XV d.Chr.

Plan 22. Cetatea Caraș. După: Țeicu 1998, fig. 92.

Bibliografie: Matei 1979, p. 260-261; Iambor 1989-1993, p. 23-24; 2000-2001, p. 14-15; Bălănescu și Chirilă 1994-1995, p. 276; Țeicu 1998, p. 211-212; Țeicu et alii 2001, p. 59; 2002, p. 85; El Susi 2002-2003.

b) La est de cetatea medievală se află o movilă artificială. Unii cercetători consideră că aceasta este restul ruinat al unui turn.

În hotarul localității există microtoponimele *Moghila Mare* și *Moghilița*.

Bibliografie: Medeleț et Bugilan 1987, p. 116.

c) *Mănăstirea franciscană* este înființată la începutul secolului XVII d.Chr.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 89.

d) În imediata apropiere a localității se află fragmente de zgură de fier, fără ca să poată fi datată.

Bibliografie: Bejan și Stoian 1995-1996, p. 50.

4. Descoperiri monetare.

a) Din hotar provine un tezaur monetar preroman împrăștiat.

Bibliografie: Winkler 1968, p. 39; 1969, p. 70; Medeleț 1994a, p. 256.

b) Din hotarul localității provin două monede de împărați romani din secolele III-IV d.Chr.

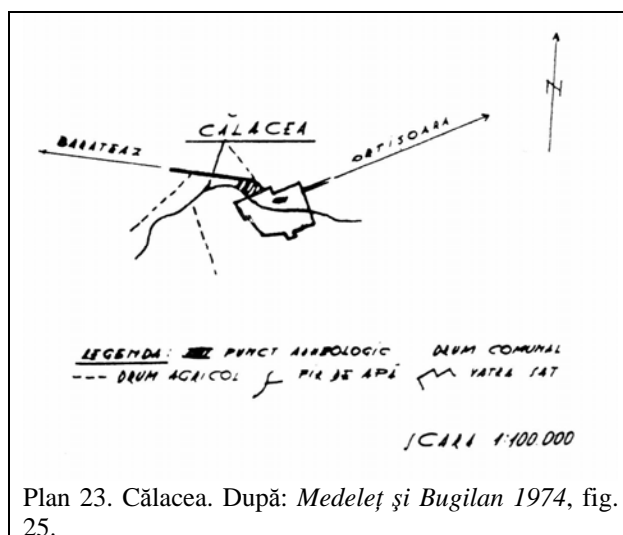
Bibliografie: Mare 2004, p. 162.

c) De aici provine un denar de la Sigismund de Luxemburg.

Bibliografie: Bălănescu 1984, p. 132.

□

106. Călacea (comuna Orțișoara, județul Timiș)¹³⁹

Plan 23. Călacea. După: Medeleț și Bugilan 1974, fig. 25.

1. Descoperiri preistorice.

a) Aici se află două așezări neolitice. Una în partea din stânga drumului Băile Călacea – Satchinez, lângă ferma avicolă și o a doua în partea din dreapta șoselei Carani – Băile Călacea.

Bibliografie: Drașovean 1989, p. 37.

2. Vestigii dacice.

a) La NV de localitate, în apropierea drumului Călacea – Bărâteaz, au fost descoperite fragmente ceramice din perioada dacică clasică (secolele I î.Chr.-I d.Chr.).

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1974, p. 89.

□

¹³⁹ Luca 2005, p. 73-74.

107. Călugăreni (comuna Felnac, județul Arad)¹⁴⁰

1. Vestigii daco-romane.

a) Pe platoul de la NV de sat, la circa 300 m spre Felnac, s-au cules fragmente ceramice dacice de secolele I î.Chr.-I d.Chr. și romane de secolul III d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 163; *** 1999, p. 48.

▣

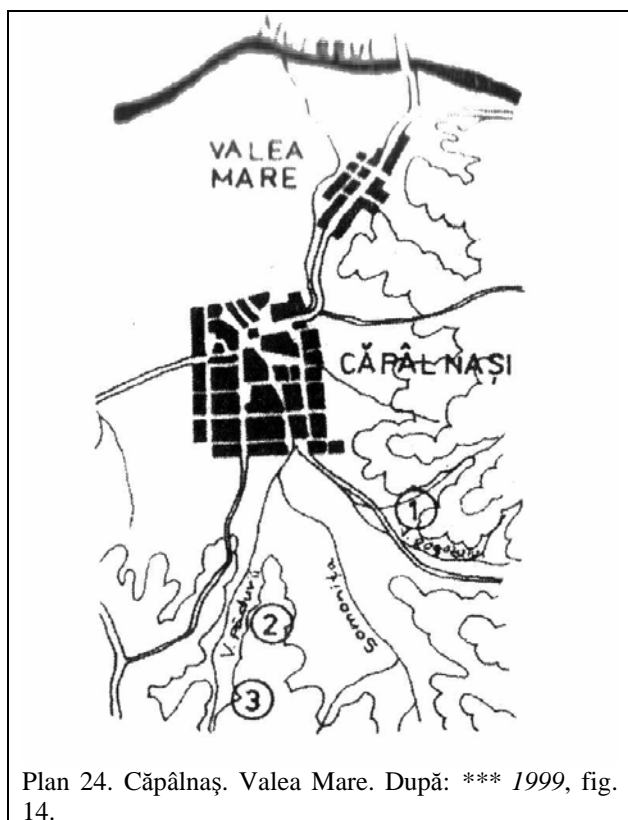
108. Cănicea (comuna Domașnea, județul Caraș-Severin)

▣

109. Căpăt (comuna Racovița, județul Timiș)

▣

110. Căpâlnaș (comuna Birchiș, județul Arad)¹⁴¹

Plan 24. Căpâlnaș. Valea Mare. După: *** 1999, fig. 14.

1. Vestigii medievale.

a) Pe Valea Grosului sunt semnalate o serie de movile. Aici există și o fortificație de pământ datând din Evul Mediu (strada Bisericii).

¹⁴⁰ Ibidem., p. 74.

¹⁴¹ Ibidem.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 116.

b) Punctul Coasta Cîmernic.

Între șoseaua care duce la Făget și drumul spre Groși, se află o mică fortificație patrulateră (65 / 60 m) înconjurată cu șanț și val (un posibil turn medieval ?).

Bibliografie: Crișan 1979, p. 197; *** 1999, p. 49.

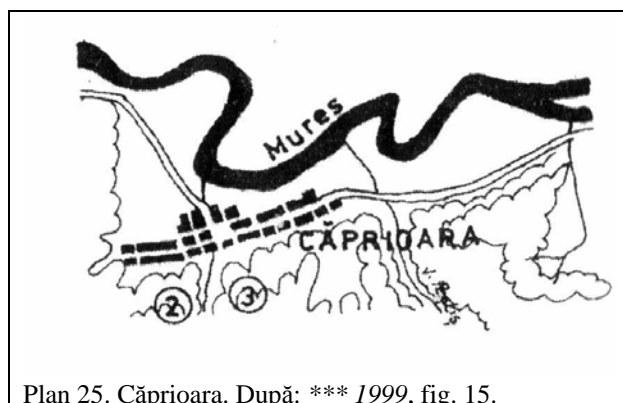
c) Punctul Bârlălău sau Cetate.

Pe deal se văd urmele unei cetăți medievale cu ziduri de piatră și mortar, precum și un șanț mare. Turnul de la punctul anterior poate aparține de cetate, deoarece se află în apropierea acesteia.

Bibliografie: *** 1999, p. 49.

▣

111. Căprioara (comuna Săvârșin, județul Arad)¹⁴²

Plan 25. Căprioara. După: *** 1999, fig. 15.

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera lui Sinesie sau Sânesie.

Peștera se localizează în Munții Poiana Ruscă, carstul de la Căprioara, malul din stânga Mureșului, bazinul Văii Căpriorișca. Materialele arheologice recoltate de aici aparțin neoliticului și epocii medievale.

Bibliografie: Rogoza 1987, p. 353; Boroneanț 2000, p. 3-4; Petrescu 2000, p. 32; 2004, p. 32; *** 1999, p. 49.

b) Peștera cu Izlaz.

Peștera se localizează în Munții Poiana Ruscă, carstul de la Căprioara, malul din stânga Mureșului, bazinul Văii Căpriorișca. În peșteră s-au făcut descoperiri monetare.

Bibliografie: Glodariu 1974, p. 269; Rogoza 1987, p. 353; Boroneanț 2000, p. 4; Petrescu 2000, p. 30; 2004, p. 27-28.

c) Peștera Gaura Scrofii.

Peștera se localizează în Munții Poiana Ruscă, carstul de la Căprioara, malul din stânga Mureșului, bazinul Văii Dienes. În cavitate s-au

¹⁴² Ibidem., p. 74-76.

descoperit materiale arheologice din neolitic și eneoliticul târziu.

Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 353; *Boroneanț 2000*, p. 4; *Ciugudean 2000*, p. 66; *** 1999, p. 49.

d) Peștera lui Adi.

Peștera se localizează în Munții Poiana Ruscă, carstul de la Căprioara, malul din stânga Mureșului, bazinul *Văii Fundata*. Din cavitate s-au recoltat materiale arheologice din paleolitic, neolitic și epoca medievală.

Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 353; *Boroneanț 2000*, p. 4; *Petrescu 2000*, p. 19-20; 2004, p. 15.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Dealul Babei.

La SE de localitate au fost depistate urmele unei construcții rectangulare cu ziduri de piatră.

Bibliografie: *** 1999, p. 49.

3. Movile de pământ.

a) Punctul Trei Gomili.

Acest toponimic se semnalează în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 116.

4. Punctul Dealul Babei.

a) Pe această formă de relief se află urmele rectangulare ale unei construcții.

Bibliografie: *Rusu A.A. 2000*, p. 72.

5. Descoperiri monetare.

a) Într-un vas de lut s-a descoperit un tezaur format din 85 de monede de argint preromane.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 117, nr. 22; *Glodariu 1971*, p. 80; *Medeleț 1994a*, p. 256; *Drăgoescu 1995*, p. 359-360; *** 1994, p. 270; *** 1999, p. 49.

□

112. Cărbunari (comună, județul Caraș-Severin)¹⁴³

1. Vestigii preistorice.

a) Punctele Lacu cu Trestie, Lacu Dracului și Valea Cremenita.

În aceste puncte, aflate în hotarul localității, s-a descoperit cremene.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.

b) Punctul Poieni.

Pe vârful unui deal din hotarul localității se află acest punct. Aici s-ar fi descoperit ceramică.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.

c) Punctul Șagăr.

Punctul este situat între Cărbunari și Șopotul Nou. De aici provin fragmente ceramice.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.

d) Punctul Valea Porcului.

După o informație neverificată, aici s-ar găsi ceramică.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.

e) Punctele Padina Seacă, Moara Turcului și Tâlva Bălanului.

Pe aceste locuri s-au descoperit materiale ceramice aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Petrovszky și Cădariu 1979*, p. 63; *Bozu și Săcărin 1979*, p. 554; *Ciugudean 2000*, p. 66.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Boiște, Poiana Boiști sau Poiana Boiște.

Coborând din Cărbunari pe *Valea Boiște*, la circa 2 km sud de traseul drumului roman, s-au descoperit urmele unei construcții romane de 35 / 35 m (*villa rustica*).

Bibliografie: *Bozu și Săcărin 1979*, p. 554; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 130.

□

113. Cărpiniș (comună, județul Timiș)¹⁴⁴

1. Vestigii dacice.

a) Pe teritoriul localității se semnalează urme arheologice aparținând perioadei Latène.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 223; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Bejan 1995-1996*, p. 125-126; *Mare 2004*, p. 163.

b) Punctul Căramidăria Röver.

Aici s-a descoperit un vas lucrat la roată din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 125-126; *Mare 2004*, p. 163.

c) În anul 1987 s-a descoperit, cu ocazia unei periegeze, mai multe puncte cu descoperiri de secolele III-IV d.Chr.:

c.1.) Pe șoseaua Cărpiniș – Iecea Mică, în dreapta stației de transformatoare IRET;

c.2.) Pe un mic promontoriu aflat la 300 m est de așezarea anterioară;

c.3.) În apropierea canalului de irigație, la 200 m de sonda numărul 50.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 163.

¹⁴³ Luca 2004, p. 48; 2004a, p. 48-49; 2005, p. 76-77.

¹⁴⁴ Luca 2005, p. 76-77.

3. Vestigii medievale.

a) În vatra satului, pe partea din stânga șoselei spre Iecea Mică, se află o movilă de pământ în care a fost scobită capela romano-catolică *Rozalia*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 116.

☒

114. Câlnic (municipiul Reșița, județul Caraș-Severin)¹⁴⁵

1. Descoperiri preistorice.

a) Dintr-un loc neprecizat provine un topor de piatră perforat și rupt.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370; *Lazarovici 1979b*, p. 192.

☒

115. Câmpia (comuna Socol, județul Caraș-Severin)¹⁴⁶

1. Vestigii preistorice.

a) În anul 1901, în *Via lui Ioanovici*, s-au descoperit fragmente ceramice din epoca bronzului.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Vidara* sau *Vidaru*.

În hotarul localității s-a descoperit o așezare de la sfârșitul epocii bronzului și începutul Hallstattului. Aici se află și urme de prelucrare a fierului între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370; *Lazarovici și Săcărin 1979*, p. 83; *Gumă 1993*, p. 287; *Benea 1996b*, p. 242; *Țeicu 1999-2000*, p. 455; *Mare 2004*, p. 163.

b) Punctul *Bara*.

În hotarul localității, la 1 km vest de sat, spre Socol, este semnalată ceramică hallstattiană, o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. și ceramică medievală.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 2003*, p. 360.

☒

116. Cârnecea (comuna Ticvanu Mare, județul Caraș-Severin)¹⁴⁷

1. Vestigii medievale.

a) Punctul *Dealul Bisericii*.

¹⁴⁵ *Luca 2004*, p. 49; *2004a*, p. 49; *2005*, p. 77.

¹⁴⁶ *Luca 2004*, p. 49; *2004a*, p. 49; *2005*, p. 77-78.

¹⁴⁷ *Luca 2004*, p. 49; *2004a*, p. 49; *2005*, p. 78.

În acest punct din hotar se află un cimitir medieval.

Săpăturile arheologice au pus în evidență o biserică-sală cu altarul patruleter și necropola înconjurătoare acesteia.

Datarea monumentului și necropolei este în secolele XIV-XV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 1993*, p. 231; *1995b*; *1996*; *1998*, p. 131, 177; *Bălănescu 1993*, p. 323-324; *Oța 1998*, p. 116; *Rusu A.A. 1999*, p. 278.

☒

117. Cârșa Roșie (comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin)

☒

118. Cârșie (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)

☒

119. Cebza (comuna Ciacova, județul Timiș)¹⁴⁸

1. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea ortodoxă este legată de monumentul care se află la aproximativ 300 m nord de comună, în mijlocul cimitirului, unde exista o biserică de lemn. Hramul probabil al mănăstirii este *Înălțarea Sfintei Cruci* (după Dumitru Țeicu *Sfântul Ioan*).

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 99; *Țeicu 2002*, p. 42; *2003b*, p. 91.

☒

120. Cenad (comună, județul Timiș)¹⁴⁹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Movila Mare, Humca Mare, Humka Mare* sau *Gornja Aranka* (amintită, uneori, la *Beșenova*).

Din hotarul localității provin materiale ceramice aparținând culturii neolitice Starčevo-Criș și Szakálhát, dar și culturilor eneolitice Tisa I și Tiszapolgár.

Ea este dată de alți autori în hotarul localității Dudeștii Vechi.

Bibliografie: *Rusu 1971*, p. 79; *Lazarovici 1969*, p. 3; *1971*, p. 28-29, 30; *1973*, p. 53; *1974*, p. 63; *1975*, p. 20; *1975a*, p. 11, 23; *1977*, p. 25; *1979b*, p. 187, 190; *1981*, p. 184; *Kutzián 1972*, p. 114, nr. 223; *Moga și Radu 1977*, p. 233; *Radu 1979*, p. 72; *Oprinescu 1981*, p. 43; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 191; *Lazarovici 1983a*, p. 14; *Medeleț și*

¹⁴⁸ *Luca 2005*, p. 78-79.

¹⁴⁹ *Ibidem.*, p. 79-82.

Bugilan 1987, p. 116; *Beldiman 1999-2000*; *Drașovean 1991*, p. 209; *Bochiș 2004*, p. 56; *Ciută 2005*, p. 154; *** 1994, p. 277.

b) În curtea bisericii romano-catolice se află morminte romane.

În curtea preotului romano-catolic s-au descoperit ziduri romane, dar și materiale arheologice de aceeași epocă (daco-romană). De aici provine o stelă funerară datată în secolele II-III d.Chr., cărămizi cu ștampilă, dar și monede constantiniene din bronz.

În același loc, în centrul comunei, s-au descoperit și urme de locuire din timpul culturii Vatina, de secolele VIII-IX, X-XI și XVII d.Chr.

Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 104; *Borza 1941-1944*; *Mitrea 1971*, p. 198; *Moga V. 1972*, p. 156-157; *Mărghitan 1974*, p. 90; *1980a*, p. 45, 47, 64, 133, 170; *1985*, p. 28-29, 32-33; *Moga și Gudea 1975*, p. 142-143; *Wollmann 1977*, p. 367; *Iambor et alii 1995*; *1982*; *Iambor și Matei 1996*; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Bejan 1985-1986*, p. 230, 233; *2004*, p. 380; *Benea 1994*, p. 318; *1996b*, p. 239-240; *Drăgoescu 1995*, p. 322; *Németh 1999-2000*, p. 388; *Hügel 2000*, p. 34; *Dulea 2001*, p. 229; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 176; *Regep 2002-2003*; *Oța 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 163; *** 1994, p. 277; *** 2001b, p. 811.

c) Punctul Tarnoc.

La circa 5 km NV de Cenad, între dig și cursul Mureșului, se află o movilă de pământ care a fost reamenajată pentru instalarea unei ferme.

Săpăturile arheologice de aici au dus la descoperirea unor cărămizi, morminte deranjate și fragmente ceramice (secolele IX-X d.Chr.).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 116; *Oța 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 163; *** 1994, p. 277.

d) O movilă este amplasată pe un braț al Arancăi, în sesia parohiei ortodoxe sârbe din Cenad. Săpăturile efectuate aici au dus la descoperirea unor morminte de înhumăție deranjate, ce datează din perioada târzie a migrațiilor (secolele IX-XI d.Chr.).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 116; *Bejan și Mare 1998*, p. 327; *Oța 2004*, p. 504; *** 1994, p. 277.

2. Vestigii preistorice.

a) Din hotarul localității provin materiale ceramice aparținând culturii eneolitice Tiszapolgár.

Bibliografie: *Lazarovici 1971*, p. 30; *1974*, p. 63; *1975*, p. 20.

b) Punctul Belo Brdo.

Într-o colecție particulară se află ceramica dintr-un mormânt care face trecerea de la cultura Tiszapolgár la Bodrogeresztúr.

Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 20, 25; *1983a*, p. 14; *1985*, p. 85; *Luca 1998-2000*, p. 307; *Bochiș 2004*, p. 56.

c) În hotarul localității s-a descoperit un câmp de urne din epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Gumă 1993*, p. 286.

d) De aici provine un **depozit de bronzuri** din seria Jupalnic-Turia (Ha A₂).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 121-122, 316-317; *Gumă 1993*, p. 252, 286.

3. Vestigii dacice.

Se amintește, fără alte precizări, apariția unor materiale Latène.

Bibliografie: *** 1994, p. 277.

4. Movile de pământ.

a) În jurul movilei *Tarnoc* se văd ridicături de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 116.

b) Punctul Buduvala.

Movila de pământ se află spre hotarul cu satul Pordeanu. Aici s-a descoperit ceramică neolitică asemănătoare cu cea descoperită în *Movila II* de la Dudeștii Vechi.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 116.

c) Punctele Hunca, Hunca Mică, Hunca la Pod, Hunca de Mijloc și Bucova.

Toate aceste microtoponime indică existența unor movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 117.

5. Vestigii prefeudale.

a) Aici se semnalează o așezare de secolele VIII-IX d.Chr., dar și un mormânt de călăreț.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 203; *Dulea 2001-2002*, p. 224; *Oța 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 115.

6. Vestigii medievale.

a) În *Legenda Sancti Gerardi episcopi* se amintește existența, la începutul secolului XI d.Chr., a unui centru fortificat aparținând populației autohtone, reședința unui voievod, Ahtum, Morisena cu diferite atribute: *castrum iuxta Morisium, urbs Morisena, civitas Morisena, Moroswar, urbs Chanadina*, ceea ce înseamnă că Morisena era un centru urban, întărit cu o fortificație (castrum) din pământ și lemn.

Aici a funcționat sediul unei episcopii catolice, benedictine. Aceasta a luat locul episcopiei ortodoxe *Morisena*. Construcțiile de aici sunt executate încă din vremea regelui Ștefan I.

Mănăstirea ortodoxă cu hramul *Sfântul Ioan Botezătorul* a fost ridicată de principele Ahtum cândva în jurul anului 1000 d.Chr.

În mănăstirea catolică s-a descoperit un sarcofag de piatră datat în secolul XI d.Chr. în care se pare că erau moaștele sfântului Gerard.

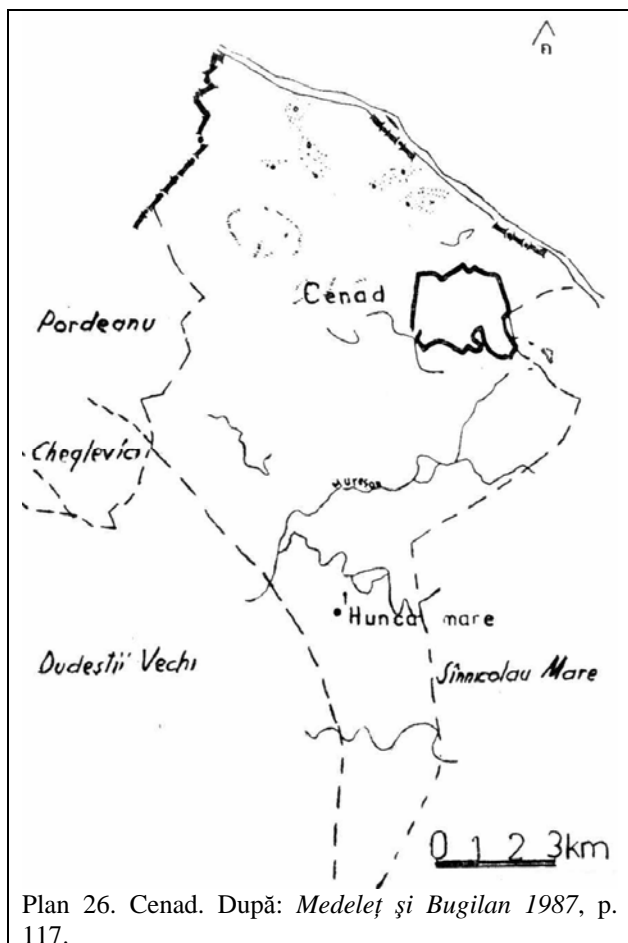
Lângă biserică s-au descoperit 11 morminte de secolul XI d.Chr.

În secolul XV d.Chr. biserica și mănăstirea sunt date franciscanilor observanți.

La sfârșitul secolului XVIII d.Chr. locul a fost dat călugărilor observanți.

În secolul XVI d.Chr. este amintită, o singură dată, și o mănăstire a beghinelor.

Bibliografie: Rusu 1971a, p. 201; Matei 1973, p. 311; 1979, p. 256-257, 260; Săcară 1974, p. 168; Matei și Iambor 1980, p. 512-513; Iambor 1980, p. 172; Iambor et alii 1982, p. 89; Gudea și Ghiurco 1988, p. 39; Bejan 1995, p. 112-115; Rusu et alii 2000, p. 99-101; Țeicu 2002, p. 37; 2003b, p. 92; Oța 2004, p. 504; Mare 2004, p. 163.

Plan 26. Cenad. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 117.

7. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează o monedă izolată de la Vespasian (sestert).

Bibliografie: Gudea și Moțiu 1983, p. 195; Medeleț 1994a, p. 257.

b) De aici provine o monedă de la Faustina.

Bibliografie: Drăgoescu 1995, p. 359.

c) De aici provine o monedă de la Probus și o alta de la Constantius.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 176; Mare 2004, p. 163.

d) Între anii 1929-1930 s-a descoperit o monedă mică de bronz emisă de Constantius II.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 176; Mare 2004, p. 163.

e) Aici s-a descoperit și o monedă de la Gallienus.

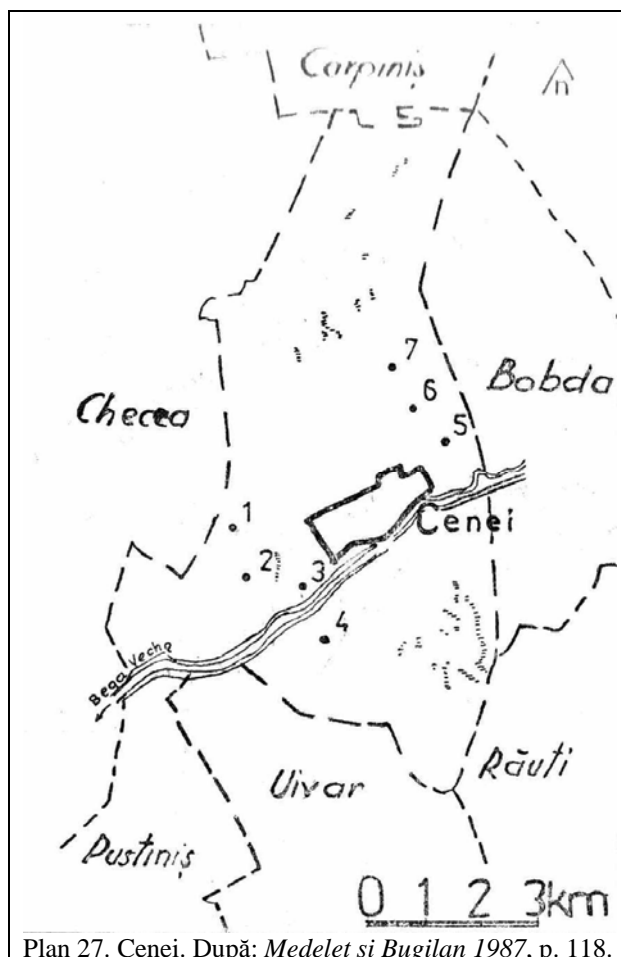
Bibliografie: Mitrea 1966, p. 405; 1966a, p. 421.

f) Din hotar provine un denar de la Hadrianus.

Bibliografie: Mitrea 1967a, p. 386.

□

121. Cenei (comună, județul Timiș)¹⁵⁰

Plan 27. Cenei. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 118.

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității se află o așezare neolitică aparținând culturilor Starčevo-Criș și Vinča.

Bibliografie: Lazarovici 1969, p. 5; 1979b, p. 190; Gudea și Moțiu 1983, p. 191; Drăgoescu 1995, p. 322.

¹⁵⁰ *Ibidem.*, p. 82-83.

b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului, poate fortificată.

Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 75; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192.

2. Mobile de pământ.

a) Punctul *Humca*.

La 1,2 km vest de sat, în partea din stânga căii ferate Ionel – Cărpiniș, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 117.

b) O altă movilă de pământ este amplasată la 0,6 km SV de localitate și la 1 km SV de movila anterioară, pe malul râului Bega Veche.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 117.

c) Punctul *Trei Mobile sau Între Văi*.

La circa 2 km sud de localitate se află o movilă cu înălțimea de 6 m, diametrul de 30 m și suprafața de 2826 m².

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 118.

d) Punctul *Meghița*.

Aceasta este situată la circa 150 m NE de sat. Movila are înălțimea de 2 m și diametrul de 10-15 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 118.

e) La 1,1 km nord de sat, în partea din dreapta drumului Cenei – Cărpiniș, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 20 m și înălțimea de 1,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 118.

f) La circa 2,5 km nord de localitate, în partea din dreapta a drumului Cenei – Cărpiniș, este semnalată o movilă de pământ cu diametrul de 15-20 m și înălțimea de 1-1,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 118.

3. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană (un denar roman republican de la Domitian).

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 194; *Medeleț 1994a*, p. 257.

b) De aici provine o monedă mică de bronz de la Valentinianus I.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 176; *Mare 2004*, p. 163.

☒

122. Cerna (comuna Liebling, județul Timiș)¹⁵¹

1. Vestigii daco-romane.

a) În anul 1986 s-a descoperit pe malul râului Beriniu, sub linia de înaltă tensiune, pe o terasă

care coboară spre *Valea Tofan*, o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 240; *Mare 2004*, p. 164.

b) Pe malul din stânga Tofăi a fost depistată o așezare daco-romană cu cuptoare de redus minereul de fier.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 240; *Mare 2004*, p. 164.

2. Vestigii prefeudale.

a) Dintr-un loc neprecizat de pe teritoriul localității s-au descoperit materiale ceramice de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 230.

☒

123. Cerneteaz (comuna Giarmata, județul Timiș)¹⁵²

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192.

b) De aici provine o brățară spiralică, preistorică, din aur.

Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 45; *Gumă 1993*, p. 244, 286.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Valul roman traversează *Pârâul Beregsău* prin localitate.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 64; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 194; *Drașovean et alii 2004*, p. 16.

b) Punctul *Darvas*.

Pe aici trece drumul roman.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 17.

3. Descoperiri monetare.

a) La doi km SE de sat s-a descoperit, izolat, un denar roman republican emis de Marcus Flannius C.F.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 257.

b) Într-o colecție particulară se află un denar imperial roman emis de Vespasian.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 257.

☒

124. Charlottenburg (comuna Bogda, județul Timiș)

☒

¹⁵¹ Luca 2005, p. 83.

¹⁵² Luca 2005, p. 83-84.

125. Checea (comuna Cenei, județul Timiș)¹⁵³

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului, poate fortificată. De aici provin și obiecte din bronz.

Bibliografie: Mărghitan 1980, p. 75; Gudea și Moțiu 1983, p. 192; Gudea 1993, p. 286-287.

2. Situri preistorice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Kurjačka Greda*.

La SV de localitate, către hotarul cu localitatea Cenei, se află un grup de movile de pământ, în număr de 10, bine reliefate în câmpia din jur.

Diametrul movilelor variază între 50 și 16 pași, iar înălțimea între până la 0,70 m. Movilele conțin numeroase fragmente ceramice, vetre de foc sparte cu diametrul de 1-1,5 m, cenușă, scoici, oase și alte obiecte. S-a descoperit și un schelet în poziție chircită.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 120.

3. Vestigii daco-romane.

a) Din localitate provine un vas ceramic cu o monedă de la Domitian și un pahar de sticlă.

Bibliografie: Bejan 1995-1996, p. 126; Glodariu 1974, p. 211, 245.

b) De pe teritoriul localității provin mai multe vase cenușii, lucrate la roată.

Bibliografie: Bejan 1995-1996, p. 126; Benea 1996b, p. 240; Mare 2004, p. 164.

c) Punctul *Cărămidăria Kovaković*.

În perimetrul fostei cărămidării se descoperă morminte de inhumație și incinerare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Bejan 1995-1996, p. 126; Mare 2004, p. 164.

4. Movile de pământ.

a) O movilă de pământ este amplasată la 2,6 km SV de localitate în vecinătatea frontierei de stat a României, cu diametrul de 30-35 m și înălțimea de 1,5-2 m.

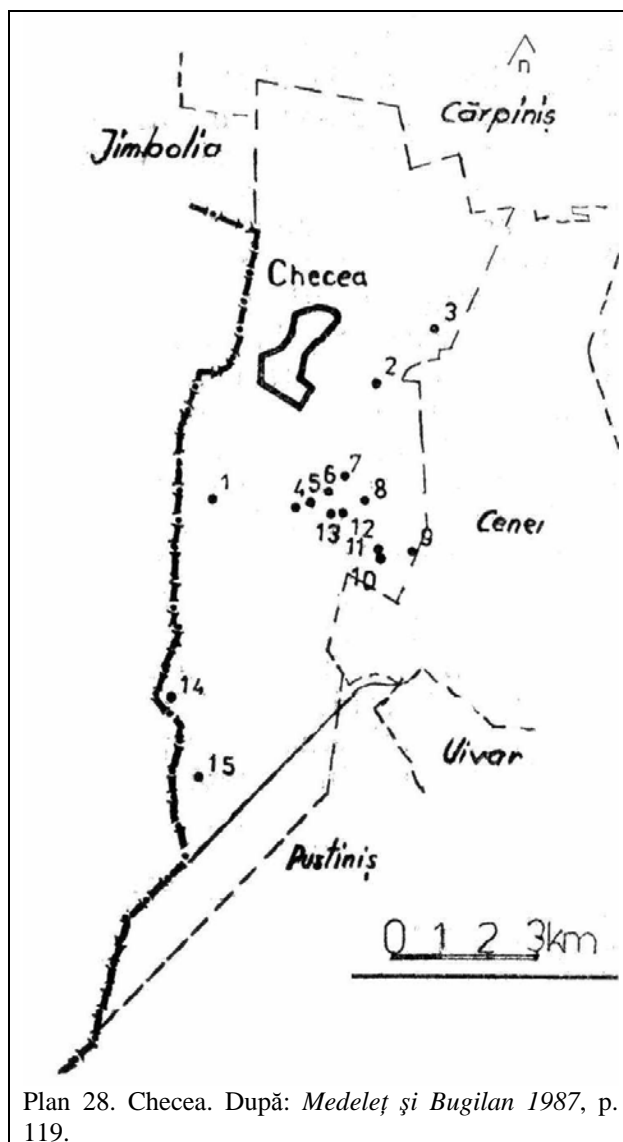
Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 120.

b) O altă movilă de pământ, asemănătoare cu cea anterioară, se află la 1,2 km est de localitate, bine reliefată în câmpie.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 120.

c) O movilă de pământ este amplasată la 6,5 km SV de localitate, în vecinătatea frontierei de stat a României, cu diametrul de 25-30 m și înălțimea de 1,5-2 m.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 120.

Plan 28. Checea. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 119.

d) Ultima movilă de pământ din hotarul localității se află la 1,8 km sud de precedenta, în vecinătatea frontierei de stat a României, având diametrul de circa 20 m și înălțimea de 1-1,5 m.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 120.

5. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează monede izolate de secolul IV d.Chr., dar și de secolele VI-VII d.Chr.

Bibliografie: Rusu 1977, p. 204; Gudea și Moțiu 1983, p. 195.

b) De aici provine o monedă din bronz de la Constantius II.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 176.

c) Punctul *Kuriacica Greda*.

Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare aparținând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr. (după Florin Medeleț o monedă emisă de Domitian). Cu prilejul construirii căii ferate s-au descoperit și alte materiale arheologice a căror

¹⁵³ Luca 2005, p. 84-86.

încadrare cronologică și culturală nu a fost precizată.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 257; *Drăgoescu 1995*, p. 323.

▣

126. Checheș (comuna Secaș, județul Timiș)¹⁵⁴

1. Vestigii medievale.

a) Punctul Dealul Mormâniului.

Pe acesta se află cimitirul medieval al localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121.

▣

127. Cheglevici (comuna Dudeștii Vechi, județul Timiș)¹⁵⁵

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

2. Movile de pământ.

a) La circa 1,9 km SE de localitate, în apropierea drumului Sănnicolau Mare – Beba Veche, se află o movilă de pământ izolată, plasată la întâlnirea hotarelor localităților Cheglevici, Pordeanu, Cenad și Dudeștii Vechi. Este posibil să fie aceeași cu punctul *Buduvala* (Cenad).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121.

3. Descoperiri monetare.

a) Din localitate provin opt monede mici din bronz încadrabile în perioada constantiniană (Constantin – 3 bucăți; Constantius II – 3 bucăți; Valens – 2 bucăți).

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 176; *Mare 2004*, p. 164.

▣

127a. Chelmac (comuna Conop, județul Arad)

1. Vestigii medievale.

a) Punctul Cetate.

La circa 15 km est de Lipova se află ruinele abației *Eperis*, la circa 800 m sud de fostul curs al Mureșului din perioada medievală (construită în secolul XII; materialele ceramice descoperite se încadrează în secolele XV-XVII).

Bibliografie: *Țicu 2005c*, p. 123.

▣

128. Cherestur (comuna Beba Veche, județul Timiș)¹⁵⁶

1. Vestigii preistorice.

a) De aici provine un vas ceramic aparținând culturii Tiszapolgár.

Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 22; *1979b*, p. 190; *1983a*, p. 14; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 191; *Luca 1998-2000*, p. 312-313; *Bochiș 2004*, p. 56.

b) De aici provin un vas și două cănițe de tip Cruceni – Belegiș.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 287.

2. Vestigii daco-romane.

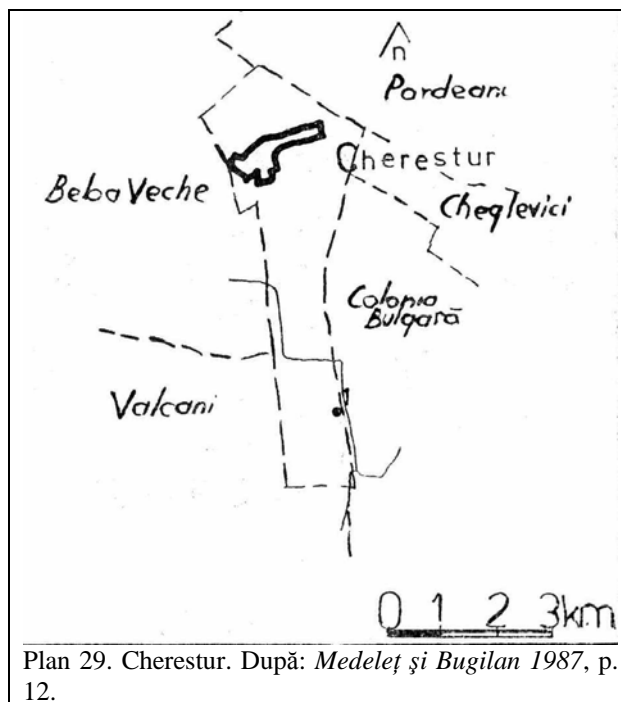
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de tip sarmatic.

Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195.

3. Movile de pământ.

a) La aproximativ 4,5 km SE de sat, pe malul *Pârâului Cociohat*, se află o movilă de pământ izolată.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121.

Plan 29. Cherestur. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 12.

▣

129. Chesinț (comuna Zăbrani, județul Arad)¹⁵⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

¹⁵⁴ *Ibidem.*, p. 86.

¹⁵⁵ *Ibidem.*

¹⁵⁶ *Ibidem.*, p. 86-87.

¹⁵⁷ *Ibidem.*, p. 87-88.

a) Punctul Ocob.

Pe teritoriul fortificației medievale de aici s-a descoperit o așezare aparținând culturii Vinča precum și o așezare din epoca bronzului.

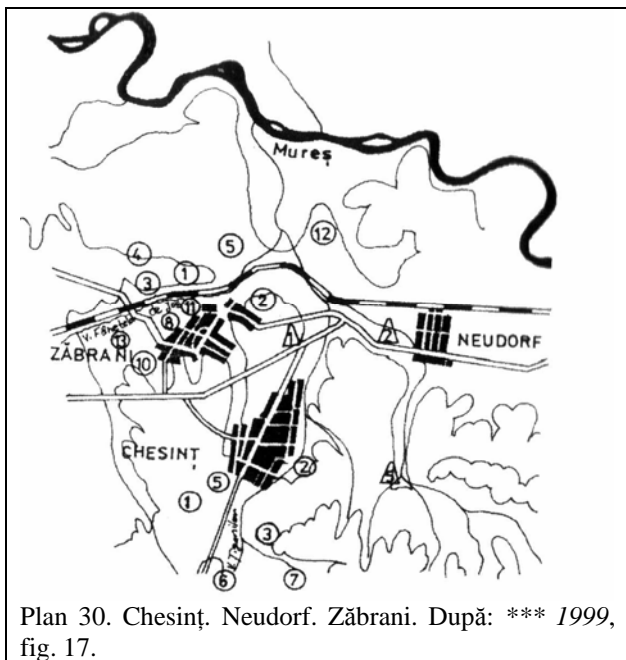
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 190; *Lazarovici și Săcărin 1979*, p. 74, n. 25; *Pădureanu 1985*, p. 32; 1988, p. 39; *Luca 1985a*, p. 286; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121, nr. 2; *** 1999, p. 50.

b) Punctul Hunca sau Movila Huncă.

La circa 2 km SE de sat, se află o movilă de pământ. Aici s-ar fi descoperit monede de aur și „piese vechi”. Cercetările mai noi arată existența unor fragmente ceramice Basarabi în jurul movilei.

Lucrările agricole au dus la descoperirea unor materiale ceramice eneolitice târzii (cultura Coțofeni).

Bibliografie: *Pădureanu 1982*, p. 35; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121; *Gumă 1993*, p. 213, 287; *Ciugudean 2000*, p. 67.

Plan 30. Chesint. Neudorf. Zăbrani. După: *** 1999, fig. 17.

2. Vestigii preistorice.

a) La 500 m sud de *Hunca* au fost culese din arătură fragmente ceramice hallstattiene.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 32; 1990, p. 141; *Gumă 1993*, p. 213, 287, nr. 28; *** 1999, p. 51.

b) În zona viilor dinspre Bogda se amintesc grote adânci cu gravuri, fără alte precizări.

Bibliografie: *** 1999, p. 51.

c) Punctele Răchita, Milicoț, Ocob și Dâmbu Hotărei.

Aceste microtoponime ascund, după câte se pare, movile de pământ. Ultimul pare o movilă de hotar.

Pe aici trece un val de pământ care coboară în *Valea Mureșului*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121; *** 1999, p. 50.

3. Vestigii daco-romane.

a) La circa 150 m NE de punctul *Ocob* s-au descoperit fragmente ceramice aparținând secolelor III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Brangea 1980*, p. 106; *Pădureanu 1985*, p. 32; 1988a, p. 384; *Mare 2004*, p. 164; *** 1999, p. 51.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul Grădiște.

Aici, la SV de acest punct, s-au descoperit fragmente ceramice de secolele XI-XII d.Chr. precum și altele medievale.

Bibliografie: *Blăjan și Dörner 1978*, p. 124; *Pădureanu 1985*, p. 32; 1988a, p. 384; *** 1999, p. 51; *Oța 2004*, p. 504.

b) Punctul La Bisericuță.

Punctul poate fi pus în legătură cu o biserică atestată documentar în secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. 2000*, p. 73.

5. Descoperiri monetare.

a) Punctul Mocrea.

De aici ar proveni monede de aur. Precizările suplimentare lipsesc.

Bibliografie: *** 1999, p. 51.

130. Chevereșu Mare (comună, județul Timiș)¹⁵⁸

1. Movile de pământ.

a) Punctul Gomila din hotarul Chevereșului.

La hotarul cu Sacoșu Turcesc s-ar afla această movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 122.

131. Chișoda (comuna Giroc, județul Timiș)¹⁵⁹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Livezi sau Gomilă.

Așezarea neolitică de tip tell se află la circa 3 km sud de localitatea Timișoara, fiind vizibilă de pe șoseaua Timișoara – Vrșac.

Tellul (200 / 100 m) a fost locuit cu precădere în faza C a culturii Vinča. S-au descoperit și materiale ceramice ornamentate cu pictură în

¹⁵⁸ *Ibidem.*, p. 88.

¹⁵⁹ *Ibidem.*, p. 88-89.

tehnica culturii Petrești (grupul Foeni). Între alte materiale arheologice de aici provin și fragmente ceramice Tiszapolgár.

Bibliografie: *Mărghitan* 1979, p. 60; *Radu* 1979; *Lazarovici* 1979b, p. 190; 1987; 1990, p. 21; *Lazarovici și Kalmar* 1993, p. 41, 42; *Oprinescu* 1981, p. 45; *Gudea și Moțiu* 1983, p. 191; *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 122; *Drașovean* 1991, p. 209, 210, 211; 1994, p. 139, 140; 1996, p. 109; 1996a, p. 273, 275; 2003, p. 41; *Drașovean și Mariș* 1998, p. 100; *Gogâltan* 2004a, p. 66, n. 185; 67; *Bochiș* 2004, p. 56.

2. Vestigii preistorice.

a) Pe teritoriul localității s-a descoperit un topor de cupru de tip Jaszládány, varianta Nógrádmargal.

Bibliografie: *Vulpe* 1975, p. 52; *Lazarovici* 1975, p. 28; *Mărghitan* 1979, p. 60.

b) Punctul Țiglarie.

Aici se află o necropolă de tip Cruceni – Belegiș.

Bibliografie: *Gumă* 1993, p. 287.

☒

132. Chizătău (comuna Belinț, județul Timiș)¹⁶⁰

1. Vestigii preistorice.

a) Pe terasa superioară a râului Bega, între șoseaua națională spre Timișoara și cursul râului Timiș, cercetările de suprafață au dus la descoperirea unei așezări de la sfârșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului.

Bibliografie: *Moroz-Pop* 1983a, p. 471; *Gumă* 1993, p. 287.

b) Punctul Dealul Cuca.

Acesta este situat la NE de sat, marcând limita sud-estică a podișului Lipovei. Aici s-a descoperit o așezare paleolitică.

Bibliografie: *Moroz-Pop* 1983a, p. 472.

☒

133. Ciacova (comună, județul Timiș)¹⁶¹

1. Vestigii preistorice.

a) Pe teritoriul localității s-a descoperit un topor de cupru cu brațele în cruce de tip Mezökerecsztes și un altul de tip Orșova.

Bibliografie: *Vulpe* 1975, p. 30, 39; *Lazarovici* 1975, p. 28; 1985, p. 85.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Gheorghianu.

Cu ocazia unor excavații realizate la CAP Ciacova s-a descoperit un mormânt de incinerare de epoca bronzului și trei schelete cu inventar datate în perioada prefeudală.

Bibliografie: *Radu* 1972a; *Gumă* 1993, p. 287; *Dulea* 2001-2002, p. 224.

3. Vestigii medievale.

a) Cetatea Ciacova nu a fost cercetată din punct de vedere arheologic și este atestată documentar din secolul XIV d.Chr.

Aici se află un donjon patrulater.

Bibliografie: *Săcară* 1970; *Anghel* 1980, p. 205-206; *Rădulescu* 1999-2001, p. 67.

4. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană (o monedă mare emisă de Caligula).

Bibliografie: *Gudea și Moțiu* 1983, p. 194; *Medeleț* 1994a, p. 257.

b) De aici provine un denar emis de Antoninus Pius (anul descoperirii: 1940).

Bibliografie: *Mitrea* 1965, p. 496; 1965a, p. 613.

☒

134. Ciclei (comuna Turnu-Ruieni, județul Caraș-Severin)

☒

135. Ciclova Montană (oraș Oravița, județul Caraș-Severin)¹⁶²

1. Vestigii preistorice.

a) Aici s-au găsit oase de mamut.

Bibliografie: *Petrovsky* 1975, p. 369.

2. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Elena (Peștera de la Trei Cleanțuri).

Peștera se află pe afluentul râului Ciclova, Muntele Rol, la SE de Oravița.

Materialele arheologice se încadrează în preistorie, perioada dacică și epoca medievală.

Bibliografie: *Rogozea* 1987, p. 360; *Petrescu* 2000a, p. 24; 2004, p. 20; *Boroneanț* 2000, p. 28.

b) Peștera Lenuța.

Peștera se află pe afluentul râului Ciclova, Muntele Rol, la SE de Oravița.

Materialele arheologice se încadrează în preistorie, perioada dacică și epoca medievală.

Bibliografie: *Rogozea* 1987, p. 360; *Petrescu* 2000a, p. 29; 2004, p. 26; *Boroneanț* 2000, p. 28-29; *Bozu* 2000, p. 154.

¹⁶⁰ *Ibidem.*, p. 89.

¹⁶¹ *Ibidem.*, p. 89-90.

¹⁶² *Luca* 2004, p. 49-50; 2004a, p. 50; 2005, p. 90-91.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Călugăru* sau *Călugăra*.

Tradiția spune că *mănăstirea ortodoxă* de aici este foarte veche datorită existenței unor amenajări rupestre.

Hramul mănăstirii este *Acoperământul Maicii Domnului*.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 103-104.

4. Mine și cariere.

a) Mina de cupru *Ciclova*.

Mina se află în bazinul *Carașului*, *Valea Ciclovei*. Zăcământul de cupru este exploatat, după toate aparențele, din epoca bronzului, dar și în epoca romană, medievală și modernă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 120.

□

136. *Ciclova Română (comună, județul Caraș-Severin)*¹⁶³

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Dealul Mare*.

În hotarul localității este semnalată o așezare hallstattiană, alta daco-romană de secolele III-IV d.Chr. (resturi ale practicării metalurgiei fierului) și una medievală (secolul XIV d.Chr.)

Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 34; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 320; 341; *1999-2000*, p. 455; *Gumă 1993*, p. 287; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 240-241; *Mare 2004*, p. 164.

b) Punctul *Săliște* sau *Vraniul Mare*.

Între valea *Pârâului Vrani* și creasta dealului din apropiere, pe panta de sud a acestuia, există o serie de așezări din secolele IV (urme ale practicării metalurgiei fierului), VIII-IX și XI-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 212, fig. 1; *Mărghitan 1985*, p. 34; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Țeicu 1987*, p. 341-342; *1999-2000*, p. 455; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 241; *Dulea 2001*, p. 230; *Mare 2004*, p. 164-165.

2. Vestigii daco-romane.

La capătul luncii, spre hotarul cu *Răcășdia*, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 241; *Mare 2004*, p. 164-165.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Morminți*.

¹⁶³ *Luca 2004*, p. 50-51; *2004a*, p. 50-51; *2005*, p. 91-93.

Pe versantul de sud al dealului din apropierea *Pârâului Vrani* se află o necropolă de secolele XIV d.Chr.

În necropola medievală timpurie s-a descoperit un denar emis de Carol Robert.

Bibliografie: *Bălănescu 1981*, p. 148; *Uzum 1981a*; *Mărghitan 1985*, p. 34; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 122; *Țeicu 1987*, p. 341; *1993*, p. 231; *1998*, p. 95, 129; *Oța 1998*, p. 116; *Mare 2004*, p. 164-165.

b) Punctul *Tufă*.

În hotarul dintre *Ciclova* și *Ilidia*, la marginea zonei împădurite, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice atipice și din secolele XI-XII d.Chr.

Pe aliniamentul stâlpilor de înaltă tensiune, pe o lungime de aproximativ 2 km, se găsesc urmele unei așezări de secolele III-IV d.Chr.

Tot aici sunt semnalate trei sau patru movile, cu diametrul de 5-6 m (pot fi movile de hotar).

Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 34; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 122; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 241; *Mare 2004*, p. 164-165.

3. Mine și cariere.

a) Mina *Ciclova Română*.

Mina se află în Bazinul *Carașului*, *Valea Ciclovei*. Zăcământul de fier este exploatat, după toate aparențele, din epoca romană și cea medievală.

Bibliografie: *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 130; *Drăgoescu 1995*, p. 323; *Wollmann 1996*, p. 235; *Boroneanț 2000*, p. 121.

□

137. *Ciortea (comuna Vrani, județul Caraș-Severin)*¹⁶⁴

1. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității, la cumpăna apelor *Vicinic* și *Caraș*, la 800 m de sat, este semnalată o așezare daco-romană de secolele II-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 131; *Benea 1996b*, p. 242; *Mare 2004*, p. 165.

b) Punctul *Rât*.

În zona pichetului de grăniceri s-a descoperit o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 242; *Mare 2004*, p. 165.

2. Vestigii prefeudale.

a) Se amintește o vatră medievală de secolele VIII-IX d.Chr.

¹⁶⁴ *Luca 2004*, p. 51; *2004a*, p. 51-52; *2005*, p. 93.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Dulea 2001*, p. 230; *Mare 2004*, p. 165.

☒

138. Cireșa (oraș Oțelu Roșu, județul Caraș-Severin)

☒

139. Cireșu (comuna Criciova, județul Timiș)¹⁶⁵

1. Mobile de pământ.

a) Punctul *Gomili*.

Sub acest toponimic se ascunde un câmp de tumuli, probabil Hallstattieni, ce se află în hotarul satului Măguri.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 122; *Gumă 1993*, p. 287.

☒

140. Cireșu Mic (comuna Criciova, județul Timiș)

☒

141. Ciuchici (comună, județul Caraș-Severin)¹⁶⁶

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Luncă* sau *Săliște*.

Aici s-au identificat urmele unor așezări din prima vârstă a fierului, secolele III-IV și XII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336; *1998*, p. 95; *Gumă 1993*, p. 287; *Mare 2004*, p. 165.

☒

142. Ciudanovița (comună, județul Caraș-Severin)

☒

143. Ciuta (comuna Obreja, județul Caraș-Severin)¹⁶⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Cornul Dealului* sau *Grajduri CAP*.

În hotarul localității este o așezare din epoca bronzului aparținând culturii Vatina, grupului cultural Balta Sărată și Ha A₁.

Așezarea se întinde pe 1,5 ha.

Bibliografie: *Petrovszky și Gumă 1979*, p. 54; *Gumă 1993*, p. 287; *1997*, p. 15; **** 1982*, p. 324; *Petrescu 1988*; *1995*; *Rogozea 1992*, p. 50-51; *1994*, p. 181; *1995a*; *1996*; *1998*, p. 185; *Crăciunescu 2000*, p. 264; *Gogâltan 2004*, p. 103.

¹⁶⁵ *Ibidem.*, p. 90.

¹⁶⁶ *Luca 2004*, p. 51; *2004a*, p. 52; *2005*, p. 93.

¹⁶⁷ *Luca 2004*, p. 51; *2004a*, p. 52; *2005*, p. 94.

2. Vestigii preistorice.

a) La 1,5 km est de drumul Ciuta – Maciova, în susul *Văii Bistra*, pe marginea unei terase, pe malul din stânga unui pâraiaș, a fost identificat un tumul cu diametrul de 15-16 m și înălțimea de 2,5 m.

Datarea movilei se face în prima epocă a fierului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 122-123; *Gumă 1993*, p. 287; **** 1979*, p. 432.

☒

144. Cladova (comuna Bethausen, județul Timiș)¹⁶⁸

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La nord de satul Cladova, imediat lângă colțul sud-estic al *Pădurii Cladova*, lângă cantonul silvic, în partea din stânga drumului ce duce spre Ohaba Lungă, s-a constatat existența a trei mobile de pământ. Pe mantaua tumulilor s-au descoperit fragmente ceramice de mici dimensiuni databile în epoca bronzului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 123.

2. Vestigii daco-romane.

a) La aproximativ 1 km NV de localitate, la 200 m nord de gura *Pârâului Drăgănești*, pe panta dealului de la vest, lângă pădurice, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 165.

☒

145. Cliciova (comuna Bethausen, județul Timiș)

☒

146. Clocotici (comuna Lupac, județul Caraș-Severin)¹⁶⁹

1. Vestigii preistorice.

a) La extremitatea sudică a depresiunii *Pârâului Gelug* s-a descoperit ceramică preistorică și zgură.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 360-361.

☒

147. Clopodia (comuna Jamu Mare, județul Timiș)¹⁷⁰

1. Vestigii de perioadă romană.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

¹⁶⁸ *Luca 2005*, p. 94.

¹⁶⁹ *Luca 2004*, p. 52; *2004a*, p. 52; *2005*, p. 94-95.

¹⁷⁰ *Luca 2005*, p. 95.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194.

□

148. Colonia Bulgară (comuna Dudeștii Vechi, județul Timiș)

□

149. Colonia Fabricii (comuna Tomești, județul Timiș)

□

150. Colonia Mică (oraș Făget, județul Timiș)

□

151. Comeat (comuna Bogda, județul Timiș)

□

152. Comloșu Mare (comună, județul Timiș)¹⁷¹

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității, la circa 3 km de sat, s-a descoperit o așezare neolitică de tip tell (cultura Starčevo-Criș, fazele II, IV și materiale ceramice eneolitice).

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 192; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

c) Aici se află un câmp de urne.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 287.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Hunca lui Șofron.

Movila de dimensiuni mijlocii este amplasată la circa 2 km NV de Comloșu Mare și la 0,6 km nord de Lunga, în partea din stânga căii ferate Lovrin – Nerău, aproape de malul *Pârâului Galațca* și de un iaz pentru topirea cânepii. Cercetarea movilei a dus la descoperirea unui mormânt de înhumatie din epoca migrațiilor.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 123; *Mare 2004*, p. 165.

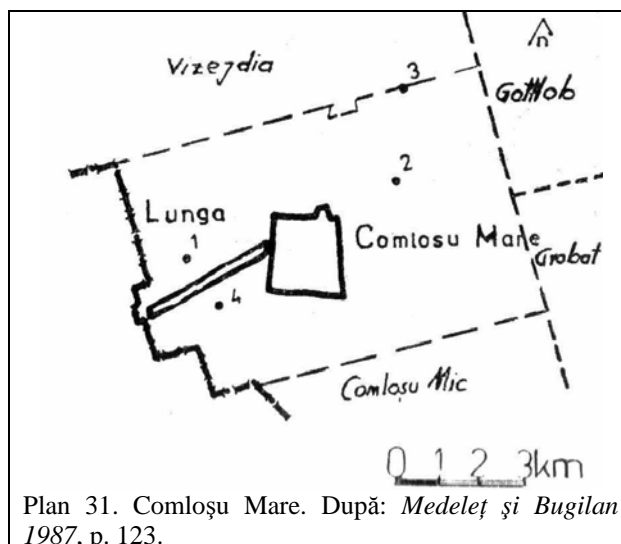
b) Punctul Hunca Neții.

Movila de pământ de aici este de dimensiuni mijlocii și se situează la circa 2 km NE de Comloșu Mare, în partea din stânga căii ferate Lovrin – Nerău. În această movilă s-a descoperit un mormânt, posibil avar.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 124; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Mare 2004*, p. 165-166.

c) La circa 3,2 km NE de sat, în hotar cu satul Vizejdia, în partea din dreapta căii ferate Lovrin – Nerău, există o movilă de pământ înaltă de 1,8 m și cu diametrul de circa 25 m. În tumul era un mormânt de călăreț jefuit și un sicriu din lemn al altui mormânt.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 124; *Mare 2004*, p. 165-166.

Plan 31. Comloșu Mare. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 123.

3. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității s-a descoperit, în anul 1957, un sit arheologic de această epocă.

Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 126-127; *Benea 1996b*, p. 242; *Mare 2004*, p. 165.

4. Mobile de pământ.

a) La 1,2 km SV de Comloșu Mare și la 0,6 km de Lunga se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 20 m, înaltă de 1,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 124.

□

153. Comloșu Mic (comuna Comloșu Mare, județul Timiș)¹⁷²

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității se semnalează o așezare Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Lazarovici 1969*, p. 3.

b) În cursul anului 1982 a fost achiziționată de Muzeul din Caransebeș o sabie din bronz hallstattiană, datată în Ha A – seria Cincu-Suseni.

Bibliografie: *Rogozea 1983*, p. 139-140; *Gumă 1993*, p. 252, 287.

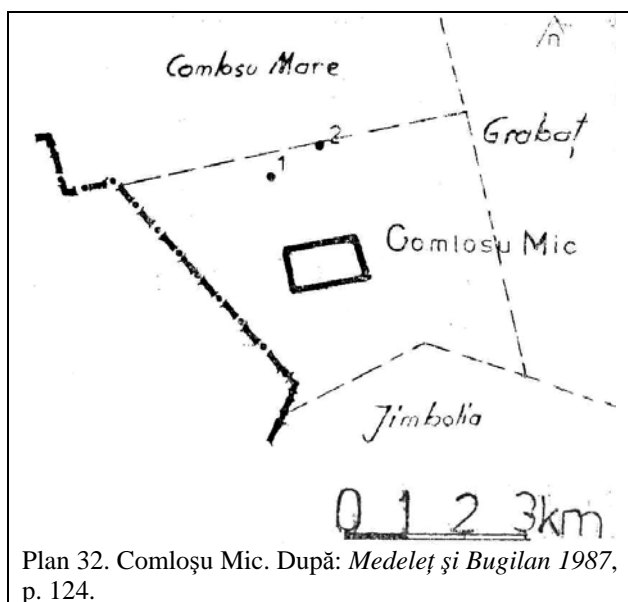
2. Vestigii daco-romane.

a) În apropierea satului s-a descoperit o așezare daco-romană.

¹⁷¹ *Ibidem.*, p. 95-96.

¹⁷² *Ibidem.*, p. 96-97.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 242; *Mare 2004*, p. 165.

Plan 32. Comloșu Mic. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 124.

3. Movile de pământ.

a) La 1,5 km NV de sat se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 124.

b) La 1,9 km nord de sat și la circa 1 km est de movila anterioară se află o movilă de pământ, plasată pe linia de hotar cu Comloșu Mare.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 124.

☒

154. Comorâște (comuna Forotic, județul Caraș-Severin)¹⁷³

1. Vestigii preistorice.

a) Într-un loc situat pe direcția Ticvanu Mare s-a descoperit un celt din bronz (anul 1904).

Bibliografie: *Petrovsky 1975*, p. 370; *Săcărin 1979a*, p. 111; *Gumă 1993*, p. 251, 287.

2. Vestigii daco-romane.

a) **Punctul Ogașul cu Piatră.**

În hotarul localității, în acest punct, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. (urme de prelucrare a fierului)

Drumul roman este folosit și astăzi pentru circulația în zonă.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Drăgoescu 1995*, p. 324; *Benea 1996b*, p. 243; *Țeicu 1999-2000*, p. 455; *Mare 2004*, p. 166.

3. Vestigii medievale.

a) **Mănăstirea ortodoxă** este amintită cu un singur prilej, în anul 1579.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 119.

4. Descoperiri monetare.

a) În anul 1933 s-a descoperit un tezaur monetar preroman.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 257.

☒

155. Constantin Daicoviciu (comună, județul Caraș-Severin)¹⁷⁴

1. Vestigii preistorice.

a) **Punctul Dealu Păning – La Cariera Veche.**

Cariera se află la circa 2 km NNE de podul peste Timiș. S-au descoperit oase fosile și galeți de cuarțit.

Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 148.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Din localitate provin inscripții romane.

Bibliografie: *Wollmann 1977*, p. 371.

3. Vestigii medievale.

a) În comună a fost cercetată o biserică-sală, cu altar patrulater, datată în secolul XV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 1990*, p. 276, 1998, p. 180-181; *Rusu A.A. 1999*, p. 278; *Rădulescu 1999-2001*, p. 54.

b) În hotarul localității există o fortificație de pământ medievală, de formă triunghiulară.

Bibliografie: *Matei și Iambor 1980*, p. 514.

☒

156. Copăcele (comună, județul Caraș-Severin)¹⁷⁵

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității există o așezare neolitică.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 194.

☒

157. Cornea (comună, județul Caraș-Severin)¹⁷⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Gheorghe Lazarovici amintește aici descoperiri aparținând culturii Tiszapolgár.

Bibliografie: *Lazarovici și Munteanu 1982*, p. 124; *Lazarovici 1983a*, p. 15.

¹⁷⁴ Fost Căvăran; *Luca 2004*, p. 52; *2004a*, p. 53; *2005*, p. 98.

¹⁷⁵ *Luca 2004*, p. 52; *2004a*, p. 53; *2005*, p. 98.

¹⁷⁶ *Luca 2004*, p. 53; *2004a*, p. 53; *2005*, p. 98.

¹⁷³ *Luca 2004*, p. 52; *2004a*, p. 52-53; *2005*, p. 97.

☒

158. Cornereva (comună, județul Caraș-Severin)¹⁷⁷

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Bobot.

Peștera se află în carstul râului Bela Reca.

Ceramica descoperită aparține culturii Coțofeni.

Bibliografie: Rogozea 1987, p. 358-359; Petrescu 2000a, p. 21; 2004, p. 16; Boroneanț 2000, p. 29.

b) Peștera din Dealul Ierișorii.

Peștera se află în carstul râului Bela Reca.

Ceramica descoperită aparține culturii Coțofeni.

Bibliografie: Rogozea 1987, p. 358-359; Petrescu 2000a, p. 24; Boroneanț 2000, p. 29.

c) Peștera Oilor – Bobot.

De aici provin vetre nedatabile și un silex atribuit aurignacianului.

Bibliografie: Petrescu 2000a, p. 31.

4. Descoperiri monetare.

a) Mai multe monede ungurești de secolul XVI s-au descoperit pe teritoriul localității.

Bibliografie: Bakić 1997, p. 57.

☒

159. Cornești (comuna Orțișoara, județul Timiș)¹⁷⁸

1. Vestigii preistorice.

a) Într-o carieră de nisip de la marginea satului s-au descoperit „oase de mamut”. Astfel de fosile s-au descoperit și mai târziu de secolul XIX.

Bibliografie: Medeleț 1993, p. 119.

b) Punctul Jadani-Jugosloveni.

Stațiunea neolitică din acest punct se află la marginea vestică a localității, de o parte și de alta a drumului unde s-au așezat refugiații veniți din Iugoslavia în perioada interbelică. Situl a fost locuit în vremea culturii Bucovăț, Vinča C și Tiszapolgár.

Tot aici se semnalează și materiale ceramice Coțofeni.

Bibliografie: Popescu D. 1969, p. 530; Mărghitan 1979, p. 88-92; Lazarovici 1979b, p. 193; 1983a, p. 14; Lazarovici și Kalmar 1993, p. 43; Medeleț 1993, p. 121; Oprinescu 1995b, p. 58; Drașovean 1996, p. 109; Ciugudean 2000, p. 73; Bochiș 2004, p. 56.

c) Punctul Ferma Reiter.

Materialele arheologice de aici aparțin culturii Vinča, faza C.

Bibliografie: Lazarovici 1979b, p. 193; 1996, p. 109; Lazarovici și Kalmar 1993, p. 43.

d) Punctul Pustă sau Rātu cu Peri.

Aici s-a semnalat ceramică aparținând culturii Vatina.

Bibliografie: Medeleț 1993, p. 120.

e) Se menționează descoperirea, în hotarul satului (Jadani), a unui depozit format din opt brățări de aur dintre care șase din placă și două din sârmă răsucită, datat în seria Cincu-Suseni (Br D-Ha A₁).

Bibliografie: Rusu 1972, p. 45; Gumă 1993, p. 244, 287; Medeleț 1993, p. 119.

f) Punctul Valea Lacului.

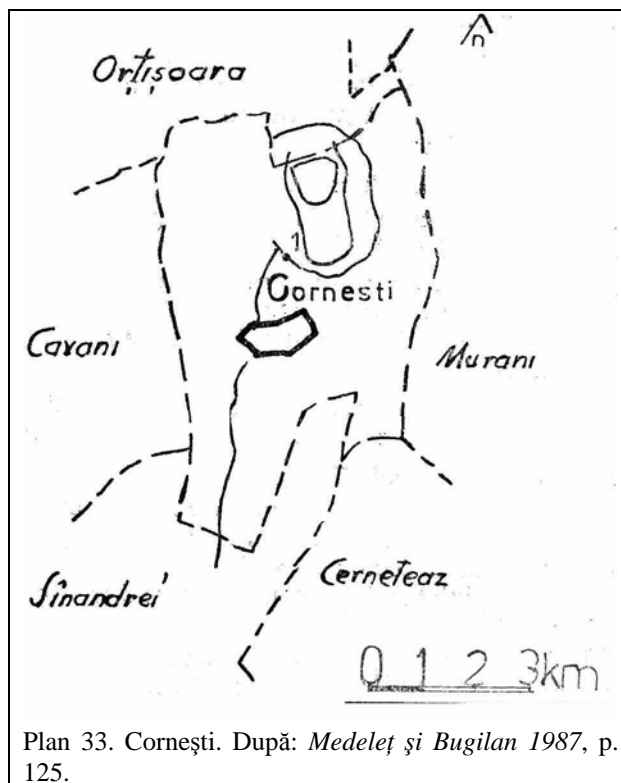
La vest de acest punct și de Dealul Cornet s-au descoperit, la arătură, fragmente ceramice.

Bibliografie: Medeleț 1993, p. 120.

g) La Jadani s-a descoperit un depozit de bronzuri din seria Cincu-Suseni (Ha A₁).

Bibliografie: Rusu 1963, p. 207.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

Plan 33. Cornești. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 125.

a) Punctul Dealul Cornet.

În acest punct se află o mare așezare fortificată, numită de localnici și Iarc, de foarte mari dimensiuni cu mai multe niveluri de folosire în epoca bronzului și cea a fierului. Fortificația are mai multe valuri (trei incinte concentrice, după unii autori patru) intersectate de valea Pistrui (Pistruiia), spre sud, care la est de sat își schimbă numele în Valea Luciului, Lacului sau Vâna Nerat. Spre nord, fortificația este mărginită de

¹⁷⁷ Luca 2004, p. 53; 2004a, p. 53-54; 2005, p. 98-99.

¹⁷⁸ Luca 2005, p. 99-101.

Valea Caraniului. Suprafața III și cea mai mare are 578 ha.

Între alte materiale arheologice s-a descoperit și o daltă de cupru, dar și materiale ceramice reprezentând epoca de trecere de la cultura Tiszapolgár la Bodrogresztúr.

Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea timpurie și mijlocie a perioadei.

Tot aici s-au descoperit materiale ceramice care pot duce datarea fortificației până la sfârșitul epocii bronzului și, poate, chiar în perioada hallstattiană.

Dintr-o descoperire întâmplătoare provine un topor de fier care poate fi încadrat în Hallstatt.

În incintă s-au descoperit și fragmente ceramice dacice.

Unii cercetători consideră fortificația un ring avar. Ortansa Radu amintește aici și ceramică medievală târzie.

Bibliografie: Babeș 1971, p. 369; Morintz 1972, p. 335; Radu 1972; 1972b; Lazarovici 1975, p. 22, 25; 1979b, p. 193; 1983a, p. 14; 1985, p. 85, 88; Vulpe 1975, p. 61; Soroceanu și Radu 1975; Mărghitan 1980, p. 73, 79; Gudea și Moșiu 1983, p. 192, 193; Gumă 1993, p. 287; 1997, p. 15, 43; Medeleț 1993; Boroffka 1994, p. 33; Drăgoescu 1995, p. 332; Crăciunescu 1998, p. 174; 2000, p. 264; Luca 1998-2000, p. 307; Gogâltan 1993b, p. 62; 1999, p. 93, 205, 207; 2004, p. 88, 91, 96, 97, 98, 103; Dulea 2001, p. 244-245; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 71; Bochiș 2004, p. 56.

3. Vestigii dacice.

a) În hotarul localității sunt amintite fragmente ceramice dacice.

Bibliografie: Medeleț 1993, p. 120.

4. Vestigii daco-romane.

a) La N de localitate, în imediata apropiere a fortificației preistorice (*Iarcurilor*) se află o așezare de secolele IV-V d.Chr.

Bibliografie: Mărghitan 1980a, p. 155; Medeleț 1993, p. 120; Medeleț și Bugilan 1974, p. 82; Benea 1996b, p. 243; Mare 2004, p. 166.

5. Movile de pământ.

a) Pe traseul exterior al fortificației de pământ din punctul Dealul Cornet este semnalată o movilă de pământ, plasată la 1,1 km nord de sat, cu dimensiunile de 15 m diametru și 1,5-2 m înălțime. Este posibil să fie construită după terminarea ridicării incintei deoarece se află pe coama acesteia.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 124-125.

6. Descoperiri monetare.

a) La sfârșitul secolului XIX s-a descoperit trei denari, dintre care doi imperiali și unul republican.

Bibliografie: Medeleț 1993, p. 119; Medeleț 1994a, p. 257.

b) Cam tot în același timp s-au descoperit două monede de secolul XVII care pot face parte dintr-un tezaur.

Bibliografie: Medeleț 1993, p. 119.

c) Către sfârșitul secolului XX s-a descoperit la Cornești un tezaur monetar format din taleri austrieci de argint.

Bibliografie: Medeleț 1993, p. 120.

✠

160. Cornușoru (comuna Băuțar, județul Caraș-Severin)

✠

161. Cornuțel (comuna Păltiniș, județul Caraș-Severin)¹⁷⁹

1. Vestigii preistorice.

a) **Depozite de bronzuri.**

Punctul Cozlar.

Pe platoul Dealului Cozlar s-a descoperit, în anul 1958, la 1 m adâncime, un **depozit de bronzuri** într-un vas bitronconic.

Acesta a fost încadrat în seria Uriu-Domănești (Bz D-Ha A₁).

Bibliografie: Rusu 1963, p. 205; Stratan 1964; Petrovsky 1975, p. 370-371; Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 55; Gumă 1977a, p. 256-258; 1993, p. 252, 287; 1995, p. 102; Săcărin 1979a, p. 112; Mărghitan 1979, p. 100; 1980, p. 75; Bozu 1982, p. 149; *** 1994, p. 356; Szentmiklosi 1995, p. 84; Rogoza 1997, p. 11-12.

b) La răsărit de castrul roman (*Caput Bubali*), în dreapta drumului Reșița – Caransebeș, s-a găsit ceramică și zgură din perioada hallstattiană.

Bibliografie: Petrovsky 1975, p. 371.

2. Vestigii de epocă romană.

a) **Punctul Cetățuie.**

Înainte cu 400 m de borna kilometrică cu numărul 8, de la Brebu, pe șoseaua Caransebeș – Reșița, se cotește la dreapta, urcând un drum forestier ce duce spre vârf.

Pe platou se află castrul roman (mai precis un *castellum* de pământ). Acesta are 48 / 50 m, iar pe latura nordică valul este dublat la exterior de un altul.

Bibliografie: Petru et alii 2001.

¹⁷⁹ Luca 2004, p. 53; 2004a, p. 54; 2005, p. 101-102.

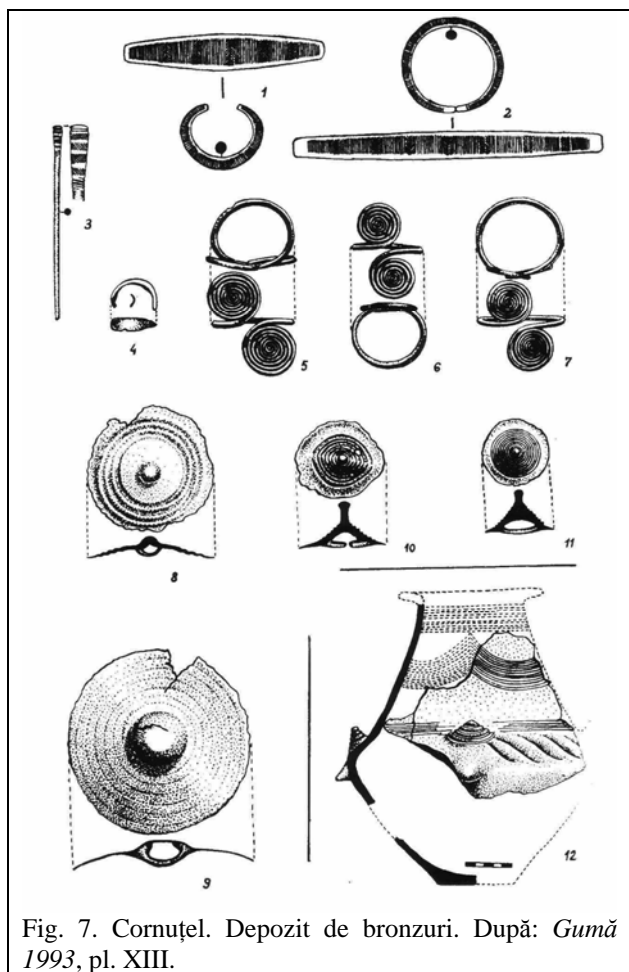

Fig. 7. Cornuțel. Depozit de bronzuri. După: Gumă 1993, pl. XIII.

□

162. Coronini (comună, județul Caraș-Severin)¹⁸⁰

1. Peșteri cu urme de locuire.

La est de sat, pe malul Dunării, către Berzasca, sunt mai multe peșteri:

a) Peștera Gura (Gaura) Livodiței sau Livadiței.

A fost cercetată în anul 1972 de Vasile Boroneanț. Aici s-a descoperit un complex mustertian, ceramică de epoca bronzului, urme ale culturii Basarabi și altele medievale (secolele XIV-XV d.Chr.).

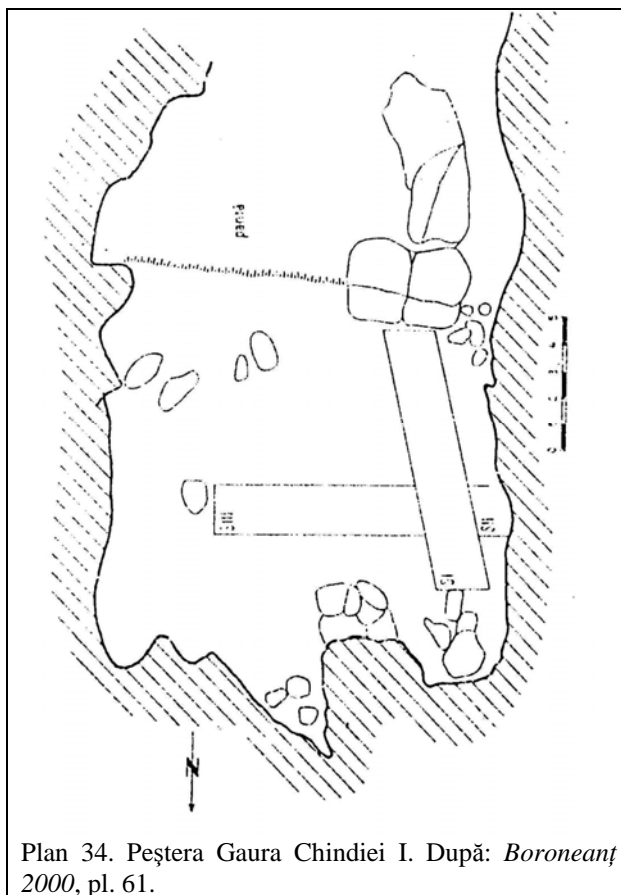
Bibliografie: Morintz 1973, p. 384; Petrovszky 1977, p. 448; Jungbert 1982, p. 551; Rogoza 1987, p. 358; Gumă 1993, p. 217, 293; Petrescu 2000a, p. 29-30; 2004, p. 26; Boroneanț 2000, p. 20; *** 2000, p. 302; Păunescu 2001, p. 159-162.

b) Peștera (Gaura) Chindiei I.

Peștera se află la 6 km aval de localitate. La 7 m sub ea se află Gaura Chindiei II.

Aceasta a fost cercetată tot în anul 1972. Locuirea din peșteră se încadrează cronologic și cultural în Hallstatt, perioada dacică și cea medievală.

Bibliografie: Morintz 1973, p. 384; Petrovszky 1977, p. 449; Mărghitan 1979, p. 30-32; Rogoza 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 25; 2004, p. 21; Boroneanț 2000, p. 35; Mare 2004, p. 166; *** 2000, p. 302.

Plan 34. Peștera Gaura Chindiei I. După: Boroneanț 2000, pl. 61.

c) Peștera (Gaura) Chindiei II.

În grotă s-au descoperit picturi realizate cu ocră roșie, reprezentând păsări, motivul bradului, figuri umane schematizate, diferite simboluri (cercuri, cruci, simbol solar etc.). Picturile sunt preistorice sau medievale timpurii.

Materialele ceramice descoperite aparțin culturii Basarabi și perioadei medievale timpurii.

Bibliografie: Morintz 1973, p. 384; Petrovszky 1977, p. 449; Rogoza 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 25; 2004, p. 22; Boroneanț 2000, p. 35-36; Rusu et alii 2000, p. 208; Mare 2004, p. 166; *** 2000, p. 302.

d) Peștera Gaura cu Muscă.

Peștera se află aval de Stânca Babacai, în fața unui izvor cu apă de băut.

Locuirea este din Hallstatt și perioada medievală timpurie.

În peșteră se află și fortificații de secolele XV-XIX d.Chr.

¹⁸⁰ Luca 2004, p. 54-56; 2004a, p. 55-58; 2005, p. 102-106.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 201-202; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanț 2000*, p. 37; *Petrescu 2004*, p. 22-23; *Mare 2004*, p. 166.

e) Avenul Varniței (Gaura Ascunsă sau Gaura cu Podrum).

Avenul se află în *Rolul de la Varnițe, Sălașul lui Gheorghe Buchici*.

Materialele arheologice care provin de aici aparțin Hallstattului și epocii medievale.

Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 21; *2004*, p. 16; *Boroneanț 2000*, p. 108.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Dealul Coroninului.

Dealul se află în partea de sud și SV a localității.

De aici provin materiale arheologice, în peșteri, din neolitic până în perioada medievală.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 145, nr. 12; *Săcărin 1977*, p. 11; *Petrescu 2000a*, p. 23.

b) Cetatea Pescari. Punctul Culă.

Cetatea medievală se află la capătul estic al satului, numit de localnici *Culă*.

În documentele medievale cetatea poartă numele *Zenthlázlówára*. Pintenul de deal se ridică cu aproximativ 40 m deasupra Dunării.

Pantele de vest și sud sunt inexpugnabile. Pe partea estică se află un pâraiaș. Pe partea de nord se află un pinte barat cu șanț săpat în stânca nativă.

Poziția strategică a cetății este deosebită, ea având două rânduri de fortificație din piatră.

Cercetările din acest sit arată existența a cel puțin patru perioade de fortificare ce se pot distinge în timp.

Primele urme de locuire datează din epoca bronzului și cea hallstattiană.

Într-o perioadă nedocumentată direct sunt descoperirile de drahme dyrrhachiene.

În anul 1970 s-a descoperit, pe panta cetății, un tezaur din perioada preromană.

Săpăturile arheologice arată că aici a funcționat o așezare fortificată dacică, cu două faze de construcție. Urmele se încadrează între secolele II î.Chr-I d.Chr.

Cetatea de pământ ce suprapune vestigiile dacice datează din secolele V-VI d.Chr.

A treia fortificație de pământ este încadrabilă în secolele VIII-X d.Chr.

A patra fortificație – cea care se vede și astăzi în picioare – este semnalată în documente de abia din secolul XV d.Chr., o dată cu cetatea Golubaț, aflată pe malul opus, sârbesc. Cetatea a fost construită după anul 1428.

În imediata apropiere a cetății există o necropolă medievală timpurie de secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Babeș 1971*, p. 383; *Medeleț et alii 1971*; *Morintz 1972*, p. 348; *Chirilă și Gudea*

1972, p. 713-714; *Glodariu 1974*, p. 239; *1983*, p. 7, 54, 61, 63, 66, 74, 154; *2004*, p. 540; *2004a*, p. 184; *Matei 1979*, p. 258-259; *Matei și Iambor 1980*, p. 508; *Matei și Uzum 1973*; *Uzum 1980*, p. 128; *Petrovsky 1977*, p. 449; *Lazarovici și Săcărin 1979*, p. 85; *Mărghitan 1980*, p. 80; *1985*, p. 100-103; *Bălănescu 1984*, p. 134; *Bălănescu și Chirilă 1994-1995*, p. 275; *Boroneanț 1985*, p. 117; *Bejan 1985-1986*, p. 232, 234; *Teicu 1993*, p. 239; *1998*, p. 127, 200, 203; *Medeleț 1994a*, p. 274, 275; *Rustoiu 1995*, p. 214; *Fâc 1998*; *Pinca 1999-2001*; *Bozu 2000*, p. 154, 155; *Dulea 2001*, p. 238; *Pinca 2002-2003*; *Oța 2004*, p. 511; *Mare 2004*, p. 166.

c) Punctul Gura Livodiței (Livadiței) sau Alibeg.

În locul în care *Pârâul Alibeg* se varsă în Dunăre (km 1034) s-a descoperit un nivel de locuire de tip Schela Cladovei – Lepenski Vir.

Tot aici există și un nivel cu ceramică Starčevo-Criș și unul cu materiale ceramice ale culturii Basarabi.

Bibliografie: *Morintz 1972*, p. 348; *Boroneanț 1973*, p. 10-11; *2000a*, p. 13, 100-102, 129, 144-145, 180-183; *Petrovsky 1977*, p. 448; *Lazarovici 1979b*, p. 205; *1983*, p. 16; *Gumă 1983*, p. 70; *1993*, p. 214, 293; *Păunescu 2001*, p. 156-159; **** 2000*, p. 302.

3. Movable de pământ.

a) În hotar se semnalează microtoponimul *Moila*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 157.

4. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

a.1.) Punctul între Culă și Alibeg.

Între cele două puncte au fost descoperite, în anul 1972, trei culturi.

Piese se încadrează în Ha A₁₋₂ (seria Cincu-Suseni – *Pescari II*).

Bibliografie: *Matei și Uzum 1973*, p. 141; *Săcărin 1977*; *1979a*, p. 114; *Petrovsky 1977*, p. 449; *Gumă 1993*, p. 256, 293; *1997*, p. 15.

a.2.) Lanț de bronz format din mai multe verigi (Ha A₁) (*Pescari I*).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 150; *Gumă 1993*, p. 256, 293.

b) Pe malul din stânga Dunării, între marginea satului și *Culă*, s-a semnalat un strat de cultură cu fragmente ceramice grosiere, preistorice.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 449.

c) Pe teritoriul satului se găsește un grup mic de movable funerare datând din Hallstattul mijlociu și târziu (aceleași, după câte se pare, cu cele amintite la Moldova Veche).

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 447.

d) Din arealul localității provine o piesă hallstattană de centură, din argint.

Bibliografie: *Gogâltan 1994*.

5. Vestigii de epocă romană și daco-romană.

a) Așezarea de secolele II-IV d.Chr. este amintită în literatura de specialitate.

Bibliografie: *Branga 1980*, p. 106; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 142.

6. Descoperiri monetare.

a) Aici s-a descoperit un denar de la Severus Alexander, dar și alte monede preromane și romane izolate.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 402, 403; *Gudea 1971*, p. 142; *Chirilă și Gudea 1972*, p. 716; *Mitrea 1973*, p. 412; *1973a*, p. 149; *Glodariu 1974*, p. 288; *Bălănescu 1984*, p. 131; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Medeleț 1994a*, p. 275; *Bakić 1997*, p. 56.

b) Punctul *Stânca Babacia*.

În anul 1895 s-a descoperit pe malul Dunării, în dreptul *Stâncii Babacia*, un tezaur din monede de argint. Într-o cană de bronz se aflau 178 monede preromane.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 145, nr. 12; *Glodariu 1974*, p. 272; *Săcărin 1977*, p. 11; *Medeleț 1994a*, p. 274-275; *Drăgoescu 1995*, p. 359; *Bordea 1996-1998*, p. 434; *** 2000, p. 302.

7. Mine și cariere.

a) **Mina de aur, argint, cupru, plumb și fier Vărad.**

Mina este extrem de intens exploatată în perioade preistorice, epoca dacică, romană și medievală.

Bibliografie: *Branga 1980*, p. 106; *Boroneanț 2000*, p. 123.

b) **Cariera Coronini (Pescari).**

Aceasta a fost exploatată în epoca medievală.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 135.

☐

163. Costiș (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☐

164. Coșarii (comuna Brestovăț, județul Timiș)

☐

165. Coșava (comuna Curtea, județul Timiș)¹⁸¹

1. Vestigii preistorice.

a) **Punctul *Podișul Lipovei*.**

¹⁸¹ *Luca 2005*, p. 106-107.

Pe un deal care marchează sfârșitul podișului menționat, alcătuit din două înălțimi: *Cuca Mare* și *Cuca Mică* se află o așezare aparținând paleoliticului superior.

Bibliografie: *Popescu D. 1962*, p. 515; *1962a*, p. 201; *1963*, p. 451; *1963a*, p. 569; *1965*, p. 469; *1965a*, p. 589; *1968*, p. 677; *1970*, p. 493; *1970a*, p. 431; *Mogoșanu și Stratan 1966*, p. 341; *Stratan 1970*, p. 12-18; *Mărghitan 1979*, p. 15; *Jungbert 1979*, p. 389-391; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 191; *Păunescu 2001*, p. 172-181; *** 1994, p. 364.

2. Movile de pământ.

a) **Punctele *Dâmburele* și *Dâmbul Tătarilor*.**

Aceste microtoponime se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 125.

b) **Punctul *Gomila din Trei Hotare*.**

Pe *Valea Năndrească* se află acest toponimic el arătând, foarte probabil, existența unei movile de hotar medievale.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 125.

3. Mine și cariere.

a) **Punctul *Cuca Mare*.**

Aici s-ar fi exploatat silexuri în preistorie.

Bibliografie: *Comșa 1971a*, p. 16.

☐

166. Coșevița (comuna Margina, județul Timiș)¹⁸²

1. Vestigii prefeudale.

a) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204.

☐

167. Coșteiu (comună, județul Timiș)¹⁸³

1. Vestigii daco-romane.

a) Pe malul înalt al râului Timiș, la 400 m în aval de barajul Coșteiu și 100 m în amonte de podul de lemn peste râu, apar urmele unei așezări de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 166.

☐

168. Coșteiu de Sus (comuna Margina, județul Timiș)

☐

¹⁸² *Ibidem.*, p. 107.

¹⁸³ *Ibidem.*, p. 107.

169. Covaci (comuna Sânaandrei, județul Timiș)¹⁸⁴

1. Movile de pământ.

a) În hotarul localității se semnalează, fără alte precizări, „ridicături din pământ”.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 125.

☒

170. Cozia (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

171. Cozla (comuna Berzasca, județul Caraș-Severin)¹⁸⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Sirina*.

La est de sat, pe terasa din stânga *Pârâului Sirina*, la nord de șosea, s-au descoperit câteva artefacte din epoca neolitică.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 371; *Lazarovici 1977b*, p. 13; *1979b*, p. 194; *1983*, p. 17.

b) Depozite de bronzuri.

Punctul *Piatra Lungă*.

De aici provine un depozit de bronzuri, descoperit chiar pe malul fluviului.

Depozitul se poate încadra în seria Cincu-Suseni (Ha A₁).

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 371; *Săcărin 1979*; *1979a*, p. 114; *Gumă 1993*, p. 252, 287; *1997*, p. 15; **** 1994*, p. 368.

2. Vestigii dacice.

a) În hotarul localității s-au descoperit urme dacice.

Bibliografie: *Glodariu și Iaroslavschi 1979*, p. 47, 126.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *La Mânăstire*.

Acesta este situat pe malul din dreapta râului *Sirina*, foarte aproape de confluența lui cu *Dunărea*. Aici s-a cercetat o biserică cu plan triconc, aparținând mânăstirii cu hramul *Sfântul Nicolae*, ridicată la cumpăna dintre secolele XIV-XV d.Chr.

Necropola mânăstirii pare a fi în punctul *Călugăr*, din apropiere.

Bibliografie: *Țeicu 2002-2003*; *2003*, p. 347-348; *2003a*, p. 113.

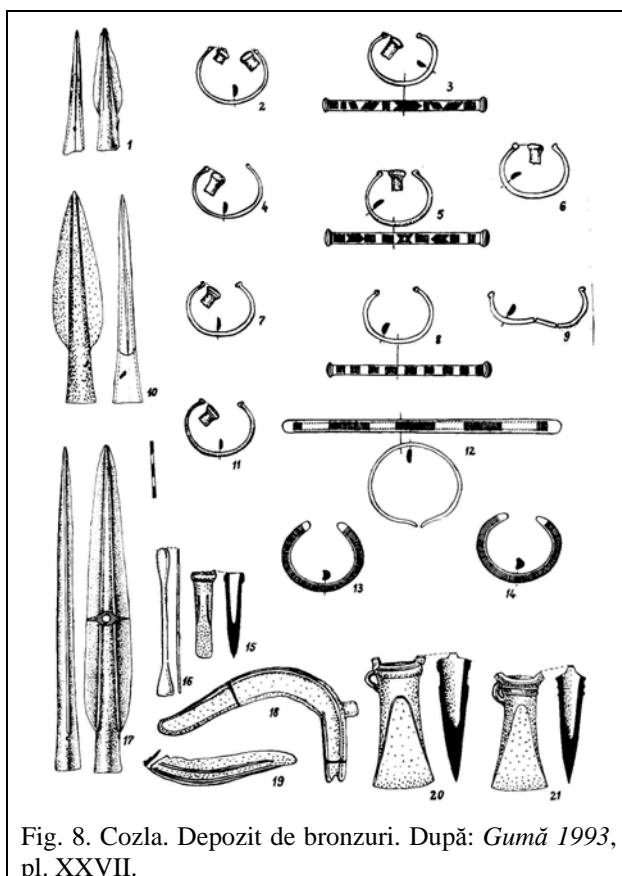

Fig. 8. Cozla. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVII.

4. Descoperiri monetare.

a) Punctul *Baloane*.

În anul 1980 s-a descoperit lângă sat un tezaur monetar preroman.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 257.

☒

172. Cracu Almăj (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)¹⁸⁶

1. Vestigii medievale.

a) Punctul *Cracul Almăjului*.

În locul lui *Arsenie* din *Sichevița* a fost semnalat un cimitir.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413.

☒

¹⁸⁴ *Ibidem.*, p. 108.

¹⁸⁵ *Luca 2004*, p. 56-57; *2004a*, p. 58-59; *2005*, p. 108-109.

¹⁸⁶ *Luca 2004*, p. 57; *2005*, p. 109.

173. Cracu Mare (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

174. Cracu Teiului (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

175. Crai Nou (comuna Giulvăz, județul Timiș)

☒

176. Craiovăț (comuna Topolovățu Mare, județul Timiș)¹⁸⁷

1. Movile de pământ.

a) Punctul Unca.

În hotarul localității găsim acest toponim care poate arăta existența unei movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 125.

☒

177. Criciova (comună, județul Timiș)¹⁸⁸

1. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Râțul lui Mocrean.

În marginea de SE a localității se semnalează, încă din secolul XIX, descoperiri de epocă romană.

În așezare, care se află la circa 300-350 m vest de calea ferată îngustă Găvojdia – Nădrag, pe o terasă înaltă a Timișului, s-a descoperit un cuptor de redus minereul de perioadă daco-romană.

Bibliografie: *Branga 1980*, p. 106; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Benea 1993b; 1996b*, p. 243-244; *Mare 2004*, p. 166-167.

b) Punctul Trammic.

Aici se semnalează urmele unei construcții romane de secolul III d.Chr. (*villa rustica*).

Bibliografie: *Babeș 1971*, p. 369; *Mărghitan 1980a*, p. 64; *Branga 1980*, p. 106; *Benea și Bejan 1987-1988*, p. 250; *Benea 1993b*, p. 84; *1996b*, p. 120; *Micle 2001*, p. 130-131; *Mare 2004*, p. 166-167.

2. Vestigii medievale.

În hotarul localității s-au efectuat sondaje arheologice în urma cărora s-au descoperit

cuptoare și alte urme de locuire medievale timpurii.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 166-167.

3. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare preromane (80-100 tetradrahme, secolele III-II î.Chr.).

Bibliografie: *Winkler 1969*, p. 69, 70; *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 263; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193; *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Medeleț 1994a*, p. 257-259; **** 1994*, p. 373-374.

4. Mine și cariere.

a) Mina de fier Criciova.

Mina este localizată în Munții Poiana Ruscă, Valea Timișului.

Obiectivul a fost exploatat în perioada romană.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 130.

☒

178. Crivina (comuna Nădrag, județul Timiș)

☒

179. Crivina de Sus (comuna Pietroasa, județul Timiș)¹⁸⁹

1. Movile de pământ.

a) Punctul Goilă.

În hotarul localității găsim acest toponim care poate arăta existența unei movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 125.

☒

180. Crivobara (comuna Secaș, județul Timiș)

☒

181. Cruceni (comună, județul Timiș)¹⁹⁰

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare neolitică aparținând culturii Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1969*, p. 3; *1979b*, p. 194; *Lazarovici și Sfetcu 1990*, p. 50; *Drașovean 2001*, p. 35.

b) În localitate, lângă grajdurile fostului CAP, se află o necropolă plană de incinerare datată în epoca bronzului. S-au cercetat 105 morminte care ilustrează două faze de înmormântare (epoca

¹⁸⁷ Luca 2005, p. 109.

¹⁸⁸ Ibidem., p. 109-110.

¹⁸⁹ Ibidem., p. 110-111.

¹⁹⁰ Ibidem., p. 111-112.

mijlocie a bronzului și epoca târzie a bronzului din cultura Cruceni-Belegiș.

Mormintele sunt distribuite în șiruri aproape drepte pe direcția NE-SV. În urne sunt depuse și obiectele de bronz incinerate o dată cu decedatul.

Bibliografie: Popescu D. 1969, p. 512; Radu 1970; 1973a; Mărghitan 1980, p. 74; Gudea și Moțiu 1983, p. 192, 193; Lazarovici și Sfetcu 1990, p. 50; Gogâltan 1993; Medeleț 1995a, p. 289 și urm.; Gumă 1993, p. 151 și urm., 288; 1997, p. 15; Rogozea 1997, p. 12; Drașovean și Fota 2003, p. 55; Șandor-Chicideanu 2003, p. 225; *** 1994, p. 382.

c) Punctul La Sondă.

Aici se află o așezare de epoca bronzului, cultura Vatina.

Bibliografie: Gogâltan 2004, p. 103.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Cu ocazia săpării unui șanț pentru îngroparea unui șanț de telecomunicații, pe Strada cimitirului, aflată perpendicular pe drumul județean care leagă localitățile Toager și Foeni, s-au descoperit vestigii ținând de mai multe epoci istorice sau culturi:

- ceramică Starčevo-Criș;
- ceramică Vinča;
- ceramică Tiszapolgár;
- ceramică daco-romană.

Bibliografie: Drașovean 2001, p. 35; Drașovean și Fota 2003; Bochiș 2004, p. 56.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Stockbrunnennen.

Aici se află urmele unei așezări de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 167.

4. Vestigii medievale.

a) Aici este amintită o așezare de secolele XI-XIV d.Chr.

Bibliografie: Oța 2004, p. 505.

☒

182. Cruceni (comuna Șagu, județul Arad)¹⁹¹

1. Vestigii preistorice.

a) În partea din dreapta drumului care leagă Șagu de Cruceni, la mijlocul distanței dintre cele două localități, pe malul pârâului care se află la circa 200 m de drum, se află o întinsă așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *** 1999, p. 62.

¹⁹¹ *Ibidem.*, p. 112.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Din puncte neprecizate provin fragmente ceramice din secolele III-IV și XI-XII d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 167; *** 1999, p. 62.

b) Punctul Stockbrunnen sau Fântâna de lemn.

La circa 4 km est de sat s-a depistat o așezare medievală timpurie întinsă pe câteva hectare, datată între secolele X-XII d.Chr.

Bibliografie: Blăjan și Dörner 1978, p. 126; Mărghitan 1985, p. 37-38; Bejan 1995, p. 137; Benea 1996b, p. 244-245.

3. Vestigii medievale.

a) În secolul XIV d.Chr. funcționa aici o biserică cu hramul *Santa Cruz*.

Bibliografie: Rusu A.A. și Hurezan 2000, p. 83.

☒

183. Crușovăț (comuna Cornea, județul Caraș-Severin)¹⁹²

1. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Luncă.

În hotarul localității, la sud de sat, pe panta domoală a dealului Bogodint care închide spre vest albia pârâului Mehadica, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Bozu și El Susi 1987, fig. I/B; Benea 1996b, p. 245; Țeicu 2003, p. 369; Mare 2004, p. 167.

☒

184. Crușovița (comuna Sichevita, județul Caraș-Severin)¹⁹³

1. Descoperiri monetare.

a) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-au descoperit, în anul 1871, mai multe monede de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 167.

b) Tot în același an s-a descoperit și o monedă de aur de la împăratul Focas.

Bibliografie: Mare 2004, p. 167.

☒

185. Cuptoare (comuna Cornea, județul Caraș-Severin)¹⁹⁴

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Sfogea.

¹⁹² Luca 2004, p. 57; 2004a, p. 59; 2005, p. 112-113.

¹⁹³ Luca 2005, p. 113.

¹⁹⁴ Luca 2004, p. 57-58; 2004a, p. 59-60; 2005, p. 113-114.

Săpăturile efectuate între anii 1975-1977 au dus la descoperirea unei așezări eneolitice (cultura Sălcuța cu importuri Tiszapolgár; ceramică, plastică, obiecte din cupru sau din alte materii prime), unui puț eneolitic (cultura Sălcuța) și a unei necropole medievale timpurii (437 – în alte surse 347 – morminte de secolele XII-XIV d.Chr.).

De aici provine și un mormânt „getic” de secol V î.Chr.

În necropola medieval-timpurie de aici s-au descoperit monede de la Isaac II Angelos, Ștefan IV Dragutin și Sigismund I. Seria de monede care provin din acest sit s-a mărit după fiecare campanie de cercetare arheologică.

Bibliografie: Stoia 1976, p. 277; Lazarovici 1979b, p. 194; 1981; 1983a, p. 15; Lazarovici și Uzum 1977; Bălănescu 1981, p. 148; 1983, p. 236; 1984, p. 132; 1985, p. 174-178; Oprinescu 1981, p. 45-46; 1993; 1995; 1995a; 1995b, p. 60-61; El Susi 1981; 1993; Mărghitan 1985, p. 39-40; Medeleț și Bugilan 1987, p. 125-126; Uzum 1987; Uzum et alii 1996; Țeicu 1981, p. 491; 1993, p. 231-235; 1998, p. 93, 125-126, 132-144; 2003, p. 368; Gumă 1991, p. 93-102; Bordea și Mitrea 1991, p. 227; Comșa 1993, p. 16; Ardeț 1993a, p. 340; Bejan 1995, p. 136; Oța 1998, p. 116; Radu 2002, p. 27-28; 2003, p. 157, 163; Bochiș 2004, p. 56; *** 1994, p. 392.

b) În hotarul localității este semnalată o monedă secolele III-IV d.Chr., dar și o alta de secolele VIII-X d.Chr.

Bibliografie: Bozu și El Susi 1987, fig. I/B; Bordea și Mitrea 1991, p. 227.

2. Vestigii dacice.

a) Punctul Săliște.

Așezarea dacică se află la extremitatea nordică a satului Cuptoare, în lunca îngustă a Pârâului Mehadica.

Bibliografie: Bozu 2000, p. 154; Țeicu 2003, p. 368.

b) Urcând, din acest punct, spre vest, se ajunge după o oră de mers la o cetate dacică (?).

Bibliografie: Periegheză 1982: Ovidiu Bozu, A. Oprinescu, Sabin Adrian Luca.

3. Vestigii daco-romane.

a) Cercetări de teren au dus la descoperirea unor resturi de activitate metalurgică datate între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 167.

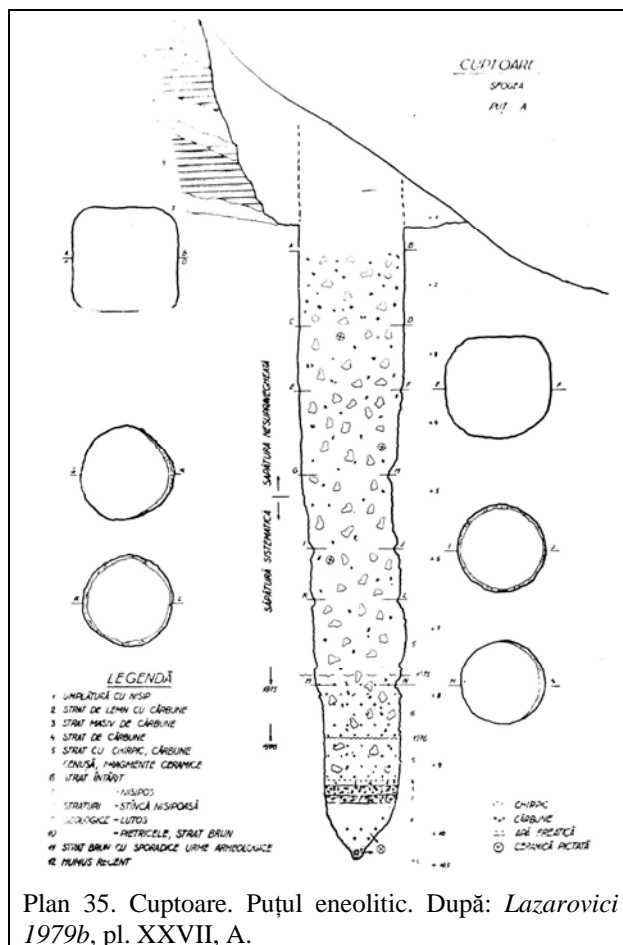
4. Vestigii medievale.

a) Punctul Sat Bătrân.

Punctul este amplasat în aceeași zonă a luncii Pârâului Mehadica, în culmea nordică a Săliștii.

Vatra satului medieval este confirmată prin apariția ceramicii de secolele XIII-XIV d.Chr.

Bibliografie: Țeicu 2003, p. 369.

5. Descoperiri monetare.

a) În hotarul satului au fost descoperite, la o dată neprecizată, monede romane de bronz emise în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 167.

186. Cuptoare (municipiul Reșița, județul Caraș-Severin)¹⁹⁵

1. Descoperiri monetare.

a) Punctul Piatra Albă.

Muzeul din Reșița a achiziționat șase monede de argint provenind dintr-unul dintre tezaurele descoperite în localitate (trei denari: Caracalla, Diadumenianus și Severus Alexander; trei antoninieni: doi de la Gordianus și unul de la Filip Arabul).

Mai apoi s-au mai descoperit piese dintr-un tezaur format din peste 500 de monede din perioada preromană și romană, dar și o ștanță monetară.

¹⁹⁵ Luca 2004, p. 58; 2004a, p. 60-61; 2005, p. 114-115.

Bibliografie: *Gudea 1971*, p. 139; *Mitrea 1973*, p. 411; *1973a*, p. 147; *Glodariu 1974*, p. 299; *Kalmar et alii 1978*, p. 66; *Medeleț 1994a*, p. 259, 275; *Bălănescu 1995*, p. 197; *Drăgoescu 1995*, p. 368-369; *Hügel 2003*, p. 109, 111.

▣

187. Curmătura (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)

▣

188. Curtea (comună, județul Timiș)¹⁹⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Dealul Viei sau Dâmbul Viei.

În partea de E-SE a satului, la circa 400 m în aceeași direcție de Dealul de Pământ, pe o terasă din partea stângă a Begăi înaltă de 25 m, se află o așezare paleolitică aurignaciană.

Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 181.

b) Punctul dealul de Pământ sau Pământ Roșu.

Pe versantul din stânga al râului Bega, la circa 500 m SV de sat și la aproximativ 600 m NV de punctul Românești-Dumbrăvița, se află o așezare aurignaciană.

Bibliografie: *Jungbert 1979*, p. 392; *Păunescu 2001*, p. 181-182.

▣

189. Cutina (comuna Bethausen, județul Timiș)¹⁹⁷

1. Mobile de pământ.

a) În stânga drumului Cutina – Bethausen, pe coama de deal de la nord de valea Begăi, sunt vizibile două mobile de pământ dintre care una este în apropierea cimitirului sătesc.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 126.

2. Vestigii daco-romane.

a) În partea din stânga drumului Cutina – Bodo, pe o terasă aflată la circa 100 m de șosea, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 167.

▣

190. Cuvejdia (comuna Șiștarovăț, județul Arad)¹⁹⁸

1. Vestigii preistorice.

¹⁹⁶ *Luca 2005*, p. 115.

¹⁹⁷ *Ibidem.*, p. 115-116.

¹⁹⁸ *Ibidem.*, p. 116.

a) Punctul Bucina Mare.

De aici provine un topor de piatră cu gaură de fixare.

Bibliografie: *** 1999, p. 64.

▣

D.

191. Dalboșeț (comună, județul Caraș-Severin)¹⁹⁹

1. Vestigii preistorice.

a) La poalele Dealului Grădiște din apropierea satului se găsesc fragmente ceramice din epoca neolitică.

Sondajele făcute aici au dus la descoperirea unor fragmente ceramice dacice.

Bibliografie: Petrovszky 1975, p. 371; Bozu și Săcărin 1979, p. 555; Lazarovici 1979b, p. 194, Glodariu 1983, p. 110.

b) Punctul Dealul Blidaru.

b.1.) Pe platoul dealului se află o așezare Coțofeni.

b.2.) Pe același platou, în punctul Cetate, se află o așezare din epoca bronzului.

Bibliografie: Petrovszky 1975, p. 372; Ciugudean 2000, p. 70.

2. Vestigii dacice.

a) Punctul Gura Văii.

Sondajele efectuate aici au dus la descoperirea unor materiale ceramice dacice.

Bibliografie: Bozu și Săcărin 1979, p. 555; Bozu 2000, p. 154; Mărghitan 1980, p. 81.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul Dragomireana.

Punctul este situat la 1,5 km nord de sat, pe malul din stânga râului Nera, în imediata apropiere a șoselei (100 m) ce duce de la Dalboșeț la Iablanița.

Villa rustica de aici are dimensiuni foarte mari și 40 de încăperi.

Bibliografie: Popescu D. 1970, p. 506-507; 1970a, p. 446; Babeș 1971, p. 370; Wollmann 1971, p. 439; Morintz 1972, p. 336; 1973, p. 373; Protase 1975a; 2001; Protase et alii 2001, p. 77-78; 2002, p. 118-119; Iaroslavschi 1975, p. 358; Mărghitan 1980a, p. 19, 55-58, 60, 151; Benea et

alii 2004; 2005; Benea et Bejan 1987-1988, p. 250; 1989-1993, p. 131; Crânguș et alii 2003, p. 114-115; Țeicu 2003b, p. 24; Jucan 2003, p. 234; Pop 2003, p. 267, 268; 2004, p. 311; IDR, III, 1, p. 60-61.

4. Descoperiri monetare.

a) Punctul Moara Pitulată.

Prin anii 1927-1928 a fost descoperit un tezaur monetar, de secolul IV d.Chr., la 7 km SE de sat, pe Valea Bârzului.

Bibliografie: Bozu și Săcărin 1979, p. 555, 557; Benea 1996b, p. 245; Gudea și Găzdac 2004, p. 128; Mare 2004, p. 167-168; *** 1996, p. 25.

☒

192. Dalci (comuna Turnu-Ruieni, județul Caraș-Severin)²⁰⁰

1. Vestigii preistorice.

a) Într-un loc neprecizat, în anul 1856 s-au găsit două inele din sârmă spiralată de aur.

Bibliografie: Rusu 1972, p. 45; Petrovszky 1975, p. 372; Gumă 1993, p. 244, 288.

☒

193. Darova (comună, județul Timiș)²⁰¹

1. Vestigii daco-romane.

a) La 1 km sud de marginea comunei, pe malul din stânga al Pârâului Dicsan, pe terasa de deasupra văii, a fost depistată o așezare daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 245; Mare 2004, p. 168.

b) La 3 km ENE de localitate, pe o terasă situată la 300 m ENE de Pârâul Cinca, la 500 m sud de casa paznicului de pe Dealul Viilor, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 245-246; Mare 2004, p. 168.

¹⁹⁹ Luca 2004, p. 59; 2004a, p. 61-62; 2005, p. 117-118.

²⁰⁰ Luca 2004, p. 59; 2004a, p. 62; 2005, p. 118.

²⁰¹ Luca 2005, p. 118-119.

c) La 3,5 km ESE de Darova, pe ultima terasă a *Pârâului Ciuca*, la 150 m vest de colțul de unde meandrează pârâul, la 250 m est de un grup de copaci, a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246; *Mare 2004*, p. 168.

d) La 4,6 km SSE de localitatea Darova, pe ultima terasă din fața luncii *Pârâului Cinca*, la 300 m vest de acesta și la 400 m sud de linia de înaltă tensiune, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Tot aici s-au descoperit și fragmente ceramice de secolele VII-VIII d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246; *Mare 2004*, p. 168.

e) La 2 km ENE de Darova, pe o terasă aflată la 400 m VSV de cursul *Pârâului Cinca*, la 120 m VSV de un grup de copaci izolați, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246; *Mare 2004*, p. 168.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe o terasă situată la 3 km est de localitate, în apropierea *Pârâului Cinca* și la 500 m SSE de podul de lemn au fost descoperite fragmente ceramice de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 168.

3. Movile de pământ.

a) La circa 1 km NV de Darova, în imediata apropiere a drumului județean ce unește Darova de Sinersig, în stânga acestuia, se păstrează urma vizibilă a două movile de pământ puternic applatizate. Cele două movile se află la aproximativ 50 m una de cealaltă, au diametrul de circa 10 m și se înalță cu 0,20 m față de suprafața actuală a solului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 182.

□

194. Dejani (comuna Moravița, județul Timiș)²⁰²

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității, la circa 2 km NE de sat, se află o așezare Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Lazarovici 1969*, p. 5; *1979b*, p. 194-195.

b) Aici s-au descoperit trei tipare și un fragment dintr-un topor cu brațele în cruce de tip Jaszládány.

Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 28; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Luca 1998-2000*, p. 314.

c) **Punctul Marmunz.**

De aici se amintește un mormânt tumular de incinerare cu resturile depuse pe sol.

În hotarul satului sunt amintite mai multe movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 126.

d) Din hotar provine ceramică de tip Gornea – Kalakača.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288.

2. Vestigii daco-romane.

a) De aici provine un fragment de râșniță daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246.

□

195. Delinești (comuna Păltiniș, județul Caraș-Severin)²⁰³

1. Vestigii de epocă romană.

a) În hotar se află urmele patrulater ale castrului *Caput Bubali*.

Bibliografie: *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 131; *Drăgoescu 1995*, p. 324.

□

196. Denta (comună, județul Timiș)²⁰⁴

1. Movile de pământ.

a) În hotarul comunei, pe marginea drumului către Veliki Gaj (Republica Serbia și Muntenegru) este semnalată o mare movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 126.

2. Vestigii preistorice.

De aici provin ace din bronz cu cap discoidal sau cu formă de calotă sferică.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 252, 288.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 106; *Mărghitan 1980a*, p. 13, 26, 27, 64, 137; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 325; *Benea 1996b*, p. 246; *Pop 2003*, p. 271.

4. Vestigii prefeudale.

a) În hotarul localității este amintită o necropolă de inhumație de secolele VII-IX d.Chr. (după *Mircea Mare* secolele IX-X d.Chr.).

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Mărghitan 1985*, p. 40-42; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Mare 1998*, p. 293-294; *Bejan și Mare 1998*, p. 328; *Dulea 2001*,

²⁰² *Ibidem.*, p. 119.

²⁰³ *Luca 2004*, p. 59; *2004a*, p. 62; *2005*, p. 120.

²⁰⁴ *Luca 2005*, p. 120-121.

p. 232; *Muntean și Muntean 2001*, p. 269; *Mare 2004*, p. 115.

5. Vestigii medievale.

a) Din zonă s-au recoltat fragmente de căldări de lut medievale timpurii.

Bibliografie: *Oța 2004*, p. 510.

6. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare de epocă preromană și romană (o monedă de bronz de la Augustus și un denar imperial de la Traian).

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 194; *Medeleț 1994a*, p. 259.

b) Într-un loc neprecizat s-a descoperit o monedă din argint de la Galerius Maximianus.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 177.

c) În hotarul localității, sub podul de cale ferată, în albia nou săpată de canalul Roiga, s-a descoperit, în anul 1875, un schelet în jurul căruia erau mai multe monede imperiale romane (Iovianus, Valentinianus I, Valentinianus II, Valentinianus III, Theodosius, Valens și Gratianus).

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 177-178; *Mare 2004*, p. 168.

d) În *Pârâul Roiga*, tot în anul 1875, s-a mai găsit o monedă de la Iovianus.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 178.

□

197. Deta (oraș, județul Timiș)²⁰⁵

1. Vestigii preistorice.

a) La NV de oraș au fost descoperite materiale arheologice aparținând culturii Tiszapolgár.

Bibliografie: *Oprinescu 1981*, p. 45; *1983a*, p. 15; *Drăgoescu 1995*, p. 326; *Bochiș 2004*, p. 56.

b) În localitate s-a descoperit o daltă de cupru de variantă Cucuteni.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 58; *Drăgoescu 1995*, p. 326; *Gogâltan 1999-2000*, p. 230.

c) Din hotarul localității provine un topor de tip Kozarac (descoperire izolată și întâmplătoare).

Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 93-94, 201; *1999-2000*, p. 231.

d) În hotarul localității se semnalează o necropolă plană de incinerare de la începutul Hallstattului.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288; *Medeleț 1995a*, p. 289 și urm.; *Drăgoescu 1995*, p. 326.

e) Aici s-a descoperit un tipar din piatră pentru turnat topoare de bronz.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 252, 288; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 40.

f) De aici provine un **depozit de bronzuri**.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 66, nr. 26; *Gumă 1993*, p. 252, 288.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Dudărie*.

În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului, o alta hallstattiană și urme prefeudale. În același loc se află și o necropolă medievală timpurie.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 193; *Mărghitan 1985*, p. 40; *** *1999-2000*, p. 820; *** *2001*, p. 807; *** *2002-2003*, p. 620.

3. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă daco-romană.

Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Mărghitan 1980a*, p. 64; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 326; *Benea 1996b*, p. 246-247; *Mare 2004*, p. 168-169.

b) Punctul *Pusta Pilăriște*.

La est de Deta se află unul dintre „valorile romane” ce trec prin zonă.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 260.

c) Între bariera de pe șoseaua Timișoara – Stamora Moravița și drumul spre Opațița, pe o terasă, s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 168-169.

4. Vestigii prefeudale.

a) a) Punctul *La Cariera de nisip*.

În hotarul localității, la limita de hotar între Deta și Denta, este amintită o necropolă de inhumație de secolele VII-IX d.Chr. (după M. Mare secolele IX-X d.Chr.).

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Mărghitan 1985*, p. 40-42; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Bejan și Mare 1998*, p. 328; *Mare 1998*, p. 293-294; *2004*, p. 168-169; *Dulea 2001*, p. 232; *2001-2002*, p. 216; *Muntean și Muntean 2001*, p. 269.

5. Vestigii medievale.

a) În hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice de secolele XVII-XVIII d.Chr., dar și monede.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1974*, p. 84; *Drăgoescu 1995*, p. 360; *Rusu A.A. 1996*, p. 285.

6. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare (un denar republican roman de la M. Volteius M.F. și un aureus emis de Iulius Caesar).

²⁰⁵ *Ibidem.*, p. 121-123.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 282; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 193, 195; *Medeleț 1994a*, p. 259-260; *Drăgoescu 1995*, p. 360.

b) De pe teritoriul localității provine o monedă de la Traian.

Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.

c) În colecția școlii din localitate se află mai multe monede de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246-247.

d) Din hotar provin două tezaure monetare (unul format din piese de aur imperiale și altul din monede de argint din anii 1076-1246 d.Chr.).

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 360; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 178; *Mare 2004*, p. 168-169.

e) O monedă bizantină de la Leon VI a fost descoperită în gura unui mort.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 360.

□

198. Dezești (comuna Păltiniș, județul Caraș-Severin)²⁰⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Pe drumul de țară paralel cu calea ferată, la jumătatea drumului spre Dezești, se află o întinsă așezare hallstattiană.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288. Periegheză Luca S.A.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Valea Curții.

Pe teritoriul satului există o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Aici s-a descoperit și zgură de fier.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 132; *Benea 1996b*, p. 247; *Țeicu 1999-2000*, p. 455; *Mare 2004*, p. 169.

b) Pe malul din dreapta râului Pogăniș, la NV de sat, spre Fârlug, s-au descoperit urmele unor cuptoare de redus minereul de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 247; *Țeicu 1999-2000*, p. 455; *Mare 2004*, p. 169.

□

199. Dinaș (comuna Peciu Nou, județul Timiș)²⁰⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Gomilă sau La Hotar.

La NE de sat, către Sânmihaiu Român, se află acest punct, pe malul din stânga canalului Bega.

²⁰⁶ Luca 2004, p. 60; 2004a, p. 62; 2005, p. 123.

²⁰⁷ Luca 2005, p. 123-124.

În acest punct s-a descoperit o așezare eneolitică (Foeni, Tisa I, Tiszapolgár) și o alta de epoca bronzului (timpuriu și mijlociu). Așezarea este dispusă pe o ridicătură de pământ care are mai multe hectare.

Aici s-au descoperit și fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr., perioada medievală timpurie și secolele XV-XVI d.Chr.

Pe sit s-au descoperit și urme ale reducerii minereului de fier.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 126; *Drăgoescu 1995*, p. 326; *Gogâltan 2004*, p. 103; *Mare 2004*, p. 169; *Bochiș 2004*, p. 56; informații și cercetări de teren Cosmin Urian.

b) Punctul Gomila Spartă.

Așezarea-tell se află în sudul localității, pe partea din stânga drumului spre Sânmartinu Sârbesc, la circa 300 m de acesta (drum). Materialele arheologice recoltate aparțin epocii bronzului și Evului Mediu.

Bibliografie: Informații și cercetări de teren Cosmin Urian.

2. Vestigii preistorice.

a) Cu prilejul unor lucrări de îndiguire s-au descoperit materiale ceramice Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 195.

b) Punctul Trei Sâlcii sau Trei Plopi.

Punctul este situat în partea de NV a localității. Distanța în linie dreaptă dintre sit și localitate este de 1,5 km. Pe tell au apărut numeroase materiale ceramice aparținând culturii Tiszapolgár.

Bibliografie: *Bochiș 2004*, p. 56; Informații și cercetări de teren Cosmin Urian.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul La Fântână.

Așezarea este situată la NNV de localitate, pe partea din stânga drumului către Sânmihaiu Român. La circa 50 m de așezare se află o fântână cu cumpănă. Distanța în linie dreaptă de localitatea actuală este de circa 2,5 km.

Materialele arheologice recoltate aparțin perioadei daco-romane.

Bibliografie: Informații și cercetări de teren Cosmin Urian.

4. Movable de pământ.

a) La 1 km SV de sat, lângă drumul spre Sânmartinu Sârbesc, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 10 m și înălțimea de 2-2,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 126.

b) Punctul Emelca.

La ieșirea din localitate către Sânmartinu Sârbesc, la 700 m de ultima casă, în dreapta drumului, se

află un grup de trei tumuli. Materialele arheologice descoperite sunt preistorice și sunt asociate cu resturi de chirpici.

Bibliografie: Informații și cercetări de teren Cosmin Urian.

□

200. Divici (comuna Pojejena, județul Caraș-Severin)²⁰⁸

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Grad.

Vestigiile fortificației dacice de la Divici se află, între km fluviali 1065-1066, pe un promontoriu stâncos de formă triunghiulară, cu axa lungă orientată SSE-NNV, având vârful din SSE orientat spre Dunăre.

Pe întinsul cetății s-au cercetat terase locuite, turnuri-locuință, o cisternă și alte elemente de arhitectură militară.

Cercetările sistematice în cetate au fost începute în anul 1985, an în care a și fost descoperită. Au fost definite arheologic două niveluri de locuire / folosire.

Datarea cetății este I î.Chr.-I d.Chr.

Aici s-au descoperit podoabe din argint sau bronz, unelte și arme, monede și o cantitate impresionantă de ceramică.

Pe malul Dunării se află o întinsă așezare civilă, necercetată sistematic.

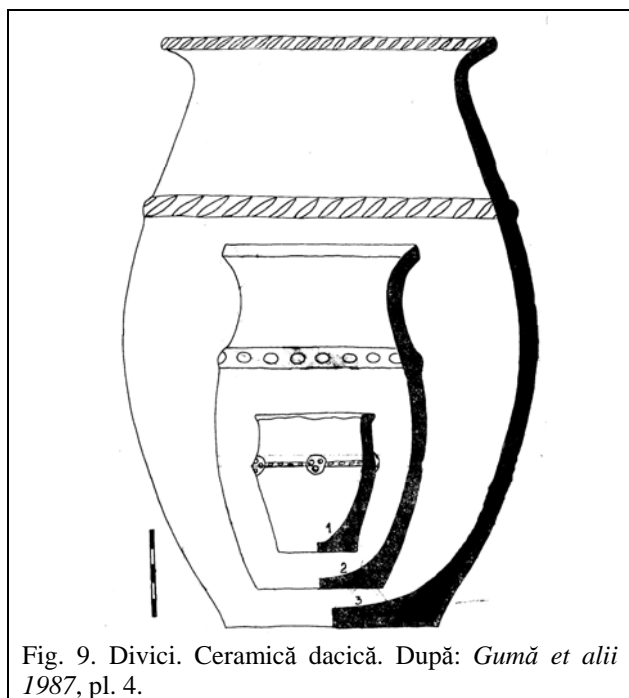
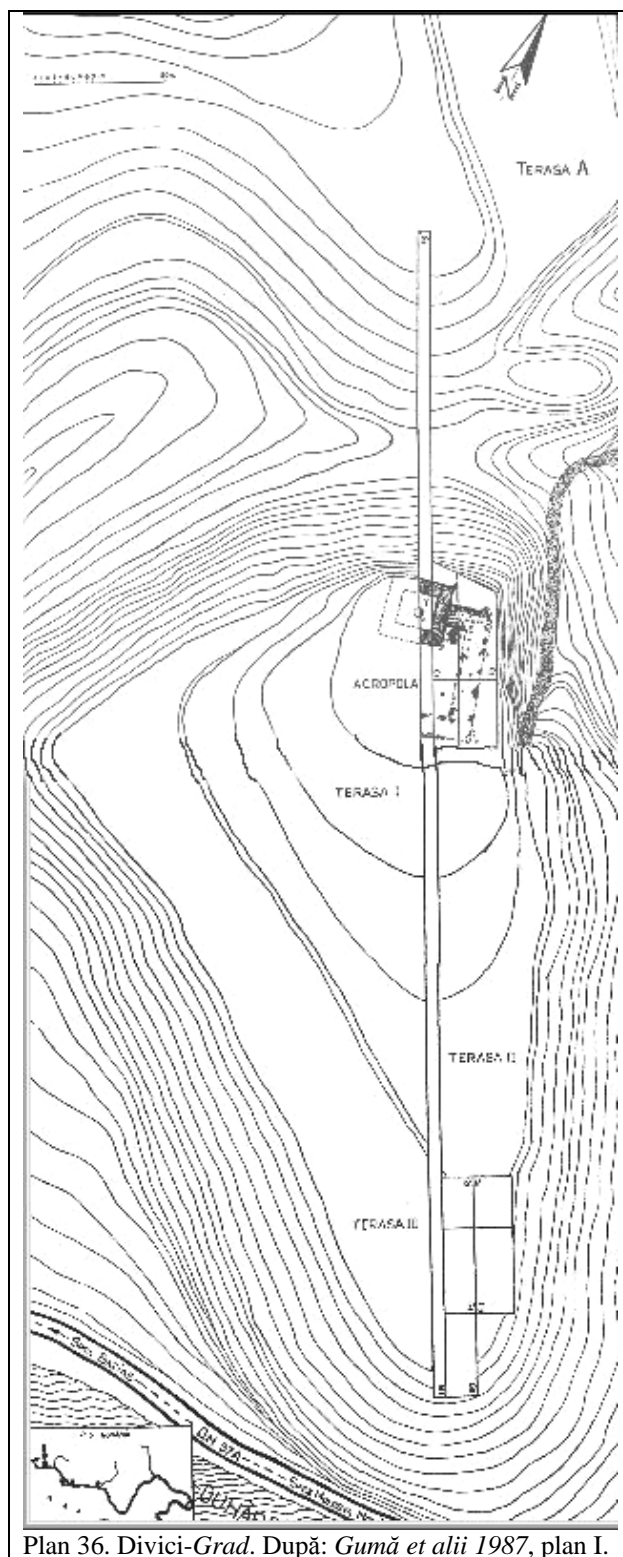

Fig. 9. Divici. Ceramică dacică. După: Gumă et alii 1987, pl. 4.

Plan 36. Divici-Grad. După: Gumă et alii 1987, plan I.

Bibliografie: Gumă et alii 1987; 1995; 1996; 1997; Bălănescu 1990, p. 188; 1993, p. 322; 2001; Bordea și Mitrea 1991, p. 221; Rustoiu 1993, p. 182; 1995, p. 214; 1996, p. 60, 185, 190; 1997, p. 15, 97, 103, 111, 112, 115; 2001; 2001a; 2002, p. 114; Medeleț 1993a, p. 195, 196; 1994, p. 202, 203; 1994a, p. 294; 2000a; 2001; Fâc 1998; Florea 1998, p. 59, 69; Gheorghiu 2000, p. 215; Bozu 2000, p. 154, 155; Glodariu 2004, p. 541; 2004a, p. 183-184.

²⁰⁸ Luca 2004, p. 60-61; 2004a, p. 62-64; 2005, p. 124-126.

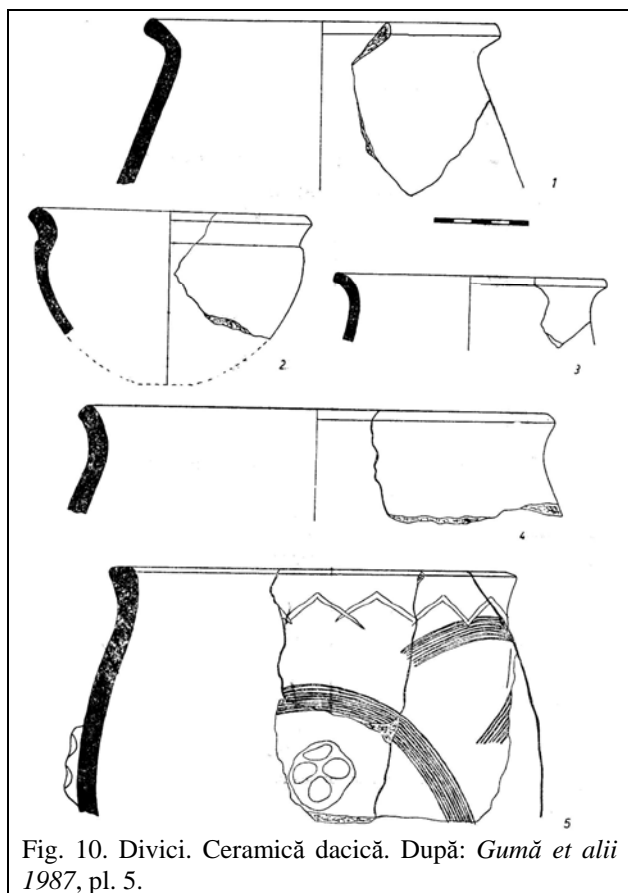

Fig. 10. Divici. Ceramică dacică. După: *Gumă et alii* 1987, pl. 5.

b) Punctul *Poreca*.

Locul este situat la 1 km vest de Divici, spre Baziaș, pe malul *Pârâului Velika Reka*.

Urmele sunt aparțin unei locuiri neolitice (Starčevo-Criș), epocii bronzului (?) și medievale.

Bibliografie: *Țeicu* 2003, p. 340-341.

2. Vestigii preistorice.

a) La NE de cetatea dacică de aici se află movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 126.

b) Punctul *Ribiș*.

După cetatea dacică din punctul *Grad*, către Baziaș, se află o așezare aparținând culturii Gârla Mare pe malul Dunării și pe coasta dealului din apropierea fluviului.

Aici se află și schelete, posibil medievale.

Bibliografie: *Săcărin* 1993, p. 76; 1996; *Gumă* 1997, p. 15; *Oța* 2000, p. 161; *Șandor-Chicideanu* 2003, p. 227.

c) Punctul *Cusatac*.

Toponimul delimitează o zonă a teraselor Dunării situată pe 500-600 m vest de marginea centrală a satului Divici.

Aici s-a descoperit ceramică hallstattiană și zgrură.

Bibliografie: *Țeicu* 2003, p. 341.

d) Punctul *Potoc*.

Locul este situat la est de sat, spre Belobreșca.

La sud de șosea și către Dunăre s-a descoperit ceramică de epoca bronzului și din prima epocă a fierului.

Bibliografie: *Țeicu* 2003, p. 341.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Bela Reka*.

În hotarul localității este semnalată, pe ambele maluri ale pârâului cu același nume, la vărsarea acestuia în Dunăre, o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi* 1987, fig. I/B; *Benea* 1996b, p. 249; *Mare* 2004, p. 169.

4. Vestigii prefeudale.

a) Punctul *Magiarske Groble*.

Vatră de locuire medievală (secolele VIII-IX d.Chr.).

Bibliografie: *Bejan* 1985-1986, p. 233; *Țeicu* 2001, p. 286; 2003, p. 341.

5. Vestigii medievale.

a) Punctul *Stari Divici*.

Vatră de locuire medievală (aici a funcționat așezarea medievală Kuzeg).

Bibliografie: *Țeicu* 2001, p. 286; 2003, p. 341.

✠

201. Dobraia (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

✠

202. Dobrești (comuna Bârna, județul Timiș)

✠

203. Doclin (comună, județul Caraș-Severin)²⁰⁹

1. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o monedă preromană.

Bibliografie: *Winkler* 1968, p. 39; *Medeleț* 1994a, p. 260.

b) Din hotarul satului provine o monedă din bronz de la Maximianus Herculius (sfârșitul secolului III d.Chr.).

Bibliografie: *Mare* 2004, p. 169.

2. Vestigii medievale.

a) Documentul din august 1597 menționează movilele de hotărnicie dintre Doclin și Biniș.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 126.

²⁰⁹ *Luca* 2004, p. 61; 2004a, p. 64; 2005, p. 126.

☒

204. Dognecea (comună, județul Caraș-Severin)²¹⁰

1. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Izvorul Alb*.

În hotarul localității, nu departe de drumul ce străbate muntele spre Reșița, s-au descoperit, în anul 1978, trei cuptoare de redus minereul și ceramică de secolul IV d.Chr. este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi* 1987, fig. I/B; *Benea* 1996b, p. 248-249; *Țeicu* 1999-2000, p. 456; *Mare* 2004, p. 170.

2. Mine și cariere.

a) Mina de aur, argint, cupru, plumb și fier Dognecea, zona minelor *Iuda și Simon*.

Minele de aici au funcționat încă din perioada romană. Exploatarea au continuat în epoca medievală, modernă și contemporană.

Bibliografie: *Benea și Bejan* 1989-1993, p. 132; *Benea* 1996b, p. 248-249; *Wollmann* 1996, p. 152; *Boroneanț* 2000, p. 121.

3. Descoperiri monetare.

a) Din hotar provine o monedă din argint de la Theodora (secolul VI d.Chr.).

Bibliografie: *Mare* 2004, p. 169-170.

☒

205. Dolat (comuna Banloc, județul Timiș)²¹¹

1. Vestigii preistorice.

a) În grădina unei case familiale din localitate s-a descoperit un celt de bronz (seria Cincu – Suseni, Ha A₁₋₂).

Bibliografie: *Szentmiklosi* 1997, p. 21.

☒

206. Dolina (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

207. Doman (municipiul Reșița, județul Caraș-Severin)²¹²

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) *Peștera Stârnice (Gaura Pușcată)*.

Peștera se află în *Munții Domanului*, la est de localitate.

Cavitatea a fost locuită ocazional în preistorie.

Bibliografie: *Jungbert* 1985-1986, p. 287; *Rogozea* 1987, p. 360; *Boroneanț* 2000, p. 25; *Păunescu* 2001, p. 148.

b) *Peștera cu Oase*.

Peștera se află vizavi de *Peștera Stârnice*. S-au descoperit resturi de faună preistorică (peștera este dată, uneori, în hotarul localității Steierdorf).

Bibliografie: *Păunescu* 2001, p. 148; *Lazarovici et alii* 2005c.

2. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității este microtoponimul *Moghilița*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 126.

☒

208. Domașnea (comună, județul Caraș-Severin)²¹³

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) *Peștera Vârful Înalt (Peștera Cernavârfu)*.

În apropiere de gară se află o peșteră.

Materialele arheologice descoperite aparțin culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Petrovszky* 1975, p. 372; *Rogozea* 1987, p. 360; *Boroneanț* 2000, p. 28.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Dealul Dosu*.

Din hotarul localității provin fragmente ceramice neolitice (Vinča) și eneolitice (Sălcuța). Se amintesc (Liviu Mărghitan) și fragmente ceramice de epoca bronzului.

Bibliografie: *Petrovszky* 1975, p. 372; *Mărghitan* 1980, p. 73; *** 1982, p. 324; *Radu* 2002, p. 28.

b) Punctul *Piatra Ilișovii*.

Acesta este situat pe *Muntele Cerna-Vârf* sau *Cerna Vâr (?)*.

Se amintesc descoperiri Vinča și Sălcuța.

Pe munte se află o așezare Coțofeni, precum și materiale ceramice aparținând culturii câmpurilor de urne (?) (zona se află între comunele Domașnea și Cornereva).

Locuirea Coțofeni urcă până pe vârful muntelui (1200 m), unde s-au efectuat și săpături arheologice sistematice (autorii susțin că zona cercetată se află pe teritoriul comunei Cornea).

Bibliografie: *Petrovszky* 1975, p. 372; *Lazarovici* 1979b, p. 195; *Kalmar* 1985-1986, p. 402; *Kalmar-Maxim* 1993; *Kalmar et alii* 1987; *Maxim* 1993; *Ciugudean* 2000, p. 69; 2002; *Radu* 2002, p. 16.

²¹⁰ *Luca* 2004, p. 61; 2004a, p. 64; 2005, p. 126-127.

²¹¹ *Luca* 2005, p. 127.

²¹² *Luca* 2004, p. 62; 2004a, p. 64; 2005, p. 127-128.

²¹³ *Luca* 2004, p. 62-63; 2004a, p. 64-66; 2005, p. 128-129.

3. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Terasa Calului* sau *Terasa cu Cal*.

Așezare preistorică (la 700 m) aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Kalmar et alii* 1987, p. 67; 1987-1988, p. 467; *Ciugudean* 2000, p. 69.

4. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Pivnița lui Român Nicolae*.

În acest punct s-au descoperit piese de paviment romane. Descoperirile fac parte dintr-o așezare rurală de secolele II-III d.Chr.

În punctul *Coveiul lui Ioșca* se află ruine romane.

Bibliografie: *Bozu și El Susi* 1987, fig. I/B; *Benea și Bejan* 1989-1993, p. 132; *Drăgoescu* 1995, p. 327; *Mare* 2004, p. 170; *** 1982, p. 324; *IDR*, III, 1, p. 136-137.

b) În hotarul localității se află urmele drumului roman și castrul *Ad Pannonios*.

Bibliografie: *Drăgoescu* 1995, p. 327.

c) Din hotar provine o diplomă militară romană.

Bibliografie: *IDR*, I, 1975, XVII, p. 121-126.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul *Căzănia lui Șoban*.

Tot aici s-a descoperit un inel de bronz medieval (secolele XII-XIV d.Chr.).

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 260; *** 1982, p. 324.

5. Descoperiri monetare.

a) Punctul *Mala Lungă*.

În vatra satului, spre nord, s-a descoperit un denar roman de la Antoninus Pius.

Bibliografie: *** 1982, p. 324.

b) Punctul *Căzănia lui Șoban*.

La SE de sat s-a descoperit o monedă de argint, probabil o imitație dacică după tetradrahmele lui Filip al II-lea.

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 260; *** 1982, p. 324.

□

209. Dorgoș (comună, județul Arad)²¹⁴

1. Vestigii medievale.

a) Punctul *Dealul Morminți*.

Dealul cu acest nume se află în hotarul localității. Probabil că aici este cimitirul medieval.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 126.

□

210. Dragomirești (comuna Știuca, județul Timiș)²¹⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Din hotarul localității provin materiale ceramice aparținând culturii eneolitice Tiszapolgár.

Bibliografie: *Lazarovici* 1971, p. 30; 1974, p. 63; 1975, p. 22; 1979b, p. 195; *Gudea și Moțiu* 1983, p. 192; *Bochiș* 2004, p. 56.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La aproximativ 1,2 km vest de sat, pe partea din dreapta unei văi secundare ce deversează într-o vale aflată în prelungirea unicei străzi a satului, perpendiculară pe panta dealului, sub pădure, se semnalează trei movile de pământ cu aspect artificial, dispuse în triunghi. Diametrul movilelor variază între 15 și 20 m. Înălțimea movilelor este de 6, 4 respectiv 2,5 m. În preajma lor s-au descoperit fragmente ceramice hallstattiene.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 182; *Gumă* 1993, p. 288.

3. Vestigii daco-romane.

a) La circa 1 km sud de sat și la 500 m sud de cimitir, pe o terasă ce se află în unghi drept pe partea din stânga văii, au apărut urmele unei așezări daco-romane.

Bibliografie: *Benea* 1996b, p. 249-250; *Mare* 2004, p. 170.

4. Movile de pământ.

a) La 1 km NV de localitate, în stânga unui fir de apă, sub pădure, se află trei movile de pământ cu aspect artificial, dispuse, ca și precedentele, în triunghi.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 182.

b) La circa 2,5 km sud de sat, pe valea adiacentă cimitirului, la capătul unei văi, se află o movilă de pământ cu aspect artificial.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 182.

□

211. Dragșina (comuna Chevereșu Mare, județul Timiș)²¹⁶

1. Vestigii preistorice.

a) De aici provine un **depozit de bronzuri**.

Bibliografie: *Gumă* 1993, p. 252, 288.

b) În hotar s-a descoperit o sabie din bronz Ha A₁-B₂.

Bibliografie: *Gumă* 1993, p. 252, 288.

²¹⁴ Luca 2005, p. 129.

²¹⁵ *Ibidem.*, p. 129-130.

²¹⁶ *Ibidem.*, p. 130-131.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe terasa înaltă a râului Timiș s-a descoperit o întinsă așezare daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 249; Mare 2004, p. 170.

3. Vestigii medievale.

a) Pe teritoriul localității este o cetate de pământ necercetată arheologic.

Bibliografie: Rădulescu 1999-2001, p. 67.

☒

212. Drăgoiești (comuna Racovița, județul Timiș)

☒

213. Drăgșinești (comuna Fârdea, județul Timiș)

☒

214. Drencova (comuna Berzasca, județul Caraș-Severin)²¹⁷

1. Vestigii preistorice.

a) De aici s-a achiziționat, în anul 1876, materiale ceramice din arealul localității.

Bibliografie: Petrovsky 1975, p. 372.

b) Punctul Dumbrăvița sau Cetățuie.

În apropierea localității se află fortificația numită Cetățuie datând din a doua parte a epocii fierului.

Bibliografie: Petrovsky 1975, p. 372-373; Săcărin 1979a, p. 114; Mărghitan 1980, p. 75-76; Gumă 1993, p. 252, 288; Drăgoescu 1995, p. 327, 360; Szentmiklosi 1995, p. 85; Țeicu 2003, p. 347; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 71.

c) Depozite de bronzuri.

c.1.) În 1890, lângă Cetățuie, s-a descoperit un depozit de bronzuri adăpostit într-un vas din lut ars (Drencova I). Acesta a fost datat în Ha A₁-B₂.

Bibliografie: Petrovsky 1975, p. 372-373; Săcărin 1979a, p. 114; Mărghitan 1980, p. 75-76; Gumă 1993, p. 252, 288; Drăgoescu 1995, p. 327, 360; Szentmiklosi 1995, p. 85; Țeicu 2003, p. 347.

c.2.) În 1895 s-a descoperit în fortificație o brățară din bronz.

Bibliografie: Petrovsky 1975, p. 373; Drăgoescu 1995, p. 327; Țeicu 2003, p. 348.

c.3.) Punctul Muntiana.

În partea de vest a satului a fost descoperit, în anul 1971, un depozit format din obiecte de bronz datat în Ha D (Drencova II).

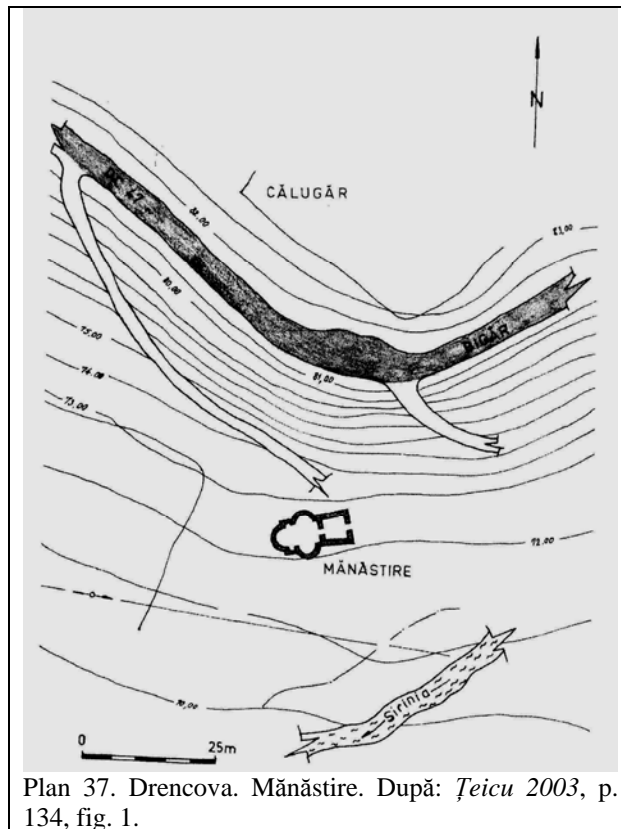
Bibliografie: Iaroslavschi 1973; Petrovsky 1975, p. 373; Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 165; Săcărin

1977, p. 115; Gumă 1993, p. 253, 288; Szentmiklosi 1995, p. 85; *** 1996, p. 78.

d) Punctul Valea Mosnicului.

La confluența Văii Mosnic cu Sirinia s-a identificat o așezare din prima vârstă a fierului.

Bibliografie: Țeicu 2003, p. 348.

Plan 37. Drencova. Mănăstire. După: Țeicu 2003, p. 134, fig. 1.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Cetate sau Caonița.

Aici, pe malul Dunării, între Valea Stânca și Valea Gorii, se amintește și despre existența unei tabere romane fortificate cu ziduri de piatră.

Bibliografie: Drăgoescu 1995, p. 327; Mare 2004, p. 170.

b) Pe malul Dunării se văd urmele unei așezări de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 170.

3. Vestigii prefeudale.

a) Aici se află urme arheologice de secolele IX-X d.Chr.

Bibliografie: Uzum 1980, p. 128.

4. Vestigii medievale.

a) Cercetările sistematice efectuate pe teritoriul localității au dus la descoperirea unei necropole medievale timpurii de secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: Țeicu 1993, p. 235.

b) Punctul Turnul lui Dranko.

²¹⁷ Luca 2004, p. 63-64; 2004a, p. 66-67; 2005, p. 131-133.

O ruină de cetate, din apropierea localității, a fost identificată cu *Castrum Dranko*, pomenit documentar în anii 1451 și 1452.

Altă cetate, *Castra inferiora Cisdanubiana Halmas*, nu a fost identificată în teren. Aceasta a fost atestată documentar în anul 1437.

Bibliografie: Babeș 1971, p. 381; Matei 1979, p. 259; Țeicu 1998, p. 213.

c) Mănăstirea Sirinia sau Mănăstirea Drencova.

Aceasta este amintită din secolul al XVI-lea d.Chr. și are hramul *Sfântul Nicolae*.

Bibliografie: Țeicu 2002, p. 40; 2003b, p. 88, 128-131.

5. Descoperiri monetare.

a) În anul 1882 s-a descoperit un tezaur format din stateri de aur depozitați într-un vas de lut.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 260; *** 1996, p. 78.

□

215. Drinova (comuna Bârna, județul Timiș)²¹⁸

1. Vestigii medievale.

a) Documentul din 8 iulie 1607 menționează movilele de hotărnicie ale satului.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 126.

□

216. Driștie (comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin)

□

217. Dubești (comuna Ohaba Lungă, județul Timiș)²¹⁹

1. Movile de pământ.

a) Punctul Gomilă.

Toponimul este atestat pe teritoriul localității. Probabil că este vorba despre o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 126.

□

218. Dubova (comună, județul Mehedinți)²²⁰

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Climente I, Peștera Climente sau Gaura lui Climente.

Peștera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Preluca lui Climente, Ciucaru Mare*. Cavitatarea a fost intens

locuită în următoarele epoci: paleolitic, mezolitic, neolitic, eneoliticul târziu, epoca bronzului, Hallstatt, epoca medievală, epoca modernă și contemporană.

Bibliografie: Popescu D. 1966a, p. 711; 1969, p. 535; Lazarovici 1969, p. 5; 1971, p. 18-19; 1975, p. 11; 1976, p. 203, 205; 1977b, p. 7-8, 13, 15; 1979, p. 28, 29-30; 1979b, p. 195; Bolomey 1973, p. 41 și urm.; Mărghitan 1979, p. 15; Uzum 1980, p. 128; Gumă 1995, p. 114; 1997, p. 43; Jungbert 1979, p. 393; Boroneanț 1979, p. 114; 2000, p. 84-85; 2000a, p. 22-36, 59; Boroneanț și Boroneanț 2002, p. 33; Crăciunescu 1998, p. 175; 2004, p. 28; Ridiche 2000, p. 53; Petrescu 2000, p. 22; 2004, p. 17; Gogâltan 2004, p. 89, 93; Mare 2004, p. 171; *** 1996, p. 86.

b) Peștera lui Climente II, Peștera Nr. 1 de la Gaura Ponicevei sau Peștera de la Drum.

Peștera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Preluca lui Climente, Ciucaru Mare*. Cavitatarea a fost intens locuită în următoarele epoci: paleolitic, mezolitic, neolitic, eneoliticul târziu, Hallstatt, epoca daco-romană, epoca medievală și epoca modernă.

Bibliografie: Popescu D. 1969, p. 535; Boroneanț 1970; 1985, p. 117; 2000, p. 85-86; 2000a, p. 13, 39-41, 53-58, 77; Bolomey 1973, p. 42 și urm.; Jungbert 1979, p. 393-394; Lazarovici 1977b, p. 13, 15; 1979b, p. 195; Gumă 1995, p. 114; Crăciunescu 1998, p. 175; 2004, p. 28; Petrescu 2000, p. 22-23; 2004, p. 17-18; Ridiche 2001, p. 39; Oța 2004, p. 511; Mare 2004, p. 171; *** 1996, p. 86.

c) Peștera Cuina Turcului, Peștera din Potcapina Turcului, Peștera de la Curba Periculoasă sau Peștera de la Gura Ponicevei.

Peștera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Ciucaru Mare, Cazanele Mari*, în partea de vest a adăpostului natural de la Cuina Turcului, între *Moara Dracului și Proluca Turcului*. Cavitatarea a fost intens locuită în următoarele epoci: epipaleolitic, neolitic, eneoliticul târziu, Hallstatt timpuriu și Evul mediu timpuriu și târziu. S-au descoperit, de asemenea, și resturi ale unei locuiri de tip Lepenski Vir.

Aici s-a descoperit și o drahmă emisă de orașul Apollonia.

Bibliografie: Popescu D. 1970, p. 520; 1970a, p. 462; Lazarovici 1975, p. 10, 11, 12; 1977, p. 23; 1977b, p. 15; 1979, p. 28; 1998a, p. 24, 33; Roman 1976, p. 81; Mărghitan 1979, p. 22; Păunescu 1979; Uzum 1980, p. 128; Boroneanț 1985, p. 117; 2000, p. 86-87; Bejan 1985-1986, p. 233; Kalmar și Oprinescu 1986, p. 200; Rogozea 1987, p. 348; Gumă 1993, p. 288; 1995, p. 114; Comșa 1993, p. 13; Medeleț 1994a, p. 260;

²¹⁸ Luca 2005, p. 133.

²¹⁹ Ibidem.

²²⁰ Ibidem., p. 133-137.

Bordea 1996-1998, p. 433; *Petrescu 2000*, p. 24; *Stanciu 2000*, p. 154; *Drașovean 2001*, p. 34-35; *Dulea 2001*, p. 232; *Crăciunescu 2003*, p. 278; *Oța 2004*, p. 511; *Mare 2004*, p. 170-171; *Ciută 2005*, p. 149.

d) Peștera Fluturilor, Gaura Fluturilor sau Gaura de la Șălitrari.

Peștera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Ciucaru Mare, Cheile Ponicovei*, malul din stânga râului Ponicova, deasupra *Peșterii Ponicova*. Cavitatarea a fost locuită în Hallstatt, epoca medievală și modernă.

Bibliografie: *Uzum 1980*, p. 128; *Rogozea 1987*, p. 348; *Gumă 1995*, p. 114; *Boroneanț 2000*, p. 87; *Petrescu 2000*, p. 32; *2004*, p. 20; *Mare 2004*, p. 171.

e) Peștera lui Carafil sau Gaura lui Carafil (Călăfir).

Peștera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Ciucaru Mare, Cheile Ponicovei*, malul din stânga râului Ponicova, deasupra *Peșterii Ponicova*. Cavitatarea a fost locuită în eneoliticul târziu, epoca medievală și modernă.

Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 15; *Uzum 1980*, p. 128; *Rogozea 1987*, p. 348; *Boroneanț 2000*, p. 87-88; *Petrescu 2000*, p. 25; *2004*, p. 21; *Mare 2004*, p. 171.

f) Peștera Ponicova, Peștera de la Gura Ponicovei, Peștera de la Gura Apei, Peștera Liliiecilor sau Peștera Polilecilor.

Peștera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Cheile Ponicovei* și Dunăre, la est de șoseaua Orșova – Moldova Veche, Cazanele Mari. Cavitatarea a fost locuită în paleolitic, neolitic, eneoliticul târziu, epoca bronzului, Hallstatt, Latène, epoca medievală și modernă.

Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 15; *Jungbert 1979*, p. 394; *Mărghitan 1980*, p. 80; *Rogozea 1987*, p. 348; *Gumă 1993*, p. 288; *1995*, p. 114; *Boroneanț 2000*, p. 88-89; *Petrescu 2000*, p. 31; *2004*, p. 24; *Rustoiu 2002*, p. 56; *Crăciunescu 2003*, p. 278; **** 1996*, p. 86.

g) Peștera Veterani, Peștera Maovăț, Peștera de sub Pânza Curii, Veterani Barlang, Veterani Höhle, Piscabara sau Peth.

Peștera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Ciucaru Mare*, sub peretele numit *Pânza Curii*, la 500 m aval de *Peștera Ponicova*. Cavitatarea a fost locuită în paleolitic, mezolitic, neolitic, eneoliticul târziu, Hallstatt, epoca romană și daco-romană, epoca medievală (bizantină) și modernă.

Aici pare a fi funcționat un *mithraeum* roman.

Peștera a fost fortificată în perioada medievală.

Bibliografie: *Popescu D. 1965*, p. 471; *1965a*, p. 589; *1966a*, p. 711; *1967*, p. 537; *1967a*, p. 376; *1969*, p. 537; *1970*, p. 520; *1970a*, p. 462; *Nicolăescu-Plopșor et alii 1965*, p. 407-408; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1975a*, p. 25; *1977b*, p. 13, 15; *1979*, p. 30; *1979b*, p. 195; *Babeș 1971*, p. 381; *Roman 1971*, p. 76; *Wollmann 1971*, p. 547; *Bolomey 1973*, p. 42 și urm.; *Benea 1976*, p. 205; *Mărghitan 1979*, p. 27; *Jungbert 1979*, p. 393; *Rogozea 1987*, p. 348; *Gumă 1995*, p. 114; *Pintilie 1999-2000*, p. 235-236; *Boroneanț 2000*, p. 89-91; *2000a*, p. 11-12,13, 42-43, 71; *Petrescu 2000*, p. 34; *2004*, p. 34-35; *Stanciu 2000*, p. 154; *Dulea 2001*, p. 232; *Benea 2002-2003*; *Oța 2004*, p. 511; *Mare 2004*, p. 170-171; **** 1996*, p. 86.

h) Adăpostul lui Climente sau Potcapina lui Climente.

Acesta se află în zona *Ciucaru Mare*, Cazanele Mari, pe *Proluca lui Climente*, în amonte de *Peștera Ponicova* și la 120 m deasupra *Peșterii Climente II*, sub *Peștera Climente I*. Adăpostul a fost locuit în paleolitic, epoca bronzului, Hallstatt și epoca medievală.

Bibliografie: *Gumă 1995*, p. 114; *1997*, p. 43; *Crăciunescu 1998*, p. 175; *2004*, p. 28; *Boroneanț 2000*, p. 111; *Petrescu 2000*, p. 18; *2004*, p. 16; *Gogâltan 2004*, p. 89, 93.

i) Adăpostul de sub stâncă Cuina Turcului, Moara Dracului sau Potcapina Cuina Turcului.

Uriașul adăpost sub stâncă este situat în zona *Ciucaru Mare*, Cazanele Mari, între *Moara Dracului* și *Proluca Turcului*. Adăpostul a fost locuit în epipaleolitic, neolitic, eneoliticul târziu, Hallstatt, epoca daco-romană, epoca bizantină și epoca medievală.

Bibliografie: *Popescu D. 1965*, p. 471; *1965a*, p. 589; *1966*, p. 383-384; *1966a*, p. 709; *1967*, p. 537; *1967a*, p. 375-376; *1968*, p. 698; *1969*, p. 535; *1970*, p. 520; *1970a*, p. 461; *Nicolăescu-Plopșor et alii 1965*, p. 408-411; *Boroneanț 1966*; *2000*, p. 111-112; *2000a*, p. 11-12, 41-42, 61-65, 77-78; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1976*, p. 203, 205; *1977b*, p. 10 și urm.; *1979b*, p. 195; *1987-1988*, p. 25; *Lazarovici și Lazarovici 2002*, p. 26; *Păunescu 1970a*; *1979*, p. 55; *Cârciumaru 1973a*, p. 12-13; *Bolomey 1973*, p. 42 și urm.; *Mărghitan 1985*, p. 42-43; *Gumă 1995*, p. 114; *Ciugudean 2000*, p. 71; *Stanciu 2000*, p. 154; *Petrescu 2000*, p. 18-19; *2004*, p. 16; *Drașovean 2001*, p. 34-35; *Crăciunescu 2003*, p. 278; *Ciută 2005*, p. 149; **** 1996*, p. 86-87.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul Sacoviștea Mare sau Cotul Mare.

Aici se află o așezare Starčevo-Criș în zona de îngustime maximă a Dunării între Cazanele Mici și Cazanele Mari.

Tot aici s-a descoperit un mormânt de călăreț datat în secolul II î.Chr.

Bibliografie: Popescu D. 1968, p. 698; Lazarovici 1969, p. 5; 1975, p. 11, 12; 1977b, p. 13, 17; 1979b, p. 195; Lazarovici și Lazarovici 2002, p. 19; Spânu 2001-2002; *** 1996, p. 250.

b) Punctul Poiana în Zbăg.

Aici s-a descoperit un topor de cupru cu brațele în cruce.

Bibliografie: Vulpe 1975, p. 40; Lazarovici 1975a, p. 28; Păunescu 1979, p. 55.

c) Punctul Poncova.

La est de sat sunt semnalate movile cu manta din bolovani de râu. Nu este exclus să fie aceleași movile care au fost semnalate și cercetate la vest de Ieșelnița.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 127, 158.

d) Punctul Veterani-Terasă.

Aici s-au descoperit materiale arheologice de tip Schela Cladovei – Lepenski Vir.

Bibliografie: Bolomey 1973, p. 42 și urm.; Boroneanț 1973, p. 10 și urm.; 2000a, p. 13, 97-98, 135-136; *** 1996, p. 87.

3. Mine și cariere.

a) Mina Eibenthal.

Mina este localizată în Munții Almăjului, Valea Dunării, *Pârâul Eibenthal*. Aici se exploata cuprul în epoca romană, medievală, modernă și contemporană.

Bibliografie: Branga 1980, p. 107; Boroneanț 2000, p. 129-130.

b) Mina Tisovița.

Mina este dispusă pe *Pârâul Tisovița*. Ea a fost exploatată în epoca romană și cea medievală.

Bibliografie: Branga 1980, p. 112; Boroneanț 2000, p. 130.

c) Mina de fier, plumb, cupru, argint, aur, arseniu și antimoniu de la Ogradena Veche.

Mina este plasată în Munții Almăjului, Valea Dunării, afluentul *Mraconia*. A fost exploatată în evul mediu și epoca modernă.

Bibliografie: Boroneanț 2000, p. 131.

4. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-a descoperit o drahmă de la Dyrrhachium.

Bibliografie: Glodariu 1971, p. 80; 1974, p. 270; Medeleț 1994a, p. 260.

☐

219. Duboz (comuna Nițchidorf, județul Timiș)²²¹

²²¹ *Ibidem.*, p. 137.

1. Vestigii medievale.

a) Punctul Dâmburi.

Acest microtoponim poate fi pus în legătură cu documentul din 11 ianuarie 1608 care menționează movilele de hotărnicie ale satului cu satele Șanovița și Cadar.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 127.

☐

220. Dudeștii Noi (comuna Becicherecu Mic)²²²

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La circa 1,2 km nord de sat se poate observa un promontoriu cu dimensiunile de 200 / 150 m înconjurat cu șanțuri.

Nivelul cel mai vechi de locuire este neolitic. Acesta este suprapus de o așezare daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 250-251; Mare 2004, p. 171-172.

b) La 1 km nord de sat, pe un promontoriu din preajma unei cazemate, s-a descoperit o așezare neolitică suprapusă de niveluri daco-romane și prefeudale.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 251; Mare 2004, p. 172.

c) La 1 km est de așezarea precedentă, pe secțiunea conductei a apărut o întinsă așezare neolitică suprapusă de o alta daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 251-252; Mare 2004, p. 172.

2. Vestigii daco-romane.

a) Cu ocazia cercetării arheologice efectuate pe traseul unei conducte s-au descoperit mai multe așezări daco-romane.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 250.

b) La circa 250 m SE de canalul conductei s-a identificat o așezare daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 252; Mare 2004, p. 172.

3. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperirea unei tetradrahme de la Alexandru cel Mare.

Bibliografie: Gudea și Moțiu 1983, p. 193; Medeleț 1994a, p. 260.

☐

221. Dudeștii Vechi (comună, județul Timiș)²²³

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

²²² *Ibidem.*, p. 137-138.

²²³ *Ibidem.*, p. 138-142.

a) Punctul Bucova I.

Aceasta este o movilă având cota 85, în partea din dreapta drumului Sânnicolau Mare – Dudeștii Vechi, lângă drum. Aici s-a descoperit un schelet chircit depus „într-un sicriu de lemn”.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 112.

b) Punctul Bucova II.

La 600 m sud de mijlocul fermei se află o movilă înaltă de 0,5 m și cu diametrul de 50 m. Aici s-a descoperit un mormânt din epoca migrațiilor. În centrul movilei au apărut mai multe schelete medievale.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 112; *Bejan și Mare 1997*, p. 140-141; *1998*, p. 323-324; *Mare 2004*, p. 116.

c) Punctul Bucova III.

Movila este amplasată la 150 m NV de *Bucova II*. Dimensiunile ei sunt mai mici. Săpăturile efectuate aici au dus la descoperirea unui mormânt datat la sfârșitul mileniului I.

Între alte materiale ceramice aici apar și fragmente, dispuse în strat de cultură, Starčevo-Criș și Tisa I. În colecțiile Muzeul din Timișoara se află un picior de vas aparținând culturii Tiszapolgár, dar și culturii Bodrogkeresztúr.

Bibliografie: *Comșa 1971a*, p. 16; *Lazarovici 1971a*, p. 411; *1974*, p. 63; *1975*, p. 20; *1975a*, p. 23; *1979b*, p. 187-188; *1981*, p. 184; *Moga și Radu 1977*, p. 238; *Rusu 1977*, p. 206; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 112; *Bejan și Mare 1998*, p. 324; *Luca 1998-2000*, p. 308; *Bochiș 2004*, p. 56.

Movila este amplasată la hotarul cu Cenadul Sârbesc. Înălțimea acesteia este de 1,5 m și diametrul de 30 m. Aici s-au descoperit 17 morminte din Evul Mediu timpuriu (secolele X-XI d.Chr.). Acestea au răscolit stratul de cultură Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Lazarovici 1979b*, p. 187; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 112; *Bejan 1993-1994*; *Bejan și Mare 1997*, p. 141-144, 144-146; *1998*, p. 325; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Bochiș 2004*, p. 56.

e) Punctul Bucova V sau Vordere Banka.

Cercetarea movilei a dus la descoperirea unor morminte deranjate din epoca migrațiilor.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 112.

f) Punctul Bucova VI.

Movila este amplasată la 600 m sud de *Bucova IV*, lângă *Humca Mare* din hotarul de astăzi al Cenadului. Este vorba despre un tell neolitic de dimensiuni mici aparținând culturii Starčevo-Criș. Aici s-a descoperit un mormânt de secolele V-VI d.Chr.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 187; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 112-113; *Bejan și Mare 1998*, p. 325-326; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Mare 2004*, p. 172.

g) Punctul Bucova VII.

Movila este amplasată la 40 de pași sud de *Bucova VI*. Cercetările efectuate aici au dus la descoperirea unui mormânt chircit datat la sfârșitul eneoliticului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 113.

h) Punctul Bucova VIII.

Movila a fost cercetată arheologic și se află amplasată la circa 1300 m est de *Pusta Bucova*. Aici s-a dezvelit un mormânt de călăreț, probabil din epoca migrațiilor.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 113; *Mare 2004*, p. 116, 205.

i) Punctul Bucova IX.

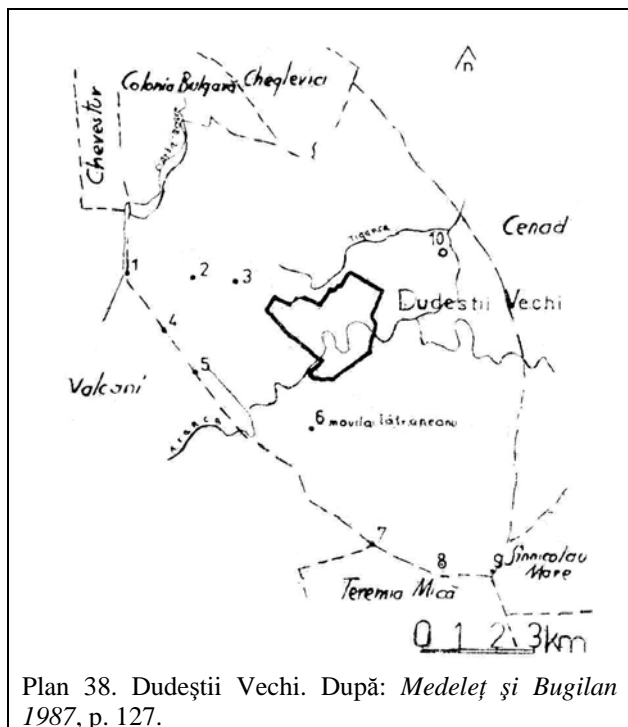
Movila este amplasată la circa 1100 m de *Humca Mare*. În aceasta s-a descoperit un mormânt de inhumație cu sicriu din perioada Latène. Sub acesta s-a descoperit un mormânt chircit databil la sfârșitul eneoliticului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 113.

j) Punctul Movila lui Deciov (Östelep).

Movila de pământ se află la 500 m NV de sat, pe terasa joasă a brațului unui fost râu, și are dimensiunile de 1336 m². Aici se află o așezare Starčevo-Criș.

Bibliografie: *El Susi 2001*, p. 18-24; *Marțiș 2001*, p. 75; *Muntean și Muntean 2001*, p. 270; *Moravetz 2003*; *2004*; *Maillol et alii 2004*; *Ciută 2005*, p. 154; *Lazarovici et alii 2005a*; **** 2001*,

d) Punctul Bucova IV.

p. 807; *** 2001a, p. 809; *** 2002-2003, p. 620; *** 2002-2003a, p. 621.

k) Punctul *Movila lui Dragomir*.

Movila se află în partea de SV a comunei, în spatele gării, lângă malul râului Aranca. Aici au fost descoperite urme de locuire din preistorie până în epoca medievală (secolele III-IV, VII-VIII, X-XI d.Chr.).

Cercetările sistematice au vizat cunoașterea unui cimitir de inhumatie sarmatic târziu.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Bejan și Tănase 2001*; *2002*; *Tănase 2002-2003*; *Kalciov 1995-1996*, p. 155.

2. Movile de pământ.

a) La circa 4 km vest de vatra comunei, în hotar cu satul Valcani, se află o movilă de pământ cu diametrul de 30 m și înaltă de circa 2 m, amplasată pe malul din stânga firului de apă numit *Ciarda Roșie*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 127.

b) Punctul *Burvătă Moghila*.

La circa 2 km vest de vatra satului se află o movilă de circa 30-35 m diametrul și cu o înălțime de circa 2,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 127.

c) Punctul *Vereșovătă Moghila*.

La 1 km vest de sat se află o movilă de pământ înaltă de circa 2,5 m, cu diametrul de circa 25 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 127.

d) La 2,7 km SV de vatra comunei, la hotarul acesteia cu satul Valcani, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 128.

e) La nord de cursul Arancăi, la 2,5 km SV de vatra satului, în hotar cu satul Valcani, este amplasată o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 128.

f) Punctul *Movila Tătraneanu*.

La 1 km sud de Dudeștii Vechi, în partea din stânga șoselei și căii ferate Dudeștii Vechi – Valcani, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30 m și înălțimea de 3,5-4 m. Aceasta este plasată pe malul unuia dintre brațele moarte ale Arancăi.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 128.

g) La 4,5 km sud de localitate, în hotar cu Teremia Mică, se află o movilă de pământ care, probabil, este aceeași cu *Bucova VI*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 128.

h) La circa 5,5 km SE de vatra comunei se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 128.

i) La circa 6,5 km SE de sat, la intersecția hotarelor cadastrale cu localitățile Cenad, Teremia Mică, Sânnicolau Mare și Dudeștii Vechi se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 128.

j) La circa 2,5 km est de sat, pe partea din stânga șoselei Dudeștii Vechi – Sânnicolau Mare. La 400 m nord de șosea, se află o movilă de pământ cu diametrul de 30 m și înălțimea de 3 m. Movila este amplasată pe malul unui fir de apă. Poate că este aceeași movilă cu *Bucova VIII*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 128.

3. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

b) Punctul *Izlaz*.

În acest punct există urme Starčevo-Criș târzii.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 187.

c) Punctul *Vatra Satului*.

Stațiunea preistorică de aici are materialele amestecate.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 187.

4. Vestigii daco-romane.

a) Aici, într-un canal de irigație, s-au descoperit fragmente ceramice cenușii, lucrate la roată, și mărgel.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 252; *Mare 2004*, p. 172.

5. Vestigii medievale.

a) În movile neidentificate în teren s-au executat săpături arheologice.

În bibliografie se amintește și existența unei necropole tumulare de secolele X-XI d.Chr.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 128.

6. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o tetradrahmă emisă de Alexandru cel Mare și un denar imperial roman emis de Vespasian.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 261.

b) Aici s-au descoperit, întâmplător, cinci monede romane târzii din bronz.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 178; *Șeptilici 2002-2003*, p. 300.

□

222. Duleu (comuna Fârliug, județul Caraș-Severin)²²⁴

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Codru sau Otcosu*.

Punctul se află pe un deal parțial împădurit, situat la 4 km sud de sat.

²²⁴ *Luca 2004*, p. 64-66; *2004a*, p. 67-70; *2005*, p. 142-145.

De aici provin un topor din piatră șlefuit și perforat și un „phallus” din piatră.

Aici s-au descoperit morminte, sugerând prezența unei necropole greu de atribuit cronologic și cultural.

Tot aici s-a descoperit și zgură de fier.

Bibliografie: *Petrovsky 1975*, p. 373; *Lazarovici 1979b*, p. 195; *Lazarovici et alii 1991*, p. 59; *Drașovean 1996*, p. 109-110; *Bozu 2003*, p. 379, 380.

b) Punctul Dâmpul din Sat.

În intravilanul localității este semnalată o așezare de epoca bronzului.

Ovidiu Bozu amintește aici o așezare dacică.

Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154; *2003*, p. 378-379.

c) Punctul Ariniș.

Dealul este situat pe partea din stânga râului Pogăniș, la aproximativ 2 km SV de sat. Pe *Coasta Coșului* se vede un șanț și un val de pământ. Localnicii îi mai spun dealului și *Cetatea Ariniș*.

Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 379.

d) Punctul Ogașul Moșului.

Acesta se află la poalele *Dealului Ariniș*. La suprafața solului apar urme de arsură.

Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 379.

e) Punctul Ponoave.

Mai jos de *Viile de la Codru* apar fragmente ceramice neolitice.

Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 380.

f) Punctul Dâmp sau Dâmpul din Vale.

Punctul se află la ieșirea din sat, spre fostele saivane.

Materialele ceramice recoltate aici aparțin culturii Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288; *Bozu 2003*, p. 381-382.

g) Punctul Grădina lui Vasi Gheorghe sau Vatra Satului.

Materialele ceramice de aici aparțin culturii Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 68; *1993*, p. 213, 288.

2. Movile de pământ.

a) Punctul La Morminți.

Pe *Dealul Cornet*, într-o poiană, se află o movilă.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 128-129.

b) Punctul Pământul lui Ion Mihai.

La est de *Dealul Cornet* se află o movilă pe terenul lui Ion Mihai.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 129.

c) Punctul Luncă.

În acest punct se află un grup de trei movile.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 129; *Bozu 2003*, p. 382.

d) Punctul Ogașul Perilor.

În acest punct se află un grup de movile.

Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 382.

e) Punctul Gai.

În acest punct se află movile.

Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 382.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Coturi.

La ieșirea din Duleu, pe ambele maluri ale Pogănișului, s-au descoperit artefacte hallstattiene. În acest loc ar fi și urme de ziduri de biserică.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288; *Bozu 2003*, p. 381.

b) Punctul Curcanu sau Corcan.

În acest punct, situat la 4 km NE de sat, pe drumul ce duce spre Vișag, în locul numit *Gruniul Porcului*, s-a descoperit o lamă de silex care poate fi atribuită paleoliticului, dar și fragmente ceramice neolitice.

Bibliografie: *Petrovsky 1975*, p. 373; *Lazarovici 1979b*, p. 196; *Bozu 2003*, p. 382.

4. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Cornet.

Pe deal, care se află pe malul din dreapta râului Pogăniș, se află punctul *Cetate*. Aici se pot observa cu ușurință urmele unui castru de pământ. Tot în acest loc sunt și tumuli de pământ.

Bibliografie: *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 132; *Benea 1996b*, p. 252; *Bozu 2003*, p. 383; *Mare 2004*, p. 172.

b) Punctul Ripigiune.

Punctul se află la aproximativ 1 km SV de sat și se prezintă sub forma unei terase cu suprafața aproximativă de 3 ha.

Așezarea se încadrează în secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 132; *Bozu 2003*, p. 380-381.

c) Punctul Dealul Foale.

La poalele dealului, după *Izvorul lui Traian*, a fost localizată o așezare rurală romană de secolele III-IV d.Chr. (urme ale reducerii minereului de fier).

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 252; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Bozu 2003*, p. 382; *Mare 2004*, p. 172.

d) Punctul Săliște.

Acesta este terenul arabil din stânga drumului ce duce de la *Izvorul lui Traian* la *Izvorul lui Țușlic*.

Așezarea de aici aparține secolelor III-IV d.Chr. (urme ale practicării metalurgiei fierului).

Aici s-au descoperit și patru monede din bronz emise în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 252; *Țicu 1999-2000*, p. 456; *Bozu 2003*, p. 382; *Mare 2004*, p. 172.

e) Punctul Izvorul lui Traian.

Locul se află la circa 500 m de ieșirea din Duleu spre Valea Mare.

Pe circa 1 ha s-au descoperit urme arheologice de secolele III-IV d.Chr. și un segment bine păstrat al drumului roman.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 252; *Bozu 2003*, p. 383; *Mare 2004*, p. 172.

6. Vestigii medievale.

a) Punctul Cucuiova

Tradiția locală plasează aici o biserică și necropolă.

Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 381.

b) Punctul Țârni

Tradiția locală plasează aici o necropolă și biserică.

Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 381.

7. Descoperiri monetare.

a) De aici provin două monede romană de aur (Nero).

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 282; *Medeleț 1994a*, p. 261; *Drăgoescu 1995*, p. 361; *Ardevan 1996*, p. 17.

b) Din hotar provine și un aureus de la Otho.

Bibliografie: *Mitrea 1973a*, p. 148; *Ardevan 1996*, p. 17.

c) În punctul Săliște s-au descoperit patru monede de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 130.

□

223. Dumbrava (comună, județul Timiș)²²⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Pe teritoriul localității s-a descoperit un topor de cupru de tip Jászladány, varianta Bradu.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 44.

b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului. De aici provin și câteva obiecte din bronz (**depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni, Ha A₁).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 93, 241; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gudea și Moșiș 1983*, p. 192; *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Gumă 1993*, p. 253, 288.

c) De aici provine un ghem din sârmă de aur.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 110, nr. 1; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 46; *Gumă 1993*, p. 244, 288.

²²⁵ Luca 2005, p. 145-146.

d) Din hotar provine o fibulă de tip Donja Dolina.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 253, 288.

2. Movile de pământ.

a) Punctul Băzeștie.

În colțul de SV al hotarului, la intersecția acestuia cu hotarele satelor Traian Vuia, Surducu Mic și Bucovăț, la cumpăna apelor dintre bazinul Begăi și cel al prezentei acumulari Surduc (*Pârâul Munișel*), pe un vârf de deal, se află un grup de movile de pământ format din cel puțin 8 construcții. Diametrul movilelor este cuprins între 10 și 15 m, iar înălțimea lor este între 1 și 1,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 129.

b) La circa 1 km NE de grupul de movile de pe *Vârful Băzeștie*, la întretăierea văii de la vest de Dealul Sărbăului cu linia de înaltă tensiune, la circa 50 m vest de stâlpul cu numărul 121 (106), se află o movilă de pământ aplatizată, așezată pe un mic bot de deal, deasupra văii, care are diametrul de 30 m și înălțimea de 0,75-1 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 129.

c) La circa 2 km SE de sat, la 500 m est de drumul județean Dumbrava – Bucovăț, deasupra *Văii Moiștea*, pe un bot de deal, se află o movilă de pământ cu diametrul de 20 m și înălțimea de circa 1 m.

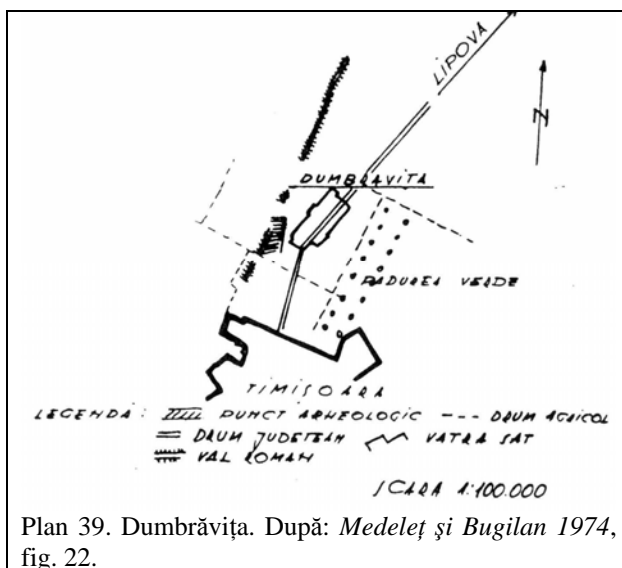
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 129.

d) La circa 4 km sud de Dumbrava, pe platoul de la vest de Valea Tramnici, se află urmele unei movile de pământ pe care s-a putut observa urma unei săpături.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 129.

□

224. Dumbrăvița (comună, județul Timiș)²²⁶

Plan 39. Dumbrăvița. După: *Medeleț și Bugilan 1974*, fig. 22.

²²⁶ *Ibidem.*, p. 146.

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Obiectiv 2*.

În hotarul localității, la aproximativ 350 m vest de valul roman, s-a descoperit o așezare hallstattiană.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 193; *Drașovean et alii 2004*, p. 21.

b) Punctul *Valul Roman sau Obiectiv 1*.

La N de Timișoara, în vecinătatea sud-vestică a comunei Dumbrăvița, la circa 900 m vest de DJ 181, Timișoara – Lipova, se suprapune traseul așa-numitului val roman. Aici au fost descoperite fragmente ceramice neolitice, dacice și aparținând secolelor VI-VIII d.Chr.

S-au descoperit, prin săpătură arheologică, mai multe valuri și șanțuri, rezultând două faze de folosire a obiectivului în perioada romană.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1974*, p. 87-88; *Dulea 2001*, p. 232; *Drașovean et alii 2004*, p. 7-20; *Mare 2004*, p. 172.

c) Punctul *Obiectiv 3*.

Zona se află la aproximativ 300 m vest de *Obiectivul 2*. Aici au fost descoperite materiale arheologice aparținând mai multor culturi și epoci istorice: culturii Starčevo-Criș, epocii daco-romane, epocii medievale timpurii (așezare de secolele IX-X d.Chr., cimitir de secolele X-XI d.Chr.), celei medievale (așezări de secolele XIII și XIV-XV d.Chr.) și moderne.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 155; *Bejan 1995-1996*, p. 127; *Drașovean et alii 2004*, p. 22-67.

2. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o monedă de aur de la Teodosiu, dar și un tezaur format din monede datate între 1444 și 1446.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 361.

b) Punctul *Nisipărie*.

De aici provine o mică monedă de bronz de la Constantinus I.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 178-179; *Șeptilici 2002-2003*, p. 300.

✠

E.

225. Eftimie Murgu (comună, județul Caraș-Severin)²²⁷

1. Vestigii preistorice.

a) Punctele Cioaca Mare, Piatra Olarului (Oborului ?) și Coveiul lui Trăilă.

Pe Dealul Socolăț situat în imediata apropiere a satului, înspre sud, există două locuri apropiate pe care s-au găsit urme Coțofeni.

S-au văzut și monede ce provin din acest punct.

Bibliografie: Moga și Gudea 1975, p. 138; Petrowszky și Cădariu 1979, p. 48, 63; Bozu și Săcărin 1979, p. 556; Ciugudean 2000, p. 71.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul La Spânzurători și La Comoară.

La SV de comună, în comun cu hotarul Prilipățului, se întinde un platou mărginit la sud de Dealul La Spânzurători.

În anul 1895, și mai apoi, s-au descoperit aici sarcofage romane.

În partea de vest a platoului, în punctul La Comoară, s-au descoperit urme romane.

Bibliografie: Moga și Gudea 1975, p. 138; Bozu și Săcărin 1979, p. 556; Benea și Bejan 1989-1993, p. 143.

b) Punctul La Izlaz.

În hotarul Prilipățului, drumul roman trecea râul Nera.

Bibliografie: Bozu și Săcărin 1979, p. 556.

3. Descoperiri monetare.

a) Punctul Fața Rușnicului.

De aici provin monede republicane și imperiale romane.

Bibliografie: Bozu și Săcărin 1979, p. 557; Benea și Bejan 1989-1993, p. 143; Medeleț 1994a, p. 261.

☒

226. Ersig (comuna Vermeș, județul Caraș-Severin)²²⁸

1. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Dealul Dâmb.

Pe panta dealului, în apropierea drumului Berzovia – Ersig – Vermeș s-au descoperit urmele unor ateliere metalurgice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Țeicu 1999-2000, p. 457; Mare 2004, p. 173.

b) În imediata apropiere a podețului de ciment de pe drumul Berzovia – Vermeș s-a descoperit un cuptor de redus minereul datat între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Țeicu 1999-2000, p. 457.

2. Vestigii medievale.

a) Pe o parte și alta a râului Sieu se află două movile de pământ considerate movile de hotar medievale.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 111.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Săpături preventive efectuate în arealul localității au dus la descoperirea a 51 de morminte medievale.

Acestea au deranjat o locuire hallstattiană suprapusă de o alta de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Țeicu et alii 2005.

☒

227. Ezeriș (comună, județul Caraș-Severin)²²⁹

1. Vestigii preistorice.

a) În hotar, în obârșia Văii Trestiei, sunt amintite, fără alte precizări, patru movile de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 130.

☒

²²⁷ Luca 2004, p. 67; 2004a, p. 70; 2005, p. 148.

²²⁸ Luca 2004, p. 67; 2004a, p. 70; 2005, p. 148-149.

²²⁹ Luca 2004, p. 67; 2004a, p. 71; 2005, p. 149.

F.

228. Fădimac (comuna Balinț, județul Timiș)²³⁰

1. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomila Mare*.

În hotar se află microtoponimicul de mai sus.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 130.

▣

229. Făget (oraș, județul Timiș)²³¹

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192.

b) De aici provin obiecte de aur preistorice.

Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199.

c) În localitate s-a descoperit un obiect de argint dacic.

Bibliografie: *Zirra și Spânu 1992*, fig. 3/45.

2. Punctul *Cetate*.

a) Pe terasa inferioară a râului Bega, la marginea localității, s-au descoperit urmele unei fortificații medievale de secolele XV-XVII d.Chr. De fapt, aici sunt două cetăți, una înconjurând-o pe cealaltă.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Barnea Al. 1989*, p. 300; *1990*, p. 318; *1991*, p. 258; *1991*, p. 435; *Popa et alii 1996*; *Căpățână 1995*; *Căpățână et alii 1996*; *Rusu A.A. 1998*, p. 13; *1999*, p. 287-288; *Rădulescu 1999-2001*, p. 65.

3. Descoperiri monetare.

a) Cu ocazia construirii căii ferate, între Făget și Balinț, s-au descoperit mai multe monede romane izolate.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 194; *Medeleț 1994a*, p. 261.

b) La o distanță de 1,5 km de Făget, în timpul unor lucrări de asfaltare din anul 1957, s-au descoperit monede romane din bronz de secolul IV d.Chr. (29 bucăți).

Bibliografie: *Mitrea 1967a*, p. 386; *1971*, p. 198-199; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 179; *Mare 2004*, p. 173; **** 1996*, p. 123.

c) În anul 1988 s-a descoperit la vest de localitate un tezaur monetar format din 700 piese din argint databil între secolele XV-XVII d.Chr.

Bibliografie: *Bordea et Mitrea 1992*, p. 205.

▣

230. Fărășești (comuna Pietroasa, județul Timiș)

▣

231. Fântânele (comună, județul Arad)²³²

1. Vestigii preistorice.

a) Pe teritoriul comunei se află o așezare preistorică, fără alte precizări.

Bibliografie: **** 1999*, p. 67.

2. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o monedă de argint de la Valens.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 173.

▣

232. Fârdea (comună, județul Timiș)²³³

1. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomila*.

Punctul din hotar cu acest nume este un vârf de deal natural.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 130.

▣

233. Fârliug (comună, județul Caraș-Severin)²³⁴

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Gruniul cu Cremene sau Cremenea*.

Dealul este situat la vest de sat. Aici s-au descoperit și materiale ceramice (Hallstatt).

²³⁰ *Luca 2005*, p. 150.

²³¹ *Ibidem.*, p. 150-151.

²³² *Ibidem.*, p. 151.

²³³ *Ibidem.*

²³⁴ *Luca 2004*, p. 68; *2004a*, p. 71; *2005*, p. 151-152.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 373; *Gumă 1993*, p. 289.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Tot aici sunt și urme ale prelucrării fierului.

Se amintesc urmele drumului roman și ale unui castru (*Aizis*).

În același loc s-au descoperit și doi *aurei*.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 283; *Mărghitan 1980a*, p. 45; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1994*, p. 316; *Medeleț 1994a*, p. 261; *Drăgoescu 1995*, p. 329, 362; *Ardevan 1996*, p. 17; *Mare 2004*, p. 173; *** 1994, p. 50.

3. Vestigii medievale.

a) În hotar este semnalat microtoponimul *Dealul Mormâniului*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 130.

□

234. Felnac (comună, județul Arad)²³⁵

1. Din puncte neprecizate de hotar provin:

- a) Un topor de bronz cu disc.
- b) Un cuțit de bronz din epoca bronzului.
- c) Două fibule de fier de tip celtic; un colier din mărgele cubice; fragmente din șapte brățări de bronz; șase verigi sau inele de bronz, nasturi, fragmente de fibule și ace de păr, toate din a doua jumătate a mileniului I d.Chr. și patru inele de tâmplă în formă de S din secolul XI d.Chr.
- d) Patru fibule de bronz (una din Latène, altele din perioada medievală timpurie).
- e) Un denar de la Hadrian și o monedă de la Maximinus Herculius.
- f) Cinci brățări de bronz, trei fragmente dintr-o altă brățară, două inele și două scărițe din perioada medievală timpurie.
- g) 44 de ștanțe din bronz pentru realizarea aplicilor presate și un tipar din lut ars (secolele VII-VIII d.Chr.).

Bibliografie: *Mitrea 1969a*, p. 168; *Mărghitan 1985*, p. 43-61; *Gumă 1993*, p. 253; *Drăgoescu 1995*, p. 329; *Dulea 2002-2003*, p. 255; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 173; *** 1999, p. 67.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *La Vii*.

La NE de localitate a fost descoperită întâmplător o necropolă de incinerare din epoca târzie a bronzului.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 166, 253, 289; 1997, p. 54, 61; *** 1999, p. 67-68; *Bejenariu 2002-2003*.

b) Punctul *La Tăietură*.

Aici s-a descoperit ceramică Basarabi (poate mai târzie).

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 289.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La 1,5 km NE de comună, spre Călugăreni, pe terenul fostului CAP aflat pe un promontoriu, s-a descoperit o așezare hallstattană și un mic **depozit de bronzuri** (seria Cincu-Suseni, Ha A₁). Alte descoperiri pot fi încadrate în secolele I î.Chr.-I d.Chr., secolul IV d.Chr., morminte sarmatice de secolele III-IV d.Chr., morminte avare (secolul VII d.Chr.), locuințe din secolele IX-X, XI-XII și XIV-XV d.Chr.

Bibliografie: *Morintz 1973*, p. 375; *Stoia 1976*, p. 277; *Zdroba și Barbu 1976*, p. 17-28; *Rusu 1977*, p. 206; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 93; *Pădureanu 1979*, p. 147; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Bejan 1985-1986*, p. 230, 234; *Gumă 1993*, p. 289; *Medeleț 1998*, p. 310; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Rădulescu 1999-2001*, p. 56; *Muntean și Muntean 2001*, p. 270; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 122, 173; *** 1999, p. 68.

b) La 1 km NV de sat, pe o terasă ce se ridică la aproximativ 200 m distanță de râul Mureș se află o așezare de secolele VII-VIII d.Chr. care suprapune alte depuneri de secolele III-IV d.Chr. și I î.Chr.-I d.Chr. (dacice clasice).

Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 80; *Mare 1997*, p. 119; 1998, p. 291; 2004, p. 94-95; *Rădulescu 1999-2001*, p. 56; *Dulea 2001*, p. 210, 214, 233; *** 1996, p. 130.

4. Vestigii de epocă romană.

a) La est de sat, spre Zădăreni, trece un val de pământ, roman, paralel cu Tisa, venind de la Mănăștur și îndreptându-se spre Mureș.

Bibliografie: *** 1999, p. 68.

5. Vestigii prefeudale.

a) Pe malul Mureșului, într-o groapă, s-au descoperit vestigii avare timpurii (42 de tipare din bronz, oase umane și de cal din secolul VII d.Chr.) extrem de bogate.

Tot în vechiul mal al Mureșului s-au descoperit fragmente ceramice Basarabi.

Bibliografie: *Dörner 1960*, p. 429, 431; *Comșa M. 1967*, p. 435; *Blăjan și Dörner 1978*, p. 126; *Pădureanu 1985*, p. 34; *Gumă 1993*, p. 166, 253, 289; *Drăgoescu 1995*, p. 329; *Bejan și Mare 1998*, p. 328; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Rădulescu 1999-2001*, p. 56; *Mare 2004*, p. 173; *** 1996, p. 130; *** 1999, p. 68.

²³⁵ *Luca 2005*, p. 152-154.

6. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea ortodoxă avea hramul *Sfântul Nicolae*. Ea este atestată documentar în secolul XVII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 138.

b) Aici funcționa în secolul XIV d.Chr. o biserică rotundă.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 91.

c) Pe un mic dâmb aflat în apropierea localității și a Mureșului se află urmele unei cetăți medievale de zid.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 1999*, p. 50-51.

7. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității s-a descoperit o monedă de la Maximianus Herculus.

Bibliografie: *Mitrea 1966a*, p. 422.

☒

235. Feneș (comuna Armeniș, județul Caraș-Severin)²³⁶

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) *Peștera Nr. 1 (Peștera Mare din Dealul Socaia)*.

Peștera se află în carstul *Râului Alb, Valea Deavova*.

Materialele arheologice datează din vremea culturii Coțofeni și din perioada medievală.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 29; *Rogozea 1986*, p. 195-196; *1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 24; *2004*, p. 26-27.

☒

236. Ferendia (comuna Jamu Mare, județul Timiș)²³⁷

1. Descoperiri monetare.

a) În localitate s-a descoperit un tezaur monetar format din denari romani republicani.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 261.

☒

237. Fibiș (comuna Mașloc, județul Timiș)²³⁸

1. Vestigii preistorice.

a) Dintr-un punct neprecizat provine, în urma unei descoperiri întâmplătoare, un topor de cupru de tip Pătulele.

²³⁶ *Luca 2004*, p. 68; *2004a*, p. 71; *2005*, p. 154.

²³⁷ *Luca 2005*, p. 154.

²³⁸ *Ibidem.*, p. 154-155.

Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 94; *1999-2000*, p. 231.

2. Vestigii de perioadă romană.

a) *Punctele Maghiarod Pusta și Valea Borduș*.

Aici putem urmări urmele valului roman.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 17.

b) *Punctul Răchiși*.

La aproximativ 50-100 m NV de localitate trece valul roman, după care se pierde.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 17.

3. Vestigii medievale.

a) Ruinele unei mănăstiri (mănăstirea „de lângă Apa Neagră”) se află spre Seceani. Se pare că a fost o mănăstire ortodoxă anterioară secolului XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 138.

☒

238. Ficățar (comuna Racovița, județul Timiș)²³⁹

1. Movable de pământ.

a) *Punctul Gomila*.

La vest de sat, în hotar cu satul Drăgoiești, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 130.

☒

239. Firiteaz (comuna Șagu, județul Arad)²⁴⁰

1. Vestigii preistorice.

a) *Punctul Sodol*.

Aici a fost identificată o așezare neolitică.

Bibliografie: **** 1999*, p. 69.

b) În șanțul șoselei comunale de la marginea de vest a satului s-a descoperit un bogat tezaur format din obiecte de aur (16 brățări) datat în perioada de la sfârșitul epocii bronzului și începutului celei a fierului.

Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 46; *Kiss 1980*, p. 86; *Gumă 1993*, p. 244, 289; **** 1999*, p. 69-70.

c) De aici provine un depozit de bronzuri din seria Șomartin-Vetiș (Ha B₃).

Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 209.

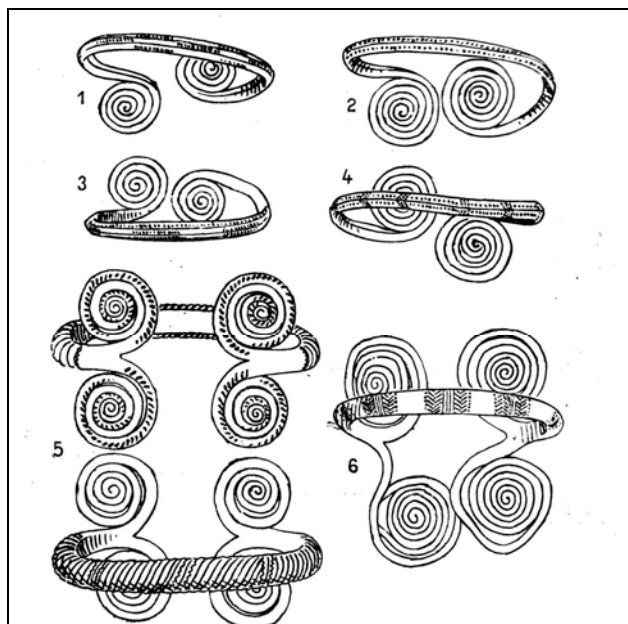
2. Vestigii daco-romane.

a) Pe marginea drumului de țară ce leagă satul de centrul de comună, la aproximativ mijlocul distanței, se află o așezare de secolele III-IV d.Chr.

²³⁹ *Ibidem.*, p. 155.

²⁴⁰ *Ibidem.*, p. 155-156.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 174; *** 1999, p. 70.

— Brățări de aur de la Firiteaz (2/3).

Fig. 11. Firiteaz. Brățări preistorice din aur. După: *Popescu D. 1956*, fig. 129.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Capul Boului*.

La circa 1 km vest de acest punct se recunosc în teren urmele unei fortificații circulare (diametrul de 35 m) înconjurată cu un șanț lat de 2 m. În interiorul acesteia se află resturi de cărămizi, mortar și fragmente ceramice medievale.

Bibliografie: *** 1999, p. 70.

b) În satul Esperiş, contopit încă de la începutul secolului al XVI-lea cu localitate, a funcționat o abație ținând de ordinul benedictin. Ea este amintită documentar de la începutul secolului XII d.Chr.

Bibliografie: *Matei 1973*, p. 313.

c) În sat funcționa încă din secolul XIII d.Chr. o biserică.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 91-92.

4. Descoperiri monetare.

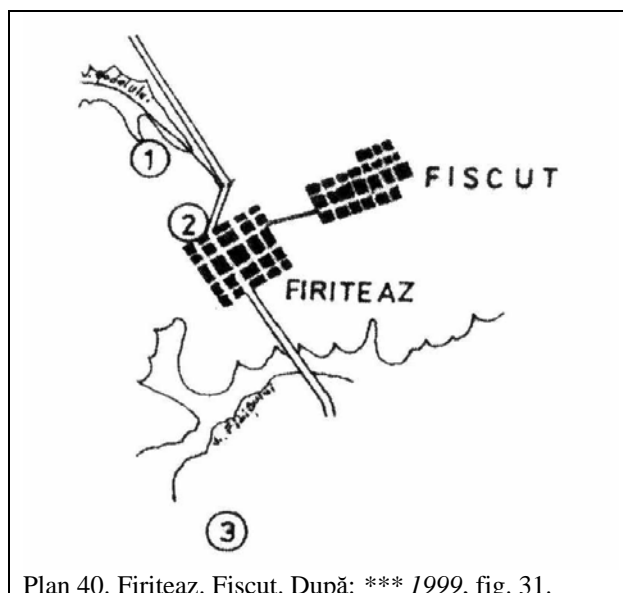
a) În hotarul localității s-a descoperit un denar de la Antoninus Pius.

Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 212, 213; *Mitrea 1963*, p. 470; *1963a*, p. 595; *Rusu 1963*, p. 209; *Gumă 1993*, p. 244, nr. 10; *Mare 2004*, p. 174; *** 1999, p. 70.

□

240. Fiscut (comuna Șagu, județul Arad)²⁴¹

²⁴¹ *Ibidem.*, p. 156.

Plan 40. Firiteaz. Fiscut. După: *** 1999, fig. 31.

1. Vestigii preistorice.

a) Pe teritoriul localității s-a descoperit un celt cu disc din epoca târzie a bronzului.

Bibliografie: *** 1999, p. 70.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Într-o grădină s-a descoperit, în secolul XIX, un vas roman.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 253; *Mare 2004*, p. 174; *** 1999, p. 70.

□

241. Fizeș (comuna Berzovia, județul Caraș-Severin)²⁴²

1. Vestigii preistorice.

a) Într-un loc situat la 7 km de sat s-a descoperit o râșniță și fragmente ceramice.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 374.

b) Depozite de bronzuri.

Punctul *Ogașul Poiței*.

Locul descoperirii **depozitului de bronzuri** se află pe Dealul Căprioara, la aproximativ 8 km SV de sat, în zona de dealuri care marchează hotarul dintre Fizeș și Ferendia (jud. Timiș).

Depozitul se încadrează în seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).

Bibliografie: *Bozu 1982*; *Gumă 1993*, p. 253, 289; *1997*, p. 15.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Gorgane*.

În acest punct se află o așezare Basarabi și tumuli aplatizați.

²⁴² *Luca 2004*, p. 68-69; *2004a*, p. 71-72; *2005*, p. 156-157.

Aici s-au descoperit și cuptoare de redus minereul de fier (secolele III-IV d.Chr.).

Bibliografie: *Petrovsky 1975*, p. 374; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Gumă 1983*, p. 68; 1993, p. 213, 289; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 130; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Mare 2004*, p. 174.

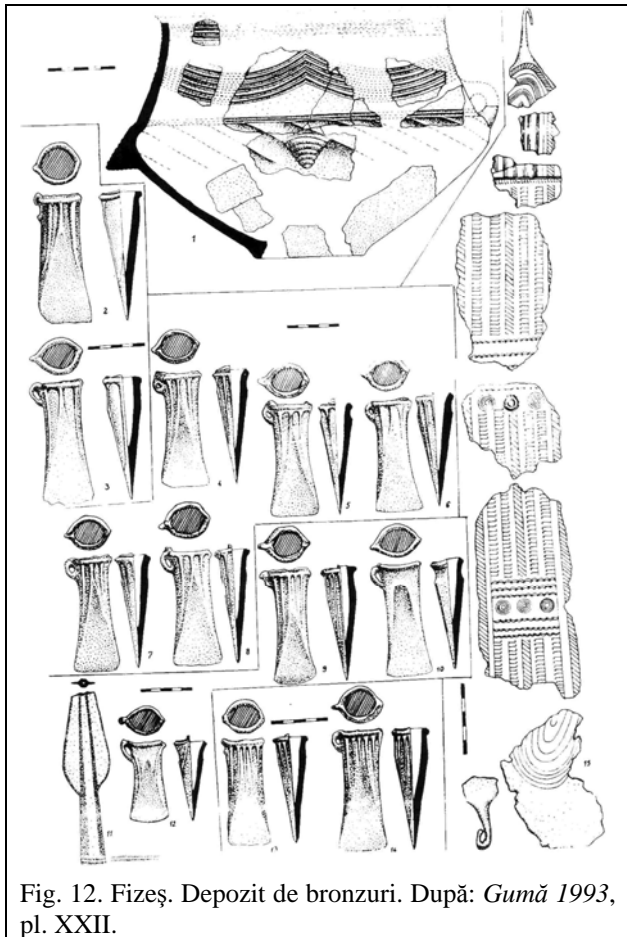

Fig. 12. Fizeș. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXII.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Dâmbul Mare* și *Dâmbul Izvor*.

În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr., cu cuptoare de redus minereul de fier.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Petrovsky 1974*; *Mărghitan 1980a*, p. 156-160; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Drăgoescu 1995*, p. 329; *Benea 1996b*, p. 231; *Wollmann 1996*, p. 235; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 174.

b) Punctul *Drumul Mare*.

Aici s-au descoperit cuptoare de redus minereul de fier, dar și materiale ceramice din secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 133; *Benea 1996b*, p. 253; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 49; 2004, p. 380; *Mare 2004*, p. 174.

c) Punctul *Piștoni* sau *La Piștani*.

Aici se aflau două movile alungite. În ele s-au descoperit cuptoare de redus minereul de fier.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 49; *Mare 2004*, p. 174.

d) Punctul *Făitălan*.

În acest loc s-au descoperit bucăți de zgură, tuburi de suflat și fragmente ceramice de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 50; *Mare 2004*, p. 174.

4. Descoperiri monetare.

a) De pe teritoriul localității provine o monedă romană de argint.

Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.

□

242. Foeni (comună, județul Timiș)²⁴³

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Cimitirul Ortodox*.

În punctul menționat, aflat la extremitatea vestică a localității, pe un bot de terasă natural care domină *Valea Timișatului*, se află o mare așezare cu o stratigrafie complexă. Între materialele arheologice recoltate avem ceramică Starčevo-Criș, Vinča C, grupului Foeni, epocii timpurii a bronzului, Hallstattului secolele III-IV d.Chr. (cimitir sarmatic, poate și așezare), din Evul Mediu dezvoltat și târziu.

Materialele neolitice de aici dau numele *grupului cultural Foeni*.

Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea timpurie și mijlocie a perioadei.

Tot aici a funcționat o fortificație cu val, șanț și palisadă databil între secolele XII-XIII d.Chr., dar și o așezare de secolul XVII d.Chr. (*Liviu Mărghitan* amintește aici o fortificație care durează la sfârșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului).

Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1979b*, p. 210 (*Cimitirul Catholic* ?); 1987; 2000; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 132; *Drașovean 1991*, p. 210; 1994, p. 141-142, 144-145, 147, 149; 1996, p. 110; 1996a, p. 273, 275; 1996b; 2003, p. 42 și urm.; *Drașovean et alii 1997*; 2000; *Drăgoescu 1995*, p. 328; *Muntean 1996*; *Gumă 1997*, p. 15, 22, 26, 28, 29, 30, 32, 36; *Gogâltan 1993b*; 1994a; 1995a, p. 57-58; 1999, p. 200, 204, 205; 2004a, p. 67; *El Susi 1998a*; 2003; *Szentmiklosi*

²⁴³ *Luca 2005*, p. 158-160.

1999-2000, p. 580; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 40; *Chiu 2002-2003*; *Aghișoaie și Drașovean 2004*; *Mare 2004*, p. 174; *Bochiș 2004*, p. 56; *** 1999-2000, p. 819, 820; *** 2001, p. 807; *** 2001a, p. 809; *** 2001b, p. 811; *** 2002-2003, p. 620; *** 2002-2003a, p. 621.

b) Punctul Gomila Lupului.

La circa 3 km nord de sat, pe malul din stânga Timișatului, la confluența cu Bega Mică, se află acest punct. Ridicătura din teren este un tell cu diametrul de aproximativ 125 m, ce se înalță cu 1 m față de terenul din jur.

Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea timpurie și mijlocie a perioadei.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 131; *El Susi 1994*; *Gumă 1997*, p. 15, 43; *Gogâltan 1999*, p. 205; 2004, p. 88-89, 91, 96, 97, 99, 103; *Crăciunescu 2000*, p. 264.

c) Punctul Sălaș.

Aici, în situl aflat la 3 km nord de sat, lângă drumul de legătură Foeni – Ionel, s-au descoperit materiale ceramice aparținând culturii Starčevo-Criș (faza II) și epocii timpurii, dar și mijlocii, a bronzului; culturii Basarabi și secolului IV d.Chr.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Greenfield și Drașovean 1994*; *Kuijt 1994*; *Gumă 1997*, p. 22, 26, 28, 30, 32, 36; *Ciobotaru 1998*; *Gogâltan 1999*, p. 200; *Drașovean 2001*, p. 34-35; *Spataro 2004*; *Ciută 2005*, p. 149-150.

d) Punctul Stația de Gaz sau Gaz.

Aici se află o așezare aparținând culturii Starčevo-Criș, dar și materiale arheologice din epoca bronzului și cea daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 253; *El Susi 2001*, p. 15-18; *Drașovean 2001*, p. 34-35; *Lazarovici și Lazarovici 2002*, p. 21; *Spataro 2003*; *Mare 2004*, p. 174; *** 2001, p. 819.

e) Punctul Odaia Nouă sau Gomila Mică.

La circa 600 m NV de localitate se află acest punct. De la suprafață s-au adunat materiale ceramice Coțofeni, daco-romane și medievale.

Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 106; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 131; *Mare 2004*, p. 174.

f) La 2,5 km SV de Foeni, în hotar cu satul Cruceni la vest de Pârâul Timișat, în apropierea punctului vamal, la est de calea ferată Medja – Jaša Tomić și în imediata vecinătate a frontierei de stat a României, se află o movilă de pământ de mari dimensiuni, cu diametrul de circa 150 m, înaltă de 9-10 m, de pe care s-au recoltat fragmente ceramice preistorice și de secolele IX-XI d.Chr.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 131.

g) Punctul Bucovina.

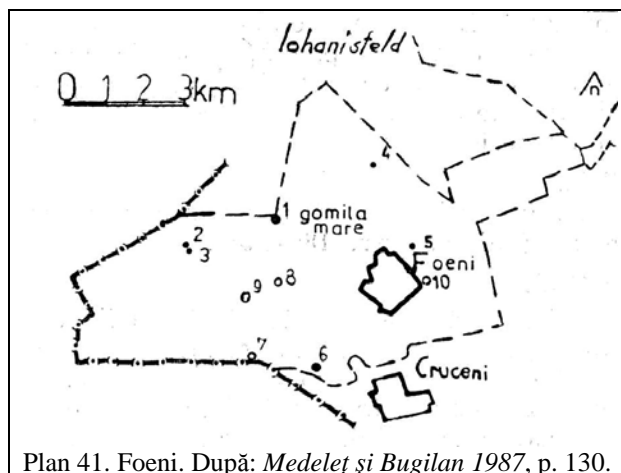
La vest de sat, în așa-numita *Pungă*, la vest de calea ferată Medja – Jaša Tomić, pe *Pusta Talagea*, se află două movile de pământ, distanțate la circa 250 m, cu diametrul de circa 20 m și înălțimea de 1-1,5 m, pe care nu s-au găsit fragmente ceramice. În apropierea uneia dintre movile s-a descoperit un celt realizat din bronz (Ha A₁).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 131; *Gumă 1993*, p. 253, 289.

h) Punctul Gomila.

La 2 km vest de comuna Foeni și la 200 m de șosea, se află o movilă de pământ cu diametrul de 40-50 m și o înălțime de 4-5 m. În jurul ei se află un șanț circular cu diametrul de 75-100 m. De pe suprafața ei au fost recoltate fragmente ceramice preistorice, de secolele III-IV d.Chr. și medievale.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 131; *Mare 2004*, p. 174.

Plan 41. Foeni. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 130.

2. Movile de pământ.

a) Punctul Gomila Mare, Deal sau La Gomilă.

La 2,7 km NV de vatra satului, la linia de hotar cu satul Iohanisfeld, se află o movilă de pământ cu dimensiuni considerabile (diametrul de circa 80 m și înălțimea de circa 5,5 m). Săpăturile efectuate aici au dus la descoperirea unor artefacte, astăzi dispărute.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 130-131.

b) La 50 m vest de punctul vamal Foeni, la vest de calea ferată amintită, se află o movilă de pământ intersectată de frontieră, cu înălțimea de circa 2,5 m și diametrul de circa 50 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 131.

c) Le vest de Foeni și la aproximativ 1 km vest de podul din preajma punctului de vamă, la circa 700 m SV de movila anterioară, se află o altă movilă de pământ înaltă de 4-5 m și cu diametrul de circa 80 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 131.

d) La ieșirea din comună, către Giulvăz, la câteva zeci de metri de șosea, în dreapta acesteia, în izlaz, se află o movilă aplatizată cu diametrul de 20 m și înălțimea de circa 1 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 132.

3. Vestigii preistorice.

Din hotar provin materiale ceramice Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 213, 289.

4. Vestigii de epocă romană.

e) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană (un cimitir), dar și resturile unei așezări rurale.

Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 106; *Branga 1980*, p. 107; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 328; *Pop 2003*, p. 268; *Bejan 2004*, p. 380.

5. Vestigii medievale.

a) Într-o gospodărie s-au descoperit mai multe morminte de inhumație, orientate E – V. Într-unul dintre acestea s-a descoperit un inel de tâmplă din aur încadrabil între secolele XI-XII d.Chr.

Bibliografie: *Szentmiklosi 1999-2000*.

6. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-au descoperit monede romane.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 362.

⌘

243. Folea (comuna Voiteg, județul Timiș)²⁴⁴

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *La Bruși*.

În hotarul localității, la 1,5 km vest de sat, sunt semnalate materiale ceramice aparținând grupului cultural eneolitic *Foeni*.

Bibliografie: *Drașovean 1991*, p. 210; *1994*, p. 149; *1996*, p. 110.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Vena Mare*.

Pe aici trece ductul valului roman purtând toponimicul *Valul lui Traian*.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 16.

b) Pe șoseaua Folea – Sipet, la 3 km de Folea, se află o întinsă așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 253; *Mare 2004*, p. 174-175.

c) La circa 300 m de așezarea precedentă, pe o terasă, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 253-254; *Mare 2004*, p. 174-175.

3. Vestigii prefeudale.

a) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-au descoperit materiale ceramice din secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 233.

4. Descoperiri monetare.

a) Din hotarul satului provine un denar imperial roman emis de Domitian.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 261.

⌘

244. Forotic (comună, județul Caraș-Severin)²⁴⁵

1. Vestigii preistorice.

a) În zona vărsării *Ogașului Merii*, în digul micului lac de acumulare din *Valea Nărăștia*, s-a descoperit o așezare neolitică și eneolitică.

Bibliografie: *** *1982*, p. 324.

b) Punctul *La Nărăștie*.

Pe versantul de NV al *Dealului Broștina*, la circa 200 m de ultimele case din sat, pe versantul din stânga *Văii Nărăștia*, în apropiere de *Ogașul Merii*, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice.

Bibliografie: *** *1986*, p. 351.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 43, 141; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Mare 2004*, p. 175.

b) Punctul *Valea Cernovățului*.

a) În zona împădurită numită *Valea Iepii* s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 175.

⌘

245. Frăsiniș (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)²⁴⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Frăsiniș*.

Locul se află aproape de cumpăna apelor spre Almăj, la izvoarele mai multor văi, în zona cătunului Frăsiniș.

Materialele arheologice aparțin epocii mijlocii a bronzului și – probabil – epocii hallstattiene.

²⁴⁴ *Ibidem.*, p. 160-161.

²⁴⁵ *Luca 2004*, p. 69; *2004a*, p. 72; *2005*, p. 161-162.

²⁴⁶ *Luca 2004*, p. 69; *2004a*, p. 72-73; *2005*, p. 162.

Bibliografie: *Lazarovici și Săcărin 1979*, p. 86; *Dragomir 1981*, p. 464.

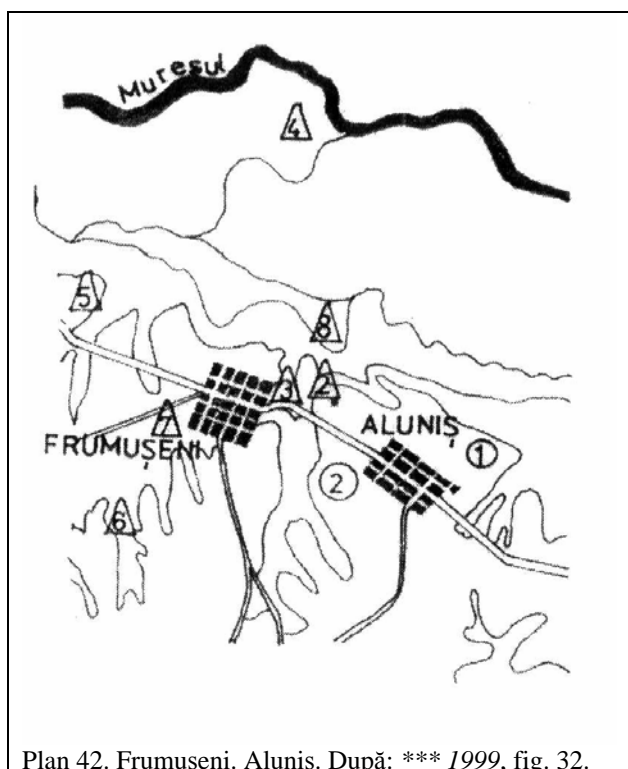
□

246. Frumușeni (comuna Fântânele, județul Arad)²⁴⁷

1. Vestigii preistorice.

a) Din puncte nedeterminate din hotarul localității provin un topor neolitic de piatră cu gaură de prindere și vârfuri de săgeată dintr-o epocă neprecizată.

Bibliografie: *** 1999, p. 70.

Plan 42. Frumușeni. Aluniș. După: *** 1999, fig. 32.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Dealul Caprei sau Ccoașa Caprei.

Movila din hotar cu acest nume este o mică fortificație cu mai multe niveluri de cultură (30 / 40 m la autorii mai vechi, 45 / 65 m în realitate) din epoca bronzului, prima vârstă a fierului, secolele III-IV d.Chr. și prefeudală. Forma sa este ușor elipsoidală cu diametrul de 30-40 m.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 272, nr. 197; *Rusu 1963*, p. 188; 1979, p. 119; *Dörner 1976*, p. 42; *Pădureanu 1988*, p. 385; *Gumă 1993*, p. 289, nr. 60; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 71; *Mare 2004*, p. 175; *** 1999, p. 70-71.

b) La circa 2,5 km sud de localitate, pe o porțiune de teren mai înaltă, au fost descoperite fragmente

ceramice de epoca bronzului și din perioada secolelor III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Blăjan și Dörner 1978*, p. 126; *Pădureanu 1985*, p. 33-34; 1987-1988, p. 510; *** 1999, p. 71.

c) Punctul Fântâna Turcului.

La circa 1 km NE de localitate s-au descoperit materiale arheologice din secolele III-IV, X-XI și XII-XIV d.Chr.

Aici s-a cercetat un turn cu fântână la parter, trei clădiri și, parțial, cimitirul. Într-una dintre clădiri, de plan central, s-a dezvelit un frumos mozaic.

Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 57; *Hurezan et alii 2004*; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 175; *** 1999, p. 71.

d) La circa 300 m est de marginea satului, pe vechiul mal al Mureșului, s-a descoperit o așezare daco-romană și o alta de secolele XII-XIII d.Chr. De aici s-au recoltat și mai multe monede bizantine, precum și una de la Bela III.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 254; *Rădulescu 1999-2001*, p. 57; *Oța 2004*, p. 505; *** 1999, p. 71.

3. Vestigii daco-romane.

a) La marginea de SV a satului au fost descoperite fragmente ceramice aparținând secolelor III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 34; 1988, p. 385; *Mare 2004*, p. 175; *** 1999, p. 71.

b) La nord de localitate, pe o terasă înaltă în lunca Mureșului, s-au descoperit materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 34; *Mare 2004*, p. 175.

c) Punctul Sanczberg.

La vest de sat, în partea din dreapta șoselei spre Arad, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 132; 1991, p. 7; *Mare 2004*, p. 175.

4. Vestigii medievale.

a) Pe malul Mureșului, la limita dintre satele Frumușeni și Fântânele, s-au semnalat schelete omenești, spălate de apele râului. Tot de aici provine și un vârf de săgeată din fier.

Bibliografie: *** 1999, p. 71.

b) Punctul Insula Hadă.

Aici s-au cercetat bordeie încadrate între secolele IX-XII d.Chr.

Tot aici se află și o cetate medievală.

Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 61-63; *Bejan 1985-1986*, p. 231; *Rusu A.A. și Hurezan 1999*, p. 52-53; *Oța 2004*, p. 505.

c) Cetatea Bizere.

²⁴⁷ Luca 2005, p. 162-164.

La SV de sat, în partea din dreapta șoselei spre Arad, se află o cetate în patru colțuri, care a avut turnuri, șanț și val. Aceasta se datează în secolul XV d.Chr.

Mănăstirea benedictină de aici a fost construită cândva în secolul al XII-lea d.Chr. și avea hramul *Sfintei Fecioare*.

În vecinătatea fortificației s-a descoperit o monedă de la Commodus și fragmente ceramice încadrabile în secolele III-IV d.Chr.

Aici se află și un grup de morminte din secolele XII-XV d.Chr.

Bibliografie: *Blăjan și Dörner 1978*, p. 126; *Lanevschi 1979*, p. 1005-1006; *Pădureanu 1988*, p. 385; *Rădulescu 1999-2001*, p. 57; *Rusu et alii 2000*, p. 139-141; *Rusu A.A. și Hurezan 1999*, p. 53; *2000*, p. 92-93; *Rusu A.A. et alii 2002*; *Hurezan et alii 2003*; *Oța 2004*, p. 505; **** 1999*, p. 71.

✠

G.

247. Gad (comuna Ciacova, județul Timiș)²⁴⁸

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de la sfârșitul epocii bronzului și începutul Hallstattului.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu* 1983, p. 193; *Drăgoescu* 1995, p. 330.

b) Depozite de bronzuri.

De pe teritoriul localității provine un **depozit de bronzuri** de la începutul Hallstattului, seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).

Bibliografie: *Rusu* 1963, p. 207; *Petrescu-Dîmbovița* 1977, p. 94, 242; *Mărghitan* 1980, p. 76-77; *Gumă* 1993, p. 253, 289.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu* 1983, p. 194; *Bejan* 1995-1996, p. 128; *Benea* 1996b, p. 254; *Mare* 2004, p. 175.

✠

248. Gaiu Mic (comuna Moravița, județul Timiș)²⁴⁹

1. Descoperiri monetare.

a) De aici provine un mic tezaur format din șapte tetradrahme.

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 262.

b) Din hotarul localității provine o monedă de bronz de la Constantius II.

Bibliografie: *Toma-Demian* 2002-2003, p. 179.

c) De aici provin mai multe monede medievale.

Bibliografie: *Bakić* 1997, p. 57.

d) În hotar s-a descoperit un tezaur monetar format din 210 piese de aur de la Constantin al VII-lea Porfirogenetul.

Bibliografie: *Iambor* 2002, p. 121.

²⁴⁸ *Luca* 2005, p. 165.

²⁴⁹ *Ibidem.*

249. Gărâna (comuna Brebu Nou, județul Caraș-Severin)

✠

250. Gătaia (comună, județul Timiș)²⁵⁰

1. Vestigii preistorice.

a) Aici s-a descoperit un celt din bronz.

Bibliografie: *Gumă* 1993, p. 253.

b) În condiții neprecizate s-au descoperit materiale ceramice Gârla Mare-Žuto Brdo.

Bibliografie: *Șandor-Chicideanu* 2003, p. 230-231.

2. Vestigii dacice.

a) Pe teritoriul localității se semnalează urme arheologice aparținând Latène-ului dacic.

Bibliografie: *Mărghitan* 1980, p. 81; *Gudea și Moșiu* 1983, p. 193.

4. Movile de pământ.

a) La est de localitate, în stânga drumului Gătaia – Măureni, la circa 300 m de pasajul căii ferate Timișoara – Reșița, se află o movilă de pământ înaltă de circa 5-6 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 132.

5. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Valea Begului.

Aici, la est de întretăierea drumului agricol Gătaia – Sipet, s-a cercetat o așezare (așezarea 1) de secolele VIII-IX d.Chr. Aceasta suprapune o altă așezare de secolele IV-V d.Chr. (urme de practicare a metalurgiei fierului) și este suprapusă de o alta medievală târzie.

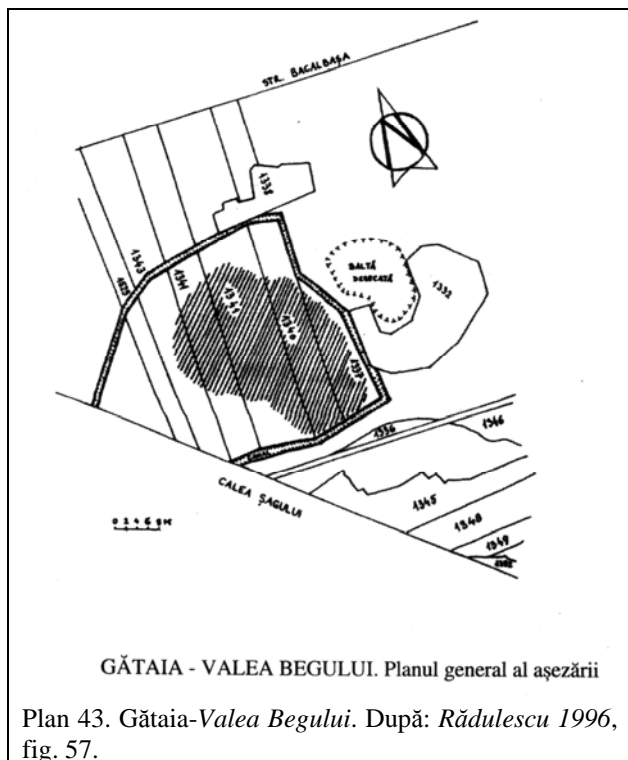
De aici provin și materiale ceramice Basarabi.

Bibliografie: *Gumă* 1993, p. 213, 289; *Rădulescu* 1994; 1996; 1999-2001, p. 61; *Bejan și Stoian* 1995-1996, p. 52; *Benea* 1996b, p. 254; *Țeicu* 1999-2000, p. 456; *Dulea* 2001, p. 233; *Mare* 2004, p. 95-96, 175, 176; *** 2001, p. 820.

²⁵⁰ *Ibidem.*, p. 166-168.

b) La baza versantului de nord al *Văii Begului*, la peste 2 km est de așezarea anterioară, la 100 m de o viroagă și la vest de drumul agricol, se află o așezare cu mai multe niveluri de locuire daco-romane și medievale.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 254-255; *Mare 2004*, p. 175, 176.

Plan 43. Gătaia-Valea Begului. După: *Rădulescu 1996*, fig. 57.

c) Pe malul de nord al *Văii Begului*, la aproximativ 1,5 km în aval de podul de pe drumul Gătaia – Săpătuș, imediat la vest de un alt afluent dinspre nord, a fost identificată o așezare daco-romană suprapusă de o alta din evul mediu timpuriu și dezvoltat.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 255-256; *Mare 2004*, p. 175, 176.

d) Pe o terasă ce se profilează pe un promontoriu care domină lunca Begului, la 1 km vest de așezarea de la punctul 5i, se află o așezare cu stratigrafie complexă: neolitic, Hallstatt și daco-roman. Situl este la aproximativ 500 m est de valul roman.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 257; *Mare 2004*, p. 175, 176.

e) La 800 m de valul roman, pe versantul de sud al pârâului, pe o terasă, s-au descoperit mai multe niveluri de locuire: neolitic, Hallstatt, daco-roman, prefeudal și medieval.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 257; *Mare 2004*, p. 175, 176.

f) La nord de *Valea Begului*, la 250 m NV de podul mai sus amintit, pe un bot de deal delimitat

la vest de o vale, se află o mare așezare daco-romană.

Tot aici s-au descoperit și fragmente ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 255; *Mare 2004*, p. 176.

5. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Valea Mății.

Aici se află o așezare de secolele III-IV d.Chr. (cu urme de practicarea metalurgiei fierului).

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Mare 2004*, p. 175, 176.

b) Pe partea de nord a *Văii Begului*, imediat la vest de întretărirea acesteia cu un drum de exploatare agricolă, la 1 km est de așezarea următoare, se află un sat daco-roman.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 255; *Mare 2004*, p. 176.

c) Pe versantul de sud al *Văii Begului*, la 1 km vest de podul peste vale al drumului Gătaia – Săpătuș, a fost semnalată o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 255; *Mare 2004*, p. 176.

d) Pe malul de nord al pârâului Beg, la 100-200 m est de o linie electrică cu traseul NNV-SSE, pe panta versantului, a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 256; *Mare 2004*, p. 176.

e) Pe malul de nord al pârâului Beg, pe o terasă joasă aflată deasupra luncii pârâului, la 200 m est de o linie electrică orientată NNV-SSE și la est de un drum de țară, se află o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 256; *Mare 2004*, p. 176.

f) La 500 m est de un drum agricol, pe o terasă care este delimitată înspre nord de pârâul Beg, la 50-100 m nord de linia electrică, a fost identificată o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 256; *Mare 2004*, p. 176.

g) La întretărirea dintre pârâul Beg și același drum agricol, la vest de punctul de cotitură al traseului unei linii electrice, s-a descoperit o întinsă așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 256-257; *Mare 2004*, p. 176.

h) Așezarea daco-romană din acest punct este situată pe un bot de deal, la nord de drumul care mărginește pârâul Begului, la est de drumul agricol de pe talvegul unei viroage, aflată între două terase ale văii.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 257; *Mare 2004*, p. 176.

i) La 1,5 km de așezarea din punctul 4e, pe un promontoriu care înaintază în lunca Begului, la

300 m de talvegul râului, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 257-258; *Mare 2004*, p. 176.

j) La 500 m NE de așezarea de la punctul 5a se află o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258; *Mare 2004*, p. 176.

k) Pe *Valea Begului*, la sud de intersecția cu un drum agricol care vine dinspre Folea, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258; *Mare 2004*, p. 176.

l) La 400 m nord de intersecția dintre *Valea Begului* și valul roman, pe malul nordic al văii, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258; *Mare 2004*, p. 176.

6. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea paulină este înființată în secolul XIV d.Chr. Nu este cunoscută amplasarea sa geografică.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 142.

b) Mănăstirea *Sfântu Gheorghe* se află pe un vechi curs al Bârzavei. Cele mai vechi urme de zidărie de aici se leagă de secolul XVI d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 2005a*.

7. Descoperiri monetare.

a) O monedă, imitație timpurie după tipul Filip II, a fost descoperită în localitate, pe malul *Pârâului Gorovei*, în grădina casei cu numărul 60 de pe strada Republicii.

Bibliografie: *Bălănescu 1995*, p. 191-192; *Bordea 1996-1998*, p. 435.

b) Într-o grădină s-a descoperit un denar republican roman emis de L. Antestius Gragulus.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 262.

□

251. Găvojdia (comună, județul Timiș)²⁵¹

1. Vestigii preistorice.

a) La nord de comuna Govăjdia, în aval de o balastieră, s-a descoperit, întâmplător, în nisipul scos din albia râului, un coif de bronz, greco-ilir databil în secolele VI-V î.Chr.

Bibliografie: *Medeleț și Cedică 2002-2003*.

2. Vestigii daco-romane.

a) La nord de localitate, în stânga șoselei Caransebeș – Lugoj, a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258-259; *Mare 2004*, p. 176-177.

b) În stânga căii ferate Caransebeș – Lugoj, la 500 m de așezarea precedentă, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 259; *Mare 2004*, p. 177.

c) La 300 m NE de km 3 al drumului Lugoj – Știuca, pe malul din stânga al pârâului Știuchița, a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 259.

d) În stânga căii ferate Găvojdia – Criciova, la circa 150 m est de un braț mort al râului Timiș, la 1 km NNE de podul peste Timiș, se află o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 259.

□

252. Gârbovăț (comuna Bănia, județul Caraș-Severin)²⁵²

1. Vestigii preistorice.

a) **Punctul Dealul Anghel.**

La poalele sudice ale dealului s-au descoperit fragmente ceramice atribuite neoliticului.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 358.

b) **Punctul Săliște.**

Locul este în apropierea saivanului CAP apar fragmente ceramice și oase umane.

Bibliografie: *Bozu și Săcărin 1979*, p. 556.

2. Vestigii daco-romane.

a) **Punctele Arșiță, Gai și Pustă.**

Din aceste puncte provin fragmente de rășniță, ceramică de secolele III-IV d.Chr. și zgură.

Bibliografie: *Bozu și Săcărin 1979*, p. 556; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 260; *Mare 2004*, p. 177.

□

253. Gârliște (comuna Goruia, județul Caraș-Severin)²⁵³

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) **Peștera Gaura lui Ecob sau Galaț.**

Peștera se află în carstul din *Valea Gârliștei*, *Pârâul Aninei*, versantul din dreapta, *Dealul Gornia*.

În peșteră s-au descoperit mai multe fragmente ceramice eneolitice (cultura vaselor cu toarte pastilate), cultura Coțofeni, hallstattiene timpurii și dacice.

Bibliografie: *Rogozea 1983*, p. 140-141; *Rogozea 1986*, p. 173, 175; 1987, p. 361; *Gumă 1993*, p.

²⁵¹ *Ibidem.*, p. 169.

²⁵² *Luca 2004*, p. 70; *2004a*, p. 73; *2005*, p. 169-170.

²⁵³ *Luca 2004*, p. 70-71; *2004a*, p. 73-74; *2005*, p. 170.

289; Petrescu 1997, p. 31; 2000a, p. 24-25; 2004, p. 21; Boroneanț 2000, p. 30; Bochiș 2004, p. 56 (Tiszapolgár?!).

b) Peștera cu Apă din Cheile Gârliștei.

Peștera se află în carstul din Valea Gârliștei, versantul din dreapta, Dealul Gornica, la 2,5 km de Izvorul Petriș.

Materialele arheologice descoperite aparțin culturii Coțofeni.

Bibliografie: Rogoza 1987, p. 361; Petrescu 2000a, p. 27, 31; Boroneanț 2000, p. 29-30.

c) Peștera Grădinca.

Materialul arheologic descoperit aici este amintit la Sorin Marius Petrescu.

Bibliografie: Petrescu 2000a, p. 27; 2004, p. 24.

2. Movile de pământ.

a) În hotar există Vârful Moghila.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 134.

3. Vestigii daco-romane.

a) **Punctul Dric.**

Aici s-a descoperit o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Țicu 2003, p. 361.

□

254. Gârnici (comună, județul Caraș-Severin)²⁵⁴

1. Movile de pământ.

a) În hotar există microtoponimul *Trei movile*.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 134.

□

255. Gelu (comuna Variaș, județul Timiș)²⁵⁵

1. Vestigii preistorice.

a) În vatra satului s-a descoperit ceramică hallstattană.

Bibliografie: Gumă 1993, p. 289.

2. Movile de pământ.

a) **Punctul Gomilușima Unca.**

La nord de sat, la circa 1,5 km la est de Pârâul Sicso, aproape de hotarul cu localitatea Mailat, este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 132.

b) **Punctul Huncă.**

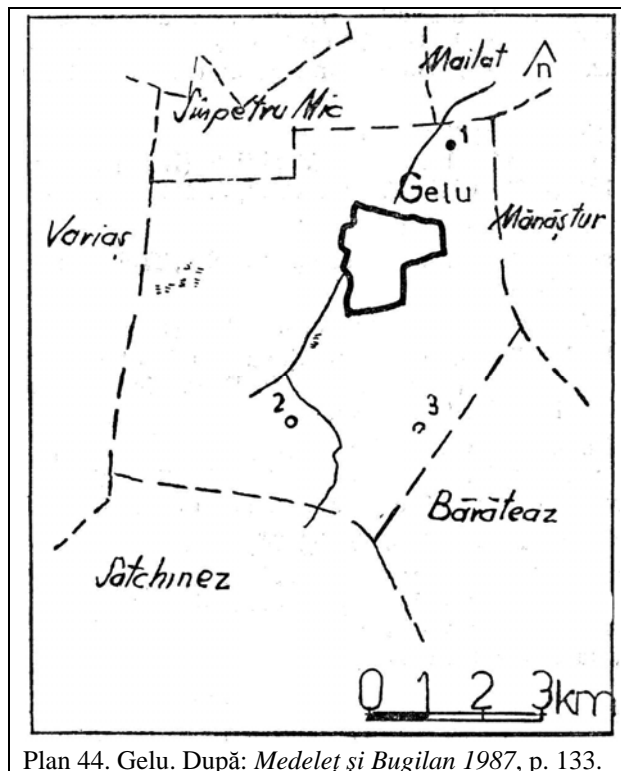
La sud de sat, pe malul din dreapta al Pârâului Sicso, în partea de hotar numită Izlaz, spre Satchinez, este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 132.

c) Punctul Mănăstur.

La sud de sat, spre Bărăteaz, este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 132.

Plan 44. Gelu. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 133.

□

256. Gherman (comuna Jamu Mare, județul Timiș)²⁵⁶

1. Vestigii medievale.

a) Se cunosc opt morminte cu inventarul format din coliere și inele de tâmplă.

Bibliografie: Bejan și Mare 1998, p. 328.

b) Documentul de la 23 octombrie 1323 menționează movilele de hotar dintre satele Gherman, Kerestes și Galmar (ultimele două sunt dispărute).

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 132.

c) Mănăstirea franciscană apare în secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 145.

□

257. Ghertenis (comuna Berzovia, județul Caraș-Severin)²⁵⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul Dealul Viilor.**

²⁵⁴ Luca 2004, p. 71; 2005, p. 170-171.

²⁵⁵ Luca 2005, p. 171.

²⁵⁶ Ibidem.

²⁵⁷ Luca 2004, p. 71; 2004a, p. 74; 2005, p. 171-172.

Acesta închide spre nord *Valea Bârzavei*. Urmele de locuire sunt din prima vârstă a fierului. Altele constau din fier și zgură de secolele III-IV d.Chr. și ceramică din secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Mărghitan 1980a*, p. 156; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Țeicu 1999-2000*, p. 457; 2003, p. 351; *Mare 2004*, p. 177.

b) Punctul Goru.

În acest punct, care delimitează câmpul care închide spre sud *Lunca Bârzavei*, apar numeroase urme de secolele III-IV d.Chr., resturi ale activității metalurgice și materiale ceramice de secolele XIV-XV d.Chr.

Bibliografie: *Albu 1979*, p. 547; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 133-134; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 259-260; *Țeicu 1999-2000*, p. 457; 2003, p. 351; *Mare 2004*, p. 177.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctele Făitâlanu (Mare), Glăgeșat sau Glegesat, Rovină.

În aceste puncte apar numeroase urme de secolele III-IV d.Chr. și resturi ale activității metalurgice.

Bibliografie: *Albu 1979*, p. 547; *Stoicovici 1981*, p. 173, 175, 178; 1983, p. 240; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 133-134; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 259-260; *Țeicu 1999-2000*, p. 457; 2003, p. 351; *Mare 2004*, p. 177.

b) Punctele Zăton, Ogașul Haiducilor.

În acest punct apar numeroase urme de secolele III-IV d.Chr. și resturi ale activității metalurgice.

Bibliografie: *Albu 1979*, p. 547; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 133-134; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 259-260; *Țeicu 1999-2000*, p. 457; *Mare 2004*, p. 177.

c) Punctul Pătruieni.

Punctul se află în lunca vestică a Bârzavei, aflat la hotarul cu Berzovia, prezintă o așezare de metalurgi din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51 (Pătrune); *Țeicu 1999-2000*, p. 457; *Mare 2004*, p. 177.

☒

258. Ghilad (comuna Ciacova, județul Timiș)²⁵⁸

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La dreapta de șoseaua Ciacova – Ghilad, la intrarea în sat, la o distanță de circa 1 km de drum, se află o movilă de pământ aplatizată, cu diametrul de circa 60 m și înălțimea de circa 1 m.

²⁵⁸ Luca 2005, p. 172-173.

De pe ea s-au recoltat mici fragmente ceramice preistorice.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 133.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul satului, fără alte precizări, s-au descoperit fragmente de ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 177.

3. Descoperiri monetare.

În anul 1923 s-a descoperit un denar de la Commodus.

Bibliografie: *Mitrea 1965*, p. 496; *1965a*, p. 613.

☒

259. Ghiroda (comună, județul Timiș)²⁵⁹

1. Vestigii preistorice.

a) Aici se află o așezare hallstattiană.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 289.

☒

260. Ghizela (comună, județul Timiș)

☒

261. Giarmata (comună, județul Timiș)²⁶⁰

1. Movile de pământ.

a) Punctul Kodknopf sau Szavader Hügel.

La 200 m NV de comună, la vest de șoseaua Timișoara – Lipova, se află o movilă de pământ care are diametrul de 50 m și înălțimea de 4 m, având cota 144 și suprafața de 1962 m².

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 133.

2. Descoperiri monetare.

a) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr. descoperite cu ocazia unor lucrări de grădinarie.

Bibliografie: *Mitrea 1967a*, p. 389; 1971, p. 201; *Rusu 1977*, p. 204; *Mare 2004*, p. 177.

☒

262. Giarmata-Vii (comuna Ghiroda, județul Timiș)

☒

263. Giera (comună, județul Timiș)

☒

²⁵⁹ *Ibidem.*, p. 173.

²⁶⁰ *Ibidem.*

264. Giroc (comună, județul Timiș)²⁶¹

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *La Pruni* sau *Livezi*.

În hotarul localității s-a descoperit o așezare neolitică aparținând culturii Vinča cu elemente Bucovăț.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 196; *1990*, p. 23; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

b) Punctul *Mescal*.

Materialele arheologice de aici aparțin epocii timpurii a bronzului.

Bibliografie: *Gogâltan 1994b*; *Gumă 1997*, p. 26, 28, 30, 36.

☒

265. Giulvăz (comună, județul Timiș)²⁶²

1. Vestigii preistorice.

a) Situl de la Giulvăz aparține culturii neolitice timpurii Starčevo-Criș și se află în fața gării.

Bibliografie: *Lazarovici 1969*, p. 5; *1975a*, p. 7, 11; *1976*, p. 203; *1979b*, p. 196; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) În hotarul comunei, în apropierea de halta de cale ferată Cebza și de drumul spre Kikinda, se află o movilă de pământ aplatizată, cu diametrul de circa 70 m și înălțimea de 0,75 m de pe care au fost adunate fragmente ceramice eneolitice și de epoca bronzului.

Bibliografie: *Moga și Radu 1977*, p. 238; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 133; *Bochiș 2004*, p. 56.

3. Movile de pământ.

a) Punctul *La Gomilă*.

În partea de hotar a satului numită *Slatina Mică*, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 133.

b) Punctul *Gomilă Albă*.

În partea de hotar a satului numită *Bociar*, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 134.

c) Punctul *Gomila Spartă*.

O altă movilă de pământ se află la intersecția hotarelor satelor Giulvăz, Ivanda și Sânmartinu Sârbesc.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 134.

☒

266. Giurgiova (comuna Goruia, județul Caraș-Severin)²⁶³

1. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

În 1957 s-a descoperit într-un versant al *Ogașului Râmnești* un **depozit de bronzuri**.

Acesta se datează Ha A₂-B₁.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 374; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 130; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Gumă 1993*, p. 253, 289.

b) Punctul *Valea Carașului*.

În anul 1966 s-a găsit, la 1 km de locul descoperirii depozitului, o așezare hallstattiană.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 374; *Gumă 1993*, p. 289.

c) Punctul *La Cruce*.

În acest punct din hotar s-a descoperit ceramică hallstattiană.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 289.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Dric*.

Aici s-a descoperit o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 361.

☒

267. Gladna Montană (comuna Fârdea, județul Timiș)²⁶⁴

1. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomila Mare* și *Gomila Mică*.

Aceste microtoponime sunt semnalate în hotarul localității. Ele sunt, de fapt, două vârfuri împădurite.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 134.

☒

268. Gladna Română (comuna Fârdea, județul Timiș)²⁶⁵

1. Vestigii medievale.

a) Aici se află o cetate, cu dimensiunile șanțului de 60 / 40 m, iar cea a incintei de 25 / 25 m, datată în jurul anului 1400.

Bibliografie: *Barnea Al. 1989*, p. 301; *Căpățână et alii 1996*; *Rădulescu 1999-2001*, p. 48-49; *Rusu A.A. 1998*, p. 13; *1999*, p. 285-286.

b) La marginea dinspre munte a satului, pe un vârf de deal din masivul Poiana Ruscă, se află o mică cetățuie cu construcții din lemn dispuse în jurul

²⁶¹ *Ibidem.*, p. 173-174.

²⁶² *Ibidem.*, p. 174.

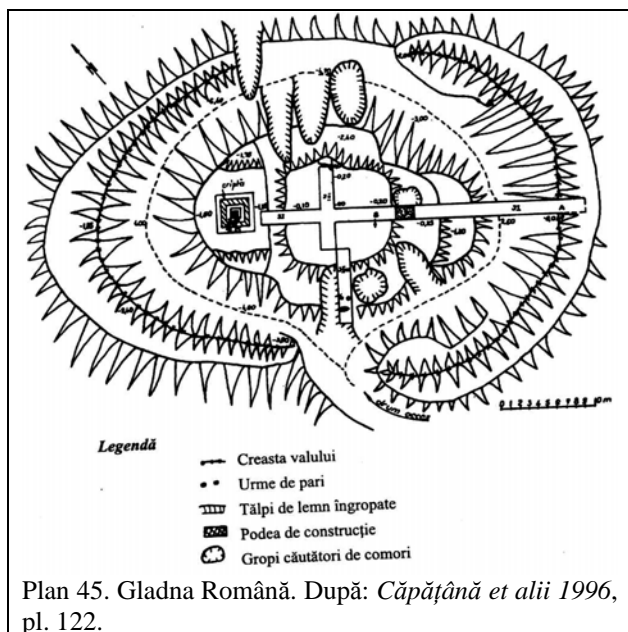
²⁶³ *Luca 2004*, p. 71-72; *2004a*, p. 74-75; *2005*, p. 175.

²⁶⁴ *Luca 2005*, p. 175.

²⁶⁵ *Ibidem.*, p. 175-176.

unei curți interioare centrale de 10 / 10 m, înconjurată cu șanț de apărare (secolele XIV-XV d.Chr.).

Bibliografie: *Barnea Al. 1989, p. 301.*

Plan 45. Gladna Română. După: *Căpățână et alii 1996, pl. 122.*

□

269. Glimboca (comună, județul Caraș-Severin)

□

270. Globu Craiovei (comuna Iablania, județul Caraș-Severin)²⁶⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

Punctul Cheia Globului.

Aici s-a descoperit în anul 1890, la 1 km de gară, un **depozit de bronzuri** (*Iablania II*) (Ha A₁₋₂).

Tot în același punct s-a mai descoperit un **depozit de bronzuri** (Ha B-D – *Iablania I*).

Bibliografie: *Rusu 1963, p. 207; Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 98; Petrovszky 1977, p. 437; Gumă 1993, p. 253-254, 290.*

□

271. Globurău (comuna Mehadia, județul Caraș-Severin)

□

272. Golet (comuna Bucosnița, județul Caraș-Severin)²⁶⁷

²⁶⁶ *Luca 2004, p. 72; 2004a, p. 75; 2005, p. 176.*

²⁶⁷ *Ibidem.*

1. Descoperiri monetare.

a) În anul 1840 s-a descoperit un tezaur monetar ascuns într-o ladă. Acesta conținea monede romane republicane și imperiale.

Bibliografie: *Glodariu 1974, p. 283; Medeleț 1994a, p. 262.*

□

273. Gornea (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)²⁶⁸

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Păzăriște.

Peștera se află în partea de nord a dealului cu același nume.

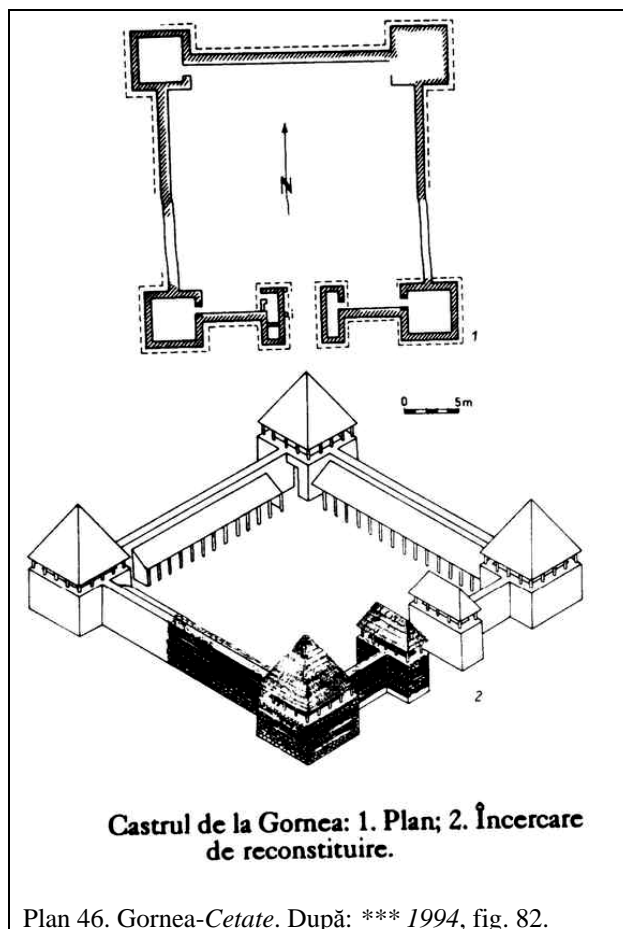
Materialele arheologice recoltate aparțin paleoliticului, epocii bronzului și perioadei medievale.

Bibliografie: *Jungbert 1979, p. 398; Rogozea 1987, p. 358; Boroneanț 2000, p. 30; Petrescu 2004, p. 29; Gogâltan 2004, p. 90.*

b) Peștera Țârcheviște.

Peștera este amintită ca fiind locuită în paleolitic.

Bibliografie: *Păunescu 2001, p. 148-151.*

Castrul de la Gornea: 1. Plan; 2. Încercare de reconstituire.

Plan 46. Gornea-Cetate. După: **** 1994, fig. 82.*

²⁶⁸ *Luca 2004, p. 72-77; 2004a, p. 75-83; 2005, p. 176-184.*

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Căunița de Jos sau Cetate.

Aceasta este denumirea dată terasei mijlocii și inferioare a Dunării.

În locul numit *Cetate* au fost dezvelite urmele unei fortificații patruleter, cu turnuri masive la colțuri, romane târzii (*Castellum*, secolele IV-V d.Chr.). Fortificația a fost cercetată prin săpături sistematice în anii 1968-1973. Dimensiunile acesteia sunt de 41 / 41 m.

În zonă s-au descoperit și alte vestigii romane târzii, dar și Basarabi.

Situl amintit se află la vărsarea *Pârâului Căuniței* în Dunăre.

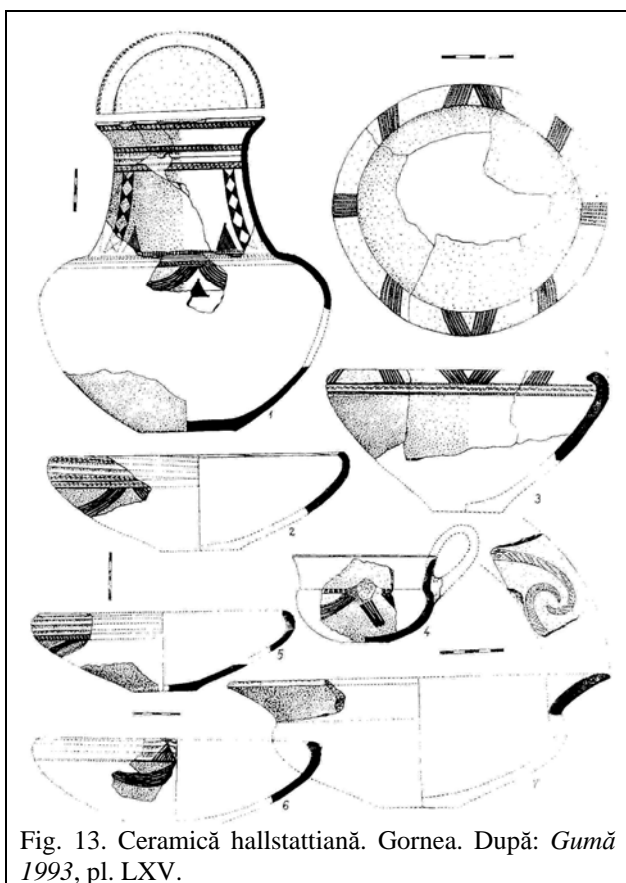
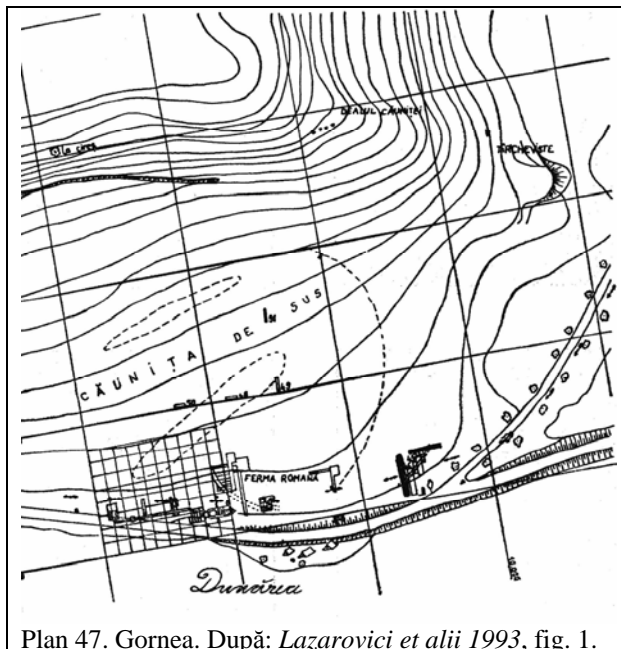

Fig. 13. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: Gumă 1993, pl. LXV.

Bibliografie: Popescu D. 1969, p. 523; 1969a, p. 487; 1970, p. 520; 1970a, p. 462; Wollmann 1971, p. 541; Uzum et alii 1973, p. 405, 407; Gudea 1977; 1978; 1982, p. 98, 104; 2003; Gudea și Dragomir 1975; Petrovsky 1975, p. 378; Iaroslavschi și Lazarovici 1978, p. 256; Vlassa 1979; Gumă 1979, p. 128-129; 1983, p. 68-69; 1993, p. 213, 289; Branga 1980, p. 107; Gumă și Dragomir 1981, p. 110; Mărghitan 1980, p. 79; Sânpetru 1992, p. 136; Bozu 1993, p. 206, 208; Bozu și El Susi 1987, fig. I/B; Benea 1996b, p. 76-79, 260; 1999a, p. 101-102, 212; Benea și Bejan 1989-1993, p. 134; Comșa 1993, p. 13-14; Bejan și Mare 1993, p. 225; Ardeț 1993, p. 95-96;

Medeleț 1994a, p. 262; Bălănescu 1995a, p. 99; Țeicu 1998, p. 49-50, 96; Țeicu și Lazarovici 1996; Mare 1997, p. 119-121; 2004, p. 177-178; Roman C.A. 2000, p. 107-108, 112-113; 2001-2002, p. 135, 139-140; Cocîș 2004, catalog nr. 1138; *** 1996, p. 199; IDR, III, 1, p. 55-60.

b) Punctul Căunița de Sus.

Plan 47. Gornea. După: Lazarovici et alii 1993, fig. 1.

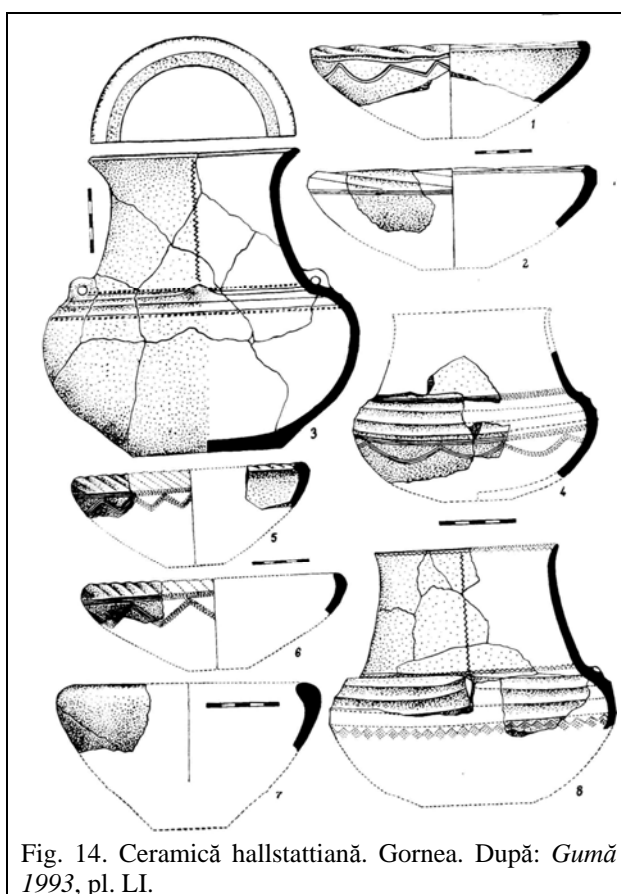

Fig. 14. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: Gumă 1993, pl. LI.

Aceasta este denumirea terasei dintre *Ogașul Căuniței* și *Valea Cameniței*. Terasa este extrem de bine locuită.

Aici se află o așezare multistratificată cu urme arheologice din vremea neoliticului (culturile Starčevo-Criș IIB, Vinča A₁₋₃ și Starčevo IV), epocii bronzului, fierului (Gornea-Kalakača, Basarabi), romană și evului mediu timpuriu (secolele VIII-IX și XI-XII d.Chr.).

Așezarea neolitică este înconjurată cu un șanț.

De aici provine o monedă de bronz emisă de Severus Alexander la Niceea.

Din perioada romană datează o *villa rustica* și cuptoare de ars ceramica. În clădire s-a descoperit un *donarium*, o cărămidă cu scriere cursivă latină și un opaiț paleocreștin.

Cimitirul medieval-timpuriu se datează în secolele XI-XII d.Chr. și are aproape 100 de morminte cercetate.

Bibliografie: Lazarovici 1969, p. 5; 1970; 1971, p. 21, 24; 1971a; 1973, p. 30, 31, 33-34, fig. 1-8; 1974, p. 47, 51, 54-55; 1975, p. 7, 10-11, 13-15; 1976, p. 203; 1977, p. 22-24; 1977b; 1979, p. 28; 1979a; 1979b, p. 196, 198; 1981, p. 172; 1983, p. 16, 19, 20-21, 22, 23; 1990a, p. 94-95; 1991c; Lazarovici et alii 1977, p. 433, punct 1; 1979, p. 391-392; 1991, p. 20-22; 1993; Lazarovici și Lazarovici 2002, p. 29; Popescu D. 1969, p. 508; 1969a, p. 472; 1970, p. 520; 1970a, p. 462; Mitrea 1969, p. 547; Babeș 1971, p. 381-382; Gudea 1972a; 1973a; 2003a; Gudea și Ghiurco 1988, p. 39; Stoia 1976, p. 278; Branga 1980, p. 107; Uzum 1980, p. 128, 132; 1981; 1983, p. 249; 1990; Uzum et alii 1973, p. 405; Petrovszky 1975, p. 376; Gumă 1979, p. 117-120; 1993, p. 289; 1995, p. 112-114; Gumă și Gumă 1977, p. 66; Bălănescu 1979; 1981, p. 147; 1984, p. 130; 1993, p. 322, 324; Bălănescu și Chirilă 1994-1995, p. 275; Bălănescu și Lazarovici 1979; Mărghitan 1980, p. 79; Dragomir 1981, p. 464; Bozu 1983; Kalmar 1984, p. 393; 1987-1988, p. 467; Mărghitan 1985, p. 63-68; Boroneanț 1985, p. 117; Stoicovici 1985-1986; El Susi 1989; Benea și Bejan 1989-1993, p. 134; Bejan 1985-1986, p. 231, 234; 1995, p. 138; El Susi 1985; 1987; Rusu 1991, p. 87; Țeicu 1993, p. 235-237; 1996c, p. 10; 1998, p. 84-85, 126-127; Meșter 1995, p. 334; Comșa 1995-1996, p. 91-93; 1998, p. 121-123; Țeicu și Lazarovici 1996, p. 16-43, 80-90; Benea 1999a, p. 75-76, 117-119, 206; 2003a; Ștefănescu 1999-2000; Oța 1998, p. 116, 118; 2000, p. 283; Stanciu 2000, p. 155; Hurduzeu 2001, p. 122; Dulea 2001, p. 208, 209, 211, 217, 233, 250; Mare 2002-2003, p. 201, 203, 204-205, nr. 2, 21, 36; 2004, p. 94, 178; Pop 2003, p. 267; Munteanu 2003, p. 114; Mateș 2003, p. 305; Oța 2004, p.

511; Cociș 2004, catalog nr. 9; *** 1996, p. 199-200; IDR, III, 1, p. 55-60.

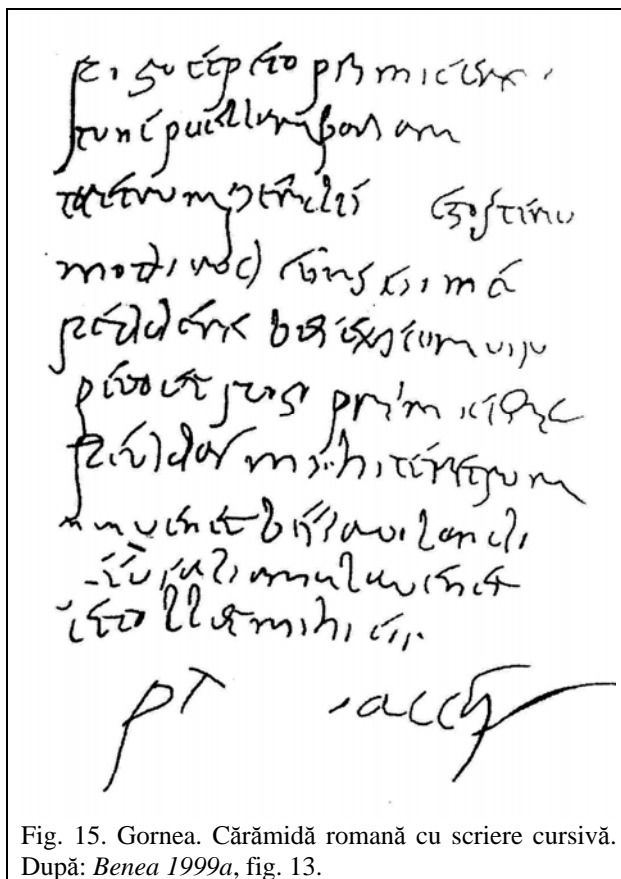

Fig. 15. Gornea. Cărămidă romană cu scriere cursivă. După: Benea 1999a, fig. 13.

c) Punctul Dealul Păzăriște.

Dealul se află pe malul din stânga al *Pârâului Cameniței* și coboară în trepte, în ultima parte abrupte, către podul Gornea. Săpături restrânse s-au efectuat în anii 1969 și 1970. Materialul arheologic este mai sărac decât cel de pe *Dealul Căuniței* și aparține tipologic paleoliticului final.

Săpăturile durează, cu intermitențe, de 30 de ani.

Pe acest deal apar urmele unei fortificații din epoca bronzului (Vatina) și două galerii de mină.

Din acest punct provine un **depozit de bronzuri** (poate că din vechea carieră ce se află aici – *Sichevița II*) și un cimitir medieval-timpuriu.

Depozitul de bronzuri se datează Ha A₁₋₂ și face parte din seria Cincu-Suseni.

Bibliografie: Rusu 1963, p. 207; Popescu D. 1970, p. 520; 1970a, p. 462; Mogoșanu 1970; 1973, p. 14, 17, 19; Babeș 1971, p. 381; Uzum 1974, p. 159-161; 1977, p. 216; Uzum et alii 1973, p. 408; Petrovszky 1975, p. 375-376; Jungbert 1979, p. 398; Lazarovici 1977b, p. 7; Lazarovici et Săcărin 1979, p. 77, 80, 87; 1979a, p. 114; Săcărin 1996a; Mărghitan 1980, p. 74; El Susi 1995; 1995b, p. 65 și urm.; Țeicu și Lazarovici 1996, p. 92-96; Gumă 1993, p. 256, 289, 295; 1997, p. 15.

d) Punctul Locurile Lungi.

Terasa inferioară a Dunării între Valea Cameniței și hotarul satului Liubcova se numește astfel.

Aici există materiale ceramice neolitice (Starčevo-Criș II) și Coțofeni.

În punctul Cărămidărie s-a descoperit bordeie, gropi și un morminte aparținând culturii Starčevo-Criș.

Dragomir Ion a descoperit și resturile unei necropole romane de secolele II-III d.Chr.

Bibliografie: Uzum et alii 1973, p. 407; Lazarovici 1975, p. 11; 1977b, p. 11, 13; 1979, p. 29; 1979b, p. 198; 1983, p. 14, 21; 1998a, p. 34; Lazarovici și Lazarovici 2002, p. 17; Petrovszky 1975, p. 377; Roman 1976, p. 82; Dragomir 1982; Luca și Dragomir 1985; El Susi 1985-1986, p. 41-44; Stoicovici 1985-1986; Kalmar 1987-1988, p. 467; Ciugudean 2000, p. 72; Ciută 2005, p. 154.

e) Punctul Pod Păzăriște.

Terasa de la poalele Dealului Păzăriște poartă acest nume.

Aici s-au descoperit urme de locuire din epoca bronzului, cultura Basarabi și cuptoare din secolul IX-X d.Chr.

Tot aici s-a descoperit și un cimitir medieval.

Bibliografie: Babeș 1971, p. 382; Uzum et alii 1973, p. 408; Uzum 1975, p. 139; 1977, p. 216; Petrovszky 1975, p. 377-378; Lazarovici și Săcărin 1979, p. 86; Gumă 1979, p. 126-128; 1983, p. 68; 1993, p. 213, 289; Mărghitan 1985, p. 63; Gogâltan 1993b, p. 62; 2004, p. 89, 93, 101; Ridiche 2000, p. 57; Crăciunescu 2000, p. 264; Boroneanț 2000a, p. 13; Oța 1998, p. 116; 2004, p. 511; Gogâltan 1993b, p. 62; 2004, p. 90, 93, 101.

f) Punctul Dealul Stenca sau Ogașul lui Megheleș.

La poalele acestuia se află, între Valea Crușovița și Padina cu spini, două turnuri de observație.

La 100 m de ruinele fostului pichet s-au descoperit două morminte.

Bibliografie: Uzum et alii 1973, p. 409; Dragomir 1981, p. 465.

g) Punctul Țarmuri.

Aceasta este terasa mijlocie a Dunării între fluviu și Podul Păzăriște.

Urmele de locuire reprezintă epoca neolitică (neolitic timpuriu, neolitic târziu), epoca bronzului și Hallstattul târziu (Basarabi – două niveluri).

Tot aici s-au dezvelit 8 locuințe de sec. X-XI d.Chr. și cuptoare de ars ceramica.

Sunt amintite ca provenind din acest punct și morminte medievale.

Bibliografie: Uzum et alii 1973, p. 410, 412; Uzum 1975, p. 139; 1977; 1979a, p. 241, 244; Uzum și Țeicu 1978; Țeicu 1981, p. 491; 1998, p.

91, 96; Petrovszky 1975, p. 377; Lazarovici 1977, p. 27; 1977b, p. 15; 1979b, p. 198; Lazarovici et alii 1977, p. 433, punct 3; 1979, p. 391; 1983, p. 13; Lazarovici și Săcărin 1979, p. 74, 86; Gumă 1979, p. 120-126; 1983, p. 68; 1993, p. 213, 289; Gumă și Gumă 1977, p. 66; Mărghitan 1985, p. 68-69; Bejan 1995, p. 138; Oța 2004, p. 511.

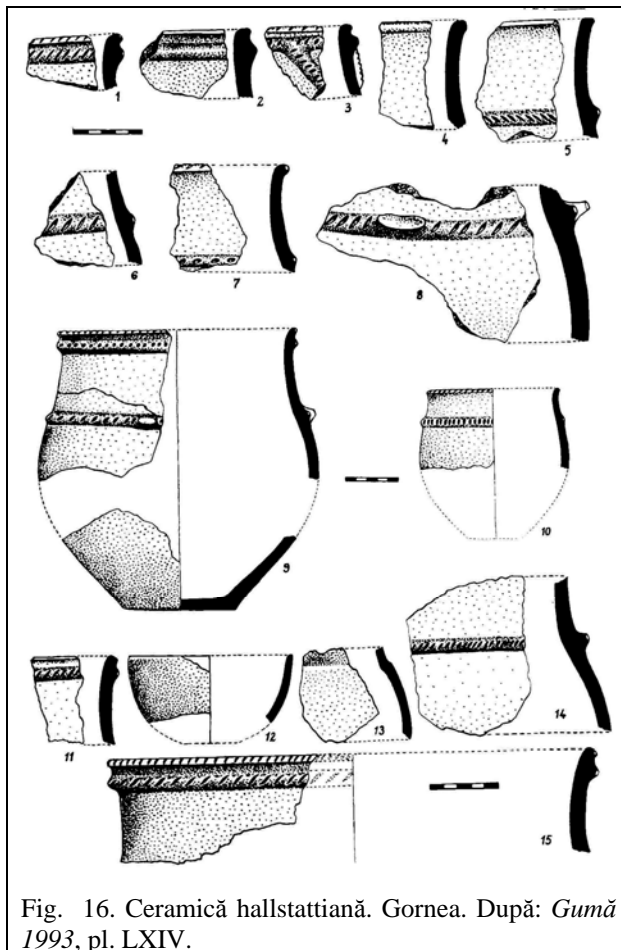

Fig. 16. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: Gumă 1993, pl. LXIV.

h) Punctul Zomonițe sau Zomoniță.

De aici provin morminte medievale timpurii.

Tot aici se semnalează trei niveluri medievale timpurii de secolele VIII-IX (în care s-a descoperit, într-un bordei, o monedă romană și o statueta de bronz reprezentând un Eros), materiale ceramice din secolele IX-X și XI-XIII d.Chr.

S-a cercetat și un atelier metalurgic de secol XII d.Chr.

Bibliografie: Uzum 1975, p. 139; 1977, p. 216; 1983; Stoia 1976, p. 278; Lazarovici et alii 1977, p. 433, punct 2; Pop și Uzum 1981; Țeicu 1981, p. 491, 493; 1995a; 1998, p. 91, 96; Bejan 1995, p. 137-138; 1995-1996, p. 50; Țeicu și Lazarovici 1996, p. 97-98; Mare 1997, p. 121-122; 2004, p. 96-97, 178; Stanciu 2000, p. 155; Marinescu și Pop 2000, p. 61; Dulea 2001, p. 221, 222, 233, 250.

i) Punctul Vodneac.

Punctul se află la nord de șosea, lângă hotarul cu satul Liubcova, la vest de *Ogașul Ierii*.

Aici s-au descoperit urme paleolitice, fragmente ceramice neolitice timpurii și de epoca bronzului (cultura Verbicioara).

Bibliografie: Babeș 1971, p. 382; Uzum et alii 1973, p. 412; Petrovsky 1975, p. 377; Roman 1976, p. 82; Lazarovici 1977b, p. 13; 1979b, p. 198; 1983, p. 13; Lazarovici și Săcărin 1979, p. 73, 74, 87; Gogâltan 1995a, p. 57; 1995, p. 58, 60; Gumă 1997, p. 15; Crăciunescu 1998, p. 172; Păunescu 2001, p. 154.

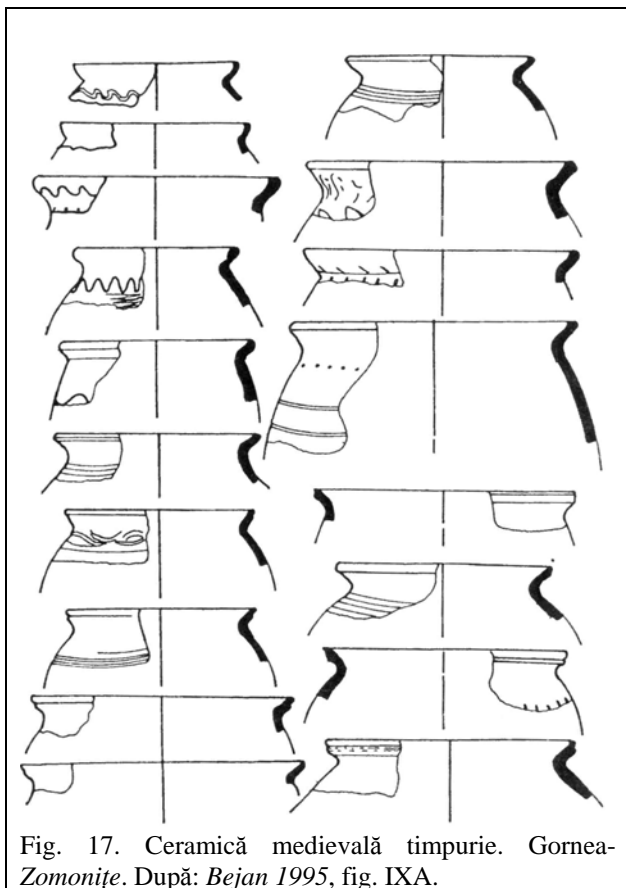

Fig. 17. Ceramică medievală timpurie. Gornea-Zomonite. După: Bejan 1995, fig. IXA.

j) Punctul Bișteg.

Biștegul este un deal ascuțit care îngustează *Valea Cameniței* la capătul nordic al satului Gornea. Acesta este terasat.

Materialele arheologice descoperite aici aparțin culturii Coțofeni.

Un sondaj arheologic a fost efectuat în anul 1970. Chiar pe vârf s-a descoperit un fragment din secolul IX-X d.Chr.

Bibliografie: Uzum et alii 1973, p. 412-413; Petrovsky 1975, p. 377; Gumă 1993, p. 290.

k) Punctul Grădina lui Fener Moser.

Locul este situat în spatele ultimei case din Gornea, către Dunăre.

Aici s-au descoperit urme hallstattiene și medievale.

Bibliografie: Petrovsky 1975, p. 378.

l) Punctul Ogașul lui Senti.

Ogașul se află la circa 150 m nord de *Ogașul lui Udrescu*. Aici s-au descoperit bolovani de „silex”.

În locul *La Brânzei* se vorbește despre existența unui cimitir.

Bibliografie: Uzum et alii 1973, p. 413.

m) Punctul Drăghina.

Pe partea din stânga *Ogașului Căuniței*, sub fostul *Sălaș D. Belodedici*, s-a descoperit ceramică romană și medieval-timpurie.

Punctul poate fi legat de *Căunița de Jos-Cetate*.

Bibliografie: Dragomir 1981, p. 463.

n) Punctul Gavrina.

Acesta este situat la poalele dealului între *Ogașul Gavrinei* și *Ogașul lui Marina*.

În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice din epoca bronzului și din perioada medievală.

Aici ar fi existat un cimitir și o biserică veche.

Bibliografie: Dragomir 1981, p. 464.

o) Punctul Șumița.

Pe malul Dunării, pe locul lui Enuică Mihai, a fost descoperită ceramică din perioada mijlocie a epocii bronzului.

De aici ar proveni și trei monede romane.

Bibliografie: Chirilă și Gudea 1972, p. 714; Dragomir 1981, p. 465.

3. Vestigii preistorice.

a) Punctul Dealul Căuniței.

Acesta se află pe malul din dreapta al *Pârâului Cameniței* și coboară în trepte către *Căunița de Sus*.

Săpături restrânse s-au efectuat în anii 1969 și 1970. Așezarea aparține din punct de vedere tipologic musterianului tipic cu debitaj Levallois.

Bibliografie: Popescu D. 1970, p. 520; 1970a, p. 462; Mogoșanu 1970; 1972, p. 10; 1973, p. 14, 17, 19; Babeș 1971, p. 381; Uzum et alii 1973, p. 407; Petrovsky 1975, p. 375; Mărghitan 1979, p. 14-15; Jungbert 1979, p. 398.

b) Dintr-un loc necunoscut provine un celt de mici dimensiuni.

Altă descoperire întâmplătoare este un fragment dintr-o brățară din bronz.

Bibliografie: Gumă 1993, p. 253, 289, 290.

c) Punctul Sub Bișteg.

La moară, lângă o salcie, s-au descoperit fragmente ceramice aparținând culturii Basarabi.

Bibliografie: Dragomir 1981, p. 464.

d) Punctul Pe Vale.

La 50 m de *Moara cu Țigla*, la marginea gropii unde s-a scos lut pentru cărămizi, au fost descoperite urmele unor locuințe de suprafață nedatate.

Bibliografie: Dragomir 1981, p. 464-465.

e) Punctul Greda Înaltă.

Este un deal situat la vest de capătul de sud al satului Gornea.

În jurul vârfului se văd urmele unui val de pământ semicircular.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Petrovszky 1975*, p. 378.

f) Punctul Sălaşul lui Ion Sârbu.

De aici provin fragmente ceramice aparținând din perioada mijlocie a epocii bronzului.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Petrovszky 1975*, p. 378.

g) Punctul Bulfecea.

Descoperirile arheologice s-au efectuat pe un deal plat aflat între Odăi, Străneac, Martinovăț și Frăsiniș.

Mormintele de aici sunt tumulare și aparțin, după toate probabilitățile, culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 463-464.

h) În hotar s-a descoperit un topor de cupru cu brațele în cruce.

Bibliografie: *Lazarovici 1975a*, p. 28.

4. Vestigii dacice.

Punctul Ogașul Padina cu Spini.

Punctul este situat la circa 1500 m vest de Căunița de Jos și la nord de șoseaua spre Moldova Nouă.

Materialele arheologice descoperite aici aparțin perioadei dacice.

Tot aici sunt și galerii de mină dintr-o epocă istorică neprecizată.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 407-408; *Mărghitan 1980*, p. 80.

b) Punctul Juburovăț.

Locul se află la vest de punctul Cruce, la circa 200 m sud de capătul satului Gornea, pe stânga drumului. Ceramica este considerată dacică.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Bozu 2000*, p. 154.

c) Punctul Ogașul Ierii.

La circa 150 m de Sălaşul lui Cuzmanovici Sava, în sus, s-a descoperit un fragment ceramic dacic.

Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465; *Bozu 2000*, p. 154.

5. Vestigii de epocă romană.

Traseul drumului roman.

Atunci când lacul de acumulare *Porțile de Fier* este foarte scăzut se poate urmări pe km întregi ductul drumului roman de pe fostul mai al Dunării între Gornea și Liubcova.

Bibliografie: perieghetă Luca Sabin Adrian, *Dragomir Ion* – 1982.

6. Vestigii medievale.

a) Punctul Cotul Tomii.

Așezare medievală timpurie.

Bibliografie: *Uzum 1977*, p. 216; *1983*, p. 249.

b) Punctul Târcheviște.

Pe un promontoriu înalt de 3-4 m ce se înalță la vestul luncii Văii Camenița se află fragmente ceramice medievale.

Săpăturile din anii 1969 și 1973 au dus la descoperirea unei necropole medievale încadrate în secolele XII-XV d.Chr. Săpăturile au mai continuat mai bine de 10 ani, cu intermitențe.

Tot de aici provin și câteva așchii de silex atipice.

Bibliografie: *Uzum 1975; 1977*, p. 216; *1983*, p. 249; *Uzum et alii 1973*, p. 412; *Petrovszky 1975*, p. 376; *Jungbert 1979*, p. 399; *Gumă 1993*, p. 290; *Țeicu 1998*, p. 91-92, 97; *Țeicu și Lazarovici 1996*, p. 91-92; *Oța 1998*, p. 116.

b) Punctul Ogașul lui Udrescu.

Acesta se află la jumătatea drumului între șosea și sat, pe partea de est a șoselei.

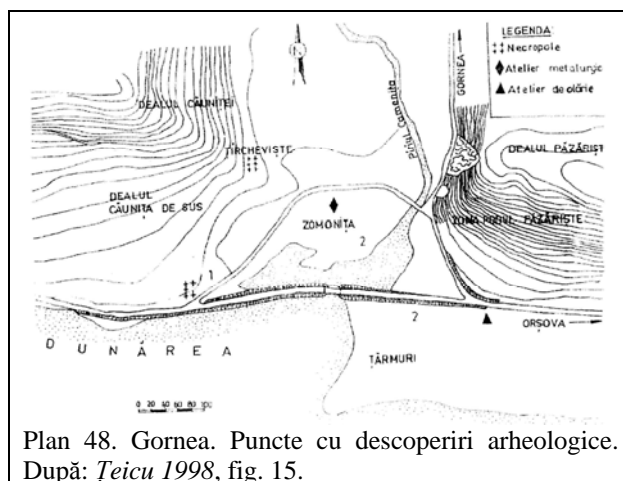
Aici s-a semnalat un cimitir feudal.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Uzum 1975*, p. 139-140; *1977*, p. 216; *Oța 1998*, p. 116.

c) Punctul Ogașul lui Sau.

Fragmentele medievale timpurii descoperite aici sunt asemănătoare cu cele descoperite în punctul Tărmure.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413.

Plan 48. Gornea. Puncte cu descoperiri arheologice. După: Țeicu 1998, fig. 15.

7. Descoperiri monetare.

a) Dintr-un punct necunoscut aflat în hotarul comunei provine un tezaur format din 11 monede de bronz (șase de la Constantius II, trei de la Constantius Gallus, una de la Iulianus și o alta de la Valentinianus).

Bibliografie: *Mitrea 1969a*, p. 168; *1973*, p. 412; *1973a*, p. 148; *Gudea 1971*, p. 139-140.

8. În fostul pichet de grăniceri, către Podul Păzăriște, funcționează un schit ortodox.

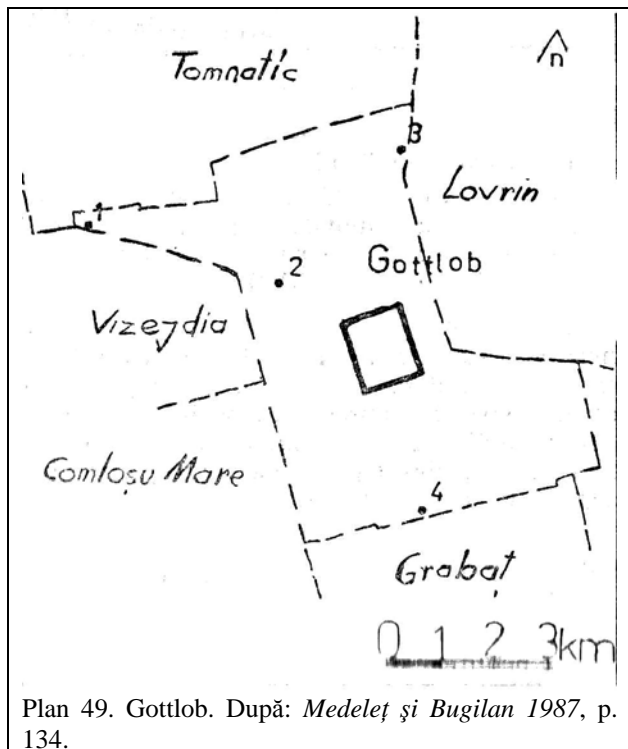
Bibliografie: Informație de la *Episcopia ortodoxă din Caransebeș*.

✕

274. Goruia (comună, județul Caraș-Severin)

✠

275. Gottlob (comuna Lovrin, județul Timiș)²⁶⁹

Plan 49. Gottlob. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 134.

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) O altă movilă de pământ este amplasată la circa 3 km nord de vatra localității și la aproximativ 1,5 km vest de vatra comunei Lovrin, în imediata vecinătate a șoselei Timișoara – Sânnicolau Mare, în dreapta acesteia. Ea are diametrul de circa 40 m și înălțimea de 3,5 m. La poala movilei s-a descoperit un fragment ceramic Basarabi.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 135-136; Gumă 1993, p. 213, 290.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității se află o așezare daco-romană descoperită în anul 1966.

Bibliografie: Bejan 1995-1996, p. 128; Benea 1996b, p. 260-261; Mare 2004, p. 178.

3. Movile de pământ.

a) La 5 km NV de vatra satului, în apropierea unirii drumului de legătură ce vine dinspre Lovrin cu drumul ce urcă spre nord de la Comloșu Mare spre Sânnicolau Mare, pe malul din dreapta al Pârâului Giuroșin, la hotarul cu Vizejdia și Tomnatic, se află o movilă de pământ.

²⁶⁹ Luca 2005, p. 184.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 134-135.

b) Punctul Capela Kavaria.

Movila de pământ este amplasată la circa 1,5 km NV de sat, în dreapta căii ferate Lovrin – Nerău și în stânga drumului dintre Gottlob – Tomnatic.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 135.

c) La 2,5 km sud de comună, lângă drumul de legătură dintre Gottlob și Grabat, la hotarul dintre cele două localități, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 136.

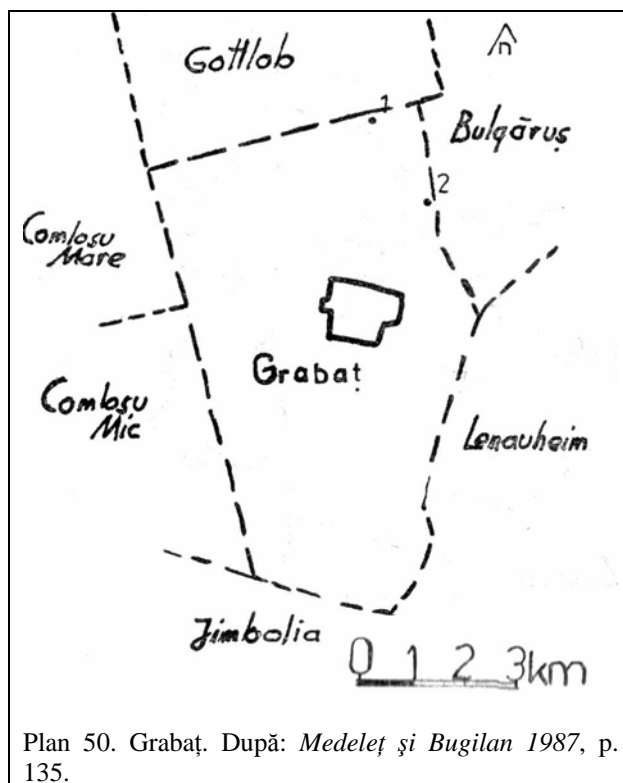
4. Descoperiri monetare.

a) În anul 1924 s-a descoperit un *folles* de la Iustin II.

Bibliografie: Mare 2004, p. 178.

✠

276. Grabat (comuna Lenauheim, județul Timiș)²⁷⁰

Plan 50. Grabat. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 135.

1. Movile de pământ.

a) La circa 3,2 km nord de vatra satului, la hotarul cu satul Gottlob, în dreapta drumului Grabat – Gottlob și la 1,5 km est de movila numărul 4 de la Gottlob, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 136.

b) La circa 1,9 km NE de vatra satului, pe hotarul cadastral cu satul Bulgăruș, în stânga drumului de legătură Grabat – Bulgăruș, se află o movilă de pământ.

²⁷⁰ Luca 2005, p. 185.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136.

c) La circa 3,2 km nord de vatra satului, la hotarul cu satul Gottlob, în dreapta drumului Grabaț – Gottlob și la 1,5 km est de movila numărul 4 de la Gottlob, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136.

d) La circa 1,9 km NE de vatra satului, pe hotarul cadastral cu satul Bulgăruș, în stânga drumului de legătură Grabaț – Bulgăruș, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136.

2. Descoperiri monetare.

a) În localitate s-a descoperit un denar republican roman emis de C. Maianus.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 262-263.

□

277. Grădinari (comună, județul Caraș-Severin)²⁷¹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul Obroace, Hârboace sau Dealul Albului.**

Se află pe latura de sud a punctului *Săliște*, la poalele *Dealului Albului*, în hotarul cu satul Greoni (secolele III-IV d.Chr.).

Pe o terasă deasupra punctului cu acest nume se află o așezare hallstattiană aparținând culturii Basarabi.

Bibliografie: *Popescu D. 1965*, p. 482; *Petrovsky 1975*, p. 378; *Gumă 1983*, p. 69; *1993*, p. 213, 290; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 134; *Bozu 1990*, p. 147; *Benea 1996b*, p. 144, 261-262; *Bejan 1999-2000*, p. 522-523; *2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 178-179.

2. Vestigii daco-romane.

a) **Punctul Săliște.**

În hotarul localității, în lunca joasă a râului Caraș, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

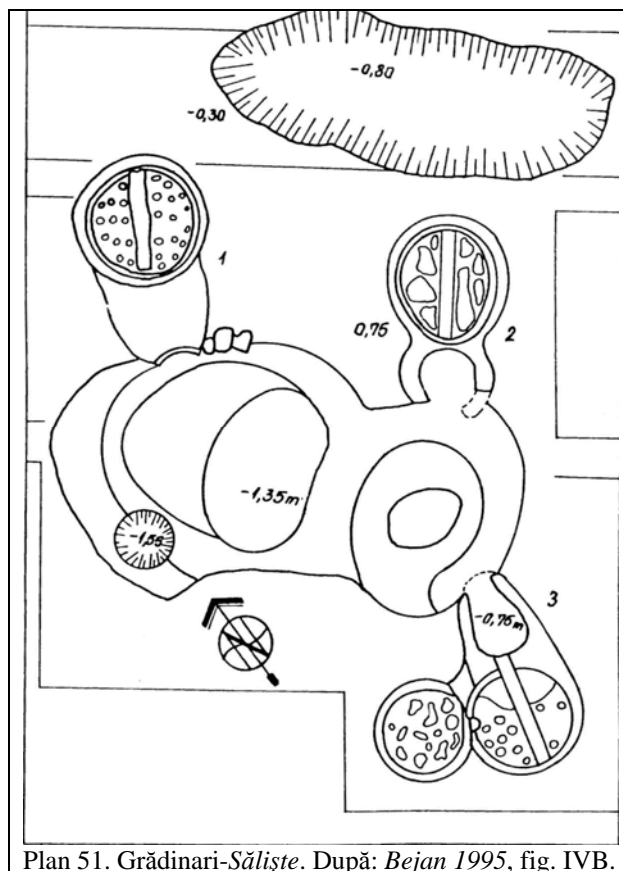
Aici au fost cercetate mai multe locuințe, cuptoare și alte complexe gospodărești romane.

Aici s-au descoperit și numeroase monede.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 155; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 144-145, 261; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 134; *Bozu 1990*; *1995*; *1996*; *Bălănescu 1990*, p. 188; *Medeleț 1994a*, p. 263; *Mare 1997*, p. 113-114; *2004*, p. 38-39; *Bordea și Mitrea 1990*, p. 304; *1991*, p. 221; *Bordea 1996-1998*, p. 441; *Țicu 1998*, p. 54; *Bejan 1999-2000*, p. 522-523; *2004*, p. 380; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 178-179.

b) În jurul ruinelor vechii mănăstiri s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 179.

Plan 51. Grădinari-Săliște. După: *Bejan 1995*, fig. IVB.

□

278. Grăniceri (comuna Giera, județul Timiș)²⁷²

1. Vestigii daco-romane.

a) În fața vechiului punct de vamă, pe un promontoriu, s-au descoperit urmele unei întinse așezări daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 262; *Mare 2004*, p. 179.

2. Movile de pământ.

a) **Punctele Hunca Cimitir, Hunca Cruce, Hunca Deal, Hunca Observator și Hunca Păr.**

Toate aceste microtoponime se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136.

3. Descoperiri monetare.

a) Aici s-a descoperit o monedă din bronz databilă în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Șeptilici 2002-2003*, p. 300.

□

²⁷¹ *Luca 2004*, p. 77; *2004a*, p. 83; *2005*, p. 185-186.

²⁷² *Luca 2005*, p. 186.

279. Greoni (comuna Grădinari, județul Caraș-Severin)²⁷³

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Pe *Valea Budovița*, un afluent al *Pârâului Lișava*, la circa 2 km vest de haltă, se observă un grup de 5-6 tumuli aplatizați, cu manta din bolovani de râu.

Tot aici s-a descoperit și ceramică hallstattiană, dar și fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr..

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136-137; *Gumă 1993*, p. 290; *Mare 2004*, p. 179.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Valea Budovița* sau *Dubovița*.

În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. și monede de secol IV d.Chr.

Bibliografie: *Chirilă și Gudea 1972*, p. 715; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256-257; *Bălănescu 1984*, p. 130; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 318; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 134; *Benea 1996b*, p. 261-262; *Mare 2004*, p. 179.

3. Vestigii prefeudale.

a) Urme de secolele VIII-IX / X d.Chr. s-au semnalat pe teritoriul localității.

Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Țeicu 1981*, p. 494; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Stanciu 2000*, p. 155; *Dulea 2001*, p. 234.

4. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității, fără precizarea locului, s-au descoperit două monede romane imperiale de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 179.

☐

280. Groși (comuna Margina, județul Timiș)

☐

281. Gruni (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☐

282. Gruni (comuna Belinț, județul Timiș)

☐

²⁷³ *Luca 2004*, p. 78; *2004a*, p. 83-84; *2005*, p. 186-187.

H.

283. Hăuzești (comuna Fârdea, județul Timiș)

☒

284. Herendești (comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiș)²⁷⁴

1. Vestigii preistorice.

a) În sectorul nord-vestic al localității, spre hotarul satului Hodoș, a fost descoperită o așezare hallstattană.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 473; *Gumă 1993*, p. 290.

2. Vestigii medievale.

a) În hotarul de nord al satului, în lunca râului Cernobora, s-au descoperit fragmente ceramice medievale.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 472.

3. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomila*.

Pe unul dintre șesurile arabile din hotar se află acest microtoponimic.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 137.

☒

285. Herneacova (oraș Recaș)²⁷⁵

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Cetate* sau *Cetatea Turcească*.

În hotarul localității, pe un bot de deal, la circa 3 km NNV de sat, care a fost fortificat cu trei șanțuri de apărare și două valuri de pământ, s-a descoperit o așezare hallstattană. Fortificația se află lângă *Pârâul Bencec*.

Fortificația este hallstattană. Aici se află și o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Babeș 1971*, p. 374; *Morintz 1972*, p. 339; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193; *Gumă 1993*,

p. 290; *Cedică și Medeleț 2002*; *Medeleț et alii 2002-2003*; *Chiu 2003*; **** 2002-2003a*, p. 621.

b) Punctul *Între Salcâmi*.

Sondașul arheologic executat aici a dus la recunoașterea unei mici fortificații din a doua perioadă a epocii fierului.

Bibliografie: *Babeș 1971*, p. 374; *Gumă 1993*, p. 290.

2. Vestigii daco-romane.

Punctul *Izvorul Rece*.

Pe drumul Herneacova – Ianova, la 250 m NV de locul cu numele de mai sus, în urma defrișării unei porțiuni de pădure, s-au descoperit urmele unei așezări databile în secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1981*, p. 157; *1981a*, p. 22; *Benea 1996b*, p. 262; *Mare 2004*, p. 179.

☒

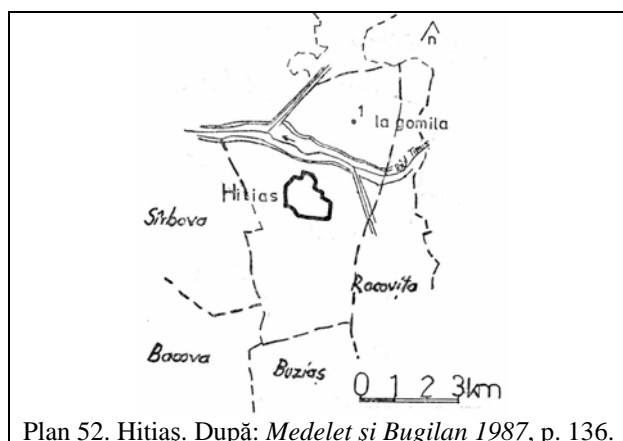
286. Hezeriș (comuna Coșteiu, județul Timiș)

☒

287. Hisiaș (comuna Ghizela, județul Timiș)

☒

288. Hitiaș (comuna Racovița, județul Timiș)²⁷⁶

Plan 52. Hitiaș. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136.

²⁷⁴ Luca 2005, p. 188.

²⁷⁵ *Ibidem.*, p. 188-189.

²⁷⁶ *Ibidem.*, p. 189.

1. Movile de pământ.

a) Punctul *La Gomilă, Cenevâr, Comoara sau Grădiște*.

La circa 2,5 km NE de sat, peste Timiș, în partea din dreapta râului, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 137.

☒

289. Hodoni (comuna Satchinez, județul Timiș)²⁷⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Pocioroane*.

Așezarea neolitică și necropola medievală se află pe un promontoriu din dreapta drumului ce unește localitatea Hodoni cu Sănandrei, la circa 200 m SE de sat.

Așezarea neolitică este locuită în vremea culturii Vinča, faza C și în timpul culturii Tisa I.

Necropola medievală se încadrează în secolele X-XI d.Chr. (după autorii mai vechi între secolele XI-XII d.Chr.).

Bibliografie: *Lazarovici 1973*, p. 53; *1974*, p. 63; *1975*, p. 23; *1975a*, p. 7, 23; *1976*, p. 203; *1979b*, p. 199; *1987; Lazarovici și Kalmar 1993*, p. 41; *Moga și Radu 1977; Mărghitan 1979*, p. 57-58; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192; *Mărghitan 1985*, p. 69-72; *Bejan și Benea 1985*, p. 187; *Drașovean 1991*, p. 209, 211; *1991a; 1995; 1996*, p. 110; *1996a*, p. 273, 275; *Comșa 1993*, p. 15; *Bejan și Mare 1998*, p. 328; *Bejan 1995*, p. 117-119; *Rădulescu 1999-2001*, p. 62; *Marțiș 2001*, p. 74, 75; *Marțiș și Popescu 2002-2003; Oța 2004*, p. 510; *Bochiș 2004*, p. 56.

b) Punctul *Pustă*.

În acest punct se află o așezare fortificată din a doua jumătate a epocii bronzului și o alta aparținând daco-romanilor de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1980; 1981; 1981a*, p. 22-23; *1995*, p. 35-40; *1995a; 1999-2000*, p. 523-525; *2004*, p. 380, 381-382; *Bejan et alii 1997a; Gudea și Moșiu 1983*, p. 194; *Bejan și Benea 1983a; 1985; 1996b*, p. 262-263; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Mare 1997*, p. 114-115; *2004*, p. 37, 179-180; *Geangu 2001*, p. 169.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Valea Gura Tomașului*.

Situl arheologic se află la circa 1,5 km vest de vatra satului, pe versantul din dreapta văii, pe o terasă înaltă. Materialele arheologice recoltate aparțin secolelor II-IV d.Chr.

Bibliografie: *Geangu 2001*, p. 171-172.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Curtea Domnească*.

În acest punct din hotarul localității se află urme din secolele XVII-XVIII.

Bibliografie: *Bejan și Benea 1985*, p. 187; *Bejan 1995*, p. 117.

☒

290. Hodoș (comuna Darova, județul Timiș)²⁷⁸

1. Vestigii daco-romane.

a) În colțul de NV al satului, pe o terasă aflată la 800 m sud de șoseaua Buziaș – Lugoj, în grădini și pe un teren agricol din spatele lor, s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 180.

☒

291. Homojdia (comuna Curtea, județul Timiș)²⁷⁹

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *La Ivănanțu sau Dealu-Ivănanțu*.

În hotarul așezării, pe Dealul Ivănanțului, la circa 100 m distanță de cursul de apă local, între râu și pădure, s-a cercetat o așezare neolitică aparținând culturii Vinča.

Bibliografie: *Popescu D. 1970a*, p. 433; *Lazarovici 1975*, p. 17; *1975a*, p. 7, 17; *1976*, p. 203; *1977*, p. 22, 27; *1979b*, p. 199; *Lazarovici și Stratan 1973; Gudea și Moșiu 1983*, p. 192; *Drașovean 1996*, p. 110.

☒

292. Honorici (comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiș)²⁸⁰

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Cremenitor*.

În hotarul localității, pe Pârâul Lupoai, se află o așezare neolitică târzie.

Bibliografie: *Lazarovici 1973*, p. 53; *1975a*, p. 17; *1979b*, p. 199; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192; *Drașovean 1996*, p. 111.

☒

293. Hora Mare (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

²⁷⁸ *Ibidem.*, p. 190.

²⁷⁹ *Ibidem.*, p. 190-191.

²⁸⁰ *Ibidem.*, p. 191.

²⁷⁷ *Ibidem.*, p. 189-190.

294. Hora Mică (comuna
Cornereva, județul Caraș-
Severin)

☒

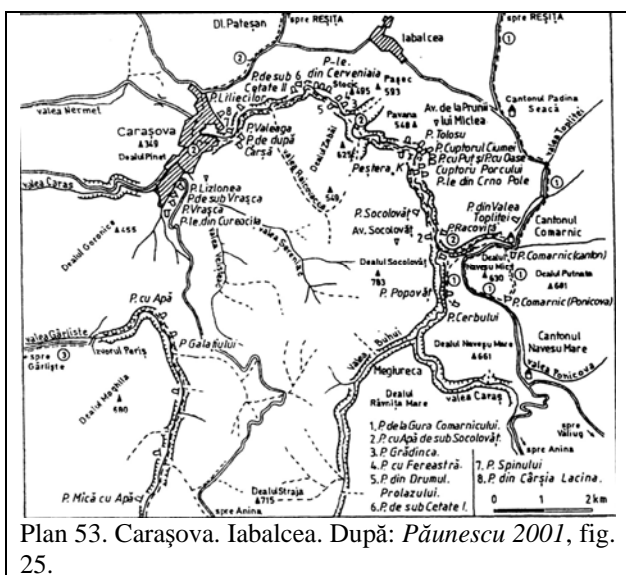
☒

295. Hunedoara Timișană
(comuna Șagu, județul Arad)

☒

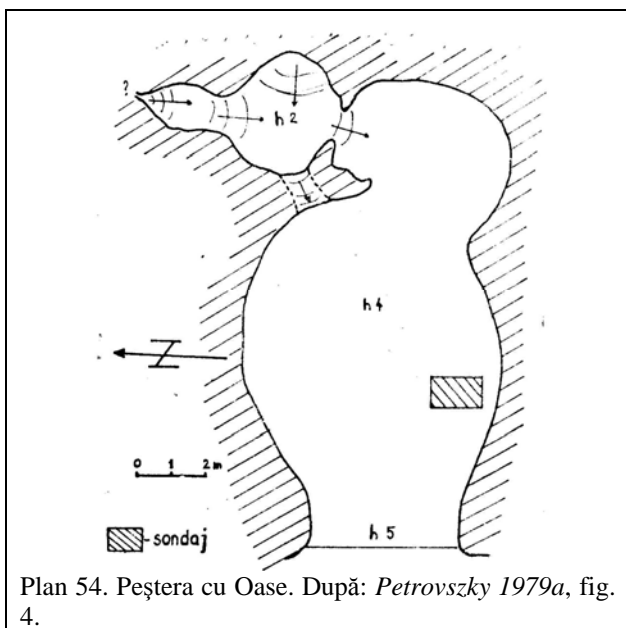
I.

296. Iabalcea (comuna Carașova, județul Caraș-Severin)²⁸¹

Plan 53. Carașova. Iabalcea. După: Păunescu 2001, fig. 25.

1. Peșteri cu urme de locuire.

Plan 54. Peștera cu Oase. După: Petrovsky 1979a, fig. 4.

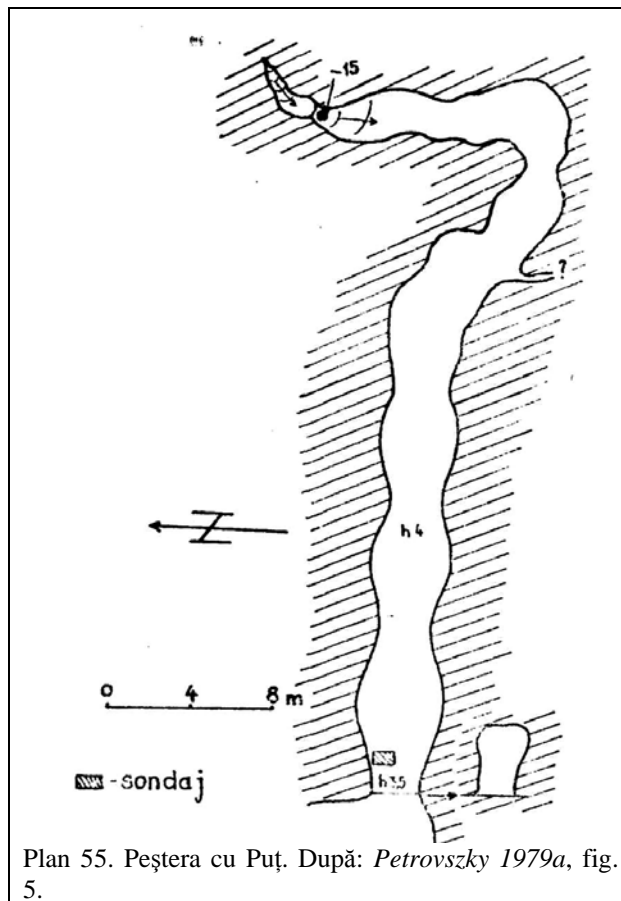
a) Peștera cu Oase.

Peștera se află pe versantul din dreapta văii, în sectorul Comarnic – Țolosu.

Materialele arheologice recoltate se pot încadra în cultura Coțofeni, Hallstatt și perioada medievală.

Bibliografie: Petrovsky 1979a, p. 236-237; Rogoza 1987, p. 358-359; Gumă 1993, p. 297; Petrescu 2000a, p. 30; 2004, p. 28; Boroneanț 2000, p. 30-31.

b) Peștera cu Puț.

Plan 55. Peștera cu Puț. După: Petrovsky 1979a, fig. 5.

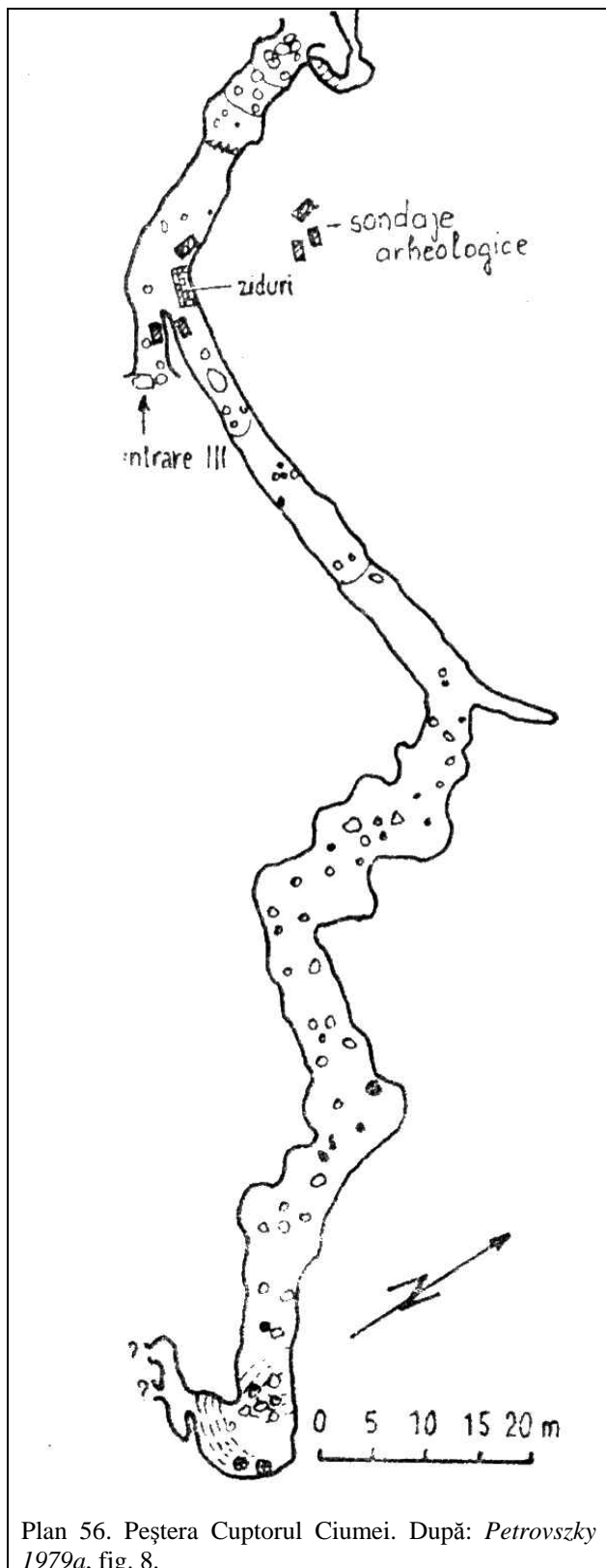
Peștera se află pe versantul din dreapta văii, în sectorul Comarnic – Țolosu.

Materialele arheologice recoltate se pot încadra în perioada medievală (secolul VIII d.Chr.).

Bibliografie: Petrovsky 1979a, p. 237-238; Boroneanț 2000, p. 31; Dulea 2001, p. 238; Petrescu 2004, p. 31; Mare 2004, p. 180.

²⁸¹ Luca 2004, p. 80-81; 2004a, p. 84-85; 2005, p. 192-193.

c) *Peștera Cuptorul Ciumei.*

Plan 56. Peștera Cuptorul Ciumei. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 8.

Peștera se află pe versantul din dreapta văii, în sectorul Comarnic – Țolosu. Materialele arheologice recoltate se pot încadra în perioada medievală târzie.

Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 243-244; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Boroneanț 2000*, p. 31; *Petrescu 2004*, p. 18.

d) *Peștera de sub Pietrele Albe.*

Peștera se află pe versantul din dreapta văii, în sectorul Comarnic – Țolosu.

Materialele arheologice recoltate nu sunt definite.

Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 31; *Boroneanț 2000*, p. 31.

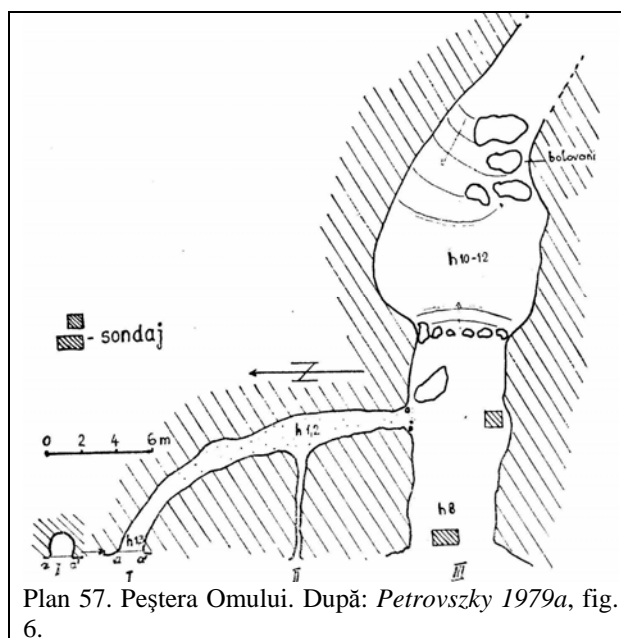
e) *Peștera Hotel Grotă.*

Peștera se află pe versantul din stânga a Cheilor Carașului, Șipotul Socolovăț, Dealul Jabălu Mare.

Materialele arheologice recoltate se pot încadra în perioada medievală.

Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Boroneanț 2000*, p. 31-32; *Petrescu 2004*, p. 25.

f) *Peștera Omului.*

Plan 57. Peștera Omului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 6.

Peștera se află pe versantul din dreapta a Cheilor Carașului.

Materialele arheologice recoltate se pot încadra în cultura Coțofeni, perioada dacică și cea medievală.

Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 238-240; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Boroneanț 2000*, p. 32; *Petrescu 1997*, p. 34; *2000a*, p. 31; *2004*, p. 29; *Petrescu și Popescu 2000*, p. 207-208.

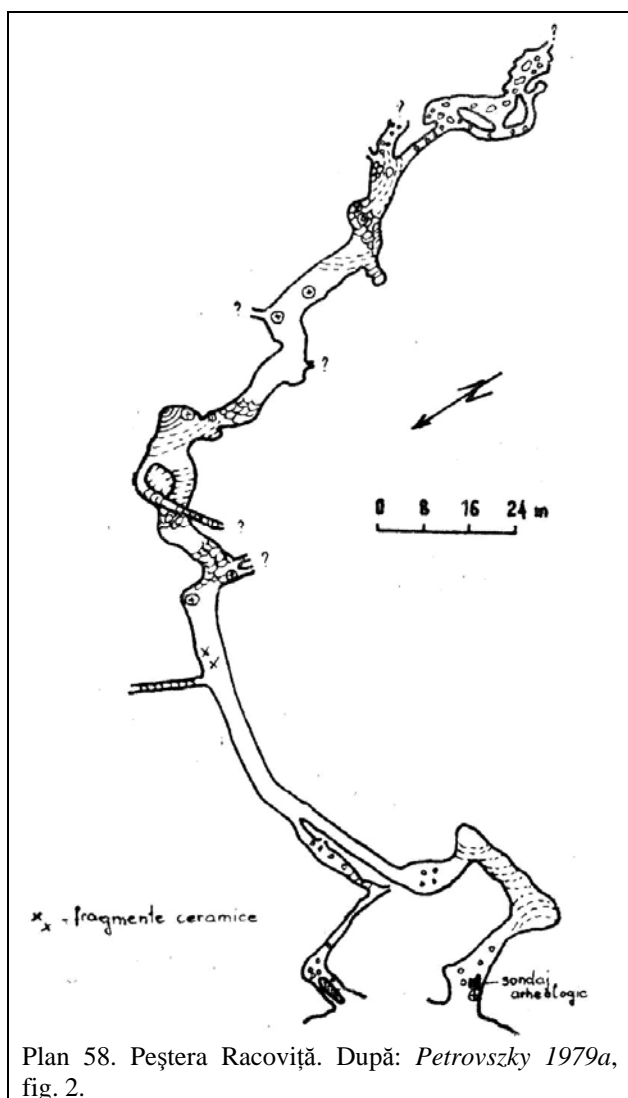
g) *Peștera Racoviță.*

Peștera se află pe versantul din dreapta văii, în dreptul Peșterii Socolovăț, la 600 m de confluența Cheilor Comarnicului cu Carașul.

Materialele arheologice recoltate se pot încadra în perioada dacică și în cea medievală.

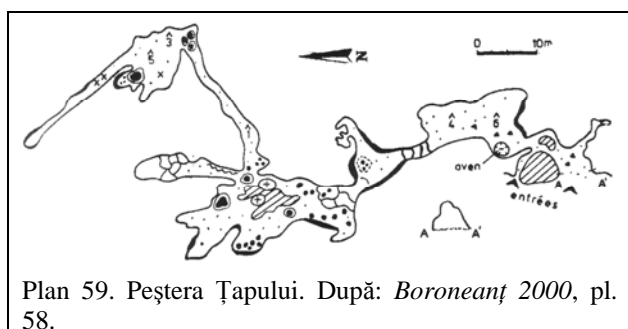
Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 233-234; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 1997*, p. 32;

2000a, p. 31-32; 2004, p. 31; Boroneanț 2000, p. 32.

Plan 58. Peștera Racoviță. După: Petrovszky 1979a, fig. 2.

h) Peștera Țapului.

Plan 59. Peștera Țapului. După: Boroneanț 2000, pl. 58.

Peștera se află pe versantul din dreapta a *Cheilor Carașului*.

Materialele arheologice recoltate se pot încadra în neolitic, cultura Coțofeni, perioada dacică și cea medievală.

Aici s-ar afla și un sanctuar dacic.

Bibliografie: Petrovszky 1979a, p. 240, 242; Rogozea 1987, p. 358-359; Rustoiu 1993a, p. 139;

Petrescu 1997, p. 32-33; 2000a, p. 33-34; 2004, p. 34; Petrescu și Popescu 2000, p. 207, 208-209; Boroneanț 2000, p. 32.

i) Peștera Ibex.

Peștera se află la 200 m în aval de Peștera Țapului.

Nu s-au găsit urme arheologice la suprafață.

Bibliografie: Petrovszky 1979a, p. 242-243.

☒

297. Iablanița (comună, județul Caraș-Severin)²⁸²

1. Vestigii preistorice.

a) Într-un loc neidentificat din hotarul satului a apărut o secure din piatră șlefuită.

Bibliografie: Petrovszky 1977, p. 437.

b) Depozite de bronzuri.

În anul 1882 s-a descoperit un depozit de bronzuri (*Iablanțița I*).

Bibliografie: Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 148; Petrovszky 1977, p. 437; Săcărin 1979a, p. 114; Mărghitan 1980, p. 77; Gumă 1993, p. 253, 290.

2. Descoperiri de epocă romană.

a) Într-o colecție particulară din localitate se află degetul unei statui imperiale de bronz.

Bibliografie: Pop 1978, p. 142.

b) În colecția lui I. Ionescu se află două obiecte din bronz aparținând perioadei romane.

Bibliografie: Lalescu și Timoc 1999-2001.

3. Mine și cariere.

a) Cariera Iablanțița.

Aceasta a fost exploatată în epoca romană.

Bibliografie: Mărghitan 1980a, p. 104; Boroneanț 2000, p. 134.

☒

298. Iam (comuna Berliște, județul Caraș-Severin)²⁸³

1. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

De aici provine un depozit de bronzuri din seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).

Bibliografie: Rusu 1963, p. 207; Gumă 1993, p. 254, 290.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Prigor.

²⁸² Luca 2004, p. 81; 2004a, p. 86; 2005, p. 193-194.

²⁸³ Luca 2004, p. 81-82; 2004a, p. 86-87; 2005, p. 194-195.

În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice hallstattiene (cultura Basarabi) și din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 442; *Iaroslavski și Lazarovici 1978*, p. 256; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 137; *Benea 1996b*, p. 263; *Gumă 1993*, p. 213, 290; *Mare 2004*, p. 180.

b) Punctul Sat Bătrân sau La Castel.

La sud de sat a fost identificată vatra unei așezări medievale (secolele VIII-IX d.Chr.).

Cu ocazia săpăturilor sistematice s-au descoperit morminte de incinerare hallstattiene și fragmente ceramice din epoca bronzului

Bibliografie: *Țicu 1987*, p. 338; *Radu și Țicu 2003a*, p. 145-146; *Dulea 2001*, p. 234; *Mare 2004*, p. 180.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Stația CFR.

La marginea satului, în apropierea stației CFR, sunt semnalate urme de locuire din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țicu 1987*, p. 338; *Benea 1996b*, p. 263.

4. Descoperiri monetare.

a) Descoperiri mai vechi amintesc monede romane în vatra satului.

Bibliografie: *Țicu 1987*, p. 338; *Bordea și Mitrea 1991*, p. 222; *Mare 2004*, p. 180.

□

299. Ianova (comuna Remetea Mare, județul Timiș)²⁸⁴

1. Descoperiri monetare.

a) O monedă de bronz emisă de Nero a fost descoperită la marginea satului.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 263.

□

300. Iaz (comuna Obreja, județul Caraș-Severin)²⁸⁵

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

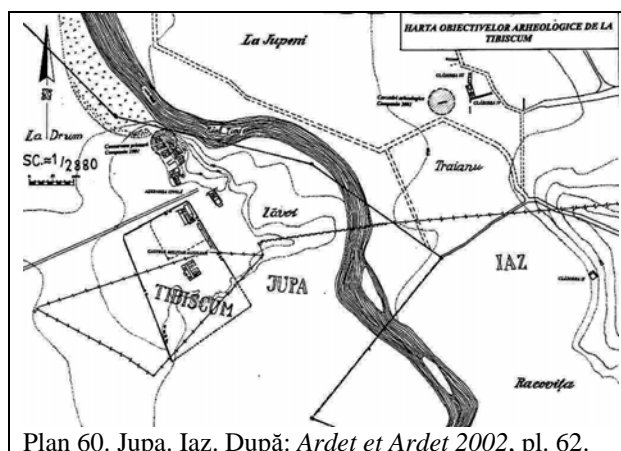
a) Punctul Dâmb.

Punctul este situat pe marginea terasei a doua a Timișului, în locul în care ea cotește spre est, formând intrarea în Valea Bistrei.

Materialele arheologice recoltate de aici aparțin epocii neolitice (cultura Starčevo-Criș), eneoliticului (cultura Coțofeni), epocii bronzului

(bronz timpuriu, grupul cultural Balta Sărată), hallstattiene (cultura Basarabi), dacice și romane.

Aici s-a descoperit restul unui mormânt Hallstattian de femeie în care erau mai multe obiecte și podoabe din bronz (Ha B₃-C₁).

Aici se află cimitirul municipiului roman *Tibiscum*.

Pe aceeași terasă se observă și urmele drumului roman imperial.

Mormintele romane sunt de mai multe tipuri:

Inhumația. Mormintele de înhumați sunt tumulare. Mantaua acestora are dimensiuni variabile. Diametrul este între 8 și 16 m și înălțimea între 0,30 și 1,50 m. Se pot observa peste 30 de astfel de movile.

Tumulii pot fi de trei feluri: morminte fără vreo amenajare specială, păstrându-se doar inventarul, mormintele din cărămidă, în formă de cutie și mormântul construit din lespezi de piatră.

Incinerăția. Toate mormintele de incinerare sunt plane.

Acestea sunt de trei feluri: mormintele într-o groapă neamenajată, în care s-a depus cenușa mortului și ofrandele; mormintele într-o groapă ovală, albiată, cu pereții arși la roșu și mormintele în cutie (cistă).

Toate mormintele au direcție E-V și se datează în secolele II-III d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 437-438; 1979; 1979a; *Petrovsky și Cădariu 1979*, p. 39-41; *Petrovsky și Gumă 1979*, p. 58-61; *Lazarovici 1979b*, p. 200; *Mărghitan 1980*, p. 74; *Lazarovici et alii 1991*, p. 85-86; *Gumă 1983*, p. 69; 1990; 1993, p. 213, 290; *Benea și Bona 1994*, p. 13, 14; *Bona și Rogozea 1985*, p. 155-156; 1994, p. 181; 1998, p. 183; *Kalmar 1986-1987*, p. 41; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 137; *Popescu 1988*; *Gogâltan 1993b*, p. 62; 1995a, p. 60; 2004, p. 101; *Ardeț 1993a*, p. 340; 2003; *Rogozea 1995a*; *** 1996, p. 248; *Ciugudean 2000*, p. 73.

²⁸⁴ *Luca 2005*, p. 195.

²⁸⁵ *Luca 2004*, p. 82-83; 2004a, p. 87-89; 2005, p. 195-197.

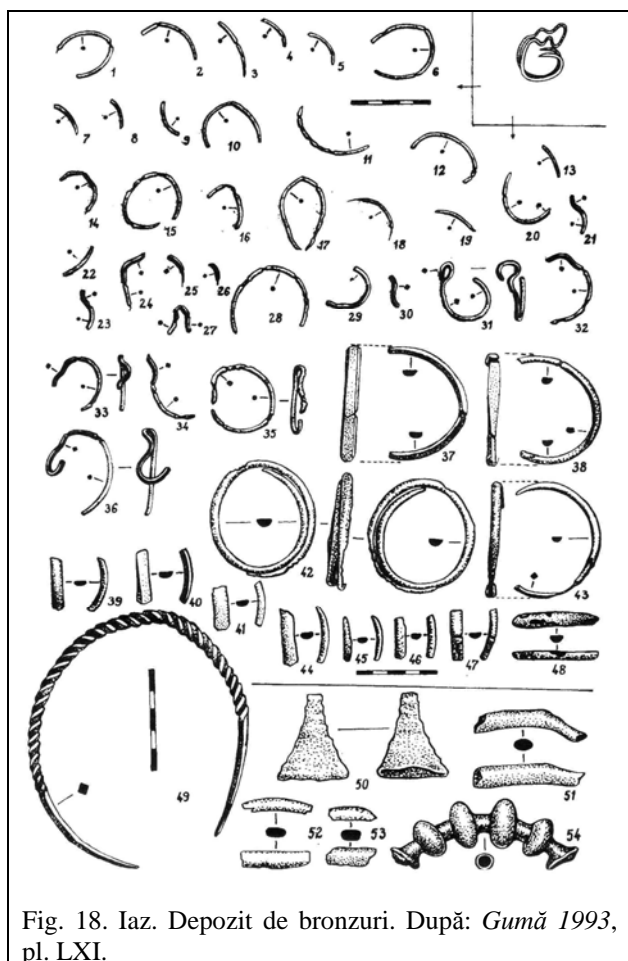

Fig. 18. Iaz. Depozit de bronzuri. După: Gumă 1993, pl. LXI.

b) Punctul Șușara sau Rovină.

Punctul se află în continuarea terasei *Dâmb*, în apropierea orașului Caransebeș.

Aici se află o necropolă tumulară de incinerare.

Aici s-a identificat și o *villa suburbana*.

Bibliografie: Benea și Bejan 1989-1993, p. 137; Gumă și Popescu 1995; Petrescu 2001a, p. 103; Petrescu și Cedică 2002, p. 156-157; 2004; *** 1982, p. 325.

c) Punctul Sat Bătrân Mare, Traianu sau Troian. Orașul roman.

Ruinele acestuia, aflate la nord de punctul *Dâmb*, se întind pe o mare suprafață (aproximativ 30 ha) la vărsarea Bistrei în Timiș.

Între urmele arheologice din acest punct amintim și materiale ceramice aparținând culturii Coțofeni. Aici au fost cercetate o lungă serie de construcții precum și drumul roman.

În zonă s-a cercetat un templu roman dedicat lui Apollo, datat în secolul III d.Chr. Templul s-a construit peste un complex arheologic dacic (necropolă) de secolele IV-III î.Chr.

Aici sunt și urme de locuire romană târzie.

De aici provin mai multe monede romane.

După unele opinii aici ar fi existat un *castellum* de 60 / 60 m încă din vremea războaielor daco-romane transformat, mai apoi, într-un castru de

pământ, mai apoi de piatră, cu dimensiunile de 110 / 101 m.

În zonă se află, după toate probabilitățile, și un amfiteatru roman.

Bibliografie: Gudea 1971, p. 140-142; Groza și Wollmann 1976, p. 166, 168; Petrovszky 1979, p. 201; Bona et alii 1985-1986, p. 537-538; Bona și Rogozea 1985, p. 156-157; 1985-1986; Rogozea și Bona 1996; Piso și Rogozea 1985; Medeleț și Bugilan 1987, p. 137; Benea 1996b, p. 268; Alicu 2000; 2002, p. 212, 217-218; Ardeț 2003; Ardeț și Ardeț 1995; 1997; 1998; 2000; 2001; 2002; 2002-2003; 2003; 2004, p. 38-54, 65-72; Micle 2002; Mare 2004, p. 184.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul Țigănași.

Din acest punct provin fragmente ceramice aparținând grupului cultural Balta Sărată.

Bibliografie: Gumă 1997, p. 15; Rogozea 1998, p. 183.

b) Punctul Stația de transformare.

Pe partea din stânga drumului dinspre Caransebeș s-au recoltat fragmente ceramice hallstattiene.

Bibliografie: *** 1982, p. 325.

c) Lângă grajdurile CAP Iaz au fost identificate fragmente ceramice neolitice.

Bibliografie: *** 1988, p. 269.

3. Movile de pământ.

a) În hotarul satului, către Obreja, s-a semnalat microtoponimul *Gomilă*.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 137.

4. Vestigii dacice.

a) Ovidiu Bozu amintește aici o așezare dacică.

Bibliografie: Bozu 2000, p. 154.

5. Vestigii daco-romane.

a) În apropiere de punctul *Dâmb* s-au descoperit morminte romane. Se pare că este vorba despre a doua necropolă romană a *Tibiscumului*.

Bibliografie: *** 1982, p. 325.

6. Vestigii medievale.

a) Punctul *La Capelă*.

Materiale arheologice medievale.

Bibliografie: *** 1988, p. 270.

b) Punctul *Iepura*.

Aici s-ar afla vatra vechiului sat Iaz.

Bibliografie: *** 1988, p. 270.

☒

301. Icloda (comuna Sacoșu Turcesc, județul Timiș)²⁸⁶

²⁸⁶ Luca 2005, p. 198.

1. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *La Gomilă* sau *Petruloc*.

La hotarul dintre Icloda și Unip, la circa 2,5 km NV de sat, pe malul Pogănișului Sec, la suprafața solului, se află fragmente de cărămidă, mortar și ceramică.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 137.

□

302. Ictar-Budinți (comuna Topolovățu Mare, județul Timiș)²⁸⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Pe islazul comunal din hotarul de NE al satului au fost identificate urme de locuire din epoca bronzului, cultura Vatina (în acest nivel s-a descoperit și un tipar de celt realizat din piatră), precum și materiale ceramice hallstattiene, dacice și medievale timpurii.

Bibliografie: *Popescu D. 1967a*, p. 360; *Moroz-Pop 1983a*, p. 471, 473; *Petrescu 1986*; *Gumă 1993*, p. 212, 286, 290; *Rogozea 1995a*, p. 81 și urm.; *1998*, p. 185; *Mare 2004*, p. 162, 180.

2. Vestigii medievale.

a) Punctul *La Cetate*.

Punctul este situat pe terasa superioară a râului Timiș. Aici s-au descoperit urme de construcții și materiale ceramice medievale timpurii.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Mare 2004*, p. 180.

3. Descoperiri monetare.

a) O tetradrahmă de tip Filip II s-a descoperit în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 263.

□

303. Iecea Mare (comuna Cărpiniș, județul Timiș)²⁸⁸

1. Vestigii daco-romane.

a) La 500 m sud de șoseaua Iecea Mare – Iecea Mică, s-a descoperit o întinsă așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 264; *Mare 2004*, p. 180-181.

b) La al 12-lea stâlp de înaltă tensiune de la ieșirea din Iecea mare, în partea din stânga drumului.

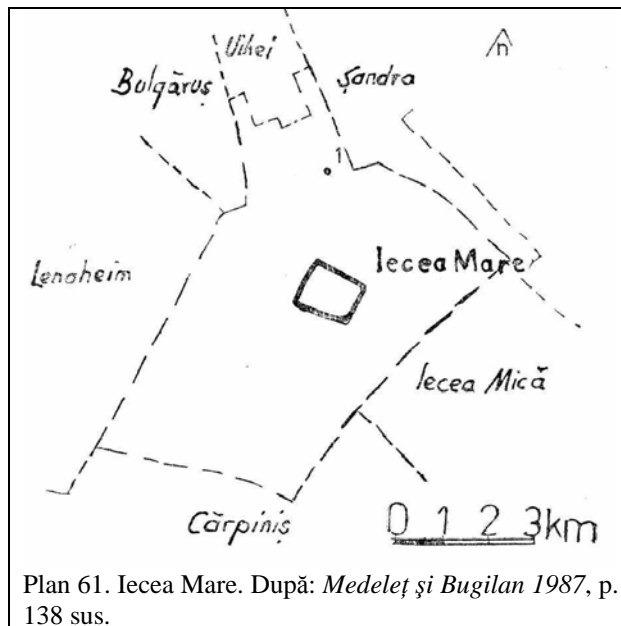
Tot aici s-au descoperit și fragmente ceramice de secolele VIII-X d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 264; *Mare 2004*, p. 181.

2. Movile de pământ.

a) La aproximativ 2 km nord de vatra satului, în apropierea hotarului cadastral cu Șandra, în stânga drumului de legătură Iecea Mare – Biled, se află o movilă de pământ, bine reliefată, cu diametrul de circa 30-35 m și înălțimea de 2-2,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 137.

Plan 61. Iecea Mare. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 138 sus.

□

304. Iecea Mică (comuna Cărpiniș, județul Timiș)²⁸⁹

1. Vestigii daco-romane.

a) La ieșirea din Iecea Mică spre est, la aproximativ 500 m, în dreptul sondei nr. 35, au fost descoperite urmele unei așezări daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 264; *Mare 2004*, p. 181.

b) Punctul *Raspas*.

Pe un promontoriu ușor înălțat față de restul terenului, cu un diametru de 250 m, au apărut urmele unor locuințe daco-romane.

Bibliografie: *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 52; *Benea 1996b*, p. 265; *Micle 2001*, p. 131; *Mare 2004*, p. 181.

2. Vestigii prefeudale.

a) La circa 500 m nord de sonda 30, în apropiere de șoseaua spre Biled, au fost descoperite

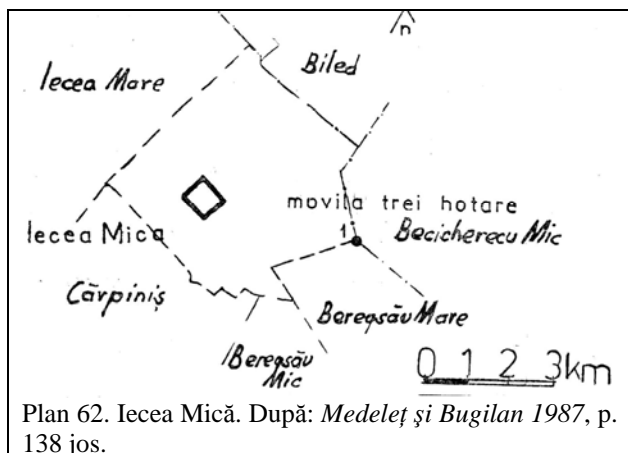
²⁸⁷ *Ibidem*.

²⁸⁸ *Ibidem.*, p. 198-199.

²⁸⁹ *Ibidem.*, p. 199-200.

fragmente ceramice databile între secolele VIII-XI d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 181.

Plan 62. Iecea Mică. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 138 jos.

3. Movile de pământ.

a) Punctul *Dreihotarhügel* sau *Movila Trei Hotare*.

La aproximativ 3 km SE de vatra satului, în dreapta drumului de legătură Iecea Mare – Becicherecu Mic, la intersecția hotarelor cadastrale ale satelor Iecea Mică, Beregsău Mare și Becicherecu Mic, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 80 m, înaltă de aproximativ 5 m, de la suprafața căreia a fost recoltată un mic răzuitor din silex cafeniu. Movila este amplasată pe malul unuia dintre malurile moarte ale vechiului curs al Apei Mari.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 137, 139.

4. Descoperiri monetare.

a) În hotarul satului, la 500 m spre est, s-a descoperit o monedă de bronz de la Constans.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 179.

b) La circa 2 km NE față de primul punct s-a descoperit o monedă din bronz de la Valentinianus I.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 179.

305. Iertof (comuna Vrani, județul Caraș-Severin)²⁹⁰

1. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității, în *Lunca Vicinicului*, la intrarea în sat dinspre Vraniuț, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 343; *Benea 1996b*, p. 265; *Mare 2004*, p. 181.

b) Punctul *dealul Viilor*.

În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 181.

306. Ierșnic (comuna Ohaba Lungă)²⁹¹

1. Vestigii medievale.

a) Punctul *Dealul Morminților* sau *Dealul Dombu*.

Aceste microtoponime se găsesc în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 139.

307. Ieșelnița (comună, județul Mehedinți)²⁹²

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Pe *Valea Mala*, la SV de sat, erau cunoscute mai multe movile (peste 20) cu mantaua formată din bolovani de râu. Monumentele aparțin culturii Basarabi și finalului primei vârste a fierului, mormintele fiind de incineratie.

Tot în acest perimetru se află și locuințe de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Popescu D. 1968*, p. 698; 1970, p. 519-520; 1970a, p. 461; *Lazarovici 1977b*, p. 17; *Uzum 1980*, p. 128; *Mărghitan 1980*, p. 79; 1985, p. 72-73; *Bejan 1985-1986*, p. 231; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 139; *Gumă 1993*, p. 213, 290, 294; *Drăgoescu 1995*, p. 331-332; *Crăciunescu 1995*, p. 141; 2003, p. 277; *Mare 2004*, p. 181; *** 1996, p. 249-250.

2. Vestigii preistorice.

a) De pe teritoriul localității provin fragmente ceramice Coțofeni.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 398.

b) În perimetrul localității este amintită o locuire Vatana.

Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 15.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Din perimetrul localității provin urme romane.

Bibliografie: *Branga 1980*, p. 107.

4. Vestigii prefeudale.

a) În hotarul localității se semnalează existența unei așezări de secolele VIII-IX d.Chr.

²⁹⁰ *Luca 2004*, p. 83; 2004a, p. 89; 2005, p. 200.

²⁹¹ *Luca 2005*, p. 200.

²⁹² *Ibidem.*, p. 200-201.

Bibliografie: Rusu 1977, p. 203; Bejan 1985-1986, p. 234; Stanciu 2000, p. 155; Dulea 2001, p. 234.

5. Vestigii medievale.

a) În localitate s-au descoperit fragmente de căldări din lut medievale timpurii.

Bibliografie: Oța 2004, p. 511.

6. Cariere și mine.

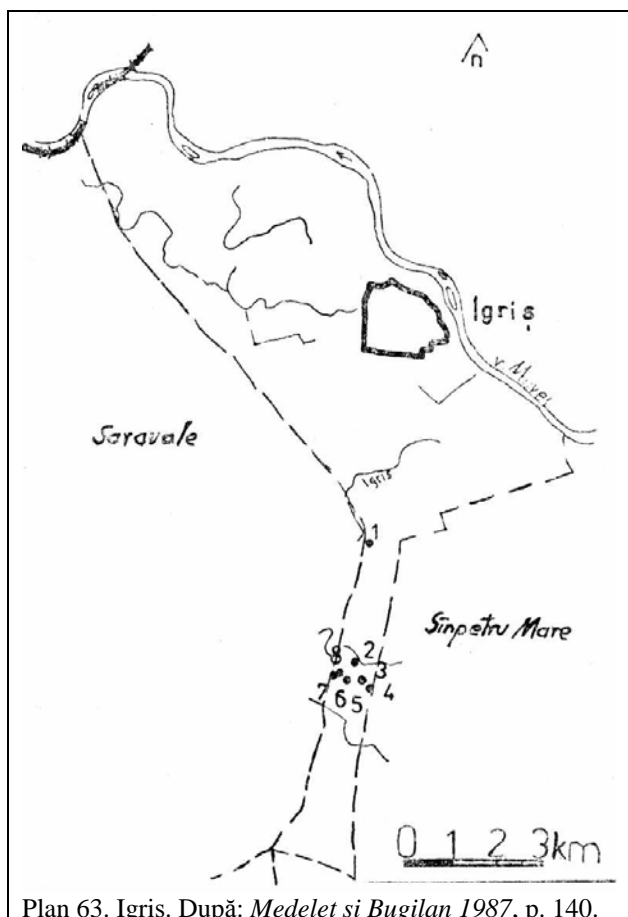
a) *Cariera Mraconia.*

Aceasta este poziționată în Munții Almăjului, Valea Dunării, afluentul *Mraconia*. Cariera de calcar a fost exploatată în epoca medievală și modernă.

Bibliografie: Boroneanț 2000, p. 143-144.

□

308. Igrîș (comuna Sânpetru Mare, județul Timiș)²⁹³

Plan 63. Igrîș. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 140.

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare și un **depozit de bronzuri** hallstattiene, seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).

Bibliografie: Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 98, 252-253; Mărghitan 1980, p. 77; Gudea și Mojiu 1983, p. 193; Gumă 1993, p. 254, 290.

2. Mobile de pământ.

a) La 4,1 km SV de sat și la 2 km est de Saravale, pe malul *Pârâului Igrîș*, se află o movilă de pământ amplasată în hotarul cadastral dintre Saravale și Igrîș.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 139.

b) La aproximativ 7 km sud de sat, de o parte și de alta a căii ferate Periam – Dudeștii Vechi, se conturează 7 movile de pământ, cu diametrele cuprinse între 20 și 35 m și înălțimea variind de la 2 la 4 m. Acestea, împreună cu trei movile din hotarul satului Saravale și cu șase movile din hotarul localității Sânpetru Mare formează un câmp compact de construcții funerare, între două meandre ale *Pârâului Aranca*.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 139.

3. Vestigii medievale.

a) *Punctul Săliște.*

La jumătatea distanței între Cenad și Igrîș se văd la suprafața solului urmele ruinate ale unei biserici medievale romanice (Kemenche) amintită documentar din secolul al XIII-lea d.Chr.

Aici a funcționat o mănăstire benedictină încă, din secolul al XII-lea, cu hramul *Sfintei Maria*. În Igrîș a funcționat, mai târziu, o abație cisterciană. În jurul mănăstirii s-a dezvoltat o așezare laică.

Bibliografie: Matei 1973, p. 311-312; Săcară 1974; Rusu et alii 2000, p. 153-154, 157.

4. *Punctul Câmpul lui Traian.*

a) În hotar s-a descoperit un tezaur de denari republicani romani.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 263.

□

309. Ilidia (comuna Ciclova Română, județul Caraș-Severin)²⁹⁴

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) *Punctul Tramnic sau Ogașul cu Raci.*

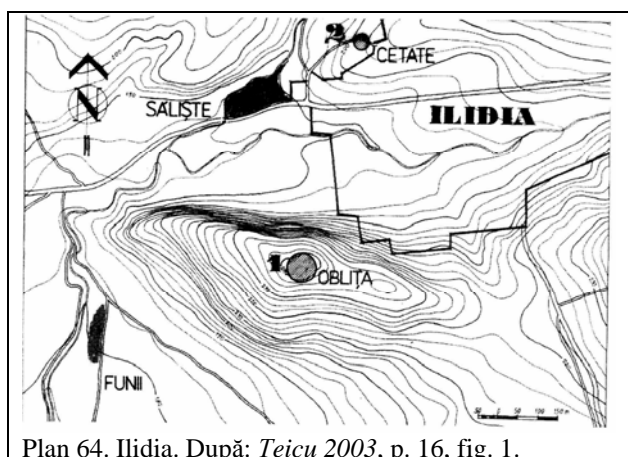
Situl arheologic aparține culturii Coțofeni. Așezarea se află la câteva sute înainte de intrarea în localitate dinspre Oravița, pe o terasă din stânga drumului. La baza sitului este un izvor.

Cercetările inițiale au vizat urmele de secolele III-IV d.Chr. din acest punct.

²⁹³ *Ibidem.*, p. 201-202.

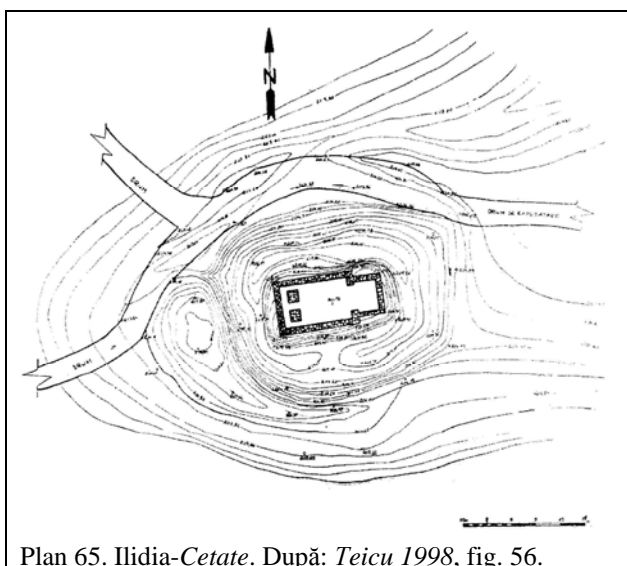
²⁹⁴ Luca 2004, p. 83-85; 2004a, p. 89-92; 2005, p. 202-205.

Bibliografie: *Țeicu* 1987, p. 320, 333; *Luca* 1996; *Benea* 1996b, p. 266.

Plan 64. Ilidia. După: *Țeicu* 2003, p. 16, fig. 1.

b) Punctul Cetate.

Plan 65. Ilidia-Cetate. După: *Țeicu* 1998, fig. 56.

Urme materiale din secolele III-IV d.Chr. se află în acest loc.

În cimitirul aflat aici s-au descoperit urmele unei biserici din piatră de tip sală, cu altar pătrat, și cu doi stâlpi așezați în apropierea peretelui de vest al navei. Aceștia susțineau un cor sau un turn-clopotniță deasupra tribunei. Aceasta a funcționat după o biserică de lemn distrusă la 1241.

Cimitirul medieval din acest punct poate fi încadrat între secolele XII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Popescu D.* 1970a, p. 456; *Babeș* 1971, p. 375; *Matei* 1973, p.314-317; *Matei și Iambor* 1980, p. 515; *Matei și Uzum* 1972; *Uzum* 1975, p. 139; 1979b; *Uzum și Lazarovici* 1971; *Iambor* 1980, p. 171; *Bălănescu* 1984, p. 130; *Bălănescu și Chirilă* 1994-1995, p. 276; *Mărghitan* 1985, p. 73-74; *Țeicu* 1987, p. 320, 327, 333; 1993, p. 237; 1998, p. 92, 131, 175, 176-177; *Bejan* 1995, p. 139; *Benea* 1996b, p.

266; *Oța* 1998, p. 116; 2000, p. 283; *Rusu A.A.* 1999, p. 278; *Mare* 2004, p. 182.

c) Punctul Oblia sau La Scaun.

Pe partea din dreapta satului Ilidia se ridică Dealul Oblia.

Aici s-a cercetat, între anii 1969-1977, o biserică, de plan circular în exterior și cvadrilobat în interior, și alte construcții medievale (un castel cnezial). Cercetările au continuat și în anii următori.

Tot aici s-au descoperit și urme hallstattiene (Ha A și Basarabi).

La 1325 este pomenit *castellanus de Ilyed*, iar la 1363 *castrum Iliad*.

Aici se află și o movilă.

Bibliografie: *Popescu D.* 1970a, p. 456; *Babeș* 1971, p. 375; *Stoia* 1976, p. 278; *Uzum* 1979a, p. 241; 1979b; 1981a, p. 216, fig. 1; *Uzum și Lazarovici* 1971; 1977; *Matei* 1973, p.317-319; 1979, p. 262; *Matei și Iambor* 1980, p. 515; *Petrovsky* 1977, p. 438; *Gumă* 1983, p. 69; 1993, p. 213, 290; *Trâncă* 1983; *Bălănescu* 1984, p. 132; *Bălănescu și Chirilă* 1994-1995, p. 276-277; *Mărghitan* 1985, p. 74, 76; *Bejan* 1985-1986, p. 231, 234; 1995, p. 139; *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 139; *Țeicu* 1987, p. 320, 327-328; 1993, p. 237-238; 1995; 1996c, p. 10; 1998, p. 92, 132, 175-176, 200-202; *Rusu A.A.* 1998, p. 10; 1999, p. 278.

d) Punctul Săliște sau Seliște.

În *Lunca Vicinicului* (Râul Mare) s-a descoperit o așezare medievală timpurie de secolele VIII-IX d.Chr.

Pe *Valea Vicinicului* se semnalează resturi de activitate metalurgică de secolele XI-XII d.Chr.

Bibliografie: *Uzum* 1979a, p. 241, 248; *Matei și Iambor* 1980, p. 515; *Stoicovici* 1981, p. 175, 176, 178; 1983, p. 240; *Trâncă* 1983; *Bălănescu* 1984, p. 133; *Bejan* 1985-1986, p. 231, 234; 1995, p. 139; *Țeicu* 1987, p. 320, 328; 1998, p. 99; 2003b, p. 10-13; *Dulea* 2001, p. 234; *Mare* 2004, p. 182.

e) Punctul Funii sau La Funii.

În acest punct s-a descoperit și un complex de locuire aparținând culturii Bodrogkeresztúr.

Așezarea Basarabi se află pe terasa *Vicinicului*. Așezarea daco-romană de secolele III-IV d.Chr. se află în același loc (urme de practicare a metalurgiei fierului).

Tot aici s-a descoperit o necropolă medievală timpurie de secolele XI-XII d.Chr.

Pe o terasă apropiată punctului s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Gumă* 1983, p. 69; 1993, p. 213, 290; *Bălănescu* 1983, p. 237; *Trâncă* 1983; *Lazarovici* 1985; *Mărghitan* 1985, p. 73; *Bejan* 1985-1986, p. 231, 234; *Bozu și El Susi* 1987, fig. I/B; *Țeicu* 1987, p. 320, 330, 333; 1998, p. 99,

127; 1999-2000, p. 457; 2003b, p. 13-14; *Benea 1996b*, p. 266; *Luca 1998-2000*, p. 309; *Geangu 2001*, p. 172; *Dulea 2001*, p. 234; *Radu și Țeicu 2003c*, p. 314; *Mare 2004*, p. 182.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul Cășile Codrenilor.

Pe Valea Mare, pe poteca care taie cursul văii, în prundișul râulețului, s-a descoperit un fragment ceramic monocrom, Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 200.

3. Movile de pământ.

a) Punctul Scămmel.

Aici se semnalează mai multe movile.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 140; *Lazarovici și Kalmar 1994*, p. 18.

4. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Dealul Armenilor.

În acest punct din hotarul localității s-au descoperit materiale ceramice din secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 137; *Benea 1996b*, p. 266; *Mare 2004*, p. 182.

b) Punctul Moara Gherghinii.

În acest punct din hotarul localității s-au descoperit materiale ceramice din secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Bălănescu 1984*, p. 130; *Bălănescu și Chirilă 1994-1995*, p. 275; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 137; *Benea 1996b*, p. 266; *Mare 2004*, p. 182.

c) Punctul La Nuiele.

În acest punct s-au descoperit materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 2004*, p. 380.

5. Vestigii prefeudale.

a) Punctul Vatra Satului.

În localitate s-a descoperit ceramică de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 234.

b) Punctul Valea Măscășeniului.

Urme de locuire databile între secolele VIII-IX d.Chr. se semnalează pe această vale.

Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 234; *Mare 2004*, p. 182.

6. Vestigii medievale.

a) Stânca cu desene rupestre în culoare roșie de la Ilidia – Vicinic (Cleanțul lui Ion Sârbu).

La SV de vatra satului, într-o zonă cu izvoare, pe versantul din dreapta râului Vicinic, se află mai multe desene rupestre realizate cu culoare roșie.

Datarea desenelor se face în secolele XI-XIV d.Chr.

Se amintește și despre existența unei biserici medievale de secolele XIII-XIV d.Chr. pe Dealul Albița.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 113; *Țeicu 1987*, p. 327.

7. Descoperiri monetare.

a) Punctul Cucuiova Mare.

Pe deal s-a descoperit o monedă preromană.

Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleț 1994a*, p. 263.

b) În anul 1879 s-a descoperit un denar imperial roman.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 263.

☒

310. Ilova (comuna Slatina-Timiș, județul Caraș-Severin)²⁹⁵

1. Vestigii preistorice.

a) La aproximativ 500-600 m sud de așezarea de la Gura Ilovei se află o așezare din epoca bronzului.

Bibliografie: *** 1982, p. 327.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Șesul cu Spini sau Fața Ilovei.

Pe o terasă înaltă, în imediata vecinătate a căii ferate care leagă Băile Herculane de Caransebeș, la aproximativ 400 m vest de poalele Dealului Fața Ilovei, s-a descoperit o așezare aparținând grupului cultural Balta Sărată și culturii Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 69-70; 1993, p. 214, 290; *Rogozea 1998*, p. 186; *** 1979, p. 432.

☒

311. Ineleț (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)²⁹⁶

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera 2143 / a (Cheile Bobotului).

Peștera este situată la 150-200 m de borna km 14, spre Godeanu, la 20 m deasupra drumului spre Baia de Aramă.

Materialele arheologice recoltate aparțin paleoliticului superior și epocii moderne.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 436; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Boroneanț 2000*, p. 33.

b) Peștera „La Găuri” (grota superioară).

Peștera este situată în Valea La Comandă.

Materialele arheologice culese de la suprafață aparțin culturii Coțofeni și Vučedol.

²⁹⁵ *Luca 2004*, p. 85; 2004a, p. 92; 2005, p. 205-206.

²⁹⁶ *Luca 2004*, p. 85-86; 2004a, p. 92-93; 2005, p. 206.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 434-435; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 26; *Boroneanț 2000*, p. 33.

c) Peștera Nr. 61, Peștera de la Colibituri (Peștera de la Steiul Roșu).

Aceasta se află în zona Ineleț. Peștera este situată pe malul din stânga *Pârâului Iuta*, la confluența acestuia cu Cerna.

Caverna are un strat de cultură gros aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 433-434; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 1999-2000*, p. 130; *2000a*, p. 28-29; *Boroneanț 2000*, p. 33.

d) Peștera 2144 / 65.

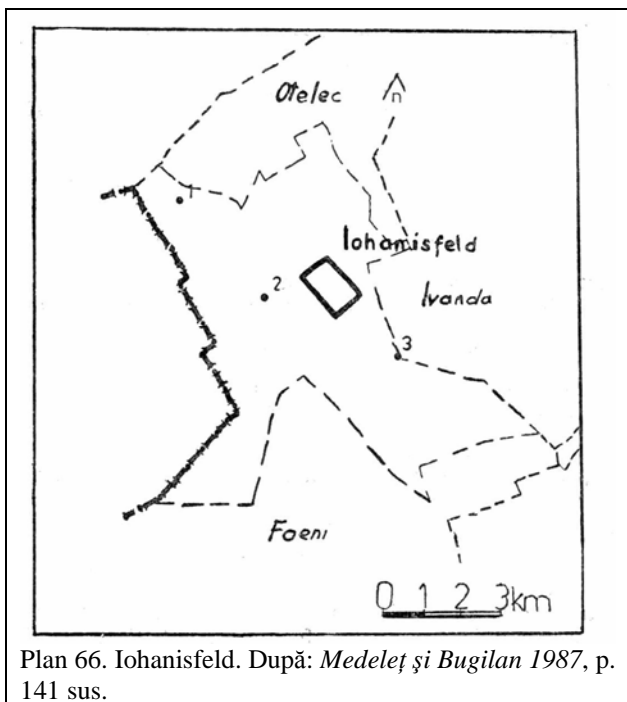
Peștera este situată pe versantul din stânga *Văii Dreștenicului*, la 15 km în amonte de Băile Herculane.

Materialele ceramice recoltate aparțin culturii Coțofeni și culturii vaselor cu toarte pastilate.

Bibliografie: *Rogozea 1986*, p. 196-198.

☒

312. Iohanisfeld (comuna Uivar, județul Timiș)²⁹⁷

Plan 66. Iohanisfeld. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 141 sus.

1. Movile de pământ.

a) În apropiere de hotarul cu satul Otelec, la circa 3,8 km NV de sat, nu departe de frontiera de stat a României, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30 m și înălțimea de aproximativ 4 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 140.

²⁹⁷ *Luca 2005*, p. 207.

b) La circa 1 km vest de sat, în dreapta vechiului terasament de cale ferată, pe malul din stânga *Pârâului Timiș*, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 25 m și înălțimea de 2,5-3 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 140.

c) La circa 2 km SE de vatra satului, în hotarul cadastral cu Ivanda, pe malul din stânga *Pârâului Timiș*, se află o movilă de pământ cu diametrul de 40 m și înălțimea de circa 1,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 140.

☒

313. Iosif (comuna Liebling, județul Timiș)²⁹⁸

1. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul Vena Mare.

Pe aici, la 400 m vest de sat, trece ductul valului roman purtând toponimicul *Valul lui Traian*.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 16.

b) Punctul Valea Tofai.

Pe aici, la 400 m vest de sat, trece ductul valului roman purtând toponimicul *Valul lui Traian*.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 16.

2. Descoperiri monetare.

a) În hotarul satului s-a descoperit un denar republican roman de la L. Valerius Flaccus.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 263.

☒

314. Iosifalău (comuna Topolovățu Mare, județul Timiș)

☒

315. Ivanda (comuna Giulvăz, județul Timiș)²⁹⁹

1. Movile de pământ.

a) La circa 4,5 km NV de vatra satului, pe hotarul cu satul Otelec, în stânga drumului de legătură Ivanda – Iohanisfeld, este semnalată o movilă de pământ cu dimensiuni mijlocii.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 140.

b) La circa 1,5 km NV de sat, pe malul din dreapta *Canalului Timiș*, se află o movilă de pământ cu diametrul de 25 m și înălțimea de 1,8 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 140.

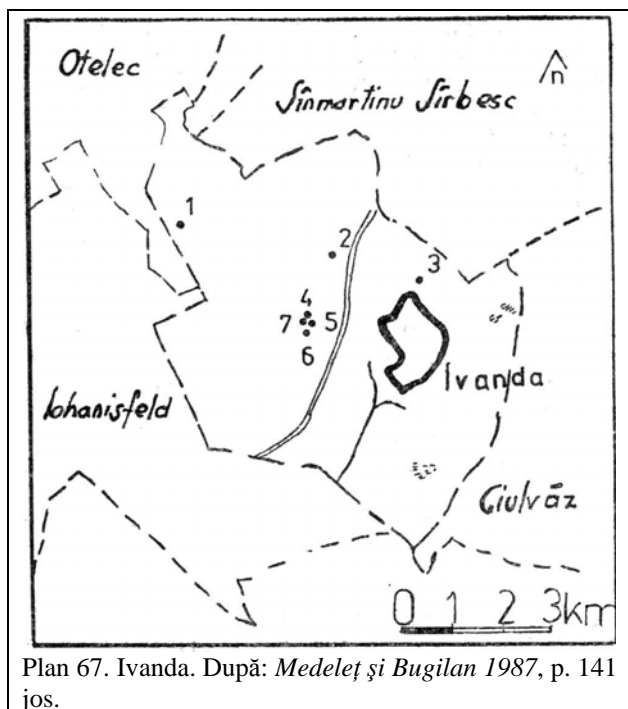
c) La câteva sute de metri NE de sat, imediat în spatele cimitirului, în dreapta drumului Ivanda – Sânmartinu Sârbesc, se află o movilă de pământ cu diametrul de 30 m, înaltă de 1,5-2 m.

²⁹⁸ *Ibidem*.

²⁹⁹ *Ibidem.*, p. 207-208.

La NE de movilă, lângă ea, pe o limbă de pământ ușor ridicată se află o așezare.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 142.

Plan 67. Ivanda. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 141 jos.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La 1,5 km vest de sat, în partea din dreapta Canalului Timișaç și în stânga drumului Ivanda – Johanisfeld, este vizibil un grup de patru movile de pământ cu diametrele variind între 20 și 30 m și cu înălțimea cuprinsă între 2 și 3 m a căror amplasare sugerează un romb. Aici se pare că s-au descoperit monede de aur și argint.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 142.

□

316. Izgar (comuna Vermeș, județul Caraș-Severin)³⁰⁰

1. Movile de pământ.

a) **Punctul Gomila lui Gașpar.**

Această movilă se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 142.

2. Vestigii daco-romane.

a) **Punctul Ponoave.**

Pe o terasă a Văii Pogănișului au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 182-183.

b) **Punctul Pietriș.**

Pe o terasă a Văii Pogănișului au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 182-183.

3. Descoperiri monetare.

a) În anul 1870 a fost descoperită o monedă de aur de la Probus.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 182-183.

□

317. Izvin (comuna Recaș, județul Timiș)³⁰¹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctele Livezi, Seliște peste Bega și Vatra Satului.**

În aceste puncte se află o întinsă așezare încadrabilă cronologic și cultural în timpul secolele III-IV d.Chr. Tot aici s-au descoperit și materiale ceramice medievale timpurii.

Din hotar provine un cercel poliedric din aur datat în secolul V d.Chr.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 473; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Mare 2004*, p. 79, 183.

2. Vestigii medievale.

a) Se semnalează o descoperire de schelet însoțit de un inventar bogat.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 331.

b) În curtea bisericii ortodoxe române din sat, atestată documentar din secolul XVI d.Chr., ca biserică mănăstire, având hramul *Sfântul Ilie*, s-a descoperit un mic tezaur format din denari imperiali romani (Vespasian și Domitian).

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 263; *Țeicu 2002*, p. 42; *2003b*, p. 91.

□

318. Izvor (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

□

³⁰⁰ Luca 2004, p. 86; 2004a, p. 93; 2005, p. 208-209.

³⁰¹ Luca 2005, p. 209.

J.

319. Jabăr (comuna Boldur, județul Timiș)³⁰²

1. Vestigii preistorice.

a) Pe o terasă a Timișului s-a descoperit o daltă din cupru.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 70.

b) Din hotar provine ceramică de tip Gornea – Kalakača.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 291.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Cotun sau Cotună.

Punctul este situat la 1 km NV de localitate, pe stânga drumului județean Jabăr – Sârbova. Aici s-a descoperit o așezare neolitică, alta de epoca bronzului, o alta daco-romană de secolele III-IV d.Chr. și un nivel medieval timpuriu (secolele VI-VIII d.Chr.).

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 210; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Moroz-Pop 1983a*, p. 473-474; *1993*; *1993a*; *Mărghitan 1985*, p. 78-80; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *2004*, p. 380; *Gudea și Ghiurco 1988*, p. 141-142; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Rogozea 1994*, p. 181; *1995a*, p. 81 și urm.; *1998*, p. 186; *Drașovean 1996*, p. 111; *Mare 1997*, p. 122; *2002-2003*, nr. 30; *2004*, p. 38, 93, 183; *Stanciu 2000*, p. 156; *Dulea 2001*, p. 214, 222, 235; *Mateș 2003*, p. 306; *Bochiș 2004*, p. 56.

3. Vestigii daco-romane.

a) În vatra satului s-a descoperit și cercetat sistematic o așezare daco-romană. Aici s-a redus minereul de fier.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 266-267; *1999a*, p. 216.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul La Bejan.

Punctul este situat pe latura estică a șoselei spre Sârbova. Aici s-au descoperit materiale medievale (secolele X-XII și XIII-XIV d.Chr.).

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 474-475.

5. Movile de pământ.

a) În hotar, spre Ficățar, sunt semnalate trei movile de pământ, socotite de localnici semne de hotar.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 142.

☒

320. Jamu Mare (comună, județul Timiș)³⁰³

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare hallstattiană.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193.

b) La construcția barajului peste *Pârâul Semnița*, a fost distrusă o movilă de hotar. Cu acest prilej s-a descoperit un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).

Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 142-143; *Gumă 1993*, p. 254, 291; *Drăgoescu 1995*, p. 332.

2. Vestigii daco-romane.

a) Aici este semnalată o așezare romană de secolele II-III d.Chr.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 64.

b) Punctul Șanțul roman.

În anul 1882 s-a descoperit o inscripție romană referitoare la legiunea IIII Flavia Felix.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 183-184.

3. Descoperiri monetare.

a) Un denar roman de la Marc Antoniu provine din hotarul localității.

Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.

b) Aici s-a descoperit un tezaur monetar format din monede de aramă din vremea regilor carolingieni Ludovic III și Karlman.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 364.

c) De aici se cunosc mai multe descoperiri monetare romane de la Claudius II Gothicus până la Constans.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 267; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 184.

☒

³⁰² *Luca 2005*, p. 210.

³⁰³ *Ibidem.*, p. 211.

321. Jdioara (comuna Criciova, județul Timiș)³⁰⁴

1. Mobile de pământ.

a) Punctul *La Borghee* sau *Borgele*.

În pădurea de pe raza comunei, pe noua șosea Criciova – Nădrag, la 1,2 km spre Nădrag de la bifurcația spre Jdioara, în partea din stânga, s-a descoperit un grup de tumuli. Aceștia se află pe un drum de pădure care, după 300 m, se bifurcă din nou spre stânga, direcție în care, la circa 1-1,5 km, urcând circa 300 m pe *Valea Slatinei*, se ajunge pe platou unde este vizibil un val de pământ circular, distrus de ape în mai multe locuri, împărțit în cinci segmente. În interiorul său sunt grupate patru mobile de pământ, aproape lipite una de cealaltă, înalte de 1,5-2 m.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 475; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 143.

b) La sud de Jdioara, pe o coamă de deal, sunt semnalate mobile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 143.

2. Vestigii preistorice.

a) Pe o terasă a Timișului s-au descoperit fragmente ceramice Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 214, 291.

3. Vestigii de epocă romană.

a) În hotarul localității, pe un platou de la confluența râurilor Nădrag cu Timiș, sunt semnalate urme romane.

Bibliografie: *Bejan 1975*, p. 155; 1979.

4. Vestigii medievale.

a) Cetatea medievală Jdioara. Punctul *Cetate*, *Dealul Viilor* sau *Dealul Cetății*.

La circa 1 km NE de sat se păstrează ruinele cetății Jdioara.

Construcția cetății pare a fi anterioară secolului XIV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1975; 1980a; 1995*, p. 139-140; *Matei și Iambor 1980*, p. 514; *Moroz-Pop 1983a*, p. 475; *Mărghitan 1985*, p. 80-82; *Rusu A.A. 1998*, p. 11; *Szöcs 2000*, p. 8.

b) Documentul din 8 mai 1590 menționează mobilele de hotar ale localității Jdioara și ale domeniului Jdioara care cuprindea mai multe sate.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 143.

5. Descoperiri monetare.

a) Punctul *Rovine* sau *Dunga Rovinei*.

În anul 1973 a fost descoperit, în punctul numit *Rovine*, care se situează la vest de sat, un tezaur

format din monede republicane romane adăpostite într-un vas de lut.

Bibliografie: *Moga 1975; Moroz-Pop 1983a*, p. 475; *Medeleț 1994a*, p. 263-264.

▣

322. Jebel (comună, județul Timiș)³⁰⁵

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Radu 1972b*, p. 281; *Mărghitan 1980*, p. 73; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Punctele *Lunca* și *Seliște*.

La 1 km est de localitate trece valul roman.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 16.

b) La aproximativ 4 km nord de localitate valul roman trece Timișul Mort.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 16.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Fabrica de Cărămidă*.

La est de sat, pe un teren al *Fabricii de Cărămidă* s-a descoperit, în anul 1963, un cimitir de inhumație aparținând secolelor III-IV d.Chr.

Într-un sondaj de verificare s-a descoperit un bordei patruleter.

Bibliografie: *Bejan 1973*, p. 136; 1981, p. 156-157; 1981a, p. 21; 1995-1996, p. 127-128; *Benea 1996b*, p. 267; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 184.

b) Punctul *Tarigum*.

De aici s-au recoltat fragmente ceramice cenușii și monede.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 267.

4. Vestigii prefeudale.

a) Dintr-un loc neprecizat aflat în hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 235; 2002-2003, p. 255.

5. Descoperiri monetare.

a) De aici provine un denar republican roman.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 265.

b) Lângă biserica satului s-a descoperit o monedă mică din bronz de la Crispus.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 184.

c) În vatra satului s-a descoperit o monedă de argint de la Valentinianus II.

³⁰⁴ *Ibidem.*, p. 211-213.

³⁰⁵ *Ibidem.*, p. 213-214.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180;
Mare 2004, p. 184.

⌘

323. Jimbolia (oraș, județul Timiș)³⁰⁶

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității este amintită o necropolă plană de incinerare.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 143;
Gumă 1993, p. 291.

2. Vestigii daco-romane.

a) În apropierea punctului de frontieră, într-o buclă a fâșiei, pe un mic promontoriu, a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 267; *Mare 2004*, p. 184.

b) La aproximativ 500 m de așezarea de mai sus s-a descoperit o altă așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 184.

3. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează un denar republican roman de la L. Caec. Metellus.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195;
Medeleț 1994a, p. 264.

b) În hotarul localității s-a descoperit o monedă din bronz de la Diocletianus.

Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 410; *1966a*, p. 422;
Toma-Demian 2002-2003, p. 180; *Mare 2004*, p. 184.

c) De aici provine o monedă mică de bronz de tipul *Urbs Roma*.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180;
Mare 2004, p. 184.

4. Vestigii nedatate.

a) **Punctele *Spannenhügel*, *Domersberg* și *Pogan-Eingarden*.**

Aceste obiective sunt amintite în literatura de specialitate.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 143.

⌘

324. Jitin (comuna Ciudanovița, județul Caraș-Severin)³⁰⁷

1. Vestigii de epocă romană.

a) **Punctul *Gura Vârghii*.**

Aici s-au descoperit urme de construcții nedatate.

Bibliografie: *Țicu 2003*, p. 361.

⌘

325. Jupa (municipiul Caransebeș, județul Caraș-Severin)³⁰⁸

1. Vestigii preistorice.

a) În anul 1976 s-a descoperit, în poziție secundară, un silex încadrabil în paleoliticul superior.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 438; *Benea și Bona 1994*, p. 13.

b) Se amintește, într-un punct neprecizat, un fragment ceramic vincian.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 438.

c) La *Balastieră* s-a descoperit un celt din bronz.

Bibliografie: *Szentmiklosi 1997*, p. 22.

d) De aici provine o fibulă de tip *Peschiera*.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 254, 291.

e) **Benzinăria *Theo&Mary*.**

Aici s-au descoperit fragmente ceramice aparținând grupului cultural Balta Sărată.

Bibliografie: *Rogozea 1998*, p. 186.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul *Triaj*.**

a.1.) **Punctul *Jupa-Sud* sau *Dâmb*.**

La est de *Halta Jupa*, dincolo de *Triaj*, pe terasa a doua a Timișului, la aproximativ 150 m SE de heleșteul din islazul satului s-au descoperit fragmente ceramice din epoca bronzului.

Săpăturile arheologice efectuate aici în anul 1982 au dus la descoperirea unei așezări neolitice târzii, eneolitice (cultura *Tiszapolgár*) și a materiale ceramice din epoca bronzului.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 438; *Oprinescu 1981*, p. 45; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 143; *Lazarovici 1983a*, p. 15; *Kalmar 1987-1988*, p. 468; *Lazarovici et alii 1991*, p. 84-85; *Luca 1993*; *Benea și Bona 1994*, p. 13-14; *Drașovean 1996*, p. 111; *Bochiș 2004*, p. 56; **** 1982*, p. 324.

a.2.) **Punctul *Livezi*.**

La aproximativ 800-900 m nord de punctul de mai sus, pe marginea aceleași terase, s-au descoperit materiale ceramice hallstattiene și resturi de construcții romane (*villa rustica*).

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 438; *Gumă 1993*, p. 291; *Benea și Bona 1994*, p. 14; *Timoc et alii 2003*.

a.3.) La depărtare de 600-700 m nord de așezarea hallstattiană, pe o terasă mai puțin joasă, la 150-200 m NV de capătul *Triajului*, s-au adunat fragmente ceramice preistorice, atipice.

³⁰⁶ *Ibidem.*, p. 214.

³⁰⁷ *Luca 2004*, p. 87; *2004a*, p. 93; *2005*, p. 215.

³⁰⁸ *Luca 2004*, p. 87-89; *2004a*, p. 93-96; *2005*, p. 215-218.

a.4.) Peste drumul Caransebeș – Lugoj, în partea opusă a acestor situri, se poate observa ductul unui drum roman.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 439; *Benea și Bona 1994*, p. 14; *** 1982, p. 326.

b) Punctul Zidină.

b.1.) Castrul Tibiscum.

Despre castrul roman se cunosc foarte multe date, el fiind identificat încă de acum două secole.

Amplasat la întretăierea a două dintre cele mai importante drumuri imperiale care legau Sarmisegetuza de Dierna și Lederata, orașul și castrul s-au dezvoltat datorită câmpiei fertile în care se aflau, a poziției comerciale și strategice ocupate.

În anii ce au urmat cuceririi romane a fost construit, în piatră, pe malul Timișului, un castru auxiliar de 102 / 109 m, pentru ca mai apoi, în secolul II d.Chr., să aibă loc o extindere spre vest și sud a fortificației (aici au staționat trei trupe auxiliare). Faza de început a castrului este de pământ.

În timpul cercetării sistematice a castrului au fost identificate 3-4 niveluri antice, din care cel mai nou se datează după retragerea aureliană.

dată cu anul 1985 cercetarea din castrul de piatră s-a axat pe studiul *principiei*. Aceasta este orientată NE-SV și are dimensiunile de 36 / 31 m.

Faza de pământ a castrului este cercetată de Marius Moga și, mai târziu, de Doina Benea (acesta se găsește la 1,80-2,00 m adâncime).

Urme arheologice de secol VI-VII s-au descoperit în interiorul castrului de piatră, dar și în așezarea civilă.

Cea mai veche ceramică descoperită în castru este dacică.

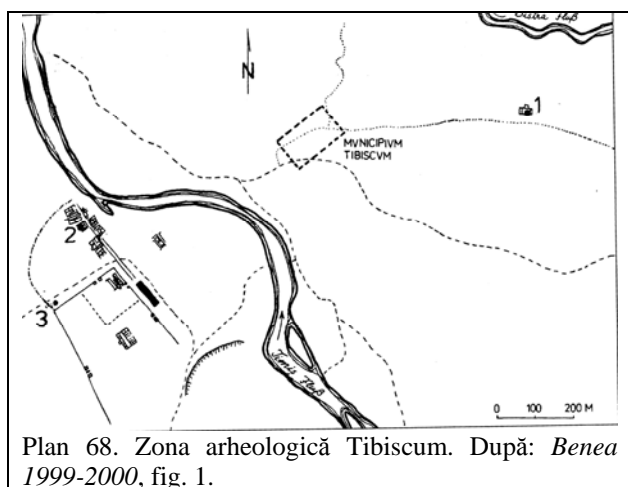
b.2.) Vicusul militar. Punctul Cetate sau Peste Ziduri.

Inițial, în apropierea castrului s-au construit ateliere de olărie și fierărie ale armatei. Mai apoi, aici s-au stabilit familiile soldaților, formându-se o așezare civilă, înspre nord, de-a lungul râului Timiș (punctul *La Drum – Zăvoi; Cetate* sau *Peste Ziduri*).

În timpul lui Septimius Severus sau Caracalla așezarea civilă primește rangul de *municipium*.

Aici s-au cercetat mai multe clădiri cu urme de locuire romană târzie.

Bibliografie: *Mitrea 1963*, p. 470; *1963a*, p. 595; *1964*, p. 577; *1964a*, p. 381; *1973*, p. 412; *1973a*, p. 148; *Daicoviciu C. 1965; 1966*, p. 155; *Protase 1967*, p. 57; *Popescu D. 1965*, p. 481; *1965a*, p. 598; *1967*, p. 530; *1967a*, p. 366; *1969*, p. 521; *1969a*, p. 486; *1970*, p. 507; *1970a*, p. 447; *Moga 1970; 1970b; 1972; 1974; Moga et alii 1979; Babeș 1971*, p. 376; *Isac 1971*, p. 112-116; *1981; Moga V. 1972*, p. 156; *Morintz 1972*, p. 341; *1973*, p. 379; *Isac și Stratan 1973*, p. 117-118, 120-124, 125-126, 129; *Chirilă et alii 1974*, p. 5-17; *Petrovsky și Russu 1975; Iaroslavschi 1975*, p. 358, 360; *Bărbulescu 1977*, p. 181; *Groza 1976*, p. 3-5; *Moga și Benea 1977; 1979; Rusu 1977*, p. 180; *Wollmann 1971*, p. 539, 541-542, 552-553; *1977*, p. 363-364, 367-368, 373; *Branga 1979; Benea 1978*, p. 205; *1979a; 1979b; 1980; 1982; 1982a; 1982b; 1983; 1983a*, p. 154; *1983b; 1985; 1986; 1990; 1993; 1993a; 1993c; 1993-1994; 1994*, p. 313, 317; *1995; 1995b; 1996; 1996a; 1996b*, p. 98-104, 126-140, 267-268; *1997; 1998; 1999*, 177; *1999a*, p. 41, 43, 54-55, 56-57, 59-60, 70-72, 72-75, 80-81, 114-117, 148-149, 200-204, 206-207, 214-215; *1999-2000*, p. 192-193; *2000*, p. 42-43; *2001; 2002*, p. 186-190; *2003; 2004; 2004a; 2004b; Benea și Bona 1994; Benea și Bejan 1987-1988*, p. 251-252; *1989-1993*, p. 138; *Benea și Crânguș 2001-2002; Benea et alii 1980; 1996; 1996a; 1998; 2000; 2003; 2004a; 2005; Bona și Petrovsky 1977; Ferenczi 1979*, p. 138, 139; *Bona și Pop 1979; 1983; Bona și Rogozea 1985; 1993; Bona et alii 1982; 1982a; 1983; 1985-1986; Branga 1980*, p. 111, 152-155; *Pop și Benea 1981; Sanie 1981*, p. 60-61, 98, 152, 173-174, 210, 212, 214, 215, 218, 228, 234, 259, 275-276, 278; *M. Petrovsky și Wollmann 1979; Sanie 1981a; Țeicu 1981*, p. 494; *1998*, p. 52-53, 78; *Petculescu 1982*, p. 294; *1983*, p. 455, 459; *Petolescu 1983; Cociș et alii 1985*, p. 247-248, 250; *Mărghitan 1980a*, p. 14, 17, 19-21, 28, 33, 35-42, 46, 60, 62, 63, 66, 69, 80, 88-97, 99-105, 110, 113-115, 117, 119, 120, 129-132, 137, 138, 142, 155, 160, 166, 167; *1985*, p. 82-86; *Bălănescu 1984*, p. 130; *Bălănescu și Rogozea 1986*, p. 219-222; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Gudea 1987; 1992*, p. 77-80; *1999-2000*, p. 196; *Gudea și Găzdac 2004*, p. 130; *Bozu și El Susi 1987*, fig.

I/B; Gudea și Ghiurco 1988, p. 194-195; Marta 1991, p. 41; 1992, p. 17; Medeleț 1994a, p. 264; Petrescu 1985-1986; 2000a; 2003a; Petrescu și Rogozea 1990; Rogozea 1988; 1990; Rusu 1991, p. 109; Drăgoescu 1995, p. 322, 333; Németh 1996; 1991; 1997, p. 75; 1997a, p. 101-103; 1999-2000, p. 387; Hurduzeu 2001, p. 121-122; Ardeț L. 1997; 2003; Ardeț 1993, p. 96; 2000a; 2003; 2004, p. 332, 333; Ardeț și Ardeț 2002a; 2003a; 2004, p. 55-63, 73-77, 82; 2004a; Gruia 1995; Crânguș 1995; 2001, p. 91-92; 2002-2003, p. 149, 153, 154; 2004; Grec 1996-1996; Timoc 1996-1996; 1996; 2004; 2004a; 2004b; Timoc și Timoc 1999; Cocați 1996-1996; Bordea 1996-1998, p. 445; Florescu 1997; Piso și Benea 1999; Roman C.A. 2000, p. 102, 106, 117, 118; 2001-2002, p. 131, 134, 143; Rusu și Alicu 2000, p. 42-49, 102-104, 171; Alicu 2002, p. 220-221, 234-235; Regep 2001; 2002, p. 266, 269; 2002-2003a; Regep și Timoc 1999-2000, p. 222-224; Izlaz 1999-2000; Pribac 1999-2001; Marinescu și Pop 2000, p. 43-44, 58, 90-91, 117-118, 124; Protase 2000, p. 74-75; 2001a, p. 77; Ardevan 1998, p. 39-42, 73-74, 135, 181; 2000, p. 96-97; 2004; Dulea 2001, p. 235; Țentea și Popescu 2002-2003, p. 291-292; Mare 2002-2003, p. 200-201, nr. 1, 3-7, 9-13, 16, 20, 27-28; 2004, p. 184; Hügel 2003, p. 61-62, 132-133, 137-138, 140, 143; Munteanu 2003, p. 115; Popa C. 2003, p. 270, 275; Mateș 2003, p. 305; Alicu 2004, p. 327; Kaizer 2004; Marcu 2004, p. 581, 582; Cociș 2004, catalog nr. 26-27, 33, 67, 99, 131-133, 163, 192, 286, 370, 416, 483, 600, 621, 1375, 1449, 1479-1480, 1539, 1770, 1904, 1973, 2034, 2122; *** 2001b, p. 811; *** 2003, p. 72-73, 132, 153; IDR, I, 1975, VIII, p. 93-97; IX, p. 97-99; XV, p. 114-118; IDR, III, 1, p. 145-234.

c) Punctul Sector Cărbunari-Țigănești.

Aici se amintește, fără alte precizări, o necropolă medievală (arpadiană), dar și urme romane (*villa rustica*).

Aici s-a cercetat o biserică medievală de secolele XIII-XIV d.Chr. (aici se pare că a funcționat localitatea medievală Racovița)

Bibliografie: Ardeț 1996; Ardeț și Ardeț 1995a; Bordea 1996-1998, p. 444-445; Țeicu 1998, p. 127; 2001, p. 284-286; Oța 2000, p. 162; Mare 2002-2003, nr. 41.

3. Vestigii medievale.

a) În împrejurimile localității, la balastiera de pe malul din stânga Timișului, s-a descoperit, în mod întâmplător, o spadă medievală.

Bibliografie: *** 1986, p. 352; Pinter 1987, p. 363-365; 1999, p. 142-145.

4. Descoperiri monetare.

a) Din hotar ar proveni un tezaur format din 50 de monede preromane.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 264.

✠

326. Jupănești (oraș Făget, județul Timiș)

✠

327. Jupani (comuna Traian Vuia, județul Timiș)³⁰⁹

1. Movilă de pământ.

a) Punctul Gomilă sau Grămuradă.

La vest de sat, spre calea ferată, în pădurea comunală, se află o movilă de pământ a cărei înălțime variază, în literatura veche de la 5 la 10 m, iar diametrul este apreciat între 80 și 100 m.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 143.

✠

328. Jurești (comuna Bârna, județul Timiș)

✠

³⁰⁹ *Ibidem.*, p. 218.

L.

329. Lăpușnic (comuna Bara, județul Timiș)³¹⁰

1. Descoperiri monetare.

a) Aici s-a descoperit o didrahmă de la Filip II și două tetradrahme de la Filip III.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 265.

b) Tot din hotarul localității, fără alte precizări, provin: drahme emise de Apollonia și Dyrrhachium, denari romani republicani și imperiali.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 265, 266.

c) În anul 1868 s-a descoperit un tezaur monetar compus din denari republicani romani și denari imperiali romani. Unele din descoperirile de mai sus pot face parte din acest tezaur.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 285; *Medeleț 1994a*, p. 265.

d) Dintr-un punct neprecizat provine un antoninian de la Probus.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 186.

▣

330. Lăpușnicel (comună, județul Caraș-Severin)³¹¹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Cetate*.

Punctul se află în hotarul comunei, la circa 700 m nord din dreptul bornei cu numărul 77 de pe șoseaua 57 B ce leagă localitățile Băile Herculane de Bozovici și Anina, pe un platou, situat la poalele Dealului Vinești.

Primele cercetări de teren sunt efectuate de M. Macrea și V. Moga între anii 1946-1947.

Săpături arheologice s-au efectuat în anii 1975 și 1977-1978. Fortificația romană are 60 / 60 m.

La 1 km spre est se află o intersecție a drumului roman. Construcția este o *statio*.

În timpul cercetărilor sistematice s-au descoperit și vestigii hallstattiene.

³¹⁰ Luca 2005, p. 219.

³¹¹ Luca 2004, p. 90; 2004a, p. 96-97; 2005, p. 219-220.

Bibliografie: *Iaroslavski 1975*, p. 358; *Stoia 1976*, p. 279; *Petrovsky 1977*, p. 439; *Bozu 1977a; 1979; Branga 1980*, p. 108; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 139.

2. Vestigii preistorice.

a) În hotarul comunei, la vest de fortificația romană din punctul *Cetate*, la 300-400 m de casa lui Ion Domășneanu, s-au descoperit fragmente ceramice hallstattiene.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 439.

▣

331. Lăpușnicu Mare (comună, județul Caraș-Severin)³¹²

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) *Peștera de la Vălee sau De la Vălaie*.

Peștera este situată la 5 km NNV de localitate. Aici sunt urme de faună preistorică.

Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 34; *Păunescu 2001*, p. 155.

2. Movile de pământ.

a) Punctul *Rădături*.

În hotar, fără alte precizări, sunt semnalate două ridicături de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 144.

3. Vestigii medievale.

a) Aici se amintesc ruinele unei cetăți.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 335.

▣

332. Lățunaș (comuna Jamu Mare)³¹³

1. Vestigii preistorice.

a) **Depozite de bronzuri.**

Din hotarul localității provine un **depozit de bronzuri** din epoca bronzului și începutul Hallstattului, seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 98-99, 253; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 254,

³¹² Luca 2004, p. 90; 2004a, p. 97; 2005, p. 220.

³¹³ Luca 2005, p. 220.

291; *Drăgoescu 1995*, p. 334; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 41.

□

333. Lescovița (comuna Naidăș, județul Caraș-Severin)³¹⁴

1. Vestigii medievale.

a) Punctul *Săliștea Mare*.

Punctul este situat la NE de vatra actuală a satului, pe malul din dreapta Nerei.

Aici s-au descoperit fragmente ceramice preistorice și ceramică medievală (secolele XIV-XV d.Chr.).

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 358.

□

334. Lenauheim (comună, județul Timiș)³¹⁵

1. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul comunei, într-un loc neprecizat, s-a descoperit un depozit format din mai multe vase ceramice datate în secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1973; 1981*, p. 156; *1981a*, p. 21; *Pădureanu 1979*, p. 152; *Benea 1996b*, p. 269; *Mare 2004*, p. 186.

2. Descoperiri monetare.

a) De aici provine un denar imperial roman de la Traian.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 266.

□

335. Leucușești (comuna Bethausen, județul Timiș)³¹⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Pe terasa superioară, nordică, a râului Bega, în raza localității, s-au descoperit materiale arheologice paleolitice (aurignaciene).

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 475.

2. Movile de pământ.

a) Punctul *Târșele sau Movila cu Gropan*.

La circa 600-700 m nord de sat, la 500 m sud de *Pădurea Leucușești*, pe coama dealului, la marginea unei livezi, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 20-25 m, înaltă de 3-4 m, care se pare, în trecut, a fost deranjată de căutătorii de comori

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 144.

b) La circa 1 km NV de sat, pe coama dealului, la 200 m VSV de punctul trigonometric 192.1, se află o movilă de pământ cu diametrul de 20 m, înaltă de 2 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 144.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Dealul La Morminți*.

Microtoponimul se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 144.

4. Descoperiri monetare.

a) Un denar republican roman a fost descoperit în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 266.

□

336. Liborajdea (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)³¹⁷

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Valea Liborajdea*.

a.1.) *Locul Mare* este o terasă care se află la gura văii, pe partea stângă, chiar lângă podul mare de aici.

Materialele arheologice descoperite sunt piese din „silex”.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrovsky 1977*, p. 439.

a.2.) Punctul *Odăi*.

Pe *Valea Văcăriței* se află locul numit *Odăi*. Locul este situat pe o terasă înaltă, la *Valea Odăilor*, un afluent al *Văii Liborajdea*, cătunul *Odăi*.

Materialele ceramice recoltate aparțin epocii mijlocii a bronzului.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrovsky 1977*, p. 439; *Lazarovici și Săcărin 1979*, p. 85-86.

2. Depozite de bronzuri.

a) Punctul *Locul lui Brăilă sau Sub Magazin*.

În fața *Magazinului alimentară* din localitate, fostul pichet de Grăniceri, lângă șoseaua Orșova – Moldova Veche s-a descoperit un depozit de bronzuri (seria Moigrad-Tăuteu, Ha B₁).

Sub magazin s-au descoperit materiale ceramice aparținând culturii Basarabi.

Tot aici s-au descoperit materiale arheologice din epoca bronzului, epoca dacică și romană, precum și numeroase cărămizi romane.

³¹⁴ *Luca 2004*, p. 90; *2004a*, p. 97; *2005*, p. 220-221.

³¹⁵ *Luca 2005*, p. 221.

³¹⁶ *Ibidem.*, p. 221-222.

³¹⁷ *Luca 2004*, p. 91; *2004a*, p. 97-98; *2005*, p. 222-223.

Cuptoarele de var de aici ar fi funcționat în epoca romană.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 439; *Dragomir 1981*, p. 464; *Gumă și Dragomir 1985*; *Gumă 1993*, p. 214, 254, 291; 1995, p. 105, 107-108; *Szentmiklosi 1995*, p. 85, 86.

b) Punctul Varniță sau Ciucur.

Aici se află un izvor puternic. La 300 m de acesta s-a descoperit o lamă de sabie din bronz hallstättiană.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 412; *Petrovsky 1977*, p. 439; *Gumă 1993*, p. 254, 291.

2. Vestigii medievale.

a) În hotarul localității a existat o cetate, sub numele de *Castra Inferiora Cisdanubiana Lybrasd*.

Aceasta a fost menționată documentar în anii 1437, 1480 și 1528.

Bibliografie: *Matei 1979*, p. 259.

3. Descoperiri monetare.

a) Pe *Valea Liborajdea* s-a descoperit o monedă romană de la Antoninus Pius (autoarea crede, în mod greșit, că este vorba despre comuna Berzasca; se pare că autorul descoperirii este de acolo).

Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.

□

337. Liebling (comună, județul Timiș)³¹⁸

1. Vestigii daco-romane.

a) Pe partea din stânga drumului spre localitatea Cerna, pe terasa înaltă ce coboară spre Tofaia, a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 269; *Mare 2004*, p. 186.

□

338. Lindenfeld (comuna Buchin, județul Caraș-Severin)

□

339. Lipova (oraș, județul Arad)³¹⁹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Hodaie, Odăi, Cioiloc sau Pepinieră.

În repertoriul județului Arad, citat și aici, punctul 1 este același cu punctul 8, după opinia noastră.

Materialele arheologice descoperite în cuprinsul sitului, aflat pe teritoriul Pepinierii Ocolului silvic

Lipova, la SE de oraș, pe *Pârâul Teiuș*, aparțin culturii Vinča, epocii bronzului și perioadei dacice clasice.

Tot aici s-au descoperit și materiale ceramice de secolele X-XI d.Chr.

Bibliografie: *Lazarovici 1971*, p. 29; 1975, p. 23; 1976, p. 203; 1979b, p. 200; *Lazarovici și Stratan 1973*, p. 456; *Boroneanț și Demșea 1974*; *Moga și Radu 1977*, p. 238; *Mărghitan 1985*, p. 86-87; *Luca 1985a*, p. 286; 1986; 1987a; *Boroneanț și Boroneanț 2002*, p. 33; *** 1999, p. 79.

b) Punctul Lipova-Băi.

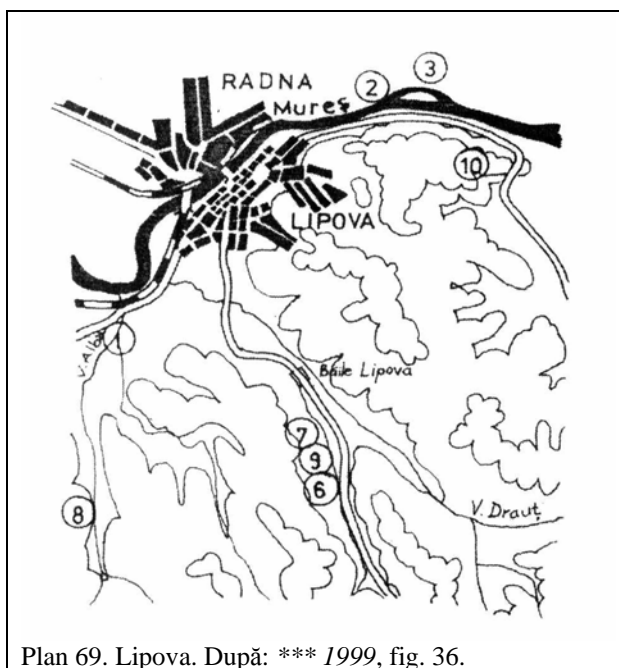
La circa 1 km sud de *Băile Lipova*, pe *Pârâul Șiștarovăț*, s-au descoperit materiale ceramice de epoca bronzului (cultura otomani), Latène târziu (dacic) și medievale timpurii de secolele XI-XII d.Chr.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 35; *Gogâltan 1995a*, p. 57 și urm.; *Fazekas 1996-1997*, p. 54; *Oța 2004*, p. 505; *** 1999, p. 79.

c) Punctul Ciornabara.

În hotarul localității, spre *Șiștarovăț*, s-au descoperit fragmente ceramice încadrate în epoca migrațiilor, dar și fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 1994*, p. 186-187; *** 1999, p. 79.

2 Din hotarul localității provin mai multe artefacte:

a) Un topor de tip Fajsz din epoca timpurie a bronzului.

O măciucă de bronz cu spini datând de la sfârșitul epocii bronzului.

³¹⁸ Luca 2005, p. 223.

³¹⁹ Ibidem., p. 223-225.

Bibliografie: *Gumă* 1997, p. 26; *Gogâltan* 1995a, p. 57; 1999, p. 94-95; 1999-2000, p. 231; *** 1999, p. 79.

b) De pe teritoriul orașului provin două fragmente de râșniță, un fragment de stelă funerară, monede imperiale romane de la Faustina și de la fiul lui Filip Arabul. Tot de aici provine un opaiț de bronz în formă de pește și un opaiț roman de lut.

Toate aceste descoperiri atestă existența unei așezări rurale romane.

Bibliografie: *Mărghitan* 1974, p. 90; *Benea și Bejan* 1987-1988, p. 251; *Rusu* 1991, p. 109; *Mare* 2002-2003, p. 207; 2004, p. 186-187; *** 1999, p. 79.

3. Vestigii preistorice.

a) De aici provin mai multe topoare cu brațele în cruce (de tip Pločnik, Mezökereştes sau Jászladány).

Bibliografie: *Vulpe* 1975, p. 20, 30, 54; *Lazarovici* 1975a, p. 28; *Drăgoescu* 1995, p. 334.

b) Punctul *Coasta Rea*.

La Lipovița se semnalează o fortificație hallstattiană cu val și șanț.

Bibliografie: *Pădureanu* 1989, p. 268; *Gumă* 1993, p. 291, nr. 51; *** 1999, p. 80.

4. Vestigii de perioadă romană.

a) Punctul *Dâlma*.

Pe aici trece unul dintre valurile de pământ care străbat Banatul. În această zonă valul are șanțuri pe ambele fețe.

Bibliografie: *** 1999, p. 79.

5. Vestigii prefeudale.

a) Punctul *Dealul Morilor*.

Aici s-au descoperit materiale ceramice de secolele X-XI d.Chr.

Bibliografie: *Blăjan și Dörner* 1978, p. 127; *Mărghitan* 1985, p. 86-87.

b) Punctul *Cioiloc*.

În acest punct s-au descoperit materiale ceramice prefeudale.

Bibliografie: *Blăjan și Dörner* 1978, p. 127.

6. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea franciscanilor conventuali dedicată *Sfântului Ludovic de Toulouse* este amintită din secolul XIV d.Chr.

În arealul localității a mai funcționat și o mănăstire a beghinelor.

În Lipova au fost atestate de-a lungul vremii mai multe biserici de mir. Unele mai funcționează și astăzi.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan* 2000, p. 114-118; *Rusu et alii* 2000, p. 161-162.

b) Fortificațiile pot fi atestate o dată cu secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan* 1999, p. 55-59.

c) Punctul *Lipovița, Coasta Rea*.

Aici au funcționat fortificații medievale încă din secolele XIII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan* 1999, p. 60.

✠

340. Liubcova (comuna Berzasca, județul Caraș-Severin)³²⁰

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) *Peștera de sub Stânca Liubcovei*.

Peștera se află sub stânca cu același nume.

Materialele arheologice aparțin epocii bronzului și perioadei dacice.

Bibliografie: *Rogozea* 1987, p. 358; *Petrescu* 2000a, p. 33; *Boroneanț* 2000, p. 34.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Ornița sau Orniță*.

Așezare multistratificată aparținând neoliticului și eneoliticului (culturile Starčevo-Criș și Vinča).

Eugen Comșa consideră că așezarea evoluează de-a lungul a două faze: *Ornița* (trei niveluri) și *Ornița Vest* (un nivel).

Cercetările sistematice efectuate de S.A. Luca demonstrează existența a cinci niveluri de locuire succesive. Primul și cel mai vechi nivel (V) aparține culturii Starčevo-Criș IIIB de început; nivelurile IV-III reprezintă evoluția, pe mai multe subniveluri, culturii Vinča din faza A₁ până în faza B₁; nivelurile II-I prezintă evoluția culturii Vinča, o dată cu faza C.

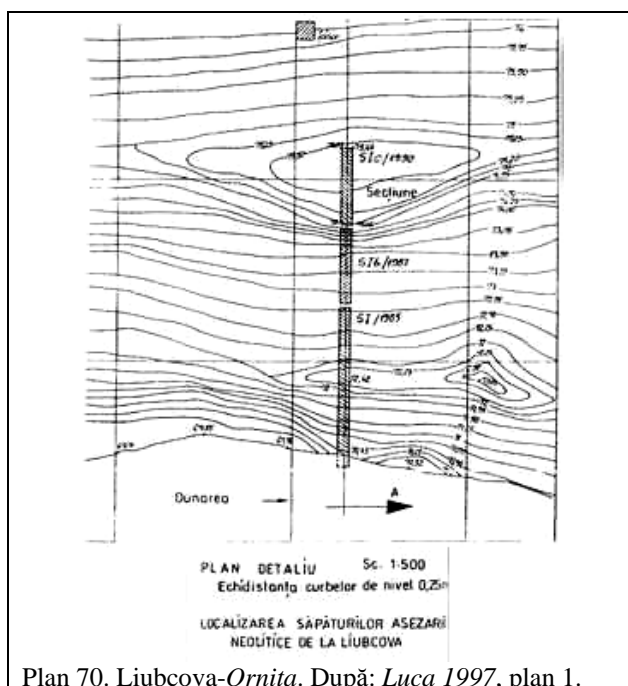
Între descoperirile deosebite de aici se află *Statueta de la Liubcova I și II*, capodopere a modelării lutului, importante pentru semnificațiile lor rituale (mascare, libație, costumare).

Pe întinsul sitului s-a descoperit și o monedă de secol IV d.Chr.

Bibliografie: *Tudor et alii* 1965, p. 396-397; *Comșa* 1965, p. 546, 547-550; 1966; 1969; 1971, p. 85-88; 1971a, p. 17; 1973, p. 70; 1979; 1993, p. 14-15; 1998, p. 123-125; *Popescu D.* 1966, p. 384; 1966a, p. 711; 1967, p. 537; 1967a, p. 1968, p. 698; 1969, p. 537; 1969a, p. 500; *Păunescu* 1970, p. 162; *Lazarovici* 1969, p. 5; 1971, p. 22, 23; 1973, p. 29, 30; 1974, p. 59; 1975, p. 7; 1976, p. 203; 1977, p. 21; 1977b, p. 13; 1979, p. 17, 21; 1979b, p. 200-201; 1981, p. 171-172, 179-181;

³²⁰ *Luca* 2004, p. 91-93; 2004a, p. 98-101; 2005, p. 225-228.

1987; 1990a, p. 95; 1991, pl. 4; 1994, p. 71; Lazarovici et alii 1991, p. 22-23, 60; Petrovsky 1977, p. 440; Mărghitan 1979, p. 50-53, 58-59; Luca 1985; 1987; 1988-1991; 1990; 1990-1993; 1991; 1993a, p. 19; 1997; 1998; 2001; 2002; 2003, p. 69-75; Luca și Dragomir 1987; 1989; Luca și El Susi 1989; Bălănescu 1987, p. 277; El Susi 1991; 1995b, p. 65 și urm.; 2003, p. 135, 139, 142-144; Meșter 1995, p. 334; *** 1996, p. 318; Drașovean 1996, p. 32, 111; Marțiș 2001, p. 74.

Plan 70. Liubcova-Ornița. După: Luca 1997, plan 1.

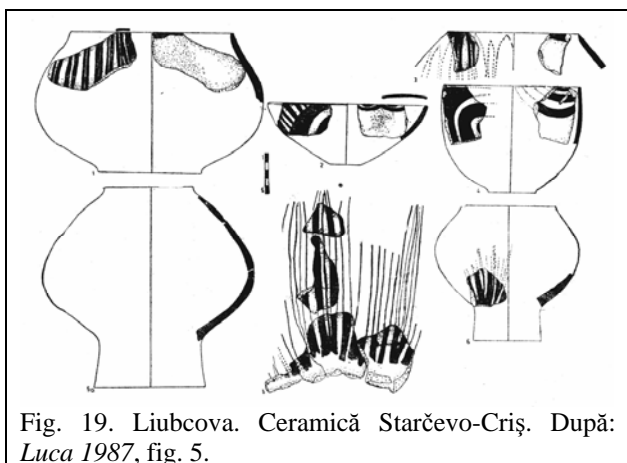

Fig. 19. Liubcova. Ceramică Starčevo-Criș. După: Luca 1987, fig. 5.

b) Punctul Țiglărie.

Înspre Berzasca, la aproximativ 600 m de Liubcova, pe teritoriul fostului depozit de lemne Fischer), se află urmele unei așezări de la sfârșitul epocii bronzului (cultura Gârla Mare).

Necropola Gârla Mare de aici este foarte întinsă. Mai tot timpul, aceasta este acoperită de apele lacului de acumulare *Porțile de Fier*. După supozițiile descoperitorului aceasta se încheie în Ha A₁.

Într-una dintre urnele mormintelor Gârla Mare de aici s-a descoperit un depozit de bronzuri format din 43 de piese (Ha A₁).

Tot aici s-au descoperit și vase dacice (mormânt – secolul II î.Chr.).

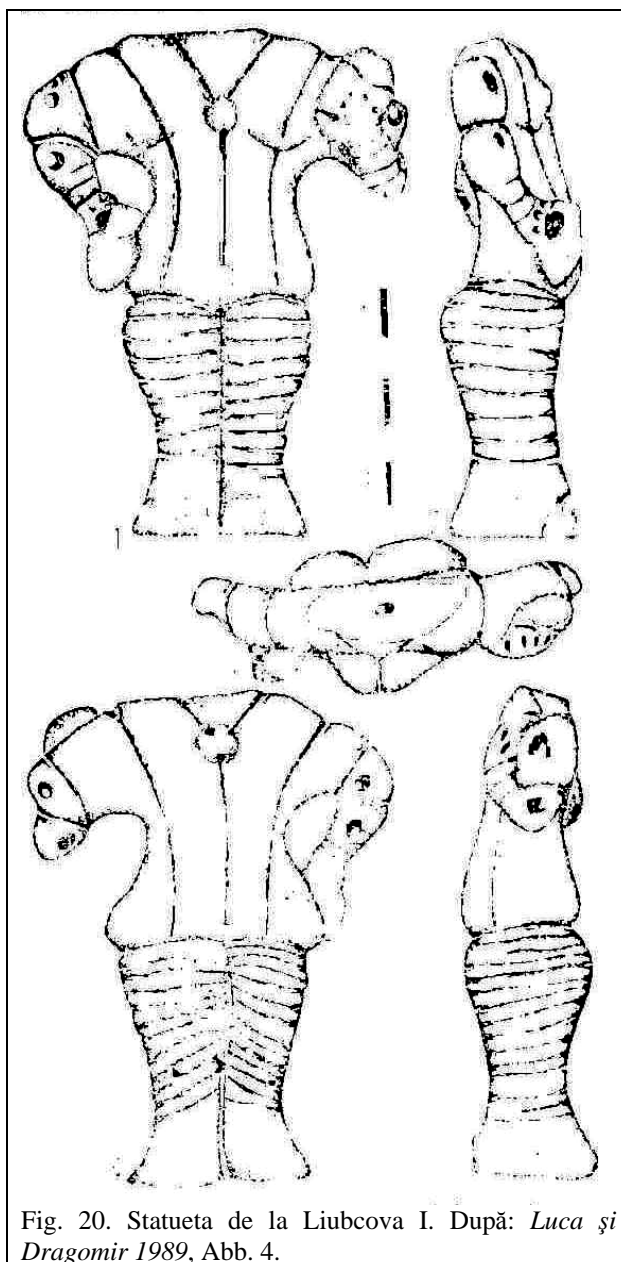

Fig. 20. Statueta de la Liubcova I. După: Luca și Dragomir 1989, Abb. 4.

Bibliografie: Roska 1942, p. 20, nr. 61, 62; Petrovsky 1977, p. 440; Săcărin 1983, p. 61; 1993, p. 77-78; Lazarovici și Săcărin 1979, p. 81, 88; 1985; 1996b; Mărghitan 1980, p. 74; Gumă 1993, p. 254; 1995, p. 101-102; 1997, p. 15; Gumă și Dragomir 1981, p. 112-114; Gogâltan 1999, p. 95; 1999-2000a, p. 18; Șandor-Chicideanu 2003, p. 240; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 40; *** 2001, p. 819.

c) Punctul Stenca Liubcovei.

Situată între localitățile Liubcova și Berzasca, în imediata vecinătate a Dunării, *Stenca Liubcovei*

este o creastă stâncoasă cu pante abrupte din trei părți, care bara accesul pe Valea Dunării.

Pe creasta de est a dealului s-a semnalat o așezare neolitică.

Săpăturile arheologice de aici au început în anul 1976 și au continuat până în 1983.

Locuirea începe încă din epoca bronzului (cultura Vatina cu puternice influențe Verbicioara), cu o fortificație cu val și șanț.

Fig. 21. Depozitul de bronzuri de la Liubcova-Țiglarie. După: Gumă 1993, pl. XIII.

Primei vârste a fierului îi aparțin o altă serie de materiale care au fost angrenate în valul primului nivel dacic.

Cel mai bogat material arheologic aparține epocii dacice (două niveluri de folosire a sitului). Primul nivel se încadrează între secolele III-II î.Chr., iar cel de al doilea între secolele I î.Chr.-I d.Chr. Ambele niveluri dacice reprezintă resturile unor fortificații de pământ, cu șanț și val, de tip *pinten barat*.

Și pantele extrem de abrupte ale dealului au fost locuite în vremea dacică, realizându-se mici terase, atâta cât să încapă o singură locuință. Câteva astfel de locuințe au fost cercetate în anul 1981.

Bibliografie: Roska 1942, p. 20, nr. 61, 62; Gumă 1977; 1993, p. 214; 1997, p. 15; 1981; Gumă și Dragomir 1981, p. 113-114; Gumă și Săcărin

1996; Petrovszky 1977, p. 440; Lazarovici 1979b, p. 201; Lazarovici et alii 1977, p. 433, punct 4; Lazarovici și Săcărin 1979, p. 80, 88-89; Mărghitan 1980, p. 80; Glodariu 1983, p. 7, 53, 61-63, 65-68, 74, 154; 2004, p. 541; 2004a, p. 184; Bălănescu 1983, p. 235-236; Bălănescu și Chirilă 1994-1995, p. 275; El Susi 1985a; Crișan 1986, p. 231; Medeleț 1994a, p. 266; Rustoiu 1996, p. 194, 196, 204; 1997, p. 103, 109; 2002, p. 115; Florea 1998, p. 78; Fâc 1998; Bozu 2000, p. 154, 155; Ridiche 2000, p. 62; Gogâltan 2004, p. 93, 101.

3. Vestigii preistorice.

a) În anul 1968, la 2,5 km mai sus de sat, apele Dunării au scos din mal o daltă de aramă. Poate că descoperirea este în legătură cu locuirea din punctul *Ornița*.

Bibliografie: Petrovszky 1977, p. 440; Săcărin 1979a, p. 112; Gogâltan 1999, p. 95; 1999-2000, p. 231.

b) În anul 1903 s-a descoperit pe teritoriul localității un celt de bronz turnat defectuos.

Bibliografie: Roska 1942, p. 20, nr. 61, 62; Petrovszky 1977, p. 440; Săcărin 1979a, p. 112; Gumă 1993, p. 254.

c) La 0,6 km de Liubcova, spre Berzasca, s-au descoperit fragmente ceramice Gârla Mare-Žuto Brdo.

Bibliografie: Șandor-Chicideanu 2003, p. 240.

4. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. și o fortificație patrulateră.

Bibliografie: Morintz 1972, p. 348; Bozu și El Susi 1987, fig. I/B; Drăgoescu 1995, p. 335; Mare 1994, p. 187.

5. Vestigii medievale.

a) În localitate s-au descoperit fragmente de căldări din lut medievale timpurii.

Bibliografie: Oța 2004, p. 511.

6. Descoperiri monetare.

a) În hotar, fără precizarea locului, s-au descoperit monede romane din secolul IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 1994, p. 187.

☒

341. Livezile (comuna Banloc, județul Timiș)³²¹

1. Vestigii preistorice.

³²¹ Luca 2005, p. 228.

a) În hotarul localității s-a descoperit o necropolă plană de incinerare din epoca bronzului și diverse obiecte din bronz.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Gumă 1993*, p. 291.

2. Vestigii de epocă romană.

Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194.

□

342. Lovrin (comună, județul Timiș)³²²

1. Vestigii preistorice.

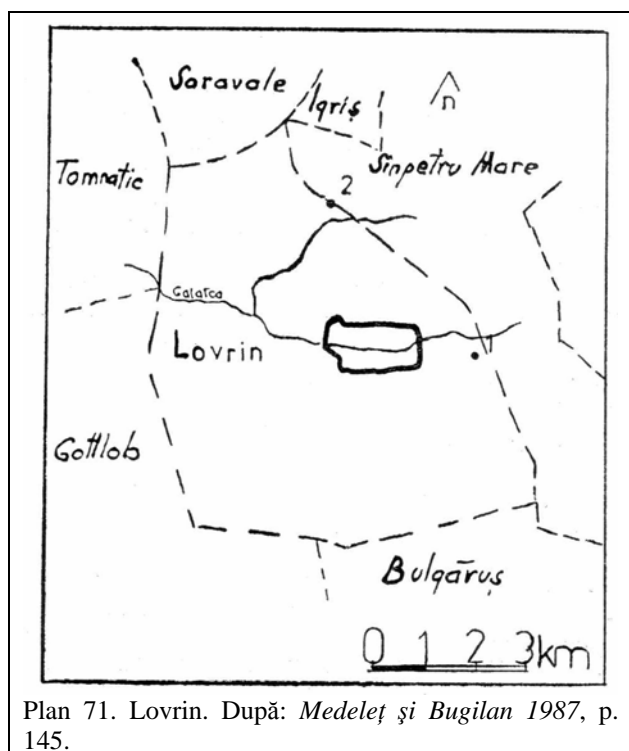
a) La vest de localitate, într-o arătură, s-a descoperit material ceramic aparținând culturii Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 70.

2. Vestigii nedatate.

Din hotarul localității provin schelete umane asociate cu obiecte de metal și vase ceramice.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 335.

Plan 71. Lovrin. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 145.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194.

4. Vestigii prefeudale.

³²² *Ibidem.*, p. 228-229.

a) Într-un loc neprecizat aflat în hotarul localității s-au descoperit materiale arheologice de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Dulea 2001*, p. 235; *2002-2003*, p. 256.

5. Movile de pământ.

a) La 1 km est de vatra satului, între șoseaua și calea ferată Timișoara – Sânnicolau Mare, pe malul din stânga *Pârâului Galațca*, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30-35 m și înălțimea de 2-2,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 145.

b) La 2,4 km NV de sat, între drumul de legătură Lovrin – Saravale și hotarul comunei cu cel al localității Sânpetru Mare, pe malul din dreapta al unui fir de apă ce se varsă în *Pârâul Galațca*, se află o movilă de pământ înaltă de circa 2 m și cu diametrul de 30 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 145.

□

343. Lucacevăț (comuna Sichevita, județul Caraș-Severin)

□

344. Lucareț (comuna Brestovăț, județul Timiș)³²³

1. Movile de pământ.

a) **Punctul *Piatra Roșie*.**

La 1,5 km sud de sat se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 145.

□

345. Lugoș (municipiu, județul Timiș)³²⁴

1. Vestigii preistorice.

a) **Punctul *Dealul Viilor*.**

La poalele dealului s-au descoperit mai multe topoare din piatră șlefuită și ceramică.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 476; *Drașovean 1996*, p. 111-112.

b) Aici s-a descoperit un topor cu brațele în cruce de tip *Jaszládány*.

Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 29.

c) Pe teritoriul localității, în partea din stânga drumului spre Deva, în apropierea stației de benzină, pe pantele line din partea de sud a *Dealului Viilor*, este semnalată o așezare a grupului cultural Balta Sărată.

³²³ *Ibidem.*, p. 229.

³²⁴ *Ibidem.*, p. 229-231.

Bibliografie: *Rogozea 1994*, p. 181; *1998*, p. 185; *Gogâltan 1995a*, p. 60; *Rogozea și Pinca 2002-2003*.

d) Punctul Fabrica Mondial.

În apropierea întreprinderii a fost descoperit un **depozit** format din obiecte de bronz, seria Cincu-Suseni (Ha A_{1,2}).

Bibliografie: *Petrescu-Dâmbovița 1977*, p. 99, 253; *Moroz-Pop 1983a*, p. 476; *Gumă 1993*, p. 254, 291.

e) Punctul Gomilă.

Punctul nu se află în hotarul orașului Lugoj ci în cel al comunei Boldur (aici se află materiale neolitice Starčevo-Criș și eneolitice Tiszapolgár), pe o înălțime cu dimensiunile de 80 / 15 / 2 m.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 201; *1983a*, p. 16; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 145; *Bochiș 2004*, p. 56.

f) În hotarul localității sunt amintite așezări aparținând culturii Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 214, 291.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Știuca Veche.

Situl arheologic se află în marginea pârâului Știuca Veche care este situat la 2 km SE de Lugoj. Locuirea de aici se datează între secolele III-IV și VII-VIII d.Chr.

Bibliografie: *Mare 1997*, p. 122-123; *2004*, p. 38, 95; *Rădulescu 1999-2001*, p. 62; *Dulea 2001*, p. 210, 215, 235.

3. Vestigii de perioadă romană.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană. Unii cercetători afirmă că aici ar fi anticul *Caput Bubali*.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Moroz-Pop 1983a*, p. 475.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul Cetatea Veche.

Pe malul din dreapta râului Timiș, în unghiul pe care acesta îl formează cu șoseaua națională Lugoj – Timișoara, s-au descoperit urmele zidurilor cetății Lugoj.

Castrum Lugas este construit în secolul XIV d.Chr. ca cetate regală. Castelanul de aici este menționat în anul 1386.

Bibliografie: *Matei 1979*, p. 261-262; *Moroz-Pop 1983a*, p. 476; *1995*; *Rădulescu 1999-2001*, p. 66; *Pinca 2001*.

b) Mănăstirea a fost construită în exteriorul cetății și are hramul *Sfântului Nicolae*. Date sigure despre aceasta avem o dată cu secolul XVII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 162-163.

5. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează mai multe tetradrahme și un stater.

Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *1969*, p. 70; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 266-267.

b) Punctul Cetatea Veche.

În anul 1987 s-a descoperit aici o monedă ungurească.

Bibliografie: *Bordea 1996-1998*, p. 459.

☒

346. Lugojel (comuna Găvojdia, județul Timiș)

☒

347. Lunca Florii (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

348. Lunca Zaicii (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

349. Luncanii de Jos (comuna Tomești, județul Timiș)

☒

350. Luncanii de Sus (comuna Tomești, județul Timiș)³²⁵

1. Mobile de pământ.

a) Punctul La Trei Gomili.

Pe *Vârful Muncelului* se află acest microtoponim, acolo unde se desparte hotarul localității de cel al satelor Zolt și Tomești.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146.

b) Punctul Trei Gomili.

Pe *Vârful Bordari* se află acest microtoponim, acolo unde se desparte hotarul localității de cel al satelor Gladna și Nădrag.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146.

c) Punctul Trei Gomili.

Pe *Muntele Padeș* se află acest microtoponim, acolo unde se desparte hotarul localității de cel al satelor Nădrag și Rusca.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146.

d) Punctul Trei Gomili.

Pe *Vârful Bordari* se află acest microtoponim, acolo unde se desparte hotarul localității de cel al satului Rusca Montană și județului Hunedoara.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146.

☒

³²⁵ *Ibidem.*, p. 231-232.

351. Luncavița (comună, județul Caraș-Severin)³²⁶

1. Mine și cariere.

a) Cariera Luncavița.

Aceasta a fost exploatată în epoca romană (probabil), medievală și modernă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 134-135.

▣

352. Lunga (comuna Comloșu Mare, județul Timiș)³²⁷

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Hotar*.

Într-o movilă din hotarul localității s-a descoperit un mormânt izolat de epoca bronzului (cultura Mureș).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146; *Gogâltan 1999*, p. 95.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) O movilă de pământ aflată la vest de Comloșu Mare, în stânga drumului ce duce la Mokrin a fost cercetată în anul 1900. În ea s-au descoperit mai multe morminte, probabil avare și o monedă medievală.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146; *Dulea 2001-2002*, p. 225.

b) O altă movilă de pământ, aflată la sud de sat, este cercetată în același an. Se descoperă un mormânt dintr-o perioadă a preistoriei neprecizată.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146.

3. Vestigii prefeudale.

În grădina unui sătean s-au descoperit urmele unor morminte de înmormântare de secolul VII d.Chr.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146; *Dulea 2001-2002*, p. 225.

▣

353. Lupac (comună, județul Caraș-Severin)

▣

³²⁶ *Luca 2004*, p. 93; *2004a*, p. 101; *2005*, p. 232.

³²⁷ *Luca 2005*, p. 232.

M.

354. Macedonia (comuna Ciacova, județul Timiș)³²⁸

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității, la vestul acesteia, pe malul Timișului, în zona digului, s-a descoperit o așezare neolitică.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 201; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192; *Drașovean 1996*, p. 112.

▣

355. Macicova (comuna Constantin Daicoviciu, județul Caraș-Severin)³²⁹

1. Movile de pământ.

a) În hotarul localității este microtoponimul *Moghile*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146.

▣

356. Macoviște (comuna Ciuchici, județul Caraș-Severin)³³⁰

1. Vestigii daco-romane.

a) Pe malul din dreapta râului, aproape de hotarul dintre Ilidia și Potoc, s-au descoperit urmele unor așezări hallstattiene și din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336; *Gumă 1993*, p. 291; *Benea 1996b*, p. 270; *Mare 2004*, p. 187.

2. Descoperiri medievale.

a) Din hotarul localității provine un tezaur format din obiecte de podoabă medievală cu o datare largă (secolele X-XIV d.Chr.).

Bibliografie: *Uzum 1983a*.

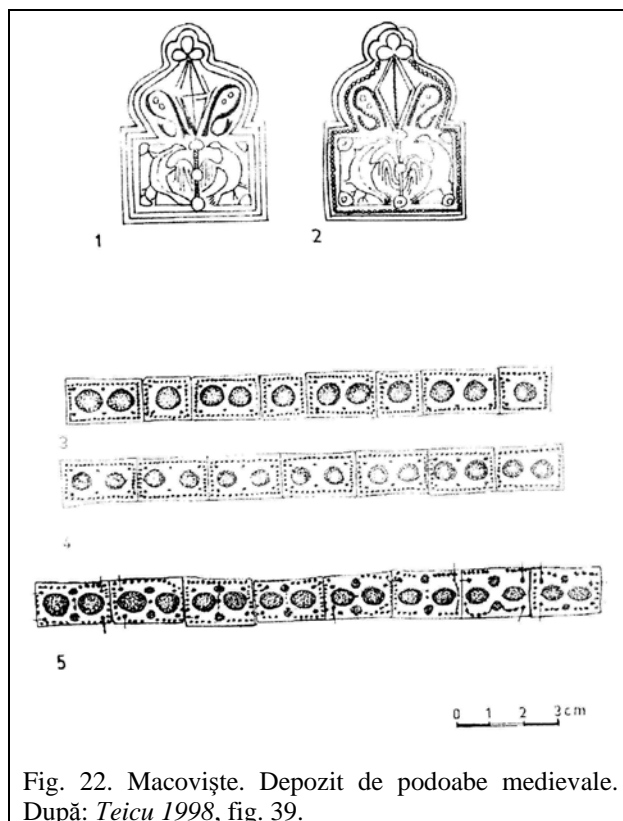

Fig. 22. Macoviște. Depozit de podoabe medievale. După: *Țeicu 1998*, fig. 39.

▣

357. Macoviște (comuna Cornea, județul Caraș-Severin)³³¹

1. Movile de pământ.

a) **Punctul Zăbranul Puchii.**

Aici se află movila *Moara Căpitanului*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146.

▣

358. Mailat (comuna Vinga, județul Arad)³³²

1. Descoperiri izolate.

a) Din localitate provine o piatră de râșniță preistorică și un vâscior de factură romană târzie.

³²⁸ *Luca 2005*, p. 234.

³²⁹ *Luca 2004*, p. 94; *2005*, p. 234.

³³⁰ *Luca 2004*, p. 94; *2004a*, p. 101; *2005*, p. 234.

³³¹ *Luca 2004*, p. 94; *2004a*, p. 101; *2005*, p. 235.

³³² *Luca 2005*, p. 235.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 187; *** 1999, p. 81.

☒

359. Mal (orașul Oțelu Roșu, județul Caraș-Severin)

☒

360. Marga (comună, județul Caraș-Severin)³³³

1. Vestigii de perioadă romană.

a) În hotarul cu Voislova se află un *mansio* roman.

Bibliografie: *Macrea 1969*, p. 157; *Mărghitan 1980a*, p. 26, 28, 103, 104; *Benea 1995*; *Drăgoescu 1995*, p. 353-354; *** 2000, p. 349; *Pop 2003*, p. 271; *IDR*, III, 1, p. 237-239.

2. Mine și cariere.

a) Mina Marga.

Mina de aici a funcționat în epoca romană.

Aici se exploata aurul și, probabil, alte metale.

Bibliografie: *Boroneanș 2000*, p. 121-122; *IDR*, III, 1, p. 237-239.

☒

361. Margina (comună, județul Timiș)³³⁴

1. Vestigii medievale.

a) La nord de localitate, pe terasa mijlocie, din dreapta râului Bega, în pădurea dinspre Coșava, s-au descoperit ruinele unei fortificații medievale.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 476.

2. Descoperiri monetare.

a) În hotar a fost descoperită o monedă de bronz emisă de Iustinian I.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 188.

☒

362. Marila (orașul Oravița, județul Caraș-Severin)

☒

363. Martinovăț (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)

☒

364. Mașloc (comună, județul Timiș)³³⁵

1. Vestigii nedatate.

a) Pe teritoriul localității este o cetate de pământ necercetată arheologic.

Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 67.

☒

365. Măcești (oraș Moldova Nouă, județul Caraș-Severin)³³⁶

1. Vestigii preistorice.

a) În anul 1967 s-a descoperit aici o așezare neolitică aparținând culturii Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Comșa 1969*, p. 38; *Petrovsky 1977*, p. 441; *Lazarovici 1977b*, p. 12; *1979b*, p. 201; *1983*, p. 13, 16.

b) Punctul Gomilă.

La aproximativ 200 m sud de sat se află un grup mic de movile funerare hallstattiene.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 441; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146; *Gumă 1993*, p. 292.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității, între Pojejena și cimitirul satului, într-o plantație de vie, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 270; *Mare 2004*, p. 188.

3. Vestigii prefeudale.

a) În hotarul localității, către Moldova Nouă, sunt amintite fragmente ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 236; *Mare 2004*, p. 188.

4. Descoperiri monetare.

a) Din această localitate provin 23 de monede de bronz datate în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Bălănescu 1985*, p. 174; *1987*, p. 272-274; *Bordea și Mitrea 1990*, p. 305; *Șeptilici 2002-2003*, p. 300; *Mare 2004*, p. 188.

b) De pe raza localității provine un tezaur monetar format din 3000 monede de bronz.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 270; *Mare 2004*, p. 188.

c) Punctul Crușar.

În anul 1976 s-au descoperit 1800 monede de bronz din secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 131.

☒

366. Măgura (comuna Zăvoi, județul Caraș-Severin)

☒

³³³ *Luca 2004*, p. 94; *2004a*, p. 101-102; *2005*, p. 235.

³³⁴ *Luca 2005*, p. 235-236.

³³⁵ *Ibidem.*, p. 236.

³³⁶ *Luca 2004*, p. 95; *2004a*, p. 102; *2005*, p. 236-237.

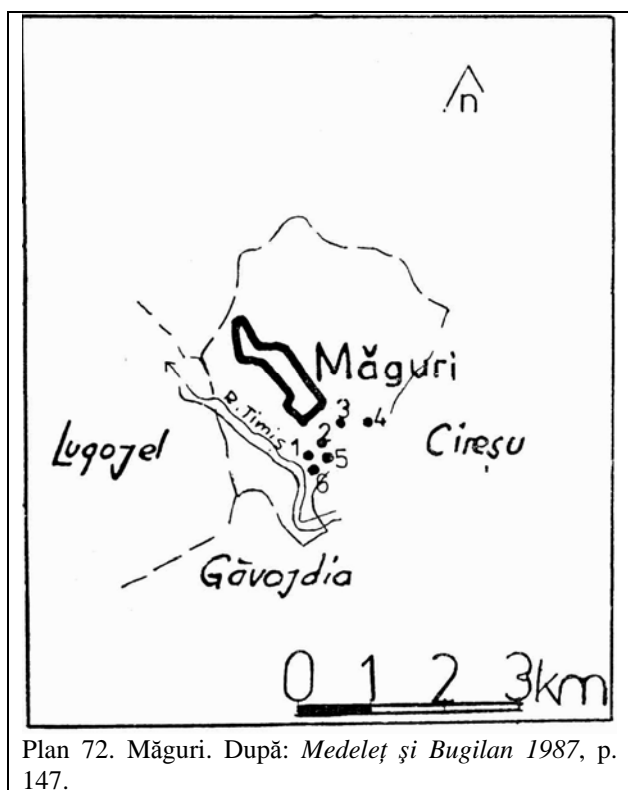
367. Măguri (municipiu Lugoj, județul Timiș)³³⁷

1. Movile de pământ.

a) Punctul Gomili sau La Gomile.

În hotarul satului, la sud de localitate, de o parte și de alta a șoselei spre Criciova, în lunca Timișului, au fost cartate șase movile de pământ cu diametrele cuprinse între 5 și 10 m și înălțimile între 0,5 și 1,5 m. Pe una dintre movile s-au observat urme de arsură.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 146-147.

Plan 72. Măguri. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 147.

368. Mănăștiur (comună, județul Timiș)³³⁸

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare neolitică.

Bibliografie: Lazarovici 1979b, p. 201; Gudea și Moțiu 1983, p. 192.

2. Vestigii medievale.

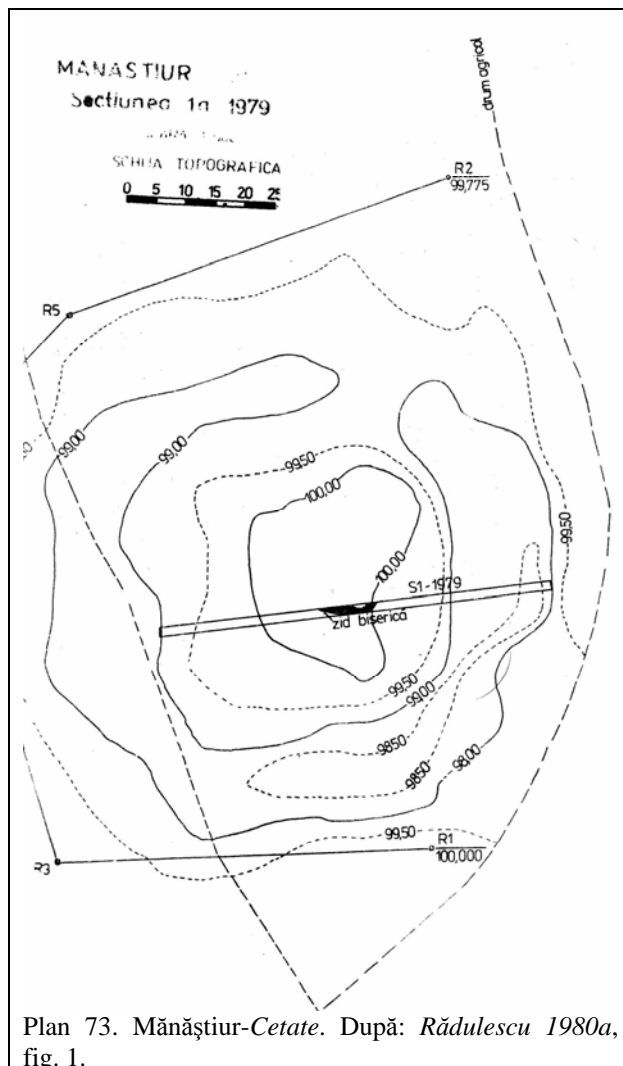
a) Punctul Cetate sau Mănăstire.

Punctul este situat la NV de vatra localității actuale. Aici s-au descoperit o biserică și necropolă de secolul XIV d.Chr.

Aici a funcționat o mănăstire catolică încă din secolul XIII d.Chr.

Tot aici se află și urmele unor fortificații.

Bibliografie: Babeș 1971, p. 377; Rădulescu 1980a; 1995-1996; 1999-2001, p. 64; Moroz-Pop 1983a, p. 476; Rusu et alii 2000, p. 166-167.

Plan 73. Mănăștiur-Cetate. După: Rădulescu 1980a, fig. 1.

369. Mănăstur (comuna Vinga, județul Arad)³³⁹

1. Vestigii daco-romane.

a) De pe teritoriul localității, fără alte precizări topografice, provine o urnă neornamentată, din epoca romană.

Bibliografie: Mărghitan 1980a, p. 71; Mare 2004, p. 188; *** 1999, p. 82.

³³⁷ Luca 2005, p. 237.

³³⁸ Ibidem., p. 237.

³³⁹ Ibidem., p. 238.

2. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea de aici pare a fi fost construită în secolul XV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 167.

3. Descoperiri monetare.

a) În hotarul satului s-a descoperit un denar republican roman emis de Lucius Cassius.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 267.

▣

370. Măru (comuna Zăvoi, județul Caraș-Severin)³⁴⁰

1. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Pripoane*.

La 500 m SSE de marginea satului, a ieșit la iveală un apeduct roman.

Bibliografie: *** 1986, p. 352.

▣

371. Măureni (comună, județul Caraș-Severin)³⁴¹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Lângă gara din localitate se află o așezare eneolitică (Tiszapolgár).

Tot aici, pe terasa superioară a Bârzavei, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. (urme de practicare a metalurgiei fierului)

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 441; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Lazarovici 1979b*, p. 201; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 270; *Țeicu 1999-2000*, p. 458; *Mare 2004*, p. 188; *Bochiș 2004*, p. 56.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe terasa Bârzavei, în apropierea drumului Măureni – Șoșdea, se află o așezare de metalurgiști din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 458.

▣

372. Mănăstire (comuna Gătaia, județul Timiș)³⁴²

1. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomila*.

Microtoponimul se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 147.

³⁴⁰ *Luca 2004*, p. 95; *2004a*, p. 102; *2005*, p. 238.

³⁴¹ *Luca 2004*, p. 95; *2004a*, p. 102-103; *2005*, p. 238-239.

³⁴² *Luca 2005*, p. 239.

2. Vestigii medievale.

a) Către localitatea Sângeorge se află mănăstirea ortodoxă cu hramul *Sfântului Gheorghe*. Ea are o vechime neprecizată și este situată pe malul Bârzavei, într-o zonă odinioară împădurită..

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 168-169.

▣

373. Mâtnicu Mare (comuna Constantin Daicoviciu, județul Caraș-Severin)³⁴³

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Pe terasa a doua a Timișului, la circa 1 km est de biserica din localitate, s-a descoperit o așezare preistorică cu materiale arheologice neolitice, hallstattiene și zgură de fier.

Bibliografie: *** 1982, p. 326; *Gumă 1993*, p. 292.

2. Vestigii medievale.

a) Documentele din 3 noiembrie 1352, 17 aprilie 1406, 28 iunie 1411 și 31 mai 1419 menționează movilele de hotărnicie ale localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 147.

▣

374. Mâtnicu Mic (comuna Fârdea, județul Timiș)

▣

375. Mehadia (comună, județul Caraș-Severin)³⁴⁴

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Podul Tăinii*.

Pe circa 1-2 ha, la aproximativ 200 m vest de pod, se află o așezare eneolitică aparținând culturii Sălcuța cu importuri Tiszapolgár..

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 210; *1983a*, p. 16; *** 1982, p. 326; *Radu 2002*, p. 27.

b) În 1874 a intrat, în colecțiile Muzeului din Budapesta, un celt de bronz, ornamentat cu trei nervuri, care provine de aici.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 172, nr. 161; *Petrovszky 1977*, p. 441; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Gumă 1993*, p. 255, 292.

c) Punctul *Dealul Șoșdea*.

Acesta este situat în partea de SV a localității, în dreapta râului Bela Reca, a căii ferate și podului CFR, având o înălțime de aproximativ 80-100 m. De aici provin fragmente ceramice preistorice.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 441.

³⁴³ *Luca 2004*, p. 95; *2004a*, p. 103; *2005*, p. 239.

³⁴⁴ *Luca 2004*, p. 96-97; *2004a*, p. 103-105; *2005*, p. 239-241.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Ulici*.

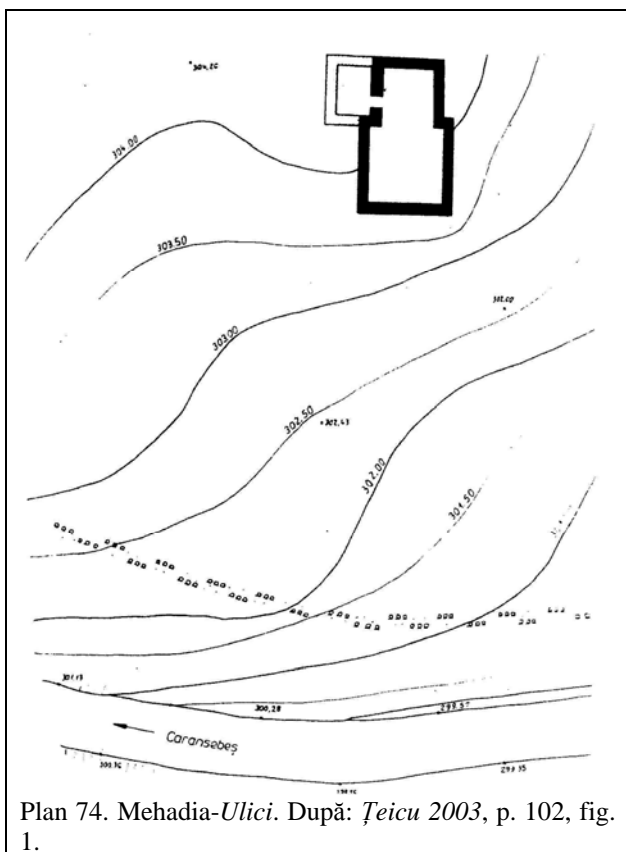
În anul 1844 s-a descoperit un obiect realizat prin împletirea a patru sârme de aur.

Aici s-a cercetat sistematic o biserică-sală din secolul al XIV-lea d.Chr. Pe latura de nord a acesteia s-a ridicat, ulterior, o sacristie.

De jur-împrejurul bisericii se află o necropolă (secolele X-XI d.Chr.).

Aici este și vatra satului medieval de secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 172, nr. 161; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 47; *Petrovsky 1977*, p. 441; *Mărghitan 1985*, p. 87-88; *Gumă 1993*, p. 214, 292; *Țeicu 1993*, p. 238; *Țeicu 1998*, p. 93, 95, 131, 179-180; 2003, p. 367-368; 2003b, p. 95-105; *Matei și Țeicu 1996*; *Bejan și Mare 1998*, p. 329.

Plan 74. Mehadia-Ulici. După: *Țeicu 2003*, p. 102, fig. 1.

b) Punctul *La Zidine* sau *Zidina*.

Ruinele castrului roman (*Praetorium*) se află la aproximativ 3 km spre nord de localitatea Mehadia, pe locul numit de localnici *La Zidine*, la distanță aproape egală de localitatea Plugova.

Acesta a fost confundat de mulți cu stațiunea balneară Băile Herculane, aflată la 13 km spre SE pe șosea și pe Valea Cernei.

Baia castrului a fost cercetată în anul 1946.

De aici provin 8 inscripții și un fragment de diplomă militară.

Lângă castru se află și o așezare civilă.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 400; *Glodariu 1966*, p. 431; *Mitrea 1966a*, p. 423; *Wollmann 1971*, p. 541, 548-549; 1977, p. 371; *Moga V. 1972*, p. 162; *Bărbulescu 1972*, p. 204, 210-211; *Russu 1973*; *Gudea 1974a*; 1975a; *Ferenczi 1979*, p. 139; *Mărghitan 1980a*, p. 11, 19, 46, 47, 48, 62, 104, 114-116, 122, 123, 146; *Stoicovici 1981a*; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Macrea et alii 1993*; *Benea 1976*, p. 209; 1994, p. 316-317; 1996b, p. 97-98, 270-271; 1997a, p. 56; 1999a, p. 56, 198; 1999-2000, p. 195; 2000, p. 44; 2000a; *Benea et alii 2001*; 2002; 2003a; 2005a; *Benea și Bejan 1987-1988*, p. 249; 1989-1993, p. 139-140; *Benea și Hica 2004*, p. 53-57; *Drăgoescu 1995*, p. 336; *Németh 1997*, p. 75; *Țeicu 1998*, p. 78; *Bozu 2000a*; *Bozu 2001*; *Alicu 2002*, p. 202; *Mare 2002-2003*, p. 202, nr. 29; 2004, p. 188; *Crânguș 2002-2003*, p. 149, 152; *Țentea și Popescu 2002-2003*, p. 291; *Hügel 2003*, p. 61, 72; *Pop 2003*, p. 268; *Munteanu 2003*, p. 116; *Marcu 2004*, p. 581; *Cociș 2004*, catalog nr. 135, 684, 758-759, 772, 870-872, 1027-1028, 1171, 1893, 1995; *** 1994, p. 30-31; *IDR*, III, 1, p. 100-120.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Grad* sau *Dealul Urzeasca*.

În anul 1395 este atestată documentar cetatea *castrum Chaak*.

La poalele dealului pe care a fost ridicat donjonul medieval se găsește ceramică aparținând culturii Coțofeni.

Urmele fortificării dealului se observă cu ușurință.

Bibliografie: *Săcară 1975*; *Matei 1979*, p. 261; *Țeicu 1998*, p. 93, 204-205; 2003, p. 368; 2003b, p. 95; *Rusu A.A. 1998*, p. 9.

b) Punctul *Șanțul Mic*.

Fortificația se află la poalele *Dealului Grad* și se datează în secolele XV-XVI d.Chr.

Bibliografie: *Pascu și Țeicu 1996*; 2003b, p. 95.

4. Descoperiri monetare.

a) Din împrejurimi provin mai multe monede republicane și imperiale (de-a lungul timpului s-au adunat sute de bucăți).

Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 410; 1966a, p. 423; 1976, p. 290; *Medeleț 1994a*, p. 267-269; *Șeptilici 2002-2003*, p. 300-301; *Mare 2004*, p. 188.

b) Punctul *La Vii*.

De aici provin 12 piese de argint romane.

Bibliografie: *Chirilă și Stratan 1975*, p. 81-82.

□

376. Mehadica (comună, județul Caraș-Severin)³⁴⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Cioaca Mică sau Slătinic.

Dealul cu același nume se ridică la mijlocul Văii Slătinic, la aproximativ 4-5 km vest de sat.

Acesta are formă de con și se leagă de Cioaca Mare.

De aici provin fragmente ceramice Coțofeni.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 441-442; *Petrovsky și Cădariu 1979*, p. 41-42; *Maxim 1993*, p. 67; *Ciugudean 2000*, p. 75; *Țeicu 2003*, p. 368.

b) În muzeul din localitate există un topor de bronz de tip *Veselinovo*, datat la mijlocul epocii bronzului.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 442; *Gogâltan 1999*, p. 96; *1999-2000*, p. 231.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Moara lui Lupu.

La sud de sat, în lunca *Pârâului Mehadica*, a fost identificată ceramică hallstattiană și din secolul al XIII-lea d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 368.

3. Vestigii medievale.

a) Documentul de la 15 iunie 1564 menționează movilele de hotărnicie ale satului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 147.

4. Mine și cariere.

a) Cariera Mehadica.

Aceasta a fost exploatată în epoca medievală și cea modernă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 135.

□

377. Mercina (comuna Vărădia, județul Caraș-Severin)³⁴⁶

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității sunt amintite materiale ceramice hallstattiene.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 292.

2. Vestigii daco-romane.

a) Tot în hotarul localității, la SE de aceasta, spre Vărădia, pe terasele luncii, în stânga drumului spre Greoni, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 141; *Benea 1996b*, p. 271; *Țeicu 2003*, p. 362; *Mare 2004*, p. 188.

3. Descoperiri monetare.

a) Aici s-a descoperit un denar imperial roman.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 269.

□

378. Mesteacăn (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

□

379. Milcoveni (comuna Berliște, județul Caraș-Severin)³⁴⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Vână.

Aici s-a descoperit o așezare neolitică aparținând culturii Vinča și ceramică Basarabi.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 442; *Lazarovici 1979b*, p. 201; *Țeicu 1987*, p. 338; *Gumă 1993*, p. 214, 292.

b) Punctul Prâsleaua sau Moara din Vale.

Din acest punct s-au recoltat artefacte de perioada culturii Basarabi, epocă daco-romană (secolele III-IV d.Chr.) și de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 442; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 320, 338; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 140; *Gumă 1993*, p. 214, 292; *Dulea 2001*, p. 236; *Mare 2004*, p. 189.

c) Punctul Grădinile din Deal.

În grădinile de pe dealul ce mărginește satul s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV și VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 140; *Benea 1996b*, p. 271-272; *Țeicu 1987*, p. 338; *Mare 2004*, p. 189.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Drumul Mare.

La ieșirea spre Iam se află fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Benea 1996b*, p. 271; *Mare 2004*, p. 189.

3. Vestigii prefeudale.

a) Punctele Bileat, Canton și Grădinile din Vale.

³⁴⁷ *Luca 2004*, p. 98; *2004a*, p. 106; *2005*, p. 243-244.

³⁴⁵ *Luca 2004*, p. 97; *2004a*, p. 105; *2005*, p. 241-242.

³⁴⁶ *Luca 2004*, p. 97-98; *2004a*, p. 105-106; *2005*, p. 242-243.

În aceste puncte din hotar s-au descoperit materiale ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 189.

4. Descoperiri monetare.

a) Într-un loc neprecizat din hotarul satului s-a descoperit o izlaz de tip Dyrhachium.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 271; *Țeicu 1987*, p. 338; *Bordea și Mitrea 1991*, p. 217; *Medeleț 1994a*, p. 269.

▣

380. Mocerîș (comuna Lăpușnicu Mare, județul Caraș-Severin)³⁴⁸

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Vălee.

Peștera se află în carstul din *Bazinul Miniș*, lângă *Izvorul Vălău*, sub abruptul calcaros.

Materialele arheologice recoltate sunt preistorice.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 34.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Gruni sau Dealul Gruni.

Punctul este situat pe rama vestică a satului. Locuirea se datează în cultura Coțofeni.

Aici a fost căutată prin săpături arheologice o curte cnezială din secolul XV d.Chr. S-a descoperit ceramică de epoca bronzului și o necropolă medievală (?).

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 357; *Țeicu et alii 1997*.

3. Vestigii preistorice.

a) Punctul Blidaru.

Punctul este situat în *Lunca Nerei*. Locuirea se datează în cultura Coțofeni.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 357.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul Țărcovița.

Locul se află într-o poiană, străbătută de râul cu același nume. Materialele arheologice descoperite aici aparțin epocii medievale.

De pe deal se vede foarte bine *Cetatea Ilidiei*.

Bibliografie: *Bozu și Săcărin 1979*, p. 554-555.

b) În pădurea satului apare microtoponimul *Morminți* sau *Morminție*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 147.

5. Mine și cariere.

a) Cariera Mocerîș.

Aceasta a fost exploatată în epoca medievală și modernă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 135.

▣

381. Moldova Nouă (oraș, județul Caraș-Severin)³⁴⁹

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Într-o peșteră din hotarul cu localitatea Gârnici s-au descoperit materiale ceramice neolitice.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 202.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Seliște sau Săliște.

Către Dunăre, la ieșirea din Moldova Nouă, pe drumul spre Măcești, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice. Tot de aici provine și un vas din lut nedeterminat ca epocă.

În acest punct din hotar este o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

În bibliografia mai veche se amintește și un castru (*statio* ?).

O. Bozu a cercetat aici morminte romane.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 400; *Petrovszky 1977*, p. 442; *1979*, p. 212; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 255; *Brangea 1980*, p. 109; *Gudea 1982*, p. 104; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1966b*, p. 74-75; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 140; *Drăgoescu 1995*, p. 337, 365-366; *Mare 2004*, p. 189; **** 2000*, p. 93.

3. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

Punctul Cariera de Banatite.

Materiale ceramice și din bronz aparținând Ha A. Acestea provin dintr-o necropolă (?).

Bibliografie: *Gumă și Dragomir 1981*, p. 110; *Săcărin 1979a*, p. 116; *Gumă 1993*, p. 292; *1995*, p. 107 și urm.

b) De aici provine un **depozit de bronzuri** din seria Bălvănești-Vinț (Ha C).

Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 210.

4. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul cu Sasca Montană se află o fortificație patulateră, din piatră, în interiorul căreia se află construcții romane.

Bibliografie: **** 2000*, p. 93.

b) Inscricții romane.

Bibliografie: *Pop 2003*, p. 268; *IDR*, III, 1, p. 52-55.

c) Punctul În Vii.

³⁴⁸ *Luca 2004*, p. 98-99; *2004a*, p. 106-107; *2005*, p. 244-245.

³⁴⁹ *Luca 2004*, p. 99-100; *2004a*, p. 107-109; *2005*, p. 245-247.

Aici s-a descoperit o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 140; *Mare 2004*, p. 189.

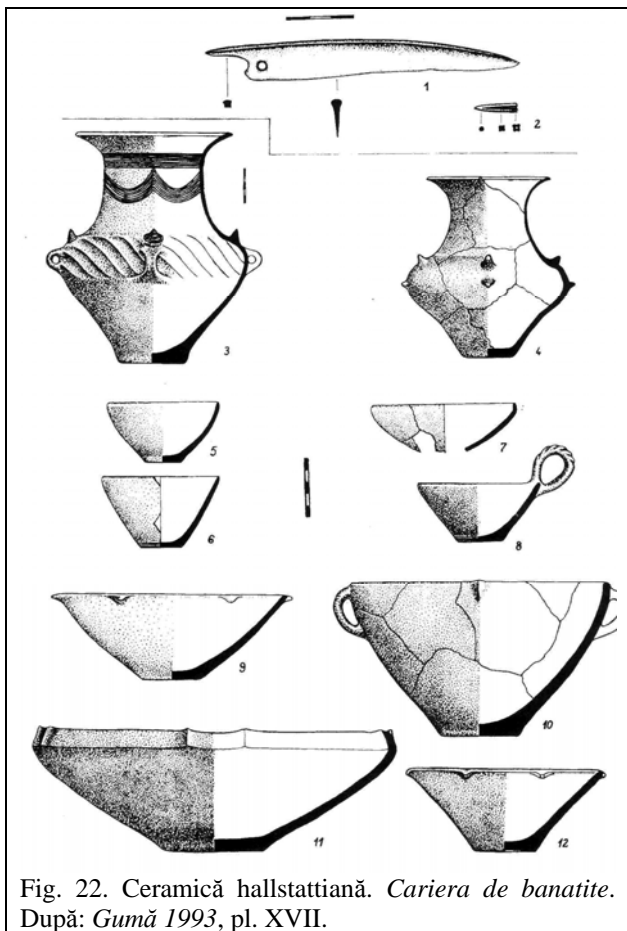

Fig. 22. Ceramică hallstattiană. Cariera de banatite. După: *Gumă 1993*, pl. XVII.

5. Vestigii prefeudale.

a) Se amintește o vatră medievală de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 234.

6. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea ortodoxă, de lângă localitate, poartă hramul *Sfinții Arhangheli*. După atestarea din secolul XVI d.Chr. dispăre din documente.

Bibliografie: *Țeicu 1998*, p. 183; *Rusu et alii 2000*, p. 177.

7. Descoperiri monetare.

a) Aici, în localitate, s-au descoperit monede preromane și romane izolate.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 401; *Mitrea 1972*, p. 145; *Medeleț 1994a*, p. 269; *Mare 2004*, p. 189.

b) **Punctul Observator.**

De aici provine un denar de la Augustus și un dupondius de la Traian.

Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 131.

c) În anul 1929 s-a descoperit un tezaur format din 384 monede romane din bronz, majoritatea emise de Constantin cel Mare.

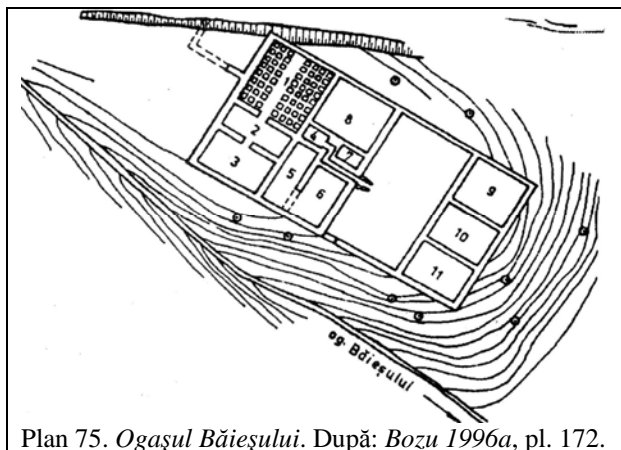
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 189.

d) În anul 1965 s-a descoperit un tezaur de secolul IV d.Chr. format din 900 de piese.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 189.

8. Mine și cariere.

a) **Mina de aur, argint, cupru, plumb și fier Moldova Nouă.**

Plan 75. Ogașul Băieșului. După: *Bozu 1996a*, pl. 172.

Punctul Ogașul Băieșului și Cânepiște.

Minereurile de aici au fost exploatate în perioada dacică, romană, medievală, modernă și contemporană.

S-au descoperit și galerii romane și medievale funcționale.

Una dintre mine se află în punctul *Cânepiște* sub stânca *Baron*.

Bibliografie: *Branga 1980*, p. 109; *Benea 1994*, p. 317; *1996b*, p. 161-162; *Drăgoescu 1995*, p. 337; *Wollmann 1996*, p. 150-152; *Bozu 1996a*; *Boroneanț 2000*, p. 122; **** 2000*, p. 93.

□

382. Moldova Veche (oraș Moldova Nouă, județul Caraș-Severin)³⁵⁰

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul Rât sau Motel.**

Punctul se află, în mare parte, sub hotelul nou de pe malul Dunării, în fața terasei *Valurile Dunării*, la 150 m nord de km 102 al șoselei Orșova – Baziaș.

Așezarea neolitică aparține culturii Starčevo-Criș, fazele III-IV. S-au descoperit și urme materiale

³⁵⁰ *Luca 2004*, p. 100-104; *2004a*, p. 109-114; *2005*, p. 247-253.

Ha D, precum și bordeie medievale timpurii de secol XII-XIII d.Chr.

Aici se află și un cimitir medieval timpuriu, contemporan cu așezarea.

Săpăturile s-au efectuat în anii 1961, 1970, 1975-1976, 1978 și 1981.

Bibliografie: Roska 1942, p. 213, nr. 44; Tudor et alii 1965, p. 396; Comșa 1965, p. 546; Păunescu 1970, p. 76; Lazarovici 1969, p. 5; 1975, p. 7; 1976, p. 203; 1977b, p. 12; 1979b, p. 202; 1983, p. 13, 16, 22, 24, 25; 1981, p. 172; 1985-1986, p. 18, 25; Lazarovici și Lazarovici 2002, p. 25; Babeș 1971, p. 382; Stoia 1976, p. 280; Petrovsky 1977, p. 443; Uzum 1979a; 1980, p. 128, 132; Mărghitan 1985, p. 88-92; Bejan 1985-1986, p. 234; 1995, p. 140; El Susi 1985-1986, p. 44-47; Trâncă 1986; Țeicu 1993, p. 238-239; 1998, p. 92, 100-101, 127; Țeicu și Bozu 1982, p. 393; Dulea 2001, p. 236.

b) Punctul Insula Ostrovul Mare sau Decebal.

b.1.) Punctul Ostrov, Ostrovul Decebal, Humca sau Hunca.

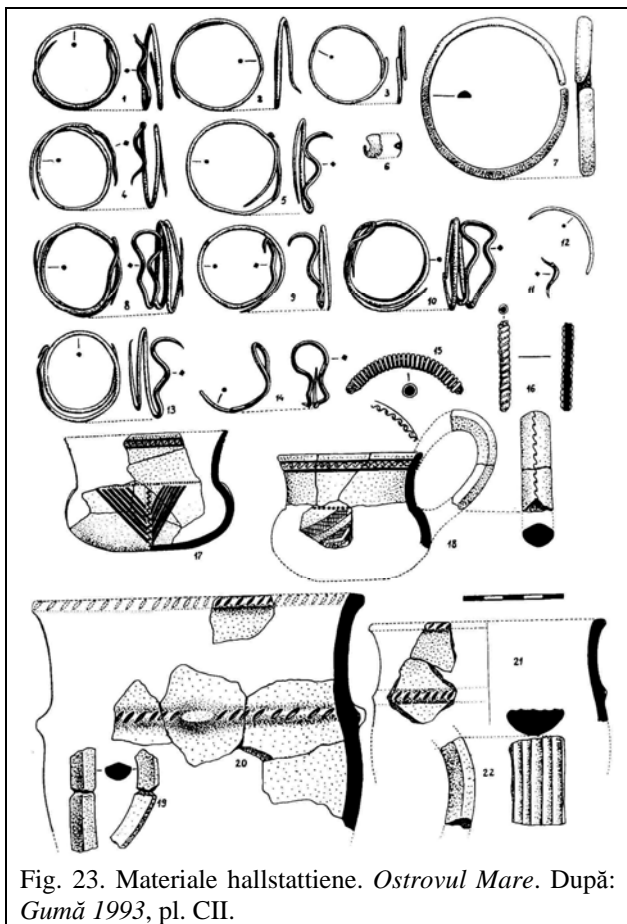

Fig. 23. Materiale hallstattiene. Ostrovul Mare. După: Gumă 1993, pl. CII.

Pe o dună de nisip s-au descoperit unelte microlitice și urme neolitice Starčevo-Criș.

Tot aici s-au cercetat niveluri de locuire aparținând culturilor Sălcuța IV, Coțofeni (trei subniveluri), Vučedol și Gârla Mare.

În anul 1900 s-a descoperit aici un topor plat de bronz cu aripioare și un fragment de urnă funerară de la începutul epocii fierului.

În partea de nord a înălțimii există un șanț dintr-o epocă neprecizată.

Bibliografie: Roska 1942, p. 213, nr. 44; Tudor et alii 1965, p. 397-398, 399, 401-402; Comșa 1965, p. 545; Popescu D. 1968, p. 698; 1969, p. 537; 1969a, p. 500; Păunescu 1970, p. 202, 209; Babeș 1971, p. 382; Roman 1976, p. 83; Petrovsky 1977, p. 443-445; Lazarovici 1977b, p. 15, 16; 1979b, p. 202; Lazarovici și Săcărin 1979, p. 85; Kalmar și Oprinescu 1986, p. 203; Medeleț și Bugilan 1987, p. 149; Săcărin 1993, p. 76-77; El Susi 1993; 1995b, p. 65 și urm.; Oprinescu și Bozu 1996; Gumă 1993, p. 292; 1997, p. 15; Gogâltan 1995a, p. 56 și urm.; 1999, p. 96; Crăciunescu 1998, p. 172; Ciugudean 2002, p. 96.

b.2.) Punctul Kalinovăț.

Aici s-a descoperit un tumul funerar datat în vremea culturii Coțofeni.

Bibliografie: Popescu D. 1968, p. 698; Petrovsky 1977, p. 444; Medeleț și Bugilan 1987, p. 148.

b.3.) Într-un loc de pe insulă, situat pe malul Dunării, au fost descoperite o așezare și o necropolă Gârla Mare.

Bibliografie: Petrovsky 1977, p. 444; Săcărin 1983, p. 61; 1993, p. 76.

b.4.) Punctul Spitz.

Acesta se află în partea de vest a insulei. Aici s-a descoperit o necropolă de incinerare cu urne de tipul celor din cultura Vatina, dar și materiale ceramice Gârla Mare-Žuto Brdo (așezare și necropolă) și Verbicioara.

Aceștia au descoperit aici o așezare Verbicioara distrusă în mare parte de apele Dunării, dar și una Vučedol.

Tot aici s-ar fi descoperit și urme de secolul VIII d.Chr.

Bibliografie: Dumitrescu 1962; Babeș 1971, p. 382; Morintz 1972, p. 348; Petrovsky 1977, p. 444; Lazarovici 1977b, p. 15; Lazarovici și Săcărin 1979, p. 81; Lazarovici și Kalmar 1994, p. 18; Medeleț și Bugilan 1987, p. 149; Nica 1996, p. 23; Crăciunescu 1998, p. 172; Gogâltan 1999, p. 96-97; 2004, p. 93, 96, 103; Ridiche 2001, p. 37; Șandor-Chicideanu 2003, p. 242; Mare 2004, p. 190.

b.5.) Din locuri neprecizate de pe întinsul insulei provin mai multe loturi de materiale arheologice din epoci diferite.

Un prim lot de materiale arheologice a fost recoltat între anii 1925-1934.

Undeva pe insulă s-a descoperit un **depozit de bronzuri** care este atribuit seriei Bălvănești-Vint (Ha C) (*Moldova Veche II*).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmbovița* 1977, p. 100; *Petrovsky* 1977, p. 445; *Săcărin* 1979a, p. 113; *Mărghitan* 1980, p. 77; *Bejan* 1985-1986, p. 234; *Gumă* 1993, p. 255, 292.

b.6.) Punctul Groblia sau Groble.

Aici s-au descoperit morminte tumulare cu inventar caracteristic perioadei hallstattiene.

Bibliografie: *Popescu D.* 1969, p. 537; 1969a, p. 501; *Babeș* 1971, p. 382; *Lazarovici* 1977b, p. 16; *Petrovsky* 1977, p. 445; *Gumă* 1983, p. 70; 1993, p. 214, 292; *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 149.

b.7.) Punctul Canalul Morii.

Dincolo de râul care se scurge în Dunăre s-a identificat o necropolă cu urne funerare de tip Vatina.

Bibliografie: *Petrovsky* 1977, p. 445; *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 149; *Gogâltan* 2004, p. 93, 103.

b.8.) Monede preromane descoperite în împrejurări diferite.

Bibliografie: *Winkler* 1968, p. 39; *Medeleț* 1994a, p. 269-270.

b.9.) Aici sunt amintite urme de locuire din secolul VI-VII și a doua jumătate a secolului VIII d.Chr.

Bibliografie: *Mărghitan* 1985, p. 77-78; *Stanciu* 2000, p. 155-156; *Dulea* 2001, p. 236; *Mare* 2004, p. 182.

c) Punctul Port.

În apropiere de port s-au descoperit, în urma unor sondaje, morminte de incinerare aparținând epocii bronzului (cultura Gârla Mare-Žuto Brdo).

Tot în zonă s-au descoperit, în secolul XIX d.Chr., urme medievale.

Bibliografie: *Popescu D.* 1966a, p. 714; *Petrovsky* 1977, p. 445; *Lazarovici* 1977b, p. 16; *Lazarovici și Săcărin* 1979, p. 64; *Uzum* 1980, p. 127; *Gumă* 1983, p. 70; *Săcărin* 1993, p. 76; *Șandor-Chicideanu* 2003, p. 242.

d) Punctul Sat.

În acest punct s-au descoperit materiale ceramice neolitice târzii și din epoca bronzului.

Tot în vatra satului sunt amintite descoperiri de secol IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici* 1978, p. 256; *Lazarovici* 1994, p. 71; *Lazarovici et alii* 1991, p. 60; *Drașovean* 1996, p. 112; *Gumă* 1997, p. 15; *Mare* 2004, p. 190.

e) Punctul Vinograda sau Vlașkicrai.

În zona cu acest nume s-a descoperit o așezare romană.

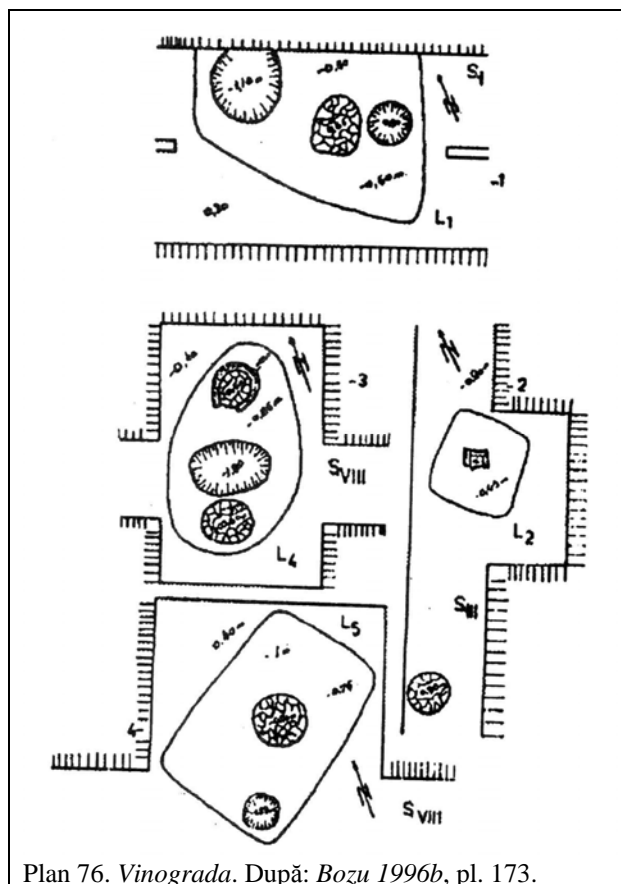
80% din așezare este submersă în urma creșterii nivelului Dunării. Partea păstrată a sitului are o lățime de aproximativ 50 m.

S-au cercetat mai multe locuințe și alte complexe cu caracter edilitar-gospodăresc.

Aici au apărut monede romane între care un denar Marc Aurelius pentru Antoninus Pius și două monede de bronz foarte prost conservate.

Localnicii au mai descoperit alte 6 monede de secol IV d.Chr. în același punct. Seria monetară descoperită în acest loc s-a mărit în fiecare an.

Tot aici s-au descoperit și urme de secolul VIII d.Chr.

Bibliografie: *Popescu D.* 1967a, p. 376; *Iaroslavschi și Lazarovici* 1978, p. 256; *Brangea* 1980, p. 109; *Bălănescu* 1981, p. 147-148; 1985, p. 173-174; 1990, p. 188-189; *Gumă* 1993, p. 214, 292; *Benea* 1994, p. 318; 1996b, p. 151; *Benea și Bejan* 1989-1993, p. 140; 1999-2000, p. 525-528; 2004, p. 380; *Bordea și Mitrea* 1991, p. 224; *Sânpetru* 1992, p. 136; *Drăgoescu* 1995, p. 336-337; *Bozu* 1996b; *Bozu et El Susi* 1987; *Mare* 1997, p. 115-116; 2004, p. 39, 190; *Țicu* 1998, p. 57-58; *Geangu* 2001, p. 172.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul Văiș.

La 1,5 km NV de localitate, în amonte, pe Dunăre, s-au descoperit trei obiecte realizate din piatră șlefuită.

Bibliografie: Roska 1942, p. 213, nr. 44; Tudor et alii 1965, p. 397, 399; Petrovsky 1977, p. 443; Lazarovici 1979b, p. 202.

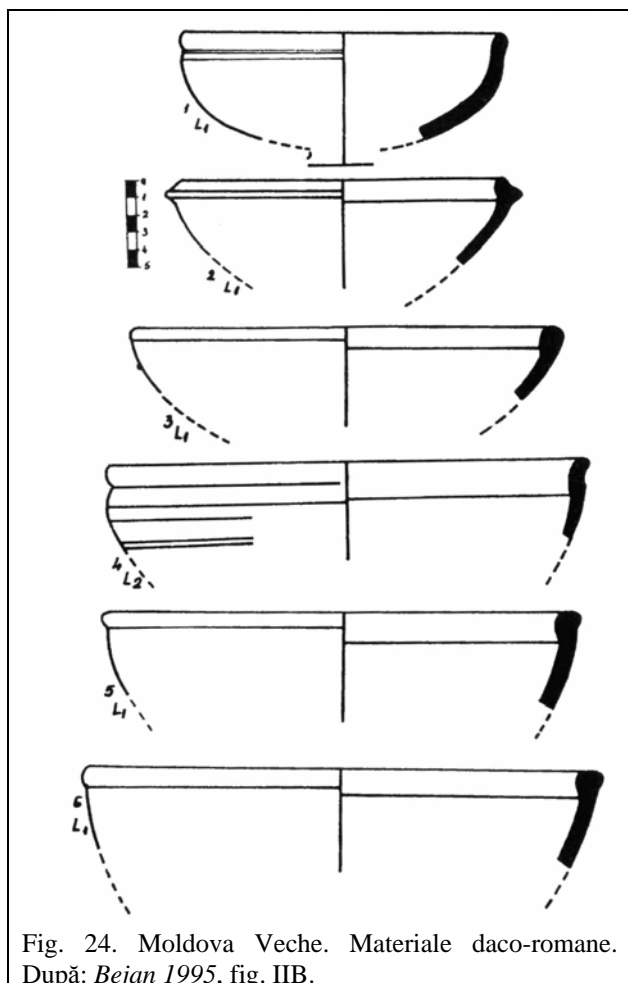

Fig. 24. Moldova Veche. Materiale daco-romane. După: Bejan 1995, fig. IIB.

b) La SE de localitate, la gura Văii Văiș, pe panta opusă farului, s-au descoperit silexuri neolitice. Tot de pe această terasă provine și un celt din bronz.

Bibliografie: Petrovsky 1977, p. 443; Lazarovici 1987; Gumă 1993, p. 255, 292.

c) În apropierea Dunării, într-un loc necunoscut, s-a descoperit un topor de cupru cu brațele în cruce de tip *Jászládány*, varianta Petrești.

Bibliografie: Vulpe 1975, p. 42.

d) Punctul Grădina Constantinovici Emilian.

În acest punct s-a descoperit un complex arheologic aparținând culturii Baden.

Bibliografie: Roman și Nemeti 1978, p. 11.

e) Punctul Casa Finanțelor.

În spatele punctului, pe malul Dunării, s-a descoperit fragmente de vase de epoca bronzului, cultura Vatina.

Bibliografie: Petrovsky 1977, p. 445.

f) Punctul Complexul Școlar Industrial.

Aici s-au descoperit două semibordeie cu colțurile rotunjite.

Materialul ceramic recoltat aparține culturii Coțofeni.

Bibliografie: Lazarovici 1979b, p. 202; Kalmar și Oprinescu 1986, p. 199; Ardeț 1988, p. 122.

g) La aproximativ 3 km de comună, aproape de Dunăre, au fost cercetați trei tumuli de dimensiuni reduse (morminte de incinerare hallstattiene).

Bibliografie: Popescu D. 1966, p. 388; 1966a, p. 714; Petrovsky 1977, p. 445; Medeleț și Bugilan 1987, p. 148; Gumă 1993, p. 292.

h) Punct Valea Boșneagului.

La vest de această vale, aflată între Moldova Veche și Pescari, se găsește un mare grup de morminte funerare (aproximativ 50).

Acesta se încadrează cronologic în Hallstattul mijlociu și târziu.

Bibliografie: Petrovsky 1977, p. 445; Medeleț și Bugilan 1987, p. 148; Gumă 1993, p. 292.

Un alt grup de tumuli funerari se află între Moldova Veche și Măcești.

Bibliografie: Petrovsky 1977, p. 445; Medeleț și Bugilan 1987, p. 148.

j) Punctul La Răscruce sau Răscruce.

Materiale ceramice din epoca bronzului, cultura Gârla Mare.

Bibliografie: Lazarovici 1977b, p. 16; Lazarovici și Săcărin 1979, p. 81; Șandor-Chicideanu 2003, p. 243.

k) Alte urme ale culturii Gârla Mare-Žuto Brdo s-au descoperit în zona pescăriei.

Bibliografie: Șandor-Chicideanu 2003, p. 242-243.

l) Depozite de bronzuri.

l.1.) În hotarul localității s-a descoperit, în anul 1924, un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂) (Moldova Veche I).

Bibliografie: Rusu 1963, p. 207; Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 99; Petrovsky 1977, p. 446; Săcărin 1979a, p. 113; Mărghitan 1980, p. 77; Gumă 1993, p. 255, 292; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 41.

l.2.) Un lanț cu șapte verigi din seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂) (Moldova Veche III).

Bibliografie: Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 100; Săcărin 1979a, p. 113; Mărghitan 1980, p. 77; Gumă 1993, p. 255, 292.

l.3.) Moldova Veche IV este un alt lanț cu urne în miniatură, un berbec din bronz stilizat și un pandantiv inelar. Obiectele au fost descoperite în anul 1930 (obiectele pot proveni de la Coronini, punctul Varniți) și se încadrează în seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).

Bibliografie: Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 100; Săcărin 1979a, p. 114; Mărghitan 1980, p. 77; Gumă 1993, p. 255, 292.

l.4.) Punctul Izvorul Suvarov.

Aici s-a descoperit un **depozit de bronzuri** care poate fi încadrat în Ha A₁ (propunem denumirea de *Moldova Veche V*).

Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 77; *Bozu 1982*, p. 149.

m) Punctul În Hotar.

De aici provine un topor cu marginile ridicate.

Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 97.

3. Vestigii prefeudale.

a) Se amintesc, într-un loc neprecizat, urme de secolele VII-VIII d.Chr.

Bibliografie: *Dulea 2002-2003*, p. 256.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul Ogașul cu spini.

Urme de secolele XII-XIII d.Chr. se află la aproximativ 2 km în aval de punctul *Rât*. Aici s-a descoperit un fragment de cruce *engolpion*.

Bibliografie: *Țeicu și Bozu 1982*, p. 393-395.

b) Punctul Valea Văradului.

Acesta se află la hotarul de est al Coroniniului.

În punctul *La Mănăstire*, pe valea *Varadului*, se afla o mănăstire medievală cu hramul *Sfinții Arhangheli*.

Unii autori o plasează pe *Valea Târnova*.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 347; *2003b*, p. 88.

5. Descoperiri monetare.

a) Punctul José.

De aici provine o drahmă.

Bibliografie: *Bălănescu 1985*, p. 173; *Medeleț 1994a*, p. 269.

b) Monede care provin dintr-o donație.

Bibliografie: *Bălănescu 1987*, p. 275-277; *Bordea și Mitrea 1990*, p. 305.

c) În anul 1881 s-a descoperit un tezaur preroman, risipit.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 269.

d) În anul 1879 s-a descoperit un tezaur format din monede de tip *Dyrrhachium*.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 271.

e) În hotar s-a descoperit un *aureus* de la Titus.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 286; *Ardevan 1996*, p. 18.

f) De pe teritoriul localității provine un tezaur din care s-au recuperat 5 monede de bronz din secolul IV d.Chr. (patru de la *Constantius II* și una de la *Iulianus*).

Poate că din același lot provine și tezaurul format din 114 monede emise de *Constantius I* și urmașii săi descoperite în punctul *Vinograda*.

Bibliografie: *Popescu D. 1967*, p. 537; *Gudea 1971*, p. 140; *Gudea și Găzdac 2004*, p. 127; *Bălănescu 1981*, p. 147; *1982*; *1984*, p. 131; *Drăgoescu 1995*, p. 365; *Mare 2004*, p. 190.

g) Punctul Valea Tisa Potoc.

Locul descoperirii tezaurului este situat la nord-vest de exploatarea minieră *Suvarov*, la circa 1,5 km în amonte de valea *Pârâului Tisa-Potoc*.

Tezaurul conține 740 de monede și se adaugă altor 6 descoperite în ultimii 40 de ani.

Tezaurul se încadrează în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 410; *1966a*, p. 423; *Gudea et alii 1997*; *Bălănescu et alii 2000*; *Șeptilici 2002-2003*, p. 299-300; *Mare 2004*, p. 190; **** 2000*, p. 93.

h) În anul 1961 s-a descoperit un tezaur monetar roman format din 963 de piese.

Bibliografie: *Popescu D. 1962a*, p. 212; *Mitrea 1962*, p. 537; *1962a*, p. 221; *1966a*, p. 423; *Mare 2004*, p. 189-190.

i) Punctul Flotații.

Tezaur monetar format din 4121 monede care se adaugă altuia de 22 piese.

Bibliografie: *Mitrea 1971*, p. 409; *1971a*, p. 130; *1972a*, p. 371; *1973*, p. 413; *1973a*, p. p. 148; *Chirilă și Gudea 1972*, p. 714; *Gudea și Găzdac 2004*, p. 128-129; *Mare 2004*, p. 190; **** 2000*, p. 93.

6. Vestigii medievale.

a) Punctul La Mănăstire.

Pe valea *Sirinia*, la 1 km de confluența acesteia cu *Dunărea*, se afla o mănăstire.

Bibliografie: *Țeicu 2002*, p. 40.

☒

383. Moldova (oraș Moldova Nouă, județul Caraș-Severin)³⁵¹

1. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

Pe o ridicătură de pământ, într-o zonă mlăștinoasă, s-a descoperit un **depozit de bronzuri** depus într-un vas de lut.

Acesta se încadrează în seria *Jupalnic-Turia* (Ha A₂).

Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 208; *Lazarovici 1977b*, p. 17; *Petrovszky 1977*, p. 446; *Săcărîn 1979a*, p. 114; *Gumă 1993*, p. 255, 292.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității există o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1981*, p. 24; *1995-1996*, p. 128-129; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 141; *Benea 1996b*, p. 272; *Mare 2004*, p. 190.

☒

384. Moniom (municipiul Reșița, județul Caraș-Severin)

³⁵¹ *Luca 2004*, p. 104; *2004a*, p. 114-115; *2005*, p. 253.

☒

385. Munar (comuna Secusigiu, județul Arad)³⁵²

1. Vestigii preistorice.

a) La NNV de sat, lângă marginea pădurii, s-a descoperit o daltă de piatră lunguiață, plată, cu tăiș lat.

Bibliografie: *** 1999, p. 85.

b) Punctul Dealul Lupului și Vii.

Pe aceste locuri, situate la nord de drumul Munar – Sânpetru German, lângă Canalul Aranca, se află o cetate de pământ trapezoidală, de circa 14,7 ha, cu val și șanț de apărare, datând – probabil – din epoca fierului (Medeleț și Bugilan introduc punctul în hotarul localității Sânpetru German). Intrarea în fortificație se face dinspre nord. În același loc se află și o necropolă de epoca fierului cuprinzând atât morminte de incinerare cât și de inhumare.

Bibliografie: Roska 1942, p. 185, nr. 270; Medeleț și Bugilan 1987, p. 196; Gumă 1993, p. 203; *** 1999, p. 85-86.

2. Movile de pământ.

a) La 2 km nord de sat este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 149.

b) Punctul Gomilele.

În hotarul satului sunt semnalate mai multe movile de pământ. Între acestea se află și movila Wolfsberg.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 149-150.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Mănăstirea Bezdin.

Aici s-au descoperit fragmente ceramice din epoca bronzului, cultura Vatina.

Mănăstirea ortodoxă este ridicată pe malul din stânga Mureșului în secolele XIV-XV d.Chr. cu hramul *Prezentarea Sfintei Fecioare la Templu*.

Bibliografie: Gogâltan 2004, p. 103; Rusu et alii 2000, p. 179-180.

4. Vestigii de perioadă romană.

a) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-a descoperit un urciur din epoca romană.

Bibliografie: Mare 2004, p. 191; *** 1999, p. 86.

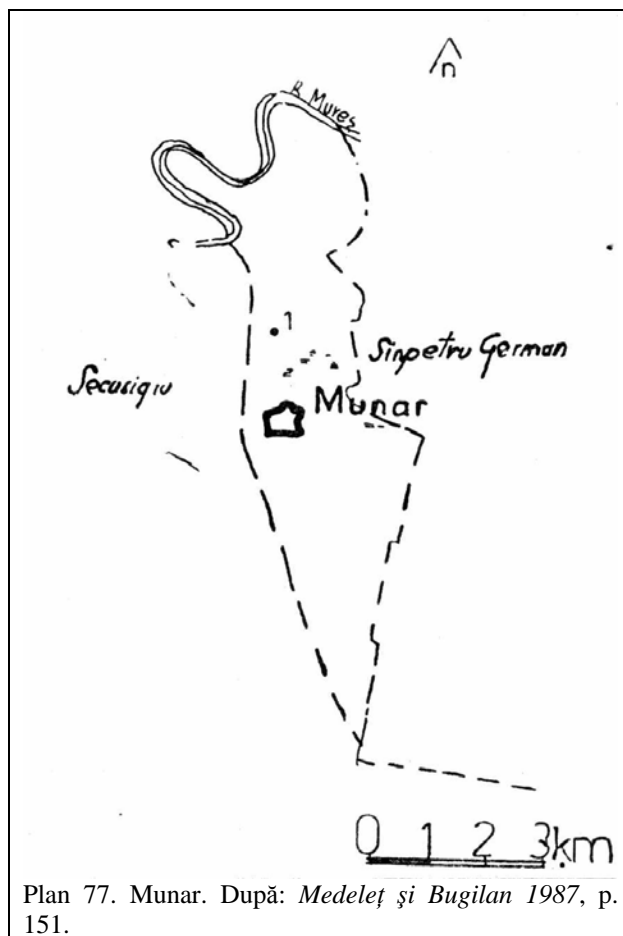
5. Vestigii medievale.

a) Între localitățile Satu Mare și Munar a funcționat biserica unui sat dispărut, *Alba Ecclesia*, în secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: Rusu A.A. și Hurezan 2000, p. 56.

b) Aici, la Munar, a existat și o biserică de mir cu hramul *Sfântului Gheorghe*.

Bibliografie: Rusu A.A. și Hurezan 2000, p. 121.

☒

386. Moravița (comună, județul Timiș)³⁵³

1. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea ortodoxă aflată la marginea așezării a fost atestată în secolul XVI d.Chr. Poate fi aceeași mănăstire cu *Săraca* de la Șemlacu Mic.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 178; Țeicu 2003b, p. 90.

☒

387. Moșnița Nouă (comună, județul Timiș)³⁵⁴

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare neolitică (Tiszapolgár).

³⁵² Luca 2005, p. 253-255.

³⁵³ Luca 2005, p. 255.

³⁵⁴ *Ibidem*.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1983a*, p. 16; *Bochiș 2004*, p. 56.

b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare hallstättiană.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 193.

□

388. Moșnița Veche (comuna Moșnița Nouă, județul Timiș)³⁵⁵

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-au descoperit două spade de bronz databile în Ha A₁, dar și o brățară realizată din același aliaj.

Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 255, 292; *Szentmiklosi și Șeptilici 2001*.

2. Movile de pământ.

a) La 500 m est de sat, se semnalează o movilă de pământ cu diametrul de circa 15 m și înălțimea de circa 2,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 149.

b) Punctul Gomili.

Microtoponimul este semnalat în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 149.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul Satu Bătrân.

La 3 km nord de sat, sub *Pădurea Bistra*, se află ridicături de pământ care indică vatra satului din secolul XVIII.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 149.

4. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-a descoperit un denar republican roman emis de C. Plautius.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 270.

b) În anul 1938 s-a descoperit un *follis* de la Iustinian I.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 190.

□

389. Murani (comuna Pișchia, județul Timiș)³⁵⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Aici s-a descoperit, între Murani și Seceani, un topor cu brațele în cruce de tip Jaszládány.

Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 29.

2. Movile de pământ.

a) În hotarul localității sunt semnalate, fără alte precizări, movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 150.

3. Descoperiri monetare.

a) Aici este menționată o mică monedă de bronz de la Diocletianus (se pare că piesa are un alt loc de proveniență, și anume *Șanțul roman*)

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 191.

b) În anul 1934 s-a descoperit o monedă din bronz constantiniană foarte post conservată.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181; *Mare 2004*, p. 191.

□

³⁵⁵ *Ibidem.*, p. 255-256.

³⁵⁶ *Ibidem.*, p. 256.

N.

390. Naidăș (comună, județul Caraș-Severin)³⁵⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Valea Călugăriei.

Aici se află o biserică medievală și materiale ceramice hallstattiene.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 320, 325; *Gumă 1993*, p. 293.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B.

3. Vestigii medievale.

a) În hotarul localității este semnalat toponimicul Dealul Mormântului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 150.

☐

391. Nadăș (oraș Recaș, județul Timiș)³⁵⁸

1. Movable de pământ.

a) Punctul *Trei Gomili* sau *Culă*.

Dealul cu acest nume se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 150.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul satului s-au descoperit artefacte de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 129; *Mare 2004*, p. 191.

3. Descoperiri monetare.

a) Cu prilejul săpării unei fântâni s-a descoperit un denar republican roman emis de C. Aelius Paetus.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 270.

☐

392. Nădrag (comună, județul Timiș)³⁵⁹

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) *Peștera cu Aven* sau *Peștera cu Trei Intrări*.

Peștera se află în Munții Poiana Ruscă, bazinul Timișului, carstul din Valea Nădrag, afluentul Valea Corneț, versantul din stânga.

Materialele arheologice descoperite aici aparțin culturii eneolitice târzii Coțofeni.

Bibliografie: *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 201; *Rogozea 1987*, p. 354; *Boroneanț 2000*, p. 91; *Petrescu 2000a*, p. 21.

☐

393. Negiudin (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☐

394. Nemeșești (comuna Margina, județul Timiș)

☐

395. Nerău (comuna Teremia Mare, județul Timiș)³⁶⁰

1. Vestigii preistorice.

a) Dintr-un punct necunoscut din hotarul localității provin materiale ceramice aparținând culturii Tiszapolgár.

Bibliografie: *Kutzián 1972*, p. 114, nr. 230; *Lazarovici 1975*, p. 22; *1979b*, p. 202; *1983a*, p. 16; *Oprinescu 1981*, p. 43; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Bochiș 2004*, p. 56.

b) În hotarul localității se semnalează o așezare aparținând purtătorilor culturii Coțofeni cu elemente Baden.

Bibliografie: *Roman 1976*, p. 83; *1976a*, p. 32; *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 201.

c) La poalele movilei de pământ *Hunca Mare* se află o necropolă de incinerare plană de la începutul primei vârste a fierului.

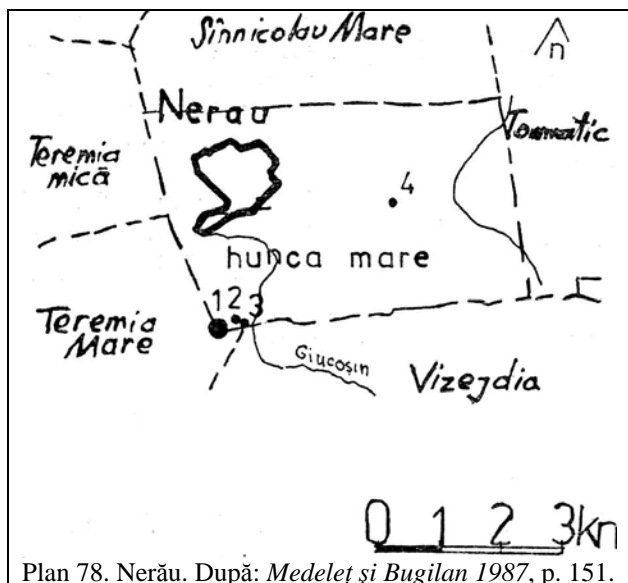
³⁵⁷ *Luca 2004*, p. 105; *2004a*, p. 115; *2005*, p. 257.

³⁵⁸ *Luca 2005*, p. 257.

³⁵⁹ *Ibidem.*, p. 258.

³⁶⁰ *Ibidem.*, p. 258-259.

Bibliografie: Gudea și Moțiu 1983, p. 193; Medeleț și Bugilan 1987, p. 151; Gumă 1993, p. 293.

Plan 78. Nerău. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 151.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Hunca Mare sau Kopfhügel.

Movilele din acest punct sunt amplasate la 1,5 km sud de vatra satului, pe malul din dreapta Pârâului Giuroșin, la intersecția hotarelor cadastrale ale satelor Nerău, Teremia Mare și Vizejdia. După unii autori numărul movilelor din acest loc este de nouă (incluzând și movilele din hotarul localității Teremia Mare), între care și Hunca Mare (estimată, după unii, la 15 m înălțime, după alții la 11 m; în ea s-au descoperit și morminte cu mai bine de 20 de vase ceramice).

Bibliografie: Mărghitan 1979, p. 92-93; Medeleț și Bugilan 1987, p. 150-152; Kalciov 1995-1996, p. 154.

3. Vestigii daco-romane.

a) În apropiere de Hunca Mare s-a descoperit o așezare cu materiale arheologice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 191.

4. Movile de pământ.

a) Punctul Movila lui Dogan.

La circa 2 km est de vatra satului, în dreapta drumului de legătură Nerău – Tomnatic, pe malul din stânga unui fir de apă ce se varsă în Pârâul Giuroșin, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30 m și înălțimea de circa 3 m. Aici se află și un câmp de tumuli.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 152.

5. Vestigii medievale.

a) De aici provine un mâner de spadă medievală.

Bibliografie: Pinter 1998, p. 376-379, 1999, p. 139.

✠

396. Nermed (comuna Carașova, județul Caraș-Severin)

✠

397. Neudorf (comuna Zăbrani, județul Arad)³⁶¹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Pârâul Roșia.

La circa 1,5 km vest de sat și circa 250 m vest de locul unde șoseaua Arad – Zăbrani – Lipova se unește cu șoseaua Timișoara – Chesinț – Lipova, pe platoul înalt de lângă Pârâul Roșia, s-au descoperit materiale ceramice și alte artefacte din Hallstatt (poate că aici este și o fortificație hallstattiană, Basarabi) și din secolele II-IV d.Chr. (și o monedă de bronz de la Constans).

Tot de aici provin și materiale ceramice Latène.

Bibliografie: Blăjan și Dörner 1978, p. 127; Mărghitan 1985, p. 93; Pădureanu 1985, p. 36; 1987, p. 31-33; 1988, p. 386; 2002, p. 64-65; 2002-2003, p. 101-102, 103-104; Gumă 1993, p. 214, 293, nr. 105; Bejan 1995, p. 140; Hügel și Barbu 1997, p. 583, nr. 39a; Mare 2004, p. 191; *** 1999, p. 87-88.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Pe islazul satului se vedeau în secolul XIX urmele unei construcții „romane”.

Bibliografie: *** 1999, p. 88.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Valea Livezilor.

În acest punct, aflat la circa 2 km sud de sat, este semnalată o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Pădureanu 1985, p. 36; Mare 2004, p. 191; *** 1999, p. 88.

b) La circa 500 m nord de sat, pe vechiul mal al Mureșului, s-a descoperit ceramică de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Pădureanu 1985, p. 36; Mare 2004, p. 191.

4. Vestigii prefeudale.

a) Punctul Hadarac sau Nadarac.

Aici s-au descoperit materiale ceramice de secolele X-XII d.Chr..

Bibliografie: Blăjan și Dörner 1978, p. 127; Mărghitan 1985, p. 93; Bejan 1995, p. 140.

³⁶¹ *Ibidem.*, p. 259-260.

5. Vestigii medievale.

a) Pe islazul satului se mai vedea în secolul XIX d.Chr. o construcție de piatră care poate să fi fost o biserică veche părăsită.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 123.

b) În hotarul localității sunt amintite urme arheologice de secolele XI-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Oța 2004*, p. 505.

6. Descoperiri monetare.

a) De pe teritoriul localității provin: o monedă de tip Filip II, un denar roman republican, un aureus de la Augustus și un denar de la Antoninus Pius.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 287; *Kiss 1978*, p. 42; *Hügel și Barbu 1993*, p. 69, nr. 21; *Medeleț 1994a*, p. 270; *Hügel 2000*, p. 33; **** 1999*, p. 88.

b) În anul 1916 s-a descoperit un tezaur format din monede imperiale romane depus într-un vas de lut lucrat cu mâna (220 piese de la Traian, Hadrian, Antoninus Pius, Marcus Aurelius, Lucius Verus și Aurelian).

Bibliografie: *Hügel și Barbu 1993*, p. 69, nr. 21; **** 1999*, p. 88.

□

398. Nevricea (comuna Bethausen, județul Timiș)

□

399. Nicolinț (comuna Ciuchici, județul Caraș-Severin)³⁶²

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctele *Daia Parte* și *Crăguieț*.

În hotarul localității, pe coama dealului, este semnalată ceramică preistorică și o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Săpăturile arheologice desfășurate pe malul din stânga râului Vicinic au scos la lumină materiale arheologice din perioada hallstattană și din secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 336; *Benea 1996b*, p. 272-273; *Radu și Țeicu 2003b; 2003c*, p. 309-311; *Mare 2004*, p. 191.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Dealul Bisericii*.

Înainte de locul numit *Râpa Galbenă* s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Radu și Țeicu 2003c*, p. 313.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Râpa Galbenă*.

La circa 800 m de Nicolinț, urmând drumul ce duce spre Berliște, în punctul în care acesta taie prima terasă a râului, s-au descoperit mai multe morminte de secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Radu și Țeicu 2003b; 2003c*, p. 312-313.

b) Punctul *Săliște*.

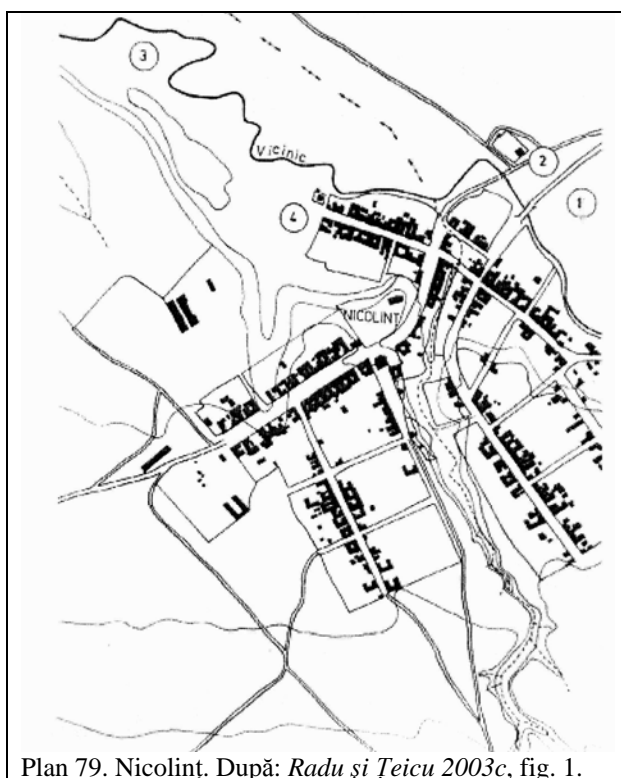
La NE de sat au fost identificate urme din perioada medievală timpurie.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336.

c) Punctul *Câmpul de Jos*.

Aici s-au descoperit morminte.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336.

Plan 79. Nicolinț. După: *Radu și Țeicu 2003c*, fig. 1.

4. Descoperiri monetare.

a) La sfârșitul secolului XIX s-a descoperit o monedă de aur de la Probus, în mod întâmplător.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336; *Mare 2004*, p. 191.

□

400. Nițchidorf (comună, județul Timiș)³⁶³

1. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare aparținând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193.

□

³⁶² Luca 2004, p. 105; 2004a, p. 115; 2005, p. 261.

³⁶³ Luca 2005, p. 262.

O.

401. Obad (comuna Ciacova, județul Timiș)

☒

402. Obița (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

403. Obreja (comună, județul Caraș-Severin)³⁶⁴

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

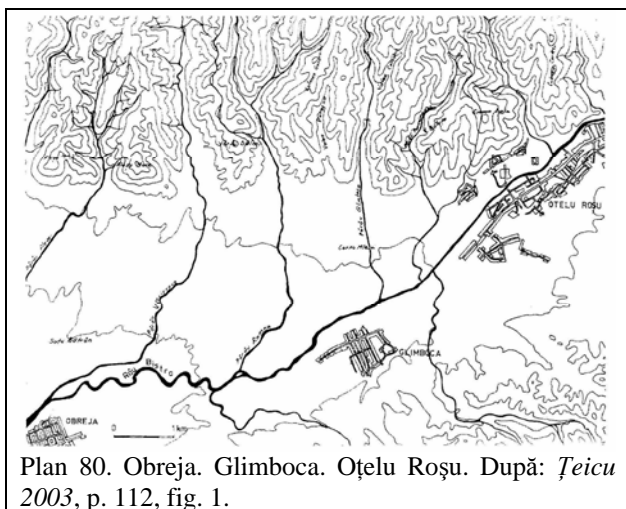
a) Pe terasa I de pe malul din dreapta râului Bistra, între Obreja și Glimboca, la sud de saivan, există o așezare de epoca bronzului. Tot aici s-a descoperit o mărgea de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 42, 105; *** 1979, p. 432-433.

2. Movile de pământ.

a) În hotar, la 1 km nord de râul Bistra, lângă *Pârâul Vârciorova*, în fața primei terase a Bistrei, la circa 250-300 m SV de cele două pescării, există o movilă de pământ cu diametrul de 15-20 m înaltă de circa 2,5 m.

Bibliografie: *** 1979, p. 433; *Medeț și Bugilan 1987*, p. 153; *Gumă 1993*, p. 293.

Plan 80. Obreja. Glimboca. Oțelu Roșu. După: *Țeicu 2003*, p. 112, fig. 1.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Sat Bătrân*.

Pe malul din dreapta *Văii Bistrei* se află urme medievale. S-a cercetat o necropolă și un locaș de cult (secolele XIV-XV d.Chr.).

Aici a funcționat satul medieval Bizere.

Bibliografie: *Țeicu 1998*, p. 94; 2001, p. 287-288; 2003b, p. 106-123; *Țeicu și Rancu 1997*; *Țeicu et alii 2002a*.

☒

404. Ocna de Fier (comună, județul Caraș-Severin)³⁶⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

Punctul *Iuliana*.

În cariera din acest loc s-a descoperit, în anul 1890, un **depozit de bronzuri**.

Acesta se încadrează în seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 298, nr. 28; *Rusu 1963*, p. 207; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 100; *Petrovsky 1977*, p. 446; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 255, 293.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Legate de aceasta pot fi și urmele de exploatarea fierului din hotarul localității.

Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 235; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 273; *Mare 2004*, p. 192.

3. Vestigii medievale.

a) În hotar este amintit microtoponimul *Dealul Morminților*.

Bibliografie: *Medeț și Bugilan 1987*, p. 153.

☒

405. Ofsenița (comuna Banloc, județul Timiș)

☒

³⁶⁴ *Luca 2004*, p. 106; 2004a, p. 115-116; 2005, p. 263.

³⁶⁵ *Luca 2004*, p. 106; 2004a, p. 116; 2005, p. 263-264.

406. Ogașu Podului (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)

☒

407. Ogradena (comuna Ieșelnița, județul Mehedinți)³⁶⁶

Localitatea se află astăzi sub apele lacului de acumulare „Porțile de Fier I”. Majoritatea punctelor amintite în continuare nu mai pot fi verificate în teren.

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Răzvrata.

La vărsarea Pârâului *Mraconia* în Dunăre, în dreptul *Cazanelor Mici* se află acest sit. Punctul se găsește la aproximativ 100 m în amonte de *Icoana*. Nu există strat de cultură ci numai complexe arheologice.

Între alte materiale arheologice descoperite aici (paleolitice, epipaleolitice de tip *Schela Cladovei – Lepenski Vir*) amintim și pe cele dacice de secolele V-IV î.Chr.

Aici s-au descoperit și materiale ceramice Starčevo-Criș.

Bibliografie: Popescu D. 1968, p. 698; 1969, p. 537; 1970, p. 520; 1970a, p. 462; Bolomey 1973, p. 42 și urm.; Cârциumaru 1973, p. 54-56; Boroneanț 1973, p. 8 și urm.; 2000a, p. 12-13, 99-100, 128-129, 142-143, 176-178; Roman Șt. 1974; Lazarovici 1977b, p. 10 și urm.; 1979b, p. 202; Mărghitan 1979, p. 22; Jungbert 1979, p. 393; *** 1996, p. 87.

b) Punctul Icoana.

Aici se semnalează urme arheologice aparținând culturii *Schela Cladovei – Lepenski Vir*. Situl arheologic se află la piciorul masivului *Ciucarul Mare*, în *Cazanele Mici* ale Dunării.

Aici s-au descoperit și materiale ceramice Starčevo-Criș.

Bibliografie: Popescu D. 1968, p. 698; 1969, p. 537; 1970, p. 520; 1970a, p. 462; Cârциumaru 1973a; Bolomey 1973, p. 42 și urm.; Boroneanț 1973, p. 8 și urm.; 2000a, p. 98-99, 126, 173-176; Lazarovici 1977b, p. 10 și urm.; 1979b, p. 202; Mărghitan 1979, p. 22; Jungbert 1979, p. 393; *** 1996, p. 87.

2. Vestigii preistorice.

a) Tumuli semnați aici sunt cei cercetați la Ieșelnița.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 153.

b) Punctul *Mraconia*.

Aici s-au descoperit și materiale ceramice Starčevo-Criș (poate același cu cel de mai jos).

Bibliografie: Lazarovici 1977b, p. 13; 1979b, p. 202.

3. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea *Mraconia* sau *Mrăcunea*.

Mănăstirea ortodoxă se află sub apele Dunării, la 12 km SV de Orșova, pe valea cu același nume. Ea a fost ridicată pe *Valea Mraconia* la intrarea în *Cazanele Mici* ale fluviului. Acum este acoperită de apele fluviului.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 178-179; Țeicu 2002, p. 44; 2003b, p. 131-132.

☒

408. Ohaba-Forgaci (comuna Boldur, județul Timiș)³⁶⁷

1. Mobile de pământ.

a) În hotarul cu Boldur este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 153.

☒

409. Ohaba Lungă (comună, județul Timiș)³⁶⁸

1. Mobile de pământ.

a) Punctul *Dâlme*.

În hotar sunt semnalate mobile de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 153.

b) Punctul *Dealul Dombului*.

Microtoponimicul se află în hotarul localității.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 153.

☒

410. Ohaba-Mâtnic (comuna Copăcele, județul Caraș-Severin)³⁶⁹

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Dealul Vacii* sau *Dealul cu Păpuși*.

Așezarea neolitică (*Vinča B₁*) de aici are un nivel de locuire și se află pe o terasă situată la 2 km SV de sat, în stânga drumului de țară *Ohaba Mâtnic – Zorlencior*.

În anul 1963 s-a efectuat un sondaj de verificare.

Tot aici ar fi și surse de silex.

Bibliografie: Dumitrașcu 1969, p. 517-518; Comșa 1971, p. 17; Lazarovici 1971, p. 24, 26; 1973, p. 30, 39-40; 1975, p. 7-8; 1976, p. 203;

³⁶⁷ *Ibidem.*, p. 265.

³⁶⁸ *Ibidem.*, p. 265-266.

³⁶⁹ Luca 2004, p. 106-107; 2004a, p. 116; 2005, p. 266.

³⁶⁶ Luca 2005, p. 264-265.

1979b, p. 202; 1981, p. 172, 179-181; Lazarovici et alii 1991, p. 29-31; Groza 1976, p. 1-3; Petrovszky 1977, p. 446-447; Mărghitan 1979, p. 49-50.

☒

411. Ohaba Română (comuna Ohaba Lungă, județul Timiș)

☒

412. Ohăbița (comuna Păltiniș, județul Caraș-Severin)

☒

413. Oloșag (comuna Știuca, județul Timiș)³⁷⁰

1. Mobile de pământ.

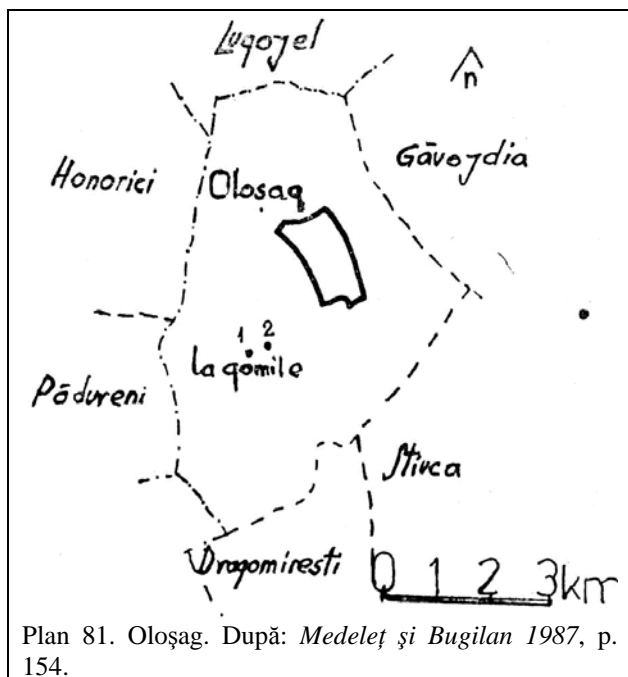
a) Punctul La Gomile.

La circa 1 km SV de sat, se află două mobile de pământ cu diametrele de circa 20-25 m și înălțimea de 1,5-2 m.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 153.

b) La marginea unei terase din dreapta Pârâului Cernobara, în stânga șoselei Oloșag – Lugoj, imediat lângă ea, la 3,2 km NNV de ieșirea din Oloșag și la 3,5 km ESE de cimitirul satului Victor Vlad Delamarina, sunt amplasate trei mobile de pământ cu diametrul de 15-20 m și înălțimea de 1-1,5 m.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 182.

Plan 81. Oloșag. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 154.

3. Descoperiri monetare.

³⁷⁰ Luca 2005, p. 266-267.

a) Lângă ecluză s-a descoperit o monedă de bronz de la Iovianus.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 181.

☒

414. Opațița (oraș Deta)³⁷¹

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității se semnalează o așezare aparținând purtătorilor culturii Coțofeni.

Bibliografie: Roman 1976, p. 83.

b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: Gudea și Moțiu 1983, p. 193.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) În jurul ruinelor mănăstirii, aflate la est de localitate, s-au descoperit două necropole. Vestigiile descoperite cu acest prilej aparțin secolelor VII-X și XI-XII d.Chr.

Bibliografie: Rădulescu 1999-2001, p. 51-52.

☒

415. Oravița (oraș, județul Caraș-Severin)³⁷²

1. Descoperiri preistorice.

a) În pădurea orașului s-a descoperit un obiect din piatră șlefuită.

Bibliografie: Roska 1942, p. 214, nr. 54; Petrovszky 1977, p. 447; Lazarovici 1979b, p. 204; Țeicu 1987, p. 343.

b) Aici s-a descoperit un topor de cupru preistoric.

Bibliografie: Roska 1942, p. 213, nr. 53; Lazarovici 1975a, p. 29; Petrovszky 1977, p. 447; Săcărîn 1979a, p. 112; Țeicu 1987, p. 343; Gogâltan 1999, p. 97.

2. Mobile de pământ.

a) În hotar, pe drumul Grădinariului, se află mobile.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 153.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Serele din Oravița.

Aici se află urmele unei așezări hallstattiene și medievale timpurii de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: Uzum 1981a, p. 216, fig. 1; Bejan 1985-1986, p. 234; Țeicu 1987, p. 320, 344; Gumă 1993, p. 293; Dulea 2001, p. 237; Mare 2004, p. 193.

4. Vestigii medievale.

³⁷¹ Ibidem., p. 267.

³⁷² Luca 2004, p. 107; 2004a, p. 116-117; 2005, p. 267-268.

a) În hotar este semnalat microtoponimul *Dealul Mormânțului*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 153.

5. Descoperiri monetare.

a) În oraș s-a descoperit un tezaur (?) monetar preroman.

Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Glodariu 1974*, p. 271; *Mărghitan 1980*, p. 81; *Medeleț 1994a*, p. 271.

b) În perimetrul localității a fost descoperită o monedă romană din bronz de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 193.

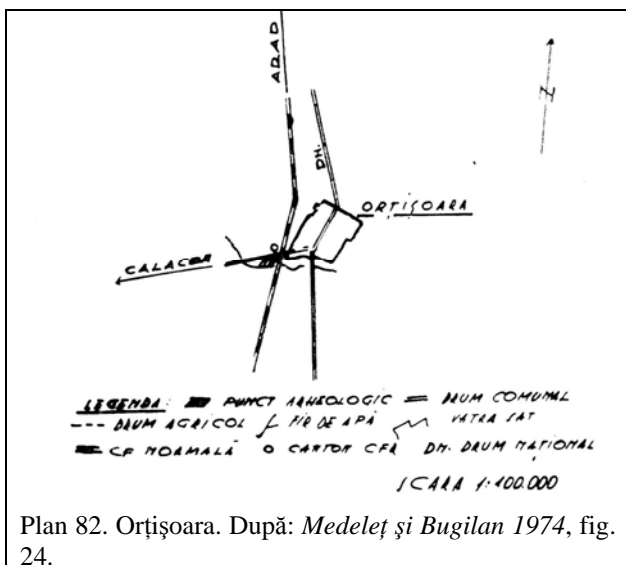
6. Mine și cariere.

a) Aici a funcționat o spălătorie antică.

Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Iaroslavski 1997*, p. 16; *Gogâltan 1998*, p. 14.

□

416. Orțișoara (comună, județul Timiș)³⁷³

1. Vestigii preistorice.

a) În imediata vecinătate a comunei și a căii ferate Timișoara – Arad, la S de drumul Orțișoara – Călăcea, se află o așezare preistorică, neolitică.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1974*, p. 88-89; *Drăgoescu 1995*, p. 337-338.

2. Vestigii prefeudale.

a) În hotarul localității este amintită o necropolă de inhumație de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 146; *Dulea 2001-2002*, p. 226.

3. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană (monede de aur).

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 337-338, 366.

b) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204; *Muntean și Muntean 2001*, p. 270.

□

417. Orșova (oraș, județul Mehedinți)³⁷⁴

Orașul se află astăzi, în cea mai mare parte, sub apele lacului de acumulare „Porțile de Fier I”. Majoritatea punctelor amintite în continuare nu mai pot fi verificate în teren.

Orașul nou este construit pe o nouă locație. În el există vestigii preistorice și istorice.

1. Vestigii preistorice.

a) Din hotarul localității provin mai multe unelte din piatră.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 338.

b) Pe teritoriul localității s-a aflat o așezare aparținând culturii Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Lazarovici 1979*, p. 28.

c) În împrejurimile orașului s-a descoperit un fragment ceramic cu ornamente asemănătoare culturii Bükk.

Bibliografie: *Comșa 1965*, p. 550.

d) Aici s-au descoperit mai multe topoare de cupru cu brațele în cruce (de tip Jászladány, variante) și alte unelte de cupru.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 39, 53; *Lazarovici 1975a*, p. 29; *Gogâltan 1999-2000*, p. 231.

e) Punctul Împrejurimi 1.

Din arealul orașului provin mai multe obiecte din bronz, între care un ac cu tija torsionată și un ac cipriot.

Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 97-98.

f) Într-un loc neprecizat s-a descoperit o necropolă „străveche” din epoca fierului (dacică?).

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 338; *Rustoiu 2002*, p. 23.

g) Un **depozit de bronzuri** provine de aici (seria Cincu-Suseni, Ha A₁₋₂).

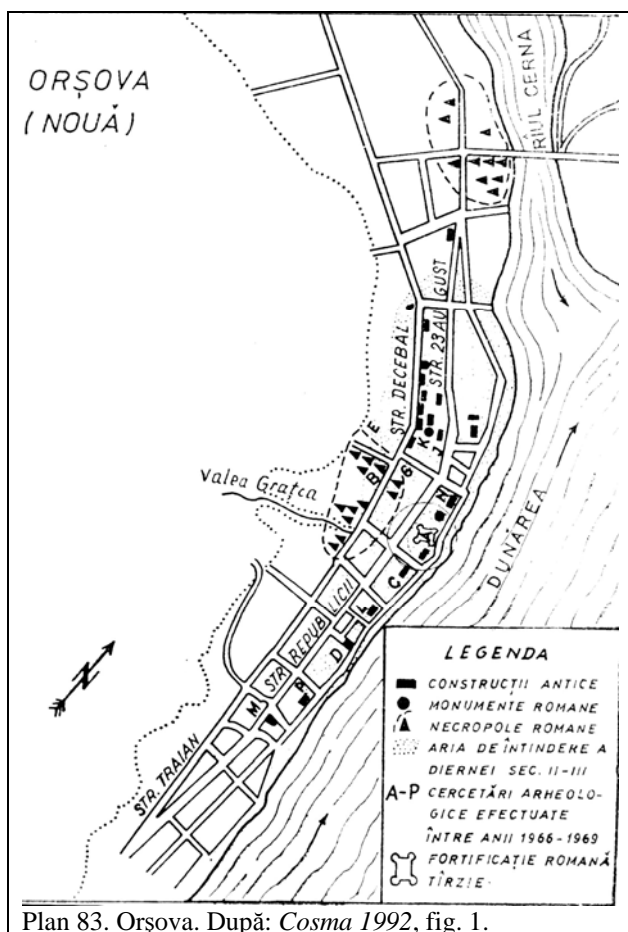
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 157; *Lazarovici 1977b*, p. 17; *Gumă 1993*, p. 255, 293.

h) De aici provine un fragment dintr-un tipar pentru turnarea celturilor, asemănător celor de la Jupalnic.

³⁷³ Luca 2005, p. 268-269.

³⁷⁴ *Ibidem.*, p. 269-273.

Bibliografie: Gumă 1993, p. 255; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 40.

Plan 83. Orșova. După: Cosma 1992, fig. 1.

i) Dintr-un loc necunoscut provine una dintre cele mai vechi fibule celtice din România.

Bibliografie: Zirra 1991, p. 181.

j) Aici, într-un loc neprecizat din hotar, este semnalată o necropolă Gârla Mare-Žuto Brdo.

Bibliografie: Șandor-Chicideanu 2003, p. 247.

2. Descoperiri dacice.

a) În localitate s-au descoperit mai multe unelte și arme de fier din a doua perioadă a epocii fierului.

Bibliografie: Gogâltan 1999, p. 98; Drăgoescu 1995, p. 338.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Castrul roman Zernes-Dierna.**

Castrul se afla, în harta lui Marsigli, la vest de râul Cerna. Datorită dimensiunilor reduse, planul a fost considerat ca fiind al cetății medievale a Orșovei. Dimensiunile fortificației, identificate în teren, sunt de 64 / 54 m și reprezintă cetatea romană târzie din vremea împăraților Diocletian – Constantin cel Mare.

Castrul de secolele II-III d.Chr. nu a fost identificat. La nord de cetatea romană târzie s-au

descoperit cărămizi și țigle cu stampilă care pot reprezenta urme ale acestuia.

În zona tumulilor de la NE și SE de fortificația romană târzie se află un nivel cu ceramică de secolele V-XIII d.Chr. (loturile studiate se încadrează între secolele VII-VIII, VIII-X, X-XIII d.Chr.).

Bibliografie: Popescu D. 1969, p. 535; 1970, p. 519; 1970a, p. 461; Moga V. 1972, p. 162; Benea 1975, p. 92; 1994, p. 318; 1996b, p. 83-89, 274; Ferenczi 1979, p. 138; Gudea 1980, p. 101; 1982, p. 109; Mărghitan 1980a, p. 9-11, 16, 19, 27-29, 46, 69, 71, 73-82, 84-88, 97, 101, 123-125, 137, 142, 146, 149, 151, 160, 163, 174; 1985, p. 93-95; Bejan 1985-1986, p. 234; Rusu 1991, p. 92; Cosma 1992; Stanciu 2000, p. 158; Iambor 2002, p. 116-117; Mare 2002-2003, p. 200-201; 2004, p. 193; Bejan 2004, p. 380; *** 1996, p. 54.

b) Orașul roman.

Se pare că Dierna s-a dezvoltat ca un oraș civil, fără o garnizoană militară. Acesta nu a depășit rangul de *municipium*. Fortificația romană târzie suprapune în parte așezarea civilă antică

Mai multe construcții ale orașului roman au fost cercetate cu diferite prilejuri (B-dul Aleea Dunării, Străzile 23 August, Decebal, Valea Grațca – prima necropolă, lângă Podul Cerna – a doua necropolă).

În stadiul actual al cunoștințelor, grefat de faptul că orașul se află sub apele Dunării, știm că locuirea romană s-a concentrat în două zone: prima se întinde de-a lungul fluviului, iar a doua se află între cele două necropole.

Cărămădiările orașului s-au depistat doar pentru secolele III-IV d.Chr.

Un tipar dublu reprezentând-o pe zeița Minerva arată existența unor *officine* militare locale.

Bibliografie: Popescu D. 1967a, p. 375; 1968, p. 698; 1969, p. 534-535; 1970, p. 519; 1970a, p. 461; Wollmann 1971, p. 542-548; 1977, p. 367; Benea 1975, p. 94, 96-97; 1976; 1977, p. 161-163; 1978, p. 207; 1996b, p. 89-94, 274-275; 1999a, p. 109, 110, 204-206, 208-211; Benea și Șchiopu 1974; Vlăssă 1974; 1977; Isac 1976; Stoicovici 1978; Bodor și Winkler 1979; Răuț și Bozu 1979, p. 204; Mărghitan 1980a, p. 7, 9, 19, 27, 48, 70-76, 78, 80-82, 84, 85, 108, 123, 151, 152, 163, 164, 167, 170; Branga 1980, p. 75-76, 107, 156-158; Gudea și Ghiurco 1988, p. 173-174, 182-183; Rusu 1991, p. 87; Drăgoescu 1995, p. 338; Gudea 1999-2000, p. 196-198; Ardevan 1998, p. 36-39, 72-73, 133-135, 180-181; 2000, p. 95-96; Marinescu și Pop 2000, p. 136-137, 149, 152, 162-163, 165; Rusu și Alicu 2000, p. 144; Roman C.A. 2000, p. 111, 119-120; Hurduzeu 2001, p. 122; Protase 2001, p. 76-77; Mare 2002-2003, p. 200-201, 207, nr. 14, 17-18, 34, 42, 44-46, 51;

2004, p. 193; *Alicu și Crișan* 2003, p. 106; *Mateș* 2003, p. 306; *Hica* 2004, p. 196-197, 205; *Cociș* 2004, catalog nr. 699-700, 789, 1029, 2194; *** 1996, p. 54-55; *** 2003, p. 72.

c) Punctul *Jupalnic*.

Localitatea este înglobată în Orșova. Aici s-a descoperit un **depozit de bronzuri** din Ha A₂ (seria Turia – Jupalnic).

Tot aici s-au descoperit și materiale ceramice Coțofeni cu ocazia plantării viței-de-vie.

În arealul aceleiași localități s-au descoperit și vestigii prefeudale.

Bibliografie: *Rusu* 1963, p. 208; *Tudor et alii* 1965, p. 398-399, 401; *Petrescu-Dîmbovița* 1977, p. 123, 319; *Gumă* 1993, p. 254, 291; *Ciugudean* 2000, p. 73; *** 1996b, p. 291.

4. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Valea Mala*.

Așezarea daco-romană de aici este dispărută în urma ridicării apelor lacului de acumulare.

Bibliografie: *Benea* 1996b, p. 275; *Bejan* 2004, p. 380; *Mare* 2004, p. 193.

b) Punctul *Isnaia în Jupalnic*.

Aici se află o întinsă așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea* 1996b, p. 275; *Bejan* 2004, p. 380; *Mare* 2004, p. 185, 193.

5. Vestigii prefeudale.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Rusu* 1977, p. 204; *Mărghitan* 1985, p. 98-99; *Bejan și Mare* 1998, p. 330; *Dulea* 2001, p. 237; 2002-2003, p. 256; *Mare* 2004, p. 95, 193.

6. Vestigii medievale.

a) Dintr-un punct necunoscut provine o sabie cu două tășuri, dar și alte podoabe și arme din perioada avară timpurie.

Bibliografie: *Bejan și Mare* 1998, p. 330; *Mare* 2004, p. 116.

b) Cetatea medievală.

Cetatea este amintită în *Cronica Anonimă* (deci exista la începutul secolului X d.Chr.). Fortificația medievală de secol XVIII d.Chr. este reprezentată prin planuri la Istanbul.

Bibliografie: *Tudor et alii* 1965, p. 403; *Panait* 1974; *Matei* 1979, p. 256, 258; *Mărghitan* 1985, p. 95-96; *Iambor* 2002, p. 115-118.

c) *Insula Ada Kaleh (Insula Carolinei, Insula Orșovei, Orșova Nouă, Insula Rușava)*.

Insula fortificată era situată în fața Orșovei, în mijlocul Dunării. Astăzi se află acoperită de apele fluviului.

Bibliografie: *Tudor et alii* 1965, p. 403-405; *Popescu D.* 1966, p. 400; 1966a, p. 724-725; 1967, p. 537; 1967a, p. 375; 1968, p. 696, 698;

Panait 1974; *Rusu A.A.* 1998, p. 12; *Timoc* 2001, p. 99.

d) Mănăstirea observanților este menționată din secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii* 2000, p. 200.

7. Descoperiri monetare.

a) Din perimetrul localității antice s-au recoltat mai mulți denari republicani romani.

Bibliografie: *Glodariu* 1974, p. 287-288; *Medeleț* 1994a, p. 272.

b) Aici s-a descoperit un tezaur format din 26 de imitații locale după denari republicani romani, dar și un dupondius, un sestert, asi etc.

Bibliografie: *Winkler* 1969, p. 70; *Glodariu* 1971, p. 80; *Mitrea* 1972, p. 137; 1972a, p. 363-364; *Chirilă și Stratan* 1975, p. 82-84; *Medeleț* 1994a, p. 272, 273; *Munteanu* 2003, p. 117-118.

c) Dintr-un mormânt gnostic datat în secolele III-IV d.Chr. provine un medalion cu rama din sârmă de aur torsată, înconjurând imitația locală a unui denar republican roman.

Bibliografie: *Popescu D.* 1967, p. 537; *Benea și Șchiopu* 1974; *Gudea și Ghiurco* 1988, p. 182-183; *Medeleț* 1994a, p. 272, 273; *Drăgoescu* 1995, p. 366; *Mare* 2004, p. 193.

d) Din perimetrul localității provin și denari imperiali romani (între care mai multe tezaure de secolul IV d.Chr.).

Bibliografie: *Chirilă et alii* 1974, p. 17-104; *Chirilă și Stratan* 1975, p. 82-84; *Medeleț* 1994a, p. 272, 273; *Drăgoescu* 1995, p. 366; *Bakić* 1997, p. 56; *Munteanu* 2003, p. 117-118; *Mare* 2004, p. 193; *** 1996b, p. 55.

e) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu* 1977, p. 204; *Bejan și Mare* 1998, p. 330; *Mare* 2004, p. 193.

f) De pe teritoriul localității provin mai multe tetradrahme de tip Prundu – Jiblea și altele de tip Adâncata – Mănăstirea..

Bibliografie: *Glodariu* 1971, p. 80; *Medeleț* 1994a, p. 271.

g) În anul 1910 s-a descoperit un tezaur format din tetradrahme de tip Adâncata – Mănăstirea. Unele piese sunt de tip Prundu – Jiblea.

Bibliografie: *Glodariu* 1971, p. 80; *Medeleț* 1994a, p. 271-272; *Bakić* 1997, p. 56.

h) De aici provine o drahmă de tip Apollonia.

Bibliografie: *Glodariu* 1971, p. 76; 1974, p. 275; *Medeleț* 1994a, p. 272.

g) Un mare tezaur format din monede romane de bronz, format din 2000 de piese, se eșalonează de la mijlocul secolului III d.Chr. până la Teodosiu I.

Bibliografie: *Mitrea* 1963, p. 470; 1963a, p. 595.

h) *Orșova I* (724 monede) și *Orșova II* (1203 monede) sunt două tezaure de secolul IV d.Chr. descoperite pe teritoriul localității.

Bibliografie: *Gudea și Găzdac 2004*, p. 124, 130.

8. Mine și cariere.

a) În hotarul localității se află spălătorii de aur din epoca medievală.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 209.

▣

418. Otelec (comuna Uivar, județul Timiș)³⁷⁵

1. Descoperiri monetare.

a) Lângă ecluza de pe canalul Bega a fost găsită o monedă emisă de Iovianus.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 194.

▣

419. Otvești (comuna Sacoșu Turcesc, județul Timiș)

▣

420. Oțelu Roșu (oraș, județul Caraș-Severin)³⁷⁶

1. Vestigii preistorice.

a) În marginea orașului s-a descoperit un gratoar de „silex” databil în paleoliticul superior.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 447.

2. Movile de pământ.

a) Se semnalează aici microtoponimul *Moghila*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 153.

3. Mine și cariere.

a) Mina Ohaba Bistra.

Din această mină, situată pe Bistra, se exploata minereu de fier pentru centrul siderurgic Oțelu Roșu.

Exploatarea sunt datate în epoca medievală și modernă

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 121.

4. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o imitație după o drahmă de tip Dyrhachium.

Bibliografie: *Bordea 1996-1998*, p. 434.

▣

³⁷⁵ *Ibidem.*, p. 273.

³⁷⁶ *Luca 2004*, p. 107; *2004a*, p. 117; *2005*, p. 273-274.

P.

421. Padina Matei (comuna Gârnic, județul Caraș-Severin)³⁷⁷

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Gaura Haiducească (Gaura Turcească).

Peștera se află în carstul Valea Boșneagului – Valea Mare.

Materialele arheologice sunt neolitice.

Bibliografie: Rogoza 1987, p. 361; Petrescu 2000a, p. 25-26; Boroneanț 2000, p. 35.

□

422. Paniova (comuna Ghizela, județul Timiș)

□

423. Partoș (comuna Banloc, județul Timiș)³⁷⁸

1. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea ortodoxă se află în mijlocul satului, pe malul din stânga Bârzavei. Ea datează, conform tradiției, din secolul XIII d.Chr. Hramul Sfinții Arhangeli Mihail și Gavriil este mai târziu.

În jurul mănăstirii a funcționat un cimitir (25 morminte) și o așezare datată o dată cu secolul al XIV-lea d.Chr.

Bibliografie: Munteanu 1982; Rusu et alii 2000, p. 201; Țeicu 2002, p. 38; 2003b, p. 91; Oța 2004, p. 510.

□

424. Parța (comuna Șag, județul Timiș)³⁷⁹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

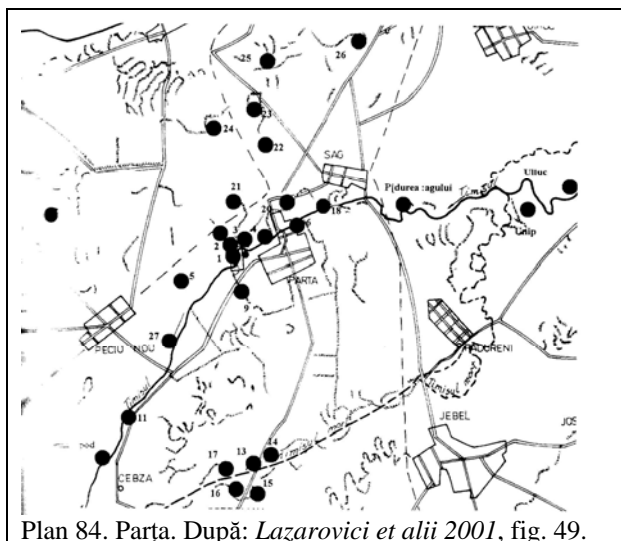
a) Punctul Tell I, Șaitoș, Moghilă sau Gomilă.

Așezarea neolitică din acest punct a fost semnalată cu prilejul primelor lucrări de îndiguire. Partea rămasă se află între dig și râul Timiș

Aici s-au cercetat structurile unei așezări înconjurată cu mai multe șanțuri de apărare. Locuințele descoperite sunt deosebit de reprezentative pentru arhitectura așezărilor neolitice și eneolitice din zonă. Cea mai importantă descoperire din sit este un sanctuar cu mai multe faze de folosire, dar și o fortificație complexă. Nivelurile neolitice de aici aparțin culturii Banatului.

Nivelul eneolitic ce suprapune construcțiile neolitice aparține culturii eneolitice Tiszapolgár.

Aici s-au cercetat și câteva morminte de incinerare în urnă de la sfârșitul epocii bronzului. În așezare s-a descoperit și o bogată ceramică medievală (secolele VIII-IX d.Chr.).

Plan 84. Parța. După: Lazarovici et alii 2001, fig. 49.

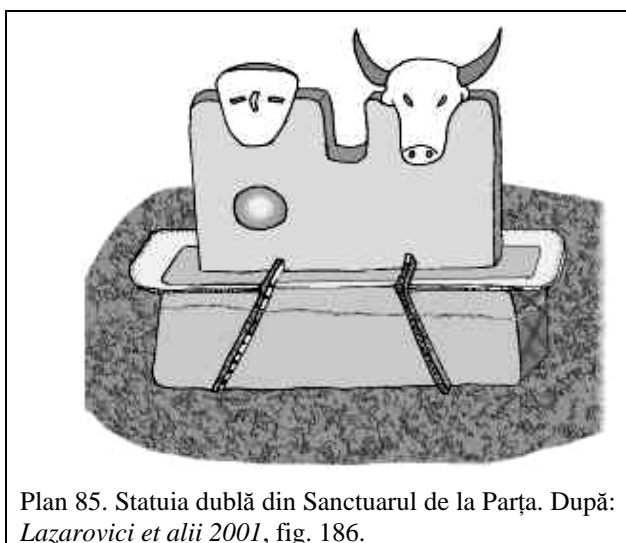
Bibliografie: Popescu D. 1964, p. 553; 1964a, p. 386, 388; Rusu 1971, p. 79; Lazarovici 1971, p. 24, 25, 26, 30; 1972; 1973, p. 29, 39, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 50, 51; 1974, p. 55, 63; 1975, p. 20, 22, 23; 1975a, p. 8, 15, 17, 19, 20, 21; 1976, p. 203; 1977, p. 22, 25; 1979b, p. 204; 1981, p. 172; 1983a, p. 16; 1985, p. 85; 1988, p. 29-39; 1990a, p. 96, 111; 1998; 1998b; 2000, p. 121-122, 123; 2003; Lazarovici et alii 1985; 1991a; 1994; 1994a; 1995; 2001; Lazarovici și Kalmar 1993; 1995; Moga și Radu 1977, p. 238; Radu 1979, p. 72; Radu et alii 1974; Mărghitan 1979, p. 47-49; Germann și Resch 1981; 1994; Resch și Germann 1995; Resch 1991; 1996; 1996a; Oprinescu 1981,

³⁷⁷ Luca 2004, p. 108; 2004a, p. 117; 2005, p. 275.

³⁷⁸ Luca 2005, p. 275.

³⁷⁹ Ibidem., p. 275-280.

p. 44; 1995b, p. 59; *Gudea și Moțiu* 1983, p. 192, 193; *Bejan* 1985-1986, p. 232; *Kalmar* 1987-1988, p. 469; *Kalmar și Corbu* 1989, p. 93 și urm.; *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 155; *Boboș* 1991; *Rus și Lazarovici* 1991, p. 88, 90, 93, 97, 99, 104-105, 108, 111-117; *Drașovean* 1991, p. 210; 1994, p. 149; 1996, p. 112-113; *Gumă* 1993, p. 293; *Comșa* 1993, p. 15-16; *Monah* 1994; *Gogâltan* 1995a, p. 61; *Medeleț* 1995a, p. 289 și urm.; *Drăgoescu* 1995, p. 340; *El Susi* 1995a; 1996; *Drașovean și Mariș* 1998, p. 100; *Drașovean și Topolovici* 1989; *Luca* 1998-2000, p. 310; *Mariș* 2001, p. 74, 75; *Moga și Bochiș* 2001, p. 86; *Radu* 2003, p. 163; *Mare* 2004, p. 196; *Bochiș* 2004, p. 56; *** 2000, p. 278-279.

b) Punctul *Tell II* sau *Obiectiv 2*.

În acest punct, situat la circa 100 m spre sud de primul, se află un tell neolitic locuit în timpul culturii Starčevo-Criș și Vinča C. În periegeze s-au descoperit și materiale ceramice ale grupului Foeni (Petrești).

Tot aici se găsesc și materiale ceramice caracteristice pentru bronzul timpuriu.

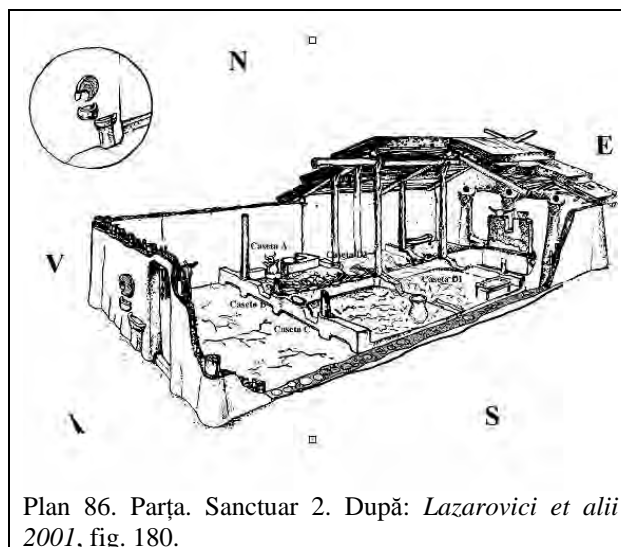
Bibliografie: *Lazarovici* 1976, p. 203; 1977, p. 26; 1979b, p. 204-205; 1981, p. 179; 1983a, p. 16; 1987; 1990a, p. 98, 100; *Lazarovici et alii* 1985, fig. 4; 2001, p. 58-59; *Kalmar* 1984, p. 394; *Lazarovici și Kalmar* 1993, p. 42; *Lazarovici și Sfetcu* 1990, p. 50; *Drașovean* 1991, p. 210; 1994, p. 149, 152; 1996, p. 112; 1996a, p. 273, 275; 2003, p. 41; *Drașovean et alii* 2002; *Muntean și Vermeșan* 1994; *Gogâltan* 1995a, p. 60; 2004a, p. 66; *Agotha și Resch* 1997; *Drașovean și Mariș* 1998, p. 99, 100; *El Susi* 1998; 2003; *Bochiș* 2004, p. 56; *** 1999-2000, p. 819, 820; *** 2000, p. 279; *** 2001a, p. 809.

c) Punctul *Așezarea 5* sau *Obiectiv 5*.

Așezarea este situată pe partea din dreapta digului, aproape de *Pădurea Peciului*, la circa 500 m mai

jos de *Tell-ul II*. Materialele arheologice recoltate aici aparțin culturilor Starčevo-Criș, Tiszapolgár, Baden-Coțofeni și Hallstatt. Tot aici sunt semnalate materiale arheologice din mileniul I d.Chr. (daco-romane, medievale timpurii).

Bibliografie: *Mărghitan* 1980, p. 81; *Oprinescu* 1981, p. 43; *Lazarovici* 1983a, p. 16; *Lazarovici et alii* 1985, p. 9, fig. 4; 2001, p. 63-64; *Mărghitan* 1985, p. 99-100; *Kalmar și Oprinescu* 1986, p. 199, 201; *Lazarovici și Sfetcu* 1990, p. 50; *Bejan* 1995-1996, p. 129-130; *Benea* 1996b, p. 277; *Bochiș* 2004, p. 56.

d) Punctul *Obiectiv 6*.

În acest punct s-au descoperit materiale arheologice aparținând culturii Starčevo-Criș – culturii Banatului, faza veche și culturii Tiszapolgár.

Bibliografie: *Lazarovici* 1990, p. 23; *Lazarovici și Sfetcu* 1990, p. 50; *Lazarovici et alii* 2001, p. 80; *Bochiș* 2004, p. 56.

e) Obiectiv 7. Punctul *Sartășu*.

De aici provin materiale arheologice neolitice târzii și de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gogâltan* 1993b, p. 62; *Lazarovici et alii* 2001, p. 80.

f) Obiectiv 9. Punctul *Surcobara* sau *Șurka Bara*.

Așezarea din acest punct se află pe un grind. Din zona A au fost culese fragmente ceramice neolitice, hallstattiene, din secolul III-IV, VIII-IX, XI-XII d.Chr. Din zona B, aflată în aval, pe *Timișul Mort*, s-au descoperit materiale neolitice și hallstattiene

Bibliografie: *Bejan* 1985-1986, p. 232; *Dulea* 2001, p. 223, 238, 250; *Mare* 2004, p. 195, 196.

g) Obiectiv 13. Punctul *Podul Turcului*.

Aici se află urme arheologice în două zone. Zona A (*Șleanul Lung*), unde s-au descoperit materiale arheologice de secolul IV d.Chr. și zona B unde s-

au descoperit materiale arheologice ale secolelor IV, VIII-IX și XI-XII d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 232; *Dulea 2001*, p. 238; *2002-2003*, p. 256; *Lazarovici et alii 2001*, p. 81.

h) Obiectiv 16. Punctul Între Găvojdii.

Locul se află pe o insulă aflată înaintea de îmbinarea celor două ape numite Găvojdia. Aici au fost descoperite materiale arheologice preistorice, daco-romane și medievale.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 232; *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.

i) Obiectiv 17. Punctul Govăjdia Sud.

Aici, la 100 m de trecerea drumului spre Petroman peste brațul Găvojdia, într-un vechi meandru, se găsesc fragmente ceramice hallstattiene, preistorice și medievale.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.

j) Obiectiv 27. Punctul Peciu Nou, La Vacii.

Lângă *Pădurea Peciu Nou*, în locul în care se odihnesc vacile la amiază, s-a descoperit ceramică arheologică preistorică și medievală.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 84.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul Obiectiv 3.

Cercetările de salvare de aici au dus la descoperirea unor bordeie în zona de sud și locuințe de suprafață în zona de nord.

Bibliografie: *Lazarovici 1983a*, p. 16; *Lazarovici și Kalmar 1993*, p. 43; *Lazarovici et alii 2001*, p. 61-62.

b) Obiectiv 18. Punctul Stația de Pompe, km 37,4.

Locul se află între Parța și Șag, pe digul Timișului, la km 37,4, nu departe de stația de pompe de pe Timișul Mort. Pe malul din dreapta al râului s-a descoperit o groapă din epoca timpurie a bronzului.

Bibliografie: *Gumă 1997*, p. 22; *Gogâltan 1993b*, p. 62; *1999*, p. 200; *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.

3. Vestigii dacice.

a) Pe teritoriul localității se semnalează urme arheologice aparținând perioadei Latène.

Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 81; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 193.

4. Vestigii de perioadă romană.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 194.

5. Vestigii daco-romane.

a) Obiectiv 21. Punctul În fața Gării.

Pe marginea canalelor pentru desecare au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.

b) Obiectiv 22. Punctul Țărigariu Est.

Pe șoseaua Parța – Peciu, la km 17,3, la nord de șosea, în zona unor canale de irigație, au fost descoperite fragmente ceramice de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 277; *Lazarovici et alii 2001*, p. 83; *Mare 2004*, p. 195, 196.

c) Obiectiv 23. Punctul Țărigariu Vest.

La sud de șosea, la km 19,2, pe marginea unor canale de drenare, au fost tăiate complexe arheologice daco-romane de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.

d) Obiectiv 25. Punctul Droșin.

Între toponimul *Droșin* și localitatea Șag, la circa 1 km de moară, au fost descoperite fragmente ceramice din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.

6. Vestigii medievale.

a) Obiectiv 15. Punctul Râtul Bara.

Aici s-au descoperit fragmente ceramice de secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 99-100; *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.

7. Vestigii nedatate.

a) Obiectiv 10. Punctul Pe malul stâng al Timișului, km 32,3.

Aici s-a salvat un cuptor de pâine, fără alte date istorice.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 81.

b) Obiectiv 11. Punctul Malul Timișului, km 31,7.

Pe malul din stânga Timișului, către Peciu Nou, s-au descoperit trei puțuri rituale, nedatate.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 81.

c) Obiectiv 8. Punctul Șaitoș sau La Vacii.

În malul Timișului, la aproximativ 250 m de centrul așezării 1 s-a descoperit un puț adânc de circa 3 m și larg de 1 m care avea pe fund un craniu uman.

Bibliografie: *Lazarovici și Kalmar 1993*, p. 47; *Lazarovici et alii 2001*, p. 80.

d) Obiectiv 12. Punctul Cursul Timișului la km 30.

Aici există un banc format din materiale ceramice neolitice.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 81.

e) Obiectiv 14. Punctul Vadu Turcului.

Aici se află un ostrov format de *Pârâul Găvojdia*. Aici sunt trei puncte cu descoperiri arheologice: *La Cureche*, *Cărvunari* și *Insula Turcului*.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 81-82.

f) Obiectiv 19. Punctul *La Moară*.

Într-un meandru vechi al Timișului Mort, la km 15.200, pe șoseaua Timișoara – Parța, au fost descoperite fragmente ceramice atipice.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.

g) Obiectiv 20. Punctul *În Munteni*.

Locul se află la capătul vestic al satului, între localitate și cursul vechi al Timișului, acolo unde se afla un vechi cimitir al satului. În zonă se găsesc fragmente ceramice atipice.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.

h) Obiectiv 26. Punctul *Ficățele*.

Aici s-au descoperit două obiective arheologice cu încadrare cronologică și culturală neprecizată.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 84.

8. Movile de pământ.

a) Obiectiv 24. Punctul *Gomila lui Uliță (zis Goroavă)*.

La circa 1 km NV de gara Parța, pe drumul de pământ care duce spre punctul *Pusta Izvor*, se află un tumul aplatizat cu diametrul de aproximativ 15 m.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.

9. Descoperiri monetare.

a) Din hotar provine o monedă din bronz emisă de Iustin II.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 195, 196.

☐

426. Pădureni (comuna Jebel, județul Timiș)³⁸⁰

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Movila Hârțului sau Movila Bisericuța*.

La circa 1 km sud de sat, către Jebel, este semnalată o movilă de pământ unde s-au descoperit rămășițele unei biserițe medievale.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 155.

2. Vestigii preistorice.

a) Aici s-a descoperit ceramică de tip Gornea – Kalakača.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 293.

3. Descoperiri monetare.

a) Din descoperiri întâmplătoare se cunosc mai multe monede maghiare.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 368.

☐

426. Pădureni (comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiș)³⁸¹

1. Vestigii dacice.

a) Punctul *La Oloșag*.

Acesta este situat la NE de localitate, pe malul din dreapta afluentului local al râului Cernobora. Aici s-au descoperit urmele unei așezări dacice.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 476.

☐

427. Păltiniș (comună, județul Caraș-Severin)³⁸²

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Toplița sau La Topliță*.

Lângă calea ferată Caransebeș – Reșița (km 7,5), în stânga acesteia, la locul în care este tăiată de un drum de țară, s-a descoperit o așezare aparținând neoliticului, o alta aparținând grupului cultural Balta Sărată precum și artefacte hallstattiene.

Tot aici, în anul 1958, s-a descoperit un **depozit de bronzuri** aparținând seriei Uriu-Domănești (Bz D).

De aici provine și un tipar de celt de tip transilvănean.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 447; *** 1979, p. 433; *Lazarovici et alii 1991*, p. 84; *Rogozea 1983*, p. 141; 1998, p. 186; *Gumă 1993*, p. 255, 293; *Drașovean 1996*, p. 113; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 40.

b) La 100 m SV de așezarea pomenită mai sus pare a fi necropola contemporană cu locuirea hallstattiană.

Bibliografie: *** 1979, p. 433.

☐

428. Păru (comuna Coșteiu, județul Timiș)

☐

429. Pătaș (comuna Prigor, județul Caraș-Severin)³⁸³

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Cucu*.

Pe dealul cu acest nume s-a descoperit un topor de piatră.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 448.

³⁸¹ *Ibidem.*, p. 281.

³⁸² *Luca 2004*, p. 108; 2004a, p. 118; 2005, p. 282.

³⁸³ *Luca 2004*, p. 108-109; 2004a, p. 118; 2005, p. 282-283.

³⁸⁰ *Ibidem.*, p. 280.

2. Vestigii dacice.

a) Ovidiu Bozu amintește aici o așezare dacică.

Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Printre substrucții de ziduri romane s-au descoperit, în anul 1889, și cărămizi cu ștampilă.

Bibliografie: *Protase 1967*, p. 57; *Benea 1983a*, p. 155; *IDR*, III, 1, p. 124.

4. Vestigii medievale.

a) **Punctul Trei Movile.**

Spre răsărit, pe linia hotarului cadastral, peste *Obârșia Peneschii*, se află punctul semnalat.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 153.

5. Descoperiri monetare.

a) **Punctul Dealul Leu.**

Într-o colecție particulară sunt câteva monede preromane și romane (poate provenind dintr-un tezaur).

Uneori, dealul amintit este confundat cu cel de mai sus.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 139; *Bălănescu 1984*, p. 131; *Medeleț 1994a*, p. 274.

□

430. Păuliș (comună, județul Arad)³⁸⁴

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul La Năidoreni.**

La circa 1 km sud de Mureș se află un grind înconjurat de un braț mort al râului, între localitățile Păuliș și Neudorf. Așezarea care a înflorit aici aparține culturii Tiszapolgár.

Mai târziu aici s-au așezat locuitori ai epocii bronzului, Hallstattului, perioadei dacice (secolele II-I î.Chr. și I î.Chr.-II d.Chr.) și secolelor III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Pădureanu 1973*, p. 401; 1985, p. 36.

2. Vestigii de perioadă romană.

a) Între Lipova și Păuliș, pe malul din stânga Mureșului se află urmele unei construcții romane.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 140.

□

431. Pârneaura (comuna Socol, județul Caraș-Severin)³⁸⁵

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La 700 m spre Socol au fost localizate urme arheologice din epoca bronzului și din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 360.

□

432. Pârvova (comuna Lăpușnicel, județul Caraș-Severin)³⁸⁶

1. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o monedă din bronz de la Maximianus Herculius.

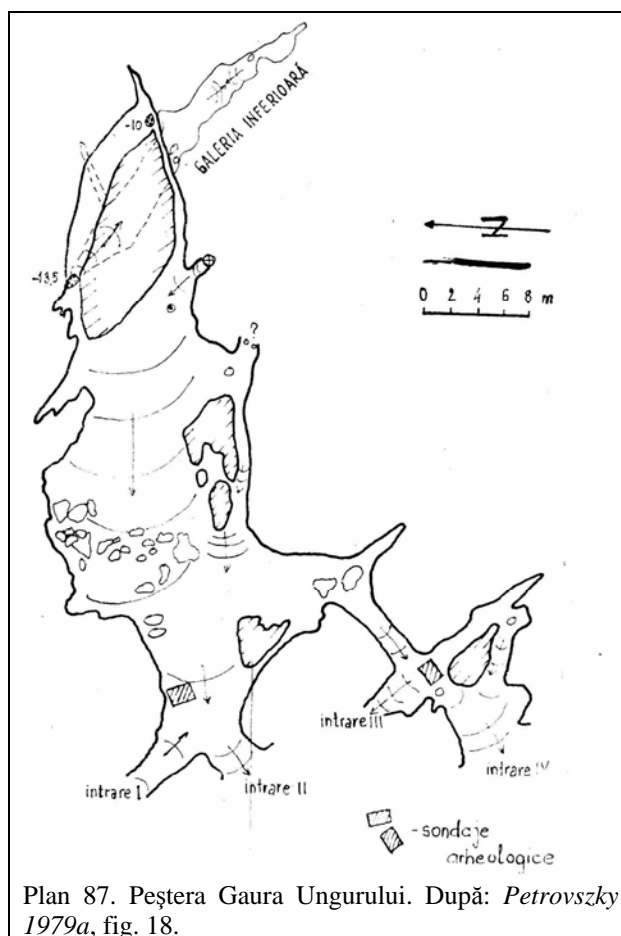
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 196.

□

433. Pecinișca (orașul Băile Herculane, județul Caraș-Severin)³⁸⁷

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) **Peștera Gaura Ungurului.**

Plan 87. Peștera Gaura Ungurului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 18.

³⁸⁴ *Luca 2005*, p. 283.

³⁸⁵ *Luca 2004*, p. 109; *2004a*, p. 118-119; *2005*, p. 283.

³⁸⁶ *Luca 2005*, p. 283-284.

³⁸⁷ *Luca 2004*, p. 109; *2004a*, p. 119-120; *2005*, p. 284.

Aceasta se află la 2 km sud de sat pe partea vestică a *Văii Săliște* de pe *Muntele Domogled*, versantul vestic. Primele cercetări au fost efectuate în anul 1954.

Materialele arheologice descoperite se încadrează în eneolitic (cultura Sălcuța), cultura Coțofeni, epoca bronzului, cultura Basarabi și secolele XV-XVI d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 448; *1979a*, p. 253, 255; *Petrovsky și Cădariu 1979*, p. 42-45; *Lazarovici 1979b*, p. 186; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 214, 293; *Petrescu 2000a*, p. 26; *2004*, p. 23; *Boroneanț 2000*, p. 22; *Ciugudean 2000*, p. 77; *Radu 2002*, p. 26-27.

b) Peștera Mare din Șoroniște (Tatarczi) sau Peștera din Domogled.

Peștera se află pe peretele vestic al *Muntelui Domogled*.

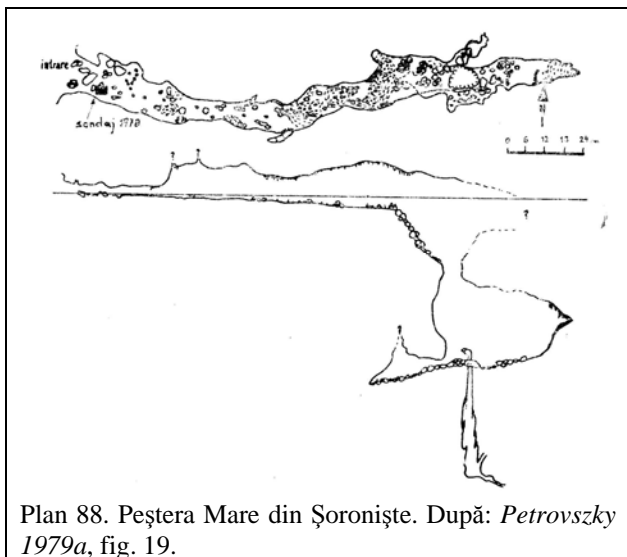
Materialele arheologice descoperite aici provin din eneoliticul târziu, perioada daco-romană și cea medievală.

Bibliografie: *Petrovsky 1979a*, p. 255-256; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 33; *2004*, p. 27; *Boroneanț 2000*, p. 24; *Păunescu 2001*, p. 148; *Mare 2004*, p. 156.

c) Peștera Victoria din Peretele Șoimilor.

Aici se afla un atelier de falsificat monedă în secolul XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Petrescu 2004*, p. 35.

Plan 88. Peștera Mare din Șoroniște. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 19.

2. Vestigii preistorice.

a) În zona cuprinsă între stadion și *Fabrica de var* au fost descoperite fragmente ceramice aparținând probabil culturii Coțofeni.

Bibliografie: *** 1986, p. 351.

☒

434. Peciu Nou (comună, județul Timiș)³⁸⁸

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul În Irigat sau Bociar.

În acest punct, situat la 3,5 km vest de localitate, s-a descoperit o necropolă și o așezare preistorică. Materialele arheologice de aici se încadrează în partea târzie a epocii bronzului și începutul Hallstattului.

Tot aici s-au descoperit și materiale arheologice de secolele II-IV d.Chr.

Bibliografie: *Medeleț 1995a*, p. 289 și urm.; *Gumă 1993*, p. 293; *1995*, p. 100; *1997*, p. 15; *Rogozea 1997*, p. 12; *Medeleț și Szentmiklosi 2003*; *Gogâltan 2004*, p. 103; *Mare 2004*, p. 196; *** 2001, p. 820; *** 2002-2003, p. 620.

2. Descoperiri monetare.

a) Din hotarul localității provine un denar imperial roman emis de Traian.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 274.

b) La circa 1 km sud de peciu Nou s-a descoperit o monedă din bronz de la Constans.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181.

c) La circa 800 m sud de Peciu Nou s-a descoperit o altă monedă de la Constans.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181.

d) În aceeași zonă s-a descoperit o monedă de la Constantius II.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181.

☒

435. Periam (comună, județul Timiș)³⁸⁹

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Port.

Culturii Tiszapolgár îi aparține așezarea semnalată în zonă.

Bibliografie: *Lazarovici 1975a*, p. 22; *1983a*, p. 16; *Bochiș 2004*, p. 56.

b) În hotarul localității s-ar afla o așezare Bodrogkeresztúr.

Bibliografie: *Lazarovici 1985*, p. 85.

c) Între Periam și Satu Mare s-a descoperit un mormânt de epoca bronzului pe malul unei ape secate (Aranca) (cultura Mureș), pe un loc dominant.

Mai târziu se semnalează și alte descoperiri de morminte de epoca bronzului.

³⁸⁸ *Ibidem.*, p. 281-282.

³⁸⁹ *Luca 2005*, p. 284-286.

Bibliografie: Roska 1942, p. 221; Luminosu 1972, p. 27-28; Drăgoescu 1995, p. 340-341; Gogâltan 1993b, p. 62; 1999, p. 102.

d) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-a descoperit un cuțit de bronz de tip Periam.

Bibliografie: Drăgoescu 1995, p. 340-341; Gogâltan 1999, p. 103.

e) Aici este semnalat un tipar pentru turnat obiecte preistorice.

Bibliografie: Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 40.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

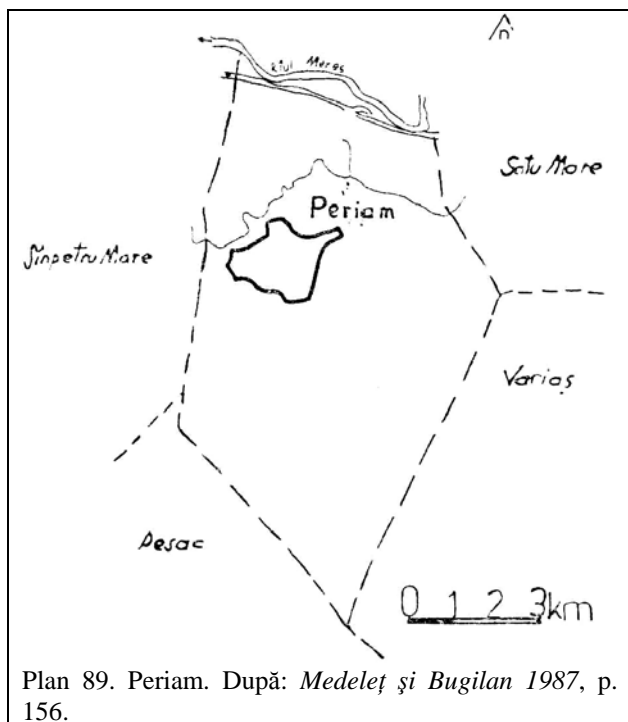
a) Punctul *Movila Șanțului* sau *Terasa Orășenească*.

Pe o movilă de tip tell situată la vest de comună, pe malul secat al Arancăii, se află o așezare de epoca timpurie și mijlocie a bronzului, dar și materiale ceramice Basarabi.

Bibliografie: Popescu D. 1966, p. 159-160; Luminosu 1972, p. 28, 29; Gudea și Moțiu 1983, p. 193; Gumă 1993, p. 214, 293; Boroffka 1994, p. 65-66; Drăgoescu 1995, p. 340-341; Gogâltan 1993b, p. 62; 1995a, p. 59; 1999, p. 101-102, 203; *** 2000, p. 292.

b) Într-o movilă de pământ amplasată pe malul Tisei s-au descoperit multe vase preistorice care au ajuns la MNM.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 155.

Plan 89. Periam. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 156.

c) Cercetările mai noi au surprins în hotar 15 tumuli. Trei au fost cercetați. Ei au diametrele de 30 m și înălțimea de 1 m și fac parte dintr-un șir de 5 movile aflate pe malul sudic al *Pârâului*

Petra care se varsă în Bega. În tumuli s-au descoperit schelete cu ocră roșu.

În movila *Pașic-Humka* sau *Batka-Humka*, amplasată pe malul Begăii, cu un diametru de 40 m și înălțime de 3 m au fost descoperite mai multe morminte cu ocră. Gropile mormintelor afectau stratul de cultură Baden aflat în acest loc.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 155-157.

3. Movile de pământ.

a) Punctul *Șura Dijmei*.

Punctul se află la est de *Movila Șanțului*. De aici localnicii au exploatat pământ pentru construcții.

Bibliografie: Luminosu 1972, p. 28.

b) În hotar este semnalată o movilă izolată și un grup de trei movile.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 155.

4. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității, în vatra acesteia, se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: Mărghitan 1980a, p. 46; Gudea și Moțiu 1983, p. 194; Bejan 1995-1996, p. 130; Benea 1996b, p. 277; Mare 2004, p. 196.

5. Vestigii prefeudale.

a) Din hotarul localității provine o căldare de cult – aghiazmar din secolele V-VI d.Chr.

Bibliografie: Mare 2002-2003, nr. 43; 2004, p. 116, 196; *** 2000, p. 292.

b) În hotarul localității s-a descoperit un mormânt din epoca migrațiilor (germanic, sec. V d.Chr.).

Bibliografie: Drăgoescu 1995, p. 340-341; Bejan și Mare 1998, p. 330; 2004, p. 79, 116, 196; *** 2000, p. 292.

6. Vestigii medievale.

a) Aici, în hotarul localității, s-au descoperit căldărușe de lut medievale timpurii.

Bibliografie: Oța 2004, p. 510.

7. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-a descoperit un denar republican roman emis de L. Sentius.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 274.

b) De aici provin două monede de bronz de la Constans.

Bibliografie: *** 2001b, p. 811.

☒

436. Perscosova (comuna Gătaia, județul Timiș)

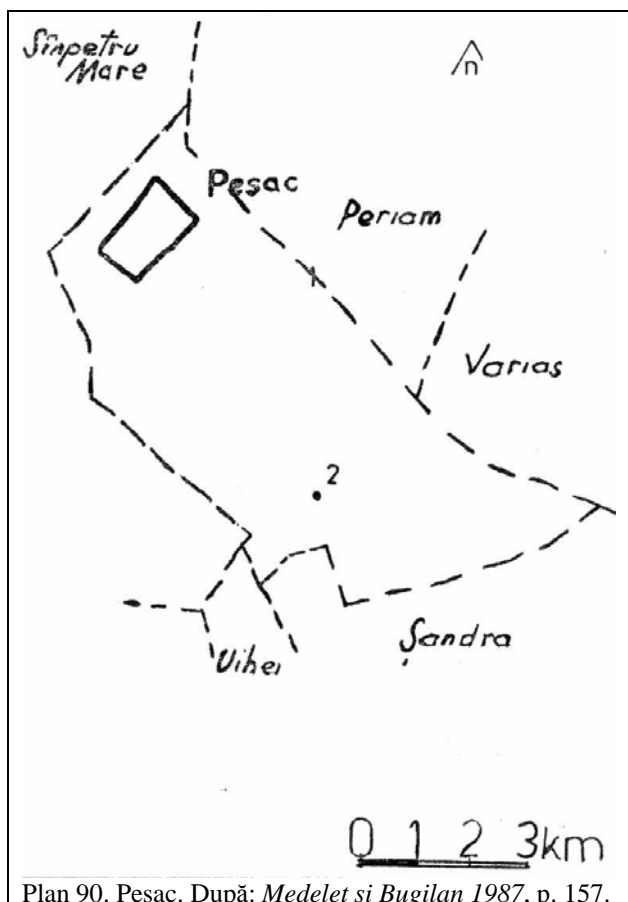
☒

437. Pesac (comuna Periam, județul Timiș)³⁹⁰

1. Vestigii daco-romane.

a) În vatra satului s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 278; Mare 2004, p. 197.

Plan 90. Pesac. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 157.

2. Movile de pământ.

a) La circa 2,5 km SE de sat, în dreapta drumului de legătură Pesac – Varias, se află o movilă de pământ de dimensiuni mari, având diametrul de circa 45 m și înălțimea de circa 3,5 m.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 157.

b) La circa 5 km SE de sat, în dreapta drumului de legătură Periam – Bulgăruș, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 157.

c) **Punctul Hunca lui Docea sau Hunca Popii.**

Microtoponimul este semnalat în partea de hotar numită Slatina Mare.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 157.

d) **Punctele Hunca Mare, Hunca Mică și Hunca Cazanului.**

Microtoponimele sunt semnalate în partea de hotar numită Vârleanda.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 157.

e) **Punctul Hunca lui Dănilă.**

Microtoponimul este semnalat în hotarul localității.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 157.

3. Descoperiri monetare.

a) Aici s-au descoperit două monede constantiniene. Mai târziu se mai amintește o alta de la Constantius II.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 181-182; Mare 2004, p. 197.

b) În anul 1939 s-a descoperit într-un loc neprecizat o monedă mică din bronz de la Constantius II.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 181-182; Mare 2004, p. 197.

✠

438. Peștere (comuna Constantin Daicoviciu, județul Caraș-Severin)

✠

439. Petnic (comuna Iablanita, județul Caraș-Severin)³⁹¹

1. Vestigii preistorice.

a) În hotar este amintită o așezare aparținând grupului cultural Balta Sărată.

Bibliografie: Rogoza 1995a.

2. Vestigii de epocă romană.

a) **Punctul Var.**

În spatele cimitirului actual au fost descoperite inscripții.

Bibliografie: Wollmann 1971, p. 542; Moga și Gudea 1975, p. 134; Mărghitan 1980a, p. 48, 104; Pop 2003, p. 270; *** 2000, p. 304-305; IDR, III, 1, p. 121-123.

b) **Punctul La Seliște.**

Aici s-au descoperit cărămizi romane și ceramică. În apropiere se află urmele drumului roman.

Bibliografie: Benea și Bejan 1987-1988, p. 249; 1989-1993, p. 142; *** 2000, p. 304-305.

3. Mine și cariere.

a) **Cariera Petnic.**

Aceasta a fost exploatată în epoca romană.

³⁹⁰ *Ibidem.*, p. 286-287.

³⁹¹ Luca 2004, p. 109-110; 2004a, p. 119-120; 2005, p. 287-288.

Bibliografie: *Wollmann 1973*, p. 115; *1996*, p. 264; *Boroneanț 2000*, p. 135; **** 2000*, p. 304-305.

☒

440. Petrilova (comuna Ciuchici, județul Caraș-Severin)³⁹²

1. Vestigii daco-romane.

a) În vatra localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Aici s-a prelucrat și fierul.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 278; *Mare 2004*, p. 197.

2. Vestigii medievale.

a) Punctul Iazul Mic.

În lunca joasă a Nerei se află vatra veche a localității.

Bibliografie: *Țicu 1987*, p. 325.

b) Punctul Stămiță.

Pe Valea Căprișoane, care coboară dinspre sat, spre Nera, se află o fortificație de 80 / 100 m din care s-a scos piatra pentru construcție.

Descoperitorul o încadrează între secolele XIV-XV d.Chr.

Bibliografie: *Țicu 1987*, p. 325.

☒

441. Petroasa Mare (comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiș)³⁹³

1. Vestigii daco-romane.

a) La 2,5 km SV de sat, în stânga pârâului Topla, lângă un canal, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 278.

b) La 2,5 km de sat și 1 km aval de locul unde drumul comunal 619 trece peste Valea Toplei, pe malul din stânga, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 278-279.

c) La circa 250 m în aval de așezarea anterioară se află o întinsă așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 279.

☒

442. Petroman (comuna Ciacova, județul Timiș)³⁹⁴

1. Descoperiri monetare.

³⁹² *Luca 2004*, p. 110; *2004a*, p. 120; *2005*, p. 288.

³⁹³ *Luca 2005*, p. 288-289.

³⁹⁴ *Ibidem.*, p. 289.

a) În hotarul localității s-a descoperit o monedă de bronz emisă de Domitian.

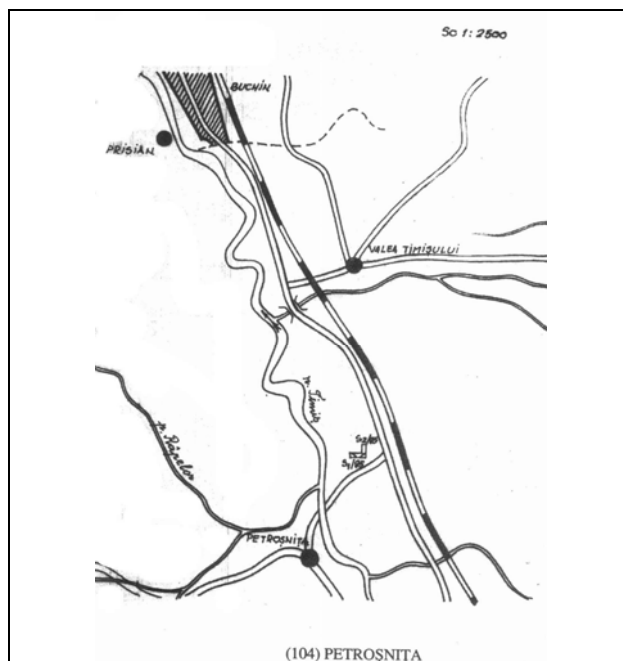
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 275.

b) De aici provine o monedă de secolul V d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 197.

☒

443. Petroșnița (comuna Bucșnița, județul Caraș-Severin)³⁹⁵

(104) PETROȘNIȚA

Plan 91. Petroșnița. Buchin. După: *Ardeț 1996*, fig. 104.

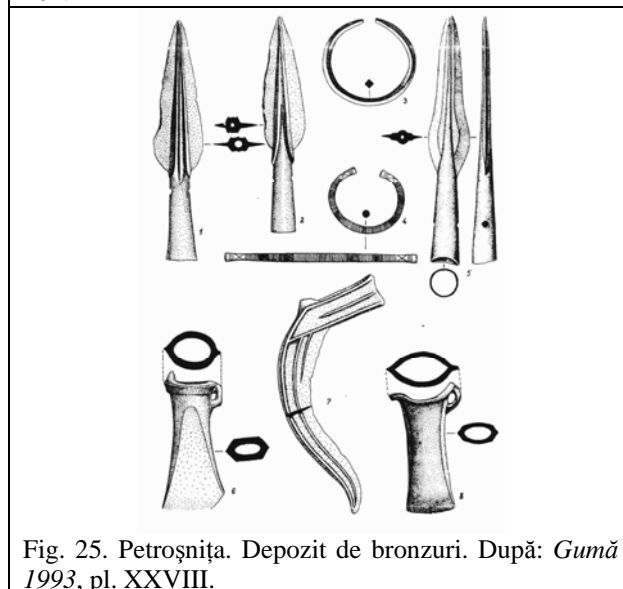

Fig. 25. Petroșnița. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVIII.

1. Vestigii preistorice.

³⁹⁵ *Luca 2004*, p. 110; *2004a*, p. 120-121; *2005*, p. 289-290.

a) În dreapta șoselei Caransebeș – Herculane este un tumul delimitat la est și vest de drumuri. În jurul acestuia este o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: Radu 2002, p. 231-232.

b) Depozite de bronzuri.

b.1.) În colecția L. Groza se află un depozit de bronzuri care provine din localitate. Materialele fac parte din seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂) (*Bucoșnița II*).

Bibliografie: Gumă 1993, p. 256, 293; 1997, p. 15.

b.2.) Lângă halta CFR, în stânga și de-a lungul șoselei naționale Caransebeș – Orșova, se văd 4-5 movile, cea de lângă haltă fiind cel mai mare.

Trei brățări de bronz par a proveni dintr-unul din tumuli (*Bucoșnița I*).

Bibliografie: Petrovszky 1977, p. 449; Medeleț și Bugilan 1987, p. 158.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Locul în care se află urmele de construcție romană este în dreptul bornei care indică km 10, pe șoseaua Caransebeș – Orșova, la circa 200 m de aceasta.

Construcția, un turn (*villa ?*), a fost înălțată la mijlocul secolului al II-lea d.Chr.

Bibliografie: Ardeț 1996; 2000; Bordea 1996-1998, p. 447; Cociș 2004, catalog nr. 689.

☒

444. Petrovaselo (oraș Recaș, județul Timiș)

☒

445. Pietroasa (comuna, județul Timiș)³⁹⁶

1. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității, pe *Valea Toplița*, s-a descoperit o așezare care se poate încadra cronologic și cultural între secolele III-IV d.Chr. Tot aici se află și urme ale reducerii minereului de fier.

Bibliografie: Mare 2004, p. 197.

☒

446. Pini (comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiș)

☒

447. Pișchia (comună, județul Timiș)³⁹⁷

1. Vestigii preistorice.

³⁹⁶ Luca 2005, p. 290.

³⁹⁷ *Ibidem.*, p. 290-291.

a) Din hotarul localității provin fragmente ceramice specifice neoliticului dezvoltat.

Bibliografie: Lazarovici 1975, p. 20; 1979b, p. 205; 1990, p. 21; Gudea și Moșiu 1983, p. 192.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Pe teritoriul localității, la 150 m NV de localitate și la liziera pădurii, trece o porțiune din valurile de pământ romane care traversează de la nord la sud Banatul de câmpie.

Bibliografie: Dörner și Boroneanț 1968, p. 13; Popescu D. 1969, p. 324; Drașovean et alii 2004, p. 17.

b) În livada fostului IAS au apărut fragmente ceramice caracteristice secolelor III-IV d.Chr.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 278; Mare 2004, p. 197.

c) La ieșirea din localitate, spre Lipova, s-au descoperit materiale ceramice ce se pot încadra între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 197.

3. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea Gilad.

Mănăstirea ortodoxă dispărută este atestată în secolul XVI d.Chr. Ea a ființat între localitățile Cerneteaz și Pișchia.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 145; Țeicu 2003b, p. 91.

4. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-a descoperit un denar republican roman emis de Q. Marcus Libo.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 275.

☒

448. Plavișevița (județul Mehedinți)³⁹⁸

Localitatea se află astăzi sub apele lacului de acumulare „Porțile de Fier I”. Majoritatea punctelor amintite în continuare nu mai pot fi verificate în teren, dar sunt amintite la Ieșelnița.

1. Vestigii medievale.

a) În hotar sunt amintite urme medievale slabe.

Bibliografie: Uzum 1980, p. 128.

☒

449. Plopu (comuna Armeniș, județul Caraș-Severin)

³⁹⁸ *Ibidem.*, p. 291.

☒
450. Plugova (comuna Mehadia, județul Caraș-Severin)³⁹⁹

1. Vestigii medievale.

a) Vatra satului medieval este sugerată prin câteva toponime: *Plugova Bătrână, Săliștea de Sus* și *Săliștea de Jos*.

În tradiția locului mai este amintit și un locaș de cult, în hotarul de răsărit al satului.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 367.

☒
451. Pogara (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒
452. Pogara de Sus (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒
453. Pogănești (comuna Bârna, județul Timiș)

☒
454. Poiana (comuna Buchin, județul Caraș-Severin)

☒
455. Poiana Boinei (comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin)

☒
456. Poiana Lungă (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒
457. Poiana Mărului (comuna Zăvoi, județul Caraș-Severin)⁴⁰⁰

1. Vestigii medievale.

a) **Punctul Poiana Prisăcii.**

La 3 km NNE de stațiunea *Poiana Mărului*, s-a găsit o spadă medievală de fier.

Bibliografie: *Pinter 1986; 1999*, p. 124-127***
1986, p. 352.

458. Poieni (comuna Pietroasa, județul Timiș)⁴⁰¹

1. Movable de pământ.

a) **Punctul La Gomilă.**

Microtoponimul se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 158.

☒
459. Pojejena (comună, județul Caraș-Severin)⁴⁰²

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

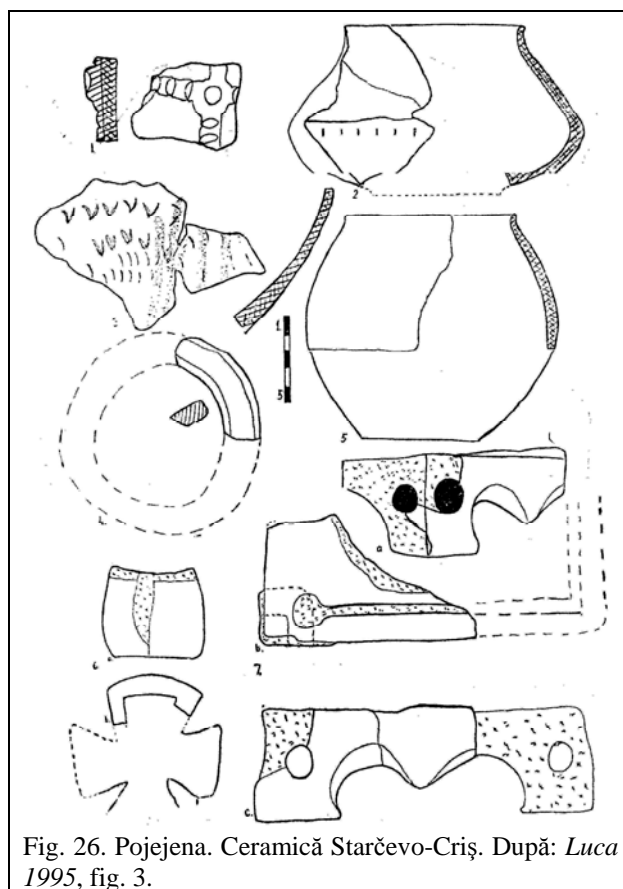

Fig. 26. Pojejena. Ceramică Starčevo-Criș. După: Luca 1995, fig. 3.

a) **Punctul Nucet sau Nucet(i).**

La SE de sat, la vreo 400 m NE de ruinele feudale de pe malul Dunării (cetatea din punctul *Zidina*), se află o așezare neolitică (două niveluri aparținând culturii Starčevo-Criș), gropi hallstattiene, o necropolă (secolele XII-XIV d.Chr.) și o cetate medievală.

Cetatea medievală este menționată într-un document din anul 1437 și, mai apoi, în anul 1478 sub numele de *Castrum Cisdanubianum* sau *Castra Inferiora Cisdanubiana Posseyn, Posasy*.

³⁹⁹ Luca 2004, p. 111; 2005, p. 291-292.

⁴⁰⁰ Luca 2004, p. 111; 2004a, p. 121; 2005, p. 292.

⁴⁰¹ Luca 2005, p. 292-293.

⁴⁰² Luca 2004, p. 111-112; 2004a, p. 121-122; 2005, p. 293-294.

Bibliografie: Tudor et alii 1965, p. 396; Comșa 1965, p. 546; Lazarovici 1969, p. 5; 1975, p. 8; 1976, p. 203; 1977b, p. 12; 1979b, p. 205; 1983, p. 13, 16; Babeș 1971, p. 383; Uzum 1974, p. 161-162, 163; 1975, p. 140; 1980, p. 128, 133; Bărbulescu 1977, p. 185; Petrovsky 1977, p. 449-450; Wollmann 1977, p. 367; Matei 1979, p. 259; Mărghitan 1980a, p. 47, 48, 137, 140, 146, 172, 174; 1985, p. 103-104; Bejan 1985-1986, p. 234; 1995, p. 141; El Susi 1991a; Marta 1992, p. 15; Gumă 1993, p. 294; Țeicu 1993, p. 239; 1998, p. 128, 129-130; Luca 1993a, p. 20; 1995; 1996a; Oța 1998, p. 116; Benea 1999a, p. 56, 59; Ciută 2005, p. 155.

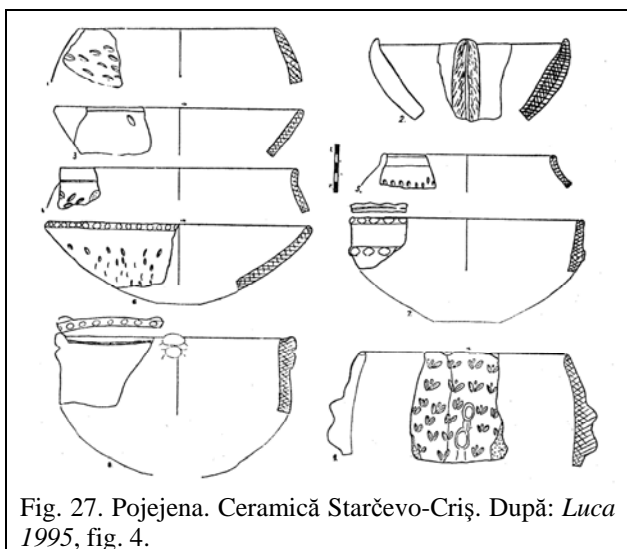

Fig. 27. Pojejena. Ceramică Starčevo-Criș. După: Luca 1995, fig. 4.

b) Punctul Șitarnița sau Via Bogdanovici.

Castrul roman este așezat pe o platformă înaltă, situată deasupra Dunării, cam la 1 km depărtare de malul fluviului.

Urmele castrului se disting la suprafață pe laturile de est și vest care sunt marcate de movile. Pe latura de nord latura poate fi urmărită, de asemenea, în arătură. Colțul de SE a fost distrus. Zidul de incintă a fost scos în întregime de localnici. Baza construcțiilor din interiorul castrului s-au păstrat mult mai bine.

Castrul a funcționat cu siguranță din prima jumătate a secolului II d.Chr. până în secolul III d.Chr. și are dimensiunile de 185 / 148 m. S-au semnalat și urme de locuire romană târzie.

În așezarea civilă a acestuia, care se întindea la nordul, estul și sudul castrului, a funcționat și un *mithraeum*.

Într-o pivniță de casă aflată în afara castrului s-a descoperit un relief din marmură reprezentând *Cavalerul trac*.

Din zona castrului provin mai multe monede romane, republicane și imperiale.

Bibliografie: Glodariu 1966, p. 431; Protase 1967, p. 57, 59; Babeș 1971, p. 383; Wollmann

1971, p. 541; Gudea 1971a; 1973; 1975; 1980, p. 87, 93, 100; 1982, p. 104; 1999-2000, p. 192-193; 2002, p. 620-621; Gudea și Stancovici 1971, p. 107-109; Pop 1972, p. 176; Bărbulescu 1972, p. 205; Morintz 1973, p. 385; Pop și Bozu 1981; Chirilă și Gudea 1972, p. 716; Gudea și Bozu 1977; 1977a; 1979; Branga 1980, p. 110; Sanie 1981, p. 61, 260; Bălănescu 1981, p. 148; Bozu și El Susi 1987, fig. I/B; Ardeț 1993, p. 96; Benea 1983a, p. 45, 155; 1994, p. 317-318; 1996b, p. 74, 279; Benea și Bejan 1987-1988, p. 250; 1989-1993, p. 142; Medeleț 1994a, p. 276; 1997, p. 65 (cu bibliografia veche); Németh 1997, p. 75; Pintilie 1999-2000, p. 238; Alicu 1999-2000; 2002, p. 212; Hurduzeu 2001, p. 123; Crânguș 2002-2003; Pop 2004, p. 310; Marcu 2004, p. 572; Mare 2004, p. 197; Cociș 2004, catalog nr. 242, 484, 1155, 1578; IDR, III, 1, p. 39-51.

2. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

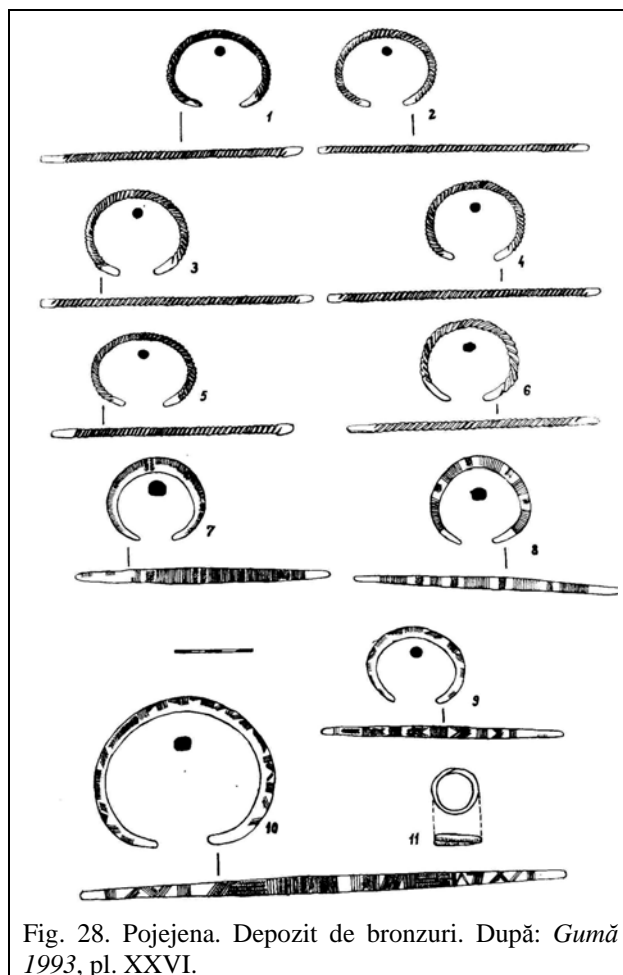

Fig. 28. Pojejena. Depozit de bronzuri. După: Gumă 1993, pl. XXVI.

La 8-9 km de localitate, în arătură, s-a descoperit un **depozit de bronzuri**. Acesta se încadrează în Ha A₁₋₂ (seria Cincu-Suseni).

Bibliografie: Oprinescu 1990; Gumă 1993, p. 256, 294; 1997, p. 15; Rogozea 1997, p. 12.

3. Vestigii daco-romane.

a) În vatra localității, pe malul Dunării, s-a descoperit ceramică romană târzie.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 279.

4. Descoperiri monetare.

a) De pe teritoriul localității provin monede antice și bizantine.

Bibliografie: *Gudea 1971*, p. 142; *Bălănescu 1984*, p. 129-130, 131; *Gudea și Găzdac 2004*, p. 127-128; *Mitrea 1972; 1973*, p. 414, 415; *1972a*, p. 371; *1973a*, p. 150, 152; *Bordea și Mitrea 1991*, p. 225; *Toma-Demian 1999-2000; Mare 2004*, p. 197.

b) De aici provine un *aureus* de la Titus.

Bibliografie: *Ardevan 1996*, p. 18.

c) **Punctul Tifun.**

În anul 1883 s-a descoperit un tezaur monetar având 7 kg de metal înmagazinat. Monedele se încadrează în secolul IV d.Chr.

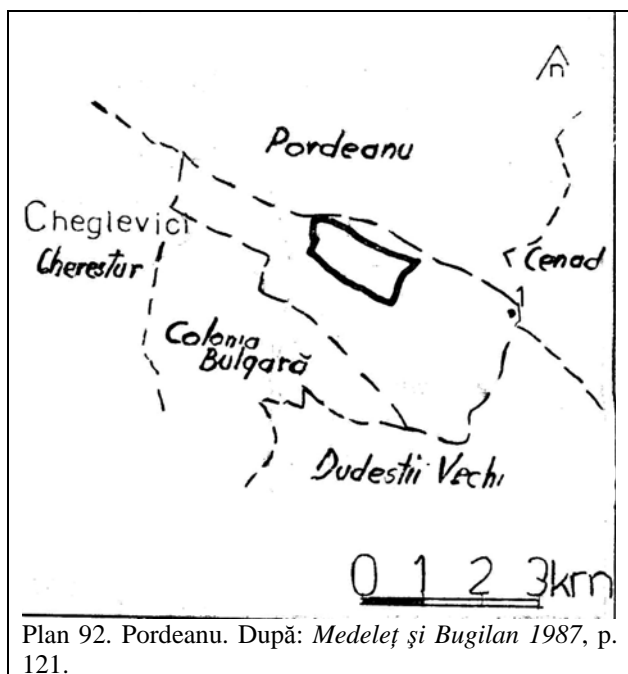
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 197.

✠

460. Poneasca (comuna Bozovici, județul Caraș-Severin)

✠

461. Pordeanu (comuna Beba Veche, județul Timiș)⁴⁰³

Plan 92. Pordeanu. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121.

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității se semnalează o necropolă din epoca bronzului.

⁴⁰³ *Luca 2005*, p. 294-295.

Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 203, 205.

2. Vestigii daco-romane.

a) La nord de pichetul de grăniceri, în imediata apropiere a satului, în dreptul sondei 318, a fost descoperită o întinsă așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 279; *Mare 2004*, p. 198.

b) La circa 150 m vest de așezarea precedentă care se extinde peste granița cu Ungaria au apărut urmele unei așezări daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 279-280; *Mare 2004*, p. 198.

c) În dreptul sondei 340, au apărut urmele unei așezări daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 280; *Mare 2004*, p. 198.

d) La sud de pichetul de grăniceri în zona schelei 44, pe un promontoriu ușor ridicat față de restul terenului, au apărut urmele unei așezări daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 280; *Mare 2004*, p. 198.

3. Vestigii medievale.

a) Aici a funcționat o mănăstire care trebuie să fi avut o biserică romanică. Aceasta este atestată documentar din secolul XIII d.Chr.

Bibliografie: *Matei 1973*, p. 312-313; *Rusu et alii 2000*, p. 210.

✠

462. Potoc (comuna Sasca Montană, județul Caraș-Severin)⁴⁰⁴

1. Vestigii daco-romane.

a) La confluența dintre *Văile Râtul Mare* și *Vicinic*, aproape de *Macoviște*, se află o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 335; *Benea 1996b*, p. 280.

2. Vestigii medievale.

a) În mijlocul satului, pe un mamelon de deal, sunt semnalate ruinele unei biserici.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 335.

b) Pe *Dealul Coruma* se află o cetate regală de piatră.

Bibliografie: *Matei 1979*, p. 262.

3. Descoperiri monetare.

⁴⁰⁴ *Luca 2004*, p. 112-113; *2004a*, p. 122-123; *2005*, p. 295-296.

a) În anul 1840 s-a descoperit un tezaur format din denari romani republicani. Mai târziu au mai apărut și alte monede din aceeași epocă.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 276-278; *Drăgoescu 1995*, p. 368.

b) Un mic tezaur monetar dacic a fost descoperit în anul 1862.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 278.

c) În anul 1842 s-a descoperit un tezaur preroman format din 171 de monede.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 278; *** 2000, p. 367.

d) În anul 1875 s-a descoperit un *aureus* de la Titus, izolat.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 289; *Țeicu 1987*, p. 335; *Ardevan 1996*, p. 18.

e) În anul 1897 a intrat în Muzeul din Vrșac o monedă barbară de argint.

Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.

f) De aici provine un denar imperial de la Vespasian.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 289.

☒

463. Povârgina (oraș Făget, județul Timiș)

☒

464. Preveciori (comuna Băuțar, județul Caraș-Severin)

☒

465. Prigor (comună, județul Caraș-Severin)⁴⁰⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Cozacica*.

Pe Dealul *Scoc* s-au descoperit fragmente ceramice preistorice, din epoca bronzului.

Bibliografie: *Bozu și Săcărin 1979*, p. 556-557; *Țeicu 2003*, p. 352, 354.

b) Punctul *Dealul Grădeț*.

Acesta este în partea de SE a localității.

Amenajarea înălțimii se datează în perioada culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 354.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Odăii*.

Pe malul din stânga *Văii Prigorului*, la circa 1 km NV de vatra actuală a localității, s-au descoperit materiale arheologice neolitice și o inscripție romană.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 138; *Benea și Bejan 1987-1988*, p. 250; *1989-1993*, p. 142-

143; *Țeicu 2003*, p. 354; *IDR*, III, 1, p. 61, 123-124.

3. Vestigii medievale.

a) Punctele *Ruieni, Baroviște și Țărova*.

În aceste puncte din hotarul localității ar fi existat fortificații.

Bibliografie: *Bozu și Săcărin 1979*, p. 557.

4. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității este semnalată o monedă de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B.

b) De aici provin monede de la Iulianus Apostata și Iustinian.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 198.

☒

466. Prilipeț (comuna Bozovici, județul Caraș-Severin)⁴⁰⁶

1. Descoperiri monetare.

De aici provin monede de la Iulianus Apostata și Iustinian.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 198.

☒

467. Prisaca (comuna Constantin Daicoviciu, județul Caraș-Severin)

☒

468. Prisacina (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

469. Prisian (comuna Buchin, județul Caraș-Severin)⁴⁰⁷

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Cucuiul lui Ostâvă*.

Pe dealul cu acest nume, situat la 2-3 km vest de sat și la 300-400 m față de firul apei s-au descoperit materiale ceramice aparțin culturii Coțofeni II.

Vârful dealului este netezit sub forma unei platforme de 30-40 m.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 450; *Petrovsky și Cădariu 1979*, p. 45-46.

☒

⁴⁰⁶ *Luca 2005*, p. 297.

⁴⁰⁷ *Luca 2004*, p. 113-114; *2004a*, p. 124; *2005*, p. 297-298.

⁴⁰⁵ *Luca 2004*, p. 113; *2004a*, p. 123; *2005*, p. 296-297.

470. Prislop (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

✠

471. Prislop (comuna Dalboșeț, județul Caraș-Severin)

✠

472. Pustiniș (comuna Uivar, județul Timiș)⁴⁰⁸

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Hodaie.

În hotarul localității, într-un punct situat între Pustiniș și Checea, s-a descoperit o așezare neolitică de tip tell.

Materialele ceramice descoperite aparțin culturii Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 205, 208; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

b) Punctul Tifra Hodaie.

Cu ocazia construirii căii ferate între Checea și Pustiniș s-a descoperit o așezare preistorică. Ea este amplasată pe un mamelon de mici dimensiuni și se încadrează în epoca bronzului, poate că și la începutul Hallstattului.

Bibliografie: *Luminosu 1972*, p. 30; *Mărghitan 1980*, p. 76. *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193.

3. Movile de pământ.

a) Punctul Gomilă.

La aproximativ 1 km NV de sat, în apropierea căii ferate, se află o movilă de pământ de dimensiuni mari.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 159.

4. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează monede izolate de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195.

b) În anul 1870 s-a descoperit aici o monedă de aur de la Diocletianus.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 182.

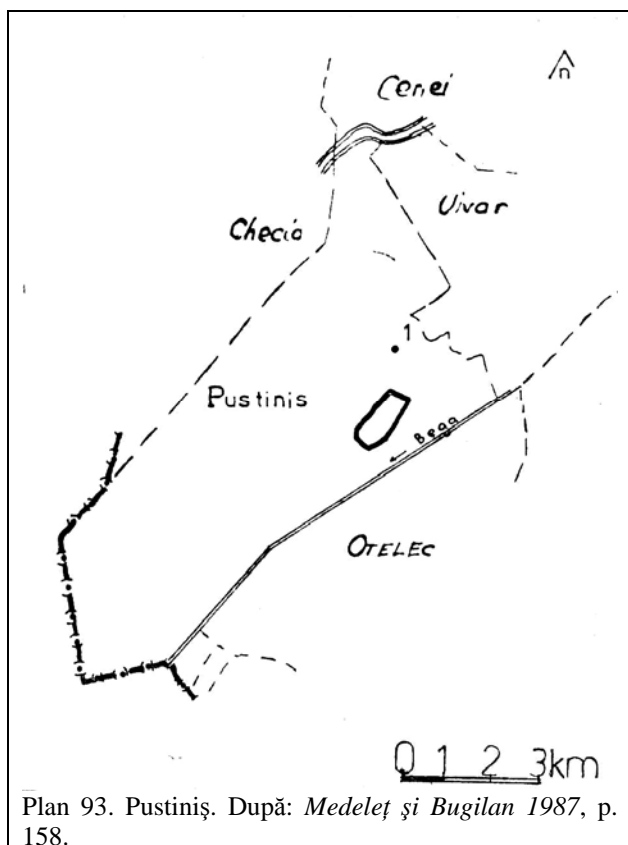
✠

473. Putna (comuna Prigor, județul Caraș-Severin)⁴⁰⁹

1. Mănăstirea ortodoxă cu hramul Schimbarea la Față.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 211.

✠

⁴⁰⁸ Luca 2005, p. 298.

⁴⁰⁹ Luca 2004, p. 140; 2005, p. 299.

R.

474. Racovița (comună, județul Timiș)⁴¹⁰

1. Movile de pământ.

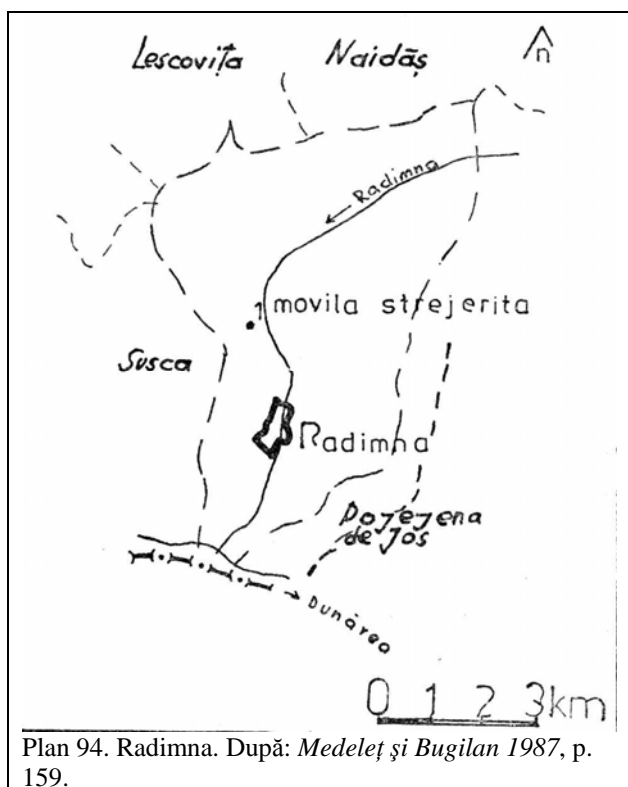
a) Punctul *Gomila Sâнварului*.

Microtoponimul este semnalat în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 159.

☒

475. Radimna (comuna Pojejena, județul Caraș-Severin)⁴¹¹

1. Movile de pământ.

a) La circa 2 km NV de sat, pe malul din dreapta *Pârâului Radimna*, este cartată movila *Strejerița*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 159.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B.

3. Vestigii medievale.

a) La gura văii *Pârâului Radimna*, pe o ridicătură aflată pe terasa joasă a Dunării existau ruinele unei biserici medievale.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 347.

4. Descoperiri monetare.

a) Punctul *La Pruni*.

În stânga șoselei naționale, în dreptul stației de autobuze, s-a descoperit, în anul 1975, un tezaur monetar format din 3500 de monede romane.

Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 132; *Benea 1996b*, p. 281; *Gudea și Găzdac 2004*, p. 127, 128, 130, 131; *Mare 2004*, p. 198-199.

b) În anul 2002 a fost descoperit al doilea tezaur, la circa 500 m de cel descoperit în anul 1975, format din monede din bronz romane de secolul IV d.Chr. (399 piese).

Bibliografie: *Șepitlici 2002-2003*, p. 300.

☒

476. Rafnic (comuna Lupac, județul Caraș-Severin)

☒

477. Ramna (comună, județul Caraș-Severin)⁴¹²

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) *Peștera Pădurea Sicleni*.

Într-o peșteră aflată în pădurea din acest punct, în carstul *Valea Vornic*, s-a descoperit ceramică neolitică.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 450; *Lazarovici 1979b*, p. 205; *Rogozea 1987*, p. 360; *Petrescu 2000a*, p. 32; *Boroneanț 2000*, p. 37.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

⁴¹⁰ *Luca 2005*, p. 300.

⁴¹¹ *Luca 2004*, p. 115; *2004a*, p. 124; *2005*, p. 300.

⁴¹² *Luca 2004*, p. 115-116; *2004a*, p. 124-125; *2005*, p. 301-302.

a) Punctul Valea Vernicului sau La Arini.

Punctul este situat la aproximativ 1 km vest de sat, în stânga pâraului. Așezarea de aici este hallstattiană.

De asemenea, aici s-au semnalat și urme din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 450; *Branga 1980*, p. 110; *Gumă 1993*, p. 294; *Țeicu 2003*, p. 349.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul Beran.

Moga Marius a cercetat în acest punct din hotar o *villa rustica*.

Bibliografie: *Branga 1980*, p. 110; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 143; *Medeleț 2000*, p. 14.

4. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Gârliște.

Punctul este situat la SV, la sud de vechiul drum Ramna – Bocșa, de sat. Ceramica descoperită în asociere cu zgură de fier este de secolele III-IV d.Chr. (resturi ale activității metalurgice)

Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 458; *2003*, p. 349; *Mare 2004*, p. 199.

b) Punctul Odu Verde.

În punctul numit, aflat în hotarul localității, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Atelierele de olărie din epoca romană au fost de mari dimensiuni.

Bibliografie: *Popescu D. 1963*, p. 459; *Benea 1977*, p. 166; *1996b*, p. 281; *Branga 1980*, p. 110; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Rusu 1991*, p. 87; *Drăgoescu 1995*, p. 369; *Medeleț 2000*, p. 14.

c) Punctul Ibor.

Materialele arheologice de secolele III-IV d.Chr. sunt asociate cu zgură de fier.

Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 458; *2003*, p. 349.

d) Punctul Văiegoasa.

La marginea pădurii cu acest nume s-a descoperit material ceramic de secol IV d.Chr. (resturi ale activității metalurgice)

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 50; *Țeicu 1999-2000*, p. 458; *Mare 2004*, p. 199.

5. Vestigii medievale.

a) În hotarul localității a funcționat satul medieval dispărut Golonea. Aceasta era la poalele Dealului Gulonea, în apropierea Pârâului Burău (materialele arheologice descoperite aparțin secolelor XIV-XV d.Chr.)

Bibliografie: *Țeicu 2001*, p. 287.

6. Descoperiri monetare.

a) În anul 1896 s-a descoperit un important tezaur monetar preroman (102 sau 144 monede).

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 278-279.

b) În anul 1859 a fost descoperit un tezaur monetar format din 120 de piese romane din argint și aur, emise în perioada secolelor I-IV d.Chr. (cu această ocazie sunt semnalate și resturi de clădiri romane).

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 199.

✠

478. Ravensca (comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin)

✠

479. Răcășdia (comună, județul Caraș-Severin)⁴¹³

1. Vestigii preistorice.

a) Aici s-au descoperit două brățări din *Spondylus* provenite de aici (cultura Vinča ?).

Bibliografie: *Comșa 1973*, p. 70; *Petrovszky 1977*, p. 450-451; *Lazarovici 1979b*, p. 206.

b) La hotarul cu Ilidia s-a descoperit chirpici și ceramică preistorică.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 343.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității, în Lunca Vraniului Mare, sub Dealul Obana, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Alte așezări de aceeași vreme sunt semnalate în punctele Lațova, Rovină, Dumbrava și răscrucea drumului Ilidia – Macoviște.

Bibliografie: *Mitrea 1964*, p. 578; *Gudea 1975b; 1981; Bălănescu 1981*, p. 148; *2000; Bălănescu și Gudea 1983; Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 320, 343; *2003*, p. 362; *Benea 1996b*, p. 281; *Suciu 1998; Mare 2004*, p. 199.

3. Vestigii medievale.

a) În centrul satului s-a descoperit ceramică medievală de secolele XII-XIV d.Chr. și morminte.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 343; *2003*, p. 362.

b) În hotar se semnalează microtoponimul Dealul Mormânțiului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 159.

c) Punctul Săliște.

Locul cu actualul toponim este foarte greu de cercetat din cauza vegetației dese.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 343.

4. Descoperiri monetare.

⁴¹³ *Luca 2004*, p. 116-117; *2004a*, p. 125-126; *2005*, p. 302-303.

a) Punctul Dumbrava.

În anul 1963 (punctul *Lațova* – 3000 monede) și 1980 s-au descoperit, succesiv, mai multe tezaure monetare din secolul IV d.Chr. din care s-au recuperat mii de monede.

Numărul total al tezaurelor descoperite aici este de trei.

Bibliografie: Mitrea 1964, p. 578; 1964a, p. 382; Gudea 1975b; 1981; Bălănescu 1981, p. 148; 2000; Bălănescu și Gudea 1983; Bozu și El Susi 1987, fig. I/B; Țeicu 1987, p. 320, 343; 2003, p. 362; Benea 1996b, p. 281; Suci 1998.

✠

480. Răchita (comuna Dumbrava, județul Timiș)

✠

481. Răchita (comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin)

✠

482. Răchitova (orașul Oravița, județul Caraș-Severin)

✠

483. Rădmănești (comuna Bara, județul Timiș)

✠

484. Răuți (comuna Uivar, județul Timiș)

✠

485. Recaș (oraș, județul Timiș)⁴¹⁴

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare neolitică.

Bibliografie: Lazarovici 1979b, p. 206; Gudea și Moțiu 1983, p. 192.

b) În hotarul localității s-a descoperit o brățară de aur masivă, ornamentată cu creștături, din epoca bronzului.

Bibliografie: Popescu D. 1956, p. 199; Rusu 1972, p. 48; Gudea și Moțiu 1983, p. 193; Gumă 1993, p. 245, 294; Drăgoescu 1995, p. 344.

c) De aici provin pandantive-toporaș dacice atașate de un lanț din argint. Acesta provine dintr-un tezaur.

Bibliografie: Horedt 1973, p. 132, 164; Mărghitan 1979, p. 163; Rustoiu 1996, p. 205.

d) Aici se află o așezare de la sfârșitul epocii bronzului și începutul celei a fierului.

Bibliografie: Gumă 1993, p. 294.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: Gudea și Moțiu 1983, p. 194; Marinescu și Pop 2000, p. 165; Pop 2003, p. 273; Mare 2004, p. 199.

3. Descoperiri monetare.

a) În hotar s-a descoperit un stater de aur de la Filip II.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 280.

b) Din hotarul localității provin o tetradrahmă de tip Filip II și o drahmă emisă de orașul Apollonia.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 280.

c) Din hotar provine un tezaur format din monede romane de argint dintre anii 218-251 d.Chr.

Bibliografie: Drăgoescu 1995, p. 369-370.

d) Dintr-un loc neprecizat provin monede de secolul IV d.Chr. și fragmente ceramice din aceeași perioadă.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 182.

✠

486. Remetea-Luncă (comuna Mănăștiur, județul Timiș)

✠

487. Remetea Mare (comună, județul Timiș)⁴¹⁵

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Gomila lui Pituț.

Situl se află pe un grind de nisip.

Aici se află o așezare hallstattiană care viețuiește un timp relativ îndelungat și o necropolă celtică.

Aici a fost descoperită o situlă din bronz hallstattiană.

În situl de secolele VIII-X d.Chr. se află și o necropolă cu mormintele dispuse dezordonat.

Bibliografie: Babeș 1971, p. 384; Morintz 1973, p. 387; Medeleț 1974; 1975; 1991, p. 69, 74; 1993a, p. 196, 200; 1994, p. 204, 208; Medeleț și Bugilan 1987, p. 160; Mărghitan 1980, p. 79; 1985, p. 104-107; Gudea și Moțiu 1983, p. 193; Bejan 1985-1986, p. 232, 234; 1995, p. 70-76; 1995a; El Susi 1988a; Gumă 1993, p. 256, 294; 1995, p. 108 și urm.; Mare 1998, p. 294; 2004, p. 96, 199; Rădulescu 1999-2001, p. 60; Stanciu 2000, p. 158; Dulea 2001-2002, p. 226; 2001, p. 210, 215, 216, 239; Măndescu 2002, p. 59; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 40, 41.

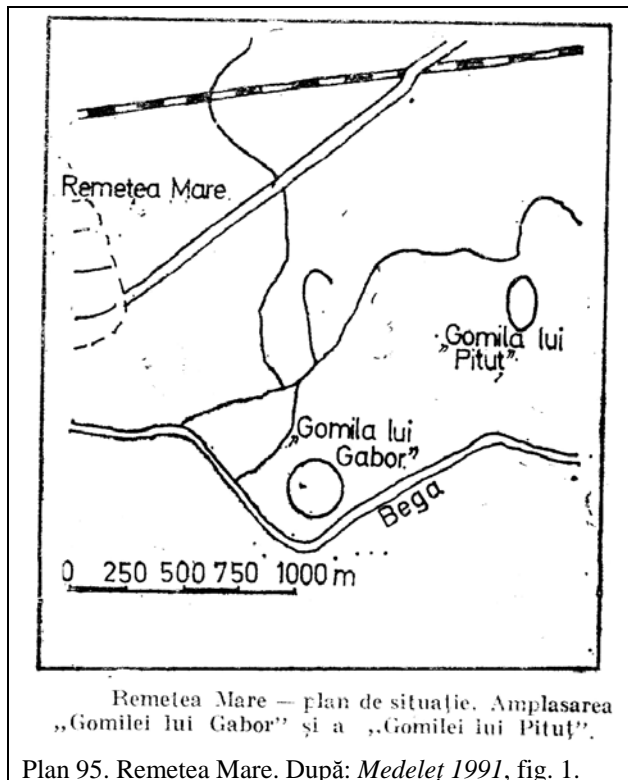
b) Punctul Gomila lui Gabor.

⁴¹⁴ Luca 2005, p. 304-305.

⁴¹⁵ Luca 2005, p. 305-306.

În acest punct din hotarul localității s-a descoperit o așezare aparținând culturii Basarabi suprapusă de o alta medievală timpurie.

Bibliografie: *Mărghitan* 1980, p. 79; *Gudea și Moșiu* 1983, p. 193; *Gumă* 1983, p. 70-71; 1993, p. 214, 294; *Medeleț* 1991; *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 160; *El Susi* 1997.

2. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu* 1983, p. 193.

b) Din hotar provine depozit format din obiecte de argint și aur dacice.

Bibliografie: *Popescu D.* 1956, p. 199; *Horedt* 1973, p. 132, 164; *Mărghitan* 1979, p. 162-163; *Zirra* 1996-1998, p. 42; *Zirra și Spânu* 1992, fig. 3/86; *Rustoiu* 1996, p. 35, 191, 199; 1997, p. 105, 106, 109.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Săliște.

În acest punct din hotarul satului s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea* 1996b, p. 281-282; *Mare* 2004, p. 199.

b) Punctul Morminți.

În acest punct din hotarul satului s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea* 1996b, p. 281-282; *Mare* 2004, p. 199.

c) Punctul Cetățuica.

În acest punct din hotarul satului s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea* 1996b, p. 281-282; *Mare* 2004, p. 199.

d) La nord de sat, înspre Ianova, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea* 1996b, p. 281-282; *Mare* 2004, p. 199.

e) Spre vestul localității, spre Ghiroda Nouă, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea* 1996b, p. 281-282; *Mare* 2004, p. 199.

4. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea ortodoxă situată în preajma localității avea hramul *Sfântului Gheorghe*. Ea este menționată în secolul XVI d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii* 2000, p. 215; *Țicu* 2003b, p. 91.

5. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de monede preromane (tetradrahme, un stater emis de Alexandru III și denari republicani romani).

Bibliografie: *Glodariu* 1971, p. 76; 1974, p. 265; *Gudea și Moșiu* 1983, p. 193; *Medeleț* 1994a, p. 280, 281, 282.

b) Din localitate provine un important tezaur format din piese dacice de argint și aur asociate cu monede.

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 280-282.

c) În localitate și în hotarul acesteia s-au descoperit denari imperiali romani.

Bibliografie: *Glodariu* 1974, p. 290; *Medeleț* 1994a, p. 282; *Munteanu* 2003, p. 118.

488. Remetea Mică (comuna Masloc, județul Timiș)

489. Remetea-Pogănici (comuna Fârliug, județul Caraș-Severin)⁴¹⁶

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Urieșilor (Butoaia Urieșilor).

Peștera se află în *Bazinul Pogăniș*, *Ogașul Butorii*, versantul din stânga, la 500 m de localitatea Bărbos.

Materialele arheologice descoperite sunt eneolitice.

⁴¹⁶ *Luca* 2004, p. 117; 2004a, p. 126; 2005, p. 307.

Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 34; *Boroneanț 2000*, p. 38.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul Dealul Păscoani, Păscoani sau Cetate.

Dealul cu acest nume se află la NE de sat.

El are trei laturi abrupte și una sub forma unei șei tăiată cu un șanț dublu.

Așezarea hallstattiană (Basarabi și post-Basarabi) de aici este înconjurată cu un val de pământ.

Fortificația a fost sondată de I. Stratan și Al. Vulpe).

Bibliografie: *Popescu D. 1959*, p. 589; *1959a*, p. 147; *Petrovsky 1977*, p. 451; *Gumă 1983*, p. 70; *1993*, p. 214, 294.

□

490. Reșița (municipiu reședință de județ, județul Caraș-Severin)⁴¹⁷

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Stavila.

Pe înălțimea cu același nume s-a găsit, în anul 1893, un topor de piatră șlefuită.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 451; *Lazarovici 1979b*, p. 206.

b) Punctul Izvorul Rece.

Între Reșița și Bocșa Vasiovei, cu ocazia lucrărilor la un drum, pe Valea Bârzovița, la Izvorul Rece, s-a descoperit o așezare neolitică (eneolitică, Coțofeni ?).

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 451-452; *Lazarovici 1979b*, p. 206; *Drăgoescu 1995*, p. 343; *Ciugudean 2000*, p. 78.

c) Pe culmea dealului de deasupra curbei din dreptul *Triașului* s-a descoperit materiale vinciene târzii și o așezare aparținând culturii Coțofeni.

În anul 1963 sau 1964 s-a descoperit aici un celt din bronz (Ha B).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 236, nr. 23; *Roman 1976*, p. 84; *Petrovsky 1977*, p. 451-452; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Gumă 1993*, p. 256, 294; *Drăgoescu 1995*, p. 343-344; *Drașovean 1996*, p. 113; *Ciugudean 2000*, p. 78.

d) Pe teritoriul localității s-a descoperit ceramică Glina III și Vatina.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 240, nr. 68 și 69; *Petrovsky 1977*, p. 452; *Mărghitan 1980*, p. 74.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Dealul Cioara.

⁴¹⁷ *Luca 2004*, p. 117-118; *2004a*, p. 126-127; *2005*, p. 307-308.

Aici s-au descoperit, pe dealul care mărginește spre SE valea îngustă a Bârzavei, într-o curte, mai multe cuptoare de redus minereu dintr-o perioadă istorică neprecizată (poate secolele III-IV d.Chr.).

Bibliografie: *Stoicovici 1985*; *Benea 1996b*, p. 282; *Țeicu 1998*, p. 60-61; *1999-2000*, p. 458-459; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 50; *2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 200.

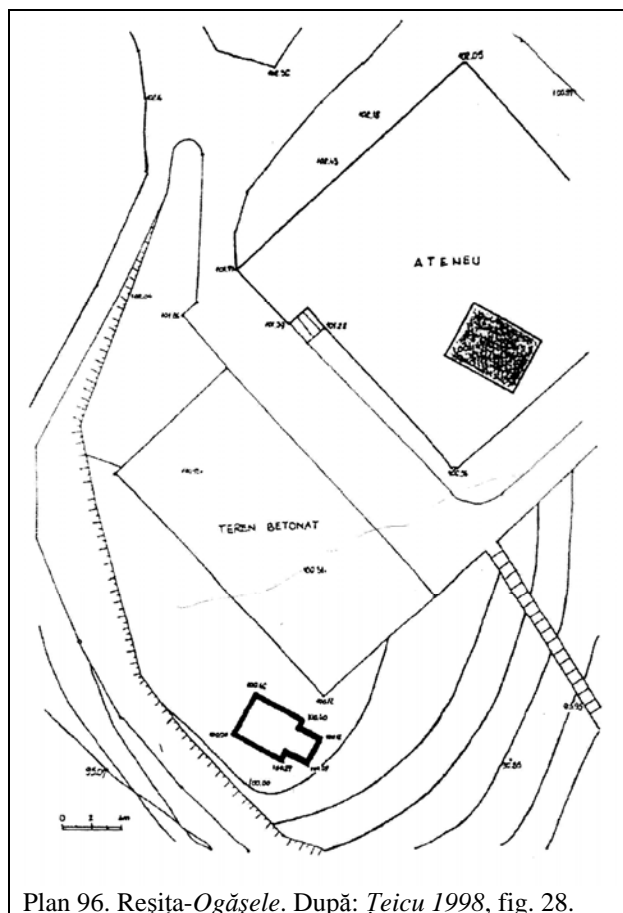
3. Vestigii medievale.

a) Punctul Ogășele sau Moroasa.

În anul 1970 s-a descoperit în acest punct o biserică-sală de dimensiuni modeste (secol XIV d.Chr.). Altarul este de formă pătrată.

De jur-împrejurul bisericii s-au descoperit morminte (secolele XIV-XV d.Chr.) cu un inventar funerar destul de bogat.

Bibliografie: *Babeș 1971*, p. 385; *Matei 1973*, p. 318-319; *Țeicu 1989*; *1993*, p. 239-240; *1996a*; *1998*, 132, 179; *2005b*; *Oța 1998*, p. 116, 117; *Rusu A.A. 1999*, p. 278, 284.

Plan 96. Reșița-Ogășele. După: Țeicu 1998, fig. 28.

4. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității sunt semnalate o monedă și urme romane.

Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *1969*, p. 70, 73; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Medeleț 1994a*, p. 282; *Drăgoescu 1995*, p. 343-344; *Benea 1996b*, p. 282.

b) Punctul Dealul Ghica.

Aici au fost descoperite două monede din bronz (Traian și Hadrian).

Bibliografie: Bălănescu 1984, p. 132.

c) Pe strada Rodnei, în Micro IV, cartierul Govândari, s-au descoperit câteva monede de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: Bălănescu 1995, p. 192.

d) De aici provine o monedă din argint de la Diocletian.

Bibliografie: Mare 2004, p. 199, 200.

e) Tot de aici provine și o monedă din argint de la Constans.

Bibliografie: Mare 2004, p. 200

▣

491. Reșița Mică (comuna Dalboșeț, județul Caraș-Severin)

▣

492. Românești (comuna Tomești, județul Timiș)⁴¹⁸

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Buzeica.

Peștera se află în Munții Poiana Ruscă, carstul din bazinul râului Bega.

În interiorul său s-au descoperit materiale ceramice de epocă preistorică.

Bibliografie: Rogozea 1987, p. 355; Boroneanț 2000, p. 91-92.

b) Peștera Românești, Peștera Mare de la Fereșești, Peștera Românești – Ferești, Rumunyezt – barlang, Facsadi – barlang sau Peștera cu Apă.

Peștera se află în Munții Poiana Ruscă, carstul din bazinul râului Bega, în amonte de Mănăstur, Valea Pustinei, versantul din stânga, la 2,2 km înainte de confluența cu Pârâul Bega Poienilor, Dealul lui Filip, la SE de sat.

În cavitate s-au descoperit materiale arheologice din paleolitic, neolitic (cultura Starčevo-Criș) și eneolitic (cultura Tiszapolgár, orizontul toartelor pastilate, Coțofeni), dar și epoca bronzului, Hallstattul timpuriu și Latène. Aici se află – după toate probabilitățile – o necropolă de inhumăție din eneoliticul târziu.

Bibliografie: Mogoșanu și Stratan 1966, p. 335; Lazarovici 1971, p. 30; 1974, p. 63; 1975a, p. 22, 25; 1983a, p. 16; Kutzián 1972, p. 115, nr. 232; Roman 1971, p. 83; 1973, p. 59-60; Moga și Radu 1977, p. 238; Mărghitan 1979, p. 15, 57-58; Lazarovici 1979b, p. 206; Oprinescu 1981, p. 43;

Gudea și Moșiu 1983, p. 192, 193; Moroz-Pop 1983a, p. 477; Rogozea 1987, p. 355; 1994; 1995a, p. 81 și urm.; 1998, p. 185; 1993, p. 215; Gumă 1993, p. 294; 1995, p. 102; Muntean 1995; Drașovean și alii 1996; Kacsó 1999, p. 114; Ciugudean 2000, p. 79; Boroneanț 2000, p. 92; Petrescu 2000a, p. 20-21; Păunescu 2001, p. 201-202; Moga și Bochiș 2001; Moga și Sîrbu 2002-2003; Bochiș 2004, p. 56.

c) Într-o peșteră fără nume s-a descoperit material arheologic atipic.

Bibliografie: Rogozea 1987, p. 355.

2. Vestigii preistorice.

a) Terasa Dumbrăvița.

Pe această terasă de confluență, în marginea de NE a satului, încadrată la NE de râul Bega și la SV de Pârâul Poeni, se află o locuire aparținând paleoliticului superior.

Dumbrăvița I este așezarea principală, iar Dumbrăvița II este cea secundară.

Bibliografie: Popescu D. 1960, p. 567; 1961a, p. 133; 1962, p. 516; 1962a, p. 201; 1963, p. 452; 1963a, p. 570; 1964, p. 561; 1964a, p. 385; 1965, p. 469; 1965a, p. 587; 1968, p. 678; 1969, p. 509; 1970, p. 493; 1970a, p. 431; Mogoșanu 1968, p. 303-307; 1968a, p. 644-647; Mogoșanu și Stratan 1966, p. 335-340; Stratan 1970, p. 8, 14; Babeș 1971, p. 386; Comșa 1971a, p. 16; Mărghitan 1979, p. 17-18; Gudea și Moșiu 1983, p. 191; Moroz-Pop 1983a, p. 476-477; Jungbert 1985-1986, p. 387-389; Păunescu 2001, p. 182-201; Boroneanț și Boroneanț 2002, p. 27, 33.

b) Punctul Dealul Viei.

Pe o terasă având circa 25 m altitudine față de râul Bega, aflată pe partea din stânga acestuia, la jumătatea distanței dintre Românești și Curtea, s-a descoperit o așezare paleolitică și o alta aparținând culturii Starčevo-Criș.

Bibliografie: Mogoșanu și Stratan 1966, p. 340; Lazarovici 1979b, p. 206; Moroz-Pop 1983a, p. 477.

c) Din hotar provin fragmente ceramice Gornea – Kalakača.

Bibliografie: Gumă 1993, p. 294.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul Izvorul Miron.

Mănăstirea ortodoxă este ctitorită în secolul XX cu hramul Sfântul Proroc Ilie.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 218.

4. Mine și cariere.

a) Punctul Dealul Cremeniș.

Aici s-ar fi exploatat silex în vremea preistoriei.

Bibliografie: Comșa 1971a, p. 16.

▣

⁴¹⁸ Luca 2005, p. 309-310.

493. Rovinița Mare (comuna Denta, județul Timiș)⁴¹⁹

1. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează un denar republican roman emis de L. Porcius Licinius.

Bibliografie: *Mitrea* 1965, p. 494; 1965a, p. 611; *Glodariu* 1974, p. 291; *Gudea și Moșiu* 1983, p. 193; *Medeleț* 1994a, p. 282.

▣

494. Rovinița Mică (comuna Denta, județul Timiș)

1. Descoperiri monetare.

a) Aici s-a descoperit un bronz mijlociu emis de Nerva.

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 282.

▣

495. Rudicica (comuna Moșnița Nouă, județul Timiș)

▣

496. Rudna (comuna Giulvăz, județul Timiș)⁴²⁰

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Unca* sau *Humca*.

La circa 2 km SV de sat se află un tell de mari dimensiuni, tăiat de calea ferată ce trece spre Cruceni. De la suprafața solului s-au recoltat fragmente ceramice neolitice, de epoca bronzului și dacice (?). Tot aici s-ar afla o necropolă de inhumație de epocă neprecizată și o necropolă plană de incinerare, în urne, de la sfârșitul epocii bronzului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 160; *Gumă* 1993, p. 294.

2. Vestigii prefeudale.

a) De aici provine un vas de secolele VII-VIII d.Chr.

Bibliografie: *Stanciu* 2000, p. 158; *Dulea* 2002-2003, p. 257.

3. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea ortodoxă de lângă sat a avut hramul *Sfântului Dimitrie*. Ea este menționată în secolul XVI d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii* 2000, p. 218; *Țeicu* 2002, p. 42; 2003b, p. 91.

4. Descoperiri monetare.

a) În pădurea localității s-a descoperit un taler contrafăcut de la Maximilianus II.

Bibliografie: *Șepilici* 2001.

▣

497. Rugi (comuna Păltiniș, județul Caraș-Severin)⁴²¹

1. Descoperiri monetare.

a) O monedă preromană provine din arealul localității.

Bibliografie: *Medeleț* 1994a, p. 282.

▣

498. Ruginosu (comuna Copăcele, județul Caraș-Severin)⁴²²

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Gruniul cu Cremene* sau *Gruniul Cremeni*.

Stațiunea neolitică se află la NV de sat și de aici are două niveluri de locuire (Vinča B₂ și B₂/C).

Aici ar fi și surse de silex.

Bibliografie: *Babeș* 1971, p. 386-387; *Comșa* 1971, p. 17; *Lazarovici* 1971, p. 25, 26; 1973, p. 30, 38-40; 1975, p. 8; 1976, p. 203; 1979b, p. 206; 1981, p. 179-181; *Lazarovici et alii* 1991, p. 61, 81, 83-84; *Petrovsky* 1977, p. 452; *Mărghitan* 1979, p. 49-50; *Kalmar* 1984, p. 394; *Drașovean* 1996, p. 33, 113; *Gurgu* 2001, p. 53.

b) Punctul *Căminul Cultural*.

În zona bisericii ortodoxe s-au descoperit fragmente ceramice vinciene. *Gruniul cu Cremene* se află la aproximativ 1,5 km NE de acest punct.

Bibliografie: *Gurgu* 2001.

▣

499. Rusca (comuna Teregova, județul Caraș-Severin)⁴²³

1. Vestigii preistorice.

a) În 1969 s-a descoperit un topor din piatră șlefuită cu gaură pentru fixarea mânerului datat în epoca bronzului.

Bibliografie: *Petrovsky* 1977, p. 453.

▣

500. Rusca Montană (comună, județul Caraș-Severin)⁴²⁴

⁴²¹ *Luca* 2004, p. 118; 2004a, p. 127; 2005, p. 311.

⁴²² *Luca* 2004, p. 118; 2004a, p. 127-128; 2005, p. 312.

⁴²³ *Luca* 2004, p. 118; 2004a, p. 128; 2005, p. 312.

⁴²⁴ *Ibidem*.

⁴¹⁹ *Ibidem.*, p. 310.

⁴²⁰ *Ibidem.*, p. 311.

1. Mine și cariere.

a) Cariera Rusca Montană.

Aceasta a fost exploatată în epoca medievală și modernă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 136.

☐

501. Ruschița (comuna Rusca Montană, județul Caraș-Severin)⁴²⁵

1. Mine și cariere.

a) Mina de fier și plumb Ruschița.

Mina a fost exploatată în epoca medievală și modernă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 122.

b) Carierele Ruschița.

Aceasta a fost exploatată în epoca romană, medievală și modernă după Vasile Boroneanț. Volker Wollmann crede că exploatarea marmurei de aici începe doar în anul 1884.

Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 260; *Boroneanț 2000*, p. 135-136.

☐

502. Rusova Nouă (comuna Berliște, județul Caraș-Severin)⁴²⁶

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La celălalt capăt al satului, față de punctul 2a, se află o așezare de secolele III-IV d.Chr. și o alta de secol XII d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336; *Mare 2004*, p. 200.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Dealul Morii.

În hotarul localității, pe malul din stânga *Pârâului Vicinic*, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 282; *Mare 2004*, p. 200.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul La Zăcătoare.

În apropierea punctului *Dealul Morii* se găsesc morminte.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336; *Mare 2004*, p. 200.

☐

503. Rusova Veche (comuna Berliște, județul Caraș-Severin)⁴²⁷

1. Vestigii preistorice.

a) La răscrucea dintre drumul spre Vrani și Berliște s-au descoperit silexuri.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 320, 338; *1999-2000*, p. 459.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității, în apropierea grajdurilor CAP, sunt urme de activitate metalurgică databilă între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 320, 338; *1999-2000*, p. 459; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Mare 2004*, p. 200.

☐

504. Ruștin (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☐

⁴²⁵ *Luca 2004*, p. 118; *2004a*, p. 129; *2005*, p. 313.

⁴²⁶ *Luca 2004*, p. 119; *2004a*, p. 128-129; *2005*, p. 313.

⁴²⁷ *Luca 2004*, p. 119; *2004a*, p. 129; *2005*, p. 313-314.

S.

505. Sacoșu Mare (comuna Darova, județul Timiș)⁴²⁸

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Valea Codrului.

Așezarea aparținând culturii Tiszapolgár se află într-un punct situat la NV de sat, între două dealuri plantate cu vii (*Culmea Luciului* la nord și *Dealul Codrului* la SV) și de drumul comunal spre Silagiu.

Față de așezarea medievală timpurie de la *Burău*, cea eneolitică se află la circa 800 m, mergând spre vest, în direcția cursului apei.

Tot aici s-au descoperit și materiale ceramice daco-romane.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1979a; 1983a*, p. 479; *Lazarovici 1979b*, p. 206; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1983a*, p. 16; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *2004*, p. 380; *Oprinescu 1995b*, p. 58; *Benea 1996b*, p. 283; *Mare 2004*, p. 200; *Bochiș 2004*, p. 56.

b) Tezaurul format din obiecte de aur a fost descoperit în anul 1961 în via mătușii lui Nicolae Dascăl din localitate.

Descoperirea se datează la începutul perioadei hallstattiene.

Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 48; *Popescu D. 1975*, p. 41-43; *Gumă 1993*, p. 245, 294.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Izvorul Mare.

În vatra actuală a localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului suprapusă de una hallstattiană.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 193; *Moroz-Pop 1983a*, p. 479; *Gumă 1993*, p. 294.

b) Punctul Dâmbul lui Piciu.

Punctul se află la limita de vest a localității. Materialele arheologice colectate aparțin culturii Vatina și epocii hallstattiene.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 479; *Gumă 1993*, p. 294.

c) Punctul Burău.

Punctul se află în *Valea Codrului*, la NV de localitate, la o distanță de circa 1,5 km de localitate.

Materialele arheologice descoperite aici aparțin secolelor III-IV și VII-VIII d.Chr.

Bibliografie: *Popescu D. 1965a*, p. 593; *Moroz-Pop 1979; Moroz-Pop 1983a*, p. 477, 479; *Mărghitan 1985*, p. 107-112; *Benea 1996b*, p. 282-283; *Mare 1997*, p. 123; *Stanciu 2000*, p. 158; *Dulea 2001*, p. 210, 240; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 93-94, 200, 201.

3. Vestigii dacice.

a) Punctul Ogașu Pascului sau Codru.

Punctul este situat la circa 2 km NV de localitate, în *Valea Codrului*. Aici s-a descoperit ceramică dacică, dar și hallstattiană.

Bibliografie: *Popescu D. 1967*, p. 526; *1967a*, p. 361; *Moroz-Pop 1983a*, p. 477.

4. Movile de pământ.

a) Punctul Dâlma.

În hotar este microtoponimul de mai sus.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 160.

☒

506. Sacoșu Turcesc (comună, județul Timiș)⁴²⁹

1. Vestigii preistorice.

a) Dintr-un loc neprecizat provine un **depozit** din piese de metal (bronz) (epoca mijlocie a bronzului).

Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 103.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 194; *Gudea și Ghiurco 1988*, p. 175.

3. Movile de pământ.

a) Punctul Gomila din hotarul Chevereșului.

Movila de pământ se află pe hotarul cu satul Chevereșu Mare.

⁴²⁸ Luca 2005, p. 315-316.

⁴²⁹ *Ibidem.*, p. 316-317.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

b) Punctul *Movila de la Hotar*.

Pe hotarul cu Stamora Română se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

4. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea franciscanilor observanți este amplasată lângă Recaș în secolul XIV d.Chr. cu hramul *Sfintei Fecioare*.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 220.

5. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează monede izolate de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 195.

b) De aici provine o monedă de argint de la Constantinus I.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 182; *Mare 2004*, p. 201.

☒

507. Sacu (comună, județul Caraș-Severin)⁴³⁰

1. Vestigii preistorice.

a) La școala din localitate sunt două piese neolitice realizate prin șlefuirea pietrei (topoare).

Bibliografie: *** 1982, p. 326.

b) Punctul *Zăvoi*.

Fragmente ceramice preistorice atipice.

Bibliografie: *** 1988, p. 273.

c) Punctul *Bucium*.

Fragmente ceramice preistorice atipice.

Bibliografie: *** 1988, p. 273.

d) Punctul *Sat Bătrân*.

Fragmente ceramice preistorice atipice.

Bibliografie: *** 1988, p. 273.

e) Punctul *Izlaz*.

Aici a fost identificat un nivel aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *** 1988, p. 273.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul *Ferma Horticolă sau Țărinioara-Pelcea*.**

Aici s-au descoperit fragmente ceramice aparținând grupului cultural Balta Sărată și altele ale culturii Basarabi.

Bibliografie: *** 1988, p. 273; *Rogozea 1992*, p. 49-50; 1994, p. 181; 1995; 1995a; 1997, p. 12; 1998, p. 184; *Rogozea și Cedică 1996*; 1997; *Gumă 1993*, p. 215, 294; 1997, p. 15.

☒

508. Sadova Nouă (comuna Slatina-Timiș, județul Caraș-Severin)

☒

509. Sadova Veche (comuna Slatina-Timiș, județul Caraș-Severin)⁴³¹

1. Vestigii preistorice.

a) În anul 1943 s-a descoperit în prundișul râului Timiș o piesă macrolitică de silex databilă în paleoliticul inferior.

Bibliografie: *Mărghitan 1979*, p. 13; *Jungbert 1985-1986*, p. 389-390.

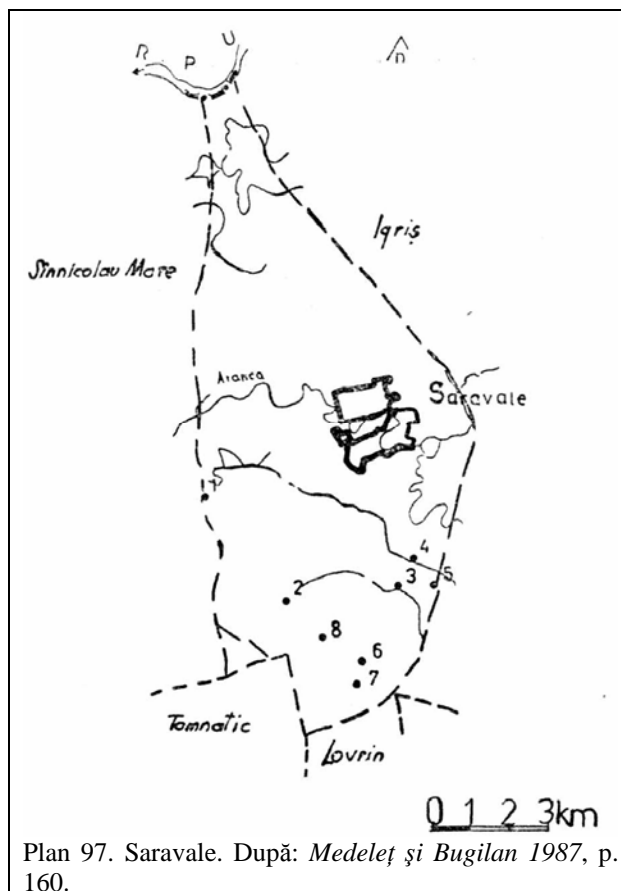
2. Descoperiri monetare.

a) În hotarul satului s-a descoperit o monedă de bronz de la Valentinianus I.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 201.

☒

510. Saravale (comuna Sânpetru Mare, județul Timiș)⁴³²

⁴³⁰ Luca 2004, p. 120; 2004a, p. 129; 2005, p. 317.

⁴³¹ Luca 2004, p. 120; 2004a, p. 129; 2005, p. 318.

⁴³² Luca 2005, p. 318-319.

1. Movile de pământ.

a) O movilă de pământ este amplasată la 3,8 km vest de vatra satului, în hotar cu Sânnicolau Mare, în preajma unui fir de apă, la 0,5 km în stânga căii ferate Periam – Sânnicolau Mare.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

b) La circa 4 km SV de vatra satului, de asemenea lângă un fir de apă, în partea din dreapta drumului de legătură Saravale – Tomnatic, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

c) La circa 3,5 km sud de vatra satului, în preajma a două fire de apă, în stânga drumului de legătură Sânpetru Mare – Saravale, la sud de calea ferată Sânpetru Mare – Tomnatic, se află un grup de trei movile de pământ. Ele fac parte dintr-un grup mai mare de movile (vezi Igrîș).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

d) La circa 5 km sud de vatra localității, în preajma drumului de legătură Saravale – Tomnatic, la SE de movila nr. 2 din grupul de mai sus, se află trei movile de pământ relativ apropiate între ele.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

e) **Punctele Gomila lu' Becilă, Gomila Roscopane, Gomila lu' Mândra, Gomila de la Cearna, Movila Păduche și Movila Planişte.**

Toate aceste microtoponime se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

2. Vestigii preistorice.

a) Din hotar provine ceramică hallstattiană.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 294.

3. Vestigii daco-romane.

a) Aici s-a descoperit un mormânt daco-roman conținând ceramică lucrată la roată și mărgelile (secolul IV d.Chr.).

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 286; *Mare 2004*, p. 201.

4. Vestigii medievale.

a) Aici se află o ruină de biserică asociată cu o ruină de clădire (mănăstire ?).

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 221.

☒

511. Sasca Montană (comună, județul Caraș-Severin)⁴³³

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) **Peștera Dubanăț.**

Peștera se găsește în Valea Nerei, Cheile Șușarei.

Piese din paleolitic, neolitic, epoca bronzului și epoca medievală.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 453; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 299; *Petrescu 2000a*, p. 24; *2004*, p. 19-20; *Boroneanț 2000*, p. 38; *Mare 2004*, p. 201.

b) **Peștera din Colțu Cătănii.**

Aceasta este situată pe Valea Gheorghe, pe versantul din stânga.

Materialul ceramic recoltat aparține perioadei eneolitice, culturii Coțofeni, epocii bronzului, Hallstattului și epocii medievale.

Bibliografie: *** 1979, p. 433; *Petrovsky et alii 1981*, p. 432-433; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 299; *Petrescu 1997*, p. 31; *2000a*, p. 23; *2004*, p. 18; *Boroneanț 2000*, p. 38; *Radu 2002*, p. 27.

c) **Peștera Nr. 7 din Crno Polje.**

De pe planșeul peșterii s-a recoltat o oală de lut.

Bibliografie: *Petrescu 2004*, p. 18.

2. Vestigii preistorice.

a) Într-o cărămidărie s-a descoperit o spadă datată Ha A₁-B₂.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 453; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Gumă 1993*, p. 256, 294.

3. Vestigii dacice.

a) Pe Valea Șușarei, în dreptul unui grohotiș, s-a descoperit un fragment ceramic dacic.

Bibliografie: *** 1979, p. 433.

☒

512. Sasca Română (comuna Sasca Montană, județul Caraș-Severin)⁴³⁴

La est de localitate, în Cheile Nerei, se află o serie de peșteri:

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) **Peștera de la Lacul Dracului.**

Peștera este situată lângă Lacul Dracului la o altitudine absolută de 210 m și la 3 m deasupra cursului Nerei.

Nu se cunosc materiale arheologice care să provină de aici.

Bibliografie: *Olariu și Cădariu 1977*, p. 11-12; *Petrovsky 1979a*, p. 253; *Rogozea 1987*, p. 358.

b) **Peștera Boilor.**

Se află lângă poteca turistică pe versantul din stânga Nerei.

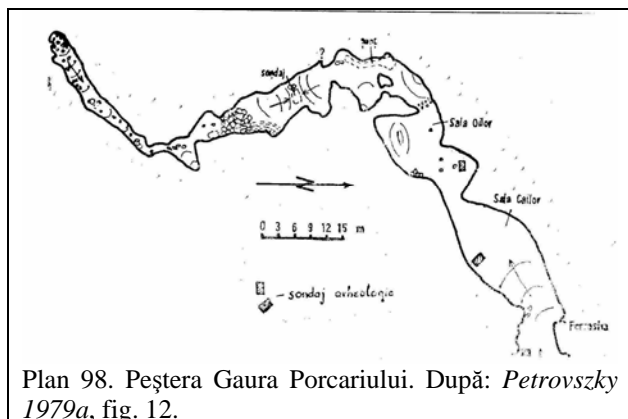
⁴³³ Luca 2004, p. 120-121; 2004a, p. 130; 2005, p. 319-320.

⁴³⁴ Luca 2004, p. 121-123; 2004a, p. 130-133; 2005, p. 320-323.

În *Grota Boilor* se poate locui. Nu se cunosc materiale arheologice care să provină de aici.

Bibliografie: Olariu și Cădăriu 1977, p. 12; Petrovszky 1979a, p. 250-251; Rogozea 1987, p. 358; Boroneanț 2000, p. 19.

c) **Peștera Gaura Porcariului.**

Plan 98. Peștera Gaura Porcariului. După: Petrovszky 1979a, fig. 12.

Peștera se află la o altitudine de 240 m, cu 50 de m deasupra Nerei, în apropierea *Ogașului Porcariului*.

Materiale arheologice care provin de aici aparțin eneoliticului (cultura Tiszapolgár) și perioadei medievale.

Bibliografie: Olariu și Cădăriu 1977, p. 14; Petrovszky 1979a, p. 247-248; Lazarovici 1983a, p. 14; Rogozea 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 26; 2004, p. 23; Boroneanț 2000, p. 39-40; Păunescu 2001, p. 162-163.

d) **Peștera Dubova.**

Este una dintre cele mai mari peșteri din chei. Intrarea acesteia este suspendată la 20 m înălțime. Ea se află pe versantul din stânga văii, nu departe de *Ogașului Porcariului*.

Fragmentele ceramice descoperite aici aparțin neoliticului, perioadei medievale și moderne.

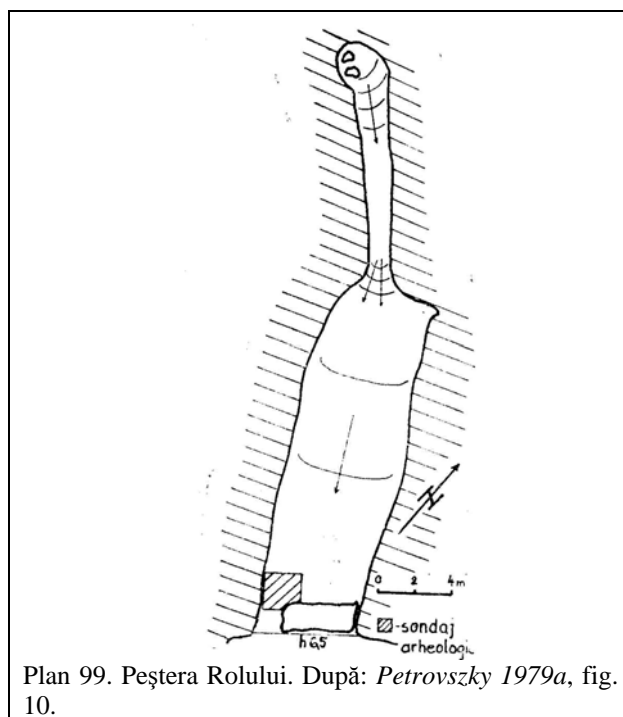
Bibliografie: Olariu și Cădăriu 1977, p. 14, 17; Petrovszky 1977, p. 453; Lazarovici 1979b, p. 190, 206; Rogozea 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 24; Boroneanț 2000, p. 38-39; Radu 2002, p. 27.

e) **Peștera Rolului (Adam Neamțu).**

Situată în *Cârșia Rolului* la 270 înălțime și la 300 m în aval de *Cantonul Damian*, pe partea din dreapta drumului.

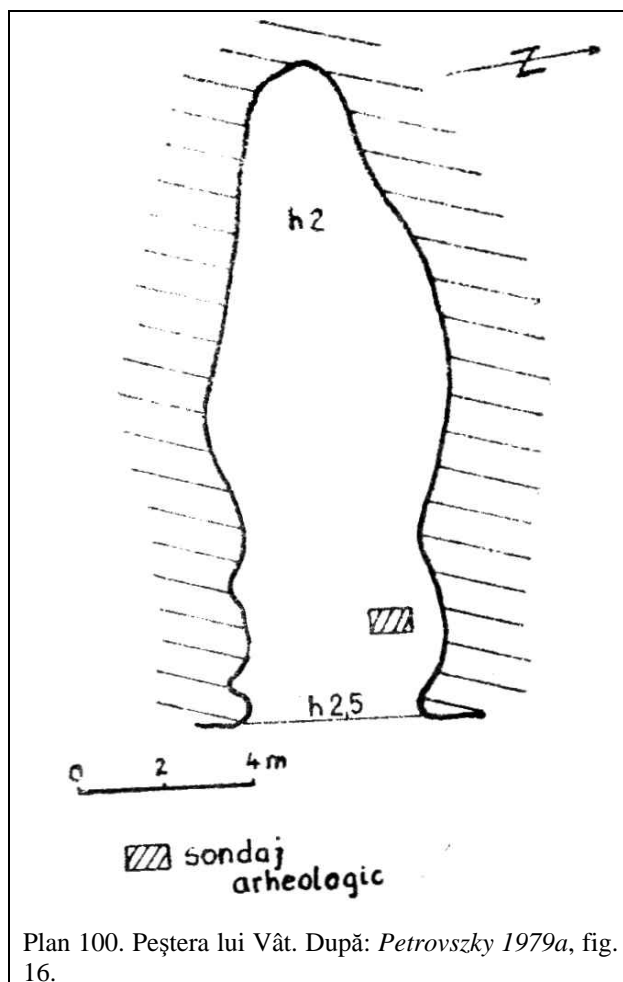
Fragmentele ceramice recoltate aici sunt din neolitic (cultura Sălcuța), epoca bronzului, cea medievală și modernă.

Bibliografie: Olariu și Cădăriu 1977, p. 16-17; Petrovszky 1977, p. 453; 1979a, p. 245, 247; Lazarovici 1979b, p. 206; Rogozea 1987, p. 358; Petrescu 2000a, p. 32; 2004, p. 31; Boroneanț 2000, p. 40; Radu 2002, p. 27.

Plan 99. Peștera Rolului. După: Petrovszky 1979a, fig. 10.

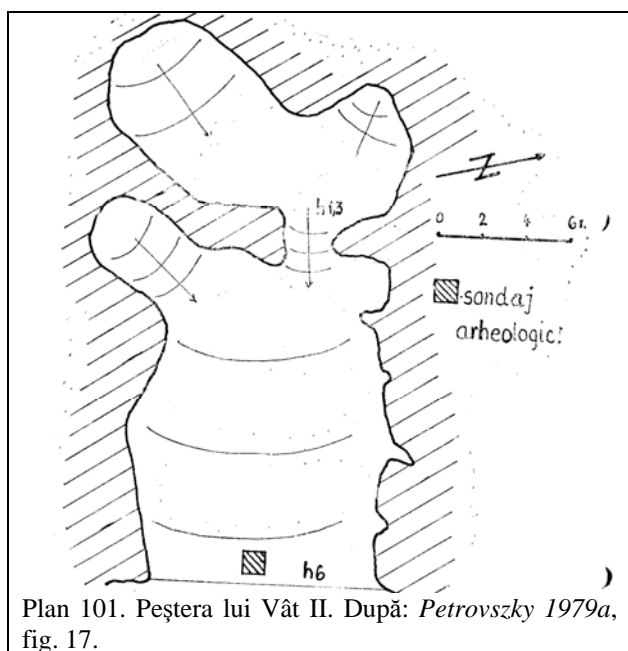
f) **Peșterile lui Vât și Peștera lui Vât II.**

Plan 100. Peștera lui Vât. După: Petrovszky 1979a, fig. 16.

Acestea sunt situate la circa 200-250 m de *Valea Seacă, Padina Ulmului*.

În peșteri s-au descoperit urme de locuire medievale.

Plan 101. Peștera lui Vât II. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 17.

Bibliografie: *Olariu și Cădariu 1977*, p. 17; *Petrovszky 1979a*, p. 251-253; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2004*, p. 34.

g) Peștera din Pânza Albinii.

Nu se cunosc materiale arheologice care să provină de aici.

Bibliografie: *Olariu și Cădariu 1977*, p. 18; *Rogozea 1987*, p. 358.

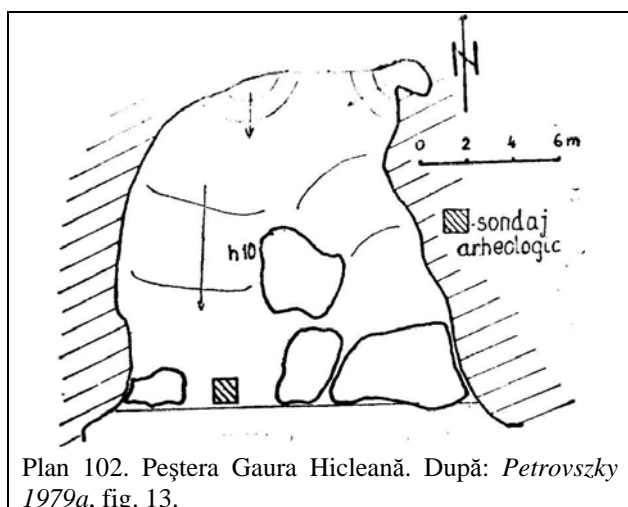
h) Peștera Dubovăț.

Peștera se află în carstul din Valea Nerei.

Materialele arheologice descoperite aici aparțin epipaleoliticului, epocii medievale și secolului XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanț 2000*, p. 39; *Petrescu 2004*, p. 20.

i) Peștera Gaura Hicleană.

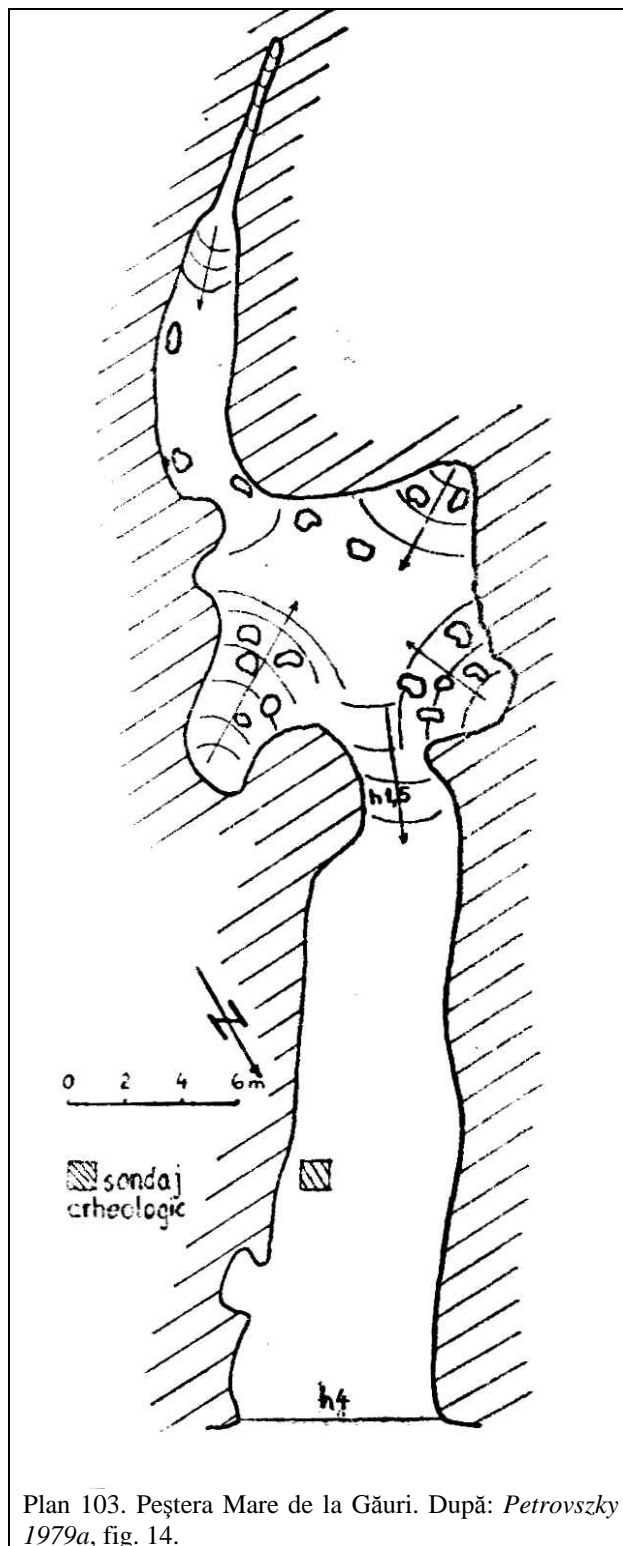

Plan 102. Peștera Gaura Hicleană. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 13.

Peștera se află în carstul din Cheile Nerei, versantul din dreapta, în dreapta *Ogașului Văii Rele*, sub *Vârful Ciochii*.

Materialele arheologice descoperite aici aparțin secolului XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 248-249; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanț 2000*, p. 39; *Petrescu 2004*, p. 22.

Plan 103. Peștera Mare de la Găuri. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 14.

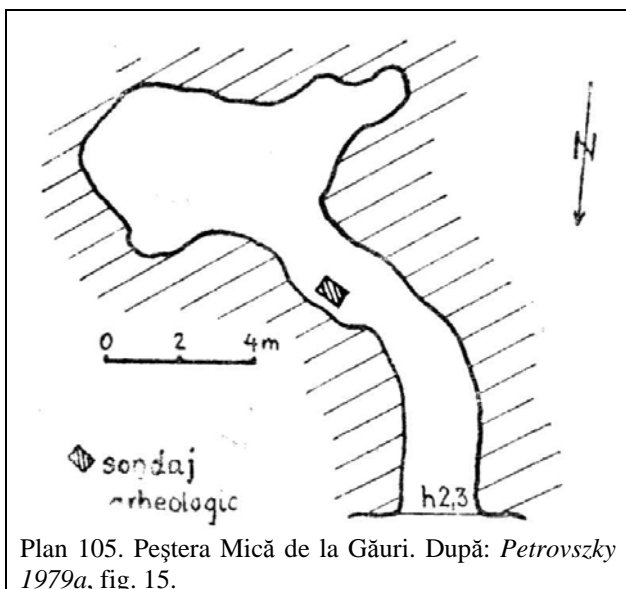
j) Peștera Mare de la Găuri.

Peștera se află în carstul din Cheile Nerei, pe versantul din stânga, în *Cotul Tulburii*.

Materialele arheologice descoperite aici aparțin eneoliticului, perioadei daco-romane, medievale și secolului XV-XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky 1979a*, p. 249-250; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 32; *2004*, p. 27; *Boroneanț 2000*, p. 39; *Mare 2004*, p. 201.

k) Peștera Mică de la Găuri.

Plan 105. Peștera Mică de la Găuri. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 15.

Aceasta este situată la circa 30 m est, în amonte de Peștera Mare.

Bibliografie: *Petrovsky 1979a*, p. 250.

l) Peștera Mică de lângă Peștera lui Văt.

Peștera se află în carstul din Valea Nerei, versantul din stânga, Valea Padina Ulmului, la 200 m de Valea Seacă.

Materialele arheologice descoperite aici aparțin epocii medievale.

Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 30; *2004*, p. 27; *Boroneanț 2000*, p. 39.

m) Peștera 2 Mai.

Peștera este situată pe versantul din stânga al Văii Carașului, în dreptul tunelului fostei căi ferate înguste.

Din cavitate s-au recoltat fragmente ceramice medievale și de epocă modernă.

Bibliografie: *Petrovsky et alii 1981*, p. 431; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanț 2000*, p. 40-41; *Petrescu 2004*, p. 26.

n) Peștera nr. 1 din Socolovăț.

Peștera se află pe versantul din stânga al Văii Carașului pe aceeași linie cu Peștera Socolovăț. Peștera se află la aproximativ 150 m înălțime față de oglinda apei râului.

Fragmentele ceramice recoltate aparțin perioadei medievale și moderne.

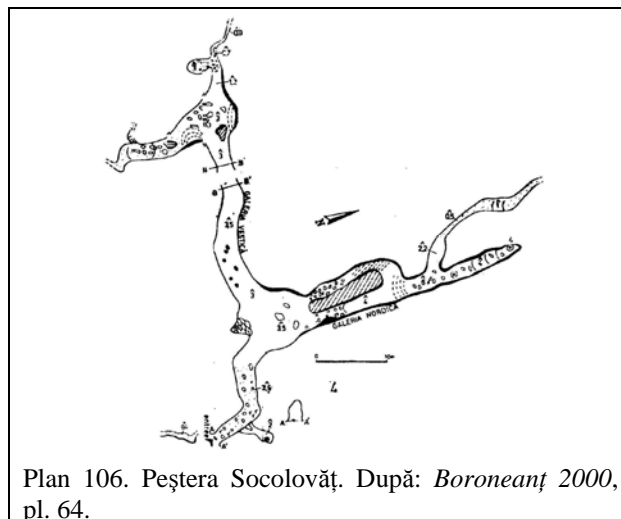
Bibliografie: *Petrovsky et alii 1981*, p. 431-432; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanț 2000*, p. 41; *Petrescu 2004*, p. 32.

o) Peștera Socolovăț.

Peștera se află pe versantul din stânga Văii Carașului, la circa 1,2-1,5 km în aval de Peștera 2 Mai la baza unui perete de stâncă de 20 m.

Fragmentele ceramice recoltate aparțin perioadei medievale și moderne.

Bibliografie: *Petrovsky et alii 1981*, p. 431; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 32-33; *2004*, p. 32; *Boroneanț 2000*, p. 41.

Plan 106. Peștera Socolovăț. După: *Boroneanț 2000*, pl. 64.

2. Vestigii preistorice.

a) În Cimitirul ortodox s-a descoperit un silex ce poate fi neolitic.

Bibliografie: *** 1979, p. 434.

b) În zona vărsării Ogașului Potoc în Nera s-a descoperit un gratoar.

Bibliografie: *** 1979, p. 434.

c) Punctul Cut sau Cotul Mare.

Aici s-au descoperit fragmente ceramice eneolitice.

Bibliografie: *** 1979, p. 434.

d) Punctul Priod.

Pe culme s-a descoperit o așezare aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *** 1979, p. 434.

3. Movile de pământ.

a) În hotarul localității se semnalează mai multe movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

4. Vestigii de perioadă romană.

a) Pe versantul din stânga Văii Camenița, la vreo 50 m depărtare de cursul apei, se observă cu claritate urmele drumului roman.

Bibliografie: *** 1979, p. 434.

5. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Se amintesc și monede.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Drăgoescu 1995*, p. 370; *Mare 2004*, p. 201.

6. Mine și cariere.

a) **Mina de aur, cupru, plumb și fier Sasca Română.**

Mina de aici a funcționat în epoca romană și cea medievală.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 122-123; *Drăgoescu 1995*, p. 344.

□

513. Sat Bătrân (comuna Armeniș, județul Caraș-Severin)⁴³⁵

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul Dealul Bisericii, Vârful Bisericii sau Cucuiul lui Gădulea.**

La aproximativ 3 km de Slatina-Timiș, pe un promontoriu care străjuiește intrarea în sat, au fost semnalate construcții romane.

Pare a fi vorba, însă, despre o biserică de secolele XIV-XV d.Chr.

Aici se semnalează și inscripții romane.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 132, 134; *Mărghitan 1980a*, p. 64; *Benea și Bejan 1987-1988*, p. 249-250; *Țeicu 1993*, p. 240; *1998*, p. 132; *2003*, p. 369-370; *IDR*, III, 1, p. 138.

2. Vestigii medievale.

a) În tradiția locală se păstrează faptul că în punctul *Cracul Popii* ar fi o așezare veche, iar în punctul *Sub Motolan* o necropolă.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 370.

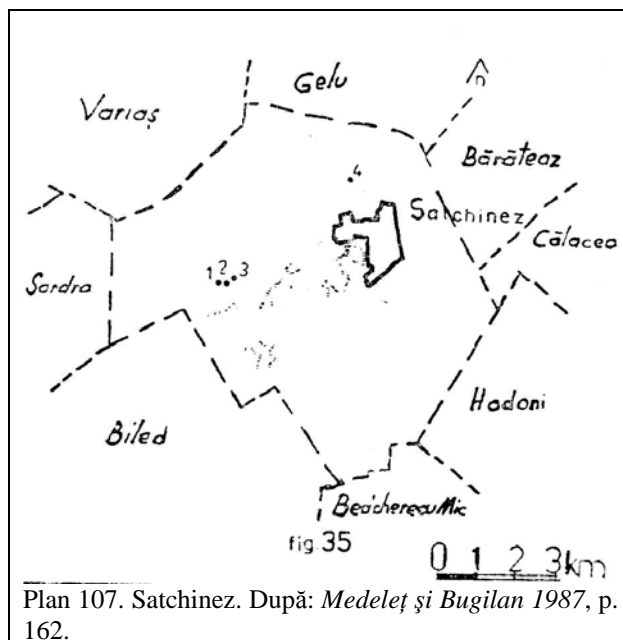
□

514. Satchinez (comună, județul Timiș)⁴³⁶

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

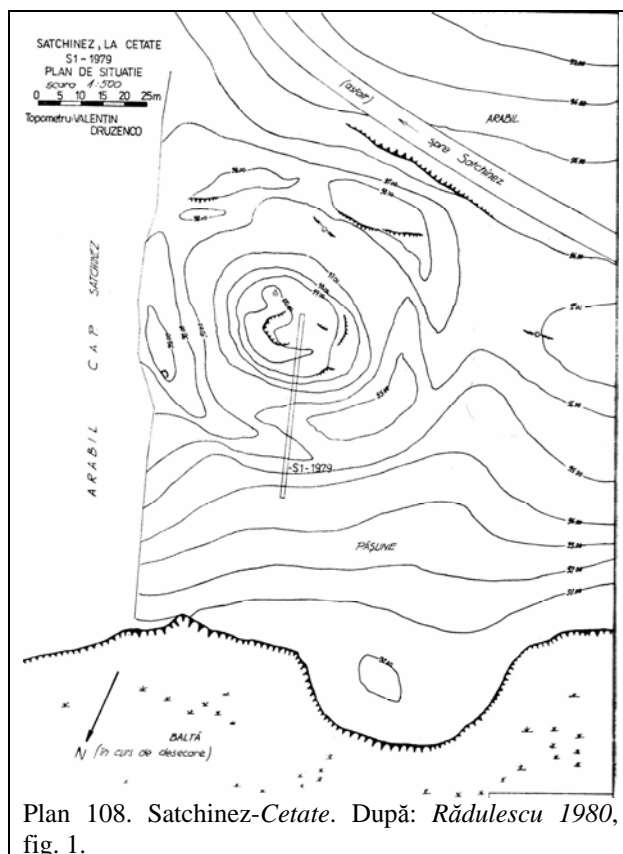
a) Așezarea neolitică se află la 300 m SV de localitate, pe o terasă care înaintea în fosta baltă a comunei, astăzi secată. Materialele arheologice descoperite cu prilejul cercetărilor sistematice de aici aparțin culturii Vinča și Basarabi.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 206; *1998a*, p. 26; *Lazarovici și Kalmar 1993*, p. 41, 43; *Drașovean 1993*; **** 2001*, p. 819, 820.

Plan 107. Satchinez. După: *Medeț și Bugilan 1987*, p. 162.

b) Punctul Grădiște, Cetate sau Așezarea IX.

Plan 108. Satchinez-Cetate. După: *Rădulescu 1980*, fig. 1.

La 800 m vest de sat, unde există o formă de teren cu aspect de movilă artificială, există o fortificație din Evul Mediu dezvoltat. Pe platoul superior s-au descoperit mai multe morminte deranjate (secolele XVIII-XIX d.Chr.), dar și materiale ceramice neolitice (Vinča A).

Bibliografie: *Rădulescu 1980*; *1999-2001*, p. 48; **** 2001*, p. 819; *Medeț și Bugilan 1987*, p.

⁴³⁵ *Luca 2004*, p. 123-124; *2004a*, p. 134; *2005*, p. 323.

⁴³⁶ *Luca 2005*, p. 324-326.

162; *Drașovean 1989*, p. 36-37; *Drăgoescu 1995*, p. 344; *Muntean 1997; 1998a*, p. 355.

2. Vestigii preistorice.

a) Pe hotarul localității s-a descoperit un topor de cupru de tip Jászladány, varianta Bradu și un altul mai greu de încadrat tipologic (piesele pot face parte dintr-un depozit).

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 44, 46; *Lazarovici 1975a*, p. 29; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.

b) Din hotarul localității provine o piesă izolată din bronz și un tipar bivalv pentru turnat topoare cu disc de tip B1.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193; *Gogâltan 1999*, p. 103; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 40.

c) În hotarul localității se află o așezare Gornea – Kalakača.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 295.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Pământul Galben.

În anul 1973 s-a descoperit, cu ocazia unei periegeze, în apropierea drumului spre localitatea Variaș, 8 gropi menajere. Materialele arheologice recoltate aparțin secolelor III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1981a*, p. 157; *1981a*, p. 21-22; *1995-1996*, p. 130; *2004*, p. 380; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Benea 1996b*, p. 283-283; *Mare 2004*, p. 201, 202.

b) Lângă fosta baltă a comunei s-au descoperit urme daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 284; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 202.

c) Pe partea din stânga șoselei Satchinez – Șandra, la circa 12 km vest de Stația de 110 KW, pe o terasă care coboară într-o pantă lină, au fost descoperite resturile unei așezări daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 284; *Mare 2004*, p. 202.

d) La sud de stația de compresoare Satchinez și la 1 km vest de șoseaua spre Șandra, a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 284; *Mare 2004*, p. 202.

e) Lângă sonda 935, în apropierea Parcului petrolier nr. 4, a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 284-285; *Mare 2004*, p. 202.

f) În partea din dreapta drumului spre Variaș, la nord de localitatea Satchinez, într-un mal abrupt aflat în stânga Pârâului Sixe, au fost descoperite urme de locuire daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 285; *Mare 2004*, p. 202.

g) Între Parcul 1 și Parcul 2 aparținând de schela de extracție Șandra a fost identificată o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 285; *Mare 2004*, p. 202.

h) La vest de Parcul 2, pe un mic promontoriu, în imediata apropiere a șoselei petroliere, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 285; *Mare 2004*, p. 202.

4. Vestigii prefeudale.

a) Într-un loc neprecizat de pe teritoriul localității se află materiale ceramice de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 241; *2002-2003*, p. 257.

5. Movable de pământ.

a) Un grup format din trei mobile de pământ se află amplasate la circa 3 km vest de sat, în partea din dreapta drumului Satchinez – Biled, în imediata vecinătate a acestuia.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

b) Punctul Sixău.

La 2,2 km NV de sat, între drumul de legătură Satchinez – Gelu și calea ferată, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 161.

6. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează monede romane izolate (Diocletianus, Constantinus I, Constans, Constantius II, Valens).

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 283; *Rădulescu 1999-2001*, p. 51; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 182; *Mare 2004*, p. 201, 202.

b) În hotarul satului s-a descoperit o monedă mică din bronz de la Constantinus.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 182.

c) De pe teritoriul localității se cunosc 11 monede din bronz de la Constantinus I și 3 de la Constantius II.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183.

✠

515. Satu Mare (comuna Secusigiu, județul Arad)⁴³⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul La Vii sau Weingärden.

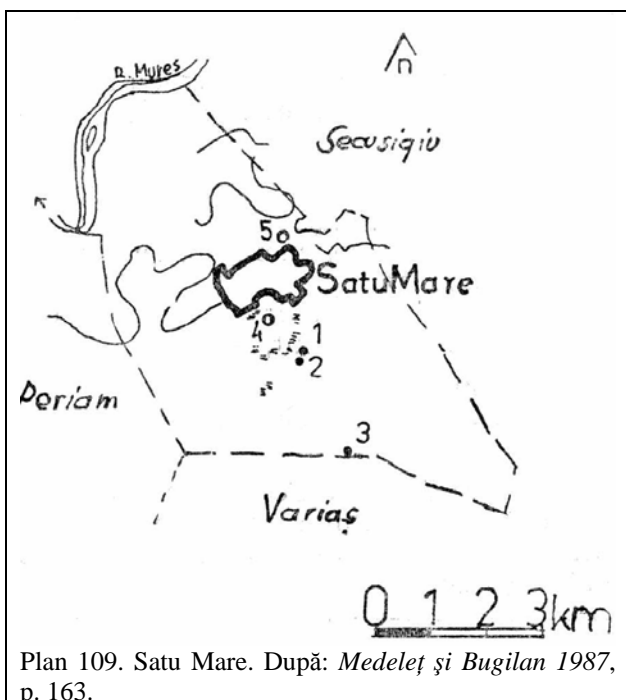
La vest de sat se află o mărură înaltă de 15 m înconjurată din trei părți de albia râului Aranca și apărată dinspre est cu un șanț. Așezarea are peste

⁴³⁷ *Ibidem.*, p. 326-327.

5 ha și este locuită în epoca mijlocie și târzie a bronzului, dar – poate – și în neolitic și eneolitic. Aici s-ar afla și o necropolă de înhumăție din epoca bronzului.

În anul 1907 s-a adus la Muzeul din Viena un **depozit de bronzuri** ce poate proveni din așezarea de mai sus. În compoziția depozitului există și obiecte din aur sau cupru.

Bibliografie: Popescu D. 1956, p. 199; Vulpe 1975, p. 60, 68; Bader 1972, p. 89, 99; Mărghitan 1980, p. 74; Andrițoiu 1992, p. 79; 1993, p. 100; Rogozea 1997, p. 12; Gumă 1997, p. 51; Gogâltan 1999, p. 103-106; 2004, p. 97, 103; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 40; Bochiș 2004, p. 56; *** 1999, p. 104.

Plan 109. Satu Mare. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 163.

2. Din puncte neprecizate provin mai multe obiecte:

- Un apărător de braț, un pumnal din bronz și un tipar (epoca mijlocie a bronzului).
- O urnă fragmentară din a doua epocă a fierului.
- Obiecte din fier, fără alte precizări.
- Două monede de bronz din vremea lui Constantin cel Mare.
- Doi cercei medievali din argint.

Bibliografie: Gogâltan 1999, p. 106-107; Mare 2004, p. 202; *** 1999, p. 104.

3. Vestigii preistorice.

- La sud de sat sunt amplasate, pe malul unui dintre malurile moarte ale Arancăi, două movile de pământ, apropiate.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 162; *** 1999, p. 104.

4. Movile de pământ.

- La sud de sat, la hotarul cu Variașul, se află o movilă de pământ cu cota 107.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 162; *** 1999, p. 104.

b) Punctul Cimitirul Sârbesc.

- La sud de sat, la vest de drumul Satu Mare – Variaș este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 162; *** 1999, p. 104.

c) Punctul Lalica Humca.

- La NE de sat, în fosta grădină domonială, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 162.

- În secolul XIV d.Chr. aici funcționa o biserică de mir.

Bibliografie: Rusu A.A. și Hurezan 2000, p. 128.

6. Descoperiri monetare.

- Din hotarul localității provin doi denari republicani romani emiși de Cn. Domitius Ahenobarbus și L. Manlius Torquatus.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 283.

✠

516. Satu Nou (comuna Lovrin, județul Timiș)⁴³⁸

1. Vestigii daco-romane.

- La sud de sat au fost descoperite urmele unei așezări daco-romane.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 286; Mare 2004, p. 202.

✠

517. Săcălaz (comună, județul Timiș)⁴³⁹

1. Vestigii preistorice.

- În hotarul localității s-a descoperit o așezare neolitică.

Bibliografie: Lazarovici 1979b, p. 206; Gudea și Moșiu 1983, p. 192.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

- Între perimetrul orașului Timișoara și cel al localității Săcălaz, la S de calea ferată Timișoara – Jimbolia, pe un teren agricol, s-a descoperit o așezare aparținând secolelor IV-V d.Chr. precum și fragmente medievale timpurii.

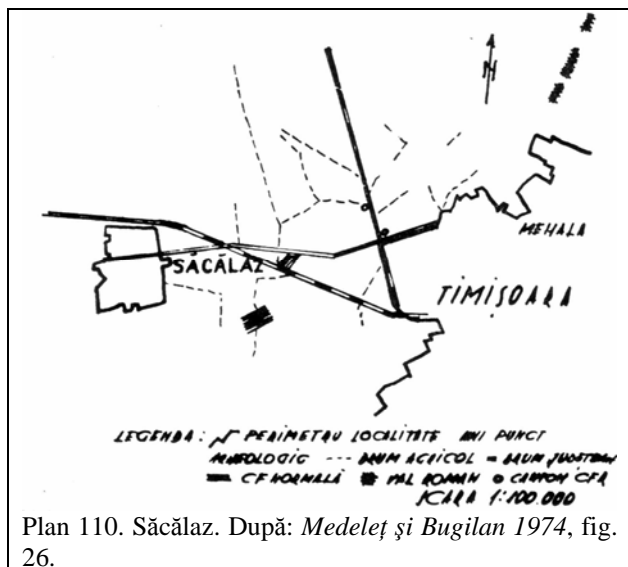
Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1974, p. 89; Gudea și Moșiu 1983, p. 194; Mărghitan 1985, p. 112; Benea 1996b, p. 286; Mare 2004, p. 202.

⁴³⁸ *Ibidem.*, p. 327.

⁴³⁹ *Ibidem.*, p. 327-328.

b) Într-o movilă din hotarul localității s-a descoperit un inel de metal având gravată o pasăre, într-un mormânt de inhumație cu cal, scări de șa și – probabil – o sabie.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 163; *Bejan și Mare 1998*, p. 331.

Plan 110. Săcălaz. După: *Medeleț și Bugilan 1974*, fig. 26.

3. Vestigii medievale.

a) Tot în perimetrul comunei, în zona dintre calea ferată Timișoara – Jimbolia și șoseaua care are aceeași rută, înainte de intersecția acestora la E de comună, se găsesc fragmente ceramice de secolele X-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1974*, p. 92; *Mărghitan 1985*, p. 112.

4. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează monede izolate (denari republicani romani).

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 283.

b) În anul 1941 s-a descoperit o monedă mare de bronz de la Iovianus.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183; *Mare 2004*, p. 202.

c) În anul 1874 s-a descoperit o monedă de aur de la Theodosius (II ?).

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183; *Mare 2004*, p. 202.

d) Un antoninian de la Elagabal s-a descoperit în anul 1964 pe un drum de țară care leagă localitatea de Sânandrei.

Bibliografie: *Mitrea 1965*, p. 499; *1965a*, p. 616.

☐

518. Săceni (comuna Traian Vuia, județul Timiș)

☐

519. Sălbăgel (comuna Găvojdia, județul Timiș)⁴⁴⁰

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Seliște*.

Așezarea aparținând culturii Vinča este situată într-o zonă colinară, la circa 2 km NV de satul Sălbăgel. Platoul este delimitat la NV de valea *Redina de la Izvoare* și la SE de valea mlăștinoasă a *Pârâului Spăiei*.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 207; *Moroz-Pop 1983; 1983a*, p. 477; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Drașovean 1996*, p. 113; *1996a*, p. 272; *Drașovean și Mariș 1998*, p. 99, 100.

☐

520. Sălbăgelu Nou (comuna Sacu, județul Caraș-Severin)⁴⁴¹

1. Mobile de pământ.

a) La circa 600 m nord de sat, la est de livada de pomi, sunt semnalate patru mobile de pământ aliniate la o distanță de 100 m una de alta.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 162.

☐

521. Sălciua Nouă (comuna Pișchia, județul Timiș)

☐

522. Sărăzani (comuna Bârna, județul Timiș)⁴⁴²

1. Mobile de pământ.

a) Punctul *Trei Gomili* sau *Gomili*.

La NE de sat, în izlaz, către satul Botinești, sunt semnalate mobile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 163.

☐

523. Sâmbăteni (comuna Păuliș, județul Arad)⁴⁴³

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Către Cicireni*.

Între Sâmbăteni și Păuliș, de-a lungul drumului care traversează o terasă aluvionară înaltă de 10-11 m care formează o pantă abruptă către Mureș, s-au cules mii de artefacte din mai multe perioade istorice.

⁴⁴⁰ *Ibidem.*, p. 329.

⁴⁴¹ *Luca 2004*, p. 124; *2004a*, p. 134.

⁴⁴² *Luca 2005*, p. 329.

⁴⁴³ *Ibidem.*

Bibliografie: Blăjan și Dörner 1978, p. 128; *** 1999, p. 109.

2. Vestigii medievale.

a) Punctul Săliște.

Aici ar fi vechea vatră a satului.

Bibliografie: Roska 1942, p. 251, nr. 2. *** 1999, p. 110.

□

524. Sânanndrei (comună, județul Timiș)⁴⁴⁴

1. Vestigii preistorice.

a) În localitate s-a descoperit un depozit format din obiecte de cupru preistorice.

Bibliografie: Vulpe 1975, p. 69; Lazarovici 1975a, p. 29.

b) Dintr-un loc neprecizat provine un **depozit de bronzuri** precum și ceramică (epoca timpurie și mijlocie a bronzului). Descoperirile s-au efectuat pe malul unei ape.

Bibliografie: Gogâltan 1999, p. 107.

c) De aici provin mai multe fragmente de brățări și o sârmă spiralică din aur, preistorice.

Bibliografie: Gumă 1993, p. 245, 295.

d) Aici se află o așezare hallstattiană.

Bibliografie: Gumă 1993, p. 295.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Oxenbrickel*, *Ocsabrickel*, *Ocsăplaț* sau *Ocsaplaț*.

În hotar, la 500 m SE de sat, s-a descoperit o mare așezare neolitică multistratigrafiată, aflată la 250 m SE de comună. Locul este înconjurat de foste brațe ale râului Bega.

Materialele arheologice descoperite aparțin culturii Vinča și grupului cultural Foeni, importuri Tisa clasice și ceramică Latène.

Tot aici se află și o necropolă prefeudală (secolele VII-VIII / IX d.Chr.).

Bibliografie: Lazarovici 1979b, p. 207; Gudea și Moțiu 1983, p. 192; Mare 1994; Drăgoescu 1995, p. 346; Drașovean 1996, p. 113-114; 1996c; Jongsma și Greenfield 1996; Bejan și Drașovean 1997; Bejan 1995, p. 80-85; Mare 1998, p. 293; 2004, p. 123-125, 203; Dulea 2001-2002, p. 210, 226; El Susi 1999-2000; 2003; Muntean și Muntean 2001; Marțiș 2002; Gogâltan 2004a, p. 67; *** 2001, p. 819; *** 2002-2003a, p. 621.

b) La circa 100 m de Parcul 1, pe un promontoriu înconjurat cu stuf, pe traseul conductei, la circa 0,60-0,80 m adâncime, s-a descoperit o întinsă așezare daco-romană suprapusă de o alta datat între secolele X-XII d.Chr.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 287-288; Mare 2004, p. 20, 203.

c) La circa 2 km spre vest pe traseul conductei apare o așezare daco-romană suprapusă de o alta prefeudală de secolele VI-VIII d.Chr.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 288; Mare 2004, p. 203.

3. Movile de pământ.

a) În hotar sunt semnalate mai multe „dâmburi” care par a fi naturale.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 164.

4. Vestigii medievale.

a) În secolul XIX se mai vedea, către Cerneteaz, o cetate de pământ, dublă. Cele două incinte rotunde erau legate între ele cu șanțuri și val.

Bibliografie: Rădulescu 1999-2001, p. 48-49.

5. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează un tezaur monetar format din 75 denari republicani romani descoperit în anul 1840.

Bibliografie: Glodariu 1974, p. 292; Gudea și Moțiu 1983, p. 193; Medeleț 1994a, p. 284.

b) Pe teritoriul localității se semnalează denari imperiali romani.

Bibliografie: Gudea și Moțiu 1983, p. 195; Drăgoescu 1995, p. 371.

c) Aici s-a descoperit o monedă din bronz de la Constantius I.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 184; Mare 2004, p. 202, 203.

d) În anul 1872 s-au descoperit două monede mici din bronz de la Constantinus I.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 184; Mare 2004, p. 202, 203.

e) Tot de aici provine o monedă din argint de la Valens.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 184.

f) Un denar de la Marcus Aurelius s-a descoperit în comună.

Bibliografie: Mitrea 1964, p. 579; 1964a, p. 383.

□

525. Sângeorge (comuna Gătaia, județul Timiș)

□

526. Sânmartinu Maghiar (comuna Uivar, județul Timiș)⁴⁴⁵

1. Descoperiri monetare.

⁴⁴⁴ *Ibidem.*, p. 329-331.

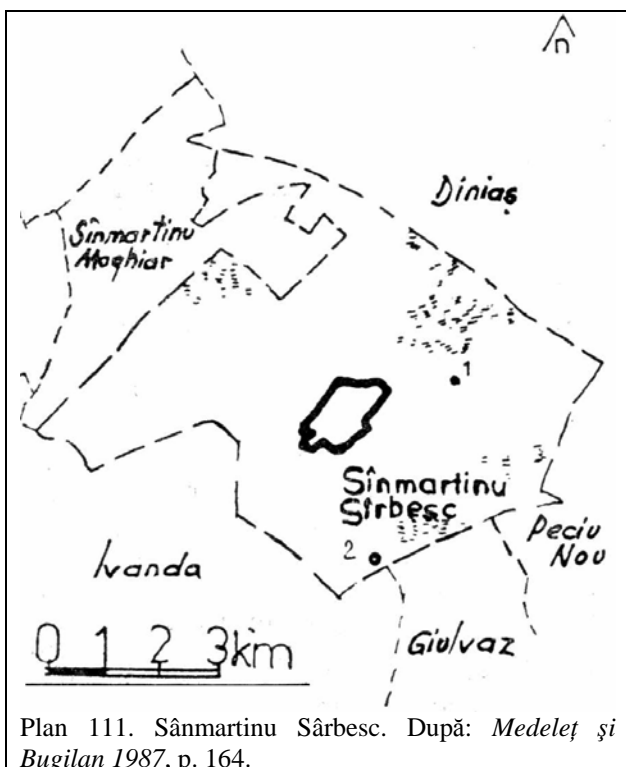
⁴⁴⁵ *Ibidem.*, p. 331.

a) De aici provine, fără alte precizări, o monedă din bronz de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 184.

✕

527. Sânmartinu Sârbesc (comuna Peciu Nou, județul Timiș)⁴⁴⁶

1. Mobile de pământ.

a) La 1,2 km est de vatra satului, în dreapta drumului Peciu Nou – Sânmartinu Sârbesc, este cartată o movilă de pământ înaltă de circa 2 m și cu diametrul de 25 m.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 164.

b) Punctul Gomila Spartă.

La intersecția hotarelor satelor Giulvăz, Ivanda și Sânmartinu Sârbesc se află o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 165.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: Gudea și Moțiu 1983, p. 194.

3. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: Gudea și Moțiu 1983, p. 194.

b) În anul 1905 s-a descoperit un mic vas din lut în care se aflau monede de bronz (31 bucăți; Constantinus I (?) și Constans).

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 184; Mare 2004, p. 203.

✕

528. Sânmihaiu German (comuna Sânmihaiu Român, județul Timiș)

✕

529. Sânmihaiu Român (comună, județul Timiș)⁴⁴⁷

1. Mobile de pământ.

a) Punctul Gomilă sau Gomila lui Ulița Gheorghe, zis Goroană.

La circa 2 km SV de sat și la 1,5 km NV de stația de cale ferată Parța, traversată de un drum agricol, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 165.

2. Punctul Deal sau La Deal.

a) În partea de SV a localității, la ieșirea spre Diniaș, se află un tell întins ca suprafață. De pe suprafața acestuia s-au recoltat fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Alte materiale ceramice recoltate aici aparțin epocii neolitice (cultura Starčevo-Criș, grupul Foeni), epocii timpurii a bronzului și Evului Mediu timpuriu.

Bibliografie: Mare 2004, p. 203; informații Cosmin Urian.

3. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează un denar republican și un denar imperial roman.

Bibliografie: Glodariu 1974, p. 293; Gudea și Moțiu 1983, p. 193; Medeleț 1994a, p. 284.

✕

530. Sânnicolau Mare (oraș, județul Timiș)⁴⁴⁸

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare neolitică (Tiszapolgár), dar și ceramică Tisa și Bucovăț.

Bibliografie: Lazarovici 1979b, p. 207; 1983a, p. 17; Gudea și Moțiu 1983, p. 192; Bochiș 2004, p. 56.

b) Pe teritoriul localității s-a descoperit o daltă de cupru.

⁴⁴⁶ *Ibidem.*, p. 331-332.

⁴⁴⁷ *Ibidem.*, p. 332-333.

⁴⁴⁸ *Ibidem.*, p. 333-337.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 81.

c) Într-un punct neprecizat s-a descoperit un tipar pentru turnarea topoarelor cu marginile ridicate.

Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 108, 207; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 40.

d) Pe malul Arancăi, într-un loc neprecizat din hotarul localității s-au descoperit materiale ceramice Basarabi.

Din colecțiile vechi ale MBT se cunosc artefacte aparținând culturii Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 71; *1993*, p. 215, 295; *Cedică 1998*.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Vüle Promotor* sau *Parcela lui Fullajtár*.

În acest punct s-a descoperit o necropolă de epoca bronzului pe o movilă de pământ care este amplasată la 1,2 km SV de oraș, în partea din stânga căii ferate Periam – Valcani, pe malul Arancăi.

Materialele arheologice de aici aparțin epocii timpurii și mijlocii a bronzului (cultura Mureș).

Tot aici s-au descoperit monede din secolul III d.Chr. până în secolul XVII d.Chr.

Bibliografie: *Luminosu 1972*, p. 30; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 166; *Gumă 1997*, p. 29, 30; *Gogâltan 1999*, p. 107, 108; *Bejan 2004*, p. 380.

b) Punctul *Cărămidărie* sau *Fabrica de Cărămidă*.

Punctul se află la circa 1 km de necropola descrisă anterior, la est de aceasta.

Aici se află, după toate probabilitățile așezarea care se poate lega de necropola descrisă anterior.

În acest punct s-a descoperit și un inel din aur aflat astăzi la Muzeul național din Budapesta (ca parte a unui cimitir gepid).

La E de fabrică s-a descoperit un lanț, brățări și două securi de bronz (poate **depozit de bronzuri**).

Bibliografie: *Luminosu 1972*, p. 30; *Moga și Gudea 1975*, p. 140; *Gumă 1993*, p. 256, 295; *Medeleț 1998*, p. 308; *Gogâltan 1998*, p. 18; *Mare 2004*, p. 79-80.

c) Punctul *Seliște* sau *Săliște*.

O așezare romană pare a se situa în acest punct aflat spre NE de *Cărămidăria Veche*, în stânga drumului care duce spre Saravale.

Aici s-a descoperit o monedă mare de la Iustinian în zona unui „vechi cimitir” unde s-au găsit și un inel de bronz într-un mormânt de inhumație, o monedă de bronz de la Commodus și alte patru sau cinci de la Traian, Hadrian, Marcus Aurelius, Aurelian și Constantin cel Mare. Poate că acest loc a servit drept necropolă între secolele VI-IX d.Chr.

Aici s-au descoperit și fragmente ceramice eneolitice târzii (Baden cu elemente Coțofeni).

În același perimetru s-au descoperit așezări de secolele IV-VI, VIII-IX, XI-XII și XVII-XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Moga și Gudea 1975*, p. 141; *Rusu 1977*, p. 205; *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 200; *Ardeț 1988*, p. 122, 128, 131; *Gogâltan 1995a*, p. 60; *Benea 1996b*, p. 288; *Crișan S. 1998*, p. 3; *Medeleț 1998*, p. 308; *Rădulescu 1999-2001*, p. 61-62; *Dulea 2001*, p. 241; *2002-2003*, p. 257; *Muntean și Muntean 2001*, p. 270; *Bejan 1995-1996*, p. 131-132; *2004*, p. 380; *Bejan și Grec 2000*; *2001*; *2002*; *2003*; *Bejan et alii 1997*; *1998*; *2004*; *Mare 2004*, p. 36, 62-63, 203, 204.

d) La circa 2 km vest de oraș, în dreapta drumului spre Dudeștii Vechi, se află o movilă cu diametrul de circa 30 m și înălțimea de circa 3 m. Din cercetările de suprafață rezultă fragmente ceramice de epoca bronzului.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 166; *Muntean și Muntean 2001*, p. 270.

e) Punctul *Ana Major*.

La 6 km de localitate, pe malul Mureșului, s-a distrus o movilă de pământ. Cu această ocazie s-au descoperit 11 vase întregi de la începutul epocii bronzului. Unele recipiente ceramice erau pline cu cenușă.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 166; *Gumă 1993*, p. 295; *Gogâltan 1995a*, p. 60; *Muntean și Muntean 2001*, p. 270; *Mare 2004*, p. 204.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Cărămidăria Veche*.

Mai la est de fabrica de cărămidă s-au descoperit fragmente ceramice romane. În zonă pare a fi funcționat un cimitir roman.

Poate că de aici provine vasul creștinat cu monograma *Sfântului Andrei*.

Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 140-141; *Benea 1996b*, p. 288; *1999a*, p. 204; *Mare 2002-2003*, nr. 26; *2004*, p. 203, 204.

b) Punctul *Cartierul Sighet*.

Aici pare a fi funcționat o așezare romană.

Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Moga și Gudea 1975*, p. 141; *Benea 1994*, p. 318; *1996b*, p. 288; *Németh 1999-2000*, p. 388; *Hügel 2000*, p. 34; *Hurduzeu 2001*, p. 122; *Bejan 2004*, p. 380.

c) Punctul *Vale*.

În apropierea punctului *Seliște*, între drumul care duce spre Saravale și un șanț mare fără apă (fostul curs al Arancăi) s-a descoperit un cimitir roman din care s-au cercetat 6 morminte.

Bibliografie: Moga și Gudea 1975, p. 141-142; Benea 1996b, p. 288; Pop 2003, p. 268; Mare 2004, p. 203.

4. Movile de pământ.

a) Un grup de movile sunt amplasate la circa 6 km sud de localitate, în stânga căii ferate Periam – Valcani și în stânga drumului de legătură Sânnicolau Mare – Nerău. Diametrele lor sunt cuprinse între 15 și 30 m, iar înălțimea între 2 și 3,5 m.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 165; Muntean și Muntean 2001, p. 270.

b) Două movile de pământ sunt amplasate în dreapta și stânga căii ferate Periam – Valcani.

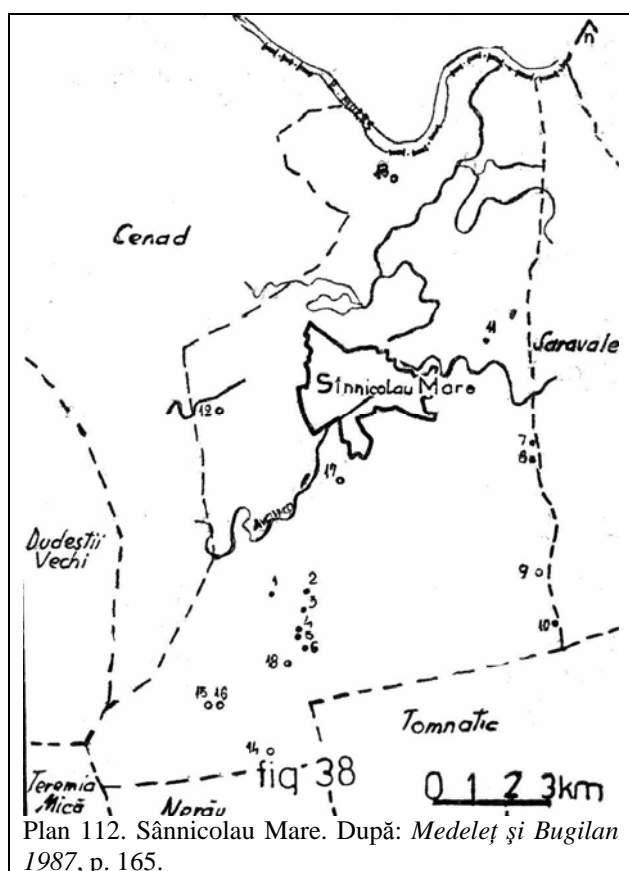
Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 165; Muntean și Muntean 2001, p. 270.

c) La circa 6 km SE de oraș, în hotar cu Saravale, în apropierea unui fir de apă, este cartată o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 165.

e) O altă movilă de pământ este situată la circa 1,5 km SE de oraș, între șosea și calea ferată Timișoara – Sânnicolau Mare, în hotar cu satul Tomnatic.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 166; Muntean și Muntean 2001, p. 270.

f) O movilă de pământ este semnalată la NE de Cărmidăria Veche, în partea din stânga drumului

spre Saravale, în dreptul Troiței ce marca intrarea în localitate.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 166; Muntean și Muntean 2001, p. 270.

g) La circa 8,4 km SV de oraș, la hotarul acestuia cu satul Nerău, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 166; Muntean și Muntean 2001, p. 270.

h) Două movile de pământ, relativ apropiate între ele, se află la circa 7 km SV de oraș, în partea din stânga drumului Sânnicolau Mare – Nerău.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 166; Muntean și Muntean 2001, p. 270.

i) **Punctele Movila Lupilor, Handflandhügel, Hunca Șoșu, Hunca Farcii, Movila Țigîncii și Hunca Olariu.**

Toate aceste microtoponime se află în hotarul orașului.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 166.

5. Vestigii prefeudale.

a) La est de oraș, în hotar cu satul Saravale, în preajma Râului Aranca, în buza unui canal de desecare, au fost descoperite câteva vestigii care aparțin unui mormânt de inhumație.

Bibliografie: Medeleț 1998; Muntean 1998; Muntean și Muntean 2001, p. 270; Dulea 2001-2002, p. 226.

b) **Punctul Mina Major:**

În zona fermei cu același nume, pe malul Mureșului, la NE de oraș, s-a descoperit un mormânt de inhumație, alăturat mormântului unui cal.

Bibliografie: Medeleț 1998, p. 308; Mare 2004, p. 116, 123, 205.

c) **Punctul Jara.**

Din acest punct, aflat în preajma celor două cărămidării amintite mai sus, s-au colectat piese ce țin – după toate aparențele – de perioada avară.

Bibliografie: Medeleț 1998, p. 308-309; Mare 2004, p. 116.

6. Descoperiri monetare.

a) Din împrejurimile localității provine o drahmă emisă de Dyrhachium și o alta emisă de Apollonia.

Bibliografie: Medeleț 1994a, p. 284.

b) Aici s-a descoperit un denar imperial roman de la Hadrian.

Bibliografie: Drăgoescu 1995, p. 371.

c) **Punctul Seliste.**

La est de oraș, pe malul Arancăi, în zona unui vechi cimitir s-au descoperit monede romane, printre care și una de la Constantinus I.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 184; Mare 2004, p. 203.

d) De aici provine o monedă din bronz de la Constans.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 185; Mare 2004, p. 203.

e) Sunt semnalări de monede din bronz constantiniene.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 185; Mare 2004, p. 203.

f) În anul 1939 s-a descoperit o monedă mică din bronz de la Valentinianus II.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 185.

g) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.

Bibliografie: Mitrea 1972, p. 146; 1972a, p. 372; Rusu 1977, p. 205; Medeleț 1998, p. 308, 309; Mare 2004, p. 203.

h) În hotarul localității s-au descoperit 24 de piese de aur (după alții 23, 10 kilograme de metal prețios), dar și morminte, din perioada migrațiilor. După opinia generală a celor care publică tezaurul în anul 1799 acesta a fost vehiculat de avari.

Bibliografie: Rusu 1977, p. 197, 199, 205, 206; Mărghitan 1985, p. 113-125; Drăgoescu 1995, p. 347, 371; Rădulescu 1999-2001, p. 63.

□

531. Sânpetru Mare (comună)⁴⁴⁹

1. Movile de pământ.

a) La SV de localitate se află șase movile grupate pe 3 km². fac parte dintr-un câmp tumular ce se întinde în hotarul localităților Saravale și Igrăș.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 167.

b) Două movile de pământ sunt amplasate la 0,5 km sud de sat și la aceeași distanță una de alta.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 167.

c) La 2,5 km sud de sat se află două movile de pământ amplasate la circa 300 m una de cealaltă.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 167.

d) La SV de sat, pe linia hotarului cadastral cu satul Pesac, se înșiruie patru movile de pământ, amplasate la distanțe inegale între ele.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 167.

e) La 5,5 km sud de sat, în preajma unui fir de apă, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 167.

f) **Punctul Hunca Șișitac.**

Movila din acest punct are dimensiuni foarte mari (înălțimea de circa 18 m și diametrul de 41/61 m). Ea este amplasată la hotarul dintre Sânpetru Mare și Lovrin la circa 7,5 km SV de sat și are înălțimea absolută de 105 m.

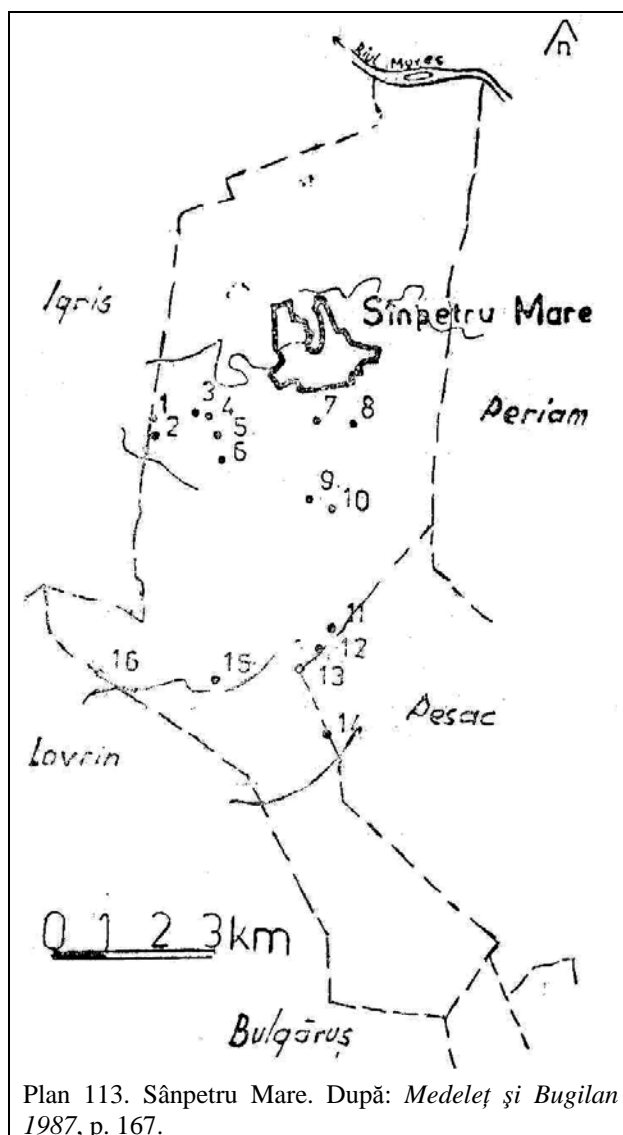
Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 167-168.

g) **Punctele Jezdiceva Unca, Buriceva Unca, Gorela Unca, Vodena Unca, Șira Unca, Cosiceva Unca, Velica Unca, Sabliceva Unca, Zariceva Unca, Plavișina Unca, Mačurina Unca, Uncile Tușakanov, Radivoieva Unca** (care are diametrul de circa 40 m și înălțimea de circa 8 m), **Bucurova Unca, Vrapțova Unca, Lațiceva Unca, Unca Șișitac, Pinnel Hügel și Höne Hügel.**

Toate aceste microtoponime se află în hotarul localității.

Unii cercetători au încercat să acrediteze ideea după care acest câmp de movile ar fi avare timpurii.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 168.

Plan 113. Sânpetru Mare. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 167.

2. Descoperiri monetare.

a) De aici provine un *solidus* barbarizat de la Helena.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 185; Șeptilici 2002-2003, p. 301; Mare 2004, p. 204.

⁴⁴⁹ *Ibidem.*, p. 337-338.

b) Alte referiri mai vechi de monede de la Constantinus I, Constans și Constantius II se adresează localității Sânpetru German.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 185; Mare 2004, p. 204.

□

532. Sânpetru German (comuna Secusigiu, județul Arad)⁴⁵⁰

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Dealu Mare.

Dintr-un punct neprecizat de pe acest deal provin piese gravetiene.

Bibliografie: Păunescu 2001, p. 221.

b) Punctul Izlaz.

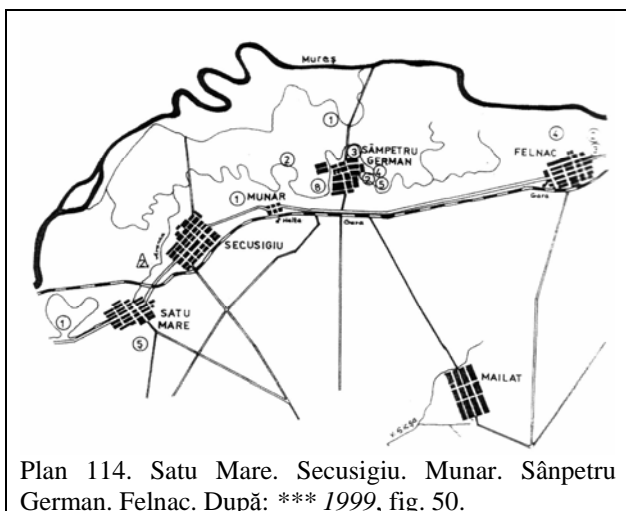
Aici s-a descoperit întâmplător un topor de aramă cu brațele în cruce.

Bibliografie: Vulpe 1975, p. 45; *** 1999, p. 111.

c) Punctul Sandberg.

Aici se află o așezare preistorică.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 166.

Plan 114. Satu Mare. Secusigiu. Munar. Sânpetru German. Felnac. După: *** 1999, fig. 50.

2. Movile de pământ.

a) Punctul Wolsberg.

În acest punct din hotar se află mai multe movile de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 166.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Malul Înalt.

Aici s-au descoperit fragmente ceramice aparținând culturilor Bodrogkeresztúr și Baden.

Bibliografie: Roman 1973, p. 59; 1976, p. 85; Roman și Némethi 1978, p. 12; Kalmar și Oprinescu 1986, p. 200, 203; Ardeț 1988, p. 122; Gumă 1993, p. 295, nr. 137; Luca 1998-2000, p. 311; 1999, p. 54, nr. 45; *** 1999, p. 111.

b) Punctul Fântâna Vacilor.

Din acest punct s-au recoltat materiale arheologice aparținând culturilor Bodrogkeresztúr, Baden, un mormânt de înhumare fără inventar, cinci morminte sarmatice din secolele III-IV d.Chr. și materiale de secolele X-XIII d.Chr.

Bibliografie: Popescu D. 1964, p. 555; 1964a, p. 389; 1966, p. 387; 1966a, p. 713; Dörner 1970, p. 451-455; Rusu 1971, p. 71; Lazarovici 1975a, p. 25; Roman 1976, p. 85; Roman și Némethi 1978, p. 12; Blăjan și Dörner 1978, p. 128; Mărghitan 1985, p. 125-126; Kalmar și Oprinescu 1986, p. 201; Ardeț 1988, p. 122, 125, 132; Gumă 1993, p. 295, nr. 137; Bejan 1995, p. 141; Luca 1998-2000, p. 311; 1999, p. 54, nr. 46; Oța 2004, p. 505; Mare 2004, p. 204; *** 1999, p. 111.

c) Punctul La Cărămidărie.

Aici s-a descoperit un fragment dintr-un vas eneolitic ornamentat cu o figurină feminină în altorelief, Venus de la Sânpetru German.

Tot de aici provin și fragmente ceramice aparținând culturii Baden.

Bibliografie: Nițu 1974, p. 24-29; Roman 1976a, p. 32; Roman și Némethi 1978, p. 12; Kalmar și Oprinescu 1986, p. 200; *** 1999, p. 111.

d) Punctul Rechberg sau Hotarul Rech.

De aici provine un topor de aramă cu brațele în cruce și două morminte de înhumare sarmatice (secolele III-IV d.Chr.) și șase monede lipite una de alta (Constantin I, Constans și Constantius).

În acest punct se află o așezare fortificată din epoca bronzului.

Bibliografie: Mitrea 1963, p. 471; 1963a, p. 596; Dörner 1970, p. 456; Roman 1971, p. 91; Vulpe 1975, p. 44; Lazarovici 1975a, p. 29; Rusu 1977, p. 204; Gogâltan 1995a, p. 57 și urm.; Luca 1999, p. 54, nr. 46; Medeleț și Bugilan 1987, p. 166; Bejan 1995-1996, p. 130; Mare 2004, p. 204; *** 1999, p. 111.

e) Punctul Magazin.

Aici s-a descoperit o așezare, la marginea unei cariere de nisip, de epocă mijlocie a bronzului și o alta hallstattiană. Tot din acest punct provine mormântul unui călăreț avar (cu o monedă de aur) și resturile ceramice ale unei așezări de secolele XI-XIII d.Chr.

Bibliografie: Dörner 1960, p. 423-433; 1962, p. 223; 1962a, p. 541; 1970, p. 456-457; Mitrea 1962, p. 541; 1962a, p. 223; Blăjan și Dörner 1978, p. 128; Mărghitan 1985, p. 126; Gumă 1993, p. 295; Mare 1998, p. 290-291; Bejan 1995-1996, p. 130-131; Bejan și Mare 1998, p. 331; 2004, p. 121-122, 204; Dulea 2001-2002, p. 215, 226; Muntean și Muntean 2001, p. 270; Oța 2004, p. 505; *** 1999, p. 112.

4. Din locuri neprecizate provin:

⁴⁵⁰ Ibidem., p. 338-341.

- a) O așezare Otomani și un **depozit de bronzuri**, seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).
- b) O brățară celtică.
- c) Un denar de la Antoninus Pius și fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
- d) O monedă de bronz de la Constantius II.
- e) Alte referiri mai vechi de monede de la Constantinus I, Constans și Constantius II se adresează localității Sânpetru German.
- Bibliografie:** *Roska 1942*, p. 204, nr. 110; *Mitrea 1962*, p. 539; *1962a*, p. 222; *Rusu 1963*, p. 208; *Zirra 1971*, p. 179; *Vulpe 1975*, p. 74; *Dörner 1976*, p. 41; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 107, 265-266; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 137, 256, 295, nr. 54; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 41; *Mare 2004*, p. 204; *** 1999, p. 111.

5. Vestigii prefeudale.

a) Punctul *Goliat*.

În acest punct s-au descoperit urme avare ce pot ține de o înmormântare simbolică.

Bibliografie: *Dörner 1970*, p. 456; *Rusu 1977*, p. 206; *Mărghitan 1985*, p. 126; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Medeleț 1998*, p. 310; *Mare 2004*, p. 204; *Dulea 2002-2003*, p. 257; *** 1999, p. 112.

b) Pe terenul fostului CAP s-a descoperit un mormânt de înmormântare din secolul X d.Chr.

Bibliografie: *Popescu D. 1964*, p. 555; *** 1999, p. 112; *Oța 2004*, p. 505.

6. Vestigii medievale.

a) Aici a existat o reședință nobiliară *Ecclesia Rotonda*.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 127-128; *Rădulescu 1999-2001*, p. 68.

b) În secolul XIV d.Chr. aici funcționa o biserică de mir cu hramul *Sfântului Petru*.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 129-130.

7. Descoperiri monetare.

a) Punctul *Satul Nou*.

Aici s-a descoperit un denar de la Traian.

Bibliografie: *** 1999, p. 111.

b) La vest de comună, lângă *Canalul Aranca*, s-a descoperit o monedă din secolul IV d.Chr de la Constantius II.

Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 411; *1966a*, p. 423; *Mare 2004*, p. 204; *** 1999, p. 111.

☒

533. Sânpetru Mic (comuna Variaș, județul Timiș)

☒

534. Sârbova (comuna Racovița, județul Timiș)⁴⁵¹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Dealul lui Novac*.

La 700 m est de sat erau menționate mai multe movile de pământ. S-a evidențiat existența unor urme de locuire din epoca bronzului, prima vârstă a fierului, secolele III-IV d.Chr. și Evului Mediu dezvoltat.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 168; *Gumă 1993*, p. 295; *Mare 2004*, p. 204-205.

☒

535. Scăiuș (comuna Fârliug, județul Caraș-Severin)⁴⁵²

1. Vestigii preistorice.

a) În islazul satului, la ieșirea din sat spre Zorlențu Mare, pe ambele părți ale drumului, se găsește o așezare neolitică (cultura Vinča).

Aici ar fi și surse de silex.

Bibliografie: *Comșa 1971*, p. 17; *Petrovsky 1977*, p. 454; *Lazarovici 1979b*, p. 207.

☒

536. Scărișoara (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

537. Sculia (comuna Gătaia, județul Timiș)⁴⁵³

1. Vestigii preistorice.

a) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-a descoperit un inel de aur cu capetele în formă de „bărcuță” (epoca mijlocie sau târzie a bronzului).

Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Gudea și Moșiu 1983*, p. 193; *Rogozea 1997*, p. 13; *Gogâltan 1998*, p. 17; *1999*, p. 108.

☒

538. Secaș (comună, județul Timiș)

☒

539. Seceani (comuna Orțișoara, județul Timiș)⁴⁵⁴

1. Vestigii preistorice.

⁴⁵¹ *Ibidem.*, p. 341.

⁴⁵² *Luca 2004*, p. 124; *2004a*, p. 134; *2005*, p. 341.

⁴⁵³ *Luca 2005*, p. 341.

⁴⁵⁴ *Ibidem.*, p. 342.

a) În hotarul localității se semnaleză o așezare aparținând purtătorilor culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Roman 1976*, p. 82.

b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192.

c) Pe teritoriul localității este o cetate de pământ necercetată arheologic.

Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 67.

▣

540. Secășeni (comuna Tievaniu Mare, județul Caraș-Severin)⁴⁵⁵

1. Vestigii medievale.

a) Pe teritoriul localității sunt amintite urme medievale timpurii.

Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Bejan 1985-1986*, p. 234.

b) Documentele din 14 iunie 1358, 22 martie 1363, 21 martie și 20 mai 1378 menționează movilele de hotar ale satului Secaş și ale *Movilei Voya*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 163.

▣

541. Secu (municipiul Reșița, județul Caraș-Severin)⁴⁵⁶

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) Peștera Gaura Pârșului.

Peștera este situată la altitudinea de circa 50 m față de *Peștera Gaura Turcului*, la baza peretelui stâncos.

Materialele arheologice descoperite aparțin culturii Coțofeni, epocii bronzului, dacice, perioadei medievale timpurii (secolele VIII-IX d.Chr.) și târzii.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 437-438; *Rogozea 1987*, p. 360; *Petrescu 2000a*, p. 26; *2004*, p. 23; *Boroneanț 2000*, p. 21; *Dulea 2001*, p. 238; *Mare 2004*, p. 200.

b) Peștera Gaura Turcului.

Peștera a fost fortificată în Evul Mediu.

Bibliografie: Informație amabilă Căstăian Mihai (Muzeul din Orăștie).

▣

542. Secusigiu (comună, județul Arad)⁴⁵⁷

1. Vestigii preistorice.

⁴⁵⁵ *Luca 2004*, p. 124; *2004a*, p. 134; *2005*, p. 342.

⁴⁵⁶ *Luca 2004*, p. 124; *2004a*, p. 134; *2005*, p. 342-343.

⁴⁵⁷ *Luca 2005*, p. 343.

a) Pe teritoriul comunei s-au descoperit, fără alte precizări topografice:

Un mormânt de incinerare, probabil hallstattian.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 295, nr. 132; *** *1999*, p. 115.

b) Punctul Dombi sau Hunci.

În marginea satului se află două movile de pământ în care s-a descoperit ceramică preistorică. Una dintre movile, sondată, arată o înălțime de 1,80 m

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 163-164.

2. Movile de pământ.

a) Punctele *Movila lui Lalica (Satu Mare), Dealul Dombii, Dealul sau Gomila Lupului*.

Microtoponimele se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 164.

b) La circa 1200 m vest de localitate, spre malul Mureșului, se află o movilă de 160 m lungime, 60 lățime și 11-12 m înălțime despre care se crede că ar fi fost înălțată de avari (?), mai degrabă tell.

Bibliografie: *** *1999*, p. 115; *Dulea 2001*, p. 245.

3. Descoperiri monetare.

a) Punctul *Gropile de la Morminții Borconilor*.

Un tezaur de monede romane republicane într-un vas de lut (23 exemplare, 214-77 î.Chr.).

Bibliografie: *Mitrea 1972*, p. 141; *1972a*, p. 367; *Medeleț 1994a*, p. 283; *** *1999*, p. 115.

▣

543. Sfânta Elena (comuna Coronini, județul Caraș-Severin)⁴⁵⁸

1. Vestigii preistorice.

a) Așezare Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 13; *1979b*, p. 207; *1983*, p. 16.

▣

544. Sichevița (comună, județul Caraș-Severin)⁴⁵⁹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Consiliul Popular (Primărie) și Magazinul Alimentar*.

Aici s-a descoperit o așezare aparținând culturii Starčevo-Criș și o alta din Hallstatt.

Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465; *Lazarovici 1983*, p. 16-17; *Kalmar 1984*, p. 394; *Gumă 1993*, p. 295.

⁴⁵⁸ *Luca 2004*, p. 125; *2004a*, p. 135; *2005*, p. 343-344.

⁴⁵⁹ *Luca 2004*, p. 125; *2004a*, p. 135; *2005*, p. 344-345.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul Dealul Mieilor.

Dealul este situat la NE de Sichevița, în hotar cu Liubcova. Aici s-a identificat o fortificație de epoca bronzului.

Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465.

b) Punctul Cracul cu Mormiști.

Punctul este situat la nordul localității, pe coama unui deal. Sub *Sălașul lui Luca Iedul* s-au găsit fragmente ceramice neolitice și mărgelile din lut ars. Acestea ar putea data necropola ca fiind neolitică.

Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465-466.

c) Punctul Ogașul Cirinii.

În acest punct s-a descoperit material litic și ceramică neolitică.

Bibliografie: *Kalmar 1987-1988*, p. 469.

3. Vestigii dacice.

a) Punctul Biserică.

Cu ocazia unor lucrări de reparații s-a descoperit un bordei dacic.

Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465.

b) Punctul Lângă Dispensar.

Între Gornea și Sichevița, pe partea stângă a drumului s-a găsit ceramică și zgură. Ion Dragomir consideră urmele descoperite aici a fi dacice.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413.

c) Punctul Strajă.

Aceasta este o înălțime aflată în hotarul de nord al comunei Sichevița la capătul *Ogașului Spărturii*.

Aici se amintește un turn de pază dintr-o epocă neprecizată.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413.

□

545. Silagiu (comună, județul Timiș)⁴⁶⁰

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Valea Satului.

Așezările de aici se încadrează în perioada hallstattiană și între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *** 1999-2000, p. 820; *** 2001, p. 807.

2. Vestigii dacice.

a) Aici se semnalează urme dacice.

Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 81.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Valea Vagimac (aceeași cu *Făgimac de la Buziaș*).

Pe această vale s-au descoperit patru așezări daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 287; *Mare 2004*, p. 205.

4. Movile de pământ.

a) Punctul Hoancă sau Honcă.

Microtoponimul se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 164.

b) Punctul Ogașu Turcului.

La 1 km SV de Silagiu, se semnalează mai multe movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 164.

□

546. Sinersig (comuna Boldur, județul Timiș)

□

547. Sintar (comuna Bogda, județul Timiș)

□

548. Sintești (comuna Margina, județul Timiș)⁴⁶¹

1. Descoperiri monetare.

a) Aici s-a descoperit o tetradrahmă de la Filip II.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 283.

□

549. Slatina-Nera (comuna Sasca Montană, județul Caraș-Severin)⁴⁶²

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Câmpul Petrilei.

În hotarul localității, pe culmea largă ce desparte Valea Nerei de cea a Vicinicului, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. și o alta de secolele XIV-XV d.Chr.

Aici sunt și urme de activitate metalurgică (secolele III-IV d.Chr.).

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 323; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 51; *Mare 2004*, p. 205, 206.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Spițul Bogodințului.

Pe partea din dreapta drumului Ciuchici – Sasca Montană, la 1 km de acesta, s-a descoperit o așezare de secolele II-III d.Chr.

Bibliografie: *** 1979, p. 434.

⁴⁶¹ *Ibidem*.

⁴⁶² *Luca 2004*, p. 125-126; *2004a*, p. 136; *2005*, p. 346.

⁴⁶⁰ *Luca 2005*, p. 345.

b) În lunca Nerei, la sud de localitate, sunt răspândite pe o arie restrânsă materiale ceramice de secol IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Mare 2004*, p. 205, 206.

4. Descoperiri monetare.

a) De aici provine un denar roman republican.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 284.

5. Mine și cariere.

a) **Mina de aur Nera.**

Autorii consideră că aici se exploata aur în vremea dacică și medievală. Nu ar fi de mirare să fie vorba despre spălarea nisipului aurifer în zonă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 120.

6. Mănăstirea ortodoxă are hramul *Schimbarea la Față*.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 248.

☒

550. Slatina-Timiș (comună, județul Caraș-Severin)⁴⁶³

1. Vestigii preistorice.

a) **Punctul Gura Ilovei, Podu Ilovei sau Șăs.**

Locul este cuprins între două pâraie și se ridică cu câțiva metri deasupra locului mlăștinis de la vărsarea Ilovei în Timiș. Spre nord și vest stațiunea este spălată de apele Ilovei, iar spre SE este tăiată parțial de șoseaua națională.

Așezarea aparține din punct de vedere cultural unui aspect de sinteză între cultura Tiszapolgár și Sălcuța.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 210; 1983a, p. 17; *Lazarovici și Munteanu 1982*; *** 1982, p. 326-327; *Kalmar 1987-1988*, p. 470; *Oprinescu 1995b*, p. 59-60, 62; *Oprinescu et alii 1996*; *Luca 1998-2000*, p. 312; *Radu 2002a*, p. 293-294; 2005; *Bochiș 2004*, p. 57.

b) **Punctul Dosu.**

În anul 1885 s-a descoperit în acest loc un lanț de aur databil la sfârșitul epocii bronzului.

Dealul se află la vest de sat în stânga Timișului.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 281, nr. 34; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 49; *Petrovsky 1977*, p. 454-545; *Gumă 1993*, p. 245, 295.

c) **Punctul Dealul lui Romulus.**

În acest punct din hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice Tiszapolgár.

Bibliografie: *Bochiș 2004*, p. 57.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Urmele localității romane *Masclianis, Gaganae* ? (fostă localitate dacică). Se observă și urmele drumului roman.

Urmele castrului roman nu au fost identificate, dar se cunosc monumente sculpturale și epigrafice de aici.

Bibliografie: *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 145; *Benea 1994*, p. 317; *Drăgoescu 1995*, p. 345, 370; *Crânguș 2002-2003*, p. 152; *Pop 2003*, p. 268; *IDR*, III, 1, p. 139-140.

3. Mine și cariere.

a) **Mina de aur Slatina.**

Exploatarea aurului aici s-a făcut în epoca romană și cea medievală.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 123.

4. Descoperiri monetare.

a) De aici provine un denar roman republican.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 293.

☒

551. Soca (comuna Banloc, județul Timiș)

☒

552. Soceni (comuna Ezeriș, județul Caraș-Severin)

☒

553. Socol (comună, județul Caraș-Severin)⁴⁶⁴

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul Kruglița de Mijloc.**

În hotarul localității s-a descoperit o așezare Starčevo-Criș.

Aici se află o așezare de secolele VIII-IX și o necropolă de secolele XII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 455; *Uzum 1980*, p. 133; *Lazarovici 1983*, p. 16; *Mărghitan 1985*, p. 127-128; *Bejan 1985-1986*, p. 234; 1995, p. 141; *Oța 2000*, p. 162; 2004, p. 509, 511; *Mare 2004*, p. 206.

b) **Punctul Kamendin (Camenița) sau Paranaschi Breg.**

Pe platoul dealului situat în capătul de SE al comunei, la aproximativ 2 km de Mănăstirea Baziaș și la 4-5 km de podul de la Socol se află o mare așezare fortificată dacică.

S-au descoperit materiale neolitice, din epoca bronzului (cultura Vatina, Gârla Mare-Žuto Brdo) și din a doua vârstă a fierului de când pare a data și așezarea fortificată.

⁴⁶³ *Luca 2004*, p. 126; *2004a*, p. 136-137; *2005*, p. 346-347.

⁴⁶⁴ *Luca 2004*, p. 127; *2004a*, p. 137-138; *2005*, p. 347-349.

Ultimele periegeze arată că faza finală de fortificare din perioada dacică este din piatră.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 277, nr. 245; *Petrovsky 1977*, p. 455; *Lazarovici 1979b*, p. 207; *Lazarovici și Săcărin 1979*, p. 84; *Glodariu și Iaroslavschi 1979*, p. 133; *Gumă 1993*, p. 295; *Gumă et alii 1997*, p. 381; *Săcărin 1993*, p. 76; *Fâc 1998*; *Bozu 2000*, p. 154, 155; *Șandor-Chicideanu 2003*, p. 253.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Mare 2004*, p. 206.

3. Vestigii prefeudale.

a) Dintr-un loc neprecizat provin materiale ceramice de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 241.

4. Vestigii medievale.

a) **Punctul Okruglița.**

În acest punct s-a cercetat o necropolă și o construcție (biserică) medievală.

Bibliografie: *Țeicu et alii 2002a*, p. 296.

5. Descoperiri monetare.

a) Din localitate provine un *aureus* de la Tiberius.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 293; *Ardevan 1996*, p. 18.

b) Din localitate provin monede romane de secolele IV-V d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 206.

c) Din Socol provine un tezaur monetar format din 731 de piese maghiare din Evul Mediu.

Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 57.

□

554. Socolari (comuna Ciclova Română, județul Caraș-Severin)⁴⁶⁵

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) **Peștera Socolari.**

Într-o peșteră de pe raza localității s-au descoperit resturi arheologice neolitice.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 455; *Lazarovici 1979b*, p. 207; *Petrescu 2000a*, p. 32.

2. Vestigii prefeudale.

a) Pe teritoriul localității, în *Lunca Socolarului*, sunt urme de locuire databile între secolele VIII-X d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Țeicu 1987*, p. 320, 335; *Dulea 2001*, p. 241; *Mare 2004*, p. 206.

3. Vestigii medievale.

a) **Punctul Grădina lui Sultana.**

Aici apar materiale ceramice, un cimitir și ruinele unor biserici.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 335.

Punctul Dealul Cetate.

b) La 3 km SE de sat, aproape de *Valea Nerei*, se ridică ruinele unei cetăți medievale (se identifică cu cetatea Ilidia). Incinta fortificată măsoară 189 / 90 m, fiind una dintre cele mai mari cetăți cu ziduri de piatră, medievale, din Banat.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 335.

4. Descoperiri monetare.

a) În lunca râului s-au descoperit monede dacice.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 333; *Medeleț 1994a*, p. 285; *Bordea și Mitrea 1991*, p. 218.

b) Într-o grădină s-a descoperit un *antoninian*.

Bibliografie: *Bălănescu și Chirilă 1994-1995*, p. 275.

□

555. Spata (comuna Bara, județul Timiș)⁴⁶⁶

1. Movile de pământ.

a) **Punctele Dombiț, Gomila de la Holde și Gomila din Târșeli.**

Aceste microtoponime se găsesc în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 168.

□

556. Stamora Germană (comuna Moravița)⁴⁶⁷

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice din epoca timpurie a bronzului.

Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 201.

b) Aici se află o necropolă plană de incinerare.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 295.

2. Movile de pământ.

a) La vest de sat s-au semnalat patru movile de pământ, înșiruite de la nord la sud, înalte de 0,5-0,8 m, pe care s-ar fi găsit fragmente ceramice și pietre.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 168.

⁴⁶⁵ *Luca 2004*, p. 127; *2004a*, p. 138; *2005*, p. 349.

⁴⁶⁶ *Luca 2005*, p. 349-350.

⁴⁶⁷ *Ibidem.*, p. 350.

3. Descoperiri monetare.

a) În colecția numismatică Muzeul din Timișoara se află o monedă din bronz de la Valens.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 185.

✠

557. Stamora Română (comuna Sacoșu Turcesc, județul Timiș)⁴⁶⁸

1. Movile de pământ.

a) **Punctul Gomila din Pusta Mică.**

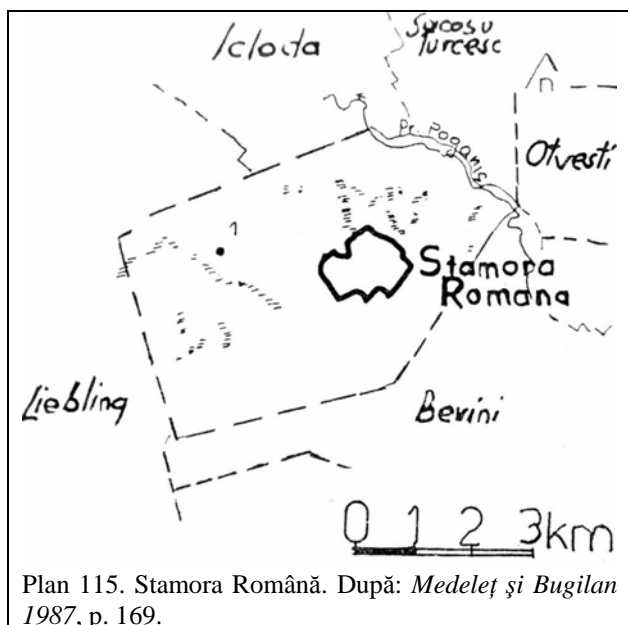
La 1,7 km de sat, în partea din dreapta drumului Stamora Română – Liebling se află o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 168.

b) **Punctul Movila de la Hotar.**

Aceasta se află la hotarul cu Sacoșu Turcesc.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 168.

✠

558. Stanciova (comuna Recaș, județul Timiș)⁴⁶⁹

1. Movile de pământ.

a) **Punctele Gomila Watalya și Gomila Grosch.**

La nord de sat și de Valea Bratinoselo sunt amplasate cele două movile de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 168.

✠

559. Stăncilova (comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin)

✠

560. Steierdorf (orașul Anina, județul Caraș-Severin)⁴⁷⁰

1. Peșteri cu urme de locuire.

a) **Peștera de lângă Steierdorf (Peștera Hoților ?, La Hoțu' ?).**

De aici provine ceramică preistorică aparținând culturilor Starčevo-Criș și Coțofeni.

Bibliografie: Petrescu 2000a, p. 33; Lazarovici et alii 2005b.

✠

561. Străneac (comuna Sichevita, județul Caraș-Severin)⁴⁷¹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul Străneac.**

Pe o terasă din apropierea Sălașului lui Veselin sau Ogașul Vranovăț, în punctul Străneac, s-au descoperit fragmente ceramice atipice.

În apropiere, în Poiana lui Străin, s-a găsit o lance medievală și un topor de cupru cu brațe în cruce.

Bibliografie: Uzum et alii 1973, p. 416; Petrovsky 1977, p. 439; Săcărin 1979a, p. 111-112.

2. Vestigii preistorice.

a) Aici sunt pomeniți mai mulți tumuli de mici dimensiuni.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 134.

✠

562. Strugasca (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

✠

563. Studena (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

✠

⁴⁶⁸ Ibidem., p. 350.

⁴⁶⁹ Ibidem., p. 350-351.

⁴⁷⁰ Luca 2004, p. 128; 2004a, p. 138; 2005, p. 351.

⁴⁷¹ Luca 2004, p. 128; 2004a, p. 138-139; 2005, p. 351.

564. Sub Crâng (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

✠

565. Sub Margine (comuna Armeniș, județul Caraș-Severin)

✠

566. Sub Plai (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

✠

567. Sudriaș (comuna Traian Vuia, județul Timiș)

✠

568. Surducu Mare (comună, județul Timiș)⁴⁷²

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare neolitică.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 192.

b) Materialele ceramice descoperite aici aparțin epocii mijlocii a bronzului.

Bibliografie: *Gumă 1997*, p. 15.

2. Vestigii romane.

Aici s-a descoperi un monument sculptural de epocă romană (taur dolichenian).

Bibliografie: *Pribac 1996-1996*, p. 205-206.

✠

569. Surducu Mare (comuna Forotic, județul Caraș-Severin)⁴⁷³

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Gruniul cu Cremene.

Pe teritoriul satului, în partea de NV a acestuia, pe înălțimea cu numele amintit, se află o așezare vinciană.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 456; *Lazarovici 1979b*, p. 207-208; *Jungbert 1985-1986*, p. 393.

b) Punctul Blițdaru.

La poalele dealului situat la NV de sat s-a găsit zgură și cremene.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 456.

c) Pe platoul din nordul localității se află 4-5 movile care datează, probabil, din epoca bronzului. S-au descoperit fragmente ceramice ornamentate *cu măturica*.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 197, nr. 82; *Petrovsky 1977*, p. 456; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 169.

2. Movile de pământ.

a) La circa 1,5 km spre NE de castrul roman, în stânga drumului spre Bocșa, pe prima terasă a *Pârâului Cernovăț*, se observă o movilă de pământ înaltă de 2,5-3 m și cu diametrul de 8-10 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 169; **** 1982*, p. 324.

b) Spre NV de primul tumul, la circa 50 m est de linia CFR, în dreptul km 18 plus 200, se poate observa un al doilea tumul.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 169; **** 1982*, p. 324.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Rovină.

Castrul roman (*Centum Putei*) este situat la 1,5 km spre NE de sat, pe o terasă joasă, numită de localnici *Rovină*.

El este tăiat în două părți egale de șoseaua Surduc – Doclin.

Monumentul roman a fost cercetat în anii 1964 și 1968.

În incinta castrului roman s-a descoperit și ceramică neolitică.

În zonă se poate urmări și traiectul drumul roman.

Bibliografie: *Glodariu 1966*, p. 431; *Protase 1967*, p. 60, 76; 1975; *Wollmann 1971*, p. 439; *Ferenczi 1979*, p. 138; *Mărghitan 1980a*, p. 45, 46, 140, 141; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 145; *Benea 1983a*, p. 155; 1994, p. 316; *Medeleț 1994a*, p. 285; *Drăgoescu 1995*, p. 346; **** 1982*, p. 324; *IDR, III, 1*, p. 133.

4. Mine și cariere.

a) Mina de aur, argint, cupru și plumb Surducu Mare.

Exploatările s-au realizat în epoca romană.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 120.

✠

570. Surducu Mic (comuna Traian Vuia, județul Timiș)

✠

571. Susani (comuna Traian Vuia, județul Timiș)⁴⁷⁴

⁴⁷² Luca 2005, p. 352.

⁴⁷³ Luca 2004, p. 128-129; 2004a, p. 139-140; 2005, p. 352-353.

⁴⁷⁴ Luca 2005, p. 354.

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Deluș*.

Acest punct este situat pe o insulă ceva mai ridicată față de nivelul luncii inundabile a Begăi, pe partea din dreapta a canalului Glavița, la o distanță de circa 500 m față de tumulul *Grămurada lui Ticu*.

Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea timpurie, mijlocie și târzie a perioadei, dar și cu elemente hallstattiene.

Aici s-a descoperit și zgură de fier preistorică.

Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 512; *Babeș 1971*, p. 389; *Morintz 1972*, p. 352; *1973*, p. 392; *Mărghitan 1980*, p. 76, 78; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193; *Moroz-Pop 1983a*, p. 479, 481; *Boroffka 1987*, p. 70; *Rogozea 1994*, p. 181; *1995a*, p. 81 și urm.; *1998*, p. 184; *Gumă 1993*, p. 295; *1995*, p. 103, 104; *1997*, p. 15, 28, 32; *** *2001*, p. 807.

b) Punctul *Grămurada lui Ticu*.

Situat la NV de localitate, în stânga canalului Glavița, la 20 m sud de linia ferată Lugoș – Iliș, în dreptul km 58, 94, tumulul a fost investigat prin săpătură arheologică sistematică. Acesta are 69 / 59 m și înălțimea de 1,5-2 m.

Aici s-a descoperit un ansamblu ritual (sanctuar) realizat de-a lungul a două etape (un mormânt de inhumație, un altar pentru ofrande și un mare depozit de vase). Complexul ritual se datează în Ha A₂.

Bibliografie: *Popescu D. 1970*, p. 499; *1970a*, p. 437; *Moroz-Pop 1983a*, p. 479; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 169-170; *Gumă 1993*, p. 295; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 71.

2. Movable de pământ.

a) Punctul *Grămurada de la Jupani*.

Tumulul (?) are dimensiunile de 100 m diametru și 10 m înălțime. Monumentul nu a fost cercetat sistematic.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 481.

☒

572. Suștra (comuna Topolovățu Mare, județul Timiș)⁴⁷⁵

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) În cursul unei periegeze s-au descoperit în hotarul localității materiale arheologice din perioada epocii bronzului și Hallstattul timpuriu.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Gumă 1993*, p. 296.

☒

573. Svinița (comuna Dubova, județul Mehedinți)⁴⁷⁶

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Km fluvial 1004*.

La aproximativ 7 km în amonte de Svinița, peste Dunăre de Lepenski Vir, se află, pe plaja fluviului, materiale arheologice din epipaleolitic, prima epocă a fierului, epoca romană și dacoromană, perioada migrațiilor, secolele XII-XIV și XV-XVII d.Chr.

A fost cercetată o necropolă din secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Babeș 1971*, p. 383; *Morintz 1972*, p. 348; *Boroneanț 1985*; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *1999-2000*, p. 525-528;; *Oța 1998*, p. 115, 116; *2004*, p. 511; *Crăciunescu 2003*, p. 278.

b) Punctul *Tricule*.

Trei turnuri izolate se află la 4 km în aval de Svinița. Ele se încadrează cronologic în secolele XIII-XIV d.Chr. suprapunând un nivel de locuire de secolele XI-XIII d.Chr.

În același loc s-au mai descoperit fragmente ceramice hallstattiene și romane.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 403; *Babeș 1971*, p. 381, 383; *Covârtescu și Rădulescu 1979*.

c) Punctul *Piatra Ilișovei sau Ilișova sau Elișova*.

Punctul se află lângă pichetul de grăniceri de aici. Între alte materiale arheologice s-au descoperit artefacte ale culturii Starčevo-Criș, vase din cultura Gârla Mare-Žuto Brdo, un **depozit de bronzuri** din Hallstatt și alte obiecte. Alte momente ale istoriei descoperite aici sunt cultura Basarabi (necropolă) și epoca medievală timpurie. O descoperire interesantă este un cap sculptat din piatră, preistoric după opinia descoperitorilor.

Bibliografie: *Gumă 1982; 1993*, p. 215, 257, 296; *Lazarovici 1977b*, p. 13; *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 203; *Ardeț 1988*, p. 122; *Lazarovici și Dragomir 1993*; *Săcărin 1993*, p. 78; *Drăgoescu 1995*, p. 347-348; *Crăciunescu 1995*, p. 143; *Șandor-Chicideanu 2003*, p. 254.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Izlaz*.

Pe malul Dunării, la gura *Văii Trescavăț*, se află o așezare Starčevo-Criș, Vinča, din prima epocă a fierului și urme din secolele XVII-XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Babeș 1971*, p. 383; *Lazarovici 1979b*, p. 208; *Comșa 1993*, p. 13.

b) În hotar s-a descoperit un topor de piatră din epoca bronzului.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 347-348.

⁴⁷⁵ *Ibidem.*, p. 354-355.

⁴⁷⁶ *Ibidem.*, p. 355-356.

c) Aici s-a descoperit un mormânt Basarabi de incinerare.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 296.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Resiște*.

În acest punct, aflat la hotarul dintre Svinița și Cozla, se află urme ale civilizației romane.

S-au cercetat șase cuptoare de ars piatra de var la km fluvial 1010.

Tot aici sunt și urmele unui turn roman.

Bibliografie: *Gudea 1970*; *Babeș 1971*, p. 383; *Wollmann 1971*, p. 547; *Olteanu 1974*; *Benea 1975a*; 1978, p. 202-203; *Pop 2003*, p. 272; *Bejan 2004*, p. 393; *Mare 2004*, p. 206, 207.

4. Vestigii prefeudale.

a) Punctul *Livadița*.

În hotarul localității se află o așezare de secolele VII-IX d.Chr, dar și medievale timpurii.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204; *Uzum 1980*, p. 128; *Mărghitan 1985*, p. 128-131; *Dulea 2001*, p. 210, 241; *Oța 2004*, p. 511; *Mare 2004*, p. 92-93, 206, 207.

5. Vestigii medievale.

a) *Mănăstirea Svinița*.

Mănăstirea cu hramul *Sfântul Nicolae* este amintită din secolul XVI d.Chr.

Bibliografie: *Babeș 1971*, p. 381; *Țeicu 2002*, p. 39; *2003b*, p. 88; *Rusu et alii 2000*, p. 251-252.

6. Descoperiri monetare.

a) Punctul *Ilișova*.

Aici s-au descoperit, în anul 1964, monede romane imperiale din argint.

Bibliografie: *Mitrea 1966a*, p. 424.

□

Ș.

574. Șag (comună, județul Timiș)⁴⁷⁷

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Gostat*.

Locuirea neolitică se află pe o terasă care mărginește un fost braț al Timișului, lângă cantină.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 210; *1987; Drașovean 1996*, p. 114.

b) Punctul *Șag II*.

În vatra satului s-a descoperit o așezare aparținând culturii Tiszapolgár.

Bibliografie: *Oprinescu 1981*, p. 45; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1983a*, p. 17; *Bochiș 2004*, p. 56.

c) Dintr-un loc necunoscut provine un mormânt de incinerare din vremea culturii Cruceni-Belegiș.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 296; *Szentmiklosi 2002-2003*.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Pe teritoriul localității, peste drum de grădina-restaurant din comună, se semnalează descoperiri de epocă romană, dar și din perioada migrațiilor (secolele VII-IX d.Chr.).

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 345; *Bejan 1995-1996*, p. 132-133; *Dulea 2001*, p. 242; *2002-2003*, p. 258; *Mare 2004*, p. 207.

3. Vestigii daco-romane.

a) La 200 m est de localitate valul roman trece Timișul.

Bibliografie: *Drașovean et alii 2004*, p. 16.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul *La Pompă*.

Pe malul din stânga Timișului, vizavi de terasa-restaurant de la Șag, s-a descoperit ceramică postromană și medievală timpurie.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 232, 234; *Oța 2004*, p. 510.

b) Mănăstirea ortodoxă de maici este construită lângă *Pădurea Girocului*. Ea este ridicată la

mijlocul secolului XX și are hramul *Tăierii Capului Sfântului Ioan Botezătorul*.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 253.

5. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității s-a descoperit un tezaur monetar format din drahme emise de orașele Apollonia și Dyrrhachium.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 285.

b) La 4 km SE de localitate s-a descoperit o monedă romană de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Șeptilici 2002-2003*, p. 301.

✕

575. Șagu (comună, județul Arad)⁴⁷⁸

1. Vestigii preistorice.

a) Din partea de SV a satului provine o daltă neolitică, șlefuită dintr-o rocă vulcanică.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 39; **** 1999*, p. 119.

b) Punctul *Valea Viilor*.

În perimetrul fostei ferme viticole nr. 5 se semnalează ceramică hallstattiană.

Bibliografie: *Pădureanu 1993*, p. 24; **** 1999*, p. 119.

2. Vestigii daco-romane.

a) La limita de vest a comunei, în partea din stânga a căii ferate Timișoara – Arad, se află o întinsă așezare de secolele III-IV d.Chr. Câmpul cu resturi arheologice se întinde pe mai mulți piteni de deal aflați pe malul unui pârâu.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 207; **** 1999*, p. 119.

3. Vestigii medievale.

a) Punctul *Pădurice sau La Pădurice*.

Aici, la marginea de nord a comunei, lângă un mic iaz, se află o pădurice de salcâmi. În acest loc apar în mod frecvent resturi de schelete omenești. Par a fi resturile cimitirului primilor coloniști germani.

Bibliografie: Informație inedită Sabin Adrian Luca.

⁴⁷⁷ *Luca 2005*, p. 357-358.

⁴⁷⁸ *Ibidem.*, p. 358.

b) În secolul XIV d.Chr. este atestată o biserică de mir.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 133.

☒

576. Șandra (comuna Biled, județul Timiș)⁴⁷⁹

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Centrul Satului.

Într-un vas de lut ornamentat cu linii și spirale s-a descoperit un **depozit de bronzuri** (cultura Vatina sau Gârla Mare; Bz D-Ha A).

Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 75; *Gumă 1993*, p. 257, 296; *Gogâltan 1999*, p. 109.

2. Vestigii daco-romane.

a) Conducta de CO₂ pornește din Parcul Șandra de-a lungul drumului de acces și apoi de-a lungul drumului Șandra – Becicherecu Mic. Ea atinge o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 290; *Mare 2004*, p. 207.

☒

577. Șanovița (comuna Ghizela, județul Timiș)⁴⁸⁰

1. Vestigii medievale.

a) Documentul de la 11 ianuarie 1608 menționează movilele de hotar dintre satele Șanovița, Cadar și Duboz.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 170.

☒

578. Șemlacu Mare (comuna Gătaia, județul Timiș)⁴⁸¹

1. Vestigii preistorice.

De aici provin obiecte izolate realizate din bronz.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 257, 296.

2. Vestigii medievale.

a) Aici a ființat un important târg medieval.

Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 66.

b) Pe teritoriul localității este o mănăstire cercetată arheologic. Ea se datează între secolele XII-XIII d.Chr. (benedictină). Mai apoi biserica ei a fost folosită drept biserică parohială.

Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 67; *Rusu et alii 2000*, p. 253.

☒

579. Șemlacu Mic (comuna Gătaia, județul Timiș)⁴⁸²

1. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea Săraca.

Mănăstirea ortodoxă este în afara satului, pe malul *Pârâului Lunca*. Ea are hramul *Intrarea Sfintei Fecioare în Biserică* și a fost construită în secolul XV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 253-255; *Țeicu 2002*, p. 38; *2003b*, p. 90; *Oța 2004*, p. 510.

2. Descoperiri monetare.

a) Punctul Mănăstirea Săraca.

Aici s-a descoperit în condiții necunoscute o monedă de bronz de la Constantius II.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183.

b) În hotarul localității s-a descoperit în perioada interbelică o monedă constantiniană.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183.

☒

580. Șipet (comuna Tormac, județul Timiș)⁴⁸³

1. Vestigii daco-romane.

a) Pe malul din stânga râului Beriniu, sub linia de înaltă tensiune, pe o terasă care coboară dinspre nord spre *Valea Tofăii*, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 290; *Mare 2004*, p. 207.

b) Pe malul din dreapta al râului Beriniu a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 290; *Mare 2004*, p. 207.

c) În stânga drumului local spre Liebling, pe o terasă spre Tofaia, pe malul din stânga râului, s-a descoperit o așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 290-291; *Mare 2004*, p. 207.

d) Pe malul din stânga râului Ghighedușului, pe o terasă, la 3 km de Folia, s-au descoperit vetre de cuptoare pentru reducerea minereului de fier.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 291; *Mare 2004*, p. 207.

e) La 300 m de așezarea de la punctul 1d, separată de o vale, se află o mică terasă locuită de daco-romani.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 291; *Mare 2004*, p. 207.

⁴⁷⁹ *Ibidem.*, p. 359.

⁴⁸⁰ *Ibidem.*

⁴⁸¹ *Ibidem.*

⁴⁸² *Ibidem.*, p. 359-360.

⁴⁸³ *Ibidem.*, p. 360-361.

f) La 500 m de remize, pe o terasă lină, spre *Valea Ghigheduşului*, au apărut fragmente ceramice daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 291; *Mare 2004*, p. 207.

g) La 4 km de şoseaua Folea – Şipet, pe malul din stânga pârâului Rusin, în zona cu linia de înaltă tensiune, s-a descoperit o aşezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 291; *Mare 2004*, p. 207.

□

581. Şiştarovăţ (comună, judeţul Arad)⁴⁸⁴

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) În apropierea valului antic se semnalează o aşezare preistorică.

Bibliografie: *** 1999, p. 125.

2. Vestigii prefeudale.

a) Din zona localităţii provine ceramică prefeudală.

Bibliografie: *** 1999, p. 125.

3. Vestigii medievale.

a) **Punctele Dealu La Morminţi şi Dâmbu Hotărele.**

Cele două microtoponime se află în hotarul localităţii.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 170.

4. Descoperiri monetare.

a) În secolul XIX s-a descoperit un tezaur monetar compus din 276 monede dacice de tipul Filip II.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 275, nr. 235; *Winkler 1966*, p. 82; 1968, p. 39; *Dumitraşcu şi Mărghitan 1971*, p. 54; *Crişan 1978*, p. 46; *Medeleţ 1994a*, p. 285; *Drăgoescu 1995*, p. 371; *** 1999, p. 125.

b) Tot în secolul XIX s-a descoperit, într-o grădină, o monedă barbară (drahmă) de un tip neprecizat.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 275, nr. 235; *Winkler 1966*, p. 82; *Dumitraşcu şi Mărghitan 1971*, p. 54; *Medeleţ 1994a*, p. 285-286; *** 1999, p. 125.

□

582. Şopotu Nou (comună, judeţul Caraş-Severin)⁴⁸⁵

1. Vestigii de epocă romană.

a) S-a reuşit reconstituirea traseului drumului roman între Şopotu Nou şi Sasca.

Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 553-554.

□

583. Şopotu Vechi (comună Dalboşet, judeţul Caraş-Severin)⁴⁸⁶

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul Sălişte.**

Aici s-au descoperit fragmente ceramice de secolele II-III d.Chr. (cu urme de prelucrare a fierului) şi din secolele XIII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 358; *Mare 2004*, p. 207.

2. Vestigii preistorice.

a) **Punctul Sâul lui Bădescu.**

În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice hallstattiene.

Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 358.

3. Vestigii daco-romane.

a) La 300 paşi spre vest de punctul *Dragomireana*, la suprafaţa solului, se găsesc fragmente ceramice şi tegulare romane.

Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 131.

b) **Punctul Sâul lui Bădescu.**

La 800 m est de punctul *Dragomireana*, apar fragmente ceramice şi tegulare romane.

Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 131; *Ţeicu 2003*, p. 358.

4. Vestigii medievale.

a) **Punctul Mârvilă sau Mârvila.**

În acest punct s-au cercetat 47 morminte medievale timpurii, datate între secolele XII-XIII d.Chr., şi o fortificaţie din prima epocă a fierului.

În necropola medievală de aici s-au descoperit şi monede.

Bibliografie: *Bălănescu 1990*, p. 193-196; 1993, p. 325; *Ţeicu 1991*; 1993, p. 240-241; 1996a; 1998, p. 93, 128, 133-144; 2003, p. 357; 2003b, p. 24-60; *Bordea şi Mitrea 1989*, p. 264; 1991, p. 227; *Gumă 1993*, p. 295; *Bejan 1995*, p. 141-142; *Oţa 1998*, p. 116, 117, 118.

5. Descoperiri monetare.

a) În anul 1878, pe coasta unui deal mâncat de ploi, s-a descoperit un tezaur monetar preroman.

⁴⁸⁴ *Ibidem.*, p. 361.

⁴⁸⁵ *Luca 2004*, p. 130; 2004a, p. 140; 2005, p. 361.

⁴⁸⁶ *Luca 2004*, p. 130; 2004a, p. 140-141; 2005, p. 362.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 286.

▣

584. Șoșdea (comuna Măureni, județul Caraș-Severin)⁴⁸⁷

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *La Hodaie* sau *Odăi*.

De pe raza localității provin artefacte eneolitice (cultura Tiszapolgár), dar și de secolul IV d.Chr.

De aici provine un topor din cupru de tip *Pločnik* și un altul de formă nedefinită.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 34; *Lazarovici 1975a*, p. 22, 28, 29; *1979b*, p. 208; *1983a*, p. 17; *Petrovsky 1977*, p. 456; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 145; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 50; *Benea 1996b*, p. 292; *Mare 2004*, p. 107-208; *Bochiș 2004*, p. 56.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctele *Zgurile Mari* și *Zgurile Mici*.

Pe terasa înaltă a Bârzavei, spre hotarul cu Ghertenișul, se află o vatră de sat medieval (secolul XIV d.Chr.).

Tot aici se află și resturile metalurgiei practicate între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi 1976*, p. 231; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Bejan și Stoian 1995-1996*, p. 50; *Benea 1996b*, p. 292; *Țeicu 2003*, p. 351; *1999-2000*, p. 459; *Mare 2004*, p. 207-208.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Munteanu*.

La est de localitate, pe valea râului Bârzava, s-au descoperit resturi de activitate siderurgică alături de fragmente ceramice databile în secolul IV d.Chr. Mai sunt amintite și alte puncte în care apare zgură, nedatate arheologic: *Între Râuri*, *Gomile*, *Valea Ulveșului*, *În Izlaz* și *La Păr*.

Bibliografie: *Iaroslavschi 1976*, p. 231; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Stoicovici 1981*, p. 173, 175, 176, 178; *1983*, p. 240; *Bozu 1996c*; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 145; *1995-1996*, p. 50; *Benea 1996b*, p. 292; *Wollmann 1996*, p. 235; *Țeicu 1998*, p. 60, 61; *1999-2000*, p. 459; *Mare 2004*, p. 207-208.

b) Punctul *Giuri Can*.

Punctul se află în partea de SE a satului și a fost sondat în anul 1962. Aici sunt trei movile aplatizate din care localnicii iau zgură pentru amenajarea curților.

Cuptoarele descoperite cu prilejul săpăturilor sistematice se datează în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi 1976*, p. 231; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 257; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 145; *1995-1996*, p. 50; *Benea 1996b*, p. 292; *Țeicu 1998*, p. 60, 61; *1999-2000*, p. 459; *Mare 2004*, p. 207-208.

c) Punctul *Drăgulescu*.

Aici se află resturile unei așezări de secolele III-IV d.Chr. (practicarea metalurgiei fierului).

Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 459-460; *Mare 2004*, p. 207-208.

4. Vestigii medievale.

a) Spre SE de sat s-a cercetat o fortificație din lemn și două complexe arheologice de secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 351-352.

▣

585. Știnăpări (comuna Cărbunari, județul Caraș-Severin)

▣

586. Știuca (comună, județul Timiș)⁴⁸⁸

1. Movile de pământ.

a) La 500 m SV de sat, pe panta văii, se află o movilă de pământ cu aspect artificial, având diametrul de circa 15 m și înălțimea de 3 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 182.

▣

587. Șușca (comuna Pojejena, județul Caraș-Severin)⁴⁸⁹

1. Vestigii preistorice.

a) Pe o pantă la 100 m sud de șosea, în dreptul kilometrului 11, la est de sat, este o așezare Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 396; *Comșa 1965*, p. 546; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1979b*, p. 205, 208; *1983*, p. 13, 16; *Petrovsky 1977*, p. 456.

b) Între Șușca și Pojejena se află un grup mic de movile funerare care datează din Hallstattul mijlociu și târziu.

Fără alte precizări, se semnalează pe teritoriul localității un mormânt de incinerare, poate din același punct ca mai sus.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 456-457; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 153, 170.

⁴⁸⁷ *Luca 2004*, p. 130-131; *2004a*, p. 141-142; *2005*, p. 363-364.

⁴⁸⁸ *Luca 2005*, p. 364.

⁴⁸⁹ *Luca 2004*, p. 131; *2004a*, p. 142; *2005*, p. 364-365.

Bibliografie: *Țeicu 1993*, p. 239.

▣

2. Vestigii medievale.

a) În hotarul localității este pomenită o necropolă medievală de secol XI d.Chr.

T.

588. Tapia (municipiu Lugoj, județul Timiș)⁴⁹⁰

1. Mobile de pământ.

a) La nord de sat sunt menționate, fără alte precizări, două mobile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 170.

2. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează o tetradrahmă de tip Filip II.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 286.

☒

589. Târgoviște (comuna Balinț, județul Timiș)

☒

590. Târnova (comună, județul Caraș-Severin)

☒

591. Temerești (oraș Făget, județul Timiș)

☒

592. Teregova (comună, județul Caraș-Severin)⁴⁹¹

1. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *La Luncă* sau *La Hideg*.

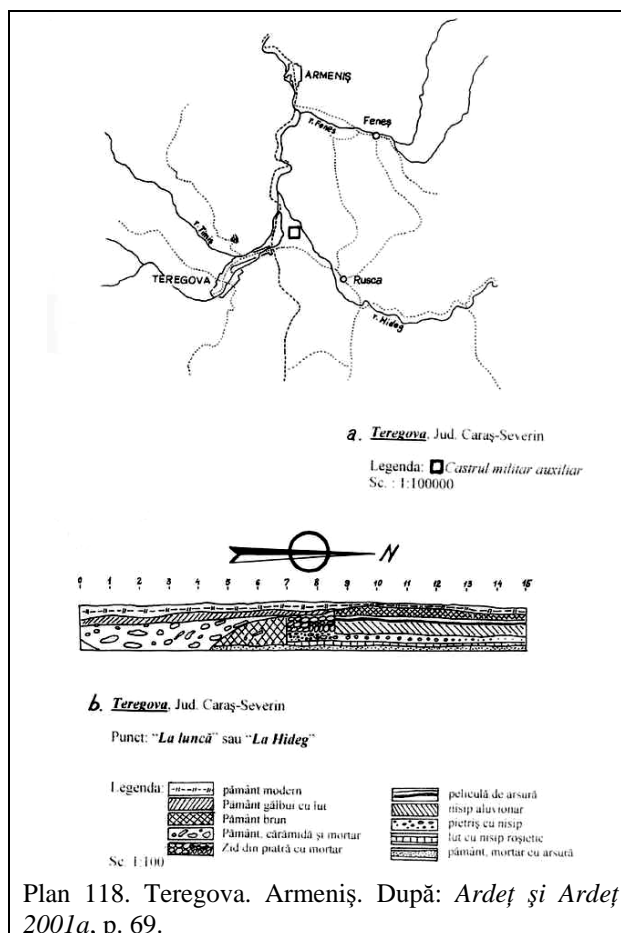
Castrul roman (*Ad Pannonios*) se află în hotarul comunei Teregova pe locul numit ca mai sus. Acesta este la 2 km nord de sat, la confluența *Hidegului* cu *Timișul*.

Urmele castrului se disting la suprafață mai ales pe latura sa de vest, dar și pe latura de sud. Mare parte din ziduri au fost scoase pentru a fi folosite la alte construcții.

Prima fază a castrului a fost de pământ.

Așezarea civilă se află la vest de castru.

Bibliografie: *Mitrea 1963*, p. 471; *1963a*, p. 596; *1964*, p. 579; *1964a*, p. 383; *Popescu D. 1970*, p. 507; *Wollmann 1971*, p. 439, 551-552; *Gudea 1973*; *Chirilă și Stratan 1975*, p. 84-86; *Ferenczi 1979*, p. 139; *Mărghitan 1980a*, p. 46; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *** *1994*, p. 33; *Benea 1994*, p. 317; *1996b*, p. 98; *Benea și Bejan 1987-1988*, p. 249; *1989-1993*, p. 145; *Drăgoescu 1995*, p. 348-349; *Benea 1999*, p. 177; *Ardeț L. 2004*; *Ardeț și Ardeț 2001a*; *Piso 1996*; *Piso et alii 2002*; *2003*; *2005*; *Țentea și Popescu 2002-2003*, p. 291; *Marcu 2004*, p. 581; *IDR, III, 1*, p. 137.

Plan 118. Teregova. Armeniș. După: *Ardeț și Ardeț 2001a*, p. 69.

2. Descoperiri monetare.

a) În anul 1874 s-a descoperit un tezaur format din monede preromane.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 286.

Aici s-a descoperit un denar roman imperial.

⁴⁹⁰ *Luca 2005*, p. 366.

⁴⁹¹ *Luca 2004*, p. 132; *2004a*, p. 142; *2005*, p. 368-369.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 286.

Din arealul localității provin două monede romane (Hadrianus și Elagabalus).

Bibliografie: *Șeptilici 2002-2003*, p. 301.

⌘

593. Teremia Mare (comună, județul Timiș)⁴⁹²

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Viiile Huncii* sau *Huncă-Vii*.

La circa 100 m NV de tumulul *Hunca Mare* se află un grind de formă ovoidală care este alături de vechiul drum comunal spre Nerău. Materialele arheologice colectate aparțin secolelor II-IV, V-IX și X-XI d.Chr.

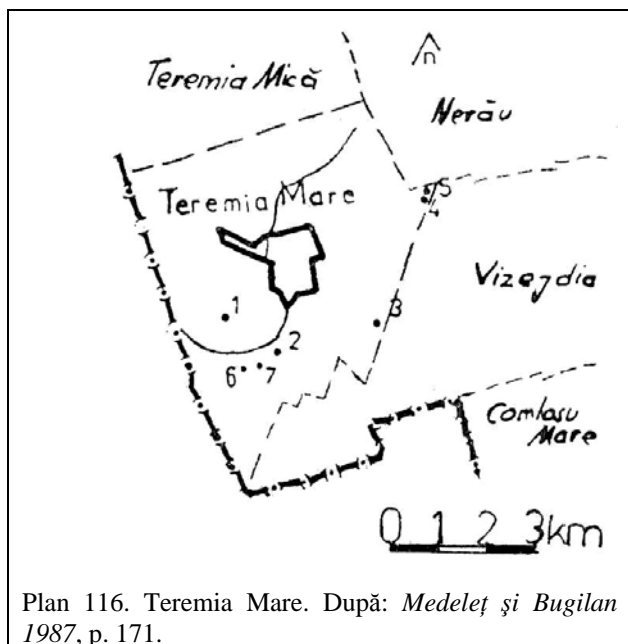
Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 496, 499; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 171-172; *Bejan și Mare 1994*, p. 322, 325; *Dulea 2001*, p. 243.

b) Punctul *La Movile* sau *Groapa cu Șerpi*.

La 900 m sud de localitate se află acest punct în care s-a descoperit ceramică hallstattiană.

Aici sunt și două movile de pământ, pe malul din stânga *Pârâului Giuroșin*, în stânga căii ferate Lovrin – Nerău și în stânga drumului spre Kikinda. *Movila* mai sudică are aproximativ 4 m înălțime, iar cea mai nordică aproximativ 2,5 m. Diametrele lor sunt cuprinse între 20 și 25 m.

Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 500; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 170; *Gumă 1993*, p. 296.

Plan 116. Teremia Mare. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 171.

c) Punctul *Câmpul Giucoșin*.

La nord de intravilanul localității, pe drumul județean 59 C, în dreptul km 25,2, spre vest, pe partea din dreapta șoselei, la circa 250 m de canalul *Giucoșin*, pe un grind aplatizat, s-a identificat o așezare dacică. Între materialele arheologice culese se află, după părerea descoperitorilor, și artefacte daco-romane.

Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 499-500.

d) Punctul *Movila Mileva*.

Între bornele kilometrice 21,7 și 21,5 drumul județean 59 C străbate un grind de pe care s-au recoltat materiale arheologice daco-romane și medievale.

Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 500.

2. Vestigii preistorice.

De aici provine un celt din bronz.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 257, 296.

3. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomila Mare, Hunca Mare sau Köpfhügel*.

La 2,3 km est de localitate se află mai doi tumuli care fac parte dintr-un ansamblu tumular dezvoltat în hotarele satelor Nerău și Vizejdia în jurul *Gomilei Mari*.

Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 493-494, 496; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 171; *Bejan și Mare 1994*, p. 322-323; 1998, p. 332.

b) Punctul *Schlierhügel*.

Movila de pământ este amplasată la circa 1,2 km SV de vatra comunei, pe malul din dreapta *Pârâului Giuroșin* și are diametrul de circa 25 m, iar înălțimea de circa 2 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 170.

c) La circa 1,5 km SE de comună, în partea din dreapta a drumului *Teremia Mare – Comloșu Mare*, în apropierea hotarului cadastral dintre cele două comune, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30 m și înălțimea de 2,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 170-171.

4. Descoperiri monetare.

a) În localitate, în apropierea tumulului *Hunca Mare*, s-au descoperit monede romane.

Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 500-502.

b) Aici s-a descoperit o monedă de la *Constantinus I* și o alta de la *Traianus*.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Șeptilici 2002-2003*, p. 301.

c) De aici provine o monedă mică de bronz de la *Constans*.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185.

⌘

⁴⁹² *Ibidem.*, p. 366-368.

594. Teremia Mică (comuna Teremia Mare, județul Timiș)⁴⁹³

1. Vestigii daco-romane.

a) La NV de sat se văd urmele unei mari așezări daco-romane.

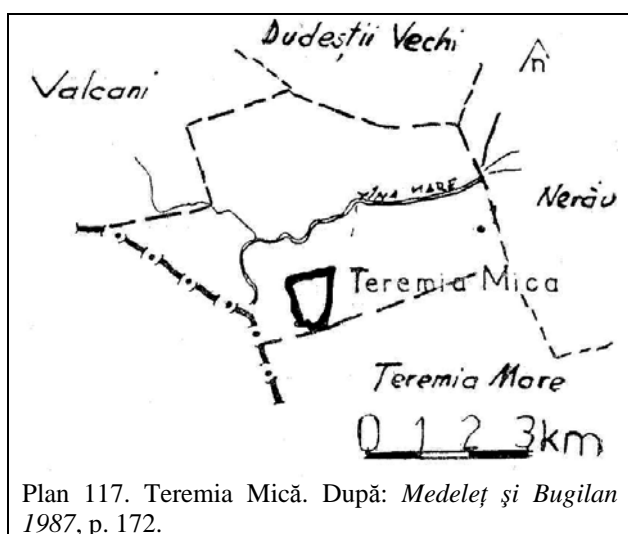
Bibliografie: Benea 1996b, p. 292; Mare 2004, p. 208.

2. Movile de pământ.

a) Punctul La Cimitir.

La circa 3 km NE de vatra satului, în partea din stânga drumului de legătură Nerău – Dudeștii Vechi, pe malul din stânga Pârâului Vâna Mare, este cartată o movilă de pământ.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 172

595. Teș (comuna Brestovăț, județul Timiș)

596. Ticvanu Mare (comună, județul Caraș-Severin)⁴⁹⁴

1. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

a.1.) Aici s-au descoperit câteva brățări din bronz provenind din hotarul localității (Ticvanu Mare I).

Bibliografie: Petrovszky 1977, p. 457; Gumă 1993, p. 257, 296; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 71.

a.2.) Depozitul de bronzuri datat Ha A₁-A₂ (Ticvanu Mare II – seria Cincu-Suseni) s-a descoperit la nord de localitate.

Bibliografie: Săcărin 1981; Gumă 1993, p. 257, 296; 1997, p. 15; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 71.

b) Pe platoul de deasupra comunei, lângă râul Caraș, s-au descoperit în anul 1874 câteva obiecte din bronz și fier.

Cercetările de suprafață arată că aici se află o fortificație din Hallstattul timpuriu.

Bibliografie: Petrovszky 1977, p. 457; Gumă 1993, p. 296; 1995, p. 104 și urm.

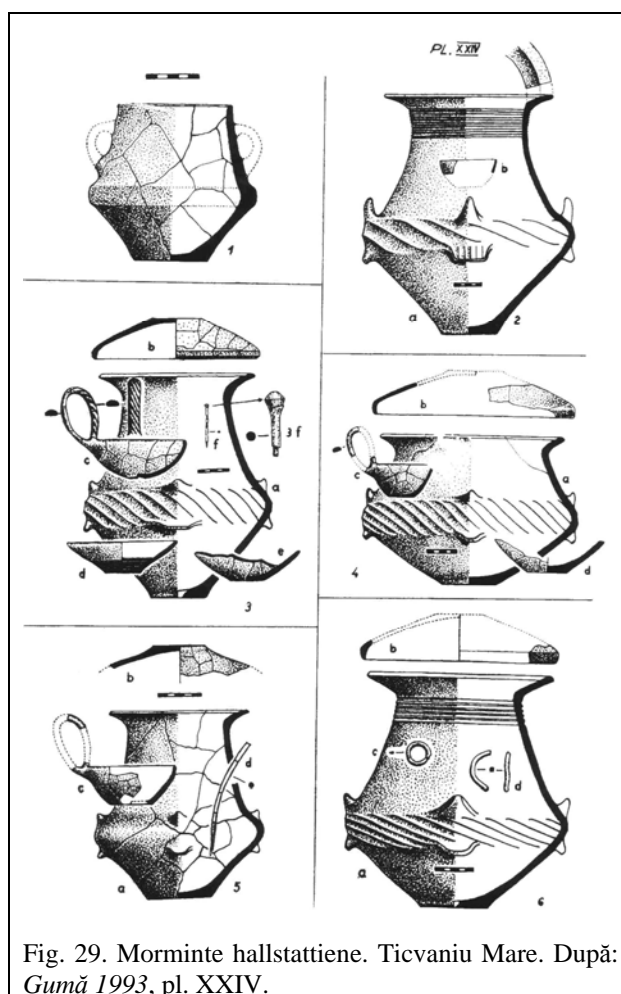
c) Punctul La Cimitir.

În hotar, mai jos de cimitirul actual, în apropiere de iaz, la cotul botului de deal sunt semnalati mai mulți tumuli. Pot să fie aceiași cu cei din hotarul cu Ticvanu Mic.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 172.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Ferma Pomicolă numărul 2.

La liziera livezii, în unghiul de 90° format de drumurile de acces în fermă, există o necropolă

⁴⁹³ Ibidem., p. 368.

⁴⁹⁴ Luca 2004, p. 132-133; 2004a, p. 143-144; 2005, p. 369-370.

Ha A₁ și o așezare medievală timpurie de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Gumă* 1993, p. 156, 296; 1995, p. 105-106; *Gumă et alii* 1996b; *Medeleț* 1995a, p. 289 și urm.; *El Susi* 2000a.

□

597. Ticvanu Mic (comuna Ticvanu Mare, județul Caraș-Severin)⁴⁹⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Lunca Rât*.

În acest punct din hotar se află două movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 172.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Gomile* sau *Moghile*.

Aici, la vest de sat, se află câteva movile funerare hallstattiene.

Tot aici este o așezare de secolele III-IV d.Chr. (practicarea metalurgiei fierului) și o așezare medievală de secol XIV d.Chr.

Bibliografie: *Petrovsky* 1977, p. 457; *Iaroslavschi și Lazarovici* 1978, p. 257; *Medeleț și Bugilan* 1987, p. 172; *Bozu și El Susi* 1987, fig. I/B; *Benea și Bejan* 1989-1993, p. 145; *Benea* 1996b, p. 292; *Țeicu* 1999-2000, p. 460; 2003, p. 361; *Mare* 2004, p. 208.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Creastă*.

În apropierea haltei CFR Greoni s-a descoperit o așezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu* 1999-2000, p. 460; *Mare* 2004, p. 208.

b) Punctul *Săliște*.

Acesta este la hotarul cu Agadiciul. În secolele III-IV d.Chr. se practica aici metalurgia fierului.

Bibliografie: *Țeicu* 1999-2000, p. 460; *Mare* 2004, p. 208.

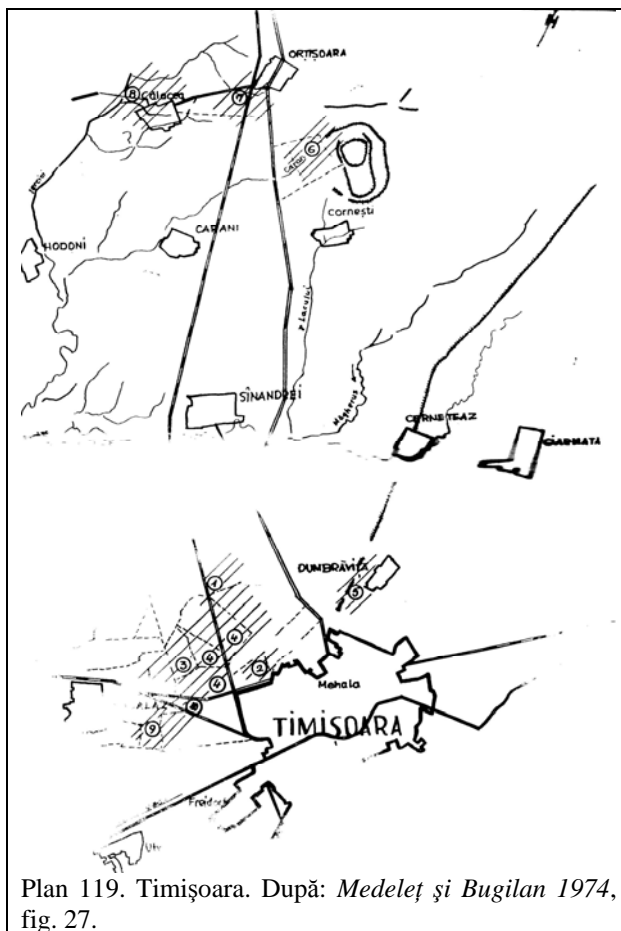
□

598. Timișoara (municipiu reședință de județ, județul Timiș)⁴⁹⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Pe teritoriul localității s-au descoperit mai multe topoare de cupru de tip Jászladány, varianta Bradu sau altele.

Bibliografie: *Vulpe* 1975, p. 44; *Lazarovici* 1975a, p. 29; *Gudea și Moțiu* 1983, p. 192.

Plan 119. Timișoara. După: *Medeleț și Bugilan* 1974, fig. 27.

b) Pe teritoriul localității s-a descoperit o daltă de cupru.

Bibliografie: *Vulpe* 1975, p. 74.

c) În hotarul localității s-a descoperit un atelier din epoca bronzului.

Bibliografie: *Mărghitan* 1980, p. 77; *Gudea și Moțiu* 1983, p. 193; *Drăgoescu* 1995, p. 349.

d) Punctul *Freidorf IV*.

Așezarea neolitică (Vinča A) se află la circa 500 m est de strada Anton Bacalbașa.

Bibliografie: *Lazarovici* 1979b, p. 208; 1990, p. 23; *Drașovean* 1989, p. 34-36.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Freidorf*.

Punctul se află în zona de vest a municipiului Timișoara, în hotarul comunei suburbane Freidorf, în imediata vecinătate a șoselei E 94.

Aici s-au identificat mai multe puncte cu descoperiri arheologice: A (aici predomină ceramica preistorică, neolitică și eneolitică în special), B (cu ceramică de secolul II-IV d.Chr.) și C, D, E (cu descoperiri neolitice, hallstattiene și medievale de secolele VII-IX d.Chr.). Punctele nu

⁴⁹⁵ *Luca* 2004, p. 133; 2004a, p. 144; 2005, p. 370.

⁴⁹⁶ *Luca* 2005, p. 371-376.

sunt situate la o distanță prea mare unul față de celălalt.

Descoperirile eneolitice târzii țin de cultura Tiszapolgár și Baden cu influențe Coțofeni. Pe întinsul așezării s-au semnalat și elemente ale bronzului timpuriu.

Pe acest teritoriu se semnalează descoperiri monetare aparținând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr.

În acest punct se semnalează descoperiri de tip sarmatic și trei morminte gepide (secol V d.Chr.).

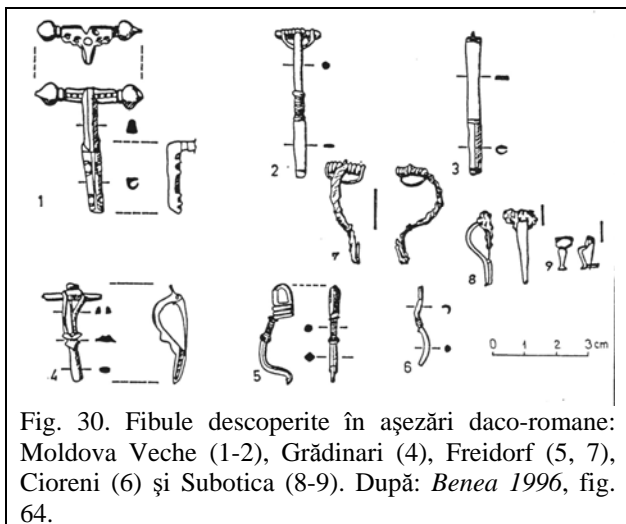

Fig. 30. Fibule descoperite în așezări daco-romane: Moldova Veche (1-2), Grădinari (4), Freidorf (5, 7), Cioreni (6) și Subotica (8-9). După: Benea 1996, fig. 64.

Bibliografie: Mitrea 1966a, p. 429; Dörner 1971, p. 687, 689; Lazarovici 1977, p. 25; 1990, p. 23; Lazarovici et alii 1983; Drașovean 1989, p. 33-34; Lazarovici și Kalmar 1993, p. 41, 42; Lazarovici și Sfetcu 1990, p. 50; Gudea și Moțiu 1983, p. 193, 195; Luca 1985a, p. 286, 288; Kalmar 1984, p. 394-395; 1987-1988, p. 470; Kalmar și Oprinescu 1986, p. 203; Bejan 1985-1986, p. 232; 1995, p. 78; 2004, p. 380; Ardeț 1988; El Susi 1988; Benea și Bejan 1987-1988, p. 255; Sânpetru 1992, p. 136; Benea 1995-1996, p. 374-376; 1996b, p. 293-294; 1997b; Gumă 1997, p. 24; Bejan 1995-1996, p. 133-134; Mare 1997a; 1998, p. 286-290; 1999-2000; 2002-2003, p. 202, nr. 19, 23; 2003; 2004, p. 37-38, 65, 75-79, 208-209; 2004a, p. 233-235; Mare și Tănase 2001; 2002; Mare și Toma 1996; Gogâltan 1995a, p. 56 și urm.; 1999, p. 200; Rădulescu 1999-2001, p. 62; Micle 2001, p. 130; Dulea 2001, p. 243; 2002-2003, p. 258; Iambor 2002, p. 126-127; Mateș 2003, p. 307; Bochiș 2004, p. 56; *** 1999-2000, p. 819; *** 2001, p. 808; *** 2001a, p. 809; *** 2002-2003, p. 620.

b) Punctul Mehala II.

Într-un teren agricol aparținând de fostul CAP Mehala, în spatele centrului cooperativei, la vest de perimetrul orașului la o distanță aproximativă de 100 m, se distinge pe teren o mică denivelare.

Materialele arheologice recoltate aici aparțin perioadei dacice clasice (secolele I î.Chr.-I d.Chr.), secolelor IV-V d.Chr. și secolelor XVII-XVIII.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1974, p. 83-84; Gudea și Moțiu 1983, p. 193, 194; Benea 1996b, p. 292-293.

c) Punctul Mehala IV.

Nu departe de Mehala III, pe o suprafață agricolă aflată pe marginea unei alții secate sunt mai multe așezări vechi. Acestea se pot încadra în eneolitic (Tisa II), cultura Coțofeni, sfârșitul primei vârste a fierului, Latène, secolele IV-V, VIII-IX și XVII-XVIII d.Chr.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1974, p. 85-87; Rusu 1977, p. 204; Gudea și Moțiu 1983, p. 193, 194; Lazarovici 1983a, p. 17; Gumă 1993, p. 296; Benea 1996b, p. 292; Dulea 2001, p. 243; Mare 2004, p. 209; Bochiș 2004, p. 56.

d) Punctul Cioreni.

Tot aici s-au descoperit și urme neolitice (punctul numit, uneori, Ronaț), un mormânt din epoca metalelor, fragmente ceramice de secolele V-VI d.Chr. și o necropolă medievală timpurie de inhumație (secolele X-XI d.Chr.).

Bibliografie: Radu 1979, p. 72; Bejan 1981, p. 158; 1981a, p.22; 1985-1986, p. 232; 1995, p. 40-42; 1995-1996, p. 52; 1999-2000, p. 528-529; 2004, p. 380; Bejan și Benea 1983; Gudea și Moțiu 1983, p. 194; Benea și Bejan 1987-1988, p. 254-255; Sânpetru 1992, p. 136; Benea 1995-1996; 1996b, p. 293; 1999a, p. 217; Mare 1997, p. 116-117; 2002-2003, nr. 22; 2004, p. 37, 209; 2004a, p. 231-233; Muntean 1998a, p. 355; Muntean 1999-2000; Rădulescu 1999-2001, p. 62-63; Micle 2001, p. 130; Iambor 2002, p. 127; Mateș 2003, p. 306.

e) Punctul Pădurea Verde.

Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea târzie a perioadei, dar și la începutul Hallstattului (morminte).

Aici s-a descoperit un depozit de bronzuri (seria Cincu-Suseni, Ha A₁₋₂) (Timișoara I).

Tot aici s-a descoperit un mormânt sarmatic (alte materiale arheologice de secolele III-V d.Chr.) și o spadă medievală.

Tot aici se află urmele unei așezări de secolele IX-X d.Chr.

Bibliografie: Mitrea 1966, p. 414; 1966a, p. 427; Popescu D. 1970, p. 498; 1970a, p. 437; Radu 1973; Petrescu-Dâmbovița 1977, p. 113, 279; Gumă 1993, p. 257, 296; 1997, p. 15; Bejan 1995-1996, p. 133; Tănase 1998; Mare 1998, p. 286; 2004, p. 75; Pinter 1998, p. 376-377; 1999, p. 139-140; Medeleț și Tănase 2001; Iambor 2002, p. 127; Szentmiklosi și Drașovean 2004, p. 41; *** 2001, p. 808; *** 2001a, p. 809.

f) Punctul *Fratelia*.

Cea mai veche așezare omenească de aici aparține culturii Starčevo-Criș, faza a II-a. Alte materiale arheologice neolitice aparțin culturii Vinča, faza A (pentru descoperirile neolitice sunt două zone: *Cărămidărie* și *Combinat – Stația CFR*).

În acest punct s-a cercetat o așezare (22 locuințe) și o necropolă plană de incinerare (peste 200 de gropi) de la sfârșitul epocii bronzului și începutul celei hallstattiene.

De aici provine un mic depozit-atelier de bronzier (*Timișoara II*).

În *Cărămidărie* s-au descoperit două celturi izolate.

Aici se află și o așezare medievală de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 196; *1990*, p. 23; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Kalmar 1984*, p. 394; *Luca 1985a*, p. 286, 288; *Mărghitan 1985*, p. 1361-38; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *1995*, p. 78-79; *Drașovean 1989*, p. 9, 33; *2001*; *Gumă 1993*, p. 154, 257, 296, 297; *1995*, p. 100; *Gogâltan 1993*, p. 23; *Medeleț 1995a*, p. 289 și urm.; *Stanciu 2000*, p. 159; *Dulea 2001*, p. 224, 251; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 40, 41; *Mare 2004*, p. 209; *2004a*, p. 235-236; *Ciută 2005*, p. 153.

g) Punctul *Termocentrală*.

Aici se află un tell de foarte mari dimensiuni, la SSV de localitate. Materialele arheologice recoltate aparțin fazei C a culturii Vinča, bronzului timpuriu, perioadei secolelor III-IV d.Chr. și Evului Mediu timpuriu.

Bibliografie: informație Cosmin Urian.

h) Punctul *Parcul Central*.

Aici se află o necropolă plană de incinerare.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 297.

3. Vestigii Latène.

a) Punctul *Mehala III*.

Dintr-un punct amplasat în imediata vecinătate a perimetrului orașului, la V de acesta, ca și de calea ferată Timișoara – Arad, provin fragmente ceramice din Latène C-D.

Din același punct provine și un călcâi de lance din fier cu bune analogii în lumea celtică.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1974*, p. 85; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 193.

4. Vestigii daco-romane.

a) Valul Roman.

Valul trece prin marginea estică a cartierului Freidorf, cotește spre NE după traversarea canalului Bega și părăsește orașul prin marginea estică a cartierului Mehala.

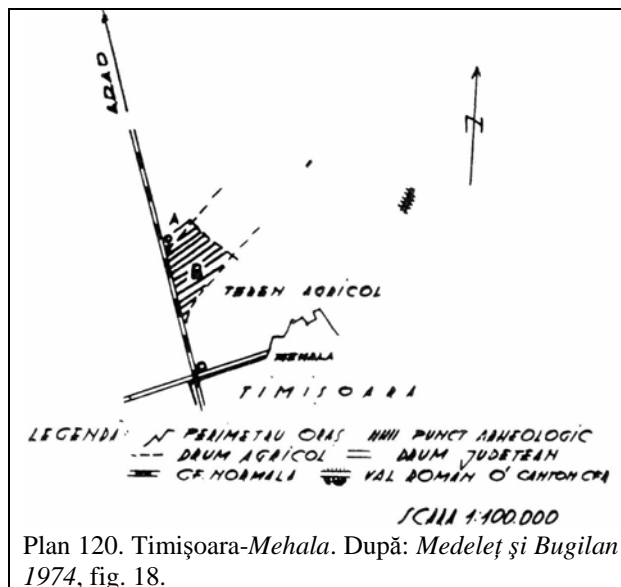
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 111; *Drașovean et alii 2004*, p. 16.

5. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Mehala I*.

În imediata vecinătate a cantonului de cale ferată, pe un teren agricol relativ plan care prezintă o ușoară pantă înclinată N-S au fost descoperite fragmente ceramice de secolele IV-V d.Chr.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1974*, p. 82; *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Benea 1996b*, p. 292; *Mare 2004*, p. 209.

b) Punctul *Ronaț*.

De aici provine ceramică neolitică.

În apropiere de gara Timișoara-Ronaț s-a descoperit, în anul 1980, o așezare aparținând perioadei secolelor III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mărghitan 1979*, p. 54; *Benea 1996b*, p. 293.

6. Vestigii prefeudale.

a) Punctul *Podul Modoș*.

În acest punct, situat la periferia orașului, s-a descoperit un grup de morminte de inhumație (avare), orientate E-V, încadrate între secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Bejan 1983a*; *1985-1986*, p. 232; *1995*, p. 79-80; *Mărghitan 1985*, p. 138-139; *Mare 1998*, p. 291-292; *2004*, p. 125-128, 209; *Medeleț 1998*, p. 310; *Dulea 2001-2002*, p. 213, 227; *Rădulescu 1999-2001*, p. 63; *Stanciu 2000*, p. 159; *Muntean și Muntean 2001*, p. 270.

b) Punctul *Teatrul Național*.

Pe locul actualei clădiri a teatrului se apune că ar fi existat o incintă circulară, dublă, avară.

Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 245.

7. Vestigii medievale.

a) Cetatea Timișoarei este atestată documentar pentru prima dată în anul 1212 d.Chr. sub

denumirea *castrum regium Themes*. Este imposibil de precizat dacă cetatea era în acea vreme de pământ sau de piatră.

Bibliografie: Matei 1979, p. 260; Rădulescu 1999-2001, p. 65-66; Szöcs 2000, p. 8; Dulea 2001, p. 243; Iambor 2002, p. 124-126.

b) Mănăstiri.

Mănăstire dominicană este atestată din secolul XIV d.Chr.

Mănăstirea franciscană este amenajată în secolul XVIII d.Chr.

Mănăstirea iezuită cu hramul *Sfântului Gheorghe* este atestată din secolul XVIII d.Chr.

Mănăstirea franciscanilor bulgari este adusă în locul iezuiților în secolul XVIII d.Chr.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 269-270.

c) Punctul Piața Operei.

Aici s-au descoperit resturi ale sistemului de fortificație *Vauban*.

Bibliografie: Rădulescu 1979.

8. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare preromane (cartierele Cetate, Mehala – zona Balta Verde, strada Micuriin – B-dul Cetății, Plugarilor, podul peste Bega în spatele Catedralei Ortodoxe, cartierul Fabric – Vii, Mehala, Fabric, Freidorf, parcul Eminescu, Trubadur, Josefîn).

Bibliografie: Mitrea 1964, p. 571; 1964a, p. 373-374; 1965, p. 492; 1965a, p. 609; Glodariu 1971, p. 74, 76, 80; 1974, p. 253, 258, 273; Gudea și Moșiu 1983, p. 193; Medeleț 1994a, p. 286-287, 288; Drăgoescu 1995, p. 349, 373; Șeptilici 2002-2003, p. 301; Gudea și Găzdac 2004, p. 130.

b) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare imperiale romane (cartierele Cetate, Mehala, Circumvalațiunii, Fabric, Freidorf, Iosefîn, Fratelia și locuri necunoscute din oraș).

Bibliografie: Mitrea 1964, p. 579; 1965, p. 499; 1965a, p. 616; Glodariu 1974, p. 294; Gudea și Moșiu 1983, p. 194, 195; Medeleț 1994a, p. 287, 288, 289; Drăgoescu 1995, p. 349, 373; Toma-Demian 2002-2003, p. 186-189; Șeptilici 2002-2003, p. 301; Gudea și Găzdac 2004, p. 130; Mare 2004, p. 208.

c) Între Timișoara și Sânandrei s-a descoperit, în anul 1958, un tezaur monetar format din monede imperiale romane.

Bibliografie: Mitrea 1965a, p. 616.

d) În anul 1891 s-au descoperit 32 de *aurei* de la Augustus.

Bibliografie: Glodariu 1974, p. 294.

e) Punctul Cioca Pusta.

Tezaurul (Antoninus Pius la Filip Arabul) era compus din 87 de piese (recuperate).

Bibliografie: Petac 1996-1997.

f) Între Timișoara și Chișoda Veche s-a descoperit o monedă constantiniană prost conservată.

Bibliografie: Mitrea 1965a, p. 616.

g) Aici s-a descoperit o monedă bizantină din bronz (secolul VI d.Chr.).

Bibliografie: Mitrea 1971, p. 202.

h) O monedă bizantină de la Iustinian I s-a descoperit la *Pădurea Verde*.

Bibliografie: Mitrea 1966, p. 414; Mare 2004, p. 208.

i) În *Cimitirul eroilor* s-a descoperit o monedă de secolul X d.Chr.

Bibliografie: Mitrea 1967a, p. 390.

□

599. Tincova (comuna Sacu, județul Caraș-Severin)⁴⁹⁷

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Seliște.

Așezarea paleolitică a fost descoperită în anul 1958 și se află la 20 km nord de Caransebeș, pe malul din dreapta Timișului, în apropiere de satul Tincova, la SE de acesta.

Urmele arheologice descoperite în săpături aparțin musterianului și paleoliticului superior (Aurignacian) (*Seliște II* – 200 m nord).

Aici s-ar fi exploatat silexuri și în neolitic.

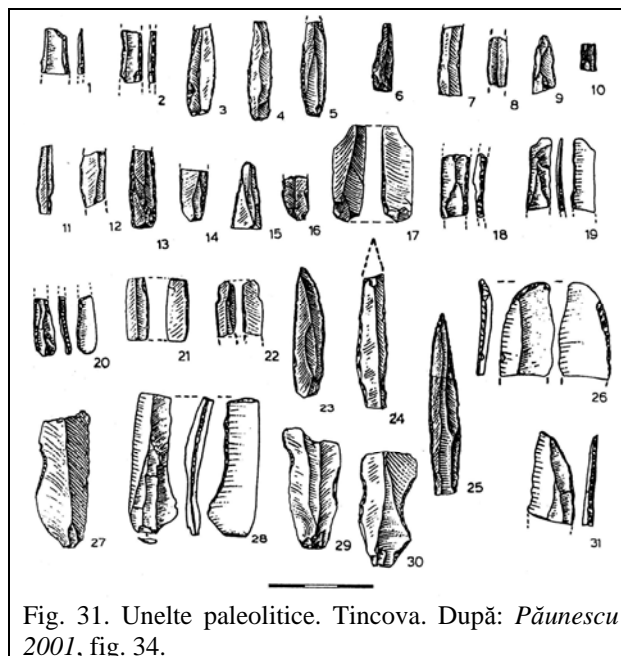

Fig. 31. Unelte paleolitice. Tincova. După: Păunescu 2001, fig. 34.

Bibliografie: Nicolăescu-Plopșor și Stratan 1960; Popescu D. 1960, p. 577; 1960a, p. 182; 1966, p. 383; 1966a, p. 709; 1967, p. 521; 1967a, p. 357;

⁴⁹⁷ Luca 2004, p. 133-134; 2004a, p. 144—145; 2005, p. 376-377.

Stratan 1962; Păunescu 1970, p. 18, 19, 34; Comșa 1971, p. 17; Mogoșanu 1960, p. 126; 1967; 1968; 1968a; 1972, p. 10-12; 1973, p. 13, 19, 22; Petrovsky 1977, p. 457-458, nota 208 cu bibliografia anterioară; Mărghitan 1979, p. 15-16; Jungbert 1985-1986, p. 394-395; Benea și Bona 1994, p. 12-13; Păunescu 2001, p. 163-171; Boroneanț și Boroneanț 2002, p. 27.

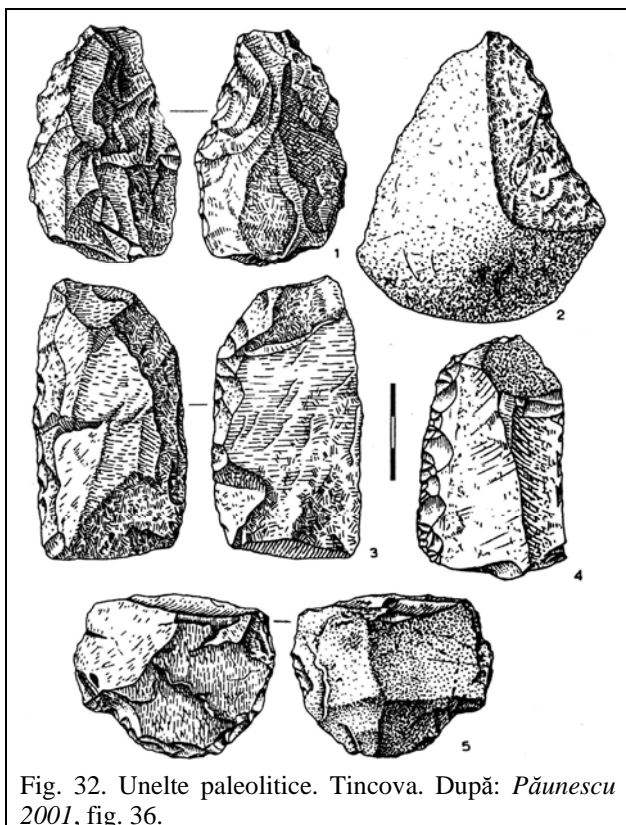

Fig. 32. Unelte paleolitice. Tincova. După: Păunescu 2001, fig. 36.

b) Punctul Dealu Satului.

Aici se află o așezare vinciană.

Bibliografie: Petrovsky 1977, p. 458; Lazarovici 1979b, p. 208.

c) Punctul Valea Tincovița.

La 50 m amonte de barăile IPEG Caransebeș, într-o carieră, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice.

Bibliografie: *** 1986, p. 351.

d) Punctul La Dos.

În acest punct este semnalată o așezare hallstattiană.

Bibliografie: Gumă 1993, p. 297.

e) Punctul Glatină.

Către Jdioara, pe Valea Radului, se află o movilă, care a fost sondată de I. Stratan.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 173.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul Râpa Mare.

Materialele ceramice descoperite aici aparțin perioadei dacice (secolele II-I î.Chr.) și altele încadrate între secolele VIII-X d.Chr.

Bibliografie: *** 1988, p. 273.

3. Descoperiri monetare.

a) Punctul Valea Radului.

În acest punct din hotarul localității s-a descoperit un tezaur monetar roman republican (131 plus 16 plus un număr nedeterminat de monede răspândite în satele din jur).

Bibliografie: Bălănescu 1983, p. 235; 1984, p. 129; 1995, p. 194-196; Medeleț 1994a, p. 289; Bordea 1996-1998, p. 436.

4. Mine și cariere.

a) Mina de fier Tincova.

Fierul se exploata aici în epoca romană.

Bibliografie: Drăgoescu 1995, p. 350; Benea 1996b, p. 161; Boroneanț 2000, p. 123.

☒

600. Tirol (comuna Doclin, județul Caraș-Severin)⁴⁹⁸

1. Vestigii preistorice.

a) În anul 1872 s-a descoperit un celt din bronz.

b) Depozite de bronzuri.

b.1.) În 1873 s-a descoperit și un depozit de bronzuri din seria Cincu-Suseni (Ha A₁₋₂).

b.2.) Și pumnalul de bronz, cu miezul mânerului din fier, descoperit aici, pare a avea aceeași datare, apartenență culturală, chiar dacă a fost descoperit cu altă ocazie și în alt loc.

Din hotar provin urme ale prelucrării fierului și bronzului.

Bibliografie: Rusu 1963, p. 208; László 1975, p. 22; Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 114; Petrovsky 1977, p. 458; Glodariu și Iaroslavschi 1979, p. 12; Săcărin 1979a, p. 112; Mărghitan 1980, p. 77, 78; Boroffka 1987, p. 70; Gumă 1993, p. 257, 297; Drăgoescu 1995, p. 334; Bejan și Stoian 1995-1996, p. 51-52.

☒

601. Tisa Nouă (comuna Fântânele, județul Arad)⁴⁹⁹

1. Vestigii medievale.

a) Pe locul localității se afla, în secolul XIV d.Chr., o biserică.

Bibliografie: Rusu A.A. și Hurezan 2000, p. 68.

☒

⁴⁹⁸ Luca 2004, p. 134; 2004a, p. 145; 2005, p. 377.

⁴⁹⁹ Luca 2005, p. 377.

602. Toager (comuna Giera, județul Timiș)⁵⁰⁰

1. Vestigii daco-romane.

a) În dreptul pichetului de grăniceri, la 50 m SV de acesta și la 500 m vest de sonda nr. 36 se află o întinsă așezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 294; *Mare 2004*, p. 210.

▣

603. Tomești (comună, județul Timiș)⁵⁰¹

1. Mobile de pământ.

a) Pe drumul dintre Românești și Tomești, atât în dreapta cât și în stânga acestuia, sunt semnalate mobile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 173.

▣

604. Tomnatic (comuna Giera, județul Timiș)⁵⁰²

1. Vestigii daco-romane.

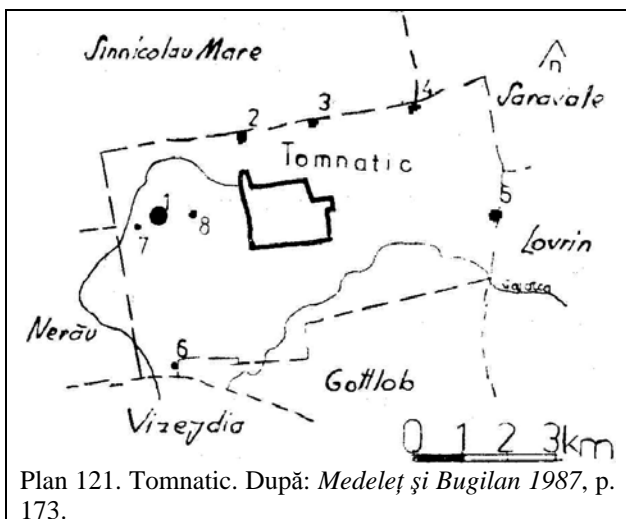
a) Pe teritoriul localității, la 800 m sud de aceasta, se semnalează descoperiri de epocă daco-romană (cimitir).

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Benea 1996b*, p. 294-295; *Mare 2004*, p. 210.

b) Punctul Cărămidăria.

Aici s-au descoperit semiborbeie daco-romane.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 295; *Mare 2004*, p. 210.

Plan 121. Tomnatic. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 173.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

⁵⁰⁰ *Ibidem.*, p. 378.

⁵⁰¹ *Ibidem.*, p. 378.

⁵⁰² *Ibidem.*, p. 378-379.

a) Punctul Klein Hügel.

La 1,9 km vest de sat, în partea din stânga drumului Comloșu Mare – Sannicolau Mare și în partea din dreapta drumului Tomnatic – Nerău, nu departe de malul din stânga unui fir de apă ce se varsă în Giuroșin, se află o movilă de pământ impunătoare, înaltă de 4,5 m și cu diametrul de circa 50 m. Aici s-au descoperit fragmente ceramice și două morminte cu urme de sicriu.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 173.

b) Punctul Kopfhügel sau Szeiler Hügel.

La 3 km SV de sat, în hotar cu Vizejdia, se află o movilă de pământ înaltă de 3 m. În ea s-a descoperit un schelet cu urme de sicriu.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 173.

c) La 25 de pași de movila *Klein Hügel* se vedea, la începutul secolului, o altă movilă de pământ în care s-a descoperit un schelet și o monedă de la *Ladislau cel Sfânt*.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 174.

d) La est de movila *Klein Hügel*, în apropierea bifurcației spre Tomnatic din drumul Comloșu Mare – Sannicolau Mare, se află o movilă de pământ. În ea s-au descoperit un schelet și o monedă de argint.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 174.

e) În apropierea movilei descrise anterior s-a cercetat o dâlmă de pământ din care s-a scos un schelet de animal mare și o fibulă romană.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 174.

3. Mobile de pământ.

a) Trei mobile de pământ sunt amplasate la nord și NE de sat, pe linia hotarului cadastral cu Sannicolau Mare și Saravale. Dintre acestea movila nr. 2 este mai înaltă, având diametrul de circa 40 m și înălțimea de 3,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 173.

b) La 3,5 km est de vatra satului, pe partea din dreapta *Pârâului Galațca* și a drumului Tomnatic – Sânpetru Mare, pe hotarul cu comuna Lovrin, se află o movilă de pământ cu diametrul de 35 m și înălțimea de 3-3,5 m.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 173.

4. Vestigii medievale.

a) Aici s-a descoperit și distrus o necropolă din care provin aplici de cingătoare, cercei, o spadă, un inel și inele de tâmplă.

Bibliografie: *Bejan și Mare 1998*, p. 332.

5. Descoperiri monetare.

a) Din localitate provin monede din secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 372.

▣

605. Topla (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

☒

606. Topla (comuna Mănăștiur, județul Timiș)

☒

607. Topleț (comună, județul Caraș-Severin)⁵⁰³

1. Vestigii preistorice.

a) O așezare neolitică se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 459; *Lazarovici 1979b*, p. 208.

2. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității, la 1 km în amonte de confluența *Pârâului Sichevița* cu râul Cerna, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 295; *Mare 2004*, p. 210.

3. Mine și cariere.

a) **Cariera Topleț.**

Aceasta a fost exploatată în epoca medievală și modernă.

Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 136.

☒

608. Topolovățu Mare (comună, județul Timiș)⁵⁰⁴

1. Vestigii preistorice.

a) **Punctul Joamba.**

Punctul este situat la 500 m distanță de intrarea în comună a șoselei Lugoj – Timișoara. Aici s-a descoperit o așezare hallstattiană, dar și fragmente ceramice neolitice atipice.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 212; *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Gumă 1993*, p. 297.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) La 1,5 km est de sat, înspre Iosifalău, la sud de șoseaua Timișoara – Lugoj, pe platoul superior al unui deal intersectat de șosea, perpendicular pe aceasta, în arătură, este vizibilă o creastă compusă din patru movile de pământ succesive. La suprafața solului s-au recoltat fragmente ceramice neolitice și medievale.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 174.

3. Vestigii daco-romane.

a) **Punctul Dealul Coșteleac.**

La NE de localitate, pe un deal plantat cu vie, arăturile au scos la iveală materiale arheologice din secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Mare 2004*, p. 210.

☒

609. Topolovățu Mic (comuna Topolovățu Mare, județul Timiș)

☒

610. Tormac (comună, județul Timiș)

☒

611. Traian Vuia (comună, județul Timiș)

☒

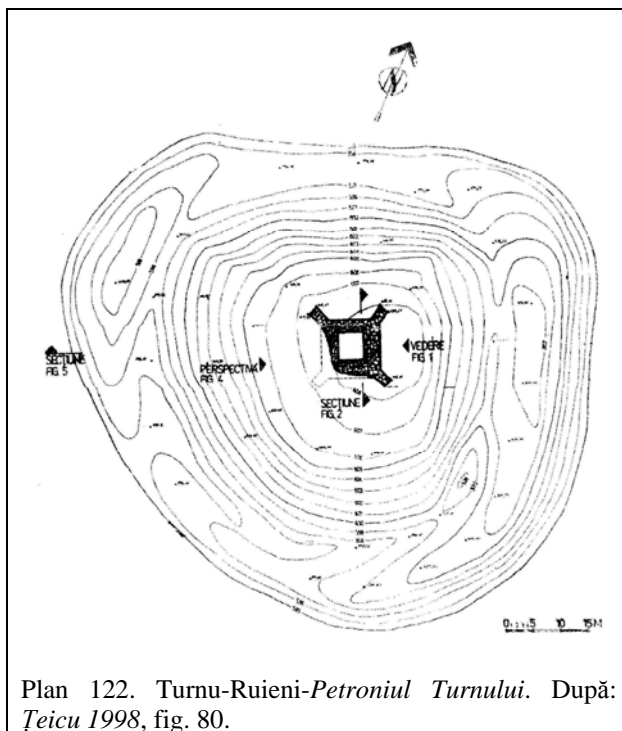
612. Turnu-Ruieni (comună, județul Caraș-Severin)⁵⁰⁵

1. Vestigii de epocă romană.

a) Pe *Dealul Stârminița*, aflat la 1 km NE de comună, s-au descoperit urme romane.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 103; *IDR, III, 1*, p. 141.

2. Vestigii medievale.

Plan 122. Turnu-Ruieni-Petroniul Turnului. După: *Teicu 1998*, fig. 80.

⁵⁰³ *Luca 2004*, p. 134; *2004a*, p. 146; *2005*, p. 380.

⁵⁰⁴ *Luca 2005*, p. 380-381.

⁵⁰⁵ *Luca 2004*, p. 134; *2004a*, p. 146; *2005*, p. 381.

a) Punctul *Petroniul Turnului*.

Donjonul (turn-locuință) medieval se află la 1 km NE de comuna Turnu-Ruieni, pe Dealul *Stârminița*. Turnul are mai multe niveluri de construcție cu câte o încăpere.

Construcția se datează la începutul secolului al XIV-lea d.Chr.

Bibliografie: *Secară 1975; 2002; Țeicu 1998*, p. 206; *Rusu A.A. 1998*, p. 9, 11-12; *1999*, p. 284.

3. Mine și cariere.

a) Spălătoriile de aur de aici ar fi funcționat încă din preistorie.

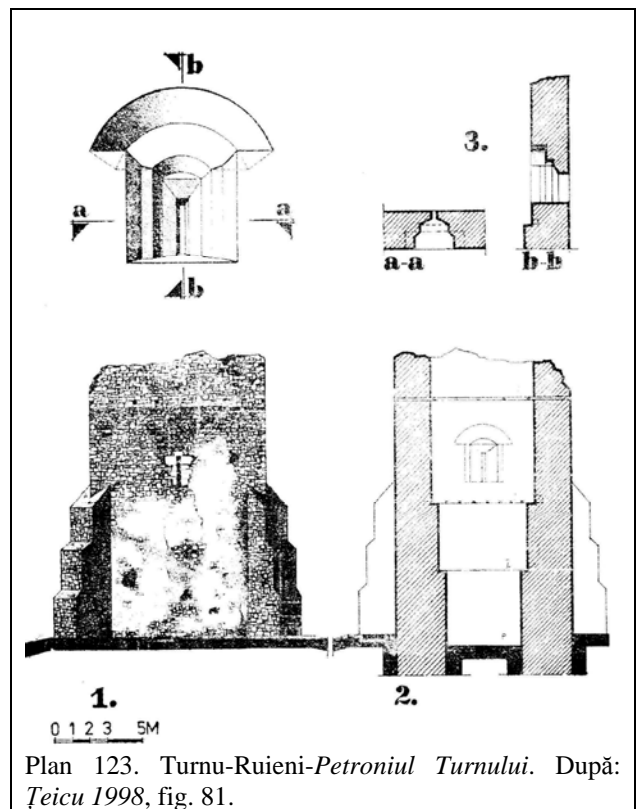
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Gogâltan 1998*, p. 14.

4. Descoperiri monetare.

a) Punctul *Dealul Stârnița*.

În anul 1976 s-a descoperit un denar de la Carol Robert (1330).

Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 134.

✠

Ț.

613. Țațu (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

▣

614. Țela (comuna Bata, județul Arad)⁵⁰⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Gomila*.

Microtoponimul s-a semnalat în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 174.

▣

615. Țerova (municipiul Reșița, județul Caraș-Severin)⁵⁰⁷

1. Vestigii medievale.

a) Documentul din 26 iunie 1597 amintește movilele de hotărnicie ale Țerovei și a altor sate din jur.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 174.

▣

616. Țipari (comuna Coșteiu, județul Timiș)⁵⁰⁸

1. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o drahmă a lui Alexandru cel Mare.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 289.

▣

⁵⁰⁶ Luca 2005, p. 382.

⁵⁰⁷ Luca 2004, p. 135; 2005, p. 382.

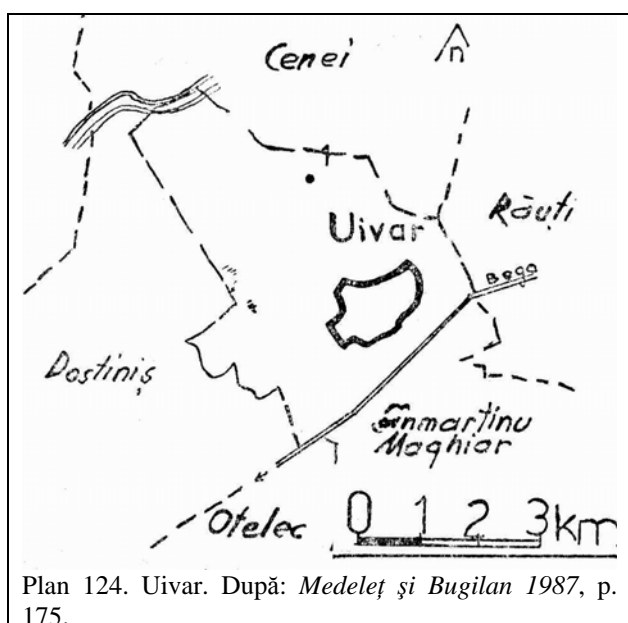
⁵⁰⁸ Luca 2005, p. 382.

U.

617. Uihei (comuna Biled, județul Timiș)

□

618. Uivar (comună, județul Timiș)⁵⁰⁹

Plan 124. Uivar. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 175.

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice din epoca timpurie a bronzului.

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 193; *Drăgoescu 1995*, p. 351; *Gogâltan 1999*, p. 201.

b) În hotarul localității s-a descoperit un lanț de aur.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 351.

c) Se amintește aici o fortificație care durează la sfârșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului.

Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 76.

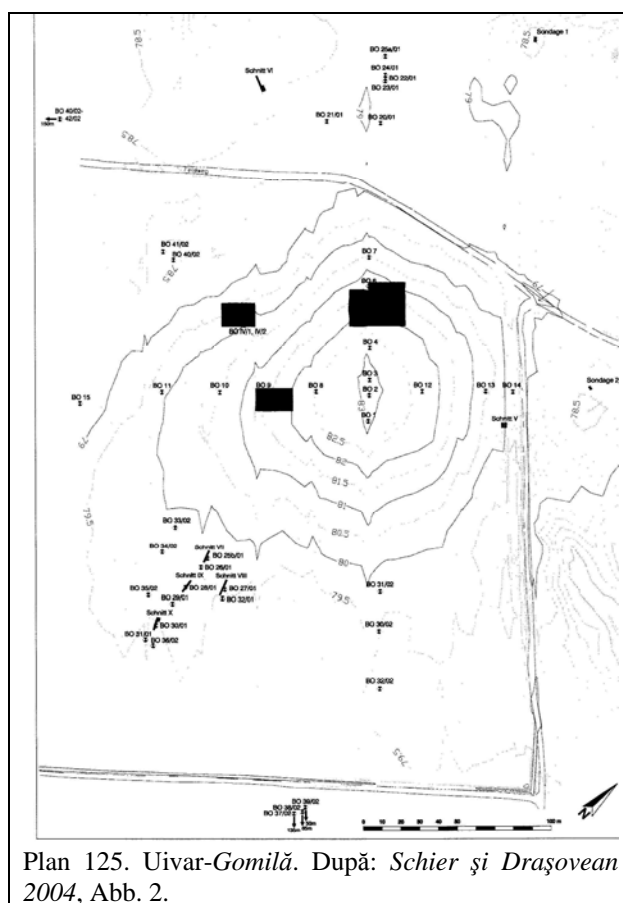
2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Gomilă*.

Movila menționată în literatura veche la SV de sat este o așezare peste care s-a suprapus o necropolă.

În acest punct se află un tell cu mai multe niveluri neolitice și eneolitice (culturile Vinča, grupul cultural Foeni și Tiszapolgár), o necropolă prefeudală și materiale medievale (necropolă).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 174; *Drăgoescu 1995*, p. 351; *Schier și Drașovean 2004*; *Gogâltan 2004a*, p. 67, n. 191; *** 1999-2000, p. 820; *** 1999-2000a, p. 823; *** 2001, p. 808; *** 2001a, p. 809; *** 2002-2003, p. 620.

Plan 125. Uivar-Gomilă. După: *Schier și Drașovean 2004*, Abb. 2.

3. Movile de pământ.

a) O movilă de pământ se află la 1,7 km NV de sat, în partea din dreapta căii ferate Cărpiniș – Ionel.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 174.

4. Descoperiri monetare.

a) În anul 1937 s-a descoperit o drahmă din Lycia emisă cu numele împăratului Traian.

⁵⁰⁹ *Ibidem.*, p. 383-384.

Bibliografie: *Mitrea 1965*, p. 499; *1965a*, p. 617.

▣

619. Uliuc (comuna Sacoșu Turcesc, județul Timiș)⁵¹⁰

1. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localității, pe malul Timișului, lângă podul de cale ferată, se află o așezare aparținând culturii Starčevo-Criș.

Bibliografie: *Lazarovici și Sfetcu 1990*, p. 50.

2. Vestigii daco-romane.

a) De aici provin vase daco-romane.

Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 134; *Benea 1996b*, p. 295; *Mare 2004*, p. 210.

▣

620. Unip (comuna Sacoșu Turcesc)⁵¹¹

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) **Punctul *La Vișini*.**

În hotarul localității, la circa 2 km SV de sat, pe vechiul curs al Pogănișului, nu departe de vărsarea lui în Timiș, pe o întindere de 2 ha, se află un tell înalt de aproximativ 2 m.

Acesta a fost locuit în timpul culturii Starčevo-Criș, Vinča C, grupului Foeni (Petrești) și în epoca bronzului.

Bibliografie: *Lazarovici et alii 1981*; *Lazarovici și Sfetcu 1990*, p. 50; *Drașovean 1991*, p. 210; *1994*, p. 152, 155; *1996*, p. 114; *2001*, p. 35; *Gogâltan 1995a*, p. 60.

2. Vestigii preistorice.

a) O spadă de bronz din Bz D-Ha A a fost descoperită aici.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 257, 297.

b) De aici provine și un vârf de sabie din bronz.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 257, 297.

c) Aici se află, după toate probabilitățile, o necropolă plană de incinerare preistorică.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 297.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194.

4. Movable de pământ.

a) **Punctele *Ocoale (La Gomilă sau Gomila de la drumul Stamorii) și Cetățuia*.**

Cele două movile nu au caracter funerar. Ele sunt, cu siguranță, așezări omenești.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 175.

5. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 194; *Mare 2004*, p. 210-211.

b) În anul 1900 s-a descoperit un tezaur alcătuit din monede din bronz mici și mijlocii (Constantinus I și urmașii săi).

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189; *Mare 2004*, p. 210-211.

c) În apropierea satului s-a descoperit o monedă din bronz de la Constantinus II.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189.

d) De aici provine o monedă mică din bronz emisă de Iulianus.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189.

▣

621. Urcu (comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin)

▣

622. Urseni (comuna Moșnița Nouă, județul Timiș)

▣

623. Ususău (comuna Dorgoș, județul Arad)

▣

624. Utvin (comuna Sânmihaiu Român, județul Timiș)

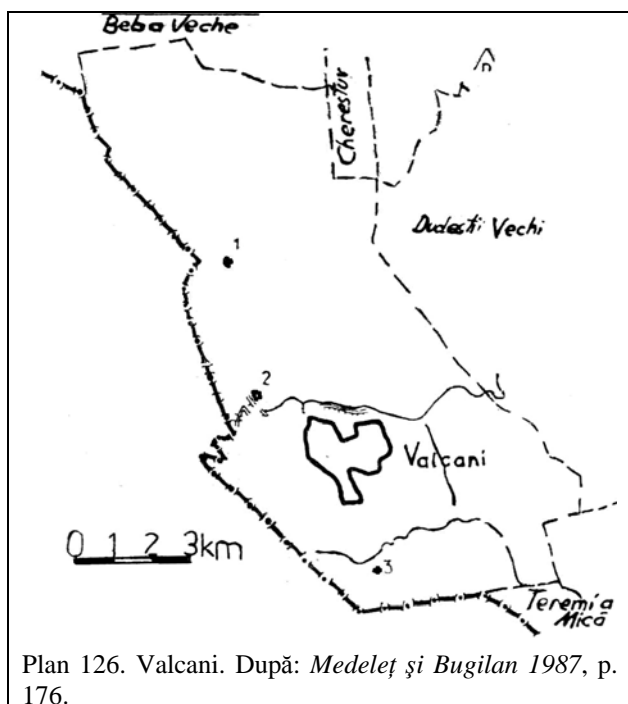
▣

⁵¹⁰ *Ibidem.*, p. 384.

⁵¹¹ *Ibidem.*, p. 384-385.

V.

625. Valcani (comuna Dudești Vechi, județul Timiș)⁵¹²

Plan 126. Valcani. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 176.

1. Movile de pământ.

a) La circa 5 km NV de sat, în stânga drumului Valcani – Beba Veche, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 176.

b) La circa 1,7 km NV de sat, pe malul din dreapta Arancăi, este cartată o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 176.

c) Punctul Râtul lui Petac.

La circa 3 km sud de sat, pe locul numit Șura, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 176.

2. Descoperiri monetare.

a) Aici s-a descoperit un denar republican roman emis de L. Antestius Gragus.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 290.

⌘

626. Valea Bistrei (comuna Zăvoi, județul Caraș-Severin)

⌘

627. Valea Bolvașnița (comuna Mehadia, județul Caraș-Severin)⁵¹³

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul Izvorul Ungurului.

Înainte de intrarea în localitate, la circa 350-400 m față de podul de peste râul Bolvașnița și la circa 100 m vest de izvor, s-a descoperit ceramică eneolitică.

Bibliografie: *** 1982, p. 323.

b) Punctul Luncă.

Zona de interes arheologic se află în imediata vecinătate a intersecției drumului spre Valea Bolvașnița cu șoseaua europeană.

Materialele arheologice descoperite aparțin primei epoci a fierului.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 367.

c) Punctul Săliște.

Zona este situată pe malul din stânga râului Bolvașnița. Reținem doar toponimicul.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 367.

2. Vestigii de epocă romană.

a) De aici provine un fragment de inscripție.

Bibliografie: *Russu 1973*, p. 104.

3. Vestigii medievale.

a) La circa 3 km de Mehadia, cu ocazia săpăturilor arheologice la castrul roman, a fost identificat un cimitir medieval.

Bibliografie: *Țeicu 1993*, p. 238.

b) Punctul Grobiște.

Pe panta unui deal situat la nord de sat, într-o livadă, au fost descoperite morminte, fără inventar funerar.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 367.

⌘

⁵¹² *Ibidem.*, p. 386.

⁵¹³ *Luca 2004*, p. 137; *2004a*, p. 146-147; *2005*, p. 386-387.

628. Valea Lungă Română (comuna Coșteiu)

✠

629. Valea Mare (comuna Fârliug, județul Caraș-Severin)⁵¹⁴

1. Vestigii daco-romane.

a) În hotarul localității, în cimitirul satului și la vest de acesta, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. (aici se practica metalurgia fierului).

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 103; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 295; *Țeicu 1999-2000*, p. 460; *Mare 2004*, p. 211.

2. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o monedă preromană.

Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleț 1994a*, p. 290.

3. Mine și cariere.

a) Aici a funcționat o spălătorie de aur antică.

Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Gogâltan 1998*, p. 14.

✠

630. Valea Minișului (comuna Bozovici, județul Caraș-Severin)

✠

631. Valea Orevița (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)

✠

632. Valea Ravensca (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)⁵¹⁵

1. Vestigii medievale.

a) În localitate s-au descoperit cruci de piatră aparținând unui cimitir necercetat sistematic.

Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465.

✠

633. Valea Răchitei (comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin)

✠

634. Valea Roșie (comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin)

✠

635. Valea Sicheviței (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)⁵¹⁶

1. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

a.1.) Într-un loc neprecizat între *Valea Sichevița* și *Valea Ravensca* s-a descoperit, în anul 1965, un depozit de bronzuri (*Sichevița I* – seria Moigrad-Tăuteu, Ha B₁).

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 106; *Săcărîn 1977*, p. 115; *1979a*, p. 114; *Petrovsky 1977*, p. 454; *Gumă 1993*, p. 256, 295; *Szentmiklosi 1995*, p. 85.

a.2.) Punctul Valea Sicheviței.

La *Sălașul lui Gruța* s-a descoperit, în anul 1972, un depozit de bronzuri (*Sichevița III* – seria Cincu-Suseni, Ha A₁₋₂).

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 106; *Petrovsky 1977*, p. 454; *Săcărîn 1979a*, p. 114; *Gumă 1993*, p. 256, 295.

b. În apropiere de *Vârful Cioaca* se găsește *Sălașul lui Iedu*.

Aici s-au descoperit artefacte databile la mijlocul epocii bronzului.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrovsky 1977*, p. 454.

c. Pe *Vârful Cioaca* s-a descoperit o toartă de tip *ansa lunata*.

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrovsky 1977*, p. 454.

✠

636. Valea Timișului (comuna Buchin, județul Caraș-Severin)⁵¹⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Sub casa lui Dumitru Munteanu se află o așezare neolitică (cultura Vinča). Tot aici a apărut și ceramică romană de secolele II-III d.Chr.

Bibliografie: *** 1982, p. 327.

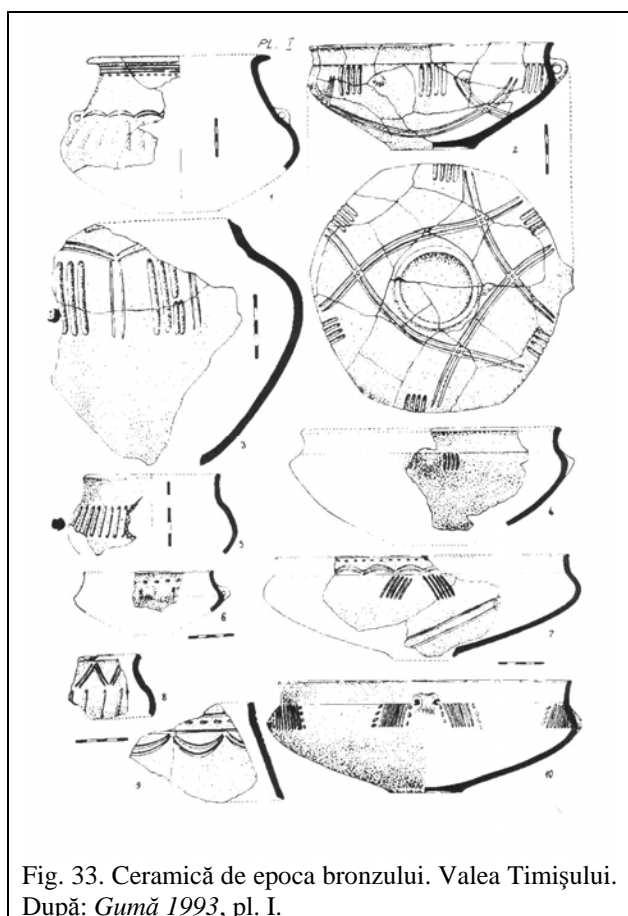
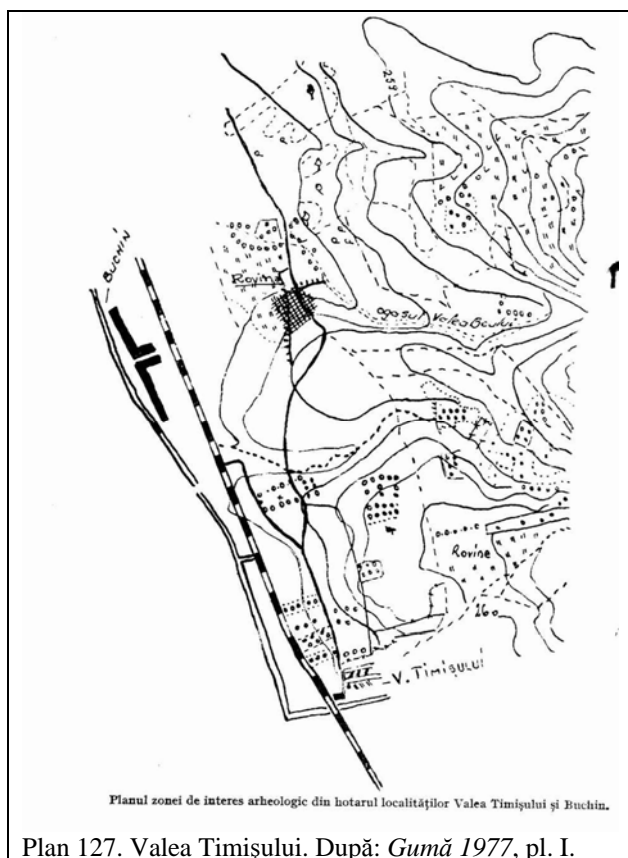
b) Punctul Rovină.

⁵¹⁴ Luca 2004, p. 137; 2004a, p. 147; 2005, p. 387-388.

⁵¹⁵ Luca 2004, p. 137; 2004a, p. 147; 2005, p. 388.

⁵¹⁶ Luca 2004, p. 138; 2004a, p. 147-148; 2005, p. 388-389.

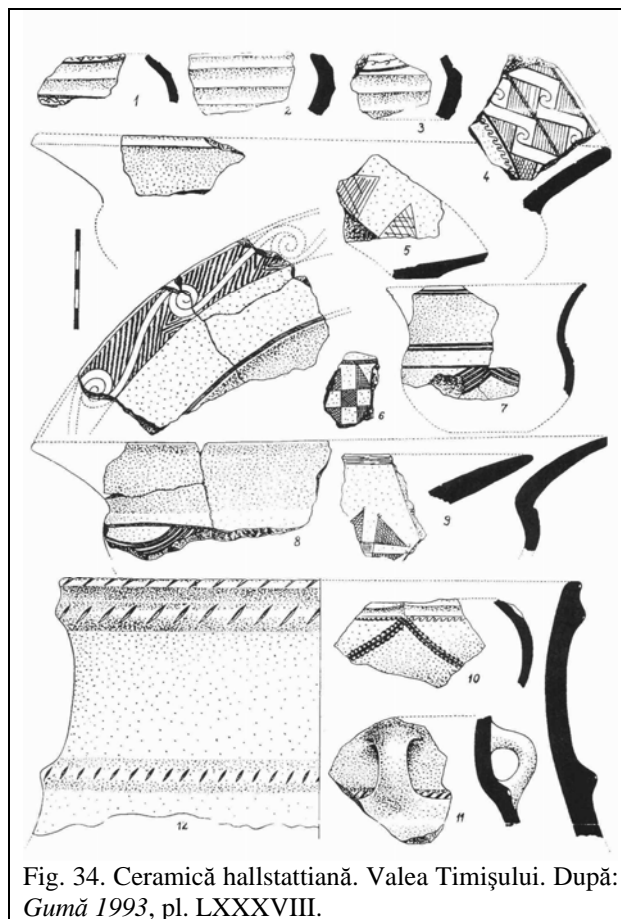
⁵¹⁷ Luca 2004, p. 138-139; 2004a, p. 148-149; 2005, p. 389-390.

În hotarul localității Valea Timișului, la aproximativ 2,5 km spre nord de aceasta și

aproximativ 1 km NV de comuna Buchin, se află acest punct.

S-au descoperit materiale ceramice aparținând culturii Tiszapolgár, grupului cultural Balta Sărată (două subniveluri, unul cu elemente Gârla Mare-Žuto Brdo) și culturii Basarabi, așezarea având trei niveluri distincte de depunere.

Bibliografie: Gumă 1977a, p. 264; 1983, p. 71-72; 1993, p. 215, 297; 1997, p. 15; Gumă și Gumă 1977; Gumă și Dragomir 1981, p. 110; Gumă și Petrovszky 1979, p. 99-100; Gumă și Săcărin 1996a; Gumă et alii 1977; Petrovszky 1977, p. 459; Petrovszky și Gumă 1979, p. 61-71; Lazarovici 1979b, p. 210; 1983a, p. 18; Lazarovici și Săcărin 1979, p. 75; Mărghitan 1980, p. 79; Kalmar 1986-1987, p. 41; Medeleț 1991, p. 81; Gogâltan 1993b, p. 62; Benea și Bona 1994, p. 14, 14-15; Rogozea 1994, p. 181; 1995a; 1998, p. 183-184; Oprinescu 1995b, p. 58, 60; Moga și Bochiș 2001, p. 86; Șandor-Chicideanu 2003, p. 257; Bochiș 2004, p. 57.

c) Punctul Rât.

Este situat la 500-600 m sud de Rovină și la 30-40 m nord de pârâul care taie terasa. Așezarea aparține culturii Basarabi.

Aici se vede și drumul roman.

Bibliografie: Petrovszky 1977, p. 459; *** 1982, p. 327; Gumă 1983, p. 72; 1993, p. 215, 297.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Tăbărăște*.

Punctul se află la 400 m NV de sat, pe marginea terasei a doua a Timișului, lângă locul unei vechi sonde.

Materialele ceramice sunt hallstattiene.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 459; *Gumă 1993*, p. 298.

b) Punctul *La Nemți*.

La 600-700 m nord de *Rovină* sunt două movile funerare cu diametrul de 5-6 m, respectiv 8-10 m și înălțimea de 1 m.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 459; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 176; *Gumă 1993*, p. 298; *Lazarovici și Kalmar 1994*, p. 18.

3. Vestigii dacice.

a) Ovidiu Bozu amintește, în hotarul localității, o așezare dacică.

Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154.

4. Vestigii de epocă romană.

a) În sat sunt urme de construcții romane. Resturile se află la aproximativ 35-40 m de drumul roman Dierna – Tibiscum și se datează în secolele II-III d.Chr.

Bibliografie: *** 1979, p. 434-435.

□

637. Valeadeni (comuna Buchin, județul Caraș-Severin)⁵¹⁸

1. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomile sau Trei Gomili*.

În plantația de pomi fructiferi sunt vizibile trei movile din pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 176; *Lazarovici și Kalmar 1994*, p. 18.

□

638. Valeapai (comuna Ramna, județul Caraș-Severin)⁵¹⁹

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Valea Pietrii*.

De aici provine faună preistorică.

Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 171.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Islaz*.

În acest punct din hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

⁵¹⁸ *Luca 2004*, p. 139; *2004a*, p. 149; *2005*, p. 390.

⁵¹⁹ *Luca 2004*, p. 139-140; *2004a*, p. 149; *2005*, p. 390-391.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Drăgoescu 1995*, p. 373; *Benea 1996b*, p. 296; *Mare 2004*, p. 211.

3. Descoperiri monetare.

a) În bibliografie se amintește o monedă preromană.

Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleț 1994a*, p. 290.

4. Mine și cariere.

a) În jurul localității există un afloriment care pare a fi fost exploatat în perioada romană.

Bibliografie: *Wollmann 1973*, p. 115; *1996*, p. 264.

□

639. Vama Marga (comuna Marga, județul Caraș-Severin)

□

640. Var (comuna Obreja, județul Caraș-Severin)⁵²⁰

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *În Grădini*.

Aici se află fragmente ceramice preistorice și resturile unei construcții romane.

Bibliografie: *** 1988, p. 269.

b) Punctul *Dos sau La Dos*.

Fragmente ceramice preistorice aparținând culturii Coțofeni, epocii bronzului (grupul cultural Balta Sărată) și Hallstattului timpuriu.

Bibliografie: *** 1988, p. 273; *Rogozea 1996a*; *1998*, p. 184; *Gumă 1993*, p. 298.

c) La sud de *Dealul Panga* au fost descoperite materiale arheologice neolitice și altele aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *** 1988, p. 269.

2. Vestigii preistorice.

a) La circa 50 m nord de drumul Iaz – Var (la circa 1 km NE de *Complexul de vaci*) se găsesc materiale ceramice Ha B.

Bibliografie: *** 1988, p. 269; *Gumă 1993*, p. 298.

b) Punctul *Dâlmă*.

Fragmente ceramice atipice, preistorice.

Bibliografie: *** 1988, p. 269.

c) Punctul *Vânile Mari*.

Fragmente ceramice preistorice atipice.

Bibliografie: *** 1988, p. 269.

2. Vestigii Latène pre-dacice.

⁵²⁰ *Luca 2004*, p. 140; *2004a*, p. 149-150; *2005*, p. 391-392.

a) Lângă *Grajdurile CAP* Var au fost identificate materiale ceramice de secolele V-IV î.Chr.

Bibliografie: *** 1988, p. 269.

b) În zona *Pârâului lui Hoba* au fost descoperite fragmente ceramice dacice de secolele IV-II î.Chr.

Bibliografie: *** 1988, p. 269.

□

641. Variaș (comună, județul Timiș)⁵²¹

1. Mobile de pământ.

a) **Punctul *Variașca Humca, Ciriceva Humca* sau *Nagy Halom*.**

La aproximativ 2,5 km NV de comună, la întretărirea hotarelor cu Periam și Satu Mare, se află o movilă de pământ de dimensiuni mari, cu diametrul de circa 45 m și înălțimea de 5 m (cota 104).

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 176-177.

b) Pe hotarul cu localitățile Variaș și Satu Mare, la 2,5-3 km nord de comună, în stânga și dreapta drumului Variaș – Satu Mare, se află două mobile de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 177.

c) **Punctul *Ketfelska Humka* sau *La Hotar*.**

La aproximativ 5 km SE de comună, aproape de intersecția hotarelor cu Satchinez și Gelu, este amplasată o movilă de pământ. Ea se află pe malul din dreapta al firului de apă ce curge prin valea *Pământul Alb*, având cota 102.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 177.

d) La circa 5 km SE de sat, pe malul din stânga al aceuiași fir de apă, în stânga drumului Variaș – Biled, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 177.

e) **Punctul *Humka Viting*.**

La circa 3,5 km SE de comună, pe malul din stânga al aceuiași fir de apă, în partea din dreapta drumului Variaș – Biled, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 177.

f) **Punctul *Cralița*.**

În apropierea mobilei precedente, la SV de ea, se află o altă movilă.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 178.

g) La circa 4,5 km SV de comună, pe malul din stânga al firului de apă care curge pe *Valea Apei*, în stânga drumului Variaș – Bulgăruș, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 178.

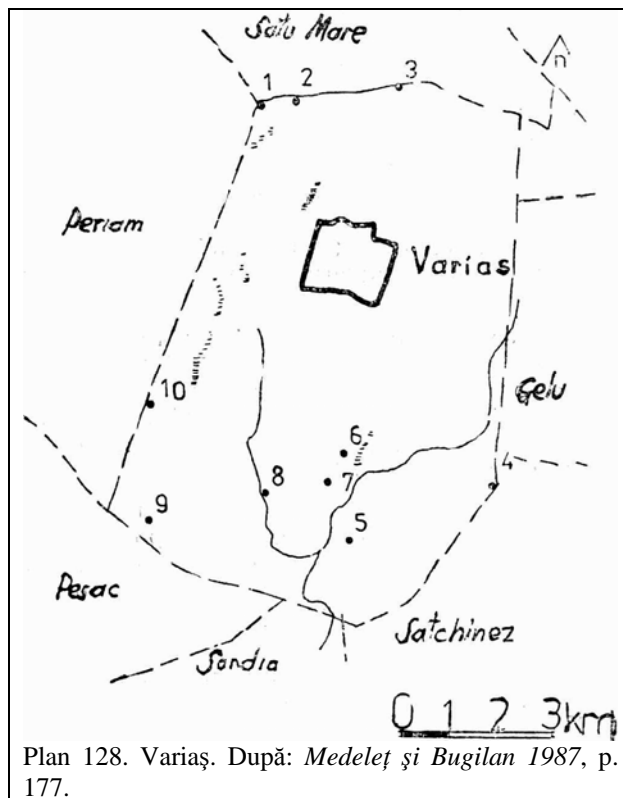
h) La 5,5 km SV de comună, la câteva sute de metri de intersecția hotarelor cu Pesac și Periam,

în partea din stânga drumului Variaș – Bulgăruș, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 178.

i) La circa 4 km SV de vatra comunei, pe hotarul cu satul Pesac, în dreapta drumului Variaș – Bulgăruș, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 178.

Plan 128. Variaș. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 177.

2. Vestigii preistorice.

a) Din hotarul localității provine un celt-ciocan din bronz care face parte dintr-un **depozit de bronzuri** din seria Jupalnic-Turia (Ha A₂).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 124-125, 320; *Gumă 1993*, p. 257, 298; *Gogâltan 1999-2000a*, p. 30.

3. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-au descoperit o tetradrahmă și doi denari republicani romani.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 290.

b) Aici s-a descoperit o monedă din bronz de la Constans.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189; *Mare 2004*, p. 211.

□

642. Varnița (comuna Șiștarovăț, județul Arad)

□

⁵²¹ Luca 2005, p. 392-393.

643. Vălișoara (comuna Buceșnița, județul Caraș-Severin)⁵²²

1. Vestigii preistorice.

a) La circa 150 m SE de gara Vălișoara este o așezare hallstattiană.

Bibliografie: *** 1979, p. 435; Gumă 1993, p. 298.

2. Movile de pământ.

a) La circa 200-250 m SE de punctul unde *Pârâul Groapa Copaciului* părăsește terasa a doua a Timișului este semnalată o movilă de pământ cu diametrul de 15 m și înălțimea de 1,5 m.

Bibliografie: *** 1979, p. 435; Medeleț și Bugilan 1987, p. 178; Gumă 1993, p. 298.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul Șes.

La 400 m SV de sat și la aceeași distanță NNE de gara CFR Vălișoara, la extremitatea nordică a terasei II a Timișului, s-a identificat o așezare romană.

Bibliografie: *** 1979, p. 435.

b) Punctul Ogașul cu Țigle.

În acest punct, situat pe partea din stânga *Văii Copaci*, se găsește – la fel ca peste vale, în punctul numit *Dunga Miluicii* – mult material tegular. Poate că aici au existat cărămidării romane.

Bibliografie: *** 1982, p. 328.

⌘

644. Văliug (comună, județul Caraș-Severin)⁵²³

1. Vestigii dacice.

a) Puncte arheologice pe coastele *Muntelui Semenice*, înspre râul Bârzava: *Pădurea Grădiștii*, *Pietrele scrise*, *Groposu*.

Chiar dacă descoperirea unor artefacte se lasă așteptată, între cercetătorii locului se crede cu tărie că multe dintre peisajele posibil antropice ale locului se datorează dacilor.

Bibliografie: Kalmar et alii 1987, p. 66.

2. Descoperiri monetare.

a) În dreptul km 7 al șoselei Văliug – Reșița s-au descoperit cinci monede romane.

Bibliografie: Bălănescu 1995, p. 198.

b) De aici provine o monedă preromană.

Bibliografie: Winkler 1968, p. 39; Medeleț 1994a, p. 290.

c) Punctul Poarta Albă.

De aici provin doi denari romani republicani și trei denari romani imperiali (poate că aceste monede fac parte din tezaurul de la Cuptoare).

Bibliografie: Bordea 1996-1998, p. 436.

3. Vestigii medievale.

a) În hotar, pe coasta Semeniceului, se află locul numit *Morminz* sau *Mormânțiu*.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 178.

4. Schitul ortodox poartă hramul Sfântul Ilie.

Bibliografie: Rusu et alii 2000, p. 279.

⌘

645. Vărădia (comună, județul Caraș-Severin)⁵²⁴

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Chilii* sau *La Chilii*.

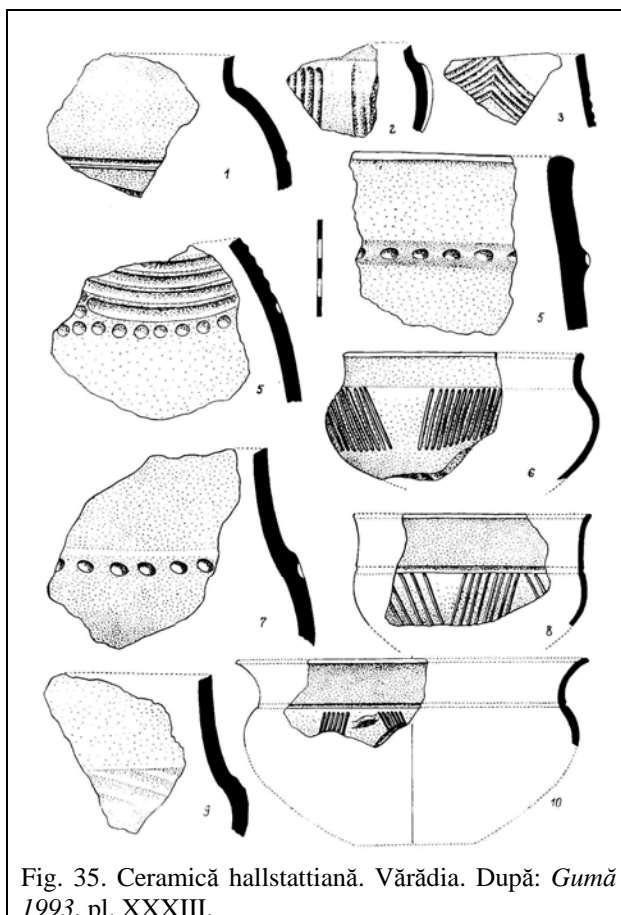

Fig. 35. Ceramică hallstattiană. Vărădia. După: Gumă 1993, pl. XXXIII.

Dealul este situat în apropierea satului. În 1881 se semnalează aici o așezare preistorică.

Primele cercetări sunt realizate în anul 1883.

⁵²² Luca 2004, p. 140-141; 2004a, p. 150-151; 2005, p. 393-394.

⁵²³ Luca 2004, p. 141; 2004a, p. 151; 2005, p. 394-395.

⁵²⁴ Luca 2004, p. 141-142; 2004a, p. 151-153; 2005, p. 395-396.

Acum se descoperă o așezare de epoca bronzului înconjurată în trei părți cu șanțuri de apărare. Fortificația pare a fi, mai degrabă, cea de epocă romană.

În vestul dealului se afla un cimitir de incinerare în urne mari.

Cercetările mai noi au arătat că este vorba despre o așezare hallstattiană în care au apărut și materiale arheologice Basarabi.

Tot de aici provine și un colier de bronz din Ha A₁.

Tot în acest punct din hotar se amintește o cetate dacică.

Castrul roman (*Arcidava*) are dimensiunile de 214 / 132 m.

În timpul săpăturilor s-au descoperit 26 monede romane.

Aici se află și o biserică medievală de secol XII d.Chr. și o necropolă de secolele XIV-XV d.Chr.

Tot în acest punct a existat și o mănăstire ortodoxă cu hramul *Sfântul Nicolae*.

Bibliografie: *Protase 1967*, p. 68-69; *Winkler 1968*, p. 39; *Stoia 1976*, p. 284; *Wollmann 1977*, p. 372; *Petrovsky 1977*, p. 460; *Glodariu și Iaroslavschi 1979*, p. 26; *Ferenczi 1979*, p. 138; *Munteanu 1983*; *Gumă 1983*, p. 72; 1993, p. 215, 298; *Mărghitan 1980*, p. 80; 1980a, p. 9, 45, 121; *Bălănescu 1984*, p. 132; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Bozu 2000*, p. 153, 154; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1987-1988*, p. 252; *Țeicu 1987*, p. 318, 320; 1993, p. 241; 2002, p. 35-36; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 147; *Benea 1983a*, p. 156; 1994, p. 313, 316; *Bordea și Mitrea 1991*, p. 236; *Marta 1992*, p. 17; *Medeleț 1994a*, p. 290-292; *Rusu et alii 2000*, p. 279; *Iaroslavschi și Bozu 1995*; 1996; 1997; 2001; 2002; 2003, nota 1-2 cu bibliografia veche; *Bakić 1997*, p. 56; *Németh 1997*, p. 75; *Hurduzeu 2001*, p. 122-123; *Ardeț et alii 2003*, p. 310-313; *** 1994, p. 89; *IDR*, III, 1, p. 132-133.

b) Punctul *Flemondina*.

Acesta este un loc din hotarul satului, unde s-au descoperit, în anul 1888, fragmente ceramice asemănătoare cu cele de pe *Chilii*.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 460; *Gumă 1993*, p. 298.

2. Descoperiri preistorice.

a) Într-un loc, mai sus de biserică, s-au găsit două pumnale din bronz care s-au pierdut.

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 460; *Gumă 1993*, p. 258, 298.

3. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Pustă Rovină, Pustă sau Rovine*.

Aici, în *Lunca Carașului*, este semnalat un castru roman de piatră, refăcut dintr-unul de pământ.

Castrul auxiliar de piatră are dimensiunile de 154 / 172 m.

S-au executat săpături arheologice și în așezarea civilă a castrului, pe malul din stânga Carașului.

Bibliografie: *Alicu 1973*, p. 112; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 147; *Németh și Bozu 2000*; 2001; 2002; 2005; *Iaroslavschi și Bozu 2003*, p. 296, nota 4 cu bibliografia veche; *Ardeț 1993*, p. 97; *Ardeț et alii 2003*, p. 309; *Cociș 2004*, catalog nr. 5, 198, 255, 371, 607, 791; *IDR*, III, 1, p. 132-133.

4. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Dâmbul Odăii*.

În stânga castrului s-au descoperit urmele unei așezări de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 148; *Mare 2004*, p. 211.

b) Punctul *Moara lui Imbroane*.

Aici apar sporadic, la arătură, fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 296; *Mare 2004*, p. 211.

c) Lângă șoseaua spre Grădinari au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 211.

5. Vestigii prefeudale.

a) Urme medievale timpurii de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Dulea 2001*, p. 244.

6. Descoperiri monetare.

a) De aici provin doi aurei (Nero și Traian).

Bibliografie: *Ardevan 1996*, p. 19.

✠

646. Vârciorova (comuna Bolvașnița, județul Caraș-Severin)⁵²⁵

1. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *La Copaci*.

La circa 1,5-2 km sud de Vârciorova există urmele unei construcții romane.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 103; *** 1982, p. 328.

2. Vestigii medievale.

a) La circa 200-250 m NV de construcția romană, în vale, s-a descoperit ceramică medievală timpurie.

Bibliografie: *** 1982, p. 328.

⁵²⁵ *Luca 2004*, p. 142-143; 2004a, p. 153; 2005, p. 397.

b) Punctul Selișteea Bahnei.

Pe dealurile *Bechet* și *Dubovna* aflate la nord de sat, în zona Bahnea Ilovița, s-au descoperit materiale arheologice medievale.

Bibliografie: Popescu D. 1967, p. 537; 1967a, p. 375.

c) Punctul Selișteea Țarovăț.

La vest de Ilova se află o vatră medievală.

Bibliografie: Popescu D. 1967, p. 537; 1967a, p. 375.

3. Mobile de pământ.

a) Pe drumul din sat spre *Sălașul lui Adam*, NE de localitate, în prima vale, după trecerea firului de apă, pe stânga, sunt semnalate mai multe mobile mari, apropiate între ele.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 180.

4. Vestigii de arheologie industrială.

a) În zona acestor mobile s-a cercetat o glăjărie.

Bibliografie: Gumă și Oprinescu 1996a.

5. Mine și cariere.

a) Rocile utile de aici par a fi fost exploatate în epoca romană.

Bibliografie: Wollmann 1996, p. 264, 265.

□

647. Verendin (comuna Luncavița, județul Caraș-Severin)⁵²⁶

1. Descoperiri monetare.

a) Aici s-ar fi descoperit un tezaur monetar.

Bibliografie: Kalmar et alii 1987, p. 66.

2. Mine și cariere.

a) **Cariera Verendin.**

Aceasta a fost exploatată în epoca romană (probabil), medievală și modernă.

Bibliografie: Boroneanț 2000, p. 136.

□

648. Vermeș (comună, județul Caraș-Severin)⁵²⁷

1. Mobile de pământ.

a) În hotar este semnalat microtoponimul *Gomila*.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 178.

2. Vestigii daco-romane.

a) **Punctul La Slovaci.**

Pe o terasă a Pogănișului, la poalele *Dealului Opriș*, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 212.

b) Punctul Grindu Petrii.

În hotarul satului s-au descoperit fragmente ceramice de secolele IV-V d.Chr.

Bibliografie: Mare 2004, p. 212.

3. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-a descoperit un tezaur monetar format din 7 piese emise de Constans (secolul IV d.Chr.).

Bibliografie: Mare 2004, p. 212.

□

649. Victor Vlad Delamarina (comună, județul Timiș)⁵²⁸

1. Vestigii daco-romane.

a) La 1 km NV de comună și la 200 m în stânga șoselei spre Lugoj, lângă *Valea Răchitei*, au apărut urmele unei așezări daco-romane.

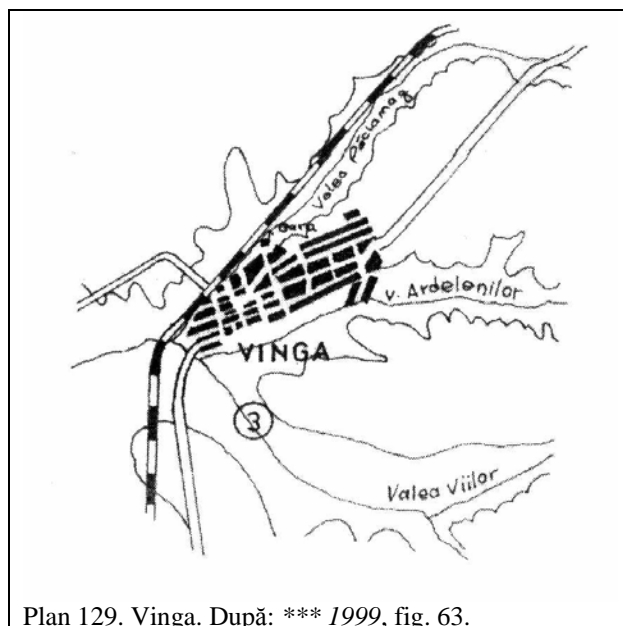
Bibliografie: Benea 1996b, p. 299; Mare 2004, p. 212.

b) La circa 350 m de ieșirea din comună, în partea din dreapta drumului spre Honorici, pe o terasă, a fost identificată o așezare daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 299; Mare 2004, p. 212.

□

650. Vinga (comună, județul Arad)⁵²⁹

⁵²⁶ Luca 2004, p. 143; 2004a, p. 153; 2005, p. 397-398.

⁵²⁷ Luca 2004, p. 143; 2004a, p. 154; 2005, p. 398.

⁵²⁸ Luca 2005, p. 398-399.

⁵²⁹ Ibidem., p. 399-400.

1. Vestigii preistorice.

a) Din hotarul localității provine un topor din piatră cu gaură pentru fixarea cozii.

Bibliografie: *** 1999, p. 133.

b) Pe teritoriul localității au fost descoperite mai multe obiecte fără precizarea locului de descoperire:

b.1.) Un ciocan de piatră, o cute, un vas pentru topit bronzul, un topor din cupru cu brațele în cruce și un topor de bronz.

b.2.) O apărător de braț din bronz, fragmentar.

b.3.) O brățară de bronz databilă în Ha A₁.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 305, nr. 78; *Vulpe 1975*, p. 30; *Lazarovici 1975a*, p. 28; *Gogâltan 1999*, p. 109; *Mureșan 2002*; *** 1999, p. 133.

c) La circa 200 m SV de punctul *Izvor*, pe o terasă înaltă tăiată de șoseaua Arad – Timișoara a fost semnalată o așezare Tiszapolgár.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 208; *** 1999, p. 133; *Bochiș 2004*, p. 57.

d) La circa 500 m de punctul *Izvor*, pe o terasă înaltă situată la sud de *Hanul turistic*, a fost identificată o întinsă așezare de epoca bronzului în centrul căreia se află un *megaron* (?).

Bibliografie: *** 1999, p. 133.

e) Punctul *Pârâul Rațelor*.

La sud de localitate și la nord de pârâul amintit se află o stațiune Tisa cu elemente Bucovăț.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 208; 1990, p. 23.

2. Movable de pământ.

a) Punctul *Moghile*.

Acest microtoponim se află în hotarul comunei.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 178.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Izvor*.

La sud de localitate au fost descoperite fragmente ceramice atribuite neoliticului (cultura Banatului) și epocii bronzului (cultura Vatina).

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 208; *Kalmar 1984*, p. 395; 1987-1988, p. 471; *Pădureanu 1985*, p. 41; 1987-1988, p. 514; *** 1999, p. 133.

4. Vestigii daco-romane.

a) În partea de hotar dinspre Jadani a fost descoperit un urcior cu toartă databil în secolele II-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 212; *** 1999, p. 133.

b) Într-un loc neprecizat s-a descoperit un urcior cu două toarte databil între secolele II-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 212; *** 1999, p. 133.

c) Pe aici trece a treia linie a valurilor din Banat.

Bibliografie: *** 1999, p. 133.

5. Vestigii medievale.

a) Fără precizarea locului descoperirii se amintește o amuletă din lemn ornamentată antropomorf.

Bibliografie: *** 1999, p. 133.

b) În secolul XIV aici funcționa o biserică de mir.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 152.

☒

651. Virișmort (comuna Birchiș, județul Arad)⁵³⁰

1. Vestigii medievale.

a) În secolul XVII d.Chr. se poate să fi existat o biserică de mir.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 152.

☒

652. Vișag (comuna Victor Vlad Delamarina)⁵³¹

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Valea Bogarului*.

În albia râului s-a descoperit, în anul 1965, la confluența *Pârâului Bogaru* cu *Pârâul Satului*, o piesă din cremene databilă în paleoliticul superior, dar și o așezare aparținând perioadei.

Bibliografie: *Stratan 1970*, p. 8; *Mărghitan 1979*, p. 15; *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Jungbert 1985-1986*, p. 399; *Păunescu 2001*, p. 202.

b) Punctul *Blaj*.

În hotarul localității se află o așezare eneolitică (Tiszapolgár).

Bibliografie: *Gudea și Moșiu 1983*, p. 191; *Bochiș 2004*, p. 57.

c) Punctul *Ogășele*.

În acest punct din hotar s-a descoperit o așezare Tiszapolgár.

Bibliografie: *Bochiș 2004*, p. 57.

d) Punctul *Sâlașul cu Paie*.

La est de localitate, pe terasa de la poalele *Dealului Bogarului*, s-a descoperit o așezare aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Popescu D. 1962*, p. 519; *Moroz-Pop 1983a*, p. 482.

e) Punctul *Brük sau Bric*.

Materialele arheologice de epoca bronzului de aici s-au descoperit pe un teren plantat cu meri, pe ambele laturi ale șoselei Lugoj – Reșița, înaintea

⁵³⁰ *Ibidem.*, p. 400.

⁵³¹ *Ibidem.*, p. 400-402.

intersecției acestuia cu drumul comunal spre Vișag, și se încadrează în partea timpurie și mijlocie a perioadei.

Aici se află și o necropolă de incinerare care conține și elemente hallstattiene.

Bibliografie: Popescu D. 1962, p. 519; 1962a, p. 205; 1965, p. 475; Dumitrescu și Stratan 1967; Gudea și Moșiu 1983, p. 193; Moroz-Pop 1983a, p. 481; Gumă 1997, p. 15, 28, 32, 33; Rogozea 1995a, p. 81 și urm.; 1998, p. 184; Gogâltan 1999, p. 206, 207; 2004, p. 101; Crăciunescu 2000, p. 263.

f) Punctul Dealul Satului.

La 2,5 km de localitate, în punctul Râtul Scăii, s-a descoperit o așezare hallstattiană (Basarabi).

Bibliografie: Pippidi și Dumitrescu 1957, p. 355; Mărghitan 1980, p. 79; Moroz-Pop 1983a, p. 481; Gumă 1993, p. 215, 298.

g) Punctul Dealul Țăpușa.

În acest punct se află o așezare hallstattiană de tip Gornea – Kalakača și Basarabi.

Bibliografie: Gumă 1993, p. 298.

2. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Țarina Bătrână.

Pe panta Văii Rodaițe se află zgură și materiale ceramice încadrabile între secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 298; Țeicu 1999-2000, p. 460; Mare 2004, p. 212.

b) Pe o terasă a Pârâului Ciuca, la circa 2 km nord de răscrucea drumului Sacoșu Mare – Vișag, s-a descoperit ceramică de secolele III-IV d.Chr. și zgură.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 298; Țeicu 1999-2000, p. 460; Mare 2004, p. 212.

c) La 1 km nord de drumul spre Vișag a fost descoperită o așezare daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 298; Mare 2004, p. 212.

d) La 1 km de crucea aflată pe drumul Vișag – Reșița, la 200 m sud de drum, pe un platou, se află urme de cuptoare de redus minereul de fier și daco-romane.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 298-299; Mare 2004, p. 212.

3. Movile de pământ.

a) Punctul Gomile.

La SV de sat, sunt semnalate trei movile de pământ de dimensiuni impresionante (înalte de 8-10 m și cu diametre cuprinse între 60 și 80 m).

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 178.

b) La aproximativ 1 km nord de drumul care unește satul cu șoseaua Lugoj – Reșița, după o curbă spre stânga a drumului de exploatare 23.03, se află trei movile de pământ cu aspect artificial,

cu diametrele de aproximativ 4 m și înălțime de 0,75 m.

Bibliografie: Medeleț și Bugilan 1987, p. 182.

4. Descoperiri monetare.

a) În zona Văii Cinca s-au descoperit monede romane târzii.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 189-190.

b) Punctul Crucea lui Dica.

Pe panta Dealului Vlădoane, la NV de sat, s-au descoperit trei monede de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 189-190.

c) Pe panta aceluiași deal s-a descoperit întâmplător o monedă de la Probus.

Bibliografie: Toma-Demian 2002-2003, p. 190.

□

653. Vizejdia (comuna Lovrin, județul Timiș)⁵³²

1. Vestigii daco-romane.

a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de tip sarmatic.

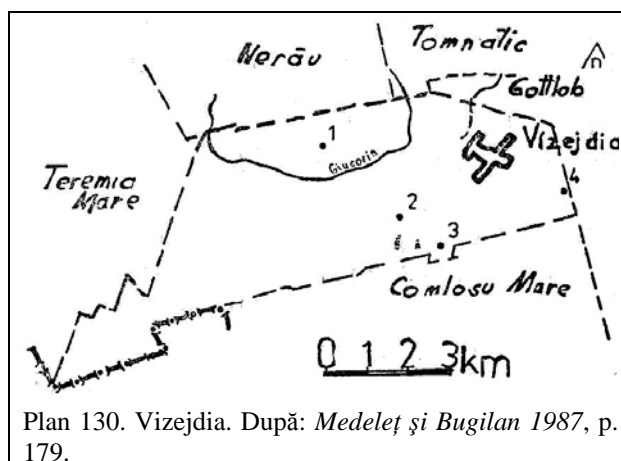
Bibliografie: Dörner 1971, p. 687, 689; Gudea și Moșiu 1983, p. 195; Drăgoescu 1995, p. 355, 375.

b) Pe malul din dreapta al râului Giucoșinului, la 200 m de înaltă tensiune, au apărut urmele unei așezări daco-romane.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 297; Mare 2004, p. 213.

c) La 200 m est de așezarea precedentă a apărut o nouă așezare daco-romană.

Bibliografie: Benea 1996b, p. 297-298; Mare 2004, p. 213.

Plan 130. Vizejdia. După: Medeleț și Bugilan 1987, p. 179.

d) Pe o terasă înaltă, la 200 m de Stația de pompare și la circa 400 m SE de așezarea

⁵³² Ibidem., p. 402-403.

precedentă a fost identificată o aşezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 298; *Mare 2004*, p. 213.

2. Mobile de pământ.

a) Pe malul din dreapta a *Pârâului Giuroşin*, la 3,3 km vest de sat, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178.

b) Două mobile de pământ sunt amplasate la SV de sat, de o parte şi de alta a drumului Sănnicolau Mare – Comloşu Mare.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178.

c) La 1,5 km SE de sat, în hotar cu Gottlobul, în dreapta căii ferate Lovrin – Nerău, a fost cartată o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178.

d) Pe terenul satului Vizejdia se află mai mulţi „tumuli funerari”. 10 dintre aceştia au fost cercetaţi.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178-180; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.

3. Vestigii prefeudale.

a) În hotarul localităţii este amintită o necropolă de inhumaţie de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Dulea 2001-2002*, p. 227; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.

4. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri monetare de monede de tip ΚΩΣΩΝ.

Bibliografie: *Gudea şi Moşiu 1983*, p. 193; *Medeleţ 1994a*, p. 292; *Drăgoescu 1995*, p. 375.

b) În hotar sunt semnalaţi mai mulţi denari republicani romani.

Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 292.

c) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană (monede de la Antoninus Pius şi Marcus Aurelius).

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 296; *Gudea şi Moşiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 355, 375.

d) În hotarul satului au apărut 43 de monede romane dintre care 41 erau din bronz şi datau din secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 190.

□

654. Vizma (comuna Secaş, judeţul Timiş)⁵³³

1. Mobile de pământ.

a) Punctul *Gomilă*.

La hotarul dintre Vizma şi Brâznic, pe *Valea Dominişului*, în dreapta firului de apă, la 6 km nord de Vizma, se află o movilă de pământ cu diametrul de 30 m şi înălţimea de 4 m.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 180.

□

655. Vodnic (comuna Lupac, judeţul Caraş-Severin)

□

656. Voislova (comuna Zăvoi, judeţul Caraş-Severin)⁵³⁴

1. Vestigii de epocă romană.

a) Castrul de pământ (*Pons Augusti*) de aici are 36 / 47 m.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 26, 27, 29, 32, 46; *Benea 1994*, p. 317; *IDR*, III, 1, p. 235-237.

b) Lângă staţia de cale ferată este semnalată o movilă de pământ. Tot aici se află şi resturile unui *burgus* sau *statio* romană cu aşezarea civilă aferentă.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 26, 28, 48, 138; *Branga 1980*, p. 112; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 180; *IDR*, III, 1, p. 235-237.

□

657. Voiteg (comună, judeţul Timiş)⁵³⁵

1. Vestigii preistorice.

a) Materialele arheologice de epocă bronzului de aici se încadrează în partea târzie a perioadei (necropola plană de incinerare).

Bibliografie: *El Susi 1990a*; *Medeleţ 1995a*, p. 289 şi urm.; *Gumă 1993*, p. 298; *1997*, p. 15; *Muntean 1997*; *Szentmiklosi 1998*; **** 2001*, p. 819.

2. Vestigii daco-romane.

a) Pe o terasă aflată peste drum de moară şi de staţia CFR, spre est, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 213.

3. Vestigii medievale.

a) Aici s-a descoperit o necropolă maghiară de secolul X d.Chr.

Bibliografie: *Medeleţ et alii 2001*.

4. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localităţii se semnalează monede imperiale romane izolate.

⁵³³ *Ibidem.*, p. 403-404.

⁵³⁴ *Luca 2004*, p. 143; *2004a*, p. 154; *2005*, p. 404.

⁵³⁵ *Luca 2005*, p. 404-405.

Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 195.

b) Aici s-a descoperit o monedă de aur de la Constantinus II (MBT).

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 190; *Mare 2004*, p. 213.

✠

658. Vrani (comună, județul Caraș-Severin)⁵³⁶

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Islaz*.

Locuirea din epoca bronzului și prima epocă a fierului a fost localizată de-a lungul *Pârâului Ciclova* pe o mare întindere. Tot aici apar și materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Gumă 1997*, p. 15; *Benea 1996b*, p. 296-297; *Țeicu 2003*, p. 362; *Mare 2004*, p. 213.

b) Punctul *Dealul Morișchii*.

Aici este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. și urme din prima epocă a fierului (cultura Basarabi).

Necropola de aici este medievală timpurie.

Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Bălănescu 1993*, p. 325; *Gumă 1993*, p. 215, 298; *Benea 1996b*, p. 296-297; *Țeicu 2003*, p. 362; *Mare 2004*, p. 213.

✠

659. Vraniuț (comuna Răcășdia, județul Caraș-Severin)⁵³⁷

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Iagodărie* sau *La Godărie*.

La SV de sat, pe malul râului, s-au descoperit fragmente ceramice neolitice, Basarabi, de secol IV d.Chr. și medievale timpurii (secol XII d.Chr.).

Bibliografie: *Petrovsky 1977*, p. 460; *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Gumă 1983*, p. 72; *1993*, p. 215, 298; *Țeicu 1987*, p. 320; *2003*, p. 362; *Țeicu și Rancu 1997a*; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 213.

b) Punctul *Ulița Popii*.

Pe marginea nordică a satului s-a descoperit un vas mare în care era îngropat un copil datat în secolele III-IV d.Chr.

Săpăturile efectuate aici au dus la descoperirea unui nivel de secolele III-IV d.Chr. și un altul de secolele XIII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 343; *2003*, p. 362; *Țeicu și Rancu 1997a*; *2000*; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 63-64, 213.

c) Punctul *Livezi*.

În hotarul localității, pe malul din stânga *Pârâului Ciclova*, la sud de sat, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr., alta de secolele VIII-IX și una de secolele XII-XIII d.Chr.

Tot aici este și o necropolă de secolele XII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 320, 343; *1993*, p. 241; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 148; *Benea 1996b*, p. 297; *Geangu 2001*, p. 172; *Dulea 2001*, p. 244; *Mare 2004*, p. 213.

2. Vestigii preistorice.

a) La hotarul dintre Vraniuț și Răcășdia a fost identificată o așezare neolitică.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 209; *Țeicu 1987*, p. 343.

b) Pe malul din stânga al râului *Ciclova* se află o așezare hallstattiană.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 298.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctele *Cuibul Stârcului*, *Cărămidărie*, *Ogoară* și *Rovine*.

În toate aceste puncte apar materiale ceramice încadrabile în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 148; *Benea 1996b*, p. 297; *Mare 2004*, p. 213.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul *Movila Mică* (*Mare* ?).

În acest punct din hotar s-a descoperit ceramică medievală.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 178; *Țeicu 1987*, p. 343.

✠

660. Vucova (comuna Chevereșu Mare, județul Timiș)

✠

⁵³⁶ *Luca 2004*, p. 143-144; *2004a*, p. 154; *2005*, p. 405.

⁵³⁷ *Luca 2004*, p. 144; *2004a*, p. 154-155; *2005*, p. 405-406.

Z.

661. Zăbalt (comuna Dorgoș, județul Arad)⁵³⁸

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Gomila Roșie*.

Acest microtoponim se află în hotarul localității.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 181.

▣

662. Zăbrani (comună, județul Arad)⁵³⁹

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Dealul Pietrii sau Steinbuckl*.

În spatele gării s-au descoperit artefacte musteriene. Situl este amenințat de dezvoltarea unei cariere de nisip în latura sa de est.

Bibliografie: *Stoia 1976*, p. 284; *Boroneanț 1979*, p. 111, 113; *Boroneanț și Boroneanț 2002*; *Pădureanu 1985*, p. 42; *Hügel et alii 2005*; *** 1999, p. 136; *Păunescu 2001*, p. 222.

b) Punctul *Dealul Roșu*.

De aici provin artefacte epipaleolitice din silex și cuarț.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *Jungbert 1985-1986*, p. 399; *** 1999, p. 136.

c) În colecția arheologică a școlii din localitate se află o dăltiță de piatră, neolitică, cu loc de descoperire necunoscut.

Bibliografie: *** 1999, p. 136.

d) Într-un loc neprecizat de pe teritoriul fostului cătun Guttenbrunn s-a descoperit un topor de cupru cu brațele în cruce. De aici ar proveni și fragmente ceramice ale culturii Bodrogkeresztúr.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 281, nr. 28; *Vulpe 1975*, p. 39; *Lazarovici 1975a*, p. 28; *1983a*, p. 18; *Luca 1998-2000*, p. 313; *** 1999, p. 136.

e) La marginea fostului Cătun Guttenbrunn, pe terasa superioară a Mureșului, se află o așezare din prima epocă a fierului.

Bibliografie: *** 1999, p. 137.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *La Pârneavă, Pârneava, Dealul Pârneavă sau Dealul Pârneava*.

La NE de localitate s-au descoperit urme din paleoliticul superior, hallstattiene (Basarabi), din secolele II-IV d.Chr. și de secolele X-XI d.Chr.

Bibliografie: *Stoia 1976*, p. 284; *Boroneanț 1979*, p. 114; *Pădureanu 1985*, p. 42; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Gumă 1993*, p. 215, 298, nr. 117; *Boroneanț și Boroneanț 2002*, p. 33; *Hügel et alii 2004*; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 214; *** 1999, p. 136.

b) Punctul *Dealul Viilor sau Căoașa Pietrei*.

La NV de localitate, spre capătul dealului care înaintază spre lunga Mureșului, se află o carieră de prundiș și nisip. Aici s-au descoperit artefacte din perioada epipaleolitică și epoca bronzului.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *Jungbert 1985-1986*, p. 399; *** 1999, p. 136; *Păunescu 2001*, p. 222.

c) Punctul *Peste Hotar*.

De aici provin artefacte din paleoliticul superior (Aurignacian). Tot aici s-au descoperit resturi arheologice de secolele II-IV d.Chr., dar și de secolele IX-XII d.Chr.

Bibliografie: *Boroneanț 1979*, p. 109-117; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 214; *** 1999, p. 136.

d) Punctul *Sătuț, Deluț sau Satul Vechi*.

La nord de localitate au fost culese fragmente ceramice datând din secolele III-IV d.Chr. S-au identificat și artefacte din secolele XI-XII d.Chr.

Bibliografie: *Boroneanț 1976*, p. 57-58; *Blăjan și Dörner 1978*, p. 129, 131; *Mărghitan 1985*, p. 146-151; *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33-34; *Hurezan și Imre 1998*, p. 89; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 214; *** 1999, p. 137.

e) Punctul *La Suiș*.

La NE de comună, la circa 1,5 km de aceasta și la 500 m nord de calea ferată Lipova – Timișoara, în lunca Mureșului, a fost semnalată o fortificație elipsoidală, cu șanț și val de pământ, care nu poate fi încadrată cronologic.

S-au descoperit, sporadic, fragmente ceramice care par a fi hallstattiene și de secolele II-IV d.Chr.

⁵³⁸ *Luca 2005*, p. 407.

⁵³⁹ *Ibidem.*, p. 407-409.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33; *Gumă 1993*, p. 298, nr. 171; **** 1999*, p. 137.

3. Vestigii daco-romane.

a) La SV de comună, în apropierea cimitirului actual, au fost recoltate fragmente ceramice atribuite secolelor III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33-34; **** 1999*, p. 137.

b) La NV de comună, în zona terenului de fotbal, au apărut sporadic fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33-34; *Mare 2004*, p. 214; **** 1999*, p. 137.

c) La SV de localitate, la circa 300 m de cantonul CFR, pe o pantă, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33-34; *Mare 2004*, p. 214; **** 1999*, p. 137.

d) La vest de fostul cătun Guttenbrunn, către Frumușeni, ca și pe teritoriul satului Zăbrani, este semnalat unul dintre marile valuri de pământ. Venind de la Chesinț, el se îndreaptă către Lipova, continuând și dincolo de Mureș, spre Sâmbăteni și Păulișul Vechi.

Bibliografie: **** 1999*, p. 137.

e) Punctul *La Cărarea Morii*.

Pe teritoriul localității, în acest punct, trece o porțiune din valurile de pământ care traversează de la nord la sud Banatul de câmpie.

Bibliografie: *Dörner și Boroneanț 1968*, p. 13.

4. Descoperiri monetare.

a) De aici provin „monede de imitație dacică”.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 294.

□

663. Zădăreni (comuna Felnac, județul Arad)⁵⁴⁰

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *La Vii*.

Aici s-a descoperit o locuire Baden, dar și o așezare fortificată Otomani.

Bibliografie: *Roman 1976*, p. 86; *1976a*, p. 32; *Mărghitan 1979*, p. 59; *Kalmar și Oprinescu 1986*, p. 201; *Fazekaș 1996-1997*, p. 57.

2. Vestigii preistorice.

a) La capătul de nord al localității s-a descoperit ceramică de epoca bronzului și prima vârstă a fierului.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 299, nr. 172; *1997*, p. 34; **** 1999*, p. 138.

b) Punctul *Szalassberg*.

La 2 km SE de sat s-au descoperit, la plantarea viței-de-vie, fragmente ceramice.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 181.

c) Punctul *Hölzleberg*.

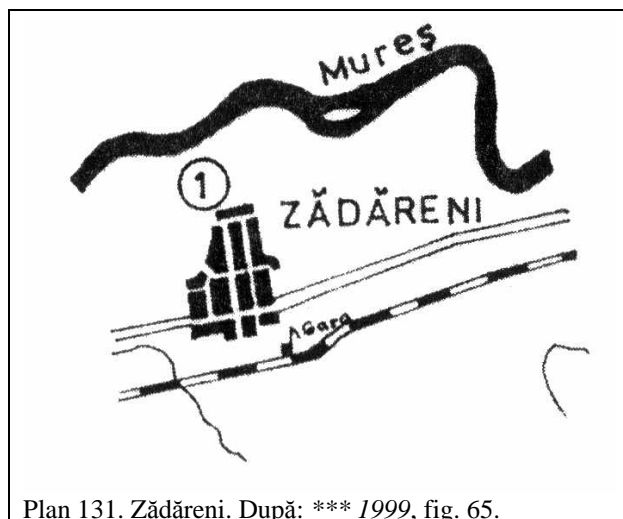
Peste vale, la est de precedentă, pare a fi o ridicătură naturală pe care s-au descoperit fragmente ceramice.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 181.

d) Punctul *Zigeunerberg*.

Punctul se află la câteva sute de metri est de sat, la nord de drumul spre Aradu Nou.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 181.

Plan 131. Zădăreni. După: **** 1999*, fig. 65.

3. Movile de pământ.

a) Punctul *Kreuzberg*.

Movila de pământ este amplasată la 2,5 km sud de sat și este plantată cu viță-de-vie.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 181.

4. Vestigii daco-romane.

a) La marginea de NV a localității au fost descoperite, în anul 1957, cu ocazia executării unor fundații de casă, patru morminte de inhumație sarmatică.

La marginea de vest a localității au fost descoperite alte cinci morminte de inhumație sarmatică. Cele nouă morminte fac parte dintr-o necropolă de secolele II-IV d.Chr.

Tot în vatra satului s-au descoperit și materiale medievale timpurii.

Bibliografie: *Diaconu 1971*, p. 241; *Roman 1976*, p. 86; *Roman și Némethi 1978*, p. 12; *Blăjan și Dörner 1978*, p. 131; *Hügel și Barbu 1997*, p. 563, 589, nr. 69a-b; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 214; **** 1999*, p. 138.

b) La circa 1,5 km est de localitate, în dreptul vechii lutării, au fost culese fragmente ceramice de secolele II-III d.Chr.

Bibliografie: *Hügel și Barbu 1997*, p. 563, 589, nr. 69c; **** 1999*, p. 138.

⁵⁴⁰ *Ibidem.*, p. 409-410.

5. Vestigii medievale.

a) În secolul XIV d.Chr. funcționa aici o biserică de mir cu hramul *Fecioarei*.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 153.

b) În secolul XV d.Chr. aici funcționa un *castellum*.

Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 1999*, p. 98.

6. Descoperiri monetare.

a) În hotarul localității s-a descoperit un denar suberat de la Marcus Aurelius (1957). Într-un mormânt sarmatic s-a descoperit, în anul 1958, un alt denar.

Bibliografie: *Mitrea 1962*, p. 539; *1962a*, p. 222.

664. Zăgujeni (comuna Constantin Daicoviciu, județul Caraș-Severin)⁵⁴¹

1. Vestigii preistorice.

a) La 1,5 SE de Zăgujeni, pe terasa din stânga *Pârâului Măciș*, se află o întinsă așezare neolitică aparținând culturii Vinča.

Bibliografie: *** 1979, p. 435; *Lazarovici 1979b*, p. 209.

b) În spatele stației CFR s-au adunat materiale ceramice aparținând epocii bronzului.

Bibliografie: *** 1979, p. 436.

c) Depozite de bronzuri.

c.1.) În hotarul localității s-a descoperit un depozit de bronzuri, la aproximativ 50 m de vestigiile construcției de tip *villa rustica* (*Zăgujeni I* – seria Uriu-Domănești, Bz D-Ha A₁).

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 258, 299; *1995*, p. 102; *1997*, p. 15; *Gumă și Popescu 1992*; *Szentmiklosi 1995*, p. 84; *Kacsó 1999*, p. 116.

c.2.) De teritoriul localității provine și un al doilea depozit, *Zăgujeni II*.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 64; *1995*, p. 102; *Kacsó 1999*, p. 116; *Szentmiklosi și Drașovean 2004*, p. 41.

2. Vestigii de epocă romană.

a) La NE de așezarea neolitică s-a identificat o construcție romană, probabil o *villa rustica*. Aceasta este completată cu alte construcții cu suprastructura ușoară.

Bibliografie: *Benea et alii 2001a*; *2002*; *** 1982, p. 328-329.

3. Descoperiri monetare.

a) Din hotarul satului provine un denar imperial roman.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 294.

665. Zănoși (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

666. Zănou (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)

667. Zăsloane (comuna Sichevița, județul Caraș-Severin)⁵⁴²

1. Vestigii daco-romane.

a) Punctul Zăsloane.

La ieșirea spre nord din Sichevița, la punctul *Fântâna cu Cruce*, pe terenul lui Balaci s-a descoperit ceramică dacică și romană târzie (secol IV d.Chr.).

Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Iaroslavschi și Lazarovici 1978*, p. 256; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 134, 144; *Benea 1996b*, p. 260; *Mare 2004*, p. 178, 205.

668. Zăvoi (comună, județul Caraș-Severin)⁵⁴³

1. Vestigii preistorice.

a) La gară s-au descoperit silexuri. Unele dintre ele par a fi paleolitice.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 460; *Jungbert 1985-1986*, p. 399.

2. Vestigii de epocă romană.

a) Castrul roman.

În imediata apropiere a cimitirului din comună se află ruinele castrului roman de pământ.

Castrul purta în antichitate numele *Agnaviae* (?).

Bibliografie: *Bozu 1977*; *Mărghitan 1980a*, p. 48; *Branga 1980*, p. 104, 112; *Benea 1994*, p. 317; *Țentea și Popescu 2002-2003*, p. 292; *Marcu 2004*, p. 581, 582; *IDR*, III, 1, p. 234.

669. Zbegu (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

⁵⁴¹ *Luca 2004*, p. 145; *2004a*, p. 155-156; *2005*, p. 411.

⁵⁴² *Luca 2004*, p. 145; *2004a*, p. 156; *2005*, p. 412.

⁵⁴³ *Luca 2004*, p. 145-146; *2004a*, p. 156; *2005*, p. 412.

✠
670. Zervești (comuna Turnu Ruieni, județul Caraș-Severin)

✠
671. Zgribești (comuna Știuca, județul Timiș)

✠
672. Zlagna (comuna Turnu Ruieni, județul Caraș-Severin)

✠
673. Zlatița (comuna Socol, județul Caraș-Severin)⁵⁴⁴

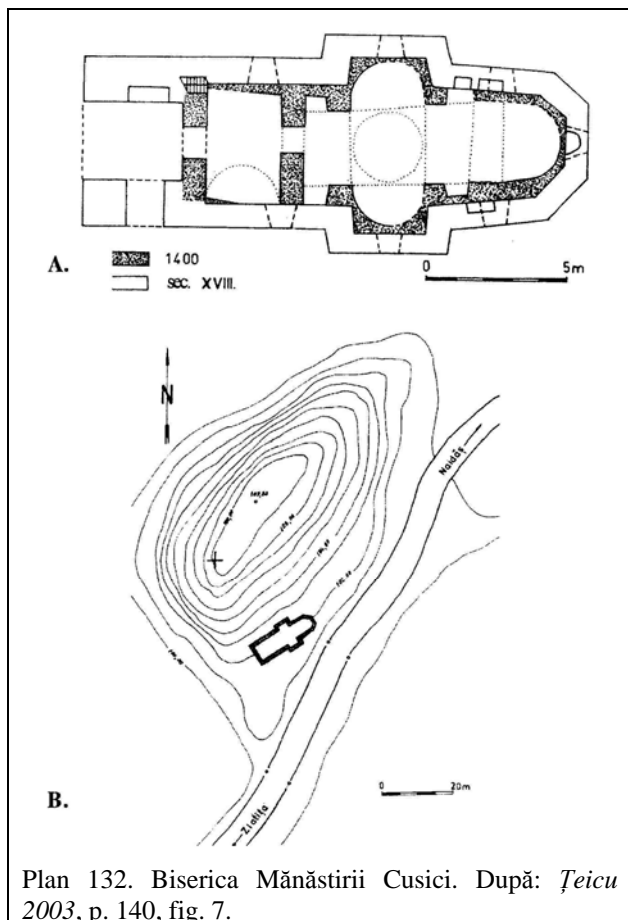
1. Vestigii de epocă romană.

a) În hotarul localității este semnalată o așezare de secolele II-III d.Chr.

Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 48.

2. Vestigii medievale.

a) **Punctul Mănăstirea Cusici.**

Plan 132. Biserica Mănăstirii Cusici. După: *Țeicu 2003*, p. 140, fig. 7.

Aflată pe malul din dreapta râului Nera a fost descoperită o necropolă din secolul XVIII d.Chr.,

⁵⁴⁴ *Luca 2004*, p. 146; *2004a*, p. 156-157; *2005*, p. 413.

dar și ceramică din secolele XIV-XV d.Chr. și câteva fragmente ceramice atribuite epocii bronzului.

Aici se pare că a funcționat o mănăstire prin din secolul XV d.Chr. și avea hramul *Sfinții luminători sârbi Simion și Sava*. Se păstrează ruinele bisericii acesteia.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 285-286; *Țeicu 1998*, p. 183-184; *2002*, p. 38; *2003*, p. 358, 360; *2003b*, p. 89-90, 145-154.

b) **Punctul Stari Selo.**

Aici se află o vatră medievală cu ceramică de secolul XIV d.Chr., uneori smălțuită.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 360.

✠
674. Zmogotin (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

✠
675. Zoina (comuna Cornereva, județul Caraș-Severin)

✠
676. Zolt (comuna Fârdea, județul Timiș)

✠
677. Zorani (comuna Margina, județul Timiș)

✠
678. Zorile (comuna Copăcele, județul Caraș-Severin)

✠
679. Zorlencior (comuna Zorlențu Mare, județul Caraș-Severin)

✠
680. Zorlențu Mare (comună, județul Caraș-Severin)⁵⁴⁵

1. Vestigii preistorice.

a) **Punctele Codru, Dealul Giurii, Icreliște, Negrușa, Valea Sacă, Sălașul lui Momac și Obârșia Alunișului.**

Cele șase puncte sunt situate unul lângă altul, pe dealurile de la NE de sat, la o distanță de aproximativ 4 km de acesta. Așezarea este descoperită în anul 1892.

⁵⁴⁵ *Luca 2004*, p. 146-147; *2004a*, p. 157; *2005*, p. 414.

Aceasta a fost redescoperită în anul 1961 și cercetată sistematic între anii 1962-1964. Alte săpături s-au efectuat în anii 1973-1975. Autorii cercetării sistematice consideră că aici există trei niveluri de locuire (I-III).

681. 23 August (comuna Zăvoi, județul Caraș-Severin)

☒

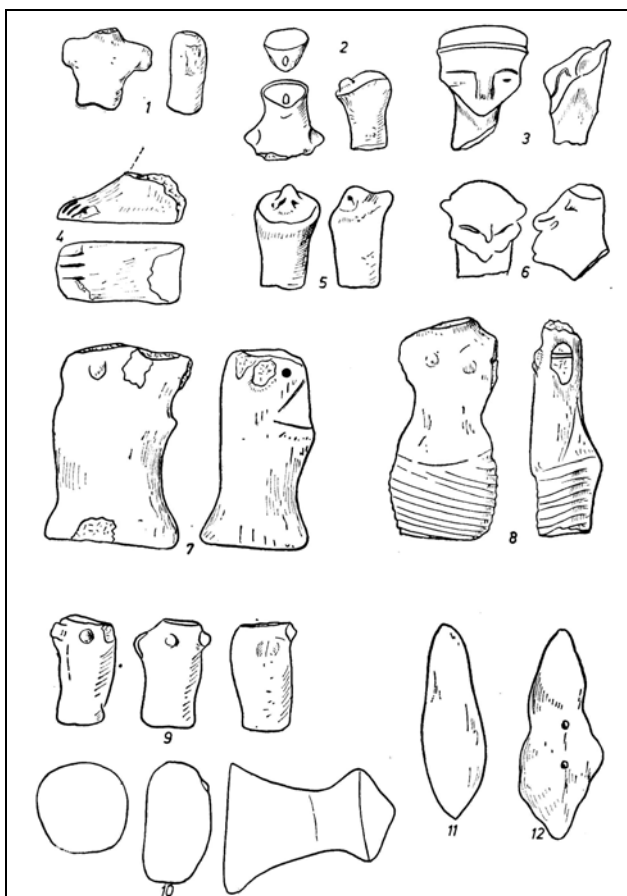

Fig. 36. Plastică neolitică. Zorlențu Mare. După: Lazarovici 1979b, pl. XXI, B.

Situl aparține epocii neolitice (Vinča B₁₋₂, B₂/C).
Aici ar fi și surse de silex.

Bibliografie: Popescu D. 1963, p. 452; 1963a, p. 570; Comșa și Răuț 1969, p. 3-15; Comșa 1971, p. 86; 1971a, p. 17; 1995-1996, p. 93-96; Lazarovici 1971, p. 22-23, 26; 1973, p. 28, 29-30, 38-41, 46-54, fig. 9-19; 1974, 55-56, 59; 1975, p. 8, 15-18; 1976, p. 203; 1977, p. 25-26; 1979b, p. 209-210; 1981, p. 172, 179-181; 1991b; 1994, p. 63, 70-71; 2000, p. 122-123; 2003, p. 80; Lazarovici et alii 1991, p. 28-29, 61; Stoia 1976, p. 284; Petrovszky 1977, p. 461, nota 227 cu bibliografia veche; Mărghitan 1979, p. 50-51; Kalmar și Corbu 1989, p. 93 și urm.; Oprinescu 1995b, p. 58, 59; Drașovean 1996, p. 34, 114; 1996a, p. 272; Drașovean și Mariș 1998, p. 100; Marțiș 2001, p. 76.

☒

TABEL

Repartizarea descoperirilor arheologice din Banat, pe localități și perioade istorice

1. Epoca paleolitică
2. Epoca neolitică și eneolitică
3. Epoca bronzului
4. Hallstatt
5. Latène
6. Epoca daco-romană
7. Epoca prefeudală
8. Epoca medievală

Nr. crt. (din lucrare)	Denumirea localității	Jud.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Agadici (oraș Oravița)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
3.	Alioș (comuna Masloc)	TM	-	X	X	-	-	X	-	-
4.	Aluniș (comuna Fântânele)	AR	-	-	X	-	X	-	-	-
6.	Anina (oraș)	CS	-	X	X	X	-	X	-	X
7.	Aradu Nou (municipiul Arad)	AR	X	X	X	X	X	X	X	X
8.	Armeniș (comună)	CS	-	X	X	X	-	X	-	-
12.	Bacova (oraș Buziaș)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
15.	Banloc (comună)	TM	-	-	X	-	-	-	-	-
16.	Bara (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
17.	Bata (comună)	AR	-	-	-	-	-	-	X	-
18.	Baziaș (comuna Socol)	CS	-	X	X	X	X	X	-	X
20.	Bazoșu Nou (comuna Remetea Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
21.	Băile Herculane (oraș)	CS	X	X	X	X	-	X	-	X
22.	Bănia (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	X
23.	Bărăteaz (comuna Satchinez)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
24.	Bărbosu (comuna Bănia)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
26.	Băuțar (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
28.	Bârz (comuna Dalboșeț)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
30.	Beba Veche (comună)	TM	-	X	X	-	-	X	X	X
31.	Becicherecu Mic (comună)	TM	-	X	-	-	-	X	X	-
32.	Begheiu Mic (oraș Făget)	TM	-	X	-	-	-	-	-	X
33.	Belinț (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
34.	Belobreșca (comuna Pojejena)	CS	-	-	X	-	-	X	X	X
35.	Bencecu de Jos (comuna Pișchia)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
36.	Bencecu de Sus (comuna Pișchia)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
38.	Beregsău Mare (comuna Giulvăz)	TM	-	-	X	-	-	-	-	X
39.	Beregsău Mic (comuna Săcălaz)	TM	-	X	-	-	-	X	-	-
40.	Berini (comuna Sacoșu Turcesc)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
41.	Berliște (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	X	X
42.	Berzasca (comună)	CS	-	X	X	X	X	-	-	X
43.	Berzovia (comună)	CS	-	X	-	-	X	X	-	X
45.	Bichigi (oraș Făget)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
47.	Biled (comună)	TM	-	X	-	X	X	X	X	X
48.	Biniș (comuna Doclin)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
49.	Birchiș (comună)	AR	-	-	X	-	-	X	-	-
52.	Bobda (comuna Cenei)	TM	-	-	X	X	-	X	-	-
53.	Bodo (comuna Balinț)	TM	-	X	X	X	-	X	-	-
54.	Bocșa (oraș)	CS	-	X	-	-	X	X	-	X
55.	Bocșa Montană (oraș Bocșa)	CS	-	X	X	X	-	X	-	-
56.	Bocșa Română (oraș Bocșa)	CS	-	X	X	X	-	X	X	X
57.	Bocșa Vasiovei (oraș Bocșa)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
58.	Bodrogu Nou (comuna Felnac)	AR	-	X	X	-	-	X	X	X
59.	Bogăltin (comuna Cornereva)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-

60.	Bogda (comună)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
61.	Bogodint (comuna Sasca Montană)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
65.	Boldur (comună)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
66.	Bolvașnița (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
67.	Borlova (comuna Turnu-Ruieni)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
68.	Borlovenii Noi (comuna Prigor)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
69.	Borlovenii Vechi (comuna Prigor)	CS	-	-	X	-	X	X	-	-
73.	Bozovici (comună)	CS	-	X	-	-	X	X	-	X
75.	Brădișorul de Jos (oraș Oravița)	CS	-	X	X	X	X	X	X	X
78.	Brebu (comună)	CS	-	-	-	X	X	X	X	X
81.	Brestovăț (comună)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
82.	Breștea (comuna Denta)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
84.	Broșteni (oraș Oravița)	CS	-	-	X	X	-	X	X	-
85.	Bruznic (comuna Dorgoș)	AR	-	-	-	-	X	X	-	-
86.	Buchin (comună)	CS	X	-	X	X	-	-	-	X
87.	Bucoșnița (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
88.	Bucova (comuna Băuțar)	CS	-	-	-	-	X	X	-	X
89.	Bucovăț (comuna Dumbrava)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
90.	Bucovăț (comuna Remetea Mare)	TM	-	X	-	X	X	-	-	-
91.	Bulci (comuna Bata)	AR	-	X	X	X	X	X	X	X
92.	Bulgăruș (comuna Lenauheim)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
96.	Butin (comuna Gătaia)	TM	-	-	X	-	-	-	-	-
97.	Buzad (comuna Bogda)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
98.	Buziaș (oraș)	TM	-	X	X	-	-	X	-	X
99.	Cadar (comuna Tormac)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
100.	Calina (comuna Dognecea)	CS	-	X	-	X	-	-	-	X
102.	Camenita (comuna Sichevița)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
103.	Carani (comuna Sănandrei)	TM	-	-	X	X	-	X	-	X
104.	Caransebeș (municipiu)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
105.	Carașova (comună)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
106.	Călacea (comuna Orțișoara)	TM	-	X	-	-	X	-	-	-
107.	Călugăreni (comuna Felnac)	AR	-	-	-	-	X	X	-	-
110.	Căpâlnaș (comuna Birchiș)	AR	-	-	-	-	-	-	-	X
111.	Căprioara (comuna Săvârșin)	AR	X	X	-	-	X	X	-	X
112.	Cărbunari (comună)	CS	X	X	-	-	-	X	-	-
113.	Cărpiniș (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	-	X
114.	Câlnic (municipiul Reșița)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
115.	Câmpia (comuna Socol)	CS	-	-	X	X	-	X	-	X
116.	Cârnecea (comuna Ticvanu Mare)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
119.	Cebza (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
120.	Cenad (comună)	TM	-	X	X	-	X	X	X	X
121.	Cenei (comună)	TM	-	X	X	-	-	X	-	-
122.	Cerna (comuna Liebling)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
123.	Cernetaeaz (comuna Giarmata)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
125.	Checea (comuna Cenei)	TM	-	-	X	-	X	X	X	-
126.	Checheș (comuna Secaș)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
127.	Cheglevici (comuna Dudeștii Vechi)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
128.	Cherestur (comuna Beba Veche)	TM	-	X	X	-	-	X	-	-
129.	Chesinț (comuna Zăbrani)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
131.	Chișoda (comuna Giroc)	TM	-	X	X	-	-	-	-	-
132.	Chizătău (comuna Belinț)	TM	X	-	X	X	-	-	-	-
133.	Ciacova (comună)	TM	-	X	X	-	-	X	X	X
134.	Cireșu (comuna Criciova)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
136.	Ciclova Montană (oraș Oravița)	CS	X	-	X	-	X	-	-	X
137.	Ciclova Română (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	X	X
138.	Ciortea (comuna Vrani)	CS	-	-	-	-	-	X	X	-
141.	Ciuchici (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	X
143.	Ciuta (comuna Obreja)	CS	-	-	X	X	-	-	-	-
144.	Cladova (comuna Bethausen)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
146.	Clocotici (comuna Lupac)	CS	-	-	-	X	-	-	-	-

147.	Clopodia (comuna Jamu Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
152.	Comloșu Mare (comună)	TM	-	X	X	-	-	X	X	-
153.	Comloșu Mic (comuna Comloșu Mare)	TM	-	X	-	X	-	X	-	-
154.	Comorâște (comuna Forotic)	CS	-	-	-	X	X	X	-	-
155.	Constantin Daicoviciu (comună)	CS	X	-	-	-	-	X	X	X
156.	Copăcele (comună)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
157.	Cornea (comună)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
158.	Cornereva (comună)	CS	X	X	-	-	-	-	-	-
159.	Cornești (comuna Orțișoara)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
161.	Cornuțel (comuna Pălținiș)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
162.	Coronini (comună)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
165.	Coșava (comuna Curtea)	TM	X	-	-	-	-	-	-	X
166.	Coșevița (comuna Margina)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
167.	Coșteiu (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
171.	Cozla (comuna Berzasca)	CS	X	X	X	X	X	-	X	-
172.	Cracu Almăj (comuna Sichevița)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
177.	Criciova (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	X	-
181.	Cruceni (comună)	TM	-	X	X	X	-	X	-	X
182.	Cruceni (comuna Șagu)	AR	-	-	X	-	-	X	-	X
183.	Crușovăț (comuna Cornea)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
184.	Crușovița (comuna Sichevița)	CS	-	-	-	-	-	X	X	-
185.	Cuptoare (comuna Cornea)	CS	-	X	-	-	X	X	X	X
186.	Cuptoare (municipiul Reșița)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
188.	Curtea (comună)	TM	X	-	-	-	-	-	-	-
189.	Cutina (comuna Bethausen)	TM	-	-	-	-	-	X	-	X
190.	Cujeidia (comuna Șiștarovăț)	AR	-	X	-	-	-	-	-	-
191.	Dalboșeț (comună)	CS	-	X	X	-	X	X	-	-
192.	Dalci (comuna Turnu-Ruieni)	CS	-	-	-	X	-	-	-	-
193.	Darova (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
194.	Dejani (comuna Moravița)	TM	-	X	-	X	-	X	-	-
195.	Delinești (comuna Pălținiș)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
196.	Denta (comună)	TM	-	-	X	-	-	X	X	X
197.	Deta (oraș)	TM	-	X	X	X	-	X	X	X
198.	Dezești (comuna Pălținiș)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
199.	Diniaș (comuna Peciu Nou)	TM	-	X	-	-	-	X	-	-
200.	Divici (comuna Pojejena)	CS	-	X	X	X	X	X	-	X
203.	Doclin (comună)	CS	-	-	-	-	X	-	-	X
204.	Dognecea (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	X	X
205.	Dolaț (comuna Banloc)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
207.	Doman (municipiul Reșița)	CS	X	-	-	-	-	-	-	-
208.	Domașnea (comună)	CS	-	X	X	-	X	X	-	X
209.	Dorgoș (comună)	AR	-	-	-	-	-	-	-	X
210.	Dragomirești (comuna Știuca)	TM	-	X	-	X	-	X	-	X
211.	Dragșina (comuna Chevereșu Mare)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
214.	Drencova (comuna Berzasca)	CS	-	-	X	X	X	X	X	X
215.	Drinova (comuna Bârna)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
218.	Dubova (comună)	MH	X	X	X	X	X	X	X	X
219.	Duboz (comuna Nițchidorf)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
220.	Dudeștii Noi (comuna Becicherecu Mic)	TM	-	X	-	-	X	X	X	-
221.	Dudeștii Vechi (comună)	TM	-	X	X	-	X	X	X	X
222.	Duleu (comuna Fârliug)	CS	X	X	X	X	-	X	-	X
223.	Dumbrava (comună)	TM	-	X	X	X	-	-	-	-
224.	Dumbrăvița (comună)	TM	-	X	-	X	X	X	X	X
225.	Eftimie Murgu (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
226.	Ersig (comuna Vermeș)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
227.	Ezeriș (comună)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
229.	Făget (oraș)	TM	-	-	X	-	X	X	-	X
231.	Fântânele (comuna)	AR	-	-	-	-	-	X	-	-
232.	Fârdea (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X

233.	Fârlug (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	X
234.	Felnac (comună)	AR	-	-	X	X	X	X	X	X
235.	Feneș (comuna Armeniș)	CS	-	X	-	-	-	-	-	X
236.	Ferendia (comuna Jamu Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
237.	Fibiș (comuna Mașloc)	TM	-	-	X	-	-	X	-	X
239.	Firiteaz (comuna Șagu)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
240.	Fiscut (comuna Șagu)	AR	-	-	X	-	-	X	-	-
241.	Fizeș (comuna Berzovia)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
242.	Foeni (comună)	TM	-	X	X	X	-	X	X	X
243.	Folea (comuna Voiteg)	TM	-	X	-	-	-	X	X	-
244.	Forotic (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
245.	Frăsișiș (comuna Sichevița)	CS	-	-	X	X	-	-	-	-
246.	Frumușeni (comuna Fântânele)	AR	-	X	-	-	-	X	X	X
247.	Gad (comuna Ciacova)	TM	-	-	X	X	-	X	-	-
248.	Gaiu Mic (comuna Moravița)	TM	-	-	-	-	X	X	X	X
250.	Gătaia (comună)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
251.	Găvojdia (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
252.	Gârbovăț (comuna Bănia)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
253.	Gârliște (comuna Goruia)	CS	-	X	-	X	X	X	-	-
255.	Gelu (comuna Variăș)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
256.	Gherman (comuna Jamu Mare)	TM	-	-	-	-	-	-	X	X
257.	Ghertenish (comuna Berzovia)	CS	-	-	-	X	-	X	-	X
258.	Ghilad (comuna Ciacova)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
259.	Ghiroda (comună)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
261.	Giarmata (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
264.	Giroc (comună)	TM	-	X	X	-	-	-	-	-
265.	Giulvăz (comună)	TM	-	X	X	-	-	-	-	-
266.	Giurgiova (comuna Goruia)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
268.	Gladna Română (comuna Fârdea)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
270.	Globu Craiovei (comuna Iablanița)	CS	-	-	-	X	-	-	-	-
272.	Goleț (comuna Buceșnița)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
273.	Gornea (comuna Sichevița)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
275.	Gottlob (comuna Lovrin)	TM	-	-	-	X	-	X	X	-
276.	Grabăț (comuna Lenauheim)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
277.	Grădinari (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
278.	Grăniceri (comuna Giera)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
279.	Greoni (comuna Grădinari)	CS	-	-	-	X	-	X	X	-
284.	Herendești (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	-	-	-	X	-	-	-	X
285.	Herneacova (oraș Recaş)	TM	-	-	-	X	X	X	-	-
289.	Hodoni (comuna Satchinez)	TM	-	X	-	-	-	X	-	X
290.	Hodoș (comuna Darova)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
291.	Homojdia (comuna Curtea)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
292.	Honorici (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
296.	Iabalcea (comuna Carașova)	CS	-	X	-	X	X	-	-	X
297.	Iablanița (comună)	CS	-	X	X	X	-	X	-	-
298.	Iam (comuna Berliște)	CS	-	-	X	X	-	X	-	X
299.	Ianova (comuna Remetea Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
300.	Iaz (comuna Obreja)	CS	-	X	X	X	X	X	-	X
301.	Icloda (comuna Sacoșu Turcesc)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
302.	Ictar-Budinți (comuna Topolovățu Mare)	TM	-	-	X	X	X	-	X	-
303.	Ieccea Mare (comuna Cărpiniș)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
304.	Ieccea Mică (comuna Cărpiniș)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
305.	Iertof (comuna Vrani)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
307.	Ieșelnița (comună)	MH	-	X	X	X	-	-	X	X
308.	Igrish (comuna Sânpetru Mare)	TM	-	-	-	X	-	X	-	X
309.	Ilidia (comuna Ciclova Română)	CS	-	X	-	-	X	X	X	X
310.	Ilova (comuna Slatina-Timiș)	CS	-	-	X	X	-	-	-	-

311.	Ineleş (comuna Cornereva)	CS	X	X	-	-	-	-	-	X
313.	Iosif (comuna Liebling)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
315.	Ivanda (comuna Giulvăz)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
316.	Izgar (comuna Vermeş)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
317.	Izvin (comuna Recaş)	TM	-	-	-	-	-	X	X	X
319.	Jabăr (comuna Boldur)	TM	-	-	-	X	-	X	X	X
320.	Jamu Mare (comună)	TM	-	-	-	X	-	X	X	-
321.	Jdioara (comuna Criciova)	TM	-	-	-	X	-	X	-	X
322.	Jebel (comună)	TM	-	-	X	-	-	X	X	-
323.	Jimbolia (oraş)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
324.	Jitin (comuna Ciudanoviţa)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
325.	Jupa (municipiul Caransebeş)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
329.	Lăpuşnic (comuna Bara)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
330.	Lăpuşnicel (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
331.	Lăpuşnicu Mare (comună)	CS	X	-	-	-	X?	-	-	X
332.	Lăţunaş (comuna Jamu Mare)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
333.	Lescoviţa (comuna Naidăş)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
334.	Lenauheim (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
335.	Leucuşeşti (comuna Bethausen)	TM	X	-	-	-	-	X	-	-
336.	Liborajdea (comuna Sicheviţa)	CS	-	X	X	X	X	X	-	X
337.	Liebling (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
339.	Lipova (oraş)	AR	-	X	X	X	X	X	X	X
340.	Liubcova (comuna Berzasca)	CS	-	X	X	X	X	X	-	-
341.	Livezile (comuna Banloc)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
342.	Lovrin (comună)	TM	-	-	-	X	-	X	X	-
345.	Lugoj (municipiu)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
350.	Luncanii de Jos (comuna Toteşti)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
351.	Luncaviţa (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
352.	Lunga (comuna Comloşu Mare)	TM	-	-	X	-	-	-	X	X
354.	Macedonia (comuna Ciacova)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
356.	Macovişte (comuna Ciuchici)	CS	-	-	-	X	-	X	X	-
358.	Mailat (comuna Vinga)	AR	-	-	-	-	-	X	-	-
360.	Marga (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
361.	Margina (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	X	X
364.	Maşloc (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
365.	Măceşti (oraş Moldova Nouă)	CS	-	X	-	X	-	X	-	-
367.	Măguri (municipiul Lugoj)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
368.	Mănăştiur (comună)	TM	-	X	-	-	-	-	-	X
369.	Mănăştur (comuna Vinga)	AR	-	-	-	-	-	X	-	X
370.	Măru (comuna Zăvoi)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
371.	Măureni (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
373.	Mâtnicu Mare (comuna Constantin Daicoviciu)	CS	-	X	-	X	-	-	-	X
375.	Mehadia (comună)	CS	-	X	-	X	-	X	X	X
376.	Mehadica (comună)	CS	-	X	X	X	-	-	-	X
377.	Mercina (comuna Vărădia)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
379.	Milcoveni (comuna Berlişte)	CS	-	X	-	X	X	X	X	-
380.	Moceriş (comuna Lăpuşnicu Mare)	CS	-	X	X	-	-	-	-	X
381.	Moldova Nouă (oraş)	CS	-	X	-	-	X	X	X	-
382.	Moldova Veche (oraş Moldova Nouă)	CS	-	X	X	X	X	X	X	X
383.	Moldoviţa (oraş Moldova Nouă)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
385.	Munar (comuna Secusigiu)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
386.	Moraviţa (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
387.	Moşniţa Nouă (comună)	TM	-	X	-	X	-	-	-	-
388.	Moşniţa Veche (comuna Moşniţa Nouă)	TM	-	-	-	X	-	X	X	X
389.	Murani (comuna Pişchia)	TM	-	X	-	-	-	X	-	-
390.	Naidăş (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	X
391.	Nădaş (oraş Recaş)	TM	-	-	-	-	-	X	-	X
392.	Nădrag (comună)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-

395.	Nerău (comuna Teremia Mare)	TM	-	X	-	X	-	X	X	X
397.	Neudorf (comuna Zăbrani)	AR	-	-	-	X	X	X	-	X
399.	Nicolinț (comuna Ciuchici)	CS	-	-	-	X	-	X	X	-
400.	Nițchidorf (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
403.	Obreja (comună)	CS	-	-	X	-	-	X	-	X
404.	Ocna de Fier (comună)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
407.	Ogradena (comuna Ieșelnița)	MH	X	X	-	X	X	-	-	X
409.	Ohaba Lungă (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
410.	Ohaba-Mâtnic (comuna Copăcele)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
413.	Oloșag (comuna Știuca)	TM	-	-	-	-	-	-	X	X
414.	Opațița (oraș Deta)	TM	-	X	X	-	-	-	X	X
415.	Oravița (oraș)	CS	-	X	-	X	X	-	X	-
416.	Orțișoara (comună)	TM	-	X	-	-	-	X	X	-
417.	Orșova (oraș)	MH	-	X	X	X	X	X	X	X
418.	Otelec (comuna Uivar)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
420.	Oțelu Roșu (oraș)	CS	X	-	-	-	X	-	-	X
421.	Padina Matei (comuna Gârnic)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
423.	Partoș (comuna Banloc)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
424.	Parța (comuna Șag)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
425.	Pădureni (comuna Jebel)	TM	-	-	-	X	-	-	-	X
426.	Pădureni (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
428.	Peciu Nou (comună)	TM	-	-	X	X	-	X	-	-
429.	Păltiniș (comună)	CS	-	X	X	X	-	-	-	-
430.	Pătaș (comuna Prigor)	CS	-	X	-	-	X	X	-	-
431.	Păuliș (comună)	AR	-	X	-	-	X	X	-	-
432.	Pârneaurea (comuna Socol)	CS	-	-	X	-	-	X	-	-
433.	Pârvoava (comuna Lăpușnicel)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
434.	Pecinișca (oraș Băile Herculane)	CS	-	X	X	X	-	-	-	X
436.	Periam (comună)	TM	-	X	X	X	-	X	X	-
437.	Pesac (comuna Periam)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
439.	Petnic (comuna Iablașița)	CS	-	-	X	-	-	X	-	-
440.	Petrilova (comuna Ciuchici)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
441.	Petroasa Mare (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
442.	Petroman (comuna Ciacova)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
443.	Petroșița (comuna Bucosița)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
445.	Pietroasa (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
447.	Pișchia (comună)	TM	X	-	-	-	-	X	-	X
448.	Plavișevița (dispărută)	MH	-	-	-	-	-	-	-	X
450.	Plugova (comuna Mehădia)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
457.	Poiana Mărului (comuna Zăvoi)	CS	-	-	-	-	-	-	X	-
459.	Pojejena (comună)	CS	-	X	-	X	-	X	X	X
461.	Pordeanu (comuna Beba Veche)	TM	-	-	X	-	-	X	-	X
462.	Potoc (comuna Sasca Montană)	CS	-	-	-	-	X	X	-	X
465.	Prigor (comună)	CS	-	X	X	-	-	X	-	-
466.	Prilipeț (comuna Bozovici)	CS	-	-	-	-	-	-	X	-
469.	Prisian (comuna Buchin)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
472.	Pustiniș (comuna Uivar)	TM	-	X	X	X	-	X	-	-
475.	Radimna (comuna Pojejena)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
477.	Ramna (comună)	CS	-	X	-	X	X	X	-	-
479.	Răcășdia (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	X	X
485.	Recaș (oraș)	TM	-	X	X	X	X	X	-	-
487.	Remetea Mare (comună)	TM	-	-	X	X	X	X	X	X
489.	Remetea-Pogănici (comuna Fârliug)	CS	-	X	-	X	-	-	-	-
490.	Reșița (municipiu reședință de județ)	CS	-	X	X	-	-	X	-	X
492.	Românești (comuna Tomești)	TM	X	X	X	X	X	-	-	-
493.	Rovinița Mare (comuna Denta)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
494.	Rovinița Mică (comuna Denta)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
496.	Rudna (comuna Giulvăz)	TM	-	X	X	-	X	-	X	X

497.	Rugi (comuna Păltiniș)	CS	-	-	-	-	X	-	-	-
498.	Ruginosu (comuna Copăcele)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
499.	Rusca (comuna Teregova)	CS	-	-	X	-	-	-	-	-
500.	Rusca Montană (comună)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
501.	Ruschița (comuna Rusca Montană)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
502.	Rusova Nouă (comuna Berliște)	CS	-	-	-	-	-	X	X	-
503.	Rusova Veche (comuna Berliște)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
505.	Sacoșu Mare (comuna Darova)	TM	-	X	X	X	X	X	X	-
506.	Sacoșu Turcesc (comună)	TM	-	-	X	-	-	X	-	X
507.	Sacu (comună)	CS	-	X	X	X	-	-	-	-
509.	Sadova Veche (comuna Slatina-Timiș)	CS	X	-	-	-	-	-	-	-
510.	Saravale (comuna Sânpetru Mare)	TM	-	-	-	X	-	X	-	X
511.	Sasca Montană (comună)	CS	X	X	X	X	X	-	-	X
512.	Sasca Română (comuna Sasca Montană)	CS	X	X	X	-	-	X	-	X
513.	Sat Bătrân (comuna Armeniș)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
514.	Satchinez (comună)	TM	-	X	X	X	-	X	X	X
515.	Satu Mare (comuna Secusigiu)	AR	-	X	X	-	X	X	-	X
516.	Satu Nou (comuna Lovrin)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
517.	Săcălaz (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	X	X
519.	Sălbăgel (comuna Găvojdia)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
520.	Sălbăgelu Nou (comuna Sacu)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
522.	Sărăzani (comuna Barna)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
523.	Sâmbăteni (comuna Păuliș)	AR	X	X	-	-	-	-	-	X
524.	Sânandrei (comună)	TM	-	X	X	-	X	X	X	X
526.	Sânmartinu Maghiar (comuna Uivar)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
527.	Sânmartinu Sârbesc (comuna Peciu Nou)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
529.	Sânmihaiu Român (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
530.	Sânnicolau Mare (oraș)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
531.	Sânpetru Mare (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
532.	Sânpetru German (comuna Secusigiu)	AR	X	X	X	-	-	X	X	X
534.	Sârbova (comuna Racovița)	TM	-	-	X	X	-	X	-	X
535.	Scăiuș (comuna Fârliug)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
537.	Sculia (comuna Gătaia)	TM	-	-	X	-	-	-	-	-
539.	Seceani (comuna Orțișoara)	TM	-	X	X	-	-	-	-	-
540.	Secășeni (comuna Tievaniu Mare)	CS	-	-	-	-	-	-	X	X
541.	Secu (municipiul Reșița)	CS	-	X	X	-	X	-	X	X
542.	Secusigiu (comună)	AR	-	-	-	X	-	X	X	-
543.	Sfânta Elena (comuna Coronini)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
544.	Sichevița (comună)	CS	-	X	X	X	X	-	-	-
545.	Silagiu (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	-	X
548.	Sintești (comuna Margina)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
549.	Slatina-Nera (comuna Sasca Montană)	CS	-	-	-	-	X	X	-	X
550.	Slatina-Timiș (comună)	CS	-	X	X	-	X	X	-	X
553.	Socol (comună)	CS	-	X	X	X	X	X	-	X
554.	Socolari (comuna Ciclova Română)	CS	-	X	-	-	X	-	X	X
556.	Stamora Germană (comuna Moravița)	TM	-	-	X	-	-	-	-	X
561.	Străneac (comuna Sichevița)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
568.	Surducu Mare (comună)	TM	-	X	X	-	-	-	-	-
569.	Surducu Mare (comuna Forotic)	CS	-	X	X	-	-	X	-	-
571.	Susani (comuna Traian Vuia)	TM	-	-	X	X	-	-	-	-
572.	Suștra (comuna Topolovățu Mare)	TM	-	-	X	X	-	-	-	-
573.	Svinița (comuna Dubova)	MH	X	X	X	X	-	X	X	X
574.	Șag (comună)	TM	-	X	X	-	X	X	X	X
575.	Șagu (comună)	AR	-	X	-	X	-	X	-	X
576.	Șandra (comuna Biled)	TM	-	-	X	X	-	X	-	-
577.	Șanovița (comuna Ghizela)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
578.	Șemlacu Mare (comuna Gătaia)	TM	-	-	X	-	-	-	-	X
579.	Șemlacu Mic (comuna Gătaia)	TM	-	-	-	-	-	X	-	X

580.	Șipet (comuna Tormac)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
581.	Șiștarovăț (comună)	AR	-	-	-	-	X	-	X	-
582.	Șopotu Nou (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
583.	Șopotu Vechi (comuna Dalboșeț)	CS	-	-	-	X	X	X	X	X
584.	Șoșdea (comuna Măureni)	CS	-	X	-	-	-	X	X	X
587.	Șuşca (comuna Pojejena)	CS	-	X	-	X	-	-	X	-
588.	Tapia (municipiu Lugoj)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
592.	Teremia Mare (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	X	X
593.	Teremia Mică (comuna Teremia Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
594.	Teregova (comună)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
596.	Ticvanu Mare (comună)	CS	-	-	X	X	-	-	X	-
597.	Ticvanu Mic (comuna Ticvanu Mare)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
598.	Timișoara (municipiu capitală de județ)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
599.	Tincova (comuna Sacu)	CS	X	X	-	X	X	X	X	-
600.	Tirol (comuna Doclin)	CS	-	-	-	X	-	-	-	-
601.	Tisa Nouă (comuna Fântânele)	AR	-	-	-	-	-	-	-	X
602.	Toager (comuna Giera)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
603.	Tomești (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
604.	Tomnatic (comuna Giera)	TM	-	-	-	-	-	X	X	X
607.	Topleț (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	X
608.	Topolovațu Mare (comună)	TM	-	X	-	X	-	-	-	X
612.	Turnu-Ruieni (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
615.	Țerova (municipiul Reșița)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
616.	Țipari (comuna Coșteiu)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
618.	Uivar (comună)	TM	-	X	X	X	-	-	X	X
619.	Uliuc (comuna Sacoșu Turcesc)	TM	-	X	-	-	-	X	-	-
620.	Unip (comuna Sacoșu Turcesc)	TM	-	X	X	X	-	X	-	-
625.	Valcani (comuna Dudeștii Vechi)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
627.	Valea Bolvașnița (comuna Mehadia)	CS	-	X	-	X	-	X	X	X
629.	Valea Mare (comuna Fârlug)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
635.	Valea Sichevitei (comuna Sichevita)	CS	-	-	X	X	-	-	-	-
636.	Valea Timișului (comuna Buchin)	CS	-	X	X	X	X	X	-	-
637.	Valeadeni (comuna Buchin)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
638.	Valeapai (comuna Ramna)	CS	X	-	-	-	X	X	-	-
640.	Var (comuna Obreja)	CS	-	X	X	X	X	X	-	-
641.	Variaș (comună)	TM	-	-	-	X	X	X	-	-
643.	Vălișoara (comuna Bucosnița)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
644.	Văliug (comună)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
645.	Vărădia (comună)	CS	-	-	X	X	X	X	X	X
646.	Vârciorova (comuna Bolvașnița)	CS	-	-	-	-	-	X	X	-
647.	Verendin (comuna Luncavița)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
648.	Vermeș (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
649.	Victor Vlad Delamarina (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
650.	Vinga (comună)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
651.	Virîșmort (comuna Bârghiș)	AR	-	-	-	-	-	-	-	X
652.	Vișag (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	X	X	X	X	-	X	-	-
653.	Vizejdia (comuna Lovrin)	TM	-	-	-	-	X	X	X	-
656.	Voislova (comuna Zăvoi)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
657.	Voiteg (comună)	TM	-	-	X	X	-	X	-	X
658.	Vrani (comună)	CS	-	-	X	X	-	X	X	-
659.	Vrăniuț (comuna Răcășdia)	CS	-	X	-	X	-	X	X	X
662.	Zăbrani (comună)	AR	X	X	X	X	X	X	-	X
663.	Zădăreni (comuna Felnac)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
664.	Zăgujeni (comuna Constantin Daicoviciu)	CS	-	X	X	X	-	X	-	-
667.	Zăsloane (comuna Sichevita)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
668.	Zăvoi (comună)	CS	X	-	-	-	-	X	-	-
673.	Zlatița (comuna Socol)	CS	-	-	X	-	-	-	-	X
680.	Zorlențu Mare (comună)	CS	-	-	X	-	-	-	-	-

LISTA ILUSTRĂȚIILOR

Hărți

- Harta 1. România și dispunerea geografică a județelor cercetate.
 Harta 2. Organizarea administrativ-teritorială a județului Caraș-Severin.
 Harta 3. Organizarea administrativ-teritorială a județului Timiș.
 Harta 4. Organizarea administrativ-teritorială a județului Arad (partea bănățeană).
 Harta 5. Organizarea administrativ-teritorială a județului Mehedinți (partea bănățeană).
 Harta 6. Paleoliticul județului Arad. După: *Păunescu 2001*, fig. 59.
 Harta 7. Paleoliticul din județul Caraș-Severin. După: *Păunescu 2001*, fig. 10.
 Harta 8. Peșteri din județul Caraș-Severin. După: *Boroneanț 2000*, pl. 106.
 Harta 9. Descoperiri neolitice și eneolitice din Banat. După: *Lazarovici 1979b*, harta 1.
 Harta 10. Descoperiri din epoca bronzului și Hallstatt pe teritoriul Banatului. După: *Gumă 1993*, fig. 11.
 Harta 11. Descoperiri dacice din Banat. După: *Gudea și Moșiu 1983*, fig. 5.
 Harta 12. Așezări daco-romane din sud-vestul fostei provincii Dacia (secolele III-IV d.Chr.). După: *Benea 1996b*, fig. 27.
 Harta 13. Descoperiri de tezaur (1) și piese izolate (2) în sud-vestul Daciei. După: *Benea 1996b*, fig. 65.
 Harta 14. Așezări din secolele III-IV d.Chr. din Banat. După: *Bejan 1995*, harta 1.
 Harta 15. Regiunea Porților de Fier în secolele III-IV d.Chr. După: *Benea 1996b*, fig. 2.
 Harta 16. Descoperiri monetare de secolele III-IV d.Chr. din Banat. După: *Bejan 1995*, harta II.
 Harta 17. Descoperiri arheologice și numismatice din Banat. Secolele V-VIII d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta III.
 Harta 18. Descoperiri arheologice din Banat. Secolele VIII-IX d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta IV.
 Harta 19. Descoperiri arheologice și numismatice din Banat. Secolele IX-X d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta V.
 Harta 20. Descoperiri arheologice și numismatice din Banat. Secolele XI-XII d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta VI.
 Harta 21. Banatul de Sud. Așezări medievale identificate arheologic. După: *Țeicu 1998*, fig. 13.

Planuri

- Plan 1. Anina. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 104.
 Plan 2. Arad. După: **** 1999*, fig. 6.
 Plan 3. Peștera Hoților. Plan orizontal. După: *Boroneanț 2000*, pl. 47.
 Plan 4. Peștera Hoților. Profil stratigrafic. După: *Roman 1971*, Abb. 10.
 Plan 5. Băile Herculane și Pecinișca. După: *Petrovszky 1979a*, pl. VIII.
 Plan 6. Băile Herculane în epoca romană. După: *Benea și Lalescu 1997-1998*, pl. I.
 Plan 7. Becicherecu Mic. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 106.
 Plan 8. Beregsău Mic. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 107.
 Plan 9. Ghertenış. Berzovia. După: *Țeicu 1998*, fig. 16.
 Plan 10. Biled. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 108.
 Plan 11. Bobda. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 110.
 Plan 12. Cetatea Cuiești. După: *Țeicu 1998*, fig. 86.
 Plan 13. Bodrogu Nou. Călugăreni. După: **** 1999*, fig. 10.
 Plan 14. Bucovăț-Cremenış. După: *Lazarovici 1991a*, fig. 1.
 Plan 15. Bucovăț (Remetea Mare). După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 113.
 Plan 16. Bulci. După: **** 1999*, fig. 12.
 Plan 17. Buziaș. După: *Sfetcu 2001*.
 Plan 18. Biserica mănăstirii medievale din Caransebeș. După: *Țeicu 1998*, p. 65.
 Plan 19. Peștera Cerbului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 1.
 Plan 20. Peștera Liliecilor. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 9.
 Plan 21. Peștera Cuptorul Porcului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 3.
 Plan 22. Cetatea Caraș. După: *Țeicu 1998*, fig. 92.
 Plan 23. Călacea. După: *Medeleț și Bugilan 1974*, fig. 25.

- Plan 24. Căpâlnaş. Valea Mare. După: *** 1999, fig. 14.
 Plan 25. Căprioara. După: *** 1999, fig. 15.
 Plan 26. Cenad. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 117.
 Plan 27. Cenei. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 118.
 Plan 28. Checea. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 119.
 Plan 29. Cherestur. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 12.
 Plan 30. Chesinţ. Neudorf. Zăbrani. După: *** 1999, fig. 17.
 Plan 31. Comloşu Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 123.
 Plan 32. Comloşu Mic. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 124.
 Plan 33. Corneşti. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 125.
 Plan 34. Peştera Gaura Chindiei I. După: *Boroneanţ 2000*, pl. 61.
 Plan 35. Cuptoare. Puţul eneolitic. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XXVII, A.
 Plan 36. Divici-Grad. După: *Gumă et alii 1987*, plan I.
 Plan 37. Drencova. Mânăstire. După: *Țeicu 2003*, p. 134, fig. 1.
 Plan 38. Dudeştii Vechi. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 127.
 Plan 39. Dumbrăviţa. După: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, fig. 22.
 Plan 40. Firiteaz. Fiscut. După: *** 1999, fig. 31.
 Plan 41. Foeni. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 130.
 Plan 42. Frumuşeni. Aluniş. După: *** 1999, fig. 32.
 Plan 43. Gătaia-Valea Begului. După: *Rădulescu 1996*, fig. 57.
 Plan 44. Gelu. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 133.
 Plan 45. Gladna Română. După: *Căpăţână et alii 1996*, pl. 122.
 Plan 46. Gornea-Cetate. După: *** 1994, fig. 82.
 Plan 47. Gornea. După: *Lazarovici et alii 1993*, fig. 1.
 Plan 48. Gornea. Puncte cu descoperiri arheologice. După: *Țeicu 1998*, fig. 15.
 Plan 49. Gottlob. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 134.
 Plan 50. Grabaţ. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 135.
 Plan 51. Grădinari-Sălişte. După: *Bejan 1995*, fig. IVB.
 Plan 52. Hitiaş. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 136.
 Plan 53. Caraşova. Iabalcea. După: *Păunescu 2001*, fig. 25.
 Plan 54. Peştera cu Oase. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 4.
 Plan 55. Peştera cu Puţ. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 5.
 Plan 56. Peştera Cuptorul Ciumei. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 8.
 Plan 57. Peştera Omului. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 6.
 Plan 58. Peştera Racoviţa. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 2.
 Plan 59. Peştera Țapului. După: *Boroneanţ 2000*, pl. 58.
 Plan 60. Jupa. Iaz. După: *Ardeţ et Ardeţ 2002*, pl. 62.
 Plan 61. Iecă Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 138 sus.
 Plan 62. Iecă Mică. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 138 jos.
 Plan 63. Igriş. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 140.
 Plan 64. Ilidia. După: *Țeicu 2003*, p. 16, fig. 1.
 Plan 65. Ilidia-Cetate. După: *Țeicu 1998*, fig. 56.
 Plan 66. Iohanisfeld. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 141 sus.
 Plan 67. Ivanda. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 141 jos.
 Plan 68. Zona arheologică Tibiscum. După: *Benea 1999-2000*, fig. 1.
 Plan 69. Lipova. După: *** 1999, fig. 36.
 Plan 70. Liubcova-Orniţa. După: *Luca 1997*, plan 1.
 Plan 71. Lovrin. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 145.
 Plan 72. Măguri. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 147.
 Plan 73. Mânăştiur-Cetate. După: *Rădulescu 1980a*, fig. 1.
 Plan 74. Mehădia-Ulici. După: *Țeicu 2003*, p. 102, fig. 1.
 Plan 75. Ogaşul Băieşului. După: *Bozu 1996a*, pl. 172.
 Plan 76. Vinograda. După: *Bozu 1996b*, pl. 173.
 Plan 77. Munar. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 151.
 Plan 78. Nerău. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 151.
 Plan 79. Nicolinţ. După: *Radu şi Țeicu 2003c*, fig. 1.
 Plan 80. Obreja. Glimboca. Oţelu Roşu. După: *Țeicu 2003*, p. 112, fig. 1.

- Plan 81. Oloşag. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 154.
 Plan 82. Orţişoara. După: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, fig. 24.
 Plan 83. Orşova. După: *Cosma 1992*, fig. 1.
 Plan 84. Parţa. După: *Lazarovici et alii 2001*, fig. 49.
 Plan 85. Statuia dublă din Sanctuarul de la Parţa. După: *Lazarovici et alii 2001*, fig. 186.
 Plan 86. Parţa. Sanctuar 2. După: *Lazarovici et alii 2001*, fig. 180.
 Plan 87. Peştera Gaura Ungurului. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 18.
 Plan 88. Peştera Mare din Şoronişte. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 19.
 Plan 89. Periam. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 156.
 Plan 90. Pesac. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 157.
 Plan 91. Petroşniţa. Buchin. După: *Ardeţ 1996*, fig. 104.
 Plan 92. Pordeanu. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 121.
 Plan 93. Pustiniş. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 158.
 Plan 94. Radimna. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 159.
 Plan 95. Remetea Mare. După: *Medeleţ 1991*, fig. 1.
 Plan 96. Reşiţa-Ogăşele. După: *Țeicu 1998*, fig. 28.
 Plan 97. Saravale. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 160.
 Plan 98. Peştera Gaura Porcariului. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 12.
 Plan 99. Peştera Rolului. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 10.
 Plan 100. Peştera lui Vât. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 16.
 Plan 101. Peştera lui Vât II. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 17.
 Plan 102. Peştera Gaura Hicleană. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 13.
 Plan 103. Peştera Mare de la Găuri. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 14.
 Plan 105. Peştera Mică de la Găuri. După: *Petrovsky 1979a*, fig. 15.
 Plan 106. Peştera Socolovăţ. După: *Boroneanţ 2000*, pl. 64.
 Plan 107. Satchinez. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 162.
 Plan 108. Satchinez-Cetate. După: *Rădulescu 1980*, fig. 1.
 Plan 109. Satu Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 163.
 Plan 110. Săcălaz. După: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, fig. 26.
 Plan 111. Sânmartinu Sârbesc. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 164.
 Plan 112. Sânnicolau Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 165.
 Plan 113. Sânpetru Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 167.
 Plan 114. Satu Mare. Secusigiu. Munar. Sânpetru German. Felnac. După: *** 1999, fig. 50.
 Plan 115. Stamora Română. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 169.
 Plan 116. Teremia Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 171.
 Plan 117. Teremia Mică. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 172.
 Plan 118. Teregova. Armeniş. După: *Ardeţ şi Ardeţ 2001a*, p. 69.
 Plan 119. Timișoara. După: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, fig. 27.
 Plan 120. Timișoara-Mehala. După: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, fig. 18.
 Plan 121. Tomnatic. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 173.
 Plan 122. Turnu-Ruieni-Petroniul Turnului. După: *Țeicu 1998*, fig. 80.
 Plan 123. Turnu-Ruieni-Petroniul Turnului. După: *Țeicu 1998*, fig. 81.
 Plan 124. Uivar. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 175.
 Plan 125. Uivar-Gomilă. După: *Schier şi Draşovean 2004*, Abb. 2.
 Plan 126. Valcani. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 176.
 Plan 127. Valea Timișului. După: *Gumă 1977*, pl. I.
 Plan 128. Variaş. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 177.
 Plan 129. Vinga. După: *** 1999, fig. 63.
 Plan 130. Vizejdia. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 179.
 Plan 131. Zădăreni. După: *** 1999, fig. 65.
 Plan 132. Biserica Mănăstirii Cusici. După: *Țeicu 2003*, p. 140, fig. 7.

Figuri

- Fig. 1. Ceramică Basarabi. Berzasca. După: *Gumă 1993*, pl. LXVIII.
 Fig. 2. Ceramică hallstattiană. Bocşa Română. După: *Gumă 1993*, pl. XXXIX.
 Fig. 3. Ceramică hallstattiană. Buchin. După: *Gumă 1993*, pl. LVIII.

- Fig. 4. Plastică neolitică. Balta Sărată. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XX, K.
- Fig. 5. Ceramică hallstattiană. Balta Sărată. După: *Gumă 1993*, pl. XXIII.
- Fig. 6. Ceramică hallstattiană. Câmpul lui Andrei. După: *Gumă 1993*, pl. LVII.
- Fig. 7. Cornuțel. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XIII.
- Fig. 8. Cozla. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVII.
- Fig. 9. Divici. Ceramică dacică. După: *Gumă et alii 1987*, pl. 4.
- Fig. 10. Divici. Ceramică dacică. După: *Gumă et alii 1987*, pl. 5.
- Fig. 11. Firiteaz. Brățări preistorice din aur. După: *Popescu D. 1956*, fig. 129.
- Fig. 12. Fizeș. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXII.
- Fig. 13. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: *Gumă 1993*, pl. LXV.
- Fig. 14. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: *Gumă 1993*, pl. LI.
- Fig. 15. Gornea. Cărămidă romană cu scriere cursivă. După: *Benea 1999a*, fig. 13.
- Fig. 16. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: *Gumă 1993*, pl. LXIV.
- Fig. 17. Ceramică medievală timpurie. Gornea-Zomonite. După: *Bejan 1995*, fig. IXA.
- Fig. 18. Iaz. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. LXI.
- Fig. 19. Liubcova. Ceramică Starčevo-Criș. După: *Luca 1987*, fig. 5.
- Fig. 20. Statueta de la Liubcova I. După: *Luca și Dragomir 1989*, Abb. 4.
- Fig. 21. Depozitul de bronzuri de la Liubcova-Țiglărie. După: *Gumă 1993*, pl. XIII.
- Fig. 22. Ceramică hallstattiană. *Cariera de banatite*. După: *Gumă 1993*, pl. XVII.
- Fig. 23. Materiale hallstattiene. *Ostrovul Mare*. După: *Gumă 1993*, pl. CII.
- Fig. 24. Moldova Veche. Materiale daco-romane. După: *Bejan 1995*, fig. IIB.
- Fig. 25. Petroșnița. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVIII.
- Fig. 26. Pojejena. Ceramică Starčevo-Criș. După: *Luca 1995*, fig. 3.
- Fig. 27. Pojejena. Ceramică Starčevo-Criș. După: *Luca 1995*, fig. 4.
- Fig. 28. Pojejena. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVI.
- Fig. 29. Morminte hallstattiene. Ticvanii Mare. După: *Gumă 1993*, pl. XXIV.
- Fig. 30. Fibule descoperite în așezări daco-romane: Moldova Veche (1-2), Grădinari (4), Freidorf (5, 7), Cioreni (6) și Subotica (8-9). După: *Benea 1996*, fig. 64.
- Fig. 31. Unelte paleolitice. Tincova. După: *Păunescu 2001*, fig. 34.
- Fig. 32. Unelte paleolitice. Tincova. După: *Păunescu 2001*, fig. 36.
- Fig. 33. Ceramică de epoca bronzului. Valea Timișului. După: *Gumă 1993*, pl. I.
- Fig. 34. Ceramică hallstattiană. Valea Timișului. După: *Gumă 1993*, pl. LXXXVIII.
- Fig. 35. Ceramică hallstattiană. Vărădia. După: *Gumă 1993*, pl. XXXIII.
- Fig. 36. Plastică neolitică. Zorlențu Mare. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XXI, B.

BIBLIOGRAFIE
ABREVIERI BIBLIOGRAFICE

- AÉ – *Archaeologiai Értesítő*, Budapesta
 ActaMN – *Acta Musei Napocensis*, Cluj-Napoca
 ActaMP – *Acta Musei Porolissensis*, Zalău
 ActaTS – *Acta Terrae Septemcastrens*, Sibiu
 AM – *Arheologia medievală*, Asociația arheologilor medievști din România
 AnB(SN) – *Analele Banatului (serie nouă)*, Timișoara
 Apulum – *Apulum. Acta Musei Apulensis*, Alba Iulia
 ASPPF – *Atti della Società per la Preistoria e Protoistoria della regione Friuli-Venetia Giulia*, Trieste
 AT – *Ars Transsilvaniae*, Institutul de arheologie și istoria artelor, Cluj-Napoca
 BA – *Biblioteca Arheologică*, București
 Banatica – *Banatica. Muzeul Banatului Montan*, Reșița
 BCCS – *Buletinul Cercurilor Științifice Studentești. Arheologie – istorie*, Alba Iulia
 BHAB – *Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica*, Timișoara
 BMN – *Bibliotheca Musei Napocensis*, Cluj-Napoca
 BSNR – *Buletinul Societății Numismatice Române*, București
 BT – *Bibliotheca Thracologica*, Institutul Român de Tracologie, București
 CA – *Cercetări arheologice*, Muzeul Național de Istorie a României, București
 CANT – *Cercetări arheologice în aria nord-tracă*, București
 CB – *Caiete Banatica*, Reșița
 CCA – *Cronica Cercetărilor Arheologice*, București
 Comunicări – *Comunicări. Seria arheologie*, Craiova
 Crisia – *Crisia*, Oradea
 Dacia – *Dacia*, București
 DaciaNS – *Dacia Nouvelle Série*, București
 Drobeta – *Drobeta. Muzeul Regiunii Porților de Fier*, Turnu-Severin
 EAIVR – *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, București
 EN – *Ephemeris Napocensis*, Cluj-Napoca
 IDR – *Sub îngrijirea D.M. Pippidi, I.I. Russu, Inscriptiile Daciei romane. I – Introducere istorică și epigrafică. Diplomele militare. Tablițele cerate.* București (1975); *III / Dacia Superior*. București (1977, 1).
 ForVL – *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, Sibiu
 LNMDR – *The Late Neolithic of the Middle Danube Region*, Timișoara
 MCA – *Materiale și Cercetări Arheologice*, București
 Oltenia – *Oltenia. Studii și comunicări. Arheologie – Istorie*, Craiova
 PB – *Patrimonium Banaticum*, Timișoara
 PBF – *Prähistorische Bronzefunde*, München
 Potaissa – *Potaissa*, Turda
 PZ – *Praehistorische Zeitschrift*, Berlin
 RelTIH – *Relations Thraco – Illyro – Hellénique*, București (1994)
 RevB – *Revista Bistriței*, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud
 Rubané et Cardial – *Rubané et Cardial. E.R.A.U.L.*, Liège (1990, 39).
 SAC – *Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992*, I – Brăila (1996), II – București (1997)
 Sargetia – *Sargetia. Acta Musei Devensis*, Deva
 SCIV(A) – *Studii și Comunicări de Istorie Veche și Arheologie*, București
 SCN – *Studii și Cercetări Numismatice*, București
 StComB – *Studii și Comunicări Brukenthal. Muzeul Brukenthal*, Sibiu

StComCar	– Studii și Comunicări. Etnografie. Istorie, Caransebeș
StComSM	– Satu Mare. Studii și Comunicări. Muzeul Județean Satu Mare, Satu Mare
StIB	– Studii de istorie a Banatului. Universitatea de Vest, Timișoara
ThD	– Thraco-Dacica. Institutul Român de Tracologie, București
Tibiscum	– Tibiscum (Studii și comunicări. Etnografie. Istorie), Caransebeș
Tibiscus	– Tibiscus. Muzeul Banatului Timișoara, Timișoara
UPA	– Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie, Berlin
VCRCC	– The Vinča culture, its Role and Cultural Connections, Timișoara
Ziridava	– Ziridava. Muzeul Județean Arad, Arad
ZPE	– Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik, Bonn

LISTA PRESCURTĂRILOR BIBLIOGRAFICE

- Aghițoaie și Drașovean 2004 – Aghițoaie Viorica, Drașovean Florin, *Date despre impresiunea unei țesături descoperită în așezarea neolitică târzie de la Foeni-„Cimitirul Ortodox” (jud. Timiș, în PB 3 (2004), p. 47-49.*
- Agotha și Resch – Agotha Andrei, Resch Friederich, *Ceramica Petrești și Foeni de la Parța-Tell 2, în ActaMN 4 (1997, 1), p. 473-479.*
- Alicu 1973 – Alicu Dorin, *Turnuri de porți la castrele romane din Dacia, în ActaMN 10 (1973), p. 107-126.*
- Alicu 1999-2000 – Alicu Dorin, *Templul lui Mithras de la Pojejena (jud. Caraș-Severin), în Sargetia 28-29 (1999-2000, 1), p. 219-220.*
- Alicu 2000 – Alicu Dorin, *Templul lui Apollo de la Tibiscum. Cronologie și tipologie, în Tibiscum 10 (2000), p. 299-304.*
- Alicu 2002 – Alicu Dorin, *Addenda la repertoriul templelor romane din Dacia, în Apulum 39 (2002), p. 201-236.*
- Alicu 2004 – Alicu Dorin, *Édifices de culte dédiés à des divinités gréco-romaines sur les sites à caractère militaire de la Dacie romaine, în Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis, Cluj-Napoca (2004), p. 327-329.*
- Alicu și Crișan 2003 – Alicu Dorin, Crișan Ioan Horațiu, *Medicina la romani. Cluj-Napoca (2003).*
- Albu 1979 – Albu Ioan, *File din istoria localității Ghertenis, în Banatica 5 (1979), p. 547-552.*
- Albu 1981 – Albu Ioan, *Berzovia – file de istorie, în Banatica 6 (1981), p. 471-476.*
- Andrițoiu 1992 – Andrițoiu Ioan, *Civilizația tracilor din sud-vestul Transilvaniei în epoca bronzului. În: BT 2 (1992).*
- Andrițoiu 1993 – Andrițoiu Ioan, *Metalurgia bronzului în sud-vestul Transilvaniei. Epoca bronzului (I), în AnB 2 (1993), p. 85-118.*
- Anghel 1980 – Anghel Gheorghe, *Despre apariția primelor donjoane de piatră din Transilvania, în Apulum 18 (1980), p. 195-208.*
- Ardeț 1988 – Ardeț Adrian, *Considerații privind așezarea Baden de la Timișoara-Freidorf, în Tibiscum 7 (1988), p. 121-133.*
- Ardeț 1993 – Ardeț Adrian, *Amfora romană în Banat, în Tibiscum 8 (1993), p. 95-140.*
- Ardeț 1993a – Ardeț Adrian, *Din colecția Muzeului Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță Caransebeș – Noi descoperiri arheologice, în Tibiscum 8 (1993), p. 339-360.*
- Ardeț 1996 – Ardeț Adrian, *Caransebeș, jud. Caraș-Severin, Strada Romanilor, în SAC – I (1996), p. 25.*
- Ardeț 1996a – Ardeț Adrian, *Petroșnița, în CCA – campania 1995 (1996), p. 88.*
- Ardeț 1996b – Ardeț Adrian, *Cercetările arheologice la biserica medievală de la Cărbunari-Țigănești (sec. XIII-XIV), în ActaMN 33 (1996), p. 415-424.*
- Ardeț 2000 – Ardeț Adrian, *O construcție romană descoperită la Petroșnița (jud. Caraș-Severin), în Banatica 15 (2000, 1), p. 217-222.*
- Ardeț 2000a – Ardeț Adrian, *Un vas Terra Sigillata de tip Westendorf descoperit la Tibiscum, în Tibiscum 10 (2000), p. 305-314.*
- Ardeț 2003 – Ardeț Adrian, *Cartografia modernă și Tibiscum-ul antic, în Tibiscum 11 (2003), p. 293-308.*
- Ardeț 2004 – Ardeț Adrian, *The roman province of Dacia: aspects of commerce in light of Amphoras, în Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis, Cluj-Napoca (2004), p. 330-341.*
- Ardeț L. 1997 – Ardeț Lucia C., *O protomă dionisiacă descoperită la Tibiscum, în AnB(SN) 5 (1997), p. 79-82.*
- Ardeț L. 2003 – Ardeț Lucia C., *Un fragment de caserolă din bronz descoperită la Tibiscum, în Banatica 16 (2003, 1), p. 305-308.*

- Ardeț L. 2004 – Ardeț Lucia C., *Figurative bronze pieces used as furniture handles from Teregova, Caraș-Severin county*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 342-344.
- Ardeț și Ardeț 1995 – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Tibiscum, Orașul roman, județul Caraș-Severin*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 47.
- Ardeț și Ardeț 1995a – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Jupa, Sector Țigănași, județul Caraș-Severin*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 47.
- Ardeț și Ardeț 1997 – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Tibiscum (Caransebeș), Orașul roman, județul Caraș-Severin*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 67-68.
- Ardeț și Ardeț 2000 – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Iaz, com. Obreja, jud. Caraș-Severin (Tibiscum)*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 46.
- Ardeț și Ardeț 2001 – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Iaz, com. Obreja, jud. Caraș-Severin (Tibiscum)*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 102-103.
- Ardeț și Ardeț 2001a – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Teregova, com. Teregova, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 255.
- Ardeț și Ardeț 2002 – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Iaz, com. Obreja, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 154-156.
- Ardeț și Ardeț 2002a – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Jupa, mun. Caransebeș, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 177-179.
- Ardeț și Ardeț 2002-2003 – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *O nouă fortificație militară romană descoperită la Tibiscum-Iaz*, în *AnB(SN) 10-11* (2002-2003, 1), p. 109-130.
- Ardeț și Ardeț 2003 – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Iaz, com. Obreja, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 148.
- Ardeț și Ardeț 2003a – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Jupa, mun. Caransebeș, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 171-172.
- Ardeț și Ardeț 2004 – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Tibiscum. Așezările romane*, Cluj-Napoca (2004).
- Ardeț și Ardeț 2004a – Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., *Jupa, mun. Caransebeș, jud. Caraș-Severin (Tibiscum). La Drum – Zăvoi (Cetate sau Peste Ziduri)*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 167-168.
- Ardeț și Popescu 1996 – Ardeț Adrian, Popescu Octavian, *Die Burg von Karansebesch – archäologische Forschungen*, în *ForVL 39* (1996, 1-2), p. 127-132.
- Ardeț și alii 2003 – Ardeț Adrian, Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, *Noi ștampile de amforă de la Vărădia*, în *Banatica 16* (2003, 1), p. 309-316.
- Ardevan 1994 – Ardevan Radu, *CIL III 1570 – o revizuire*, în *ActaMN 31* (1994, 1), p. 269-272.
- Ardevan 1996 – Ardevan Radu, *La monaie d'or dans la dacie Romaine*, în *SCN 10* (1996), p. 17-19.
- Ardevan 1998 – Ardevan Radu, *Viața municipală în Dacia romană*. Timișoara (1998).
- Ardevan 2000 – Ardevan Radu, *Römisches Heer und Städtengründung – Der Fall Dakiens*, în *Army and Urban development in the Danubian provinces of the Roman Empire*, Alba Iulia (2000), p. 91-108.
- Ardevan 2004 – Ardevan Radu, *Nochmals über Interfecti a Latronibus in Dakien*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timișoara (2004), p. 21-26.
- Babeș 1971 – Babeș Mircea, *Les fouilles archéologiques en Roumanie*, în *DaciaNS 15* (1971), p. 359-394.
- Bader 1972 – Bader Tiberiu, *Apărătorul de braț în bazinul carpato-danubian*, în *StComSM 2* (1972), p. 91-100.
- Bakić 1997 – Bakić L., *Findings of Coins from the Romanian Part of Banat Region in the Collection of the National Museum in Vrsac*, în *AnB(SN) 5* (1997), p. 55-62.
- Barnea Al. 1989 – Barnea Alexandru, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1981 – 1988 de Institutul de Arheologie din București*, în *SCIVA 40* (1989, 3), p. 295-314.
- Barnea Al. 1990 – Barnea Alexandru, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1989 de Institutul de Arheologie din București*, în *SCIVA 41* (1990, 3-4), p. 315-324.
- Barnea Al. 1991 – Barnea Alexandru, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1990*

- Barnea Al. 1992 – *de Institutul de Arheologie din București*, în SCIVA 42 (1991, 3-4), p. 255-264.
– Barnea Alexandru, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1991 de Institutul de Arheologie din București*, în SCIVA 43 (1992, 4), p. 433-440.
- Barnea Al. 1993 – Barnea Alexandru, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1992 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” din București*, în SCIVA 44 (1993, 4), p. 397-406.
- Barnea Al. 1997 – Barnea Alexandru, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1996 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” din București*, în SCIVA 48 (1997, 4), p. 373-382.
- Barnea Al. 1998 – Barnea Alexandru, *Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1997 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” din București*, în SCIVA 49 (1998, 3-4), p. 291-302.
- Bădescu și Bălțean 2001 – Bădescu Claudia, Bălțean Ionuț, *Studiu preliminar asupra industriei litice din așezarea neolitică de la Balta Sărată. Campaniile 1999-2000*, în AnB(SN) 9 (2001), p. 41-52.
- Bălănescu 1979 – Bălănescu Dana, *Plastica vinciană de la Gornea*, în StComCar (1979), p. 33-52.
- Bălănescu 1981 – Bălănescu Dana, *Descoperiri monetare din sudul Banatului (II)*, în Banatica 6 (1981), p. 147-152.
- Bălănescu 1982 – Bălănescu Dana, *Plastica antropomorvă în așezarea eneolitică de la Caransebeș-Balta Sărată*, în StComCar 4 (1982), p. 113-120.
- Bălănescu 1982a – Bălănescu Dana, *Un nou tezaur cu monede romane imperiale din secolul IV descoperit la Moldova Veche (jud. Caraș-Severin)*, în ActaMN 19 (1982), p. 375-385.
- Bălănescu 1983 – Bălănescu Dana, *Descoperiri monetare din sudul Banatului (III)*, în Banatica 7 (1983), p. 235-238.
- Bălănescu 1984 – Bălănescu Dana, *Descoperiri monetare din sudul Banatului (I)*, în SCN 8 (1984), p. 129-134.
- Bălănescu 1985 – Bălănescu Dana, *Descoperiri monetare din sudul Banatului (IV)*, în Banatica 8 (1985), p. 173-186.
- Bălănescu 1987 – Bălănescu Dana, *Monede romane din sec. IV descoperite în sudul Banatului (I)*, în Banatica 9 (1987), p. 271-280.
- Bălănescu 1990 – Bălănescu Dana, *Monede romane din sec. IV descoperite în sudul Banatului (V)*, în Banatica 10 (1990), p. 187-204.
- Bălănescu 1993 – Bălănescu Dana, *Descoperiri monetare din sudul Banatului (IV)*, în Banatica 12 (1993), p. 321-338.
- Bălănescu 1995 – Bălănescu Dana, *Descoperiri monetare inedite*, în Banatica 13 (1995, 1), p. 191-208.
- Bălănescu 1995a – Bălănescu Dana, *Autour du processus de la monétisation chez quelques populations celtiques et daciques dans la région danubiènne*, în Kulturraum Mittlere und Untere Donau. Traditionen und Perspektiven des Zusammenlebens, Reșița (1995), p. 91-104.
- Bălănescu 2000 – Bălănescu Dana, *Câteva considerații privind „tezaurile” monetare romane din sec. IV descoperite la Răcășdia (jud. Caraș-Severin)*, în Tibiscum 10 (2000), p. 129-148.
- Bălănescu 2001 – Bălănescu Dana, *Descoperiri monetare din cetatea dacică de la Divici (jud. Caraș-Severin)*, în In Memoriam Dumitru Tudor, Timișoara (2001), p. 21-46.
- Bălănescu et alii 2000 – Bălănescu Dana, Voia Elena, Popescu Octavian, *Notă asupra tezaurului monetar roman târziu de la Moldova Nouă – Valea Tisa-Potoc*, în Banatica 15 (2000, 1), p. 251-260.
- Bălănescu și Chirilă 1994-1995 – Bălănescu Dana, Chirilă Eugen, *Descoperiri monetare din sudul Banatului (VII)*, în BSNR 88-89 (1994-1995), p. 275-277.
- Bălănescu și Gudea 1983 – Bălănescu Dana, Gudea Nicolae, *Tezaurul monetar de la Răcășdia (III)*, în ActaMN 20 (1983), p. 485-488.
- Bălănescu și Lazarovici 1979 – Bălănescu Dana, Lazarovici Gheorghe, *Considerații privind tipologia și evoluția vaselor-capac din cultura Vinča (descoperiri din „Clisura Dunării”)*, în Banatica 5 (1979), p. 17-26.

- Bălănescu și Rogozea 1986 – Bălănescu Dana, Rogozea Petru, *Monede romane din colecția Muzeului Județean de Etnografie și Istorie Locală Caransebeș*, în *Tibiscum* 6 (1983), p. 219-232.
- Bărbulescu 1972 – Bărbulescu Mihai, *Der Dianakult im römischer Dazien*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 203-224.
- Bărbulescu 1977 – Bărbulescu Mihai, *Cutul lui Hercules în Dacia romană (I)*, în *ActaMN* 14 (1977), p. 183-198.
- Bejan 1973 – Bejan Adrian, *Complexul ceramic de la Lenauheim (jud. Timiș)*, în *Banatica* 2 (1973), p. 131-138.
- Bejan 1975 – Bejan Adrian, *Cetatea Jdioara. Raport preliminar de săpătură – campania 1973*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 155-166.
- Bejan 1979 – Bejan Adrian, *Concluzii preliminare asupra săpăturilor arheologice de la cetatea feudală Jdioara, din anii 1973-1977*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 199-206.
- Bejan 1980 – Bejan Adrian, *Așezarea din secolele III-IV e.n. de la Hodoni-Pustă, jud. Timiș*, în *MCA* 14 (1980), p. 366-372.
- Bejan 1980a – Bejan Adrian, *Cetatea feudală Jdioara, com. Criciova, jud. Timiș*, în *MCA* 14 (1980), p. 514-523.
- Bejan 1981 – Bejan Adrian, *Așezări rurale daco-romane din Banat din sec. III-IV e.n. în lumina unor recente cercetări arheologice*, în *AnB(SN)* 1 (1981), p. 21-26.
- Bejan 1981a – Bejan Adrian, *Contribuții arheologice la cunoașterea așezărilor rurale daco-romane din Banat în lumina descoperirilor de la Hodoni (jud. Timiș)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 153-169.
- Bejan 1983 – Bejan Adrian, *Contribuții arheologice la istoria Banatului în secolele VII-IX e.n.*, în *SCIIVA* 34 (1983, 4), p. 349-362.
- Bejan 1983a – Bejan Adrian, *Necropola de inhumație de sec. VIII-IX e.n. de la Timișoara – Podul Mодоș*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 489-498.
- Bejan 1985-1986 – Bejan Adrian, *Contribuții arheologice la cunoașterea așezărilor rurale românești, databile în secolele VIII-IX, din sud-vestul României*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 223-238.
- Bejan 1986 – Bejan Adrian, *Contribuții la cunoașterea culturii materiale din sud-vestul României în secolele XIII-IX. Așezarea de la Remetea Mare „Gomila lui Pituș”*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 259-269.
- Bejan 1993 – Bejan Adrian, *Contribuții istoriografice privind continuitatea daco-romană, etnogeneza românească și începuturile feudalismului românesc în sud-vestul României (Banat)*, în *Banatica* 12 (1993, 1), p. 273-294.
- Bejan 1993-1994 – Bejan Adrian, *Necropola de la Dudeștii Vechi – Bucova IV. O posibilă reevaluare a descoperirilor*, în *StIB* 17-18 (1993-1994), p. 63-70.
- Bejan 1994 – Bejan Adrian, *Sânandrei, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 56.
- Bejan 1995 – Bejan Adrian, *Banatul în secolele IV-XII. Timișoara* (1995).
- Bejan 1995a – Bejan Adrian, *Ceramica romană târzie din așezarea de la Hodoni (jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 376-392.
- Bejan 1995b – Bejan Adrian, *Dovezi privind prelucrarea metalelor la Remetea Mare (jud. Timiș) în secolele VIII-X*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 775-783.
- Bejan 1995-1996 – Bejan Adrian, *Pottery found accidentally from the second and the fourth centuries a.D. in Banat (south westwrn part of Romania)*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 125-152.
- Bejan 1999-2000 – Bejan Adrian, *Habitatul rural de sec. III / IV-VII / VIII din spațiul actual românesc. Metodologia cercetării (I)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 515-534.
- Bejan 2004 – Bejan Adrian, *La Dacie de South-Ouest (le Banat) aux IVe-VIIe siècles reflétée par les découvertes archéologiques*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 380-389.
- Bejan și Benea 1983 – Bejan Adrian, Benea Doina, *Așezarea din secolele III-IV e.n. de la Timișoara – Cioreni*, în *MCA* 15 (1983), p. 381-383.
- Bejan și Benea 1983a – Bejan Adrian, Benea Doina, *Șantierul arheologic Hodoni – Pustă*, în *MCA* 15 (1983), p. 388-394.
- Bejan și Benea 1985 – Bejan Adrian, Benea Doina, *Șantierul arheologic Hodoni – Pusta. Raport*

- preliminar (1979-1984), în *Banatica* 8 (1985), p. 187-202.
- Bejan și Drașovean 1997 – Bejan Adrian, Drașovean Florin, Sânnandrei, jud. Timiș, în *SAC* (1997), p. 94-95.
- Bejan și Grec 2000 – Bejan Adrian, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiș. Punct: Seliște, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 89-90.
- Bejan și Grec 2001 – Bejan Adrian, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiș. Punct: Seliște, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 222-224.
- Bejan și Grec 2002 – Bejan Adrian, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiș. Punct: Seliște, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 282-284.
- Bejan și Grec 2003 – Bejan Adrian, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiș. Punct: Seliște, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 271-273.
- Bejan și Mare 1993 – Bejan Adrian, Mare Mircea, Sud-vestul României (Banatul) în secolele III / IV-VII (Repere actuale ale cercetării), în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 222-228.
- Bejan și Mare 1994 – Bejan Adrian, Mare Mircea, Așezarea feudală timpurie de la Teremia Mare (județul Timiș), în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 322-328.
- Bejan și Mare 1997 – Bejan Adrian, Mare Mircea, Dudeștii Vechi-**Pusta Bucova**. Necropola și mormintele de inhumație din secolele VI-XII (I), în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 139-148.
- Bejan și Mare 1998 – Bejan Adrian, Mare Mircea, Dudeștii Vechi-**Pusta Bucova**, necropola și mormintele de inhumație din sec. VI-XII (II), în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 323-338.
- Bejan și Măruia 2005 – Bejan Adrian, Măruia Liviu, Sânnicolau Mare, jud. Timiș. Punct: **Seliște**, în *CCA – campania anulului 2004* (2005), p. 327-329.
- Bejan și Moga 1979 – Bejan Adrian, Moga Marius, Necropola feudal-timpurie de la Hodoni (jud. Timiș), în *Tibiscus* 5 (1979), p. 159-168.
- Bejan și Rogozea 1982 – Bejan Adrian, Rogozea Petru, Descoperiri arheologice mai vechi și mai recente prefeudale și feudal timpurii din Banat, în *StComCar* 4 (1982), p. 213-226.
- Bejan și Stoian 1995-1996 – Bejan Adrian, Stoian Daniel, Metalurgia din Banat în sec. IV-XII, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 47-60.
- Bejan și Tănase 2001 – Bejan Adrian, Tănase Daniela, Dudeștii Vechi, com. Dudeștii Vechi, jud. Timiș. Punct: În spatele gării, Movila lui Dragomir, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 79-80.
- Bejan și Tănase 2002 – Bejan Adrian, Tănase Daniela, Dudeștii Vechi, com. Dudeștii Vechi, jud. Timiș. Punct: În spatele gării, Movila lui Dragomir, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 129.
- Bejan et alii 1997 – Bejan Adrian, Iambor Petru, Matei Ștefan, Grec Marius, Sânnicolau Mare, Seliște, jud. Timiș, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 52-53.
- Bejan et alii 1997a – Bejan Adrian, Benea Doina, Mare Mircea, Hodoni-Pustă, com. Satchinez, jud. Timiș, în *SAC* 2 (1997), p. 48-50.
- Bejan et alii 1998 – Bejan Adrian, Iambor Petru, Matei Ștefan, Grec Marius, Sânnicolau Mare, Seliște, jud. Timiș, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 68.
- Bejan et alii 2004 – Bejan Adrian, Măruia Liviu, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiș. Punct: Seliște, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 294-296.
- Bejinariu 2002-2003 – Bejinariu Ioan, Piese din necropola de epoca bronzului de la Felnac (jud. Arad) aflate în colecția Muzeului din Zalău, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 57-72.
- Beldiman 1999-2000 – Beldiman Corneliu, Industria materiilor dure animale în așezarea neolitică timpurie de la Dudeștii Vechi (jud. Timiș), în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 163-192.
- Benea 1975 – Benea Doina, Observații cu privire la topografia Diernei în epoca romană, în *Banatica* 3 (1975), p. 91-97.
- Benea 1975a – Benea Doina, Noi cărămizi ștampilate din sec. IV descoperite la Svinița (județul Mehedinți), în *Tibiscus* 4 (1975), p. 125-128.
- Benea 1976 – Benea Doina, **Officina** militară de la Dierna (sec. III-IV e.n.), în *ActaMN* 13 (1976), p. 205-214.
- Benea 1977 – Benea Doina, Tipare și medalioane de ceramică din colecția Muzeului Banatului, în *Banatica* 4 (1977), p. 161-168.

- Benea 1978 – *Benea Doina, Cărămizi ștampilate din colecția Muzeului Porților de Fier, în Apulum 16 (1978), p. 199-209.*
- Benea 1979 – *Benea Doina, Cu privire la transferarea legiunii a IIII-a Flavia Felix din Dacia în Moesia Superior, în StComCar (1979), p. 219-228.*
- Benea 1979a – *Benea Doina, Tibiscum în lumina izvoarelor epigrafice, în Tibiscus 5 (1979), p. 141-148.*
- Benea 1979b – *Benea Doina, Opaițe romano-bizantine în Colecțiile Muzeului Banatului, în Sargetia 14 (1979), p. 219-228.*
- Benea 1980 – *Benea Doina, Numerus Palmyrenorum Tibiscensium. Contribuții la istoria trupelor de palmyreni din Dacia, în Apulum 18 (1980), p. 131-140.*
- Benea 1982 – *Benea Doina, Contribuții la cunoașterea unităților militare din castrul roman de la Tibiscum, în StComCar 4 (1982), p. 173-184.*
- Benea 1982a – *Benea Doina, Capsule romane pentru protejarea sigiliilor, descoperite la Tibiscum, în ActaMN 19 (1982), p. 337-343.*
- Benea 1982b – *Benea Doina, Atelierele ceramice de la Tibiscum (contribuții la istoria atelierelor ceramice din sud-vestul Daciei), în Potaissa 3 (1982), p. 22-41.*
- Benea 1983 – *Benea Doina, Cercetări arheologice în așezarea civilă de la Tibiscum – Edificiul VII, în Banatica 7 (1983), p. 203-224.*
- Benea 1983a – *Benea Doina, Din istoria militară a Moesiei Superior și a Daciei. Legiunea a VII-a Claudia și legiunea a IIII-a Flavia. Cluj-Napoca (1983).*
- Benea 1983b – *Benea Doina, Die Glasswerkstätten von Tibiscum und der Perlenexport ins Barbaricum im 2. bis 4. Jhr., în Apulum 21 (1983), p. 115-120.*
- Benea 1985 – *Benea Doina, Numerus Maurorum Tibiscensium. Contribuții la istoria trupelor de mauri din Dacia, în Banatica 8 (1985), p. 139-154.*
- Benea 1986 – *Benea Doina, Mărturii arheologice de la Tibiscum din secolele III-IV, în Tibiscus 6 (1986), p. 241-258.*
- Benea 1990 – *Benea Doina, Lampes romaines de Tibiscum, în DaciaNS 34 (1990), p. 139-168.*
- Benea 1993 – *Benea Doina, Castrul de pământ (I) de la Tibiscum, în Banatica 12 (1993), p. 213-218.*
- Benea 1993a – *Benea Doina, Beitrag zum Studium der palmyrenischen Grabdenkmäler in Dakien, în AnB(SN) 2 (1993), p. 188-194.*
- Benea 1993b – *Benea Doina, Un atelier metalurgic la Criciova (jud. Timiș), în Ziridava 18 (1993), p. 79-88.*
- Benea 1993c – *Benea Doina, Vicus Tibiscensis. Contribuții la istoria viciilor militari din Dacia, în SCIVA 44 (1993, 3), p. 267-291.*
- Benea 1993-1994 – *Benea Doina, Die Palmyrener in Dakien, în StIB 17-18 (1993-1994), p. 45-62.*
- Benea 1994 – *Benea Doina, Banatul în timpul lui Traian, în AnB(SN) 3 (1994), p. 309-321.*
- Benea 1995 – *Benea Doina, Colegiul utricularilor din Dacia, în AnB(SN) 4 (1995), p. 302-310.*
- Benea 1995a – *Benea Doina, Jupa-Tibiscum, Castru, în CCA – campania 1994 (1995), p. 47.*
- Benea 1995b – *Benea Doina, Orașul antic Tibiscum. Considerații istorice și arheologice, în Apulum 32 (1995), p. 149-173.*
- Benea 1995-1996 – *Benea Doina, Interferențe spirituale în așezările daco-romane din sud-vestul Daciei în secolele III-IV, în Sargetia 26 (1995-1996, 1), p. 369-384.*
- Benea 1995-1996a – *Benea Doina, Amfore din vicus-ul militar de la Tibiscum (II). Relațiile comerciale cu Hispania Baetica, în StIB 19-20 (1995-1996), p. 195-200.*
- Benea 1996 – *Benea Doina, Jupa-Tibiscum, Castru de pământ, jud. Caraș-Severin, în SAC – I (1996), p. 64.*
- Benea 1996a – *Benea Doina, Jupa-Tibiscum, Castru Mare, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 1995 (1996), p. 67.*
- Benea 1996b – *Benea Doina, Dacia sud-vestică în secolele III-IV. Timișoara (1996, 1).*
- Benea 1997 – *Benea Doina, Tibiscum (Caransebeș), jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 1996 (1997), p. 66-67.*
- Benea 1997a – *Benea Doina, Cohors I Brittonum Ulpia torquata Pia Fidelis civium*

- Romanorum*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 53-60.
- Benea 1997b – *Benea Doina, Timișoara – Freidorf, jud. Timiș*, în *SAC* 2 (1997), p. 113-114.
- Benea 1998 – *Benea Doina, Reliefuri sculpturale tibiscense (I)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 233-240.
- Benea 1999 – *Benea Doina, Die Beziehungen zwischen Dakien und Pannonien zur Zeit des Kaisers Traian*, în *Apulum* 36 (1999), p. 175-186.
- Benea 1999a – *Benea Doina, Dacia sud-vestică în secolele III-IV. Timișoara* (1999, 2).
- Benea 1999-2000 – *Benea Doina, Organizarea internă a așezărilor vicane ale castrului auxiliar (II)*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 191-204.
- Benea 2000 – *Benea Doina, Die innere Organisierung der Militärvici aus Dakien (Die Wohnungen)*, în *Army and Urban development in the Danubian provinces of the Roman Empire*, Alba Iulia (2000), p. 31-62.
- Benea 2000a – *Benea Doina, On the Praetorium Toponymus in Roman Dacia*, în *Daci și romani la începutul secolului al II-lea d.Hr. la nordul Dunării*, Timișoara (2000), p. 117-124.
- Benea 2002 – *Benea Doina, Integrarea culturală a palmyrenilor în Dacia romană*, în *Apulum* 39 (2002), p. 185-200.
- Benea 2002-2003 – *Benea Doina, A possible mithraism **spelaeum** at the Veterani Cave*, în *StIB* 26-27 (2002-2003), p. 9-16.
- Benea 2003 – *Benea Doina, Septimius Severus și Tibiscum*, în *PB* 2 (2003), p. 91-94.
- Benea 2003a – *Benea Doina, Cu privire la o notiță de arheologie creștină*, în *PB* 2 (2003), p. 95-100.
- Benea 2003b – *Benea Doina, Istoria așezărilor de tip **vici militares** din Dacia romană. Timișoara* (2003).
- Benea 2004 – *Benea Doina, Ceramica glazurată de la Tibiscum*, în *Apulum* 41 (2004), p. 203-218.
- Benea 2004a – *Benea Doina, Septime Sévère et l'Urbanisation de la province de Dacie*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 390-393.
- Benea 2004b – *Benea Doina, Die Römischen perlenwerkstätten aus Tibiscum. Timișoara* (2004).
- Benea et alii 1980 – *Benea Doina, Medeleț Florin, Bona Petru, Petrovsky Richard, Cercetările arheologice de la Tibiscum*, în *MCA* 14 (1980), p. 298-303.
- Benea et alii 1996 – *Benea Doina, Bona Petru, Petrovsky Richard, Rogozea Petru, Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Jupa-Tibiscum, Orașul roman, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 64.
- Benea et alii 1996a – *Benea Doina, Bona Petru, Rogozea Petru, Petrescu Sorin Mihai, Jupa-Tibiscum, Între ziduri, jud. Caraș-Severin*, în *SAC I* (1996), p. 64.
- Benea et alii 1998 – *Benea Doina, Timoc Călin, Crânguș Maria, Regep-Vlascici S., Derbac M., Jupa-Tibiscum, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 46.
- Benea et alii 2000 – *Benea Doina, Timoc Călin, Crânguș Maria, Regep-Vlascici S., Jupa-Tibiscum, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 46.
- Benea et alii 2001 – *Benea Doina, Lalescu I., Regep-Vlascici S., Mehadia, com. Mehadia, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 142-143.
- Benea et alii 2001a – *Benea Doina, Timoc Călin, Micle Dorin, Hurduzeu N., Zăgujeni, com. Constantin Daicoviciu, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 274-275.
- Benea et alii 2002 – *Benea Doina, Timoc Călin, Regep-Vlascici S., Lalescu I., Socol G., Mehadia, com. Mehadia, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 202.
- Benea et alii 2002a – *Benea Doina, Regep-Vlascici S., Crânguș M., Timoc C., Micle D., Socol G., Zăgujeni, com. Constantin Daicoviciu, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 342-343.
- Benea et alii 2003 – *Benea Doina, Regep-Vlascici S., Timoc Călin, Crânguș M., Socol G., Agotici S., Jupa, mun. Caransebeș, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2003* (2003), p. 169-171.
- Benea et alii 2003a – *Benea Doina, Regep-Vlascici S., Lalescu I., Crânguș M., Hurduzeu N., Ștefănescu Atalia, Timoc C., Mehadia, com. Mehadia, jud. Caraș-Severin*, în

- CCA – campania 2002 (2003), p. 193-194.
- Benea et alii 2004 – *Benea Doina, Crânguș Maria, Ștefănescu Atalia, Dalboșeș, com. Dalboșeș, jud. Caraș-Severin. Dragomireana*, în CCA – campania 2003 (2004), p. 111-112.
- Benea et alii 2004a – *Benea Doina, Timoc Călin, Regep-Vlascici S., Micle Dorin, Socol G., Popescu M., Agotici St., Jupa, mun. Caransebeș, jud. Caraș-Severin (Tibiscum). Zidină*, în CCA – campania 2003 (2004), p. 165-167.
- Benea et alii 2005 – *Benea Doina, Crânguș Maria, Ștefănescu Atalia, Dalboșeș, com. Dalboșeș, jud. Caraș-Severin. Dragomireana*, în CCA – campania 2003 (2004), p. 135.
- Benea et alii 2005a – *Benea Doina, Timoc Călin, Regep-Vlascici Simona, Socol Gabriel, Micle Dorin, Popescu Mihaela, Agotici Ștefan, Jupa, mun. Caransebeș, jud. Caraș-Severin (Tibiscum). Punct: Zidină*, în CCA – campania 2004 (2005), p. 203-205.
- Benea et alii 2005b – *Benea Doina, Regep-Vlascici Simona, Lalescu Iulian, Crânguș Mariana, Ștefănescu Atalia, Ștefan Agotici, Socol Gabriel, Doru Voica, Mehadia, com. Mehadia, jud. Caraș-Severin. Punct: Cetate*, în CCA – campania 2004 (2005), p. 237-238.
- Benea și Bejan 1987-1988 – *Benea Doina, Bejan Adrian, Viața rurală în sud-vestul Daciei în secolele II-IV (I)*, în ActaMN 24-25 (1987-1988), p. 247-260.
- Benea și Bejan 1989-1993 – *Viața rurală în sud-vestul Daciei în secolele II-IV (I)*, în ActaMN 26-30 (1989-1993), p. 127-148.
- Benea și Bona 1994 – *Benea Doina, Bona Petru, Tibiscum. București* (1994).
- Benea și Crânguș 2001-2002 – *Benea Doina, Crânguș Maria, Evoluția Vicus-ului de la Tibiscum în sec. II-III. Cu privire la principalele căi de acces în așezare*, în Sargetia 30 (2001-2002), p. 181-194.
- Benea și Hica – *Benea Doina, Hica Ioana, Damnatio Memoriae în arhitectura romană târzie de la Dunărea de Jos. Timișoara* (2004).
- Benea și Lalescu 1997-1998 – *Benea Doina, Lalescu I., Contribuții la istoria așezării de la Ad Mediam – (Băile Herculane)*, în Sargetia 27 (1997-1998, 1), p. 267-302.
- Benea și Șchiopu 1974 – *Benea Doina, Șchiopu Ana, Un mormânt gnostic de la Dierna*, în ActaMN 11 (1974), p. 115-124.
- Bitiri 1959 – *Bitiri Maria, Un nou tip de unealtă între microlitele de la Băile Herculane*, în SCIV 10 (1959, 2), p. 453-458.
- Bizerea et alii 1970 – *Bizerea M., Herșcovici O., Munteanu R.*, în Studii de geografie a Banatului 1 (1970).
- Blăjan et alii 1983 – *Blăjan Mihai, Fleșer Gheorghe, Stoicovici Eugen, Un topor de aramă descoperit la Băile Herculane (jud. Caraș-Severin)*, în Apulum 21 (1983), p. 53-56.
- Blăjan și Dörner 1978 – *Blăjan Mihai, Dörner Egon, Probleme de demografie istorică pe baza studiului căldărușelor de lut (sec. XI-XIII) descoperite pe teritoriul județului Arad*, în Ziridava 10 (1978), p. 123-138.
- Boboș 1991 – *Boboș Radu Iuliu, Artefacte silicioase din cultura Vinča – mineralogie, petrografie, geochimie, surse geologice –. Reșița* (1991).
- Bochiș 2004 – *Bochiș Bogdan, Contribuții la repertoriul așezărilor Tiszapolgár din Banatul românesc*, în PB 3 (2004), p. 51-62.
- Bodor și Winkler 1979 – *Bodor Andrei, Winkler Iudita, Un atelier de artizanat de la Dierna (Orșova)*, în ActaMN 16 (1979), p. 141-156.
- Bolomey 1973 – *Bolomey Alexandra, An outline of the late Epipaleolithic economy at the „Iron Gates”: the evidence on bones*, în DaciaNS 17 (1973), p. 41-52.
- Bona 1996 – *Bona Petru, Caransebeș, jud. Caraș-Severin, Centrul orașului*, în SAC – I (1996), p. 25.
- Bona și Petrovsky 1977 – *Bona Petru, Petrovsky Richard, Tibiscum și drumurile romane din Banat. Însemnări pe marginea unui articol*, în StComCar 2 (1977), p. 377-388.
- Bona și Pop 1979 – *Bona Petru, Pop Constantin, Noi piese sculpturale de la Tibiscum*, în StComCar 3 (1979), p. 273-275.
- Bona și Pop 1983 – *Un vas antropomorf descoperit la Jupa (Tibiscum)*, în Banatica 7 (1983), p. 231-234.

- Bona și Rogozea 1985 – *Bona Petru, Rogozea Petru, Tibiscum – cercetări arheologice (III)*, în *Banatica* 8 (1985), p. 155-168.
- Bona și Rogozea 1985-1986 – *Necropola dacică de la Iaz*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 439-451.
- Bona și Rogozea 1993 – *Bona Petru, Rogozea Petru, Tibiscum III, jud. Caraș-Severin*, în *MCA* 17 (1993, 2), p. 279-286.
- Bona et alii 1982 – *Bona Petru, Petrovsky Richard, Petrovsky Maria, Rogozea Petru, Tibiscum – cercetări arheologice (II) (1980-1981)*, în *StComCar* 4 (1982), p. 185-208.
- Bona et alii 1982a – *Bona Petru, Petrovsky Richard, Petrovsky Maria, Rogozea Petru, Tibiscum – cercetări arheologice (II) (1976-1979)*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 311-330.
- Bona et alii 1983 – *Bona Petru, Petrovsky Richard, Petrovsky Maria, Rogozea Petru, Tibiscum – cercetări arheologice (II) (1976-1979)*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 405-432.
- Bona et alii 1985-1986 – *Bona Petru, Rogozea Petru, Pop Constantin, Noi piese figurate descoperite la Tibiscum*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 537-540.
- Bordea 1996-1998 – *Bordea Gheorghe-Petre, Découvertes monétaires en Roumanie – 1994-1995*, în *DaciaNS* 40-41 (1996-1998), p. 425-466.
- Bordea și Mitrea 1989 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1988*, în *DaciaNS* 33 (1989), p. 259-266.
- Bordea și Mitrea 1990 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1989*, în *DaciaNS* 34 (1990), p. 299-308.
- Bordea și Mitrea 1991 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1990*, în *DaciaNS* 35 (1991), p. 215-228.
- Bordea și Mitrea 1992 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1991*, în *DaciaNS* 36 (1992), p. 199-206.
- Bordea și Mitrea 1993 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1992*, în *DaciaNS* 37 (1993), p. 307-320.
- Bordea și Mitrea 1994-1995 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1993*, în *DaciaNS* 38-39 (1994-1995), p. 459-478.
- Bordea și Mitrea 1996-1998 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1994-1996*, în *DaciaNS* 40-42 (1996-1998), p. 425-466.
- Boroffka 1987 – *Boroffka Nikolaus, Folosirea fierului în România de la începuturi până în sec. VIII î.e.n.*, în *Apulum* 24 (1987), p. 55-77.
- Boroffka 1994 – *Boroffka Nikolaus, Die Wietenberg-Kultur. Ein Beitrag zur Erforschung der Bronzezeit in Südosteuropa. În: UPA* 19 (1994, 1-2).
- Boroneanț 1966 – *Boroneanț Vasile, Cultura Kostolac de la Cuina Turcului*, în *SCIV* 17 (1966, 2), p. 345-354.
- Boroneanț 1968 – *Boroneanț Vasile, Neoliticul timpuriu în zona Porților de Fier*, în *Comunicări* 7 (1968), p.
- Boroneanț 1970 – *Boroneanț Vasile, Un mormânt din perioada de trecere de la paleoliticul superior a epipaleolitic*, în *SCIV* 21 (1970, 1), p. 129-132.
- Boroneanț 1973 – *Boroneanț Vasile, Recherches archéologique sur la culture Schela Cladovei de la zone de „Portes de Fer”*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 5-40.
- Boroneanț 1975 – *Boroneanț Vasile, Locuirea din secolele XII-XIII de la Ogașul Neamțului – comuna Berzasca*, în *Banatica* 3 (1975), p. 123-130.
- Boroneanț 1976 – *Boroneanț Vasile, Sondajul arheologic privind feudalismul timpuriu de la Zăbrani-Sătuț*, în *Ziridava* 6 (1976), p. 57-72.
- Boroneanț 1979 – *Boroneanț Vasile, Considerații asupra istoriei străvechi a județului Arad în lumina cercetărilor de la Conop, Zăbrani și Cladova*, în *Ziridava* 11 (1979), p. 109-116.
- Boroneanț 1985 – *Boroneanț Vasile, Cimitirul feudal timpuriu de la Svinița – km fluvial 1004*, în *Drobeta* 6 (1985), p. 111-118.
- Boroneanț 2000 – *Boroneanț Vasile, Arheologia peșterilor și minelor din România, București* (2000).
- Boroneanț 2000a – *Boroneanț Vasile, Paleolithique Superieur et Epipaleolithique dans zone des*

- Portes de Fer. București (2000).
- Boroneanț și Boroneanț 2002 – Boroneanț Vasile, Boroneanț Adina, *Paleoliticul de la Zăbrani*, în *Ziridava* 23 (2002), p. 13-52.
- Boroneanț și Demșea 1974 – Boroneanț Vasile, Demșea Dan, *Cercetări arheologice la Lipova-Hodaie*, în *Ziridava* 3-4 (1974), p. 11-23.
- Borza 1941-1944 – Borza Alexandru, *Information nouvelles sur le camp romain de Cenad*, în *Dacia* 9-10 (1941-1944), p. 551-553.
- Bozu 1977 – Bozu Ovidiu, *Cohors I Sagittariorum la Zăvoi (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 131-134.
- Bozu 1977a – Bozu Ovidiu, *Lăpușnicel-Cetate*, în *Banatica* 4 (1977), p. 434.
- Bozu 1979 – Bozu Ovidiu, *Cercetările arheologice din punctul „Cetate”, comuna Lăpușnicel, județul Caraș-Severin (I)*, în *Banatica* 5 (1979), p. 187-200.
- Bozu 1981 – Bozu Ovidiu, *Construcția romană din punctul Gura Văii, comuna Brebu (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 125-136.
- Bozu 1982 – Bozu Ovidiu, *Depozitul de bronzuri de la Fizeș (județul Caraș-Severin)*, în *StComCar* 4 (1982), p. 137-154.
- Bozu 1983 – Bozu Ovidiu, *Considerații cu privire la un opaiț paleocreștin descoperit la Gornea (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 225-230.
- Bozu 1990 – Bozu Ovidiu, *Așezarea daco-romană de la Grădinari-Săliște (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 10 (1990), p. 147-186.
- Bozu 1993 – Bozu Ovidiu, *Obiecte creștine inedite de uz casnic. Furcile de tors pentru deget datate în secolele IV-VI e.n.*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 206-214.
- Bozu 1995 – Bozu Ovidiu, *Grădinari, Săliște*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 37-38.
- Bozu 1996 – Bozu Ovidiu, *Grădinari, Săliște, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 55-56.
- Bozu 1996a – Bozu Ovidiu, *Moldova Nouă, Ogașul Băieșului, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 77-78.
- Bozu 1996b – Bozu Ovidiu, *Moldova Veche, Vinograda-Vlaskicrai, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 78.
- Bozu 1996c – Bozu Ovidiu, *Șoșdea, Munteanu, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 106-107.
- Bozu 2000 – Bozu Ovidiu, *Considerații cu privire la Banat*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 147-160.
- Bozu 2000a – Bozu Ovidiu, *Obiecte din bronz descoperite în așezarea romană de la Mehadia, jud. Caraș-Severin*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 223-241.
- Bozu 2001 – Bozu Ovidiu, *Obiecte din bronz descoperite în așezarea romană de la Mehadia, județul Caraș-Severin (II)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 147-164.
- Bozu 2003 – Bozu Ovidiu, *Descoperiri arheologice în hotarul satului Duleu (com. Fârluig, jud. Caraș-Severin)*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 377-396.
- Bozu și El Susi 1987 – Bozu Ovidiu, *El Susi Georgeta, Așezarea romană târzie de la Moldova Veche din punctul „Vinograda-Vlaskicrai” (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 9 (1987), p. 239-270.
- Bozu și Săcărin 1979 – Bozu Ovidiu, *Săcărin Caius, O expediție arheologică în Valea Almăjului. Realități și perspective*, în *Banatica* 5 (1979), p. 553-558.
- Branga 1979 – Branga Nicolae, *Laus vitae. Pe marginea unor inscripții din Tibiscum*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 655-658.
- Branga 1980 – Branga Nicolae, *Urbanismul Daciei romane*. Timișoara (1980).
- Caraș-Severin 1981 – Caraș-Severin. Monografie. București (1981).
- Cădariu 1974 – Cădariu Ștefan, *Două așezări Coțofeni în hotarul orașului Bocșa (jud. Caraș-Severin)*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 75-80.
- Cădariu 1981 – Cădariu Ștefan, *Curățirea și restaurarea ceramicii încrustate*, în *Banatica* 6 (1981), p. 469-470.
- Cădariu și Petrovszky 1975 – Cădariu Ștefan, Petrovszky Richard, *Cercetări arheologice pe valea Carașovei*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 147-154.
- Căpățână 1995 – Căpățână Dan, *Făget, „Cetate”, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 30.
- Căpățână et alii 1996 – Căpățână Dan, Achim Viorel, Rădulescu Alexandru, Marcu Daniela, *Gladna*

- Română, jud. Timiș, în SAC 1 (1996), p. 54.
- Căpățână et alii 1996a – Căpățână Dan, Rădulescu Alexandru, Tomoni Dumitru, Făget-Cetate, Timișoara, jud. Timiș, în CCA – campania 1995 (1996), p. 42-43.
- Cârciumaru 1971 – Cârciumaru Marin, Analiza polinică a unor sedimente würmiene din **Peștera Hoșilor** de la Băile Herculane, în SCIV 22 (1971) 1, p. 15-18.
- Cârciumaru 1973 – Cârciumaru Marin, Analyze polinique des coprolithes livrés par quelques stations archéologiques des deux bords du Danube dans la zone des „Portes de Fer”, în DaciaNS 17 (1973), p. 53-60.
- Cârciumaru 1973a – Cârciumaru Marin, Analiza polinică a coprolitelor din stațiunea arheologică de la Icoana (defileul Dunării), în SCIV 24 (1973, 1), p. 5-14.
- Cârciumaru 1974 – Cârciumaru Marin, Condițiile climatice din timpul sedimentării depozitelor pleistocene din Peștera Hoșilor de la Băile Herculane, în SCIV 25 (1974, 3), p. 351-558.
- Cârciumaru 1982 – Cârciumaru Marin, Câteva datări C_{14} în contextul Schemei paleoclimatice a pleistocenului superior din România, în SCIVA 33 (1982, 4), p. 395-401.
- Cedică 1998 – Cedică Valentin, Descoperiri din prima epocă a fierului făcute la Sânnicolau Mare (jud. Timiș), în AnB(SN) 6 (1998), p. 209-214.
- Cedică și Medeleț 2002 – Cedică Valentin, Medeleț Florin, Fortificația de pământ de la Herneacova (com. Recaș, jud. Timiș), în PB 1 (2002), p. 85-86.
- Chirilă și Groza 1971 – Chirilă Eugen, Groza Liviu, Tezaurul feudal de la Caransebeș, în Apulum 8 (1971), p. 103-108.
- Chirilă și Gudea 1972 – Chirilă Eugen, Gudea Nicolae, Descoperiri monetare antice din Banat, în Apulum 10 (1972), p. 713-718.
- Chirilă și Stratan 1975 – Chirilă Eugen, Stratan Ion, Descoperiri monetare antice și bizantine din Banat (I), în StComB 19 (1975), p. 81-88.
- Chirilă et alii 1974 – Chirilă Eugen, Gudea Nicolae, Stratan Ion, Drei Münzhorte des 4. Jahrhunderts aus dem Banat. Lugoj (1974).
- Chiu 2002-2003 – Chiu Florentina, Cercetări arheozoologice în situl neolitic de la Foeni-**Cimitirul ortodox** (jud. Timiș). Campania 2002, în AnB(SN) 10-11 (2002-2003, 1), p. 13-20.
- Chiu 2003 – Chiu Florentina, Raport preliminar al materialului faunistic din așezarea fortificată din prima epocă a fierului de la Herneacova (jud. Timiș), în PB 2 (2003), p. 87-90.
- Chiurchici 1974 – Chiurchici Nicolae, Un plan al fortificațiilor de la Orșova din secolul al VIII-lea, în Drobeta (1974), p. 215-220.
- Ciobotaru 1994 – Ciobotaru Dan, O statueta descoperită la Sânanndrei, capodoperă a artei neolitice, în AnB(SN) 3 (1994), p. 94-96.
- Ciobotaru 1998 – Ciobotaru Dan, Plastica neolitică din așezarea de la Foeni-**Sălaș** (jud. Timiș), în AnB(SN) 6 (1998), p. 73-82.
- Ciugudean 2000 – Ciugudean Horia, Eneoliticul final în Transilvania și Banat. În: BHAB 26 (2000).
- Ciugudean 2002 – Ciugudean Horia, The Cooper Metallurgy in the Coțofeni Culture (Transylvania and Banat), în Apulum 39 (2002), p. 95-106.
- Ciută 2005 – Ciută Marius Mihai, Începuturile neoliticului timpuriu în spațiul intracarpatic transilvănean. Alba Iulia (2005).
- Cocați 1995-1996 – Cocați Mirela, Două ștampile de amforă inedite de la Tibiscum, în StIB 19-20 (1995-1996), p. 201-204.
- Cociș 2004 – Cociș Sorin, Fibulele din Dacia Romană. Cluj-Napoca (2004).
- Cociș et alii 1989 – Cociș Sorin, Rogozea Petru, Chițu Ștefan, Note privind câteva tipare și vase cu medalioane în relief din Dacia romană, în Apulum 25 (1989), p. 247-250.
- Comșa 1965 – Comșa Eugen, Considerații cu privire la complexele neolitice din preajma Dunării, în sud-vestul României, în SCIV 16 (1965, 3), p. 545-554.
- Comșa 1966 – Comșa Eugen, Materiale de tip Starčevo descoperite la Liubcova (r. Moldova Nouă), în SCIV 17 (1966, 2), p. 355-362.
- Comșa 1969 – Comșa Eugen, Données concernant la civilisation Vinča du sud-ouest de la Roumanie, în DaciaNS 13 (1969), p. 11-44.
- Comșa 1971 – Comșa Eugen, Unele caracteristici ale plasticii antropomorfe din așezările

- culturii Vinča din zona **Porților de Fier**, în *Banatica* 1(1971), p. 85-92.
- Comșa 1971a – Comșa Eugen, *Silexul de tip bănățean*, în *Apulum* 9 (1971), p. 15-20.
- Comșa 1973 – Comșa Eugen, *Parures néolithiques en coquillages marins découvertes en territoire roumain*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 61-76.
- Comșa 1979 – Comșa Eugen, *Așezarea neolitică de la Liubcova*, în *Banatica* 5 (1979), p. 537-540.
- Comșa 1991 – Comșa Eugen, *Masques des figurines de la culture Vinča du sud-ouest de la Roumanie et leur sens symbolique*, în *Banatica* 11 (1991), p. 125-132.
- Comșa 1993 – Comșa Eugen, *Creșterea animalelor domestice în cursul epocii neolitice pe teritoriul Banatului*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 13-18.
- Comșa 1995-1996 – Comșa Eugen, *Les figurines anthropomorphes des cultures Turdaș et Vinča (Ressemblances et différences)*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 91-104.
- Comșa 1998 – Comșa Eugen, *Ocupațiile comunităților culturii Vinča din Banat și din Oltenia*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 121-128.
- Comșa și Răuț 1969 – Comșa Eugen, *Răuț Octavian, Figurine antropomorfe aparținând culturii Vinča descoperite la Zorlențu Mare*, în *SCIV* 20 (1969, 1), p. 3-15.
- Comșa M. 1967 – Comșa Maria, *Cu privire la caracterul organizării social-economice și politice de pe teritoriul țării noastre în epoca migrațiilor*, în *SCIV* 18 (1967, 3), p. 431-442.
- Corvătescu și Rădulescu 1979 – Corvătescu Adrian, *Rădulescu Alexandru, Despre ansamblul fortificat de la Tricule-Svinița (jud. Mehedinți)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 169-182.
- Cosma 2002 – Cosma Călin, *Vestul și nord-vestul României în secolele VIII-X d.H. Cluj-Napoca* (2002).
- Coteț și Băcănaru 1965 – Coteț Petru, *Băcănaru Ion*, în *Natura*, seria Geografie, Geologie 18 (1965, 2).
- Crăciunescu 1995 – Crăciunescu Gabriel, *La culture de Basarabi dans le département de Mehedinți*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 139-150.
- Crăciunescu 1998 – Crăciunescu Gabriel, *Aria de formare și răspândire a culturii Verbicioara*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 171-182.
- Crăciunescu 2000 – Crăciunescu Gabriel, *Rit și ritual funerar în cadrul culturii Verbicioara*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 263-268.
- Crăciunescu 2003 – Crăciunescu Gabriel, *Descoperiri Basarabi în localitatea Rogova, jud. Mehedinți*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 273-286.
- Crăciunescu 2004 – Crăciunescu Gabriel, *Cultura Verbicioara în jumătatea vestică a Olteniei. În: BT* 41 (2004).
- Crânguș 1995 – Crânguș Maria, *Atelierele de piatrărie în sud-vestul Daciei romane*, în *BCSS* 1 (1995), p. 91-96.
- Crânguș 2001 – Crânguș Maria, *Noi monumente sculpturale din zona Caransebeș*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timișoara (2001), p. 91-96.
- Crânguș 2002-2003 – Crânguș Maria, *Le culte de Mithras à Pojejena*, în *StIB* 26-27 (2002-2003), p. 205-210.
- Crânguș 2002-2003a – Crânguș Maria, *Elemente ornamental-sombolistice pe monumentele din sud-vestul Daciei*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 147-156.
- Crânguș 2004 – Crânguș Maria, *Considerations regarding the two register inscriptions from Tibiscum*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timișoara (2004), p. 103-110.
- Crânguș et alii 2003 – Crânguș Maria, *Hurduzeu Nicu, Ștefănescu At., Dalboșeț, com. Dalboșeț, județul Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 114-115.
- Crișan 1974 – Crișan Ioan Horațiu, *Descoperiri celtice păstrate în Muzeul județean Arad*, în *Ziridava* 3-4 (1974), p. 37-86.
- Crișan 1978 – Crișan Ioan Horațiu, *Dacii din zona Aradului. 2000 de ani de la atestarea Ziridavei*, în *Ziridava* 10 (1978), p. 45-54.
- Crișan 1979 – Crișan Ioan Horațiu, *Fortificația feudală de la Căpâlnaș (jud. Arad)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 197-206.
- Crișan 1986 – Crișan Ion Horațiu, *Spiritualitatea geto-dacilor*. București (1986).
- Crișan S. 1998 – Crișan Sorin, *Câteva considerații privind procesele de interferență între culturile Baden și Coțofeni în vestul României*, în *Ziridava* 21 (1998), p. 3-13.

- Daicoviciu C. 1965 – *Daicoviciu Constantin, Diploma militară de la Tibiscum, în ActaMN 2 (1965), p. 135-140.*
- Daicoviciu C. 1966 – *Daicoviciu Constantin, Severus Alexander și provincia Dacia, în ActaMN 3 (1966), p. 153-172.*
- Dörner 1960 – *Dörner Egon, Mormânt din epoca avară la Sânpetru German, în SCIV 11 (1960, 2), p. 432-451.*
- Dörner 1970 – *Dörner Egon, Cercetări și săpături arheologice în județul Arad, în MCA 9 (1970), p. 445-466.*
- Dörner 1971 – *Dörner Egon, Urme ale legiunii a V-a Macedonica la Aradu Nou ?, în ActaMN 8 (1971), p. 503-506.*
- Dörner 1971a – *Dörner Egon, Dacii și sarmații din sec. II-III e.n. în vestul României, în Apulum 9 (1971), p. 681-692.*
- Dörner 1976 – *Dörner Egon, Cu privire la tracii de pe teritoriul arădean la începutul Hallstattului timpuriu, în Ziridava 6 (1976), p. 41-46.*
- Dörner și Boroneanț 1968 – *Dörner Egon, Boroneanț Vasile, O contribuție cu privire la datarea valurilor de pământ din vestul țării noastre, în Ziridava 2 (1968), p. 7-18.*
- Dragomir 1981 – *Dragomir Ion, Noi descoperiri arheologice în hotarul localităților Gornea și Sichevița, în Banatica 6 (1981), p. 463-466.*
- Dragomir 1982 – *Dragomir Ion, Descoperiri arheologice ce indică prezența unei necropole-romane în punctul „Locurile Lungi” – Gornea (județul Caraș-Severin), în StComCar 4 (1982), p. 209-212.*
- Drașovean 1989 – *Drașovean Florin, Observații pe marginea unor materiale inedite privind raporturile dintre culturile Starčevo-Criș, Vinča A și lumea liniară în nordul Banatului, în Apulum 26 (1989), p. 9-47.*
- Drașovean 1991 – *Drașovean Florin, Connections between Vinča C and Tisa, Herpály, Petrești and Bucovăț cultures in norther Banat, în Banatica 11 (1991), p. 209-211.*
- Drașovean 1991a – *Drașovean Florin, Așezarea vinciiană Hodoni. Timișoara (1991).*
- Drașovean 1993 – *Drașovean Florin, Așezarea neolitică de la Satchinez, în AnB(SN) 2 (1993), p. 25-48.*
- Drașovean 1994 – *Drașovean Florin, The Petrești Culture in Banat, în AnB(SN) 3 (1994), p. 139-170.*
- Drașovean 1995 – *Drașovean Florin, Locuirile neolitice de la Hodoni, în Banatica 15 (1995), p. 53-137.*
- Drașovean 1996 – *Drașovean Florin, Cultura Vinča târzie (faza C) în Banat. În: BHAB 1 Timișoara (1996).*
- Drașovean 1996a – *Drașovean Florin, Relation of Vinča culture phase C with the Transylvanien region, în VCRCC (1996), p. 269-278.*
- Drașovean 1996b – *Drașovean Florin, Foeni, jud. Timiș, în CCA – campania 1995 (1996), p. 44.*
- Drașovean 1996c – *Drașovean Florin, Sânandrei, jud. Timiș, în CCA – campania 1995 (1996), p. 115.*
- Drașovean 2001 – *Drașovean Florin, Early neolithic settlement al Timișoara-Fratelia, în Festschrift für Gheorghe Lazarovici. În: BHAB 30 (2001), p. 33-40.*
- Drașovean 2003 – *Drașovean Florin, Transilvania și Banatul în neoliticul târziu. O contribuție la originile culturii Petrești, în Apulum 40 (2003), p. 39-58.*
- Drașovean și Fota 2003 – *Drașovean Florin, Fota Adrian, Noi descoperiri arheologice pe teritoriul satului Cruceni (comuna Foeni, jud. Timiș), în PB 2 (2003), p. 55-68.*
- Drașovean și Mariș 1998 – *Drașovean Florin, Mariș Tiberiu, Așezarea neolitică târzie de la Zlaști (jud. Hunedoara), în AnB(SN) 6 (1998), p. 93-120.*
- Drașovean și Topolovici 1989 – *Drașovean Florin, Topolovici Milan, O piesă de cult descoperită la Parța (com. Șag, jud. Timiș), în SCIVA 40 (1989, 2), p. 199-202.*
- Drașovean et alii 1996 – *Drașovean Florin, Gogâltan Florin, Rogozea Petru, Românești, „Peștera cu Apă”, com. Tomești, jud. Timiș, în SAC (1996), p. 96-97.*
- Drașovean et alii 1997 – *Drașovean Florin, Ciubotaru Leopold Dan, Szentmiklosi, Foeni, jud. Timiș, în CCA – campania 1996 (1997), p. 17-18.*
- Drașovean et alii 2000 – *Drașovean Florin, Cedică Valentin, Ciubotaru Leopold Dan, Gogâltan Florin, Foeni, jud. Timiș. Punct: Cimitirul Ortodox, în CCA – campania 1999 (2000), p. 37.*

- Draşovean et alii 2004 – *Draşovean Florin, Doinea Benea, Mircea Mare, Marius Muntean, Daniela Tănase, Mariana Crânguş, Florentina Chiu, Dorel Micle, Simona Regep-Vlascici, Alexandru Szentmiklosi, Atalia Ştefănescu, Călin Timoc, Săpăturile arheologice preventive de la Dumbrăviţa. DN 6 – varianta ocolitoare Timişoara, km. 549+076-DN 69, km. 6+430. În: BHAB 33 (2004).*
- Draşovean et alii 2002 – *Draşovean Florin, Ciubotaru Leopold, Lazarovici Gheorghe, Parţa, jud. Timiş. Punct: Tell II, în CCA – campania 2001 (2002), p. 227-228.*
- Drăgoescu 1995 – *Drăgoescu Maria, Descoperiri arheologice şi numismatice pe teritoriul Banatului între anii 1872-1918, în AnB(SN) 4 (1995), p. 315-375.*
- Dulea 2001 – *Dulea Olivian, Consideraţii privind locuirea în Banat şi Transilvania în secolele VII-VIII d.Hr. (I. Aşezări), în AnB(SN) 9 (2001), p. 207-264.*
- Dulea 2001-2002 – *Dulea Olivian, Consideraţii privind locuirea în Banat şi Transilvania în secolele VII-VIII d.Hr., în Sargetia 30 (1999-2000), p. 209-244.*
- Dulea 2002-2003 – *Dulea Olivian, Consideraţii privind locuirea în Banat şi Transilvania în secolele VII-VIII p.Chr. (III. Monede şi descoperiri izolate), în AnB(SN) 10-11 (2002-2003, 1), p. 245-266.*
- Dumitraşcu 1969 – *Dumitraşcu Sever, în Lucrări ştiinţifice, seria A, Oradea, p. 517-518.*
- Dumitraşcu şi Mărghitan 1971 – *Dumitraşcu Sever, Mărghitan Liviu, Sargetia 8 (1971), p.*
- Dumitrescu 1962 – *Dumitrescu Vladimir, Keramik der Vučedol-Kultur aus Moldova Veche im Banat, în DaciaNS 6 (1962), p. 411-428.*
- Dumitrescu şi Stratan 1967 – *Dumitrescu Vladimir, Stratan Ion, Necropola de incinerare din epoca bronzului de la Vişag (r. Lugoj, reg. Banat), în SCIV 18 (1967, 1), p. 71-82.*
- El Susi 1985-1986 – *El Susi Georgeta, Analiza materialelor faunistice provenite din aşezările Starčevo-Criş de la Gornea-Locurile Lungi şi Moldova Veche-Rât, în ActaMN 22-23 (1985-1986), p. 41-50.*
- El Susi 1985 – *El Susi Georgeta, Prezenţa lui Equus (Asinus) Hydruntinus reg. În aşezarea vinciană de la Gornea-Căuniţa de Sus (judeţul Caraş-Severin), în Banatica 8 (1985), p. 79-82.*
- El Susi 1985a – *El Susi Georgeta, Consideraţii privind materialul faunistic provenind din aşezarea dacică de la Stenca Liubcovei (judeţul Caraş-Severin), în Banatica 8 (1985), p. 123-138.*
- El Susi 1987 – *El Susi Georgeta, Economia animalieră a comunităţii vinciene timpurii de la Gornea-Căuniţa de Sus, în Banatica 9 (1987), p. 43-56.*
- El Susi 1988 – *El Susi Georgeta, Materialul faunistic din aşezarea daco-romană de la Timişoara-„Freidorf” (jud. Timiş), în Crisia 18 (1988), p. 131-138.*
- El Susi 1988a – *El Susi Georgeta, Consideraţii privind fauna din aşezarea hallstattiană timpurie de la Remetea mare – Gomila lui Pituş, în ThD 9 (1988, 1-2), p. 153-160.*
- El Susi 1989 – *El Susi Georgeta, Materialul faunistic din aşezarea din secolul al VIII-lea e.n. de la Gornea-„Căuniţa de Sus” (com. Sichevita, jud. Caraş-Severin), în SCIVA 40 (1989, 4), p. 371-376.*
- El Susi 1990 – *El Susi Georgeta, Consideraţii preliminare asupra materialului faunistic din aşezarea medievală de la Berzovia-„Pătruieni”, în Banatica 10 (1990), p. 281-288.*
- El Susi 1990a – *El Susi Georgeta, Ofrande animale din necropola de incinerare de la Voiteg (jud. Timiş), în ThD 11 (1990), p. 249-251.*
- El Susi 1991 – *El Susi Georgeta, La faune de l'établissement vincien de Liubcova-Orniţa (dép. Caraş-Severin), în Banatica 11 (1991), p. 9-18.*
- El Susi 1991a – *El Susi Georgeta, Analiza resturilor de faună din aşezarea Starčevo-Criş de la Pojejena-„Nucet” (judeţul Caraş-Severin), în RevMuz (1991, 2), p. 20-24.*
- El Susi 1993 – *El Susi Georgeta, La faune de l'établissement énéolithique de Cuptoare „Sfogea” (dép. Caraş-Severin), în Banatica 12 (1993), p. 53-64.*
- El Susi 1993a – *El Susi Georgeta, Studiul resturilor de faună din aşezarea Coţofeni de la Moldova Veche – Ostrov (Caraş-Severin), în Tibiscum 8 (1993), p. 35-40.*
- El Susi 1994 – *El Susi Georgeta, Rapport préliminaire sur le matériel faunistique de l'établissement Vatina de Foeni (département Timiş), în AnB(SN) 3 (1994), p.*

- 184-191.
- El Susi 1995 – *El Susi Georgeta, Analiza resturilor de faună din aşezarea de epoca bronzului (cultura Vatina) de la Gornea-„Păzărişte” (jud. Caraş-Severin), în AnB(SN) 4 (1995), p. 226-243.*
- El Susi 1995a – *El Susi Georgeta, Economia animalieră a comunităţilor neo-eneolitice de la Parţa (jud. Timiş), în Banatica 13 (1995, 1), p. 23-52.*
- El Susi 1995b – *El Susi Georgeta, The Animal Husbandry during the Late Neolithic and Bronze Age in Settlements of Danube Valley (Southern Banat), în Kulturräum Mittlere und Untere Donau. Traditionen und Perspektiven des Zusammenlebens, Reşiţa (1995), p. 65-72.*
- El Susi 1996 – *El Susi Georgeta, A general survey on the animal husbandry in the tell of Parţa by comparing with the Vinča communities in the Danube valley, în VCRCC (1966), p. 309-322.*
- El Susi 1997 – *El Susi Georgeta, Resturile de faună dintr-o locuinţă hallstattiană de la Remetea Mare-Gomila lui Gabor (judeţul Timiş), în AnB(SN) 5 (1997), p. 47-53.*
- El Susi 1998 – *El Susi Georgeta, Studiu preliminar al materialului faunistic din aşezarea neolitică Parţa-tell II (jud. Timiş), în AnB(SN) 6 (1998), p. 129-152.*
- El Susi 1998a – *El Susi Georgeta, Archaeozoological researches in the Neolithical site of Foeni (Timiş county), în LNMDR (1998), p. 139-164.*
- El Susi 1999-2000 – *El Susi Georgeta, Studiul resturilor de faună din aşezarea neolitică târzie de la Sânandrei (jud. Timiş), în AnB(SN) 7-8 (1999-2000), p. 193-204.*
- El Susi 2000 – *El Susi Georgeta, Analiza resturilor faunistice dintr-un mormânt de epoca bronzului de la Balta Sărată (jud. Caraş-Severin), în Banatica 15 (2000, 1), p. 103-104.*
- El Susi 2000a – *El Susi Georgeta, Animal Offerings in Hallstattian Cemeteries from Banat (South-West of Romania), în Tombes tumulaires de l'Âge du Fer dans le Sud-Est de l'Europe, Tulcea (2000), p. 203-206.*
- El Susi 2001 – *El Susi Georgeta, Cercetări arheozoologice preliminare în situri Starčevo-Criş timpurii din Câmpia Banatului. Fauna de la Foeni-Gaz şi Dudeştii Vechi (jud. Timiş), în AnB(SN) 9 (2001), p. 15-40.*
- El Susi 2002-2003 – *El Susi Georgeta, Cercetări arheozoologice preliminare în cetatea medievală de la Caraşova (jud. Caraş-Severin), în AnB(SN) 10-11 (2002-2003, 1), p. 285-298.*
- El Susi 2003 – *El Susi Georgeta, Analogii şi diferenţe între economiile animaliere ale comunităţilor Vinča C şi grupul Foeni în aşezări din Banat, în Banatica 16 (2003, 1), p. 135-151.*
- Fazekaş 1996-1997 – *Fazekaş Gruia, Aspecte privind aşezările culturii Otomani de pe teritoriul României, în Crisia 26-27 (1996-1997), p. 51-65.*
- Fâc 1998 – *Fâc Sorin, Fortificaţii dacice în Clisura Dunării (jud. Caraş-Severin), în BCSS 4 (1998), p. 97-103.*
- Feneşan 1979 – *Feneşan Constantin, Districtul românesc Mehadia la sfârşitul secolului al XIV-lea, în Banatica 5 (1979), p. 265-276.*
- Ferenczi 1974 – *Ferenczi István, Opinii vechi şi noi în legătură cu drumurile între Dacia, Pannonia şi Moesia Superior prin „Barbaricum”, în Tibiscus 3 (1974), p. 111-125.*
- Ferenczi 1979 – *Ferenczi István, Consideraţii asupra limes-ului roman din Dacia de vest, în Ziridava 11 (1979), p. 125-140.*
- Ferenczi şi Barbu 1978 – *Ferenczi István, Barbu Mircea, Cercetările arheologice de la Bulci şi împrejurimi, în Ziridava 10 (1978), p. 67-80.*
- Ferenczi şi Barbu 1979 – *Ferenczi István, Barbu Mircea, Săpăturile arheologice de la Bulci (jud. Arad), în MCA 13 (1979), p. 289-290.*
- Florea 1998 – *Florea Gelu, Ceramica pictată. Artă, meşteşug şi societate în Dacia preromană (sec. I.a.Chr.-I. p.Chr.). Cluj-Napoca (1998).*
- Florescu 1997 – *Florescu Radu, Cele două Tibiscum şi graniţa de vest a Daciei romane, în CA 10 (1997), p. 365-370.*
- Fluture 1999-2000 – *Fluture Alexandru, Săpăturile arheologice din castrul Bersobis – campaniile*

- anilor 1998-1999, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 373-376.
- Fluture 1999-2000a – Fluture Alexandru, *Despre două ștampile tegulare de la Tibiscum*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 373-386.
- Fluture 2001 – Fluture Alexandru, *Săpăturile arheologice din principia castrului legionar de la Bersobis – 2000-2001*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 131-146.
- Fluture 2002-2003 – Fluture Alexandru, *Ștampilele tegulare ale legiunii a IV-a Flavia Felix de la Bersobis*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 157-162.
- Geangu 2001 – Geangu A., *Cercetări de suprafață în hotarul localităților Carani (com. Sânanndrei, jud. Timiș) și Hodoni (com. Satchinez, jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 169-180.
- Germann și Resch 1981 – Germann Carol, Resch E. Friedrich, *Depozitul ceramic de la Parța*, în *Banatica* 6 (1981), p. 11-34.
- Germann și Resch 1994 – Germann Carol, Resch E. Friedrich, *Die Rolle der Schleuder als Waffe in der neusteinzeitlichen Siedlung von Parța I (Kreis Temesch, Banat, Rumänien)*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 97-105.
- Gheorghiu 2000 – Gheorghiu Gabriela, *Influences celtiques dans la céramique dacique découverte dans la zone des Monts D'Orăștie . le vase de type situla*, în *Les celtes et les Thraco-daces de l'Est du Bassin des Carpates*, Cluj-Napoca (2000), p. 214-225.
- Ghinescu 1998 – Ghinescu Irina, *Cultul Nimfelor în Dacia romană*, în *EN* 8 (1998), p. 123-144.
- Glodariu 1966 – Glodariu Ioan, *Legio IV Flavia Felix în Dacia*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 429-436.
- Glodariu 1971 – Glodariu Ioan, *Considerații asupra circulației monedei străine în Dacia (sec. II î.e.n. – I e.n.)*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 71-90.
- Glodariu 1974 – Glodariu Ioan, *Relații comerciale ale Daciei cu lumea elenistică și romană*. Cluj-Napoca (1974).
- Glodariu 1983 – Glodariu Ioan, *Arhitectura dacilor – civilă și militară – (sec. II î.e.n.-I e.n.)*. Cluj-Napoca (1983).
- Glodariu 2004 – Glodariu Ioan, *Roads across the Carpathians during the Dacian antiquity*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 538-541.
- Glodariu 2004a – Glodariu Ioan, *Amplasarea fortificațiilor în sud-vestul regatului dac*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timișoara (2004), p. 183-188.
- Glodariu și Iaroslavschi 1979 – Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen, *Civilizația fierului la daci (sec. II î.e.n. – I e.n.)*, Cluj-Napoca (1979).
- Gogâltan 1993 – Gogâltan Florin, *Materiale arheologice aparținând culturii Cruceni Belegiș*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 63-74.
- Gogâltan 1993a – Gogâltan Florin, *Vases de bronzé réparé (Ha A-B)*, în *EN* 3 (1993), p. 7-25.
- Gogâltan 1993b – Gogâltan Florin, *Foeni, eine frühbronzezeitliche Siedlung aus dem Südwesten Rumäniens*, în *ThD* 14 (1993, 1-2), p. 51-64.
- Gogâltan 1994 – Gogâltan Florin, *Un oggetto di argento appartenendo alla fine di Hallstatt nei collectioni di Museo di Timișoara*, în *EN* 4 (1994), p. 17-32.
- Gogâltan 1994a – Gogâltan Florin, *Foeni, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 24.
- Gogâltan 1994b – Gogâltan Florin, *Giroc, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 28.
- Gogâltan 1995 – Gogâltan Florin, *Die Frühe Bronzezeit im Südwesten Rumäniens*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 55-80.
- Gogâltan 1995a – Gogâltan Florin, *Die Frühe Bronzezeit im Südwesten Rumäniens. Stand der Forschung*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 55-80.
- Gogâltan 1998 – Gogâltan Florin, *Early and Middle Bronze Age chronology in South-West Romania, general aspects*, în *The Early and Middle Bronze Age in the Carpathian Basin*, Alba Iulia (1998), p. 191-212.
- Gogâltan 1998a – Gogâltan Florin, *Bronzul timpuriu și mijlociu din Banat. Metalurgia aurului*, în *EN* 8 (1998), p. 13-34.
- Gogâltan 1999 – Gogâltan Florin, *Bronzul timpuriu și mijlociu în Banatul românesc și pe cursul inferior al Mureșului*. În: *BHAB* 23 (1999).

- Gogâltan 1999-2000 – Gogâltan Florin, *Über die Frühbronzezeitlichen Beile und Äxte im Banat*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 229-252.
- Gogâltan 1999-2000a – Gogâltan Florin, *Aspecte privind metalurgia bronzului în bazinul carpatic. Ciocanele și nicovalele cu toc de înmănușare din România*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 5-55.
- Gogâltan 2001 – Gogâltan Florin, *Le bronze ancien et le bronze moyen du sud-ouest de la Roumanie: une perspective critique sur le système chronologique*, în *Festschrift für Gheorghe Lazarovici*. În: *BHAB* 30 (2001), p. 281-310.
- Gogâltan 2004 – Gogâltan Florin, *Bronzul mijlociu în Banat. Opinii privind grupul Cornești-Crvenka*, *Festschrift für Florin Medeleț. Zum 60. Geburtstag*. În: *BHAB* 32 (2004), p. 79-154.
- Gogâltan 2004a – Gogâltan Florin, *Tell-uri în Orientul Apropiat și Bazinul Carpatic. O scurtă privire comparativă asupra habitatului preistoric (I)*, în *ActaTS* 3 (2004), p. 43-118.
- Grec 1995-1996 – Grec Marius, *Vas cu inscripție la Tibiscum*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 187-190.
- Greenfield și Drașovean 1994 – Greenfield H.J., Drașovean Florin, *Preliminary Report on the 1992 excavations at Foeni-Sălaș: an early neolithic Starčevo-Criș settlement in the Roumanian Banat*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 45-85.
- Griselini 1984 – Griselini F., *Încercare de istorie politică și naturală a Banatului Timișoarei. Timișoara* (1984).
- Groza 1971 – Groza Liviu, *Așezarea neolitică de la Balta Sărată*, în *Banatica* 1 (1971), p. 61-76.
- Groza 1976 – Groza Liviu, *Două interesante descoperiri arheologice din județul Caraș-Severin*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 1-6.
- Groza și Wollmann 1976 – Groza Liviu, Wollmann Volker, *Două inscripții romane din zona Caransebeș*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 163-168.
- Gruia 1995 – Gruia Dorin, *Terra sigillata de la Tibiscum – campania arheologică 1993*, în *BCSS* 1 (1995), p. 87-90.
- Gudea 1970 – Gudea Nicolae, *O cărămidă cu stampilă din secolul al IV-lea la Svinița (jud. Mehedinți)*, în *ActaMN* 7 (1970), p. 555-560.
- Gudea 1971 – Gudea Nicolae, *Descoperiri monetare antice și bizantine din Banat*, în *Banatica* 1 (1971), p. 139-148.
- Gudea 1971a – Gudea Nicolae, *Un relief al cavalerului trac de la Pojejena (jud. Caraș-Severin)*, în *SCIV* 22 (1971, 2), p. 345-350.
- Gudea 1972 – Gudea Nicolae, *Tezaurul monetar de la Dalboșeț*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 53-60.
- Gudea 1972a – Gudea Nicolae, *Un donarium roman descoperit la Gornea (jud. Caraș-Severin)*, în *SCIV* 23 (1972, 4), p. 671-676.
- Gudea 1973 – Gudea Nicolae, *Sondajul arheologic de la Teregova (jud. Caraș-Severin)*, în *Banatica* 2 (1973), p. 97-102.
- Gudea 1973a – Gudea Nicolae, *O locuință rustică din epoca romană la Gornea*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 569-593.
- Gudea 1974 – Gudea Nicolae, *O contribuție la toponimia limesului bănățean al Dunării*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 141-146.
- Gudea 1974a – Gudea Nicolae, *Monede din castrul roman de la Mehadia*, în *SCIV* 26 (1975, 1), p. 147-152.
- Gudea 1975 – Gudea Nicolae, *Date noi despre castrul roman de la Pojejena*, în *Banatica* 3 (1975), p. 333-344.
- Gudea 1975a – Gudea Nicolae, *Săpăturile arheologice efectuate de M. Macrea și M. Moga la baia castrului roman de la Mehadia (județul Caraș-Severin)*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 107-124.
- Gudea 1975b – Gudea Nicolae, *Tezaurul monetar de la Răcășdia*, în *ActaMN* 12 (1975), p. 183-190.
- Gudea 1977 – Gudea Nicolae, *Gornea. Așezări din epoca romană și romană târzie, Reșița* (1977).
- Gudea 1978 – Gudea Nicolae, *Contribuții la istoria artileriei antice*, în *Drobeta* 3 (1978),

- p. 69-75.
- Gudea 1980 – Gudea Nicolae, *Despre granița dintre provinciile romane Dacia și Moesia Superior în secolele II-III e.n.*, în *Drobeta* 4 (1980), p. 87-108.
- Gudea 1981 – Gudea Nicolae, *Tezaurul monetar de la Răcășdia (II) din secolul IV e.n.*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 483-490.
- Gudea 1982 – Gudea Nicolae, *Despre granița de nord a provinciei Moesia I și sectorul vestic al frontierei de nord a provinciei Dacia Ripensis de la 275 la 378 e.n.*, în *Drobeta* 5 (1982), p. 93-114.
- Gudea 1987 – Gudea Nicolae, *Contribuții la paleografia latină romană. I. Inscricții pe cărămizi și țigle*, în *ActaMP* 11 (1987), p. 91-158.
- Gudea 1992 – Gudea Nicolae, *Archäologische Forschungen auf dem Limes der drei dakischen Provinzen und auf den Grenzen der benachbarten Provinzen Moesia Superior und Moesia Inferior*, în *EN* 2 (1992), p. 69-94.
- Gudea 1999-2000 – Gudea Nicolae, *Evreii în provinciile dacice. 106-265 p.Chr.*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 179-207.
- Gudea 2002 – Gudea Nicolae, *Îndreptări arheologice. 1. Note la Mithraea în Dacia*, în *Apulum* 39 (2002), p. 618-621.
- Gudea 2003 – Gudea Nicolae, *Granița romană și romană târzie în zona Porților de Fier. Câteva note critice și statistice*, în *Banatica* 16 (2002, 1), p. 171-194.
- Gudea 2003a – Gudea Nicolae, *Notițe de arheologie creștină. 1. O clădire din așezarea rurală de la Gornea între locuirea rustică și basilica creștină*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 263-272.
- Gudea et alii 1997 – Gudea Nicolae, Ardevan Radu, Toma Nicolae, *Tezaurul monetar de la Moldova Nouă (sec. IV p.Chr.)*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 83-112.
- Gudea și Bozu 1977 – Gudea Nicolae, Bozu Ovidiu, *A existat un altar mithraic la Pojejena ?*, în *Banatica* 4 (1977), p. 117-130.
- Gudea și Bozu 1977a – Gudea Nicolae, Bozu Ovidiu, *Pojejena-Via Bogdanovici*, în *Banatica* 4 (1977), p. 435.
- Gudea și Bozu 1978 – Gudea Nicolae, Bozu Ovidiu, *Descoperiri mithraice la Pojejena*, în *SCIIVA* 29 (1978, 4), p. 563-572.
- Gudea și Bozu 1979 – Gudea Nicolae, Bozu Ovidiu, *Raport preliminar asupra săpăturilor arheologice executate la castrul roman de la Pojejena în anii 1977-1978*, în *Banatica* 5 (1979), p. 181-186.
- Gudea și Dragomir 1975 – Gudea Nicolae, Dragomir Ion, *Cărămida romană cu text cursiv din secolul al IV-lea descoperită la Gornea*, în *Banatica* 3 (1975), p. 99-120.
- Gudea și Găzdac 2004 – Gudea Nicolae, Găzdac Cristian, *Monede cu defecte de batere și imitații de secol IV p.Chr. în tezaurul din Banat*, în *RevB* 18 (2004), p. 123-138.
- Gudea și Ghiurco 1988 – Gudea Nicolae, Ghiurco Ion, *Din istoria creștinismului la români. Mărturii arheologice*, Oradea (1988).
- Gudea și Moțu 1983 – Gudea Nicolae, Moțu Ion, *Observații în legătură cu istoria Banatului în epoca romană*, în *Banatica* 7 (1983), p. 151-202.
- Gudea și Stancovici 1971 – Gudea Nicolae, Stancovici Victor, *Un relief cu cavalerul trac de la Pojejena*, în *Banatica* 1 (1971), p. 107-110.
- Gudea și Uzum 1973 – Gudea Nicolae, Uzum Ilie, *Castrul roman de la Pojejena*, în *Banatica* 2 (1973), p. 85-96.
- Gumă 1977 – Gumă Marian, *Cercetări arheologice pe Stenca Liubcovei (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 69-104.
- Gumă 1977a – Gumă Marian, *Unele probleme și perspective ale cercetării primei epoci a fierului în județul Caraș-Severin*, în *StComCar* 2 (1977), p. 251-274.
- Gumă 1979 – Gumă Marian, *Date noi privind descoperirile hallstattiene de la Gornea*, în *Banatica* 5 (1979), p. 115-180.
- Gumă 1981 – Gumă Marian, *O nouă contribuție arheologică la studiul manifestărilor religioase ale geto-dacilor*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 45-58.
- Gumă 1982 – Gumă Marian, *O nouă descoperire aparținând culturii Basarabi în sudul Banatului*, în *StComCar* 4 (1982), p. 155-172.
- Gumă 1983 – Gumă Marian, *Contribuții la cunoașterea culturii Basarabi în Banat*, în *Banatica* 7 (1983), p. 65-138.

- Gumă 1990 – Gumă Marian, *Câteva precizări asupra unor descoperiri aparținând primei și celei de a doua epoci a fierului din sud-vestul României*, în *Banatica* 10 (1990), p. 95-106.
- Gumă 1991 – Gumă Marian, *Câteva precizări asupra unor tipuri de coifuri de la sfârșitul primei epoci a fierului și începutul celei de a doua descoperite în sud-vestul României*, în *ThD* 12 (1991, 1-2), p. 85-104.
- Gumă 1993 – Gumă Marian, *Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României*. În: *BT* 4 (1993).
- Gumă 1995 – Gumă Marian, *The end of the Bronze Age and the beginning of the Early Iron Age in SW Romania, N Serbia and NW Bulgaria. A short review*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 99-138.
- Gumă 1997 – Gumă Marian, *Epoca bronzului în Banat. Orizonturi cronologice și manifestări culturale*. În: *BHAB* 5 (1997).
- Gumă et alii 1977 – Gumă Marian, Gumă Nicoleta, Petrovsky Richard, *Valea Timișului*, în *Banatica* 4 (1977), p. 433.
- Gumă et alii 1987 – Gumă Marian, Luca Sabin Adrian, Săcărin Caius, *Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice efectuate în cetatea dacică de la Divici între anii 1985-1987*, în *Banatica* 9 (1987), p. 199-238.
- Gumă et alii 1995 – Gumă Marian, Rustoiu Aurel, Săcărin Caius, *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice efectuate în cetatea dacică de la Divici între anii 1988-1994. Principalele rezultate*, în *CANT* 1 (1995), p. 401-426.
- Gumă et alii 1996 – Gumă Marian, Săcărin Caius, Rustoiu Aurel, Divici, **Grad**, com. Pojejena, jud. Caraș-Severin, în *SAC I* (1996), p. 42.
- Gumă et alii 1996a – Gumă Marian, Rogozea Petru, Luca Sabin Adrian, Ticvanu Mare, **Ferma pomicolă numărul 2**, jud. Caraș-Severin, în *SAC – I* (1996), p. 115-116.
- Gumă et alii 1997 – Gumă Marian, Rustoiu Aurel, Săcărin Caius, *Șantierul arheologic Divici. Cercetările din anii 1995-1996. Raport preliminar*, în *CANT* 2 (1997), p. 373-397.
- Gumă et alii 2000 – Gumă Marian, Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin Mihai, Săcărin Caius, Bădescu Carmen, Lazarovici Alice, *Despre Grupul Balta Sărată. Note analitice*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 193-212.
- Gumă și Dragomir 1981 – Gumă Marian, Dragomir Ion, *Câteva descoperiri din prima și a doua epocă a fierului în Clisura Dunării*, în *Banatica* 6 (1981), p. 107-124.
- Gumă și Dragomir 1985 – Gumă Marian, Dragomir Ion, *Un depozit de bronzuri din prima epocă a fierului descoperit la Liborajdea (comuna Sichevîța, județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 8 (1985), p. 107-122.
- Gumă și Gumă 1977 – Gumă Marian, Gumă Nicoleta, *Săpături de salvare la Valea Timișului (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 45-68.
- Gumă și Oprinescu 1996 – Gumă Marian, Oprinescu Adriana, Bolvașnița, jud. Caraș-Severin, în *SAC – I* (1996), p. 15.
- Gumă și Oprinescu 1996a – Gumă Marian, Oprinescu Adriana, Vârciorova, jud. Caraș-Severin, în *SAC – I* (1996), p. 123.
- Gumă și Petrovsky 1979 – Gumă Marian, Petrovsky Richard, *Noi descoperiri eneolitice timpurii în zona Caransebeșului*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 97-114.
- Gumă și Popescu 1992 – Gumă Marian, Popescu Octavian, *Un nou depozit de bronzuri descoperit în zona Caransebeșului*, în *ThD* 13 (1992, 1-2), p. 53-58.
- Gumă și Popescu 1995 – Gumă Marian, Popescu Octavian, *O necropolă din prima epocă a fierului la Iaz (com. Obreja, jud. Caraș-Severin)*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 244-284.
- Gumă și Săcărin 1981 – Gumă Marian, Săcărin Caius, *Descoperiri „Coțofeni” inedite de la Bocșa Montană-Colțan (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 59-98.
- Gumă și Săcărin 1996 – Gumă Marian, Săcărin Caius, Liubcova, **Stenca Liubcovei**, jud. Caraș-Severin, în *SAC – I* (1996), p. 66.
- Gumă și Săcărin 1996a – Gumă Marian, Săcărin Caius, *Valea Timișului, Rovină*, jud. Caraș-Severin, în *SAC – I* (1996), p. 121.
- Gumă N. și Bozu 2003 – Gumă Nicoleta, Bozu Ovidiu, *Obiecte legate de lumina cultică creștină din colecțiile muzeelor Banatului montan*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 17-22.
- Gurgu 2001 – Gurgu Dana, *Considerații asupra unui nou punct arheologic de la Ruginosu*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 53-60.

- Hica 2004 – Hica Ioana, *Aspecte ale dezvoltării meșteșugurilor în secolele III-IV d.Chr.: reutilizări, transformări, reparații*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timișoara (2004), p. 195-210.
- Horedt 1965 – Horedt Kurt, *Cu privire la problema valurilor de pământ din Banat și Transilvania*, în *SCIV* 16 (1965, 4), p. 725-730.
- Horedt 1973 – Horedt Kurt, *Die dakischen Silberfunde*, în *ActaMN* 17 (1973), p. 127-168.
- Hurduzeu 2001 – Hurduzeu Nicu, *Educația în sud-vestul Daciei în timpul stăpânirii romane reflectată în descoperirile arheologice*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timișoara (2001), p. 117-128.
- Hurezan și Imre 1998 – Hurezan Pascu, Imre Szatmári, *Colecția de cahle și ochiuri de cahlă din Evul Mediu târziu a Muzeului din Arad*, în *Ziridava* 21 (1998), p. 83-138.
- Hurezan et alii 2003 – Hurezan Pascu, Hügel Peter, Mărginean Florin, Rusu Adrian A., Burnichioiu Ileana, Frumușeni, com. Fântânele, jud. Arad. Punct: Fântâna Turcului, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 127-128.
- Hurezan et alii 2004 – Hurezan Pascu, Mărginean Florin, Rusu Adrian A., Burnichioiu Ileana, Frumușeni, com. Fântânele, jud. Arad. Punct: Fântâna Turcului, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 123-124.
- Hügel 2000 – Hügel Peter, *Trei ipostaze ale văii inferioare a Mureșului de la Traian la Hadrian*, în *Ziridava* 22 (2000), p. 31-38.
- Hügel 2003 – Hügel Peter, *Ultimele decenii ale stăpânirii romane în Dacia. Cluj-Napoca* (2003).
- Hügel și Barbu 1993 – Hügel Peter, Barbu Mircea, *Monede imperiale romane descoperite în zona arădeană*, *Ziridava* 18 (1993), p. 63-78.
- Hügel și Barbu 1997 – Hügel Peter, Barbu Mircea, *Die Arader Ebene im 2. – 4. Jh. N.Chr.*, în *ActaMP* 21 (1997), p. 539-564.
- Hügel și Pop 1997 – Hügel Peter, *pop Constantin, Despre două piese figurate din Muzeul Județean Arad*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 579-583.
- Hügel et alii 2004 – Hügel Petre, Hurezan Pascu, Boroneanț Vasile, Boroneanț Adina, Doboș Adrian, Popescu Gabriel, Zăbrani, com. Zăbrani, jud. Arad, în *CCA – campania anulului 2003* (2004), p. 378-379.
- Hügel et alii 2005 – Hügel Petre, Hurezan Pascu, Boroneanț Vasile, Boroneanț Adina, Doboș Adrian, Popescu Gabriel, Zăbrani, com. Zăbrani, jud. Arad. Punct: **Dealul Pietrei**, în *CCA – campania anulului 2004* (2005), p. 415-416.
- Iambor 1980 – Iambor Petru, *Contribuții documentare privind unele așezări românești din vestul țării la începutul feudalismului*, în *ActaMN* 17 (1980), p. 159-176.
- Iambor 1989-1993 – Iambor Petru, *Izvoarele istorice și terminologia privind așezările fortificate din sec. IX-XIII*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 2), p. 11-26.
- Iambor 2000-2001 – Iambor Petru, *Contribuții la istoria unor așezări fortificate din Banat*, în *ActaMN* 37-38 (2000-2001, 2), p. 9-17.
- Iambor 2002 – Iambor Petru, *Contribuții la istoria unor așezări fortificate din Banat (sec. IX-XIV)*, în *PB* 1 (2002), p. 115-131.
- Iambor et alii 1995 – Iambor Petru, Matei Ștefan, Bejan Adrian, *Cenad, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 19.
- Iambor et alii 1982 – Iambor Petru, Matei Ștefan, Bejan Adrian, *Cercetări arheologice în așezarea feudal-timpurie de la Cenad (1974, 1975)*, în *Ziridava* 14 (1982), p. 89-108.
- Iambor și Matei 1996 – Iambor Petru, Matei Ștefan, *Cenad, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 31.
- Iaroslavschi 1973 – Iaroslavschi Eugen, *Depozitul de bronzuri de la Drencova*, în *Banatica* 2 (1973), p. 79-84.
- Iaroslavschi 1975 – Iaroslavschi Eugen, *O villa rustica la Caransebeș*, în *Banatica* 3 (1975), p. 359-364.
- Iaroslavschi 1976 – Iaroslavschi Eugen, *Cuptoarele pentru redus minereu de fier de la Șoșdea, jud. Caraș-Severin*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 231-237.
- Iaroslavschi 1997 – Iaroslavschi Eugen, *Tehnica la daci. În: BMN XV, Cluj-Napoca* (1997).
- Iaroslavschi și Bozu 1995 – Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia, **Dealul Chilii, jud. Caraș-Severin**, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 98.

- Iaroslavschi și Bozu 1996 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia, Dealul Chilii, jud. Caraș-Severin, în SAC – I (1996), p. 123.*
- Iaroslavschi și Bozu 1997 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia, Dealul Chilii, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 1996 (1997), p. 76.*
- Iaroslavschi și Bozu 2001 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 2000 (2001), p. 266-267.*
- Iaroslavschi și Bozu 2001 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 2001 (2002), p. 328.*
- Iaroslavschi și Bozu 2003 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Raport preliminar privind principalele rezultate ale cercetărilor arheologice din castrul de pământ de pe Dealul Chilii (comuna Vărădia, județul Caraș-Severin), în Banatica 16 (2003, 1), p. 295-300.*
- Iaroslavschi și Lazarovici 1978 – *Iaroslavschi Eugen, Lazarovici Gheorghe, Așezări de secol IV în sudul Banatului, în ActaMN 15 (1978), p. 255-261.*
- Iaroslavschi și Petrovszky 1974 – *Iaroslavschi Eugen, Petrovszky Richard, Cuptoarele de redus minereul de fier de la Fizeș (jud. Caraș-Severin), în Tibiscus 3 (1974), p. 147-155.*
- Ion 2003 – *Ion Remus Sorin, Cronologia unui coplex vincian din Banat pe baza extragerilor din bazele de date, în Tibiscum 11 (2003), p. 199-214.*
- Ioniță 1977 – *Ioniță Vasile, Identificarea pe baza toponimiei actuale a unor așezări dispărute (I), în Banatica 4 (1977), p. 463-470.*
- Isac 1971 – *Isac Dan, Monumente votive romane din Banat, în Banatica 1 (1971), p. 111-126.*
- Isac 1975 – *Isac Dan, Helenius și Saciro de la Westwrdorf. Considerații asupra unui vas terra sigillata de la Orșova, în ActaMN 13 (1976), p. 169-175.*
- Isac 1981 – *Isac Dan, Terra sigillata la Tibiscum, în Apulum 19 (1981), p. 109-125.*
- Isac și Stratan 1973 – *Isac Dan, Stratan Ion, Monumente de artă provincială romană în Muzeul din Lugoj, în Banatica 2 (1973), p. 117-130.*
- Jongsma și Greenfield 1996 – *Jongsma Tina, Greenfield Haskel, The vertebrate Fauna from Middle and Late neolithic Sânanndrei, SW Romania, 1992, în VCRCC (1996), p. 295-308.*
- Jucan 2003 – *Jucan Codruța, Villa rustica din Dacia intracarpatică și Banat, în Sargetia 31 (2003), p. 231-240.*
- Jungbert 1978 – *Jungbert Béla, Repertoriul localităților cu descoperiri paleolitice din Transilvania (I), în ActaMN 15 (1978), p. 1-18.*
- Jungbert 1979 – *Jungbert Béla, Repertoriul localităților cu descoperiri paleolitice din Transilvania (II), în ActaMN 16 (1979), p. 389-410.*
- Jungbert 1982 – *Jungbert Béla, Repertoriul localităților cu descoperiri paleolitice din Transilvania (III), în ActaMN 19 (1982), p. 543-556.*
- Jungbert 1985-1986 – *Jungbert Béla, Repertoriul localităților cu descoperiri paleolitice din Transilvania (IV), în ActaMN 22-23 (1985-1986), p. 385-400.*
- Kacsó 1999 – *Kacsó Carol, Die Endphase der Otomani-Kultur und die darauffolgende kulturelle Entwicklung im nordwestwn Rumäniens, în Apulum 36 (1999), p. 107-134.*
- Kaiser 2004 – *Kaiser Ted, Latin-Palmyrenean inscriptions in the Museum of Banat at Timișoara, în Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis, Cluj-Napoca (2004), p. 565-569.*
- Kalciov 1995-1996 – *Kalciov Constantin, Repertoriul arheologic al comunei Dudeștii-Vechi – fost Beșenova Veche – (jud. Timiș), în StIB 19-20 (1995-1996), p. 153-162.*
- Kalmar 1984 – *Kalmar Zoia-Maxim, Materiale neo-eneolitice intrate în colecția Muzeului de istorie al Transilvaniei (I), în ActaMN 21 (1984), p. 391-404.*
- Kalmar 1985-1986 – *Kalmar Zoia-Maxim, Materiale neo-eneolitice intrate în colecția Muzeului de istorie al Transilvaniei (II), în ActaMN 22-23 (1985-1986), p. 401-410.*
- Kalmar 1987-1988 – *Kalmar Zoia-Maxim, Materiale neo-eneolitice intrate în colecția Muzeului de istorie al Transilvaniei (III), în ActaMN 24-25 (1987-1988), p. 465-483.*
- Kalmar-Maxim 1993 – *Kalmar-Maxim Zoia, Prelucrarea datelor arheologice de la Pietra Ilișovii cu ajutorul calculatorului, în Ziridava 18 (1993), p. 11-20.*
- Kalmar-Maxim 1999 – *Kalmar-Maxim Zoia, Neo-Eneoliticul din Transilvania. Date arheologice și matematico-statistice În: BMN 19 Cluj-Napoca (1999).*

- Kalmar et alii 1987 – *Kalmar-Maxim Zoia, Bagozki Claudiu, Lazarovici Gheorghe, Cercetări etno-arheologice și sondaje în Munții Banatului, în Banatica 9 (1987), p. 65-86.*
- Kalmar și Corbu 1989 – *Kalmar-Maxim Zoia, Corbu Alexandru, Data processing of archaeological materials from the Vinča and Banat culture, în Archaeometry in Romania 2 (1989), p. 93-109.*
- Kalmar și Oprinescu 1986 – *Kalmar-Maxim Zoia, Oprinescu Adriana, Descoperiri Baden – Coțofeni în Banat, în Tibiscum 6 (1986), p. 199-210.*
- Kalmar și Tatu 1986-1987 – *Kalmar-Maxim Zoia, Tatu Hristache, Contribuții la cunoașterea unui grup cultural din epoca bronzului din banat, răspândit și în sud-vestul Transilvaniei, în Sargetia 20 (1986-1987), p. 35-44.*
- Kiss 1978 – *Kiss Nicolae, Câmpia Aradului – unul dintre centrele monetăriei geto-dacice, în Ziridava 9 (1978), p. 41-48.*
- Kiss 1980 – *Kiss Nicolae, Tezaur și obiecte de podoabă traco-dacice descoperite în județul Arad, în Ziridava 12 (1980), p. 85-97.*
- Kuijt 1994 – *Kuijt I., Foeni, Romania 1992. Preliminary Report: Analysis of Chipped stone tools, în AnB(SN) 3 (1994), p. 86-93.*
- Kutzián 1944 – *Kutzián Ida Bogнар, A Körös Kultura. Budapesta (1944).*
- Kutzián 1972 – *Kutzián Ida Bogнар, The Early Cooper Age Tiszapolgár Culture in the Carpathian Basin. Budapesta (1972).*
- Lalescu și Timoc 1999-2001 – *Lalescu I., Timoc Călin, Două bronzuri romane descoperite întâmplător la Iablanița (jud. Caraș-Severin), în StIB 23-24-25 (1999-2001), p. 199-202.*
- Lanevschi 1979 – *Lanevschi Gheorghe, Repertoriul monumentelor religioase de pe cursul inferior al Mureșului, în Ziridava 11 (1979), p. 999-1016.*
- Lazarovici 1969 – *Lazarovici Gheorghe, Cultura Starčevo-Criș în Banat, în ActaMN 6 (1969), p. 3-26.*
- Lazarovici 1970 – *Lazarovici Gheorghe, Cultura Vinča A în Banat, în ActaMN 7 (1970), p. 473-488.*
- Lazarovici 1971 – *Lazarovici Gheorghe, Unele probleme ale neoliticului din Banat, în Banatica 1 (1971), p. 17-60.*
- Lazarovici 1971a – *Lazarovici Gheorghe, Faza a IV-a a culturii Starčevo-Criș în Banat, în ActaMN 8 (1971), p. 409-422.*
- Lazarovici 1972 – *Lazarovici Gheorghe, Așezarea neolitică de la Parța, în Tibiscus 2 (1972), p. 3-26.*
- Lazarovici 1973 – *Lazarovici Gheorghe, Tipologia și cronologia culturii Vinča în Banat, în Banatica 2 (1973), p. 25-56.*
- Lazarovici 1974 – *Lazarovici Gheorghe, Cu privire la neoliticul din Banat, în Tibiscus 3 (1974), p. 45-64.*
- Lazarovici 1975 – *Lazarovici Gheorghe, Unele probleme ale ceramicii neoliticului din Banat, în Banatica 3 (1975), p. 7-24.*
- Lazarovici 1975a – *Lazarovici Gheorghe, Despre eneoliticul timpuriu din Banat, în Tibiscus 4 (1975), p. 9-32.*
- Lazarovici 1975b – *Lazarovici Gheorghe, Tipologia și cronologia materialului vincian de la Balta Sărată – Caransebeș (Campania din 1963), în ActaMN 12 (1975), p. 13-34.*
- Lazarovici 1976 – *Lazarovici Gheorghe, Fragen der neolithischen Keramik im Banat, în Festschrift für Richard Pittioni zum siebzigsten Geburtstag, Viena (1976), p. 203-234.*
- Lazarovici 1977 – *Lazarovici Gheorghe, Periodizarea culturii Vinča în România, în Banatica 4 (1977), p. 19-44.*
- Lazarovici 1977b – *Lazarovici Gheorghe, Gornea. Preistorie. În: CB 5 (1977).*
- Lazarovici 1979 – *Lazarovici Gheorghe, Die Starčevo-Criș Kultur (Allgemeine Fragen), în StComCar (1979), p. 27-32.*
- Lazarovici 1979a – *Lazarovici Gheorghe, Legăturile culturii Vinča A cu zona nord-thessalică și sud-balcanică (contribuții la originea culturii Vinča), în Tibiscus 5 (1979), p. 57-66.*
- Lazarovici 1979b – *Lazarovici Gheorghe, Neoliticul Banatului, în BMN 4 (1979, 1-2).*

- Lazarovici 1981 – Lazarovici Gheorghe, *Importuri Tiszapolgár în așezarea sălcuțeană de la Cuptoare-Sfogea. Contribuții la legăturile cronologice și culturale ale culturilor Sălcuța și Tiszapolgár*, în *Banatica* 6 (1981), p. 35-42.
- Lazarovici 1981a – Lazarovici Gheorghe, *Die Periodisierung der Vinča-Kultur in Rumänien*, în *PZ* 56 (1981, 2), p. 169-196.
- Lazarovici 1983 – Lazarovici Gheorghe, *Neoliticul timpuriu din zona Porțile de Fier (Clisură)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 9-34.
- Lazarovici 1983a – Lazarovici Gheorghe, *Principalele probleme ale culturii Tiszapolgár în România*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 3-32.
- Lazarovici 1985 – Lazarovici Gheorghe, *Noi descoperiri Bodrogkeresztúr în Banat*, în *Banatica* 8 (1985), p. 83-90.
- Lazarovici 1987 – Lazarovici Gheorghe, „Șocol” *Vinča C în Transilvania. Contribuții la geneza eneoliticului timpuriu*, în *ActaMP* 11 (1987), p. 33-56.
- Lazarovici 1987-1988 – Lazarovici Gheorghe, *Sincronismele Vinča A – Starčevo-Criș*, în *ActaMN* 24-25, p. 17-28.
- Lazarovici 1988 – Lazarovici Gheorghe, *Venus din Zăuan. Despre credințele și practicile religioase. Partea I-a*, în *ActaMP* 12 (1988), p. 23-70.
- Lazarovici 1989 – Lazarovici Gheorghe, *Venus din Zăuan. Despre credințele și practicile religioase. Partea II-a*, în *ActaMP* 13 (1989), p. 10-29.
- Lazarovici 1990 – Lazarovici Gheorghe, *Migration et diffusion dans les cultures du Banat et de l'Alföld*, în *Rubané et Cardial*, (1990), p. 21-37.
- Lazarovici 1990a – Lazarovici Gheorghe, *Über neo- bis äneolithische Befestigungen aus Rumänien*, în *Jshr. Mitteldt. Vorgesch.*, Halle/Saale 73 (1990), p. 93-117.
- Lazarovici 1991 – Lazarovici Gheorghe, *Venus de Zăuan. Despre credințele și practicile religioase-magice*, în *ActaMP* 14-15 (1991), p. 11-35.
- Lazarovici 1991a – Lazarovici Gheorghe, *Așezarea și grupul Bucovăț. Timișoara* (1991).
- Lazarovici 1991b – Lazarovici Gheorghe, *Săpăturile neolitice de la Zorlențu Mare. Reșița* (1991).
- Lazarovici 1991c – Lazarovici Gheorghe, *Așezarea vinciană de la Gornea. Reșița* (1991).
- Lazarovici 1994 – Lazarovici Gheorghe, *Der Vinča C – schock im Banat*, în *RelTIH* (1994), p. 62-100.
- Lazarovici 1998 – Lazarovici Gheorghe, *Plastica monumentală de la Parța*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 83-92.
- Lazarovici 1998a – Lazarovici Gheorghe, *About the Neolithisation process of the second migration of the Early Neolithic*, în *LNMDR* (1998), p. 7-38.
- Lazarovici 1998b – Lazarovici Gheorghe, *Monumentale Plastik in Parța*, în *ActaMN* 35 (1998, 1), p. 9-16.
- Lazarovici 2000 – Lazarovici Gheorghe, *The eye – symbol, gesture, expression*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 115-128.
- Lazarovici 2000a – Lazarovici Gheorghe, *Vinča – Lengyel and Transylvania*, în *ActaMN* 37 (2000, 1), p. 7-20.
- Lazarovici 2003 – Lazarovici Gheorghe, *Pâinea, grâul și râșnitul sacru în neolitic*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 65-86.
- Lazarovici et alii 1977 – Lazarovici Gheorghe, *Uzum Ilie, Gumă Marian, Gornea-Liubcova*, în *Banatica* 4 (1977), p. 433.
- Lazarovici et alii 1979 – Lazarovici Gheorghe, *Bozu Ovidiu, Uzum Ilie, Gumă Marian, Săcărîn Caius, Raport preliminar de cercetare arheologică la Gornea Liubcova*, în *MCA* 3 (1979), p. 391-394.
- Lazarovici et alii 1981 – Lazarovici Gheorghe, *Resch Friedrich E., Germann Carol, Așezarea preistorică de la Unip (jud. Timiș). Raport preliminar*, în *AnB(SN)* 1 (1981), p. 13-20.
- Lazarovici et alii 1983 – Lazarovici Gheorghe, *Resch Friedrich E., Germann Carol, Descoperiri arheologice la Timișoara-Freidorf*, în *Banatica* 7 (1983), p. 35-52.
- Lazarovici et alii 1985 – Lazarovici Gheorghe, *Kalmar Zoia, Drașovean Florin, Luca Sabin Adrian, Complexul neolitic de la Parța*, în *Banatica* 8 (1985), p. 7-72.
- Lazarovici et alii 1991 – Lazarovici Gheorghe, *Drașovean Florin, Kalmar-Maxim Zoia, Luca Sabin Adrian, Nica Marin, Cultura Vinča în România. Timișoara* (1991).

- Lazarovici et alii 1991 – *Lazarovici Gheorghe, Drașovean Florin, Tulbure Liviu*, Sanctuarul neolitic de la Parța. Timișoara (1991).
- Lazarovici et alii 1993 – *Lazarovici Gheorghe, Maxim Zoia, Țeicu Dumitru, Oprinescu Adriana, Șantierul arheologic Gornea*. 1989, în *Banatica* 12 (1993), p. 295-320.
- Lazarovici et alii 1994 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia, Drașovean Florin, Complexul neolitic de la Parța (III)*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 106-134.
- Lazarovici et alii 1994a – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia, Drașovean Florin, Parța, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 46.
- Lazarovici et alii 1995 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia, Drașovean Florin, Săpăturile arheologice de la Parța (campania 1990)*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 3-44.
- Lazarovici et alii 2001 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia, Drașovean Florin, Parța*. I.1-2. În: *BHAB* 13 (2001).
- Lazarovici et alii 2003 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin, Negrei Dorin, Ion S., Daniela Gurgu, Balta Sărată. Campaniile 1999-2003 (I. Arhitectura)*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 143-198.
- Lazarovici et alii 2004 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin, Țârdoiu Daniela, Negrei Dorin, Ion Sorin, Balta Sărată (Caransebeș), jud. Caraș-Severin. Câmpul lui Poșta*, în *CCA – campania anulului 2003* (2004), p. 48-51.
- Lazarovici et alii 2005 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin, Țârdoiu Daniela, Negrei Dorin, Ion Sorin, Balta Sărată (Caransebeș), jud. Caraș-Severin. Câmpul lui Poșta*, în *CCA – campania anulului 2004* (2005), p. 100-101.
- Lazarovici et alii 2005a – *Lazarovici Gheorghe, Drașovean Florin, Ciubotaru Leopold, Moravetz Iosif, Dudeștii Vechi, com. Dudeștii Vechi, jud. Timiș. Punct: Movila lui Deciov (Östelep)*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 143-144.
- Lazarovici et alii 2005b – *Lazarovici Gheorghe, Bălțean Cornel Ion, Cincă Adela, Zilhao Joao, Petrescu Sorin, Moldovan Oana, Rodrigo Ricardo, Pendea Florin, Steierdorf (oraș Anina), jud. Caraș-Severin. Punct: Peștera Hoților (La Hoțu')*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 355-357.
- Lazarovici et alii 2005c – *Lazarovici Gheorghe, Trinkaus Erik, Constantin Silviu, Rougier Hélène, Bălțean Cornel Ion, Cincă Adela, Zilhao Joao, Petrescu Sorin, Moldovan Oana, Rodrigo Ricardo, Pendea Florin, Milota Ștefan, Gherase Mircea, Sarcina Laurențiu, Steierdorf (oraș Anina), jud. Caraș-Severin. Punct: Peștera cu Oase*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 357-359.
- Lazarovici și Ciubotaru 2002 – *Lazarovici Gheorghe, Ciubotaru Leopold, Dudeștii Vechi, com. Dudeștii Vechi, jud. Timiș. Punct: Movila lui Deciov (Östelep)*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 129-130.
- Lazarovici și Dragomir 1993 – *Lazarovici Gheorghe, Dragomir Ion, O nouă sculptură neolitică în Clisură*, în *Banatica* 12 (1993), p. 7-20.
- Lazarovici și Kalmar 1993 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia Maxim, Parța. Despre arhitectura culturii Banatului*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 41-62.
- Lazarovici și Kalmar 1994 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia Maxim, Despre necropolele tumulare din Transilvania și Banat*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 11-36.
- Lazarovici și Kalmar 1995 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia Maxim, Parța und die Architektur der Banater Kultur*, în *Mem.Muzeo.Civ.St.Nat. Verona. Sez. Scienze Uomo* 4 (1992 (1995)), p. 55-66.
- Lazarovici și Lazarovici 2002 – *Lazarovici Gheorghe, Lazarovici Magda-Cornelia, Contribuții privind arhitectura neolitică timpurie*, în *PB* 1 (2002), p. 9-42.
- Lazarovici și Munteanu 1982 – *Lazarovici Gheorghe, Munteanu Ioan, Așezarea eneolitică de la Slatina Timiș*, în *StComCar* 4 (1982), p. 121-136.
- Lazarovici și Petrescu 2000 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin Marius, Caransebeș, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 16.
- Lazarovici și Petrescu 2002 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin Marius, Caransebeș, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 48-49.
- Lazarovici și Petrescu 2003 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin Marius, Caransebeș, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 74-76.
- Lazarovici și Săcărin 1979 – *Lazarovici Gheorghe, Săcărin Caius, Epoca bronzului în „Clisura Dunării”*, în *Banatica* 5 (1979), p. 71-106.

- Lazarovici și Stratan 1973 – Lazarovici Gheorghe, Stratan Ion, *Așezarea neolitică de la Homojdia (jud. Timiș)*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 455-464.
- Lazarovici și Sfetcu 1990 – Lazarovici Gheorghe, Sfetcu Octavian, *Descoperiri arheologice de la Silagiu-Buziaș*, în *Banatica* 10 (1990), p. 45-58.
- Lazarovici și Uzum 1977 – Lazarovici Gheorghe, Uzum Ilie, *Cuptoare-Sfoge*, în *Banatica* 4 (1977), p. 433.
- László 1975 – László Atilla, *Începuturile metalurgiei fierului pe teritoriul României*, în *SCIVA* 26 (1975, 1), p. 17-41.
- Leahu 1965 – Leahu Valeriu, *Mormânt hallstattian descoperit la Brebu*, în *SCIV* 16 (1965, 1), p. 159-162.
- Luca 1985 – Luca Sabin Adrian, *Săpăturile arheologice de salvare de la Liubcova-Ornița (Raport preliminar pe anul 1985)*, în *Banatica* 8 (1985), p. 465-468.
- Luca 1985a – Luca Sabin Adrian, *Observații pe marginea unui material ceramic inedit de la Bodrogu Nou-Către Vale*, în *Crisia* 15 (1985), p. 279-290.
- Luca 1986 – Luca Sabin Adrian, *Discuții asupra materialului ceramic din stațiunea neolitică de la Lipova-„Hodaie”*, în *Apulum* 23 (1986), p. 43-54.
- Luca 1987 – Luca Sabin Adrian, *Așezarea Starčevo-Criș de la Liubcova-Ornița (săpăturile din anul 1985)*, în *Banatica* 9 (1987), p. 13-29.
- Luca 1987a – Luca Sabin Adrian, *Un atelier de perforat topoare la Lipova-Hodaie*, în *Ziridava* 15-16 (1987), p. 25-28.
- Luca 1988-1991 – Luca Sabin Adrian, *Stratigrafie și cronologie. Cel mai timpuriu raport stratigrafic dintre culturile Starčevo-Criș și Vinča. Corelația dintre nivelurile V și IV de la Liubcova-Ornița*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 1-14.
- Luca 1989 – Luca Sabin Adrian, *Precizări asupra încadrării cronologice și culturale a „Statuetei de la Liubcova”*, în *Apulum* 26 (1989), p. 49-54.
- Luca 1990 – Luca Sabin Adrian, *Contribuții la istoria artei neolitice – plastica așezării de la Liubcova-Ornița (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 10 (1990), p. 6-44.
- Luca 1990-1993 – Luca Sabin Adrian, *Cea mai timpurie manifestare Vinča C în Clisura Dunării (I)*, în *Apulum* 27-30, p. 63-78.
- Luca 1991 – Luca Sabin Adrian, *Stratigraphie et chronologie. Le plus ancien rapport stratigraphique d'entre les cultures Starčevo-Criș et Vinča – corrélation d'entre les niveaux V^e et IVe de Liubcova-„Ornița”*, în *Banatica* 11 (1991), p. 141-156.
- Luca 1993 – Luca Sabin Adrian, *Așezarea eneolitică de la Jupa-Sud (jud. Caraș-Severin)*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 27-34.
- Luca 1993a – Luca Sabin Adrian, *Contribuții la problema modelelor de cuptoare în cultura Starčevo-Criș*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 19-24.
- Luca 1995 – Luca Sabin Adrian, *Așezarea aparținând culturii Starčevo-Criș de la Pojejena-„Nucet” (jud. Caraș-Severin)*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 5-22.
- Luca 1996 – Luca Sabin Adrian, *Ilidia, Ogașul cu raci, jud. Caraș-Severin*, în *SAC I* (1996), p. 62.
- Luca 1996a – Luca Sabin Adrian, *Pojejena, Nucet, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 89-90.
- Luca 1997 – Luca Sabin Adrian, *Liubcova-Ornița, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – II* (1997), p. 50-51.
- Luca 1998 – Luca Sabin Adrian, *Liubcova-Ornița. Târgoviște* (1998).
- Luca 1998-2000 – Luca Sabin Adrian, *Répertoire de découvertes de la culture Bodrogkeresztúr sur le territoire de Roumanie*, în *CA* 11 (1988-2000, 1-2), p. 305-316.
- Luca 1999 – Luca Sabin Adrian, *Sfârșitul eneoliticului pe teritoriul intracarpatic al României – cultura Bodrogkeresztúr – În: BMA* 11 (1999).
- Luca 2001 – Luca Sabin Adrian, *Daten Bezüglich der „Statuette aus Liubcova II”*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 61-72.
- Luca 2001a – Luca Sabin Adrian, *Archäologische untersuhungen bei Grosswaradein-Salca und einige Probleme bezüglich der Salca-Herpály – Kultur*, în *Festschrift für Gheorghe Lazarovici. În: BHAB* 30 (2001), p. 123-190.
- Luca 2002 – Luca Sabin Adrian, *Date despre „Statueta de la Liubcova II”, jud. Caraș-Severin*, în *ActaTS* 1 (2002), p. 15-28.

- Luca 2003 – Luca Sabin Adrian, *Noch Einmal zum Siebenbürgen neolithikum und Äneolithikum*, în *PB 2* (2003), p. 69-86.
- Luca 2004 – Luca Sabin Adrian, *Repertoriul arheologic al județului Caraș-Severin*. În *BS 6*, București (2004).
- Luca 2004a – Luca Sabin Adrian, *Arheologie și istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin*. În *BS 7*, București (2004).
- Luca 2005 – Luca Sabin Adrian, *Arheologie și istorie (II). Descoperiri din Banat*. În *BS 10*, București (2005).
- Luca 2005a – Luca Sabin Adrian, *Arheologie și istorie (II). Descoperiri din județul Hunedoara*. În *BS 11*, București (2005).
- Luca 2005b – Luca Sabin Adrian, *Repertoriul arheologic al județului Hunedoara*. În *BS 15*, Alba Iulia (2005).
- Luca și Dragomir 1985 – Luca Sabin Adrian, Dragomir Ion, *Despre o nouă descoperire arheologică de la Gornea-Locurile Lungi*, în *Banatica 8* (1985), p. 73-78.
- Luca și Dragomir 1987 – Luca Sabin Adrian, Dragomir Ion, *Date cu privire la o statueta inedită de la Liubcova-Ornița (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica 9* (1987), p. 31-42.
- Luca și Dragomir 1989 – Luca Sabin Adrian, Dragomir Ion, *Die Statuette von Liubcova-Ornița (jud. Caraș-Severin)*, în *DaciaNS 33* (1989), p. 229-234.
- Luca și El Susi 1989 – Luca Sabin Adrian, El Susi Georgeta, *Considerații privind uneltele de corn și os din stațiunea neolitică de la Liubcova-Ornița*, în *Apulum 25* (1989), p. 49-58.
- Luminosu 1972 – Luminosu Doru, *Contribuție la cunoașterea istoricului cercetărilor privind cultura Periam-Pecica de pe teritoriul R.S. România*, în *Tibiscus 2* (1972), p. 27-34.
- Macrea 1969 – Macrea Mihail, *Viața în Dacia romană*. Cluj-Napoca (1969).
- Macrea et alii 1993 – Macrea Mihail, Gudea Nicolae, Moțu Ion, *Praetorium. Castrul și așezarea romană de la Mehadia*. În: *BA 51* (1993).
- Maillol et alii 2004 – Maillol Jean Marie, Ciobotaru Dan Leopold, Moravetz Iosif, *Analize geofizice în situl arheologic Movila lui Deciov, comuna Dudeștii Vechi*, în *PB 3* (2004), p. 21-36.
- Marcu 2004 – Marcu Felix, *Military tile-stamps as a Guide for the garrisons of several forts in Dacia*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 570-594.
- Mare 1997 – Mare Mircea, *Tipuri de locuințe din Banat între sec. IV-IX d.Hr.*, în *AnB(SN) 5* (1997), p. 113-138.
- Mare 1997b – Mare Mircea, *Timișoara-Freidorf, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 68-69.
- Mare 1998 – Mare Mircea, *Rituri și ritualuri de înmormântare în Banatul românesc între sec. IV-IX*, în *AnB(SN) 6* (1998), p. 285-306.
- Mare 1998a – Mare Mircea, *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 1997*, în *AnB(SN) 6* (1998), p. 712.
- Mare 1999-2000 – Mare Mircea, *Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice efectuate la Timișoara-Freidorf între anii 1994-1998*, în *AnB(SN) 7-8* (1999-2000), p. 491-514.
- Mare 2003 – Mare Mircea, *Timișoara, jud. Timiș. Punct: Freidorf*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 327.
- Mare 2002-2003 – Mare Mircea, *Obiecte de cult din perioada secolelor III/IV-IX din Banat*, în *AnB(SN) 10-11* (2002-2003, 1), p. 199-232.
- Mare 2004 – Mare Mircea, *Banatul între secolele IV-IX. Timișoara* (2004).
- Mare 2004a – Mare Mircea, *Cercetări arheologice în așezări rurale din mileniul I d.Hr. efectuate în perimetrul municipiului Timișoara*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timișoara (2004), p. 231-236.
- Mare și Tănase 2001 – Mare Mircea, Tănase Daniela, *Timișoara, jud. Timiș. Punct: Freidorf*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 256.
- Mare și Tănase 2002 – Mare Mircea, Tănase Daniela, *Timișoara, jud. Timiș. Punct: Freidorf*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 317.

- Mare și Toma 1996 – *Mare Mircea, Toma Nicoleta, Timișoara, jud. Timiș. Punct: Freidorf*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 128-129.
- Marinescu și Pop 2000 – *Marinescu-Țeposu Lucia, Pop Constantin, Statuete de bronz din Dacia romană, București* (2000).
- Marta 1991 – *Marta Doru, Aspecte tipologice ale armamentului ofensiv roman de pe teritoriul Daciei. Săgeți (I)*, în *Crisia* 21 (1991), p. 34-51.
- Marta 1992 – *Marta Doru, Aspecte tipologice ale armamentului ofensiv roman de pe teritoriul Daciei. Sulițe (II)*, în *Crisia* 22 (1992), p. 5-26.
- Martăș 2001 – *Martăș Florentina, Reprezentări de zeiță pe ceramica neolitică*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 73-82.
- Martăș 2002 – *Martăș Florentina, Studiul traseologic al materialului litic cioplit din așezarea neolitică de la Sănandrei (jud. Timiș)*, în *PB* 1 (2002), p. 77-84.
- Martăș și Popescu 2002-2003 – *Martăș Florentina, Popescu Octavian, Unelte de piatră șlefuită din locuirile neolitice de la Hodoni (jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 21-44.
- Matei 1973 – *Matei Ștefan, Câteva considerații despre arhitectura romanică în Banat*, în *Banatica* 2 (1973), p. 311-319.
- Matei 1979 – *Matei Ștefan, Fortificațiile de pe teritoriul Banatului în lumina izvoarelor scrise*, în *Banatica* 5 (1979), p. 255-264.
- Matei și Iambor 1980 – *Matei Ștefan, Iambor Petre, Observații privind așezările fortificate din Transilvania în perioada feudalismului timpuriu*, în *ActaMN* 17 (1980), p. 507-516.
- Matei și Țicu 1996 – *Matei Ștefan, Țicu Dumitru, Mehadia, Ulici, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 70.
- Matei și Uzum 1972 – *Matei Ștefan, Uzum Ilie, Date noi asupra bisericii și fortificației de la Ilidia*, în *ActaMN* 9 (1971), p. 555-564.
- Matei și Uzum 1973 – *Matei Ștefan, Uzum Ilie, Cetatea de la Pescari*, în *Banatica* 2 (1973), p. 141-156.
- Mateș 2003 – *Mateș Cosmin, Creștinismul în Dacia în secolele IV-VI p.Chr.*, în *Sargetia* 31 (2003), p. 303-312.
- Maxim 1988-1991 – *Maxim Zoia Kalmar, Cercetările etno-arheologice din Munții Cerna-Vâr*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 15-24.
- Maxim 1993 – *Maxim Zoia Kalmar, L'habitation Coțofeni de Piatra Ilișovei*, în *Banatica* 12 (1993), p. 65-74.
- Măndescu 2002 – *Măndescu Dragoș, Fibulele de schemă tracică în Banat și Transilvania*, în *Ziridava* 23 (2002), p. 57-62.
- Mărghitan 1974 – *Mărghitan Liviu, Urme romane pe cursul mijlociu și inferior al Mureșului*, în *Ziridava* 3-4 (1974), p. 87-92.
- Mărghitan 1979 – *Mărghitan Liviu, Banatul în lumina arheologiei. Timișoara* (1979, 1).
- Mărghitan 1980 – *Mărghitan Liviu, Considerații referitoare la geneza și evoluția societății dace pe meleagurile bănățene*, în *Ziridava* 12 (1980), p. 71-84.
- Mărghitan 1980a – *Mărghitan Liviu, Banatul în lumina arheologiei. Timișoara* (1980, 2).
- Mărghitan 1985 – *Mărghitan Liviu, Banatul în lumina arheologiei. Timișoara* (1985, 3).
- Mărghitan 1993 – *Mărghitan Liviu, Meleagurile arădene, vatră de continuitate daco-romană și românească*, în *Ziridava* 18 (1993), p. 55-62.
- Medeleț 1974 – *Medeleț Florin, Die Bronzesitula von Remetea Mare (Kreis Timiș)*, în *DaciaNS* 18 (1974), p. 95-102.
- Medeleț 1975 – *Medeleț Florin, Situla de la Remetea Mare (jud. Timiș)*, în *Banatica* 3 (1975), p. 49-57.
- Medeleț 1991 – *Medeleț Florin, O locuință hallstättiană de la Remetea Mare-„Gomila lui Gabor” (jud. Timiș)*, în *ThD* 12 (1991, 1-2), p. 63-84.
- Medeleț 1993 – *Medeleț Florin, În legătură cu fortificația de pământ de la Cornești (comuna Orțișoara, județul Timiș)*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 119-150.
- Medeleț 1993a – *Medeleț Florin, Au suget d'une grande spirale dacique en argent du Musée National de Belgrade*, în *Banatica* 12 (1993, 1), p. 177-211.
- Medeleț 1994 – *Medeleț Florin, În legătură cu o mare spirală dacică din argint aflată în Muzeul Național din Belgrad*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 192-230.

- Medeleț 1994a – Medeleț Florin, *Contribuții la repertoriul numismatic al Banatului, Epoca Latène. Secolul IV î.Chr.-106*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 239-308.
- Medeleț 1995 – Medeleț Florin, *Sarea Daciei preistorice*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 285-301.
- Medeleț 1995a – Medeleț Florin, *Câmpurile de urne funerare din Banat. Unele probleme ale ritului și ritualului funerar la traccii nordici timpurii de la sfârșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 289-302.
- Medeleț 1997 – Medeleț Florin, *Zona Porților de Fier ale Dunării. Istoricul cercetărilor arheologice dintre Baziaș și Orșova pe malul românesc al Dunării (Partea I – până la cucerirea romană a Daciei)*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 63-74.
- Medeleț 1998 – Medeleț Florin, *O descoperire de factură avară la Sănnicolau Mare (jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 307-316.
- Medeleț 2000 – Medeleț Florin, *Contribuții la istoria începuturilor Muzeului din Reșița*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 11-16.
- Medeleț 2000a – Medeleț Florin, *Un capac de vas dacic cu mânerul în formă de pajură de la Divici (jud. Caraș-Severin)*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 285-294.
- Medeleț 2001 – Medeleț Florin, *Un couvercle de vase dacique au manche en forme de tête d'aigle decouvert a Divici (le dep. de Caraș-Severin)*, în *Studii de istorie antică. Omagiu profesorului Ioan Glodariu*, Deva (2001), p. 243-251.
- Medeleț et alii 1971 – Medeleț Florin, *Soroceanu Tudor, Gudea Nicolae, Descoperiri arheologice din epoca dacică la Pescari (jud. Caraș-Severin)*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 465-475.
- Medeleț et alii 2001 – Medeleț Florin, *Bozu Ovidiu, Fluture Alexandru, Berzovia, com. Berzovia, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 38.
- Medeleț et alii 2001a – Medeleț Florin, *Tănase Daniela, Gáll Ervin, X. Századi honfoglalás kori temetőrészlet Vejtén (Temes megye, Románia)*, în *AÉ* 126 (2001, 1-2), p. 99-112.
- Medeleț et alii 2002 – Medeleț Florin, *Fluture Alexandru, Bozu Ovidiu, Voișian Viorel, Berzovia, com. Berzovia, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 60.
- Medeleț et alii 2002-2003 – Medeleț Florin, *Cedică Valentin, Mare Mircea, Chiu Florentina, Rogozea Petru, Cercetările arheologice de la Herneacova-Cetate (com. Receaș, jud. Timiș). Campania 2003, v.I*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 93-96.
- Medeleț et alii 2003 – Medeleț Florin, *Fluture Alexandru, Bozu Ovidiu, Voișian Viorel, Lucescu L., Berzovia, com. Berzovia, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 53.
- Medeleț și Bugilan 1974 – Medeleț Florin, *Bugilan Ion, Câteva puncte arheologice în județul Timiș*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 81-91.
- Medeleț și Bugilan 1987 – Medeleț Florin, *Bugilan Ion, Contribuții la problema și la repertoriul movilelor de pământ din Banat*, în *Banatica* 9 (1987), p. 87-198.
- Medeleț și Cedică 2002-2003 – Medeleț Florin, *Cedică Valentin, Coiful greco-ilir de la Găvojdia (jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 97-100.
- Medeleț și Fluture 2002 – Medeleț Florin, *Fluture Alexandru, Castrul roman de la Berzovia. Istoricul cercetărilor arheologice*, în *PB* 1 (2002), p. 95-100.
- Medeleț și Petrovsky 1974 – Medeleț Florin, *Petrovsky Richard, Cercetări arheologice în castrul roman de la Berzovia (jud. Caraș-Severin)*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 133-136.
- Medeleț și Szentmiklosi 2003 – Medeleț Florin, *Szentmiklosi Alexandru, Peciu Nou, com. Peciu Nou, jud. Timiș. Punct: Bociar*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 227-228.
- Medeleț și Tănase – Medeleț Florin, *Tănase Daniela, Timișoara, jud. Timiș. Punct: Pădurea Verde – Muzeul Satului Bănățean, str. Aleea CFR nr. 1*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 256-257.
- Meșter 1995 – Meșter Mihai, *Fortificații cu șanț, val și palisadă din principalele așezări neolitice din România*, în *ActaMN* 32 (1995), p. 333-349.
- Micle 2001 – Micle Dorin, *Câteva observații privind descoperirile de „terra sigillata” în așezările rurale din Dacia de sud-vest*, în *In Memoriam Dumitru Tudor, Timișoara* (2001), p. 129-134.
- Micle 2002 – Micle Dorin, *Un posibil amfiteatru roman la Tibiscum, loc. Jupa, jud. Caraș-Severin*, în *PB* 1 (2002), p. 87-94.

- Micle 2003 – Micle Dorin, *e-Tibiscum și e-Praetorium. Valorificarea patrimoniului arheologic și cultural bănățean prin Internet*, în *PB 2* (2003), p. 127-136.
- Mihat 1993 – Mihat Lucia, *Restaurarea pieselor metalice descoperite în biserica medievală din Caransebeș*, în *Tibiscum8* (1993), p. 441-454.
- Mihăilescu 1978 – Mihăilescu Vasile, în *Studii și cercetări de Geologie, Geografie și Biologie, Reșița* (1978).
- Mitrea 1958 – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, în *DaciaNS 2* (1958), p. 493-498.
- Mitrea 1958a – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul Republicii Populare Române*, în *SCIV 9* (1958, 1), p. 150-156.
- Mitrea 1959 – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, în *DaciaNS 3* (1959), p. 603-606.
- Mitrea 1959a – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul RPR*, în *SCIV 10* (1959, 1), p. 155-158.
- Mitrea 1960 – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul RPR*, în *SCIV 11* (1960, 1), p. 189-194.
- Mitrea 1960a – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques en Roumanie*, în *DaciaNS 4* (1960), p. 587-592.
- Mitrea 1961 – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques en Roumanie*, în *DaciaNS 5* (1961), p. 583-594.
- Mitrea 1961a – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul RPR*, în *SCIV 12* (1961, 1), p. 144-154.
- Mitrea 1962 – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques en Roumanie*, în *DaciaNS 6* (1962), p. 533-542.
- Mitrea 1962a – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente de monede antice și bizantine din RPR*, în *SCIV 13* (1962, 1), p. 215-224.
- Mitrea 1963 – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente de monede antice și bizantine din RPR*, în *SCIV 14* (1963, 2), p. 466-474.
- Mitrea 1963a – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în *DaciaNS 7* (1963), p. 589-600.
- Mitrea 1964 – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine din Republica Populară Română*, în *SCIV 15* (1964, 4), p. 568-580.
- Mitrea 1964a – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în *DaciaNS 8* (1964), p. 5371-384.
- Mitrea 1965 – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în *DaciaNS 9* (1965), p. 489-502.
- Mitrea 1965a – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente de monede antice și bizantine din RS România*, în *SCIV 16* (1965, 3), p. 605-622.
- Mitrea 1966 – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în *DaciaNS 10* (1966), p. 403-413.
- Mitrea 1966a – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente de monede antice și bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV 17* (1966, 2), p. 415-428.
- Mitrea 1967 – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV 18* (1967, 1), p. 189-202.
- Mitrea 1967a – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS 11* (1967), p. 377-394.
- Mitrea 1968 – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS 12* (1968), p. 445-460.
- Mitrea 1969 – Mitrea Bucur, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire Roumaine*, în *DaciaNS 13* (1969), p. 539-551.
- Mitrea 1969a – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV 20* (1969, 1), p. 161-192.
- Mitrea 1970 – Mitrea Bucur, *Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV 21* (1970, 2), p. 331-348.

-
- Mitrea 1971 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 395-414.
- Mitrea 1971a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 22 (1971, 1), p. 115-134.
- Mitrea 1972 – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 23 (1972, 1), p. 133-148.
- Mitrea 1972a – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 359-374.
- Mitrea 1973 – *Mitrea Bucur, Découvertes de monnaies antiques et byzantines en République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 399-416.
- Mitrea 1973a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 24 (1973, 1), p. 133-152.
- Mitrea 1975 – *Mitrea Bucur, Découvertes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 19 (1975), p. 309-317.
- Mitrea 1975a – *Mitrea Bucur, Découvertes de monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 19 (1975), p. 318-326.
- Mitrea 1976 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 20 (1976), p. 287-294.
- Mitrea 1977 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 21 (1977), p. 375-382.
- Mitrea 1978 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 22 (1978), p. 363-370.
- Mitrea 1979 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 23 (1979), p. 371-376.
- Mitrea 1980 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 24 (1980), p. 371-378.
- Mitrea 1981 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 25 (1981), p. 381-390.
- Mitrea 1984 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 28 (1984), p. 183-190.
- Mitrea 1985 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 29 (1985), p. 171-174.
- Mitrea 1986 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 30 (1986), p. 191-194.
- Mitrea 1987 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 31 (1987), p. 173-178.
- Mitrea 1988 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 32 (1988), p. 215-230.
- Moga 1970 – *Moga Marius, Pagus Tibisciensis. În legătură cu teritoriul rural al Ulpiei Traiana*, în *Tibiscus* 1 (1970), p. 41-50.
- Moga 1970a – *Moga Marius, Castrul Berzobis*, în *Tibiscus* 1 (1970), p. 51-55.
- Moga 1970b – *Moga Marius, Garnizoana romană de la Tibiscum*, în *ActaMN* 7 (1970), p. 135-150.
- Moga 1972 – *Moga Marius, Noi tablete votive de la Tibiscum închinatе cavalerilor danubieni*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 39-52.
- Moga și Benea 1977 – *Moga Marius, Benea Doina, Unelte agricole romane descoperite la Tibiscum*, în *StComCar* 2 (1977), p. 321-330.
- Moga și Benea 1979 – *Moga Marius, Benea Doina, Tibiscum și războaiele marcomanice*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 133-140.
- Moga și Bochiș 2001 – *Moga Marius, Bochiș Bogdan, Ceramica Tiszapolgár de la Românești-Peștera cu Apă (com. Curtea, jud. Timiș). Săpături Marius Moga, 1948*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 83-94.
- Moga și Gudea 1975 – *Moga Marius, Gudea Nicolae, Contribuții la repertoriul arheologic al Banatului*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 129-146.

- Moga și Radu 1977 – Moga Marius, Radu Ortansa, *Contribuție la cunoașterea culturii Tisa I în lumina descoperirilor de la Hodoni (1959-1960)*, în *StComCar* 2 (1979), p. 231-239.
- Moga și Sîrbu 2002-2003 – Moga Marius, Sîrbu Mihai-Sorin, *Ceramica Coțofeni de la Românești – Peștera cu Apă (com. Curtea, jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 45-56.
- Moga et alii 1979 – Moga Marius, Medeleț Florin, Benea Doina, Petrovszky Richard, *Cercetările arheologice din castrul Tibiscum*, în *MCA* 3 (1979), p. 215-218.
- Moga V. 1972 – Moga Vasile, *Detășamentele legiunii a XIII-a Gemina în Dacia*, în *Apulum* 10 (1972), p. 151-164.
- Mogoșanu 1960 – Mogoșanu Florea, *Unele aspecte ale paleoliticului de sfârșit din țara noastră*, în *SCIV* 11 (1960, 1), p. 125-130.
- Mogoșanu 1967 – Mogoșanu Florea, *Prezența lamelelor Dufour în așezările anopaleolitice din Banat*, în *SCIV* 18 (1967, 1), p. 141-146.
- Mogoșanu 1968 – Mogoșanu Florea, *Paleoliticul superior cuarțitic din Banat*, în *SCIV* 19 (1968, 2), p. 303-312.
- Mogoșanu 1968a – Mogoșanu Florea, *Din nou despre prezența lamelelor de tip Dufour în paleoliticul superior din Banat*, în *SCIV* 19 (1968, 4), p. 643-648.
- Mogoșanu 1970 – Mogoșanu Florea, *Descoperiri paleolitice la Gornea (Porțile de Fier)*, în *SCIV* 21 (1970, 4), p. 531-538.
- Mogoșanu 1971 – Mogoșanu Florea, *Rezultatele ultimelor săpături arheologice privind paleoliticul din Peștera Hoșilor de la Băile Herculane*, în *SCIV* 22 (1971) 1, p. 3-14.
- Mogoșanu 1972 – Mogoșanu Florea, *Information générale sur le paléolithique du Banat (Sud-Ouest de la Roumanie)*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 5-28.
- Mogoșanu 1973 – Mogoșanu Florea, *Date cu privire la paleoliticul din județul Caraș-Severin*, în *Banatica* 2 (1973), p. 13-24.
- Mogoșanu 1978 – Mogoșanu Florea, *Paleoliticul din Banat. București (1978)*.
- Mogoșanu și Stratan 1966 – Mogoșanu Florea, Stratan Ion, *Noi descoperiri paleolitice în Banat*, în *SCIV* 17 (1966, 2), p. 335-344.
- Monah 1994 – Monah Felicia, *Determinări arheobotanice pentru stațiunea neolitică de la Parța (comuna Șag, jud. Timiș)*, în *ActaMN* 31 (1994), p. 81-85.
- Moravetz 2003 – Moravetz I., *The study of Phitolits at Dudeștii Vechi*, în *PB* 2 (2003), p. 27-54.
- Moravetz 2004 – Moravetz I., *Extragerea fitoliților din mostre de sol. Metodologie arheologică*, în *PB* 3 (2004), p. 37-46.
- Morintz 1972 – Morintz Sebastian, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1971)*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 335-358.
- Morintz 1973 – Morintz Sebastian, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1972)*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 361-398.
- Moroz-Pop 1979 – Moroz-Pop Maria, *Așezarea feudală timpurie de la Sacoșu Mare (jud. Timiș)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 149-158.
- Moroz-Pop 1979a – Moroz-Pop Maria, *Așezarea eneolitică de la Sacoșu Mare (raport preliminar)*, în *Banatica* 5 (1979), p. 541-546.
- Moroz-Pop 1983 – Moroz-Pop Maria, *Plastica vinciană din așezarea de la Sălbăgelu Vechi (com. Govăjdia, jud. Timiș)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 53-58.
- Moroz-Pop 1983a – Moroz-Pop Maria, *Contribuții la repertoriul arheologic al localităților din județul Timiș din paleolitic și până în Evul Mediu*, în *Banatica* 7 (1983), p. 469-490.
- Moroz-Pop 1993 – Moroz-Pop Maria, *Contribuții privind cercetarea civilizației materiale din Banat, în epoca migrațiilor*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 153-168.
- Moroz-Pop 1993a – Moroz-Pop Maria, *Așezarea prefeudală de la Jabăr-Cotun, jud. Timiș*, în *MCA* 17 (1993, 2), p. 349-354.
- Moroz-Pop 1995 – Moroz-Pop Maria, *Lugoj-„Cetatea Veche”, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1994 (1995)*, p. 52-53.
- Mureșan 2002 – Mureșan Augustin, *O brățară de bronz descoperită la Vinga, județul Arad*, în *Ziridava* 23 (2002), p. 53-55.

- Muntean 1995 – Muntean Marius, *Considerații antropologice asupra unor oase umane provenite din peștera de la Românești (jud. Timiș)*, în *Banatica* 15 (1995, 1), p. 145-148.
- Muntean 1996 – Muntean Marius, *Die antropologische Bestimmung eines der neolitischen Petrești-Kultur / Foeni Group angehörenden Skelettes aus Foeni (Kreis Timiș, Rumänien)*, în *VCRCC* (1996), p. 287-294.
- Muntean 1997 – Muntean Marius, *Considerații antropologice asupra unor oase calcinate provenite dintr-o necropolă de la Voiteni, județul Timiș, datată la sfârșitul epocii bronzului*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 27-30.
- Muntean 1997a – Muntean Marius, *Determinarea antropologică a unor schelete provenite dintr-un cimitir descoperit în comuna Satchinez, județul Timiș, datat în secolele XVII-XIX*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 159-176.
- Muntean 1998 – Muntean Marius, *Determinarea antropologică a unui craniu din perioada prefeudală (sec. VII-VIII) găsit la Sănnicolau Mare (jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 317-322.
- Muntean 1998a – Muntean Marius, *Studiul antropologic al scheletelor provenite din necropola medievală timpurie de la Simeria veche (jud. Hunedoara)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 339-372.
- Muntean 1999-2000 – Muntean Marius, *Determinarea antropologică a scheletelor provenite din necropola medievală timpurie de la Timișoara-Cioreni (sec. X d.Chr.)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 535-554.
- Muntean și Muntean 2001 – Muntean Marius, Muntean Corina, *Studiu antropologic și de ritual funerar asupra unor schelete provenite de la Sănanndrei (jud. Timiș), datate în secolele VII-VIII*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 265-280.
- Muntean și Vermeșan 1994 – Muntean Marius, Vermeșan Horațiu, *Determinarea antropologică a unui schelet din perioada neolitică, provenit de la Parța – tellul II*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 135-138.
- Munteanu 1981 – Munteanu Luminița, *Cercetări arheologice în așezarea feudală timpurie de la Mănăstirea Bodrog, jud. Arad*, în *CA* 4 (1981), p. 90-99.
- Munteanu 1982 – Munteanu Luminița, *Date arheologice referitoare la Mănăstirea Partoș, jud. Timiș*, în *CA* 5 (1982), p. 109-118.
- Munteanu 1983 – Munteanu Luminița, *Cercetări arheologice la obiectivul „La Chiliz”, com. Vărădia, jud. Caraș-Severin*, în *CA* 6 (1983), p. 231-238.
- Munteanu 2003 – Munteanu Claudiu, *Repertoriul descoperirilor monetare de tip PROVINCIA DACIA*, în *ActaTS* 2 (2003), p. 107-124.
- Müller 1965 – Müller Cornel, *Cercetări arheologice la Șmida Veche*, în *Apulum* 5 (1965), p. 533-540.
- Müller 1965a – Müller Cornel, *Sceptrul de piatră de la Colțani-Bocșa*, în *Apulum* 5 (1965), p. 541-550.
- Nemeti 1998 – Nemeti Sorin, *Cultul lui Sucellus-Dis Pater și al Nantosueltei-Proserpina în Dacia romană*, în *EN* 8 (1998), p. 95-121.
- Németh 1991 – Németh Eduard, *Römische Ausrüstungsgegenstände aus Tibiscum*, în *DaciaNS* 35 (1991), p. 205-210.
- Németh 1996 – Németh Eduard, *Jupa, Vicusul militar*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 68-69.
- Németh 1997 – Németh Eduard, *Die Romanisierung in den Auxiliartruppen aus dem Südwesten Dakiens*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 75-78.
- Németh 1997a – Németh Eduard, *Die Numeri im römischen Heer Dakiens*, în *EN* 7 (1997), p. 101-116.
- Németh 1998 – Németh Eduard, *Două antefixe romane de la Berzovia*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 227-232.
- Németh 1999-2000 – Németh Eduard, *Die südwestliche Grenze der Römischen Provinz dakien. Allgemeine Bemerkungen*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 387-392.
- Németh și Bozu 2000 – Németh Eduard, Bozu Ovidiu, *Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 112.
- Németh și Bozu 2001 – Németh Eduard, Bozu Ovidiu, *Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 267.

- Németh și Bozu 2002 – Németh Eduard, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 2001 (2002), p. 328-329.
- Németh și Bozu 2005 – Németh Eduard, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraș-Severin. Punct: **Pustă**, în CCA – campania 2004 (2005), p. 401-402.
- Nica 1996 – Nica Marin, Date noi cu privire la geneza și evoluția culturii Verbicioara, în Drobeta 7 (1996), p. 18-34.
- Nicolăescu-Plopșor 1956 – Nicolăescu-Plopșor C.S., Rezultatele principale ale cercetărilor paleolitice în ultimii patru ani în R.P.R., în SCIV 7 (1956, 1-2), p. 7-40.
- Nicolăescu-Plopșor 1959 – Nicolăescu-Plopșor C.S., Discuții pe marginea paleoliticului de sfârșit și începuturile neoliticului nostru, în SCIV 10 (1959, 2), p. 222-227.
- Nicolăescu-Plopșor et alii 1957 – Nicolăescu-Plopșor C.S., Bolomey Alexandra, Comșa Eugen, Păunescu Alexandru, Șantierul arheologic Băile Herculane, în MCA 3 (1957), p. 51-60.
- Nicolăescu-Plopșor și Comșa 1957 – Nicolăescu-Plopșor C.S., Comșa Eugen, Microlitele de la Băile Herculane, în SCIV 8 (1957, 1-4), p. 17-26.
- Nicolăescu-Plopșor și Păunescu 1961 – Nicolăescu-Plopșor C.S., Păunescu Alexandru, Azilianul de la Băile Herculane în lumina noilor cercetări, în SCIV 12 (1961, 2), p. 203-213.
- Nicolăescu-Plopșor și Stratan 1960 – Nicolăescu-Plopșor C.S., Stratan Ioan, Săpăturile de la Tincova, în MCA 7 (1960), p. 29-32.
- Nicolăescu-Plopșor et alii 1965 – Nicolăescu-Plopșor C.S., Cercetările arheologice de la Cazane, în SCIV 16 (1965, 2), p. 407-411.
- Nițu 1974 – Nițu Anton, Venus de la Sânpetru German, în Ziridava 3-4 (1974), p. 24-36.
- Olariu și Cădariu 1977 – Olariu Martin, Cădariu Ștefan, Peșteri cu urme de locuire de pe Valea Nerei (Sectorul Chei), în Banatica 4 (1977), p. 9-18.
- Olteanu 1974 – Olteanu Ștefan, Cuptoare de ars piatra de var de la Svinița (jud. Mehedinți) din secolele III-IV e.n., în Drobeta (1974), p. 179-186.
- Oprinescu 1981 – Oprinescu Adriana, Răspândirea culturii Tiszapolgár-Românești în Banat, în Banatica 6 (1981), p. 43-50.
- Oprinescu 1990 – Oprinescu Adriana, Depozitul de bronzuri de la Pojejena (județul Caraș-Severin), în Banatica 10 (1990), p. 81-88.
- Oprinescu 1993 – Oprinescu Adriana, Die menschen- und tiergestaltige Plastik der äneolithischen Siedlung von Cuptoare „Sfogea”, în Banatica 12 (1993), p. 25-52.
- Oprinescu 1995 – Oprinescu Adriana, Un topor de cupru aparținând culturii Sălcuța, în Banatica 13 (1995, 1), p. 138-144.
- Oprinescu 1995a – Oprinescu Adriana, Cuptoare, Sfogea, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 1994 (1995), p.27.
- Oprinescu 1995b – Oprinescu Adriana, Uberlagerungen im Äneolithischen Banat, în Kulturraum Mittlere und Untere Donau. Traditionen und Perspektiven des Zusammenlebens, Reșița (1995) p. 57-64.
- Oprinescu 1996 – Oprinescu Adriana, Bocșa Română, jud. Caraș-Severin, în SAC – I (1996), p. 14.
- Oprinescu et alii 1996 – Oprinescu Adriana, Lazarovici Gheorghe, Muntean Ioan, Slatina Timiș, Gura Ilovei, jud. Caraș-Severin, în SAC – I (1996), p. 104.
- Oprinescu și Bozu 1996 – Oprinescu Adriana, Bozu Ovidiu, Moldova Nouă, **Hunca**, jud. Caraș-Severin, în SAC – I (1996), p. 76-77.
- Oța 1995-1996 – Oța Silviu Ioan, Câteva considerații în legătură cu evoluția cronologică a necropolelor din secolele X-XV din Banatul sudic, în StIB 15-16 (1995-1996), p. 61-70.
- Oța 1998 – Oța Silviu Ioan, Mormintele bogomile din sudul Banatului (secolele XII-XV), în AM 2 (1998), p. 113-124.
- Oța 2000 – Oța Silviu Ioan, Câteva considerații în legătură cu necropolele medievale rurale din sudul Banatului (sec. XII-XIV), în Banatica 15 (2000, 1), p. 161-176.
- Oța 2002-2003 – Oța Silviu Ioan, Domenii ale pecenegilor și cumanilor în Banatul istoric, în StIB 26-27, p. 219-242.
- Oța 2004 – Oța Silviu Ioan, Populații nomade de stepă din Banat (secolele XI-XIV) I. Pecenegii și cumanii, în Prinos lui Petre Diaconu la 80 de ani, Brăila (2004), p. 489-520.

- Oța L. 2000 – *Oța Lucia, Necropolele din Moesia inferior în secolele I-III p.Chr.*, în *Apulum* 37 (2000, 1), p. 279-292.
- Panaît 1974 – *Panaît Ion Panaît, Un plan al fortificațiilor de la Orșova din secolul al XVIII-lea*, în *Drobeta* (1974), p. 215-221.
- Pascu și Țeicu 1996 – *Pascu Ștefan, Țeicu Dumitru, Mehadia, Șanțul Mic, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 70.
- Pădureanu 1973 – *Pădureanu Eugen, Noi descoperiri neolitice și din epoca bronzului în județul Arad*, în *Banatica* 2 (1973), p. 395-402.
- Pădureanu 1979 – *Pădureanu Eugen, Descoperiri arheologice în hotarul comunei Vladimirescu*, în *Ziridava* 11 (1979), p. 145-180.
- Pădureanu 1982 – *Pădureanu Eugen, Noi descoperiri eneolitice în județul Arad*, în *Ziridava* 14 (1982), p. 35-48.
- Pădureanu 1985 – *Pădureanu Eugen, Contribuții la repertoriul arheologic de pe valea Mureșului inferior și a Crișului Alb*, în *Crisia* 15 (1985), p. 27-54.
- Pădureanu 1987 – *Pădureanu Eugen, Noi fortificații pe teritoriul județului Arad*, în *Ziridava* 15-16 (1987), p. 29-36.
- Pădureanu 1987-1988 – *Pădureanu Eugen, Noi așezări de epoca bronzului din județul Arad*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 507-528.
- Pădureanu 1988 – *Pădureanu Eugen, Preliminariile epocii bronzului și epoca bronzului în județul Arad*, în *ST* 6 (1988), p. 38-39.
- Pădureanu 1988a – *Pădureanu Eugen, Așezări de sec. III-IV pe cursul inferior al Mureșului*, în *Crisia* 18 (1988), p. 381-406.
- Pădureanu 1989 – *Pădureanu Eugen*, în *ST* 7 (1989), p.
- Pădureanu 1990 – *Pădureanu Eugen, Noi descoperiri hallstattiene pe teritoriul județului Arad*, în *ST* 8 (1990), p. 141-142.
- Pădureanu 1993 – *Pădureanu Eugen, Noi descoperiri hallstattiene pe teritoriul județului Arad*, în *Ziridava* 18 (1993), p. 21-34.
- Pădureanu 2002 – *Pădureanu Eugen, Contribuții la repertoriul arheologic al județului Arad*, în *Ziridava* 23 (2002), p. 63-74.
- Pădureanu 2002-2003 – *Pădureanu Eugen, Două accesorii vestimentare descoperite în zona Mureșului*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 101-108.
- Păunescu 1970 – *Păunescu Alexandru, Evoluția uneltelor și armelor de piatră cioplită descoperite pe teritoriul României. În: BA* 15 (1970).
- Păunescu 1970a – *Păunescu Alexandru, Epipaleoliticul de la Cuina Turcului-Dubova*, în *SCIV* 21 (1970, 1), p. 3-48.
- Păunescu 1979 – *Păunescu Alexandru, Cercetările arheologice de la Cuina Turcului-Dubova (jud. Mehedinți)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 11-56.
- Păunescu 2001 – *Păunescu Alexandru, Paleoliticul și Mezoliticul din spațiul transilvan. București* (2001).
- Petac 1996-1997 – *Petac Emanuel, Observații privind tezaurul de la Timișoara*, în *BSNR* 90-91 (1996-1997), p. 81-83.
- Petac 1998-2003 – *Petac Emanuel, Tezaurul monetar imperial roman descoperit la Bocșa, jud. Caraș-Severin*, în *BSNR* 92-97 (1998-2003), p. 111-122.
- Petculescu 1982 – *Petculescu Liviu, Obrăzare de coifuri romane din Dacia*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 291-300.
- Petculescu 1983 – *Petculescu Liviu, Prinzătoare de teacă romane din Dacia*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 451-466.
- Petolescu 1983 – *Petolescu Constantin C., Un fragment de diplome militare de Tibiscum*, în *DaciaNS* 27 (1983), p. 193-194.
- Petrescu 1985-1986 – *Petrescu Sorin Marius, Piese de armament descoperite în castrul de la Tibiscum (I)*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 521-526.
- Petrescu 1986 – *Petrescu Sorin Marius, Descoperirile de epoca bronzului de la Ictar Budinț (com. Topolovățul Mare, jud. Timiș)*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 211-217.
- Petrescu 1988 – *Petrescu Sorin Marius, Ceramica din așezarea din epoca bronzului de la Ciuta (com. Obreja, jud. Caraș-Severin)*, în *Tibiscum* 7 (1988), p. 135-152.
- Petrescu 1993 – *Petrescu Sorin Marius, Cercetări de arheologie speologică în Valea Cernei (II)*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 5-26.

- Petrescu 1995 – *Petrescu Sorin Marius, Așezarea din epoca bronzului de la Ciuta (com. Obreja, jud. Caraș-Severin, în ActaMN 32 (1995, 1), p. 589-617.*
- Petrescu 1997 – *Petrescu Sorin Marius, Descoperirile aparținând epocii fierului în peșterile din Munții Aninei, în AnB(SN) 5 (1997), p. 31-46.*
- Petrescu 1999-2000 – *Petrescu Sorin Marius, Cercetări arheologice în Valea Cernei (IV), în Sargetia 28-29 (1999-2000, 1), p. 129-148.*
- Petrescu 2000 – *Petrescu Sorin Marius, Un mormânt de incinerare din Epoca Bronzului descoperit la Balta Sărată (Caransebeș, jud. Caraș-Severin), în Tibiscum 10 (2000), p. 255-262.*
- Petrescu 2000a – *Petrescu Sorin Marius, Locuirea umană a peșterilor din Banat până în epoca romană. În: BHAB 27, Timișoara (2000).*
- Petrescu 2001 – *Petrescu Sorin Marius, Bogâltin, com. Cornereva, jud. Caraș-Severin, în CCA (2001), p. 41.*
- Petrescu 2001a – *Petrescu Sorin Marius, Iaz, com. Obreja, jud. Caraș-Severin, în CCA (2001), p. 103.*
- Petrescu 2003 – *Petrescu Sorin Marius, Cercetări arheologice la Caransebeș-Sat Bătrân, în Banatica 16 (2003, 1), p. 287-294.*
- Petrescu 2003a – *Petrescu Sorin Marius, O statueta a zeului Osiris la Tibiscum, în Banatica 16 (2003), p. 301-304.*
- Petrescu 2003b – *Petrescu Sorin Marius, Câteva ocupații ale comunităților din peșterile din Banat, în PB 2 (2003), p. 109-126.*
- Petrescu 2004 – *Petrescu Sorin Marius, Locuirea umană a peșterilor din Banat din epoca romană până în sec. XXI. Cluj-Napoca (2004).*
- Petrescu și Cedică 2002 – *Petrescu Sorin Marius, Cedică Valentin, Iaz, punct Șușara, com. Obreja, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 2001 (2002), p. 156-157.*
- Petrescu și Cedică 2004 – *Petrescu Sorin Marius, Cedică Valentin, Mormintele de incinerare din epoca fierului de la Iaz-„Șușara-Rovină” (com. Obreja, jud. Caraș-Severin), în PB 3 (2004), p. 63-76.*
- Petrescu și Rogozea 1990 – *Petrescu Sorin Marius, Rogozea Petru, Tibiscum – principia castrului mare de piatră (I), în Banatica 10 (1990), p. 126-136.*
- Petrescu și Popescu 1990 – *Petrescu Sorin Marius, Popescu Octavian, Cercetări de arheologie speologică în Valea Cernei (I), în Banatica 10 (1990), p. 59-80.*
- Petrescu și Popescu 2000 – *Petrescu Sorin Marius, Popescu Octavian, Piese metalice descoperite în peșteri din Valea Carașului (județul Caraș-Severin), în Banatica 15 (2000, 1), p. 207-216.*
- Petrescu-Dîmbovița 1977 – *Petrescu-Dîmbovița Mircea, Depozitele de bronzuri din România. București (1977).*
- Petrescu-Dîmbovița și Vulpe 2001 – *Petrescu-Dîmbovița Mircea, Vulpe Alexandru (coord.), Istoria Românilor. București (2001, I).*
- Petrovsky 1973 – *Petrovsky Richard, Contribuții la repertoriul arheologic al localităților județului Caraș-Severin, din paleolitic până în secolul al V-lea î.e.n. (partea I), în Banatica 2 (1973), p. 385-394.*
- Petrovsky 1975 – *Petrovsky Richard, Contribuții la repertoriul arheologic al localităților județului Caraș-Severin, din paleolitic până în secolul al V-lea î.e.n. (partea II), în Banatica 3 (1975), p. 365-378.*
- Petrovsky 1977 – *Petrovsky Richard, Contribuții la repertoriul arheologic al localităților județului Caraș-Severin, din paleolitic până în secolul al V-lea î.e.n. (partea III), în Banatica 4 (1977), p. 437-462.*
- Petrovsky 1979 – *Petrovsky Richard, Tipuri de morminte romane în zona Caransebeșului, în Banatica 5 (1979), p. 201-214.*
- Petrovsky 1979a – *Petrovsky Richard, Peșteri din județul Caraș-Severin – cercetări arheologice (I), în StComCar3 (1979), p. 229-262.*
- Petrovsky 1979b – *Petrovsky Richard, Sondajul arheologic de la Iaz (com. Obreja, jud. Caraș-Severin), în Tibiscus 5 (1979), p. 67-96.*
- Petrovsky et alii 1981 – *Petrovsky Richard, Popescu Octavian, Rogozea Petru, Peșteri din județul Caraș-Severin, cercetări arheologice, în Banatica 6 (1981), p. 429-462.*
- Petrovsky și Petrovsky – *Petrovsky Maria, Petrovsky Richard, O construcție romană descoperită la*

- 1977 – *Caransebeș*, în *StComCar* 2 (1977), p. 311-320.
- Petrovsky și Cădăriu 1979 – *Petrovsky Richard, Cădăriu Ștefan, Așezări ale culturii Coțofeni în județul Caraș-Severin*, în *Banatica* 5 (1979), p. 35-70.
- Petrovsky și Gumă 1979 – *Petrovsky Richard, Gumă Marian, Un nou grup cultural al epocii bronzului în sud-vestul României – Descoperirile de tip **Balta Sărată***, în *StComCar* (1979), p. 53-110.
- Petrovsky și Russu 1975 – *Petrovsky Richard, Russu Ion I., O diplomă militară din Tibiscum*, în *Banatica* 3 (1975), p. 61-74.
- M. Petrovsky și Wollmann 1979 – *Petrovsky Maria, Wollmann Volker, Materiale epigrafice descoperite la Tibiscum*, în *StComCar* (1979), p. 253-264.
- Petru et alii 2001 – *Petru Lucian, Hurduzeu Nicolae, Timoc Călin, Fortificații romane în Banat (I). Cornuțel*, în *BCSS* 7 (2001), p. 113-116.
- Pinca 1999-2001 – *Pinca Radu, Spade medievale din colecția Muzeului de Istorie și Etnografie din Lugoj*, în *StIB* 23-25 (199-2001), p. 223-226.
- Pinca 2001 – *Pinca Radu, Cahle medievale din colecția Muzeului de Istorie și Etnografie din Lugoj*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 329-360.
- Pinca 2002-2003 – *Pinca Radu, Pintenii medievali și piese de harnașament din colecțiile Muzeului din Lugoj*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 267-284.
- Pinca 2003 – *Pinca Radu, Capete de buzdugan din colecția Muzeului din Lugoj*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 333-338.
- Pinter 1986 – *Pinter Zeno Karl, Considerații privind o spadă medievală din Valea Bistrei (jud. Caraș-Severin)*, în *SCIVA* 37 (1986, 2), p. 184-188.
- Pinter 1987 – *Pinter Zeno Karl, Spadele medievale din colecția Muzeului județean de etnografie și istorie locală din Caransebeș (tipologie – corespondențe în arta figurativă)*, în *Banatica* 9 (1987), p. 363-370.
- Pinter 1989 – *Pinter Zeno Karl, O spadă medievală de la Jupa-Balastieră*, în *SCIVA* 40 (1989, 4), p. 385-388.
- Pinter 1998 – *Pinter Zeno Karl, Spade medievale din colecția Muzeului Banatului din Timișoara (sec. X-XIV)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 373-380.
- Pinter 1999 – *Pinter Zeno Karl, Spada și sabia medievală în Transilvania și Banat (secolele IX-XIV). Reșița* (1999).
- Pinter și Țeicu 1995 – *Pinter Zeno Karl, Țeicu Dumitru, Spada medievală de la Bucova*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 251-262.
- Pintilie 1999-2000 – *Pintilie Mariana, Mithraea în Dacia*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 231-244.
- Pippidi 1958 – *Pippidi Dumitru M., Les études classique en Roumanie 1946-1957*, în *DaciaNS* 2 (1958), p. 499-511.
- Pippidi și Dumitrescu 1957 – *Pippidi Dumitru M., Dumitrescu Vladimir, Săpăturile arheologice din R.P. Română în anul 1956*, în *SCIV* 8 (1957, 1-4), p. 353-358.
- Piso 1996 – *Piso Ioan, Un graffite sur une brique de Teregova*, în *EN* 6 (1996), p. 201-204.
- Piso et alii 2002 – *Piso Ioan, Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Teregova, com. Teregova, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 316-317.
- Piso et alii 2003 – *Piso Ioan, Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Teregova, com. Teregova, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2002 (2003)*, p. 325-327.
- Piso et alii 2005 – *Piso Ioan, Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Teregova, com. Teregova, jud. Caraș-Severin. Punct: La Hideg (La Luncă)*, în *CCA – campania 2004 (2005)*, p. 386-388.
- Piso și Benea 1999 – *Piso Ioan, Benea Doina, Epigraphica Tibiscensa*, în *ActaMN* 36 (1999, 1), p. 91-108.
- Piso și Rogozea 1985 – *Piso Ioan, Rogozea Petru, Ein Apolloheiligtum in der Nähe von Tibiscum*, în *ZPE* 58 (1985), p. 211-218.
- Pop 1972 – *Pop Constantin, Reprezentări din Dacia dedicate lui Liber Pater și acoliților săi*, în *Apulum* 10 (1972), p. 173-182.
- Pop 1978 – *Pop Constantin, Statui imperiale de bronz în Dacia romană*, în *ActaMN* 15 (1972), p. 135-165.
- Pop 1997 – *Pop Constantin, Existau serii toreutice în antichitatea romană ?*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 591-595.

- Pop 2003 – *Pop Constantin, Viața spirituală în mediul rural din Dacia Superioară (II), în Tibiscum 11 (2003), p. 263-266.*
- Pop 2004 – *Pop Constantin, Viața spirituală în mediul rural din Dacia Superioară (I), în Apulum 41 (2004), p. 309-320.*
- Pop et alii 1982 – *Pop Constantin, Bona Petru, Petrovszky Richard, Bronzuri figurate în Dacia romană: un tip iconografic inedit, în ActaMN 19 (1982), p. 307-310.*
- Pop și Benea 1981 – *Pop Constantin, Benea Doina, Un bronz roman de la Tibiscum, în ActaMN 18 (1981), p. 461-463.*
- Pop și Bozu 1981 – *Pop Constantin, Bozu Ovidiu, O interesantă piesă romană descoperită la Pojejena, în ActaMN 18 (1981), p. 465-467.*
- Pop și Uzum 1981 – *Pop Constantin, Uzum Ilie, Un bronz roman de la Gornea-Zomonite, în Banatica 6 (1981), p. 137-140.*
- Popa 1979 – *Popa Alexandru, Trei statuete de metal, din Dacia romană, în Tibiscus 5 (1979), p. 127-132.*
- Popa et alii 1996 – *Popa Radu, Căpățână Dan, Rădulescu Alexandru, Tomoni Dumitru, Făget, jud. Timiș, în SAC (1996), p. 47.*
- Popa C. 2003 – *Popa Casian, Presupuse basilici paleocreștine din Dacia romană, în Sargetia 31 (2003), p. 269-288.*
- Popescu D. 1956 – *Popescu Dorin, Cercetări arheologice în Transilvania (I-IV), în MCA 2 (1956), p. 41-250.*
- Popescu D. 1957 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1956, în DaciaNS 1 (1957), p. 337-346.*
- Popescu D. 1958 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1957, în DaciaNS 2 (1978), p. 479-492.*
- Popescu D. 1958a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice în Republica Populară Română în anul 1957, în SCIV 9 (1958, 1), p. 141-149.*
- Popescu D. 1959 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1958, în DaciaNS 3 (1959), p. 587-602.*
- Popescu D. 1959a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice în Republica Populară Română în anul 1958, în SCIV 10 (1959, 1), p. 145-154.*
- Popescu D. 1960 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1959, în DaciaNS 4 (1960), p. 577-586.*
- Popescu D. 1960a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din RPR în anul 1959, în SCIV 11 (1960, 1), p. 182-188.*
- Popescu D. 1961 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1960, în DaciaNS 5 (1961), p. 567-582.*
- Popescu D. 1961a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din RPR în anul 1960, în SCIV 12 (1961, 1), p. 133-143.*
- Popescu D. 1962 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1961, în DaciaNS 6 (1962), p. 515-532.*
- Popescu D. 1962a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din RPR în anul 1961, în SCIV 13 (1962, 1), p. 201-214.*
- Popescu D. 1963 – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din RPR în anul 1962, în SCIV 14 (1963, 2), p. 451-465.*
- Popescu D. 1963a – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1962, în DaciaNS 7 (1963), p. 569-588.*
- Popescu D. 1964 – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din Republica Populară Română în anul 1963, în SCIV 15 (1964, 4), p. 551-568.*
- Popescu D. 1964a – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1963, în DaciaNS 8 (1964), p. 385-404.*
- Popescu D. 1965 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1964, în DaciaNS 9 (1965), p. 469-488.*
- Popescu D. 1965a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1964, în SCIV 16 (1965, 3), p. 587-604.*
- Popescu D. 1965b – *Popescu Dorin, Asupra începuturilor epocii bronzului în România (partea I), în SCIV 16 (1965, 1), p. 129-148.*

- Popescu D. 1966 – Popescu Dorin, *Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1965*, în *DaciaNS* 10 (1966), p. 383-402.
- Popescu D. 1966a – Popescu Dorin, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1965*, în *SCIV* 17 (1966, 4), p. 709-726.
- Popescu D. 1966b – Popescu Dorin, *Asupra începuturilor epocii bronzului în România (partea a IV-a)*, în *SCIV* 17 (1966, 1), p. 157-170.
- Popescu D. 1966c – Popescu Dorin, *Asupra începuturilor epocii bronzului în România (partea a V-a)*, în *SCIV* 17 (1966, 3), p. 557-570.
- Popescu D. 1967 – Popescu Dorin, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1966*, în *SCIVA* 18 (1967, 3), p. 521-538.
- Popescu D. 1967a – Popescu Dorin, *Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1966*, în *DaciaNS* 11 (1967), p. 357-376.
- Popescu D. 1968 – Popescu Dorin, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1967*, în *SCIVA* 19 (1968, 4), p. 677-698.
- Popescu D. 1968a – Popescu Dorin, *Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1966*, în *DaciaNS* 12 (1968), p. 421-444.
- Popescu D. 1969 – Popescu Dorin, *Les fouilles archéologiques de 1968 dans la République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 13 (1969), p. 507-537.
- Popescu D. 1969a – Popescu Dorin, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1968*, în *SCIVA* 20 (1969, 3), p. 471-502.
- Popescu D. 1970 – Popescu Dorin, *Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1969*, în *SCIVA* 21 (1970, 3), p. 493-522.
- Popescu D. 1970a – Popescu Dorin, *Les fouilles archéologiques de 1969 dans la République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 14 (1970), p. 431-464.
- Popescu D. 1975 – Popescu Dorin, *Tezaurile de aur de la Sacoșu Mare și Căuș, în Tibiscus* 4 (1975), p. 41-74.
- Popescu 1988 – Popescu Octavian, *Piese de bronz dintr-un tumul din zona Iaz-Dâmb, județul Caraș-Severin*, în *Tibiscum* 7 (1988), p. 275-276.
- Pribac 1995-1996 – Pribac Sorin, *Observații cu privire la monumentele dolicheniene din Dacia romană*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 205-214.
- Pribac 1999-2001 – Pribac Sorin, *Turibula Tibiscenses*, în *StIB* 23-25 (1999-2001), p. 203-212.
- Protase 1967 – Protase Dumitru, *Legiunea III Flavia la nordul Dunării și apartenența Banatului și Olteniei de vest la Provincia Dacia*, în *ActaMN* 4 (1967), p. 47-72.
- Protase 1975 – Protase Dumitru, *Castrul roman de la Surducu Mare (jud. Caraș-Severin)*, în *Banatica* 3 (1975), p. 345-348.
- Protase 1975a – Protase Dumitru, *Villa rustica de la Dalboșeț (jud. Caraș-Severin)*, în *Banatica* 3 (1975), p. 349-358.
- Protase 2001 – Protase Dumitru, *Villa Rustica de la Dalboșeț (județul Caraș-Severin)*, în *Studia Archaeologica et Historica. Nicolao Gudea Dicata*, Zalău (2001), p. 237-249.
- Protase 2001a – Protase Dumitru, *Geneza orașelor în Dacia romană*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timișoara (2001), p. 71-80.
- Protase et alii 2001 – Protase Dumitru, *Benea Doina, Crânguș Maria, Hurduzeu N., Dalboșeț, com. Dalboșeț, jud. Caraș-Severin*, în *CCA* (2001), p. 77-78.
- Protase et alii 2002 – Protase Dumitru, *Crânguș Maria, Benea Doina, Ștefănescu At., Dalboșeț, com. Dalboșeț, jud. Caraș-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 118-119.
- Protase și Petculescu 1975 – Protase Dumitru, *Petculescu Liviu, Coiful roman de la Berzovia*, în *Banatica* 3 (1975), p. 85-90.
- Radu 1970 – Radu Ortansa, *Asupra unui mormânt de incinerare de la Cruceni*, în *Tibiscus* 1 (1970), p. 19-23.
- Radu 1972 – Radu Ortansa, *Cultura „Vatina” în așezarea de epoca bronzului de la Cornești, jud. Timiș*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 35-38.
- Radu 1972a – Radu Ortansa, *Descoperiri întâmplătoare de la Ciacova, jud. Timiș*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 61-64.
- Radu 1972b – Radu Ortansa, *Contribuții la cunoașterea culturii Vatina*, în *SCIV* 23 (1972,

- 2), p. 271-284.
- Radu 1973 – Radu Ortansa, *Mormântul sarmatic de la Pădurea Verde, Timișoara, jud. Timiș* (1969), în *MCA* 10 (1973), p. 147-150.
- Radu 1973a – Radu Ortansa, *Cu privire la necropola de la Cruceni (jud. Timiș)*, în *SCIV* 24 (1973, 3), p. 503-520.
- Radu 1979 – Radu Ortansa, *Plastica neolitică de la Chișoda-Veche și câteva probleme ale neoliticului din nordul Banatului*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 67-76.
- Radu et alii 1972 – Radu Ortansa, Resch Friedrich Eugen, Germann Carol, *Plastica antropomorvă și zoomorvă de cultură Turdaș-Vinča de la Parța (com. Șag, jud. Timiș)*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 65-70.
- Radu 2002 – Radu Oprinescu Adriana, *Cultura Sălcuța în Banat. Reșița* (2002).
- Radu 2002a – Radu Oprinescu Adriana, *Petroșnița, Bucosnița, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 2001* (2002), p. 231-232.
- Radu 2002b – Radu Oprinescu Adriana, *Slatina Timiș, Gura Ilovei, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 2001* (2002), p. 293-294.
- Radu 2003 – Radu Oprinescu Adriana, *Câteva considerații asupra datărilor C¹⁴ și a condițiilor climatice referitoare la complexul cultural Bubanj-Sălcuța-Krivodol*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 153-170.
- Radu 2005 – Radu Oprinescu Adriana, *Slatina Timiș, com. Slatina Timiș, jud. Caraș-Severin. Punct: Șăs*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 350.
- Radu și Țeicu 2003 – Radu Oprinescu Adriana, Țeicu Dumitru, *Berliște, com. Berliște, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 2002* (2003), p. 53.
- Radu și Țeicu 2003a – Radu Oprinescu Adriana, Țeicu Dumitru, *Iam, com. Berliște, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 2002* (2003), p. 145-146.
- Radu și Țeicu 2003b – Radu Oprinescu Adriana, Țeicu Dumitru, *Nicolinț, com. Giuchici, jud. Caraș-Severin, în CCA – campania 2002* (2003), p. 212-213.
- Radu și Țeicu 2003c – Radu Oprinescu Adriana, Țeicu Dumitru, *Săpături arheologice de salvare în raza satului Nicolinț*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 309-322.
- Rădulescu 1979 – Rădulescu Adrian, *Mărturii istorice în Piața Operei din Timișoara*, în *MCA* 3 (1979), p. 405-408.
- Rădulescu 1980 – Rădulescu Adrian, *Cercetările de la Satchinez, jud. Timiș*, în *MCA* 14 (1980), p. 524-529.
- Rădulescu 1980a – Rădulescu Adrian, *Cercetările de la Mănăștiur, jud. Timiș*, în *MCA* 14 (1980), p. 579-587.
- Rădulescu 1994 – Rădulescu Adrian, *Gătaia-Valea Begului (așezarea I-a), jud. Timiș*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 25.
- Rădulescu 1995-1996 – Rădulescu Adrian, *Mănăștiurul de Bega (jud. Timiș) – date preliminare (sec. XIV-XVII)*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 71-88.
- Rădulescu 1996 – Rădulescu Adrian, *Gătaia-Valea Begului, jud. Timiș*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 45.
- Rădulescu 1999-2001 – Rădulescu Adrian, *Cercetări arheologice medievale din Banatul de câmpie; scurt istoric*, în *StIB* 23-24-25 (1999-2001), p. 45-86.
- Răileanu și Gog 1983 – Răileanu Constantin, Gog Octavian, *Contribuții la problema continuității în vestul Banatului. Studiu preliminar topoarheologic și numismatic la Teremia Mare*, în *Banatica* 7 (1983), p. 491-508.
- Răuț et alii 1977 – Răuț Octavian, Bozu Ovidiu, Petrovszky Richard, *Drumurile romane în Banat*, în *Banatica* 4 (1977), p. 161-168.
- Răuț și Bozu 1979 – Răuț Octavian, Bozu Ovidiu, *Armata romană în Banat (I) (Unitățile auxiliare)*, în *StComCar* (1979), p. 195-218.
- Regep 2001 – Regep Simona-Vlascici, *Noi descoperiri de opaițe de tip Firmalampen la Tibiscum*, în *In Memoriam Dumitru Tudor, Timișoara* (2001), p. 81-90.
- Regep 2002 – Regep Simona-Vlascici, *Opaițele de fier din Dacia romană*, în *Apulum* 39 (2002), p. 265-272.
- Regep 2002-2003 – Regep Simona-Vlascici, *A fragment of Roman funerary stelae from Cenad (Timiș County)*, în *StIB* 22-23 (2002-2003), p. 195-198.
- Regep 2002-2003a – Regep Simona-Vlascici, *O nouă lucerna descoperită la Tibiscum*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 163-166.

- Regep și Timoc 1999-2000 – *Regep Simona-Vlasici, Timoc Călin, Despre vasele de cult din piatră descoperite în Dacia romană, în Sargetia 28-29 (1999-2000, 1), p. 221-230.*
- Resch 1991 – *Resch Friedrich Eugen, Typologische Studie kultischer Geschichtsdeckel aus der jungsteinzeitlich Siedlung von Parța I, în Banatica 11 (1991), p. 185-192.*
- Resch 1996 – *Resch Friedrich Eugen, Typologische Studie kultischer Geschichtsdeckel aus der jungsteinzeitlich Siedlung von Parța I, în ActaMN 33 (1996, 1), p. 11-18.*
- Resch 1996a – *Resch Friedrich Eugen, Untersuchungen am linken Temeschufer in der jungsteinzeitlich Siedlung von Parța I, în ActaMN 33 (1996, 1), p. 249-266.*
- Resch și Germann 1995 – *Resch Friedrich Eugen, Germann Karol, Schmuck aus Spondylus – Muscheln von Parța, în ActaMN 32 (1995, 1), p. 351-358.*
- Ridiche 2000 – *Ridiche Florin, Noi date privind cunoașterea culturii Verbicioara (partea a I-a), în Oltenia 12 (2000), p. 41-73.*
- Ridiche 2001 – *Ridiche Florin, Noi date privind cunoașterea culturii Verbicioara (partea a II-a), în Oltenia 13 (2001), p. 33-63.*
- Rogozea 1983 – *Rogozea Petru, Câteva descoperiri hallstattiene recente din Banat, în Banatica 7 (1983), p. 139-150.*
- Rogozea 1986 – *Rogozea Petru, Peșteri din județul Caraș-Severin – cercetări arheologice (III), în Tibiscum 6 (1986), p. 198-208.*
- Rogozea 1987 – *Rogozea Petru, Cercetări arheologice în endocarstul din sud-vestul României, în Banatica 9 (1987), p. 347—362.*
- Rogozea 1988 – *Rogozea Petru, Ceramica dacică din așezarea romană de la Tibiscum (I), în Tibiscum 7 (1988), p. 165-180.*
- Rogozea 1990 – *Rogozea Petru, Unelte romane de la Tibiscum, în Banatica 10 (1990), p. 137-146.*
- Rogozea 1992 – *Rogozea Petru, Elemente inedite din plastica grupului cultural Balta Sărată, în ThD 13 (1992, 1-2), p. 49-52.*
- Rogozea 1994 – *Rogozea Petru, Cronologia grupului cultural Balta Sărată, în AnB(SN) 3 (1994), p. 179-191.*
- Rogozea 1994a – *Rogozea Petru, New archaeological finds in the cave from Românești; Timiș county, în The Early Hallstatt period (1200-700 B.C.), în South-Eastern Europe, BMA 1 (1994), p. 155-166.*
- Rogozea 1995 – *Rogozea Petru, Cercetările arheologice din anul 1994 de la Sacu, jud. Caraș-Severin, în CANT 1 (1995), p. 189-198.*
- Rogozea 1995a – *Rogozea Petru, Balta Sărată cultural groups ceramics. Ceramic artifacts decoration and shapes typology, în ThD 16 (1995, 1-2), p. 81-86.*
- Rogozea 1996 – *Rogozea Petru, Ciuta, Grajduri CAP, com. Obreja, jud. Caraș-Severin, în SAC – I (1996), p. 34.*
- Rogozea 1996a – *Rogozea Petru, Var, La Dos, jud. Caraș-Severin, în SAC – I (1996), p. 121.*
- Rogozea 1997 – *Rogozea Petru, Scurte considerații despre inelele de buclă („Lockenring-uri”) din Banat, în AnB(SN) 5 (1997), p. 11-20.*
- Rogozea 1998 – *Rogozea Petru, Repertoriul localităților cu descoperiri aparținând grupului cultural Balta Sărată, în AnB(SN) 6 (1998), p. 183-196.*
- Rogozea și Bona 1996 – *Rogozea Petru, Bona Petru, Iaz, Sat bătrân mare, com. Obreja, jud. Caraș-Severin, în SAC – I (1996), p. 61.*
- Rogozea și Cedică 1996 – *Rogozea Petru, Cedică Valentin, Sacu, Țărinioara-Pelcea, jud. Caraș-Severin, în SAC – I (1996), p. 98-99.*
- Rogozea și Cedică 1996 – *Rogozea Petru, Cedică Valentin, Cercetările arheologice de la Sacu (jud. Caraș-Severin), din anii 1995-1996, în CANT 2 (1997), p. 54-62.*
- Rogozea și Pinca 2002-2003 – *Rogozea Petru, Pinca Răzvan, O așezare din epoca bronzului de la Lugoj, în AnB(SN) 10-11 (2002-2003, 1), p. 73-80.*
- Rogozea și Sfetcu 1999-2000 – *Rogozea Petru, Sfetcu Octavian, Descoperiri arheologice din epoca bronzului la Silagiu (or. Buziaș, jud. Timiș), în AnB(SN) 7-8 (1999-2000), p. 253-260.*

- Roman 1971 – Roman Petre Ion, *Strukturänderungen des Endäneolithikums im Donau-Karpaten-Raum*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 31-170.
- Roman 1973 – Roman Petre Ion, *Modificări structurale ale culturilor eneoliticului final din regiunea carpato-danubiană*, în *Banatica* 2 (1973), p. 57-78.
- Roman 1976 – Roman Petre Ion, *Cultura Coțofeni*. În *BA* 26 (1976).
- Roman 1976a – Roman Petre Ion, *Materiale aparținând perioadei de tranziție de la eneolitic spre epoca bronzului*, în *colecțiile Muzeului județean Arad*, în *Ziridava* 6 (1976), p. 31-40.
- Roman 1977 – Roman Petre Ion, *Noțiunea de „Cultură Kostolac”*, în *SCIIVA* 28 (1977, 3), p. 419-430.
- Roman 1995 – Roman Petre Ion, *Das spätäneolitische Sălcuța IV – Phänomen und seine Beziehungen*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 17-24.
- Roman și Némethi 1978 – Roman Petre Ion, *Némethi István, Cultura Baden în România*. În: *BA* 31 (1978).
- Roman C.A. 2000 – Roman Constantin A., *Wheelmade Lamps of Roman Dacia*, în *ActaMN* 37 (2000, 1), p. 99-140.
- Roman C.A. 2001-2002 – Roman Constantin A., *Opaițele din Dacia lucrate la roată*, în *Sargetia* 30 (2001-2002), p. 129-168.
- Roman Șt. 1974 – Roman Ștefan, *Descoperiri dacice de la Răzvrata – comuna Ogradena*, în *Drobeta* (1974), p. 253-256.
- Roska 1942 – Roska Márton, *Erdély Régészeti Repertoriuma*. Cluj (1942).
- Rus și Lazarovici 1991 – Rus Dana, *Lazarovici Gheorghe, On the Developed Neolithic Architecture in Banat*, în *Banatica* 11 (1991), p. 87-118.
- Rustoiu 1993 – Rustoiu Aurel, *Observații cu privire la tipologia și cronologia fortificațiilor daco-getice cu ziduri din piatră nefasonată*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 179-187.
- Rustoiu 1993a – Rustoiu Aurel, *Observații privind ceramica Latène cu grafit în pastă din România*, în *ThD* 14 (1993, 1-2), p. 131-142.
- Rustoiu 1995 – Rustoiu Aurel, *Le premier horizon de fibules romaines en Dacie préromaine*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 211-219.
- Rustoiu 1996 – Rustoiu Aurel, *Metalurgia bronzului la daci (sec. II î.Chr – sec. I d.Chr.)*. Tehnici, ateliere și produse de bronz. În: *BT* 15 (1996).
- Rustoiu 1997 – Rustoiu Aurel, *Fibulele din Dacia preromană (sec. II î.e.n. – I e.n.)*. În: *BT* 22 (1997).
- Rustoiu 2001 – Rustoiu Aurel, *Un suport de vas roman din cetatea dacică de la Divici*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 123-130.
- Rustoiu 2001a – Rustoiu Aurel, *Strecurători romane din perioada republicană târzie descoperite în cetatea dacică de la Divici (jud. Caraș-Severin)*, în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 199-206.
- Rustoiu 2002 – Rustoiu Aurel, *Războinici și artizani de prestigiu în Dacia preromană*. Cluj-Napoca (2002).
- Rusu 1963 – Rusu Mircea, *Die Verbreitung der Bronzehorte in Transsilvanien vom Ende Bronzezeit in die mittlere Hallstattzeit*, în *DaciaNS* 7 (1963), p. 177-210.
- Rusu 1971 – Rusu Mircea, *Cultura Tisa*, în *Banatica* 1 (1971), p. 77-84.
- Rusu 1971a – Rusu Mircea, *Castrum, urbs, civitas (Cetăți și „orașe” transilvănene din sec. IX-XIII)*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 197-204.
- Rusu 1972 – Rusu Mircea, *Considerații asupra metalurgiei aurului în Transilvania în Bronz D și Hallstatt A*, în *ActaMN* 9 (1972), p. 29-64.
- Rusu 1977 – Rusu Mircea, *Transilvania și Banatul în secolele VI-IX*, în *Banatica* 4 (1977), p. 169-214.
- Rusu 1979 – Rusu Mircea, *Rolul tracilor în partea de vest a României*, în *Ziridava* 11 (1979), p. 117-124.
- Rusu 1991 – Rusu Mircea, *Paleocreștinismul din Dacia romană*, în *EN* 1 (1991), p. 81-108.
- Rusu A.A. 1993 – Rusu Adrian A., *Mănăstirea franciscană din Hațeg*, în *AT* 3 (1993), p. 137-143.
- Rusu A.A. 1996 – Rusu Adrian A., *Catarama medievală în formă de stea*, în *EN* 6 (1996), p. 281-290.

- Rusu A.A. 1997 – Rusu Adrian A., Ctitori și biserici din Țara Hațegului până la 1700. Satu Mare (1997).
- Rusu A.A. 1998 – Rusu Adrian A., *Arheologia cetăților medievale ale Transilvaniei*, în AM 2 (1998), p. 5-19.
- Rusu A.A. 1999 – Rusu Adrian A., Ioan de Hunedoara și românii din vremea sa. Studii. Cluj-Napoca (1999).
- Rusu A.A. 2002 – Rusu Adrian A., Hurezan Pascu, Hügel Peter, Frumușeni, com. Fântânele, jud. Arad. Punct: Mănăstirea Bizere, în CCA – campania 2001 (2002), p. 136-137.
- Rusu A.A. și Hurezan 1999 – Rusu Adrian A., Hurezan Pascu, Cetăți medievale din județul Arad. Arad (1999).
- Rusu A.A. și Hurezan 2000 – Rusu Adrian A., Hurezan Pascu, Biserici medievale din județul Arad. Arad (2000).
- Rusu et alii 2000 – Rusu Adrian A., Sabău Nicolaie, Burnicioiu I., Leb I.V., Lupescu M.M., Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș. Cluj-Napoca (2000).
- Rusu și Alicu 2000 – Rusu Adriana Pescaru, Alicu Dorin, Templele romane din Dacia. Deva (2000, 1).
- Russu 1973 – Russu Ion I., *Inscripții romane din castrul Praetorium*, în Banatica 2 (1973), p. 103-116.
- Sanie 1981 – Sanie Silviu, Cultele orientale în Dacia romană (I). Cultele siriene și palmirene. București (1981).
- Sanie 1981a – Sanie Silviu, *Un nouveau fragment d'inscription palmyrénienne de Tibiscum et quelques considérations sur les épigraphes palmyréniennes de Dacie*, în DaciaNS 25 (1981), p. 359-362.
- Săcară 1970 – Săcară Nicolae, *Turnul medieval de la Ceacova*, în Tibiscus 1 (1970), p. 257-272.
- Săcară 1974 – Săcară Nicolae, *Mănăstirea Kemeche (jud. Timiș)*, în Tibiscus 3 (1974), p. 165-170.
- Săcară 1975 – Săcară Nicolae, *Donjonul de la Turnu Ruieni*, în Banatica 3 (1975), p. 303-310.
- Săcară 2002 – Săcară Nicolae, *Donjonul de la Turnu Ruieni*, în PB 1 (2002), p. 189-192.
- Săcară 1975a – Săcară Nicolae, „*Castrum Myhald*”, în Tibiscus 4 (1975), p. 167-184.
- Săcărin 1977 – Săcărin Caius, *Trei celturi de la Pescari*, în Banatica 4 (1977), p. 111-115.
- Săcărin 1979 – Săcărin Caius, *Depozitul de bronzuri de la Cozla*, în Banatica 5 (1979), p. 107-114.
- Săcărin 1979a – Săcărin Caius, *Bronzuri descoperite pe teritoriul județului Caraș-Severin*, în StComCar (1979), p. 111-122.
- Săcărin 1981 – Săcărin Caius, *Depozitul de bronzuri de la Ticvanu Mare (județul Caraș-Severin)*, în Banatica 6 (1981), p. 97-106.
- Săcărin 1983 – Săcărin Caius, *O nouă descoperire din epoca bronzului în Clisura Dunării*, în Banatica 7 (1983), p. 59-64.
- Săcărin 1985 – Săcărin Caius, *Depozitul de bronzuri de la Liubcova-Țiglărie*, în Banatica 8 (1985), p. 91-106.
- Săcărin 1993 – Săcărin Caius, *Descoperiri Gârla Mare în zona Porților de Fier*, în Banatica 12 (1993), p. 75-84.
- Săcărin 1996 – Săcărin Caius, *Divici, Ribiş, com. Pojejena, jud. Caraș-Severin*, în SAC – I (1996), p. 41-42.
- Săcărin 1996a – Săcărin Caius, *Gornea, Păzăriște, com. Sichevița, jud. Caraș-Severin*, în SAC – I (1996), p. 55.
- Săcărin 1996b – Săcărin Caius, *Liubcova, Țiglărie, jud. Caraș-Severin*, în SAC – I (1996), p. 66.
- Sânpetru 1992 – Sânpetru Mihai, *Vestul României în secolele IV-X e.n.*, în ThD 13 (1992, 1-2), p. 135-158.
- Schier și Drașovean 2004 – Schier Wolfram, Drașovean Florin, *Vorbericht über die rumänisch-deutschen Prospektionen und Ausgrabungen in der befestigten Tellsiedlung von Uivar, jud. Timiș, Rumänien (1998-2002)*, în PZ 79 (2004, 2), p. 145-230.

- Sencu și Băcănaru 1976 – *Sencu Vasile, Băcănaru Ioan, Județul Caraș-Severin. București (1976).*
- Sfetcu 2001 – *Sfetcu Octavian, Buziaș. Temelii istorice și teatrale. Timișoara (2001).*
- Soroceanu 1975 – *Soroceanu Tudor, Însemnătatea cimitirului de la Mokrin pentru cronologia epocii timpurii a bronzului din Banat, în Banatica 3 (1975), p. 33-48.*
- Soroceanu și Radu 1975 – *Soroceanu Tudor, Radu Ortansa, Șantierul arheologic de la Cornești (jud. Timiș). Săpăturile din 1973 și 1974, în Tibiscus 4 (1975), p. 33-40.*
- Spataro 2003 – *Spataro Michela, Scientific Study of Ancient Pottery Production: A Case Study from the Early Neolithic site of Foeni Gaz, în PB 2 (2003), p. 7-26.*
- Spataro 2004 – *Spataro Michela, Early Neolithic pottery production in the Balkans: minero-petrographic analyses of the ceramics from the Starčevo-Criș site of Foeni-Sălaș (Banat, Romania), în ASPPF 14 (2004), p. 25-44.*
- Spânu 2001-2002 – *Spânu Un mormânt de epocă târzie Latène de la Dubova, în SCIVA 52-53 (2001-2002), p. 83-132.*
- Stanciu 2000 – *Stanciu Ion, Despre ceramica medievală timpurie de uz comun, lucrată la roata rapidă, în așezări de pe teritoriul României (secolele VIII-X), în AM 3 (2000), p. 127-192.*
- Stoia 1975 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1973-1974), în DaciaNS 19 (1975), p. 269-308.*
- Stoia 1976 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1975), în DaciaNS 20 (1976), p. 273-286.*
- Stoia 1977 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1976), în DaciaNS 21 (1977), p. 357-374.*
- Stoia 1978 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1977), în DaciaNS 22 (1978), p. 348-362.*
- Stoia 1979 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1978), în DaciaNS 23 (1979), p. 355-370.*
- Stoia 1980 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1979), în DaciaNS 24 (1980), p. 355-370.*
- Stoia 1981 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1980), în DaciaNS 25 (1981), p. 363-380.*
- Stoicovici 1978 – *Stoicovici Eugen, Un atelier de sticlă rubin de la Dierna (Orșova), în ActaMN 15 (1978), p. 245-250.*
- Stoicovici 1981 – *Stoicovici Eugen, Ateliere siderurgice din secolele IV și XI-XII în partea de sud a Banatului, în Banatica 6 (1981), p. 173-180.*
- Stoicovici 1981a – *Stoicovici Eugen, Metalografia unor diplome romane, în ActaMN 18 (1981), p. 451-454.*
- Stoicovici 1983 – *Stoicovici Eugen, Unele caracteristici ale zgurilor din atelierele metalurgice daco-romane și prefeudale, în Banatica 7 (1983), p. 239-248.*
- Stoicovici 1985-1986 – *Stoicovici Eugen, Calcedoniile de la Gornea – Sichevița, jud. Caraș-Severin, în ActaMN 22-23 (1985-1986), p. 51-58.*
- Stoicovici 1985 – *Stoicovici Eugen, Cuptoarele siderurgice din Dealul Cioara – Reșița, în Banatica 8 (1985), p. 169-172.*
- Stratan 1962 – *Stratan Ion, Șantierul Tincova, în MCA 8 (1962), p. 123-126.*
- Stratan 1964 – *Stratan Ion, O nouă descoperire hallstattiană din Banat, în SCIV 15 (1964, 4), p. 523-528.*
- Stratan 1970 – *Stratan Ion, Contribuții la cunoașterea paleoliticului în Banat, în Tibiscus 1 (1970), p. 7-18.*
- Stratan 1974 – *Stratan Ion, Un mormânt cu ocră la Bodo (com. Balinț, jud. Timiș), în Tibiscus 3, p. 71-74.*
- Suciu 1998 – *Suciu Viorica, Un nou lot de monede din tezaurul de la Răcășdia, în Apulum 35 (1998), p. 181-186.*
- Szentmiklosi 1995 – *Szentmiklosi Alexandru, Celtul de tip transilvănean în Banat, în BCSS 1 (1995), p. 83-86.*
- Szentmiklosi 1997 – *Szentmiklosi Alexandru, Trei celturi inedite din Banat, în AnB(SN) 5 (1997), p. 21-26.*
- Szentmiklosi 1998 – *Szentmiklosi Alexandru, Câteva morminte plane de incinerare de la sfârșitul epocii bronzului din hotarul comunei Voiteni, în AnB(SN) 6 (1998), p. 197-*

- 208.
- Szentmiklosi 1999-2000 – Szentmiklosi Alexandru, *Un inel de tâmplă din aur de la Foeni*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 577-588.
- Szentmiklosi 2001 – Szentmiklosi Alexandru, *Un topor eneolitic de cupru găsit la Semlac (jud. Arad)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 95-108.
- Szentmiklosi 2002-2003 – Szentmiklosi Alexandru, *Un mormânt de incinerare aparținând culturii Cruceni-Belegiș descoperit la Șag (jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 81-92.
- Szentmiklosi și Drașovean 2004 – Szentmiklosi Alexandru, *Drașovean Florin*, *Arta prelucrării bronzului în Banat*. Timișoara (2004).
- Szentmiklosi și Șeptilici 2001 – Szentmiklosi Alexandru, Șeptilici Radu M., *A second flange-hited cutting sword from Moșnița Veche*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 109-122.
- Szöcs 2000 – Szöcs Peter Levente, *Probleme privind datarea și cronologia ceramicii din secolele XVI-XVII din Transilvania*, în *AM* 3 (2000), p. 5-10.
- Șandor-Chicideanu 2003 – Șandor-Chicideanu Monica, *Cultura Žuto Brdo-Gârla Mare. Contribuții la cunoașterea epocii bronzului la Dunărea Mijlocie și Inferioară*. Cluj-Napoca (2003, 1-2).
- Șeptilici 2001 – Șeptilici Radu M., *Un taler contrafăcut de la Maximilianus al II-lea găsit în pădurea de la Rudna (jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 323-328.
- Șeptilici 2002 – Șeptilici Radu M., *O monedă barbară, imitație de denar republican, în colecția Muzeului Banatului*, în *PB* 1 (2002), p. 133-138.
- Șeptilici 2002-2003 – Șeptilici Radu M., *Câteva descoperiri monetare din Banat, inedite sau mai puțin cunoscute*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003), p. 299-314.
- Ștefănescu 1999-2000 – Ștefănescu Aurel, *Din nou despre donarium-ul de la Gornea (jud. Caraș-Severin)*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 231-236.
- Tănase 1998 – Tănase Daniela, *În legătură cu câteva fragmente ceramice descoperite la Timișoara-Pădurea Verde în 1956*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 251-262.
- Tănase 2002-2003 – Tănase Daniela, *Două morminte din sec. IV-V p.Chr. descoperite la Dudeștii Vechi (jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 233-244.
- Tănase și Gáll 1999-2000 – Tănase Daniela, Gáll Erwin, *Piese de podobă din secolele X-XI descoperite la Beba Veche (jud. Timiș)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 555-576.
- Timoc 1995-1996 – Timoc Călin, *O nouă lectură a inscripției IDR III/2, 270*, în *StIB* 15-16 (1995-1996), p. 191-194.
- Timoc 1996 – Timoc Călin, *Câteva precizări cu privire la monumentele epigrafice ale Cohortei I Sagittariorum la Tibiscum*, în *BCSS* 2 (1996), p. 117-121.
- Timoc 1997 – Timoc Călin, *Ein möglicher Eingangsweg der Iazygen Sarmaten nach den römischen Banat und die Militärprobleme der Organisation der Wehrlinie Lederata – Tibiscum am Anfang des 2. Jhs. n.Chr.*, în *ActaMP* 21 (1997), p. 291-300.
- Timoc 1998 – Timoc Călin, *Două geme romane descoperite în biserica medievală din Caransebeș*, în *BCSS* 4 (1998), p. 115-117.
- Timoc 1998-1999 – Timoc Călin, *O stelă funerară din colecția Muzeului Băilor Herculane*, în *StComSM* 15-16 (1998-1999), p. 103-106.
- Timoc 2001 – Timoc Călin, *Despre dirijarea navigației în zona Porților de Fier ale Dunării în epoca romană*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timișoara (2001), p. 97-116.
- Timoc 2002-2003 – Timoc Călin, *Über die heutigen archäologischen Spuren von Herkulesbad*, în *StIB* 26-27 (2002-2003), p. 199-204.
- Timoc 2004 – Timoc Călin, *Beiträge zur geschichte der Cohors I Saggitariorum bei Tibiscum-Jupa*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 802-805.
- Timoc 2004a – Timoc Călin, *Primele locuințe civile de la Tibiscum*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timișoara (2004), p. 379-384.
- Timoc 2004b – Timoc Călin, *Contribuții la problema aprovizionării cu apă a orașului antic Tibiscum*, în *PB* 3 (2004), p. 77-81.
- Timoc și Timoc 1999 – Timoc Călin, Timoc G., *Câteva urme de încălțăminte romană descoperite la*

- Tibiscum*, în BCSS 5 (1999), p. 155-160.
- Timoc et alii 2003 – Timoc Călin, Micle Dorin, Maniu A., *Construcția romană de la Halta Tibiscum*, în PB 2 (2003), p. 101-108.
- Toma-Demian 1999-2000 – Toma-Demian Nicoleta, *Un lot de monede romane târzii de la Pojejena, jud. Caraș-Severin*, în AnB(SN) 7-8 (1999-2000), p. 473-490.
- Toma-Demian 2002-2003 – Toma-Demian Nicoleta, *Repertoriul descoperirilor monetare dintre anii 275-383 p.Chr. din jud. Timiș*, în AnB(SN) 10-11 (2002-2003, 1), p. 173-198.
- Tudor et alii 1965 – Tudor Dumitru, Comșa Eugen, Morintz Sebastian, Bujor Espectatus, Diaconu Petre, Constantinescu Nicolae, *Cercetări arheologice în zona viitorului lac de acumulare al hidrocentralei „Porțile de Fier”*, în SCIV 16 (1965, 2), p. 395-406.
- Țeicu 1981 – Țeicu Dumitru, *Câteva considerații pe marginea unor podoabe medievale*, în ActaMN 18 (1981), p. 491-500.
- Țeicu 1987 – Țeicu Dumitru, *Cercetări arheologice în depresiunea Oraviței*, în Banatica 9 (1987), p. 317-346.
- Țeicu 1989 – Țeicu Dumitru, *O reședință feudală românească la începuturile Reșiței medievale*, în SCIVA 40 (1989, 1), p. 57-72.
- Țeicu 1989a – Țeicu Dumitru, *Câteva observații în legătură cu cetatea și districtul medieval românesc Cuiști*, în Apulum 26 (1989), p. 355-369.
- Țeicu 1990 – Țeicu Dumitru, *Cercetări de arheologie medievală la Berzovia*, în Banatica 10 (1990), p. 279-280.
- Țeicu 1991 – Țeicu Dumitru, *Cercetări arheologice în necropola medievală timpurie de la Șopotu Vechi-Mărvila (jud. Caraș-Severin)*, în Crisia 21 (1991), p. 305-308.
- Țeicu 1993 – Țeicu Dumitru, *Necropole medievale (sec. X-XIV) din sudul Banatului*, în Banatica 12 (1993), p. 229-272.
- Țeicu 1995 – Țeicu Dumitru, *Über die Anfänge der mittelalterlichen Befestigungarchitektur im Banat*, în Banatica 13 (1995, 1), p. 209-214.
- Țeicu 1995a – Țeicu Dumitru, *Atelierul metalurgic din secolul al XII-lea de la Gornea*, în Banatica 13 (1995, 1), p. 215-226.
- Țeicu 1995b – Țeicu Dumitru, *Biserica medievală de la Cârnecea*, în Banatica 13 (1995, 1), p. 227-250.
- Țeicu 1996 – Țeicu Dumitru, *Cârnecea, Dealul Bisericii, com. Ticvanu Mare, jud. Caraș-Severin*, în SAC – I (1996), p. 31.
- Țeicu 1996a – Țeicu Dumitru, *Reșița, Moroasa, jud. Caraș-Severin*, în SAC – I (1996), p. 96.
- Țeicu 1996b – Țeicu Dumitru, *Șopotu Vechi, Mărvilă, jud. Caraș-Severin*, în SAC – I (1996), p. 106.
- Țeicu 1996c – Țeicu Dumitru, *Forschungen mittelalterlicher Archäologie im Banat*, în AM 1 (1996), p. 9-34.
- Țeicu 1998 – Țeicu Dumitru, *Banatul montan în Evul Mediu. În BHAB 19 (1998).*
- Țeicu 1999-2000 – Țeicu Dumitru, *Opinii privind activitatea metalurgică din Banatul montan în secolele III-IV*, în AnB(SN) 7-8 (1999-2000), p. 451-472.
- Țeicu 2001 – Țeicu Dumitru, *Problema satelor medievale pustiite din Banat*, în AnB(SN) 9 (2001), p. 283-300.
- Țeicu 2002 – Țeicu Dumitru, *Monastères orthodoxes médiévaux de Banat*, în Vilaietul Timișoarei (450 de ani de întemeiere a pașalâcului) 1552-2002, Timișoara (2002), p. 35-44.
- Țeicu 2002-2003 – Țeicu Dumitru, *Le monastière de Sirinia*, în StIB 26-27 (2002-2003), p. 251-262.
- Țeicu 2003 – Țeicu Dumitru, *Contribuții la repertoriul arheologic al Banatului montan*, în Banatica 16 (2003, 1), p. 339-376.
- Țeicu 2003a – Țeicu Dumitru, *Cozla, com. Berzasca, jud. Caraș-Severin*, în CCA – campania 2002 (2003), p. 113.
- Țeicu 2003b – Țeicu Dumitru, *Studii istorice. Timișoara (2003).*
- Țeicu 2005 – Țeicu Dumitru, *Baziaș, com. Socol, jud. Caraș-Severin. Punct: Mănăstirea Baziaș*, în CCA – campania anului 2004 (2005), p. 62.
- Țeicu 2005a – Țeicu Dumitru, *Gătaia, com. Gătaia, jud. Timiș. Punct: Biserica „Sfântu*

- Gheorghe*”, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 157-158.
- Țeicu 2005b – Țeicu Dumitru, Reșița, jud. Caraș-Severin. Punct: *Moroasa*, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 290.
- Țeicu 2005c – Țeicu Dumitru, Chelmac, com. Conop, jud. Arad. Punct: *Cetate*, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 123.
- Țeicu et alii 1997 – Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Vidu Micli, Moceris, *Dealul Gruni*, jud. Caraș-Severin, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 37.
- Țeicu et alii 2001 – Țeicu Dumitru, Oța Sorin I., Oța Lucia L., Carașova, com. Carașova, jud. Caraș-Severin, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 57-59.
- Țeicu et alii 2002 – Țeicu Dumitru, Oța Sorin I., Oța Lucia L., Carașova, com. Carașova, jud. Caraș-Severin, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 85.
- Țeicu et alii 2002a – Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Bozu Ovidiu, Micli Vidu, Gyömbér I., Obreja, *Sat Bătrân*, jud. Caraș-Severin, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 219.
- Țeicu et alii 2002b – Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Micli Vidu, Socol, *Okruglița*, jud. Caraș-Severin, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 296.
- Țeicu et alii 2005 – Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Micli Vidu, Ersig, com. Vermeș, jud. Caraș-Severin, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 147-148.
- Țeicu și Lazarovici 1996 – Țeicu Dumitru, Lazarovici Gheorghe, Gornea. Din arheologia unui sat medieval din Clisura Dunării. Reșița (1996).
- Țeicu și Rancu 1997 – Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Obreja, *Sat Bătrân*, jud. Caraș-Severin, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 40-41.
- Țeicu și Rancu 1997a – Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Vrăniuț, jud. Caraș-Severin, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 79.
- Țeicu și Rancu 2000 – Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Locuirea din secolele III-IV de la Vrăniuț, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 241-250.
- Țeicu și Rancu 2003 – Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Baziaș, com. Socol, jud. Caraș-Severin, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 48-49.
- Țentea și Popescu 2002-2003 – Țentea Ovidiu, Popescu-Matei Florian, *Alae et Cohortes Daciae et Moesiae*, în *ActaMN* 39-40 (2002-2003, 1), p. 259-296.
- Trâncă 1981 – Trâncă El Susi Georgeta, *Studiu preliminar asupra resturilor de faună din așezarea eneolitică de la Cuptoare-Sfogeia*, în *Banatica* 6 (1981), p. 51-58.
- Trâncă 1983 – Trâncă El Susi Georgeta, *Observații pe marginea materialului faunistic din așezarea medievală de la Ilidia (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 311-320.
- Trâncă 1986 – Trâncă El Susi Georgeta, *Analiza materialului faunistic provenit din așezarea feudală timpurie de la Moldova Veche „Rât” (județul Caraș-Severin)*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 419-428.
- Urziceanu 1993 – Urziceanu Dana, *Restaurarea unor fragmente textile descoperite la biserica medievală din Caransebeș*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 417-440.
- Uzum 1974 – Uzum Ilie, *Două cimitire feudale timpurii la Gornea și Pojejena (jud. Caraș-Severin)*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 159-164.
- Uzum 1975 – Uzum Ilie, *Cimitirul medieval de la Gornea Țărcheviște*, în *Banatica* 3 (1975), p. 131-144.
- Uzum 1977 – Uzum Ilie, *Locuirea feudală timpurie de la Gornea-Țărmuri*, în *Banatica* 4 (1977), p. 215-222.
- Uzum 1979 – Uzum Ilie, *Die Rumänen aus der „Clisura Dunării” zwischen dem VI. Und XIV. Jahrhundert (Gheshichtlich-archäologische Betrachtungen)*, în *Banatica* 5 (1979), p. 215-224.
- Uzum 1979a – Uzum Ilie, *Așezarea feudală timpurie de la Moldova Veche-„Rât” (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 5 (1979), p. 225-254.
- Uzum 1979b – Uzum Ilie, *Săpăturile arheologice de la Ilidia (com. Ciclova Română). Campania 1978*, în *MCA* 13 (1979), p. 387-390.
- Uzum 1980 – Uzum Ilie, *Considerații istorico-arheologice cu privire la așezările autohtone din Clisura Dunării între secolele VI-XIV*, în *Drobeta* 4 (1980), p. 125-139.
- Uzum 1981 – Uzum Ilie, *Necropola feudală timpurie de la Gornea-Căunița de Sus (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 181-210.

- Uzum 1983 – Uzum Ilie, *Locuirile medievale românești de la Gornea-Zomonite*, în *Banatica* 7 (1983), p. 249-298.
- Uzum 1983a – Uzum Ilie, *Un tezaur de podoabe medievale descoperit la Macoviște (comuna Ciuchici, județul Caraș-Severin)*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 509-519.
- Uzum 1987 – Uzum Ilie, *Considerații pe marginea cercetărilor din anii 1983-1985 în necropola feudală timpurie de la Cuptoare-Sfogea (com. Cornea, județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 9 (1987), p. 281-316.
- Uzum 1990 – Uzum Ilie, *Mărturii arheologice de civilizație veche românească descoperite în satul Gornea-Căunița de Sus*, în *Banatica* 10 (1990), p. 205-264.
- Uzum et alii 1973 – Uzum Ilie, Lazarovici Gheorghe, Dragomir Ion, *Descoperiri arheologice în hotarul satelor Gornea și Sichevița*, în *Banatica* 2 (1973), p. 403-416.
- Uzum et alii 1996 – Uzum Ilie, Lazarovici Gheorghe, Bozu Ovidiu, Oprinescu Adriana, *Cuptoare, Sfogea, jud. Caraș-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 39-40.
- Uzum și Lazarovici 1971 – Uzum Ilie, Lazarovici Gheorghe, *Așezarea feudală Ilidia în lumina izvoarelor scrise*, în *Banatica* 1 (1971), p. 157-162.
- Uzum și Lazarovici 1977 – Uzum Ilie, Lazarovici Gheorghe, *Ilidia-Oblița*, în *Banatica* 4 (1977), p. 436.
- Uzum și Țeicu 1978 – Uzum Ilie, Țeicu Dumitru, *Cuptorul de ars ceramică descoperit în așezarea feudală timpurie de la Gornea-„Țărmuri”*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 295-305.
- Uzum și Țeicu 1981 – Uzum Ilie, Țeicu Dumitru, *Cercetările arheologice de la Ciclova Română (județul Caraș-Severin)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 211-216.
- Uzum și Țeicu 1983 – Uzum Ilie, Țeicu Dumitru, *Precizări de ordin cronologic și considerații istorice în legătură cu monumentul de arhitectură feudală de la Reșița-Ogășele*, în *Banatica* 7 (1983), p. 297-310.
- Vasiliev 1991 – Vasiliev Valentin, *Über die befestigten Hallstattzeitlichen Siedlungen aus dem innerkarpatischen Gebiet Rumänien*, în *EN* 1 (1991), p. 3-10.
- Vasiliev 1995 – Vasiliev Valentin, *Cercetările din 1994 de la Frumușeni, jud. Arad*, în *CANT* 1 (1995), p. 218-222.
- Velcea și Savu 1982 – Velcea Valeria, Savu Alexandru, *Geografia Carpaților și a Subcarpaților românești*. București (1982).
- Vlassa 1974 – Vlassa Nicolae, *Interpretarea plăcuței de aur de la Dierna*, în *ActaMN* 11 (1974), p. 125-142.
- Vlassa 1977 – Vlassa Nicolae, *O nouă plăcuță de aur gnostică de la Dierna*, în *ActaMN* 14 (1977), p. 205-219.
- Vlassa 1979 – Vlassa Nicolae, *În legătură cu două amfore cu inscripție pictată, de la Gornea*, în *StComCar* (1979), p. 233-252.
- Vulpe 1975 – Vulpe Alexandru, *Die Äxte und Beile in Rumänien*, în *PBF* 9 (1975, 5).
- Winkler 1966 – Winkler Iudita, *Drahma și hemidrahma în sistemul monetar al geto-dacilor*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 75-89.
- Winkler 1968 – Winkler Iudita, *Tipurile monetare ale geto-dacilor și aria lor de răspândire (partea I)*, în *ActaMN* 5 (1968), p. 33-50.
- Winkler 1969 – Winkler Iudita, *Tipurile monetare ale geto-dacilor și aria lor de răspândire (partea II)*, în *ActaMN* 6 (1969), p. 67-91.
- Wollmann 1971 – Wollmann Volker, *Inscripții și sculpturi romane din sud-estul Banatului*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 539-553.
- Wollmann 1973 – Wollmann Volker, *Cercetări privind carierele de piatră din Dacia romană*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 105-121.
- Wollmann 1977 – Wollmann Volker, *Preocupări și cercetări de epigrafie asupra Banatului roman*, în *StComCar* 2 (1977), p. 363-376.
- Wollmann 1996 – Wollmann Volker, *Mineritul metalifer, extragerea sării și carierele de piatră în Dacia romană. În: BMN* 13 (1996).
- Zaharia și Cădariu 1979 – Zaharia Florentina, Cădariu Ștefan, *Urme textile pe ceramica neolitică descoperită în județul Caraș-Severin*, în *Banatica* 5 (1979), p. 27-70.
- Zdroba și Barbu 1976 – Zdroba Mircea, Barbu Mircea, *Săpăturile arheologice de la Felnac și Vladimirescu*, în *Ziridava* 6 (1976), p. 47-56.
- Zirra 1991 – Zirra Vlad Vintilă, *Les plus anciennes fibules laténiennes en Roumanie*, în *DaciaNS* 35 (1919), p. 177-184.
- Zirra 1996-1998 – Zirra Vlad Vintilă, *Bemerkungen zu den thrako-getischen Fibeln*, în *DaciaNS* 40-42 (1996-1998), p. 29-54.
- Zirra și Spânu 1992 – Zirra Vlad Vintilă, Spânu Daniel, *Observații asupra tezaurilor de argint din Latène-ul târziu*, în *SCIVA* 43 (1992, 4), p. 401-424.

- *** 1969 – *Județele României Socialiste*, București (1969).
- *** 1979 – *Noi descoperiri arheologice în județul Caraș-Severin (I)*, în *StComCar* 3 (1979), p. 431-436.
- *** 1982 – *Noi descoperiri arheologice în județul Caraș-Severin (II)*, în *StComCar* 4 (1979), p. 323-330.
- *** 1982a – *Enciclopedia geografică a României*. București (1982).
- *** 1986 – *Noi descoperiri arheologice în județul Caraș-Severin (III)*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 351-354.
- *** 1988 – *Noi descoperiri arheologice în județul Caraș-Severin (IV)*, în *Tibiscum* 7 (1988), p. 264-274.
- *** 1992 – *Geografia României. volumul IV: Regiunile pericarpatice – Dealurile și Câmpia Banatului și Crișanei, Podișul Mehedinți, Subcarpații, Piemontul Getic, Podișul Moldovei*, Editura Academiei Române, București (1992).
- *** 1994 – *EAIVR I* (1994), A-C.
- *** 1996 – *EAIVR II* (1996), D-L.
- *** 1999 – *Repertoriul arheologic al Mureșului Inferior. Județul Arad. În: BHAB* 24 (1999).
- *** 1999-2000 – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anii 1998-1999*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 819-820.
- *** 1999-2000a – *Creșterea patrimoniului numismatic al Muzeului Banatului între 1998-1999*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 822-823.
- *** 2000 – *EAIVR III* (2000), M-Q.
- *** 2001 – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 2000*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 807-808.
- *** 2001a – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 2001*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 809-810.
- *** 2001b – *Creșterea patrimoniului numismatic al Muzeului Banatului în anul 2000-2002*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 811-812.
- *** 2002-2003 – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 2002*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 2), p. 620.
- *** 2002-2003 – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 2003*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 2), p. 621.
- *** 2003 – *Antique Bronzes in Romania*. București (2003).

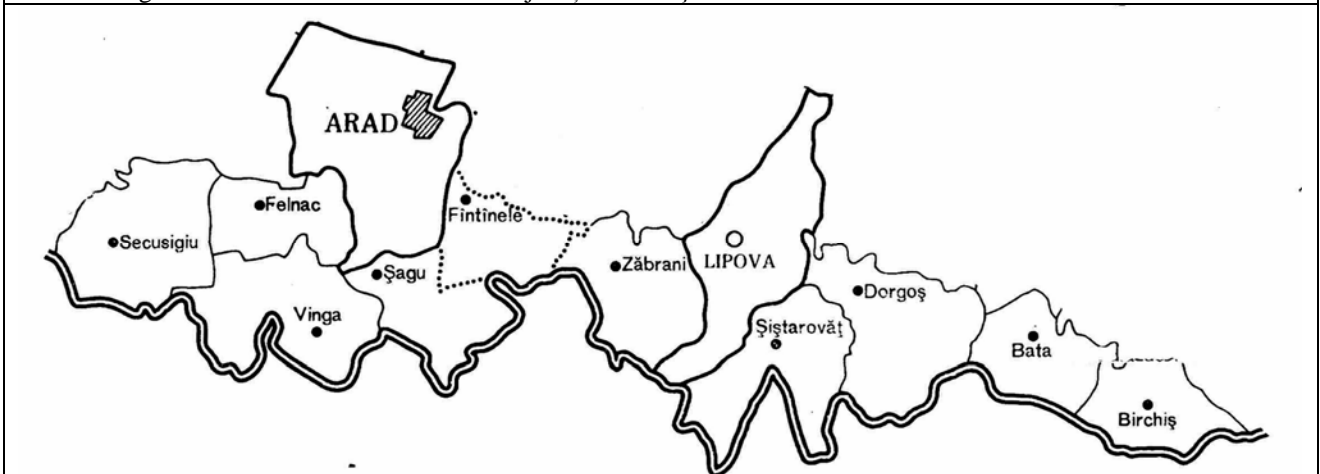
HĂRȚI

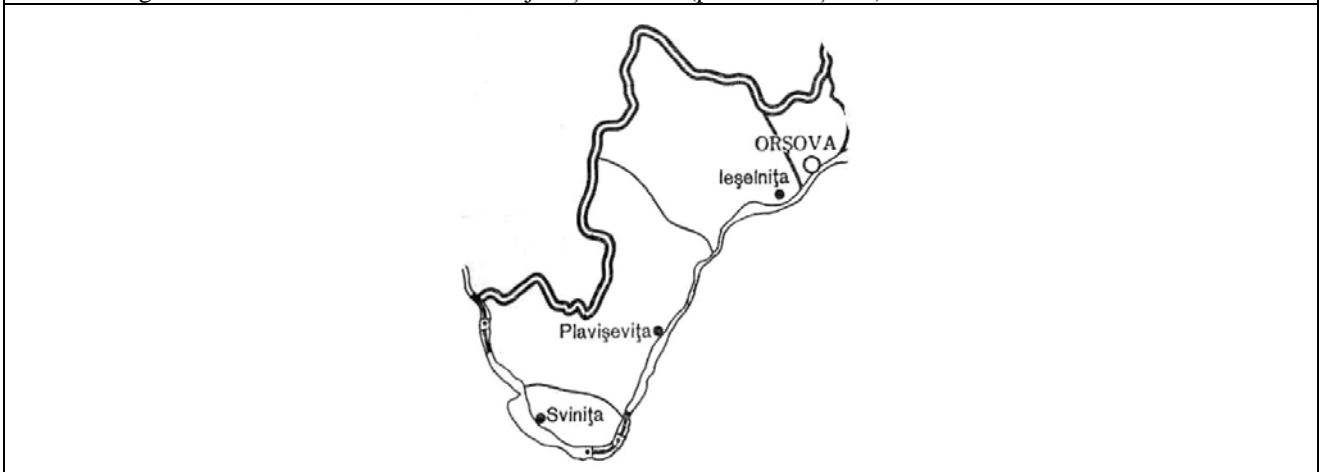
Harta 2. Organizarea administrativ-teritorială a județului Caraș-Severin.

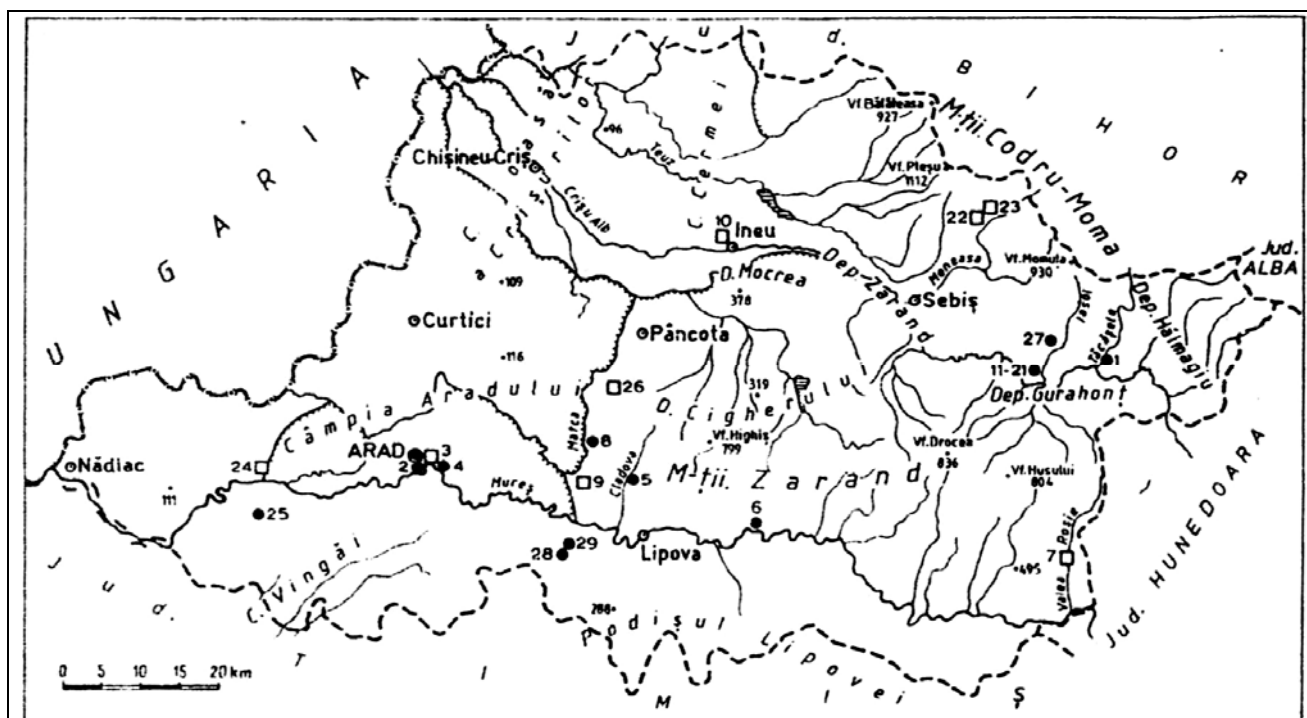
Harta 3. Organizarea administrativ-teritorială a județului Timiș.

Harta 4. Organizarea administrativ-teritorială a județului Arad (partea bănățeană).

Harta 5. Organizarea administrativ-teritorială a județului Mehedinți (partea bănățeană).

● Punct paleolitic □ Punct cu faună cuaternară (pleistocenă) ○ Oraș 930-vârt, cotă ≡ înșeuări și pasuri

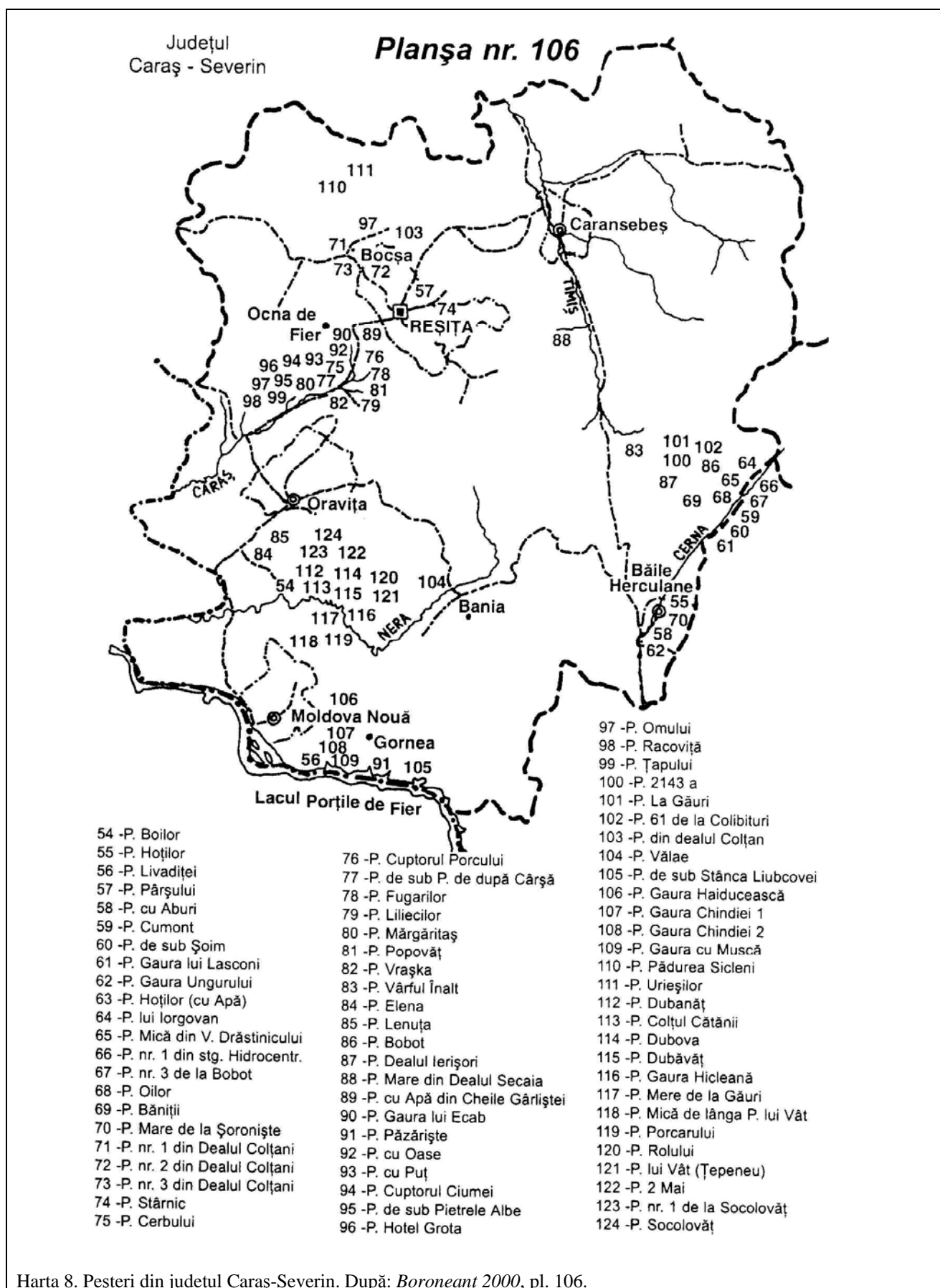
Harta județului Arad cu punctele de descoperiri paleolitice și de faună cuaternară: 1. Aciuța: Pe Dâmb; 2-3. Arad: Cartier Pârneava-strada Andrei Șaguna (2), Aradul Nou-Punct neprecizat (3); 4. Cicir: Balastiera Cicir; 5. Cladova: Dealul Cetățuica sau Cetății sau Dealul Carierei; 6. Conop: Dealu Hotârel; 7. Corbești: Punct neprecizat; 9. Ghioroc: Punct neprecizat; 10. Ineu: Zona podului CFR peste Crișul Alb; 11-21. Iosășel-Gurahonț: Valea Cremenoasa sau Pârâul Cremenos (11), Plopăt (12), Cocini (13), Bârne (14), Dealu Rofii (15), Dealu Frapsincilor sau Frapsineilor (16), Sodom (17), Băița sau Hotaru Băița (18), Între Nuci (19), Prosele sau Prosea (20), Dealu Vâlcele sau Vâlcelor (21); 22-23. Moncasa: Peștera Hoanca Coului (22), Peștera Marc din Piatra cu lapte (23); 24. Pecica: Punct neprecizat; 25. Sânpetru German: Dealu Mare-Punct neprecizat; 26. Șiria: Punct neprecizat; 27. Valea Marc-Gurahonț: La Dudaiu sau Dudaiu; 28-29. Zăbrani: Dealu Pietrii (28), Dealu Vici (29).

Harta 6. Paleoliticul județului Arad. După: Păunescu 2001, fig. 59.

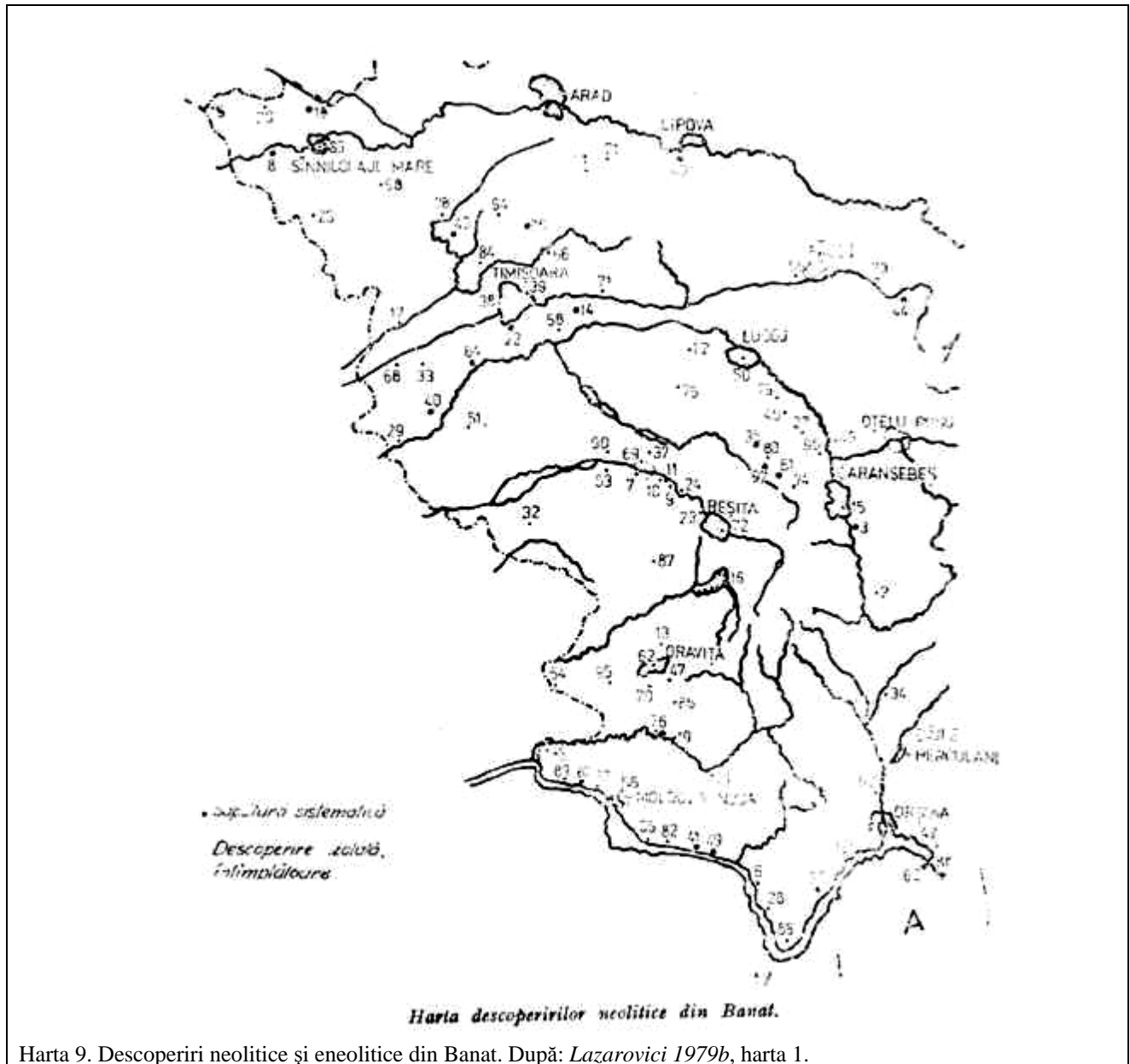

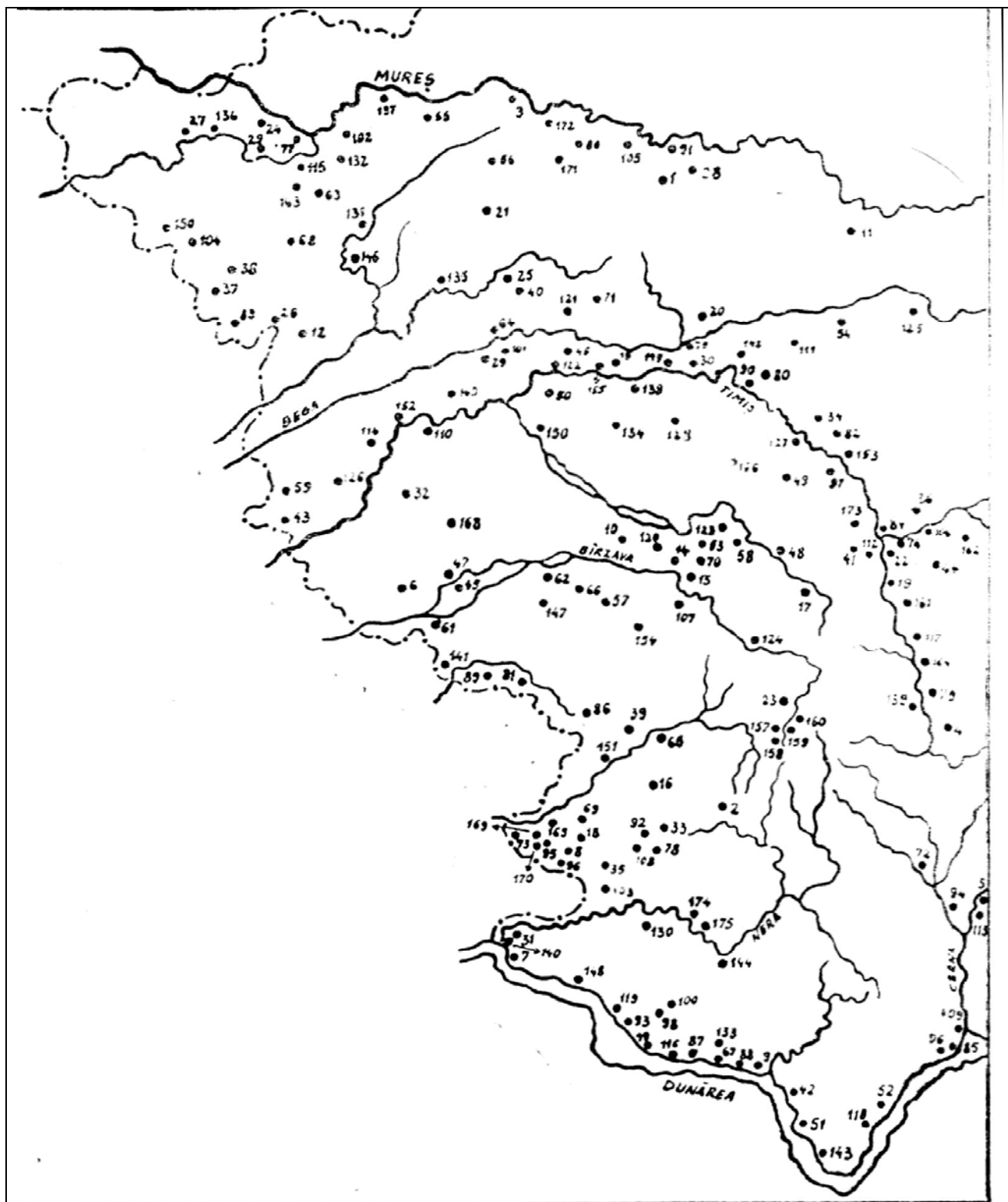
Fig. 10. Harta județului Caraș-Severin cu punctele de descoperiri paleolitice, epipaleolitice, mezolitice și de faună cuaternară: 1. Anina: Peștera Buhui; 2-3. Baile Herculane: Peștera Hoților sau Grota Haiducilor (2), Peștera Mare de la Soroniște sau Peștera din Domogled (3); 4. Constantin Daicoviciu (Căvărân): Dealul Păning-La Cariera Veche; 5-6. Doman: Peștera cu Oasc (5), Peștera Stârnici (6); 7-9. Gornea: Dealul Căuniței-Târcheviște (7), Dealul Păzăriște (8), Vodneac (9); 10-12. Iabalcea: Peștera Cerbului (10), Peștera Popovăț (11), Peștera Cuptoru Porcului (12); 13. Lăpușnicu Mare: Peștera de la Vălee (Vălaie); 14-15. Pescari: Alibeg (14), Peștera Livadița (15); 16a-16b. Sasca Română: Peștera Gaura Porcariului (16a), Peștera Văt II (16b); 17-18. Tincova: Seliște I (17), Seliște II-Lângă Cimitir (18); 19. Valca Pai: Valca Pietrii (19).

Harta 7. Paleoliticul din județul Caraș-Severin. După: Păunescu 2001, fig. 10.

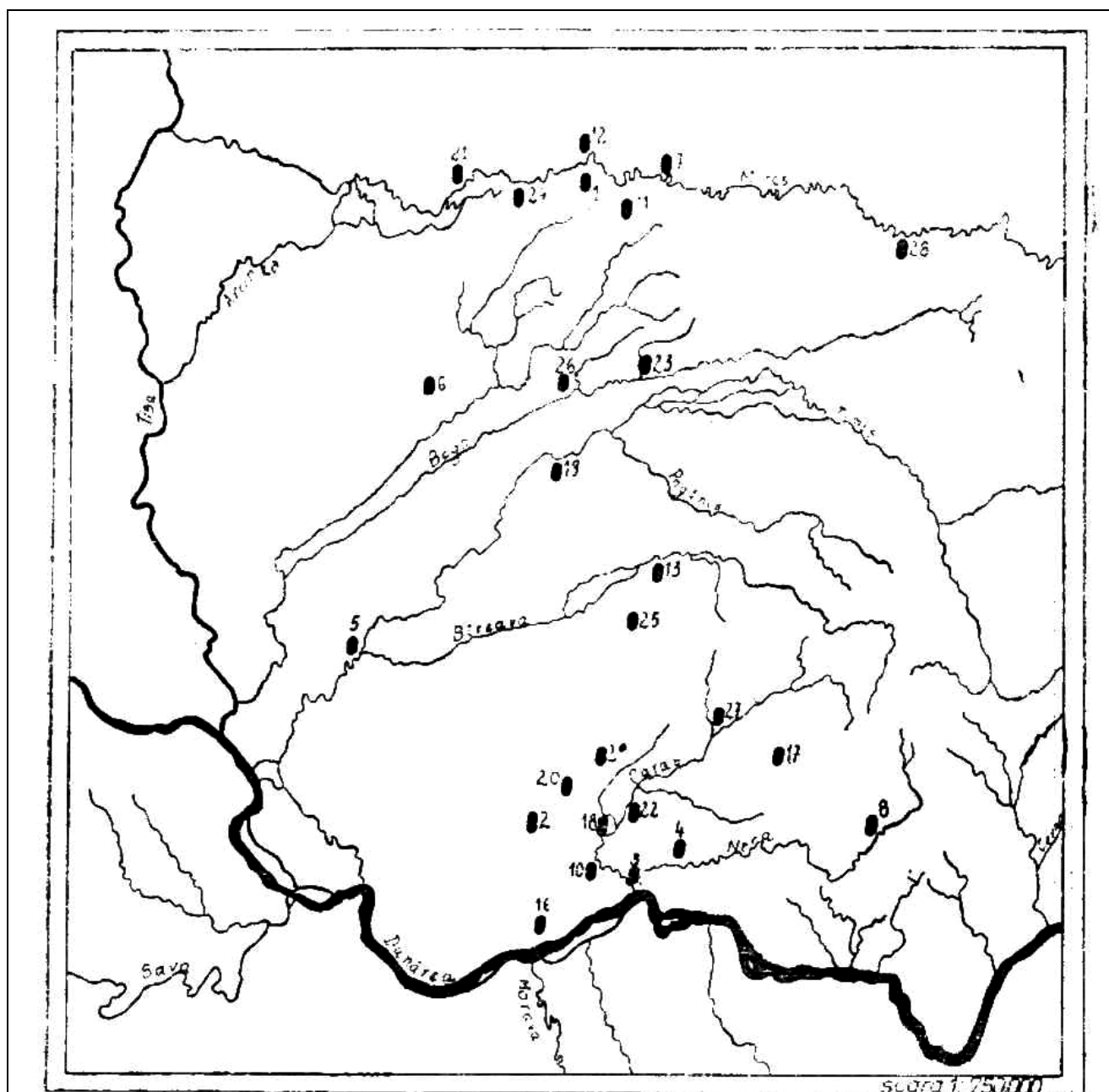

Harta 8. Peșteri din județul Caraș-Severin. După: *Boroneanț 2000*, pl. 106.

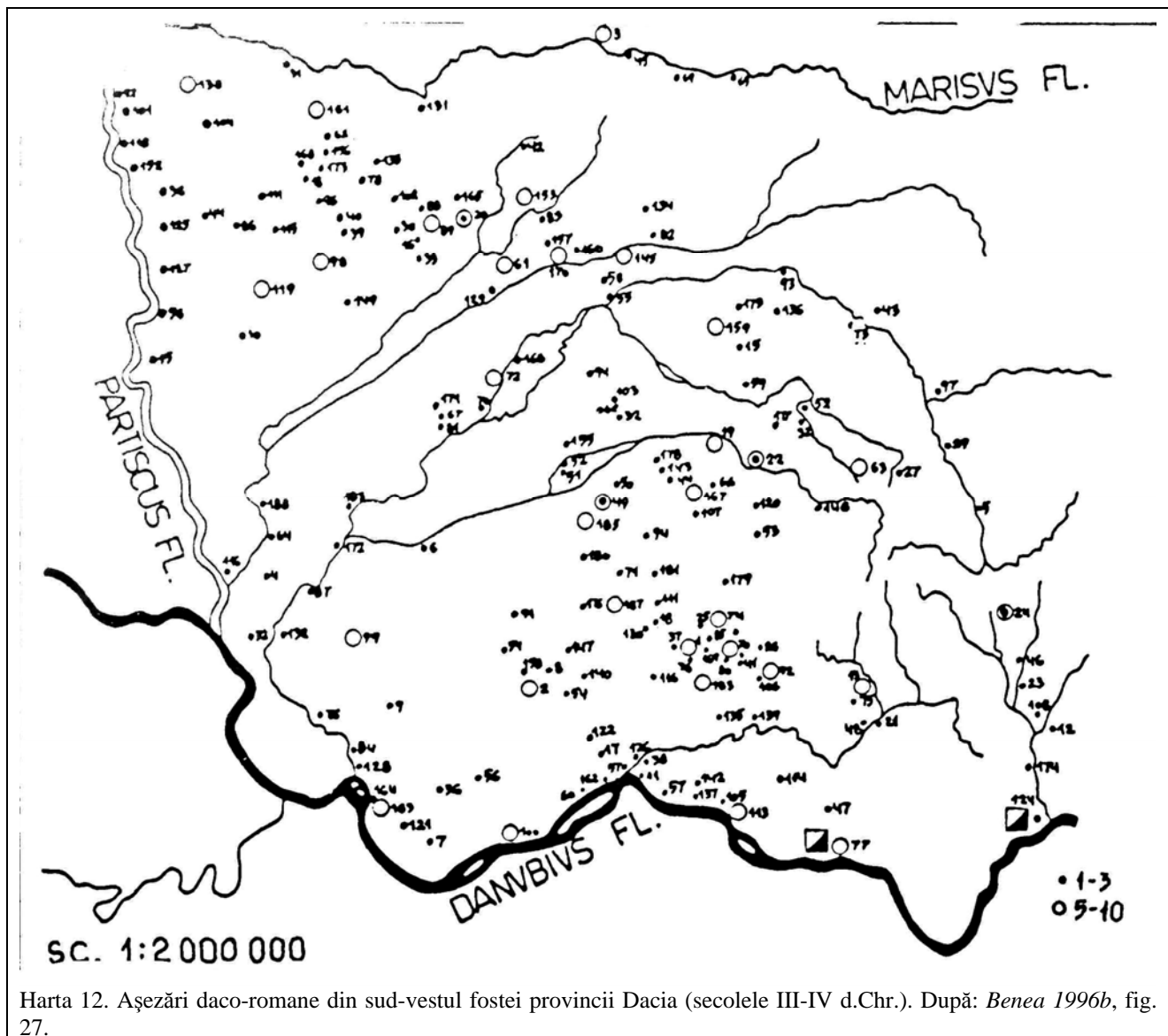

Harta descoperirilor din Banat la sfârșitul epocii bronzului și în prima epocă a fierului.
Harta 10. Descoperiri din epoca bronzului și Hallstatt pe teritoriul Banatului. După: Gumă 1993, fig. 11.

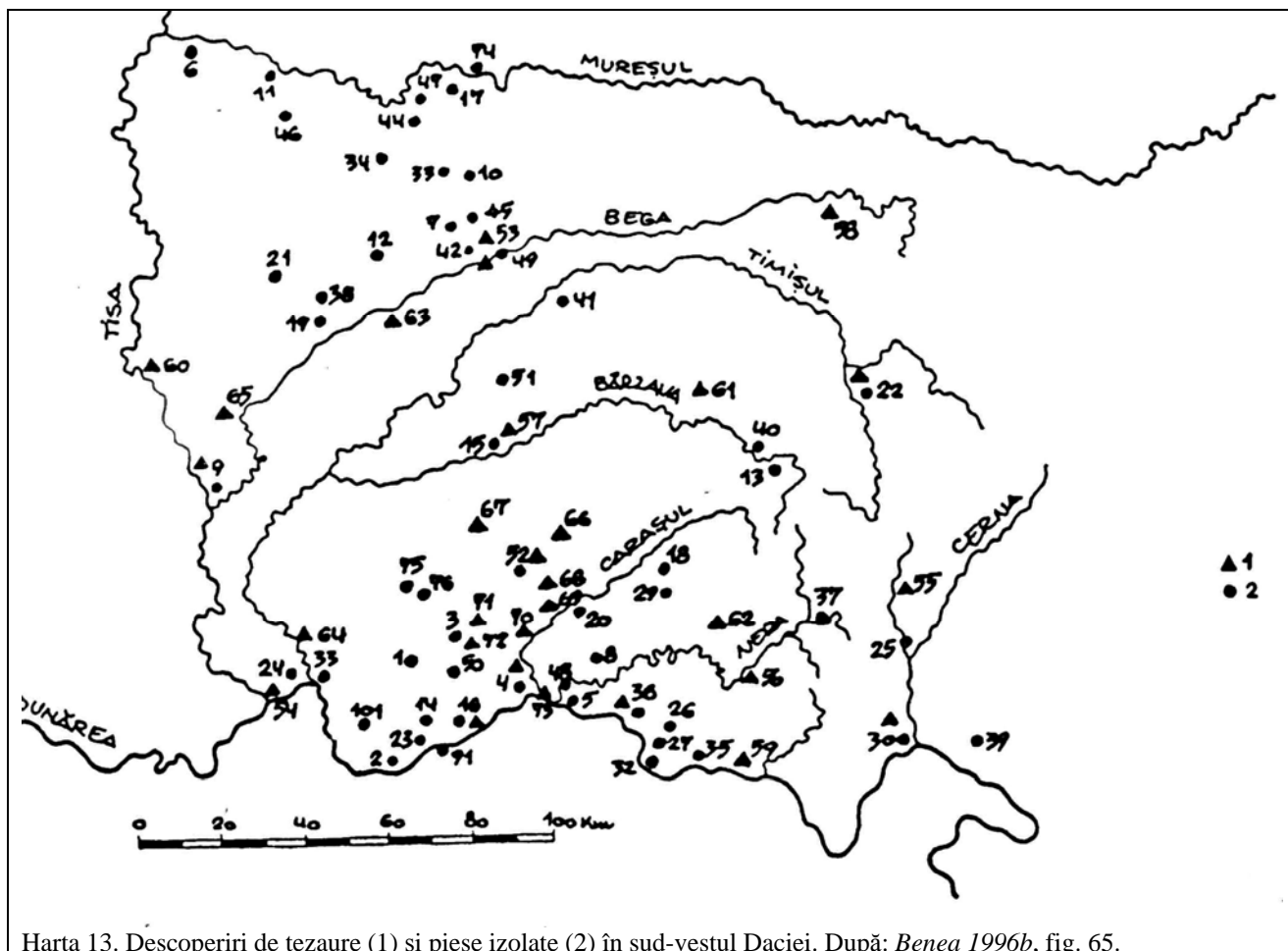

Harta Banatului cu descoperiri din epoca fierului — Latène dacic
Abb. 5 Karte des Banats mit den Entdeckungen aus der Latenezeit

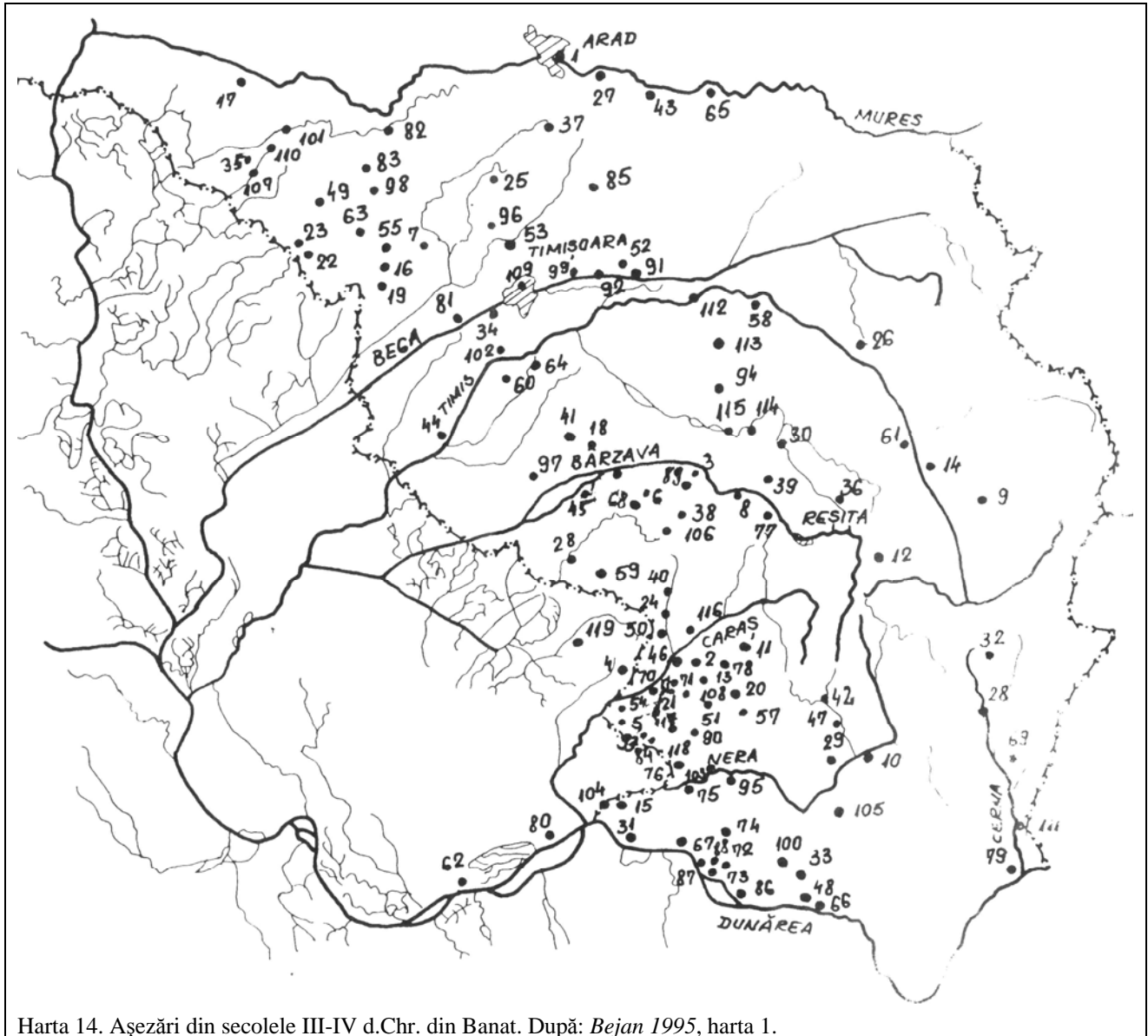
Harta 11. Descoperiri dacice din Banat. După: Gudea și Moțiu 1983, fig. 5.

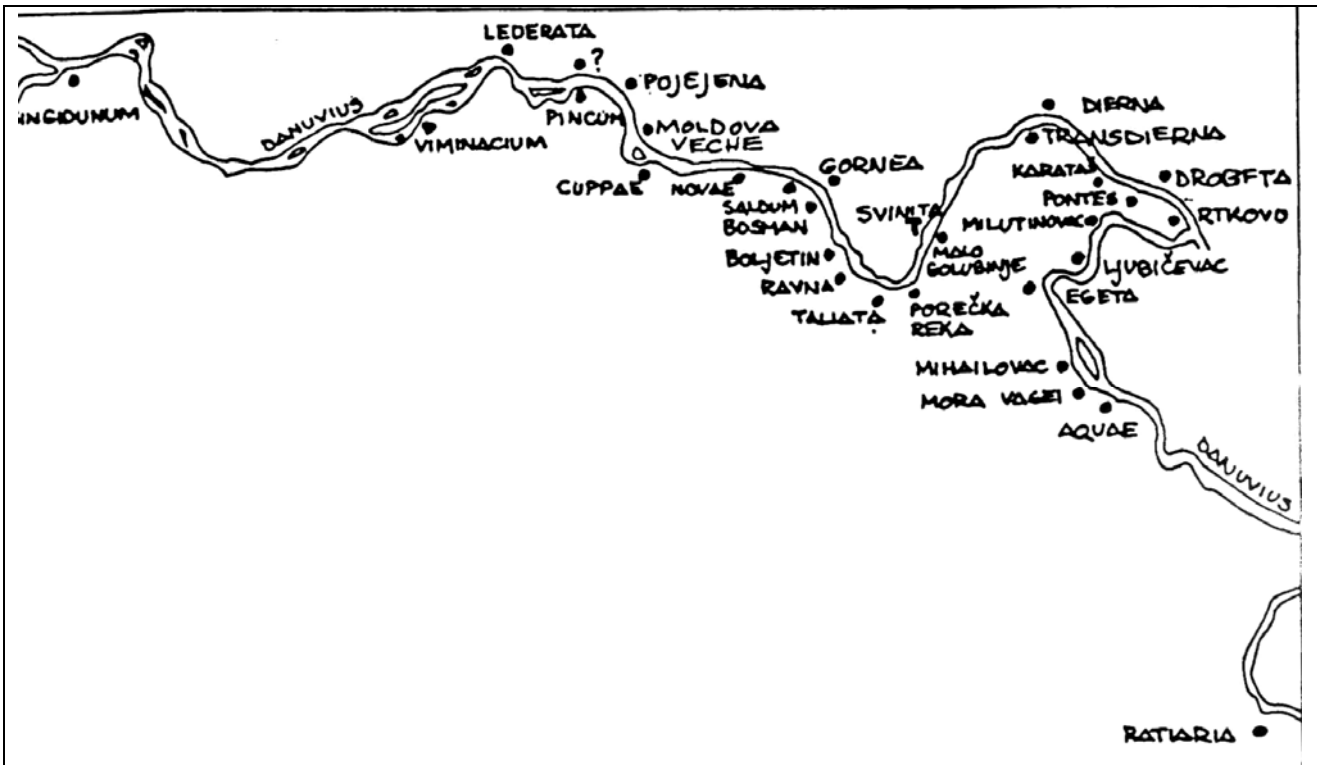
Harta 12. Așezări daco-romane din sud-vestul fostei provincii Dacia (secolele III-IV d.Chr.). După: Benea 1996b, fig. 27.

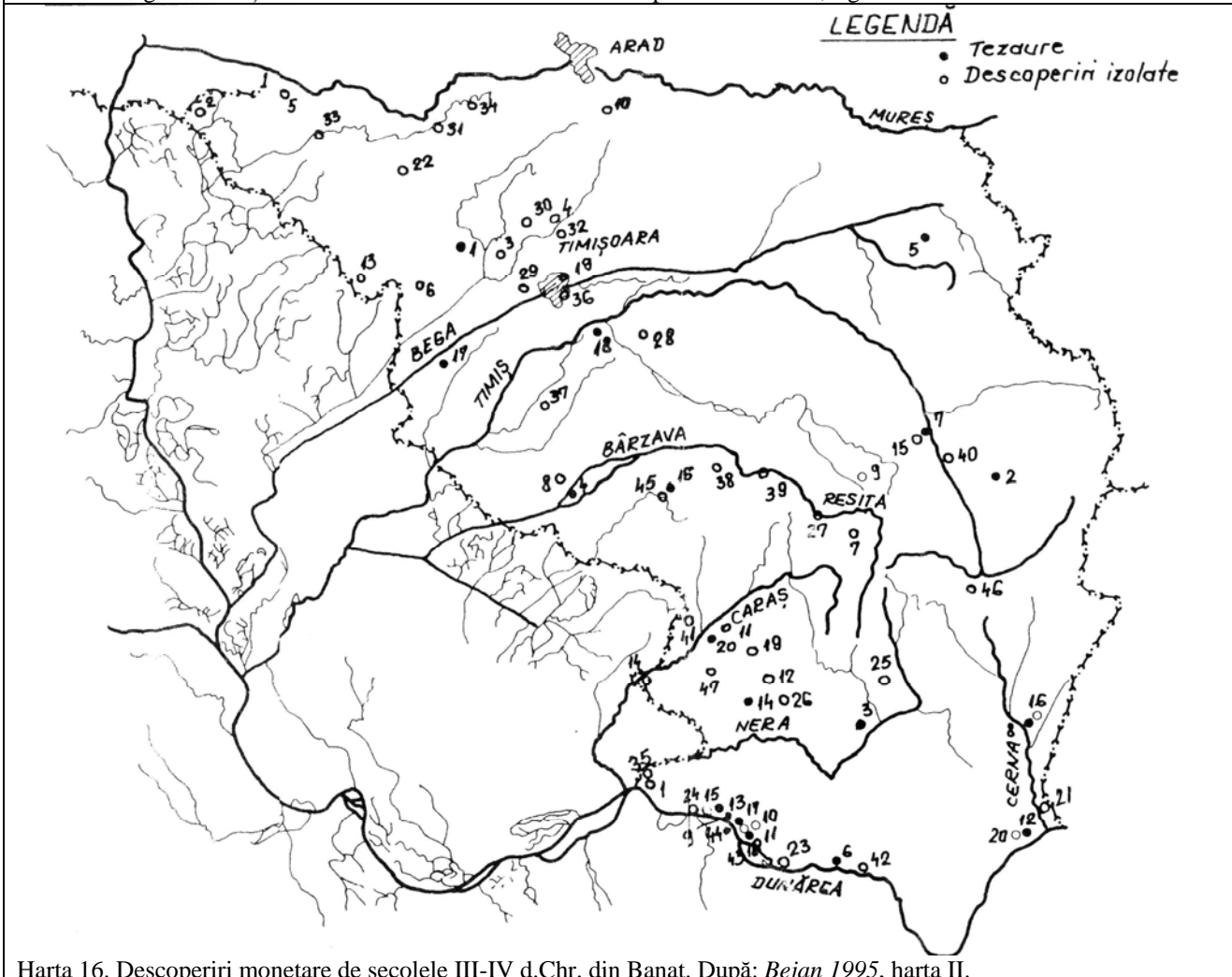
Harta 13. Descoperiri de tezaure (1) și piese izolate (2) în sud-vestul Daciei. După: Benea 1996b, fig. 65.

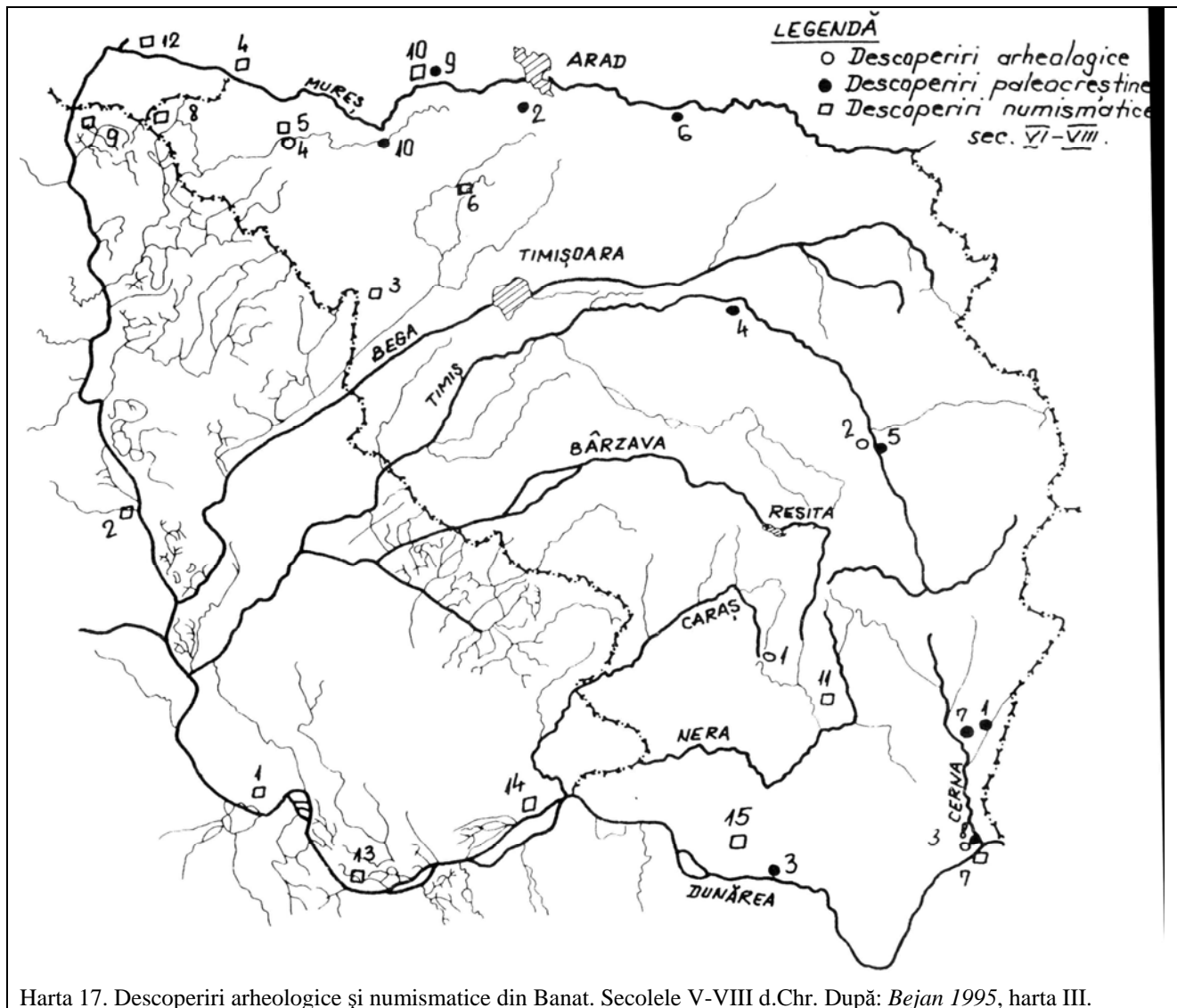
Harta 14. Așezări din secolele III-IV d.Chr. din Banat. După: *Bejan 1995*, harta 1.

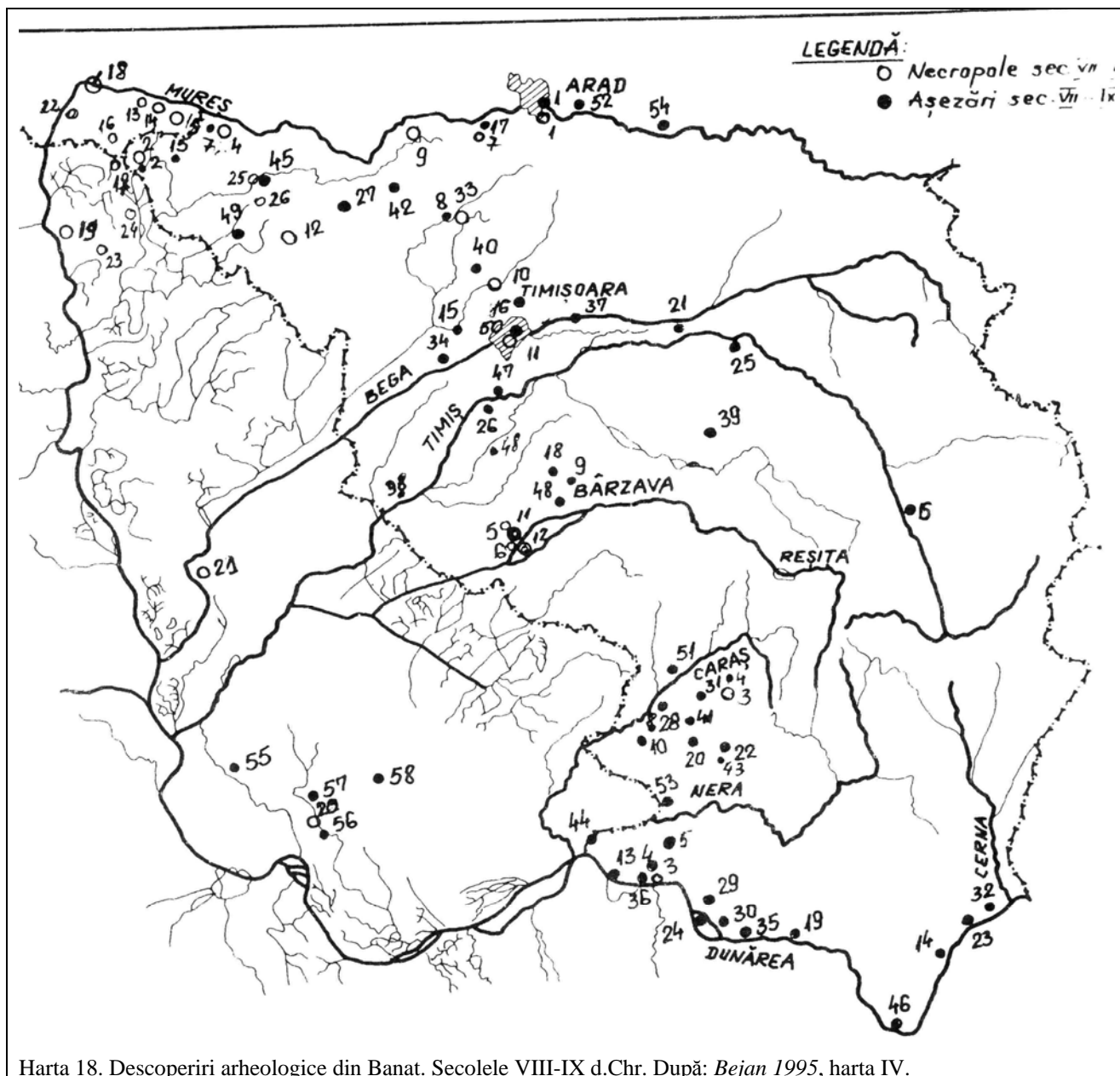

Harta 15. Regiunea Porților de Fier în secolele III-IV d.Chr. După: Benea 1996b, fig. 2.

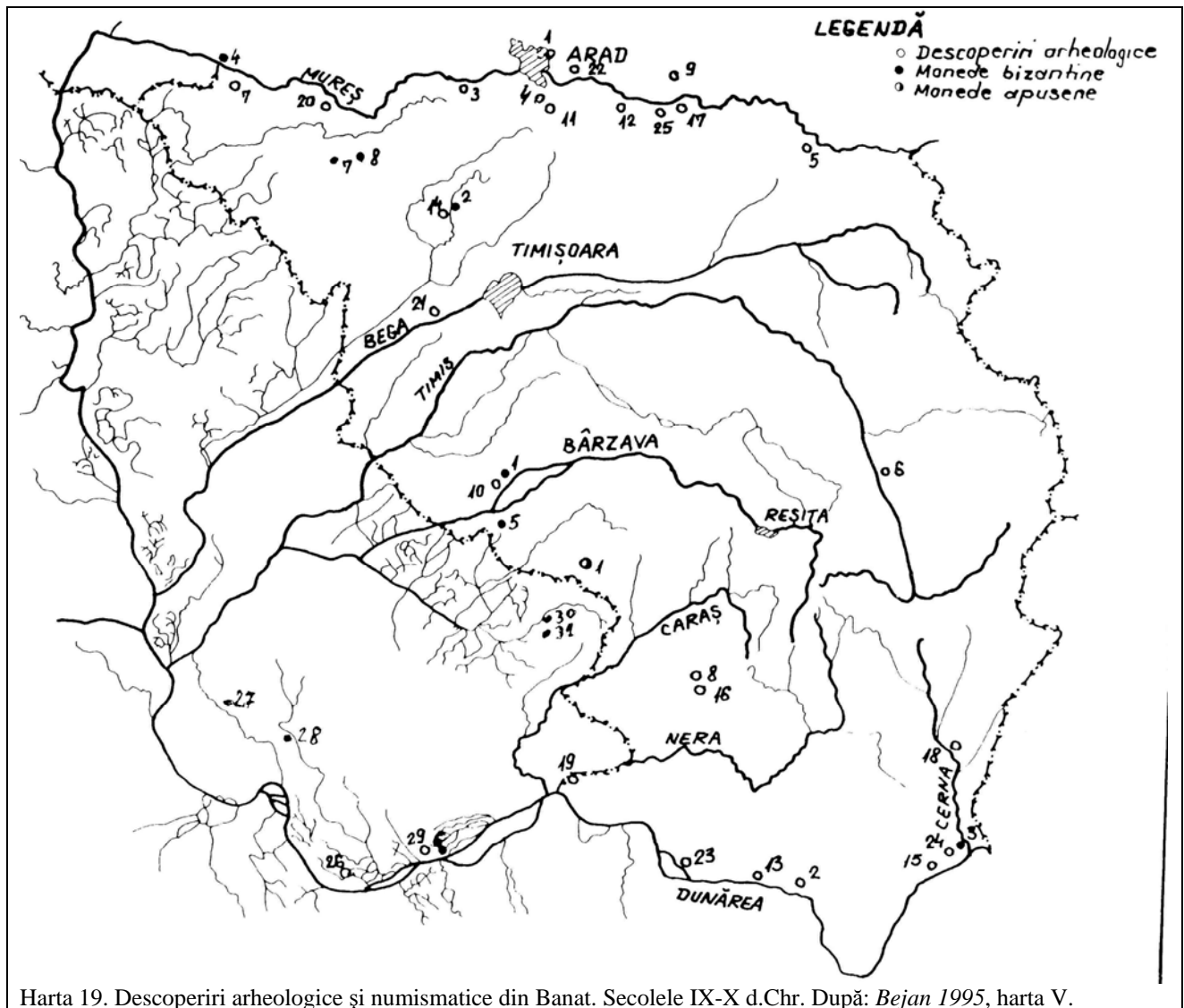

Harta 16. Descoperiri monetare de secolele III-IV d.Chr. din Banat. După: Bejan 1995, harta II.

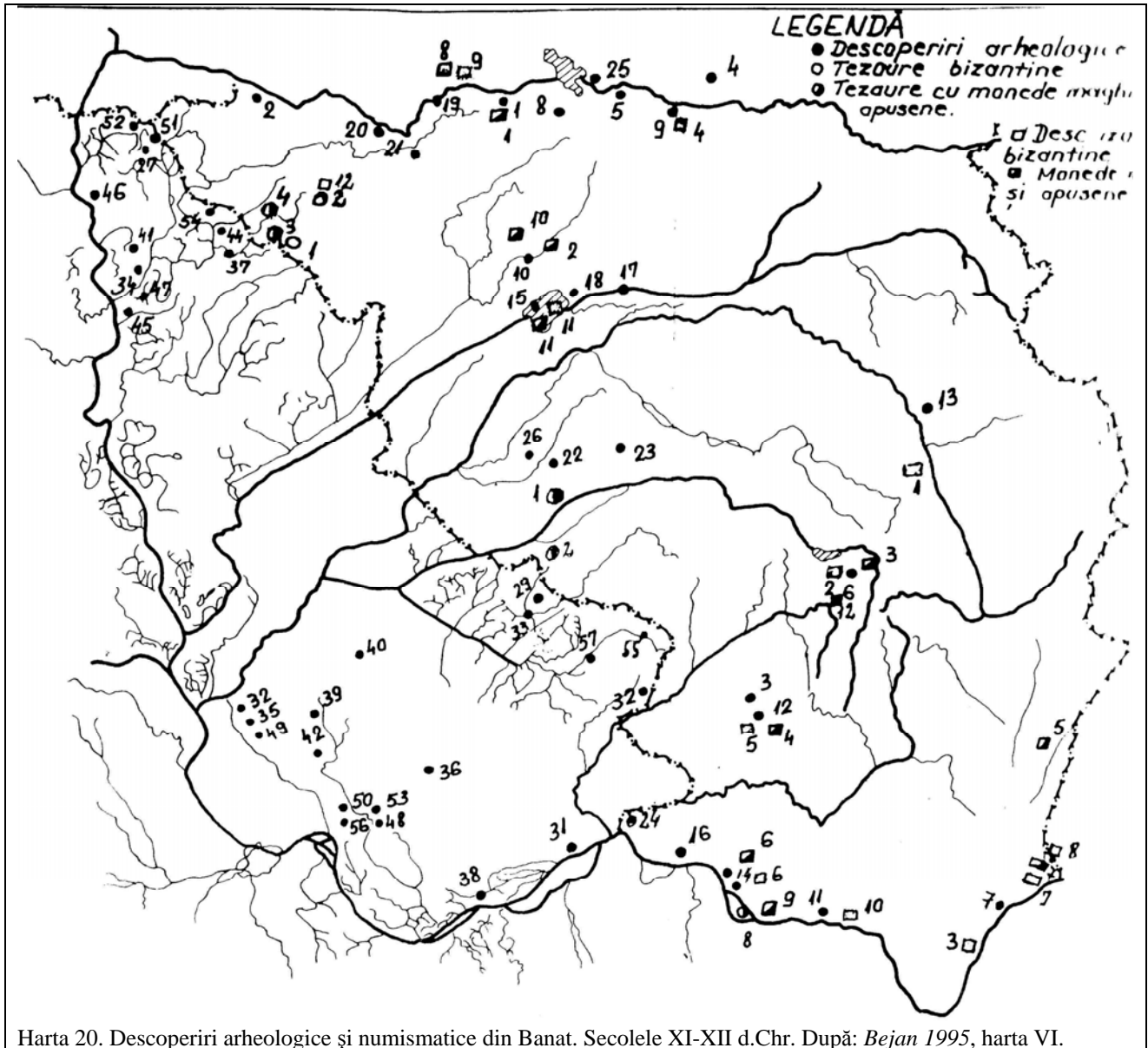

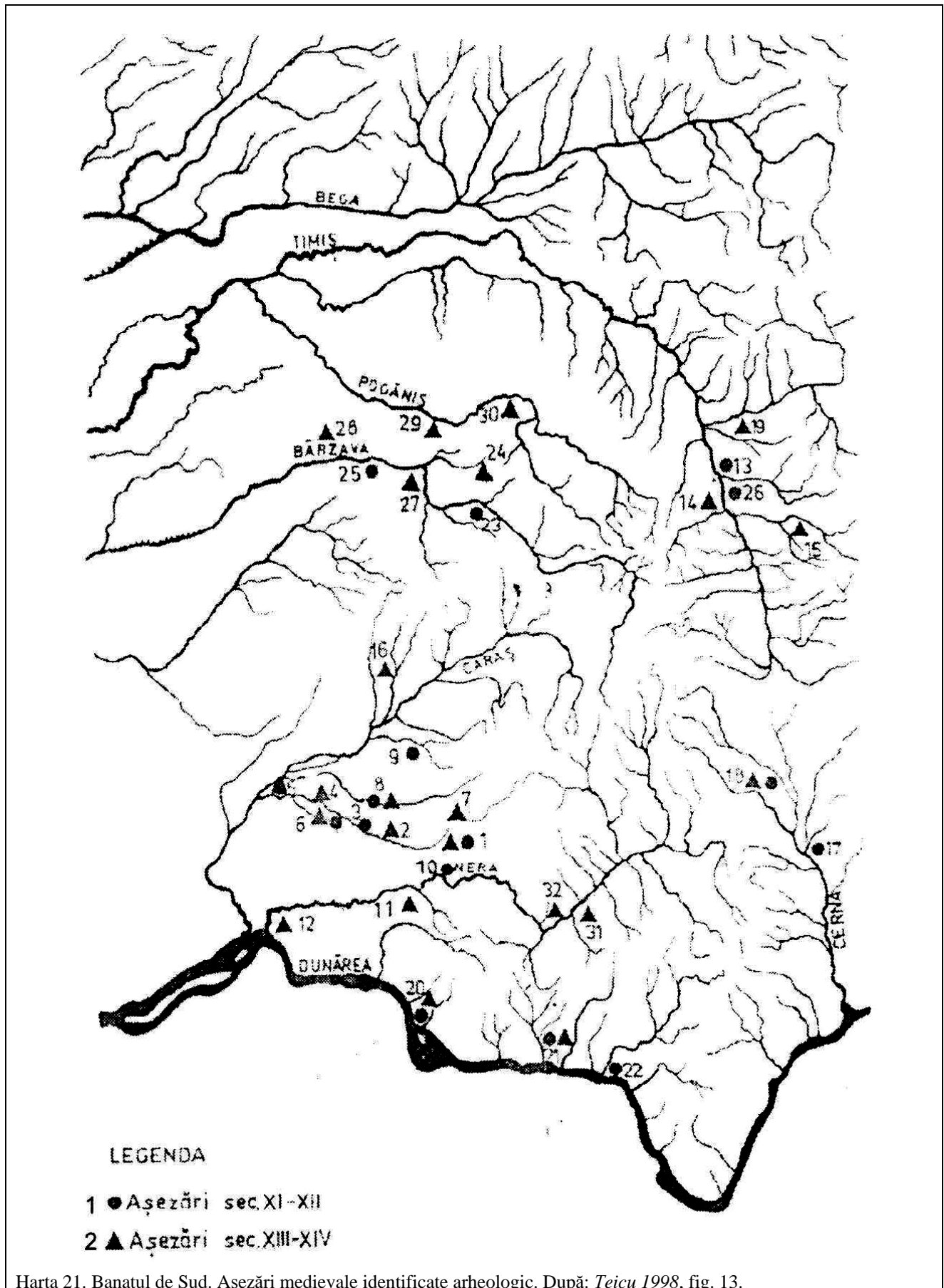
Harta 18. Descoperiri arheologice din Banat. Secolele VIII-IX d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta IV.

Harta 19. Descoperiri arheologice și numismatice din Banat. Secolele IX-X d.Chr. După: Bejan 1995, harta V.

Harta 20. Descoperiri arheologice și numismatice din Banat. Secolele XI-XII d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta VI.

Cărți și reviste aparțin sub egida Institutului pentru cercetarea și valorificarea patrimoniului cultural transilvănean în context european.

I. Coleșca BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENسيس

I. Ioan Marian TIBLIG, *Arsele producătorilor de arme din Sibiu, Brașov și Cluj. Secolele XVI-XVII*, Sibiu, 2001.

II. Dumitru POPA, *Villae, Vici, Pagii. Așezări rurale din Dacia romană intracarpatică*, Sibiu, 2002.

III. Sabin Adrian LUCA, Zeno Karl PINTER, Adrian GEORGESCU, *Repertoriul arheologic al județului Sibiu (situri, monumente arheologice și istorice)*, Sibiu, 2003.

IV. Sabin Adrian LUCA, Cristian ROMAN, Dragoș DIACONESCU, *Cercetări arheologice în peștera Cauce*, volumul I, Sibiu, 2004.

V. Sabin Adrian LUCA, Horia CHIUȚEȘAN, Cristian ROMAN, Dragoș DIACONESCU, Corneliu BELDIMAN, Georgeta EL SUSE, *Cercetări arheologice în peștera Cauce*, volumul II (sub țipar).

VI. Sabin Adrian LUCA, *Repertoriul arheologic al județului Caraș-Severin*, București, 2004.

VII. Sabin Adrian LUCA, *Arheologie și istorie (I). Descoperiri din județul Caraș-Severin*, București, 2004.

VIII. Dumitru PROTASE, *Cimitirul slav de la Ocna Sibiului (sec. VIII-IX)*, București, 2004.

IX. Silviu Istrate PURECE, *Tezaurul de la Stănești*, București, 2005.

X. Sabin Adrian LUCA, *Arheologie și istorie (II). Descoperiri din județul Hunedoara*, București, 2005.

XI. Sabin Adrian LUCA, *Arheologie și istorie (III). Descoperiri din județul Hunedoara*, București, 2005.

XII. ^{***}, *Relalii interetnice în Transilvania. Secolele VI-XIII*, București, 2005.

XIII. Mihai VIȘAN, Mircea Patriciu PASCU, Daniel CRETIAN, *Puterea. Administrație și Dreapta românească interbelică*, Alba Iulia, 2005.

XIV. Sabin Adrian LUCA, *Repertoriul arheologic al județului Hunedoara*, Alba Iulia, 2005.

XV. Valeriu SIRBU, Nicolae CERISER, Vasile Romulus ELIȘAN, *Depozitul de obiecte din fier dacice de la Piatra Roșie*, Sibiu, 2005.

XVI. Sabin Adrian LUCA, *A short prehistory of Transylvania*, Sibiu, 2006 (sub țipar).

2. Revista ACTA TERRAE SEPTEMCASTRENسيس

Numerele I: 2002; II: 2003; III: 2004; IV: 2005; V: I: 2006.

Cărțile și revista pot fi consultate la adresa: <http://arheologie.alsibiu.ro>

ISBN (10) 978-7724-84-3
ISBN (13) 978-978-7724-84-7